

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

Sivas Davası

Cilt 1

Hazırlayanlar

Av. Erdal Merdol - Av. Mehdi Bektaş - Av. Ali Sarıgül

Ankara 2004

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

SİVAS DAVASI

Cilt 1

Hazırlayanlar

Av. Erdal MERDOL

Av. Mehdi BEKTAŞ

Av. Ali SARIGÜL

Ankara 2004

Türkiye Barolar Birliği Yayınları: 64

Sivas Davası

ISBN:975-6689-49-8 (Tk. No)

975-6689-50-1 (1. C.)

© Türkiye Barolar Birliği

Birinci Baskı: Mart 2004

Türkiye Barolar Birliği
Karanfil Sokağı 5/62
06650 Kızılay - ANKARA
Tel: (312) 425 30 11 Faks: 418 78 57
web: www.barobirlik.org.tr
e-posta: admin@barobirlik.org.tr
yayin@barobirlik.org.tr

Kapak Tasarım
Prof. Hasip PEKTAŞ

Sayfa Tasarımı ve Ofset Hazırlık
Düş Atelyesi (0312.215 70 37)

Baskı
Öncü Kitap ve Yayınevi
(BRC Ofset)
Zafer Çarşısı No: 26-27
(0312.433.13.10 - 435.33.19)
Kızılay ANKARA

SİVAS DAVASI

Cilt 1

Hazırlayanlar

Av. Erdal MERDOL

Av. Mehdi BEKTAŞ

Av. Ali SARIGÜL

Ankara 2004

İÇİNDEKİLER

CİLT 1

TBB Yönetim Kurulu Kararı (Sivas Davası'nın kitap haline getirilmesine dair)	X
TBB Başkanı'nın Sunuşu	IX
Yayına Hazırlayan Kurulun Önsözü	XIII
Geleneksel IV. Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri Programı	XIX
Katliamda Yaşamını Yitirenler	XXIII
Aziz NESİN'in Konuşması	1
Aziz NESİN'in TGRT'deki Söyleşisi	8
"Müslüman Kamuoyuna" Başlıklı Bildiri	15
Sivas Emniyet Müdürlüğü Olay Tutanağı	16
Sivas C. Başsavcılığı Olay Yeri Keşif Tutanağı	22
Sivas Belediyesi'nin Yangın Raporu	33
Kongre Binası'na Ait Hasar Tespit Tutanağı	37
"Müslüman Halkımıza Duyurulur" Başlıklı Bildiri	38
TBMM Tutanak Dergisi 123. Birleşim	40
İst. C. Başsavcılığı Basın Bürosu'nun Yazısı	150
Sivas Katliamına İlişkin SHP Heyet Raporu	152
İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişliği'nin Yazısı	163
Sivas Emniyet Müdürlüğü Fezlekesi	164
Kayseri DGM Başsavcılığı'nın Görevsizlik Kararı (1993/318 Hz.) ..	197
Kayseri DBM Başsavcılığı'nın İddianamesi (1993/170 Es.)	225
Sivas C. Başsavcılığı'nın Görevsizlik Kararı (1993/2212 Hz.)	240
Sivas C. Başsavcılığı'nın İddianamesi (1993/902 Es.)	243
Sivas C. Başsavcılığı'nın İddianamesi (1993/903 Es.)	267
Kayseri DGM Başsavcılığı'nın Ek İddianamesi (1993/170 Es.)	282

Sivas C. Başsavcılığı'nın Ek İddianamesi (1993/902 Es.)	286
TBB'nin Adalet Bakanlığı'na Davaların Nakli İçin Başvurusu	288
TBB'ye Ait Kamuoyuna Duyuru	289
TBB'ye Ait Genelge	292
Adalet Bakanlığı'nın Davaların Nakli İle İlgili Yazısı	293
Yargıtay 10. CD'nin Davaların Ankara'ya Nakline Dair Kararı	295
Kayseri DGM'nin Davaların Ankara'ya Nakline Dair Kararı	298
Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi'nin Görevsizlik Kararı	310
İçişleri Bakanlığı Mülkiye Müfettişliği'nin Raporu	334
Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin Görevsizlik Kararı	352
Yargıtay C. B.Savcılığı'nın Görev Uyuşmazlıklarına Mütalaası	376
Yargıtay 10. CD'nin Mahkemenin Belirlenmesine Dair Kararı	379
Yargıtay 10. CD'nin Mahkemenin Belirlenmesine Dair Kararı	381
TBMM Tutanak Dergisi 28. Birleşim	382

CİLT 2

1 No'lu DGM'nin Tensip Tutanağı	1
Müşteki Vekillerinin Duruşmaya Alınmalarına Dair Dilekçeleri	16
Müşteki Vekillerinin Müdahale Talepleri	17
Müd. Vekillerinin Duruşmaların Gizliliğinin Kaldırılmasına Dair Dilekçeleri	30
Olay Görüntülerinin İzlenilmesine Dair Bilirkişi Raporu	34
Müdahil Vekillerinin Gizlilik Kararı Kaldırılıncaya Kadar Duruşmalara Girmeyeceklerine Dair Dilekçeleri	42
Müdahil Vekillerinin Duruşmaya Girmeme Kararlarını İçeren Dilekçelerine DGM'nin Yorumu	43
Müd. Vekill. DGM'nin Müzekkeresi ve Gizlilik Kararı Hakkındaki Görüşleri ile Heyetin Davadan Çekilmesi Talepleri	45
Müdahil Vekillerinin Soruşturmanın Genişletilmesi İstemi	50
DGM Başsavcılığı'nın Esas Hakkında Düşüncesi	55
Müdahil Vekillerinin Duruşmaya Katılmama Kararının Sürdürüldüğüne İlişkin Dilekçeleri	94
1 No'lu DGM'nin 2993/106 Es. 1994/190 K. Sayılı 1.Kararı	97

CİLT 3

Müdahil Vekillerinin Temyiz Dilekçesi	1
DGM Başsavcılığı'nın Temyiz Layihası.....	12
Müdahil Vekillerinin Temyiz Layihası.....	37
Yargıtay C. Başsavcılığı'nın Bozma İstemli Tebliğnamesi	139
Yargıtay 9. CD'nin 1996/688 E. 1996/4716 Sayılı Kısmen Onama Kısmen Bozma İlamı	149
Müdahil Vekillerinin Yargıtay İlamı Hakkındaki Görüşleri	165
Müdahil Vekillerinin Esas Hakkındaki İddialarına İlişkin Dilekçeleri.....	176
DGM C. Başsavcılığı'nın Esas Hakkındaki Mütalaası	191
Sanık Vekillerinin Esas Hakkındaki Savunmaları	260
1 No'lu DGM'nin 1996/84 E. 1997/199 K. Sayılı 2. Kararı	278
Müdahil Vekillerinin Temyiz Dilekçesi.....	393
Yargıtay C. Savcılığı'nın Kısmen Onama Kısmen Bozma İstemli Tebliğnamesi	395
Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 1998/9-187 E. 998/272 K. Sayılı Bozma İlamı	399
Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 1998/2722 E. 1998/39449 K. Sayılı Bozma İlamı	414
Ankara 1 No'lu DGM'nin 1999/5 E. 2000/87 Sayılı 3. Kararı	419
Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 2000/3160 E. 2001/1471 K. Sayılı Onama İlamı	492
1 No'lu DGM'nin 2001/83 E. 2002/59 K. Sayılı 4. Kararı	522
Yargıtay C. Başsavcılığı'nın Onama İstemli Tebliğnamesi	548
Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nin 2002/1700 E. 2002/1875 K. Sayılı Onama İlamı	550
Yargıtay C. Başsavcılığı'nın Ceza Genel Kurulu'na İtirazı.....	552
Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun İtirazın Reddine Dair 2002/9-266 E. 2002/394 K. Sayılı Kararı.....	556
Firari Sanıklarla İlgili 1998/28 E. Sayılı Davaya Ait Tutanak	561
Bir Kısım Hükümlülerin Toplum Kazandırma Kanunu'ndan Yararlandırılmaları Tabeplerine Ait Tensip Tutanağı.....	563

CİLT 4

1 No'lu DGM 1993/106 E. Sayılı Duruşma Tutanakları	1
1 No'lu DGM 1996/00005 E. Sayılı Duruşma Tutanakları	797
1 No'lu DGM 1996/84 E. Sayılı Duruşma Tutanakları	867
1 No'lu DGM 2001/83 E. Sayılı Duruşma Tutanakları	938
Katliamın Basına Yansımaları	963
Müdahil Avukatlar Listesi.....	1008

Not: Resmi metin ve belgelerin
orijinaline sadık kaldığından yazım
ve daktilo hataları düzeltilmemiştir.

TBB BAŞKANI Av. Özdemir ÖZOK'un SUNUŞU

2 Temmuz 1993 günü Türk devriminin önemli kilometre taşlarından olan Sivas'ta "Cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak" haykırımlarıyla başlatılan ve gün boyu sürdürölen ve devlet otoritesini zaafa uğratan olaylar sonrasında; 35 insan ölmüş, 46 kişi çeşitli yerlerinden yaralanarak kendi çabalarıyla ölümden kurtulmuştur.

Türk toplumsal yaşamına ve siyasal tarihine kara bir leke olarak düşen bu olaylar, Atatürk Cumhuriyeti'ne, onun değerlerine ve aydınlık geleceğimize karşı sürdürölen sinsi ve gerici akımların bir ürünüdür.

Bu ve benzeri olayların bir daha yaşanmaması için, saldırının hedefi olan, Lail Cumhuriyet'in ve onun değerlerinin ödünsüz savunulması ve korunması zorunludur.

Türkiye Barolar Birliğı kurulduğı günden beri, varoluş nedenlerini oluşturan değerlere karşı bir başkaldırı olarak gördüğü bu talihsiz olayları ilk günden itibaren kınamakla kalmamış, olaya neden olan sanıkların yargı önüne çıkarılarak cezalandırılması yanında, mağdurlara da hukuki yardım sunmak için, davayı uzman arkadaşlardan oluşan bir grupla başından itibaren izlemeyi öncelikli görev saymıştır. On bir yıl süren davanın her duruşmasından önce yapılan toplantı ve görüşmelerle dava dosyası en ince ayrıntısına kadar incelenmiş ve sıkı bir biçimde izlenmiştir.

Türkiye Barolar Birliğı, Türk yargılama tarihinde önemli bir yeri olacağını düşündüğü ve yaşana talihsiz olayların tüm yönleriyle tartışıldığı süreci içeren dava dosyasını, kamuoyunun, gelecek nesillerin ve ilgili kurumların araştırma ve değerlendirmelerine sunmayı bir ibret belgesi olarak da tarihe, geleceğe bırakmayı amaçlamış ve bu nedenlerle kitaplaştırmıştır.

Tarihi belgelerden oluşan bu kitabın, belirtilen amaçlara uygun olarak kimi kesimlere ders olacağı ve yararlı sonuçlar vereceğini umut ediyoruz.

Büyük bir çalışma ve özveri ürünü olan kitabın hazırlanması ve basımında emeği geçen Sn. Av. Erdal MERDOL, Sn. Av. Ali SARIGÜL ve Sn. Av. Mehdi BEKTAŞ olmak üzere, emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Av. Özdemir ÖZOK

YAYINA HAZIRLAYAN KURULUN ÖNSÖZÜ

Bu eser; demokratik ve laik Cumhuriyetimizi savunan aydınlanmacı güçlerin, teokratik devlet ve şeriat yanlılarına karşı yürüttükleri hukuk savaşımını yansıtmaktadır. Temel nitelikleri Anayasamıza ifade edilen Cumhuriyetimize karşı 2 Temmuz 1993 günü Sivas 'ta girişilen örgütlü ve planlı kalkışmanın hukuki sürecini içeren bu yayının sahibi TBB, olayların hemen ardından oluşturduğu "Müdahil Avukatlar Komisyonu" ile günümüze değin Sivas Davası'nda önemli hukuki görev üstlenmiştir.

Kamuoyunca "Sivas Katliamı" olarak bilinen ve demokratik, laik Cumhuriyet'e başkaldırı niteliğindeki 2 Temmuz 1993 olaylarına ilişkin yargılama sürecinin sonuna gelinmiştir.

Türkiye Barolar Birliği'nin 17.8.1993 günlü yazılı açıklaması ile Sivas Davaları'nda her türlü hukuki yardım ve danışmanlığı yapmak üzere kurulduğu duyurulan "Müdahil Avukatlar Komisyonu" iki yüz elliye yakın avukatın yakın destek ve gayreti ile 11 yıldan bu yana bu büyük davayı onurla omuzlamıştır.

"Sivas Davası" gerçekten çok ilginç aşamalardan geçmiştir. Okurun aklında kalabilecek en temel bilgiler şöyle sıralanabilir: Kamu güvenliği nedeniyle Ankara'ya nakledilen, görevsizlik kararlarıyla mahkemeler arasında gidip gelen dava, 4 kez yerel mahkemece, 2 kez Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nca ve 4 kez de Yargıtay 9. Ceza Dairesi'nce karara bağlanmıştır. Kesinleşen hükme göre, Sivas olayları; yangın çıkartarak adam öldürmek fiilinden ibaret olmayıp, "Anayasa Düzenini İhlal" suçu niteliğindedir.

Biraz daha ayrıntıya geçilecek olursa, şu hususları not edebiliriz:

Kayseri DGM C. Bassavcılığı'nca, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun "Terör örgütleri" başlıklı 7/1 maddesi gereğince cezalandırılmaları istemiyle 94 sanık hakkında, Kayseri DGM nezdinde; Sivas C. Bassavcılığı'nca, yakarak adam öldürmekten TCK'nın 450/6 mad-

desi uyarınca 78 sanık aleyhinde Sivas Ağır Ceza Mahkemesi nezdinde; yine, aynı savcılık tarafından, 2911 Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı davranış nedeniyle 102 sanık hakkında, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi nezdinde, kamu davaları açılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği derhal, davaların kamu güvenliği nedeniyle Ankara'ya naklinin sağlanması için gerekli girişimlerde bulunulmasını Adalet Bakanlığı'ndan talep etmiştir. Bakanlığın 17.8.1993 günü Yargıtay C. Başsavcılığı'na başvurusu ile başlayan ve birbirini izleyen hukuki prosedür sonunda Yargıtay 10. Ceza Dairesi 18.8.1993 ve 23.8.1993 günlü kararları ile, kamu güvenliğinin bozulmaması ve yeni olaylara meydan verilmemesi için kamu davalarının CMUK 14/son maddesi gereğince Ankara Devlet Güvenlik, Ağır Ceza ve Asliye Ceza Mahkemelerine nakledilmelerine karar vermiştir;

Davaların bu şekilde Ankara'ya naklinden sonra bu kez mahkemeler arasında "olumsuz görev uyuşmazlığı" yaşanmıştır. Ankara 3. Ağır Ceza ile Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemeleri'nce davanın Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin görev alanına girdiğinden bahisle verilen görevsizlik kararlarına karşılık Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi de kendisini görevli saymamış ve bu suretle ortaya çıkan olumsuz görev uyuşmazlığı Yargıtay 10. Ceza Dairesi tarafından çözümlenmiştir. Anılan Daire, delillerin bir bütün olarak tartışılması, suçun niteliğine ve olayın anlatılış biçimine göre Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin görevsizlik kararını kaldırarak, davaların Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde görülmesini karara bağlamıştır.

Davayı gören Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi 26.12.1994 gün ve E.1993/106 sayılı 1. kararında;

17 sanığın, yakarak adam öldürmekten TCK'nun 450/6 maddesi gereğince idamla cezalandırılmalarına, bu fiili ikinci derecedeki iştirak ile işlediklerinden TCK'nun 65/3 maddesi gereğince bu cezalarının 20 yıl ağır hapis cezasına indirilmesine, "*Aziz NESİN'in Salman Rüştü'ye ait ve yurda girişi yasaklanmış olan Şeytan Ayetleri kitabını Aydınlik Gazetesi'nde yayınladığı ve böylece tüm Müslüman halkı haksız şekilde tahrik ettiği*" gerekçesiyle cezalarından TCK'nun 51/1 maddesi gereğince indirim yapılarak neticeten 15 yıl ağır hapis cezası ile cezalandırılmalarına;

9 sanığın yine TCK'nın 450/6 maddesi gereğince idam ile cezalandırılmalarına, eylemin faili bilinmeyen şekilde adam öldürmek olarak kabulü ile sanıkların cezalarının TCK'nın 463. madde uyarınca 20 yıl ağır hapse indirilmesine, haksız tahrik hükmünün uygulanarak neticeten 15 yıl ağır hapis ile cezalandırılmalarına;

60 sanığın, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırı davranmaktan 3 yıl hapis cezası ile tecziyesine;

37 kişinin beraatlerine karar vermiştir.

Bu karar sanık vekillerince sübut yönünden; müdahil vekilleri ile DGM Başsavcılığı tarafından da suçun niteliğinin tayinindeki hata, bir kısım sanıklar hakkındaki beraat kararlarının isabetsizliği ve haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasına yer olmadığına ilişkin hususlardan temyiz edilmiştir.

Temyiz itirazlarını görüşen ve 25 sanığın beraat kararını onayan, 14 sanığın mahkumiyet kararlarını da beraat etmeleri gerektiği yönünden lehte bozan Yargıtay 9. Ceza Dairesi, 30.9.1996 Tarih ve 1996/688-4716 sayılı şu tarihi kararı vermiştir:

"...Yine bu suçun işlenmesi için önceden oluşturulmuş silahlı olsun veya olmasın bir örgüt veya cete bulunmasında zorunluluk olmadığı gibi, olaydan önce Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ve dayandığı temel ilkelere aykırı açıklamaları da kapsayan bildiriler dağıtılmış olması, olay sırasında sürekli olarak atılan sloganların başka olaylarda yasadışı örgüt elemanlarınca atılmış bulunan sloganlarla aynıyet göstermesi, bu örgütlerin el işaretlerinin yapılmış olması, bu eylemlerin aynı amaç ve strateji doğrultusunda ve bir organizasyon dahilinde gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır."

"...Somut olayda 7-8 saatlik uzun bir zaman süreci içerisinde güvenlik görevlerince yapılmış olan çeşitli uyarılara rağmen dağılmayarak Hükümet Konağı'nın önünde bulunan güvenlik görevlilerinin kurduğu barikatın da zorlanıp Devlet ve Hükümet'in ilde temsilcisi olan Vali'ye "şerefsiz Vali", "Vali istifa" şeklinde yürüyüşler ve toplanmalar sırasında Cumhuriyetçilik ve Laiklik ilkelerine aykırı biçimde "seriat gelecek, zulüm bitecek", "Cumhuriyeti burada kurduk, burada yıkacağız", "yaşasın şeriat", "Kahrolsun laiklik", "seriat isteriz", "dinsiz laikler" sloganlarının atılması, bir kısım işyeri, mesken ve araçların yakılması, "yak" "yak" sloganları altında, güvenlik görevli-

lerinin kurduğu barikatın cebir kullanılmak suretiyle aşılp, Otel'in yakılması suretiyle 35 kişinin öldürülmüş ve çok sayıda kişi ve güvenlik görevlisinin yaralanmış bulunması ve nihayet Türk İnkılabı'nın temel taşlarından birisi olan Sivas Kongresi'nin imzalandığı ve sonradan müzeye dönüştürülmüş bulunan bina ile önündeki Atatürk Heykeli'nin tahrip edilmiş olması, olayda kullanılan cebri, bir kısım icra hareketlerinin TCK'nun 146. maddesinde belirtilen sonucu yaratmaya elverişliliğini ve Aziz NESİN'in düşünce ve davranışları bahane edilmek suretiyle Anayasal Düzen'in en önemli ilkelerinden olan "Cumhuriyetçilik" ve "Laiklik" ilkelerinin ortadan kaldırılmasına yönelik bulunduğunu tüm açıklığı ile ortaya koymaktadır."

Yargıtay Özel Dairesi bu kararı ile suçun Anayasa Düzenini ihlal niteliğinde olduğuna, adam öldürmenin nitelikli biçimini hüküm altına alan TCK'nun 450/6 maddesinin ve haksız tahrik hükümlerinin uygulanmasını gerektiren herhangi bir durum bulunmadığına işaret ederek, son derece tehlikeli bir yorumu benimseyen mahkeme kararını esastan bozarak, 41 sanığın TCK'nun 146/1; Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırılıktan mahkum edilen 28 sanığın TCK'nun 146/3; beraat eden 1 sanığın TCK'nun 146/1, ve yine beraat eden 11 sanığı TCK'nun 146/3 maddesinden mahkum edilmeleri gerektiğine karar vermiştir.

Yargıtay bozma ilamına kısmen uyan Ankara 1 No'lu DGM, 28.11.1997 gün ve 1996/84 Esas sayılı 2. kararında; 38 sanık hakkında TCK'nun 146/1; 29 sanık hakkında 146/3 maddesinden hüküm tesis etmiş, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na aykırılıktan cezalandırdığı 11 sanık hakkındaki ilk kararında ise direnmiştir; 14 kişi ise beraat etmiştir.

Bu direnme kararını görüşen Yargıtay Ceza Genel Kurulu, mahkemenin ısrar kararını yerinde bulmamış ve bu sanıkların TCK'nun 146/3 maddesinden mahkumiyetleri gerektiği yönünden hükmü bozmuştur. Daha sonra bu dosyayı ele alan 9.Ceza Dairesi, 24.12.1998 tarih ve 1998/2722 E. sayılı kararı ile TCK 146/3 maddesinden mahkum olan 28 sanık ile beraat eden 14 sanık hakkındaki hükmü onamıştır. TCK'nun 146/1 maddesinden mahkum olan sanıklardan 31 hakkındaki hükmü ise nüfus kayıtlarının, cilt numarasının ve mührün tam olarak okunmadığı gerekçesiyle, 7 sanık hakkındaki mahkumiyet kararını da bu bozmaya bağlı olarak sanıklar arasında hukuki ve fiili irtibat bulunduğu için usuli zorunluluk gereği bozmuştur.

Ankara 1 No'lu DGM, 16.6.2000 gün ve 1999/5 E. sayılı 3. kararı ile, bozma ilamında değinilen usuli noksanları giderdikten sonra, 38 sanığın yine 146/1 maddesi ile mahkumiyetlerine ve tahrik veya başkaca bir nedenle herhangi bir indirim hükmünün uygulanmamasına karar vermiştir; bu sanıklardan dördü yaş küçüklüğü ve biri de akli maluliyet sebebiyle neticeden 20 ve 15 yıla mahkum edilmiştir.

Yargıtay 9. Ceza Dairesi 4.5.2001 gün ve 2000/3160 E. sayılı kararıyla, 3 sanık dışında bu mahkumiyet kararının onanmasına karar vermiştir. Bu üç sanığın suçlarını sabit görmekte birlikte, kamuoyunda Pişmanlık Yasası olarak bilinen 3419 sayılı Yasa'dan yararlandırılmaları yönündeki talepleri hakkında bir karar verilmediğinden bahisle, hükmü bu yönden bozmuştur.

Bu bozmadan sonra yapılan yargılamada, üç hükümlünün pişmanlık hükümlerinden yararlanmalarına gerek olmadığına karar verilmiş ve Ankara 1 No'lu DGM'nin 4.4.2002 gün ve 2001/83 E. sayılı 4. kararı Yargıtay 9.Ceza Dairesi'nin 26.9.2002 gün ve 2002/1700 E. sayılı ilamı ile onanmıştır.

Hükümlüler daha sonra, yürürlüğe giren 4959 sayılı Toplum Kazandırma Kanunu'ndan yararlandırılmalarını talep etmiş olup, bu başvuruları halen Ankara 1 No'lu Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde incelenmektedir. Müdahil vekilleri, bu dosyada da müvekkillerini temsil etmekte ve hükümlülerin anılan yasadan yararlanmalarını gerektiren hukuki bir durumun bulunmadığı savunmaktadırlar.

Diğer yandan olayda ölen ve ölümden kıl payı kurtulanlar adına İçişleri Bakanlığı aleyhine, ağır hizmet kusuru sebebiyle, Sivas İdare Mahkemesi nezdinde tam yargı davaları açılmıştır. Anılan mahkemenin 1994/617 ila 657 ve 803 ila 807 Esas numaralarına kayıtlı 46 dava sonunda İçişleri Bakanlığı davacılara tazminat ödemeye mahkum edilmiş ve bu kararın kesinleşmesini takiben tahsil edilen tazminatlar müdahil vekillerince, herhangi bir kesintiye tabi tutulmaksızın, hak sahiplerine aynen ödenmiştir.

Bir kısım kaçak sanık hakkındaki "ayırma kararı" gereğince zamaşımı süresinin dolmasına değin kamu davalarının bir süre daha devam edeceği bir yana bırakılacak olursa, Sivas Katliamı Davası şimdilik

sona ermiş görünmektedir. Ancak, siyasal ve toplumsal boyutlarının tartışılması çok uzun yıllar sürdürülecek ve tarih sayfalarındaki yerini günün birinde kuşkusuz alacaktır. Bu nedenlerdir ki, laik Cumhuriyetçilerin olayın gerçek yüzünün ortaya çıkartılması için başından bu yana sürdürdükleri savaşım henüz sonuçlanmış değildir.

Sivas katliamının laik Cumhuriyeti yıkmaya yönelik eylemlere eklenen halkalardan biri olduğundan hiç şüphe olunamaz; ancak, bu tespitin, asıl belirlemenin önüne geçme tehlikesinin bulunduğunu da söylemek gerekir; çünkü, Sivas katliamı insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur, doğmatik düşüncenin sıradan bir insanı nasıl canavara dönüştürdüğünün görülmesi açısından da ibret verici bir örnektir.

35 insanımızın yakılması sonucu ile sonuçlanan ve bir o kadarının da ölümden kıl payı döndüğü bu trajik olayın başından bugüne değin, duraksamadan ve yılgınlığa düşmeden hukuksal mücadelesini sürdüren hukukçuların bu davada gösterdikleri vakar ve özen her türlü övgüye değerdir. Bu savaşımın Cumhuriyet'in temel ilkelerinin korunması açısından taşıdığı büyük önem dikkatlerden kaçırılarak, sadece bir yargılamada taraf olmak gibi dar bir anlamla algılanması büyük hata olacaktır.

Bizler; pek çok aymaz çevreden gizli veya açık destek alan Cumhuriyet düşmanı teokratik devlet ve şeriat yanlılarının tüm heveslerinin kursaklarında kalacağından hiç kuşku duymuyoruz. Antiemperyalist bir Ulusal Kurtuluş Savaşı sonucu kurulan Cumhuriyetimiz, ne kökten dincilere ne de onların işbirlikçilerine teslim edilecektir. Atatürk devrim ve ilkelerini savunmak ve sürdürmek anlayışı ve inancı çerçevesinde dayanışmamızı ve birlikteliğimizi sürdüreceğiz. Sağduyulu, Cumhuriyet'in temel ilkelerini sahiplenen yazılı ve görsel basınımızın bu konudaki içtenliğini ve desteklerini de unutmamak, onlara haklarını teslim ederek, şükranlarımızı sunmak da bir görevimizdir.

Yayın Hazırlama Kurulu
Av. Erdal MERDOL
Av. Mehdi BEKTAŞ
Av. Ali SARIGÜL

ETKİNLİKLER PROGRAMI

GELENEKSEL IV. PİR SULTAN ABDAL KÜLTÜR ETKİNLİKLERİ

DÜZENLEME KOMİTESİ ÜYELERİ

Murtaza DEMİR	(Komite Başkanı ve Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. Gn. Bşk.)
Mehmet TALAY	(Sivas İl Kültür Müdürü)
Av. Kahraman AYTAÇ	(Tunceliler Dayanışma Vakfı Başkanı)
Av. Necati YILMAZ	(Divriği Kültür ve Yandırmasına Derneği Başkanı)
Celal ÇELİK	(Anadolu Kültürünü Koruma ve Ars. Vakfı Gn. Sek.)
Rıza AYDOĞMUŞ	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. Gn. Bşk. Yrd.)
Yusuf YALÇINER	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. Gn. Şim.)
Alaeddin BİRCAN	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. İst. Şb. Bşk.)
Haydar ÇETİN	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. İzmir Şb. Tem.)
Gülhan ÖZKAN	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. Gn. Mnk. Kadın Kom. Bşk.)
Cevat ÜSTÜN	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. Gn. Mnk. Gençlik Kom. Bşk.)

SİVAS İL KOMİTE ÜYELERİ

Rıza AYDOĞMUŞ	(Pir Sultan Abdal Kült. ve Tan. Der. Gn. Bşk. Yrd.)
Burhaneddin YURDAGÜL	(İnsan Hakları Derneği Sivas Şb. Bşk.)
Murtaza TÜRKAN	(Banaz Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı)
Ahmet Cengiz ULU	(Anadolu Senat. Ortama -ASO)
Hidayet YILDIRIM	(İnsan Hakları Derneği Tüm Sağlık-Son Sivas Şb. Başkanı)
Kamil ALPTEKİN	(Tüm-Sen Sivas Şb. Başkanı)
Dursun YILDIRIM	(Çemen-İş Sendika Divriği Şb. Sek.)
Yaşar KARADENİZ	(Gözeteci)

GELENEKSEL IV. PİR SULTAN ABDAL KÜLTÜR ETKİNLİKLERİ

1- 2 Temmuz SİVAS

3- 4 Temmuz BANAZ

PROGRAM

(Kültür Bakanlığının katkıları ile)

1 TEMMUZ 1993 PERŞEMBE (SIVAS)

Saat : 8.30

Yer : Sivas Kùltür Merkezi
Dinledi : **Arif Sağ**

Saat : 10.00

Yer : Sivas Kùltür Merkezi
- Atatürk Anıtına Çelenk Konulması
- Açılış ve Saygı Duruşu
- Genel Başkan **Murtaza Demir**'in Konuşması
- Sivas Valisi **Ahmet Karabılgın**'in Konuşması
- Kùltür Bakanı **Fikri Sağlar**'in Konuşması
- **Aziz Nesin**'in Konuşması
- Seman Gösterisi
- Sivas Anadolu Sanat Ormanı ve Sivas Halkevi
Şubesi Halk Oyunları Eküpleri
Sunan : **Ali Balkız**

Saat : 14.00

Yer : Sivas Buruciye Medresesi
- Kitap Sergilerinin Açılması
- Fotoğraf Sergilerinin Açılması
- Yazarların imza ve Söyleşilerinin Başlatılması
(Aziz Nesin, Asım Bezirci, Afşar Timuçin, Aydın Çubukçu, Hasan Uysal, Cengiz Gündoğdu, Öner Yağcı, Lütfi Kaleli, Battal Pehlivan, Metin Altuık, Hüseyin Yurttaş, Hidayet Karakuş, Aydoğan Yavaşık, Zeki Büyüktanır, Behçet Aysan, Hüseyin Atabas, Ali Yöce, Uğur Kaynar, Haydar Ünal, İhan Cem Erseven, Burhan Günel, Lütfye Aydın, Zerrin Taşpınar, Ali Balkız)

Saat : 17.00

Yer : Sivas Kùltür Merkezi
Dinledi : **Hasret Gültekin**

Saat : 17.30 PANEL

Yer : Sivas Kùltür Merkezi
Konu : **Çağların Pir Sultanlarından Günümüz Pir Sultanlarına**
Panelistler :
- Asım Bezirci (Araştırmacı-Yazar)
- Prof. Afşar Timuçin (Araştırmacı-Yazar)
- Aydın Çubukçu (Araştırmacı-Yazar)
- Hüseyin Gülkanet (Araştırmacı-Yazar)
Yöneten : **Sami Karaören** (Gazeteci-Yazar)

Saat: 20.00 HALK GECESİ

Yer : 4 Eylül Kapalı Spor Salonu
- Gecenin Açılış Konuşması

KATILAN SANATÇILAR

- Musa Eroğlu
- Muhlis Akarsu
- Gülşan Altun
- Ali Çağan
- Hasan Hüseyin Demirel
- Azmi Toğuzata
- İsmail Kaya
- Nesimi Çimen
- Ozan Çağdas
- Ömer Şan
- Hasan Tatar
- İsmail Kaya ve Semah
- Halk Oyunları
Sunanlar : **Meltem Demir-Ali Çağan**
Not : Girişler Biletlidir. (10.000.-TL)

Saat : 20.00 SLAYT GÖSTERİLERİ

Yer : Buruciye Medresesi
- Çerkes Karadağ (Fotoğraf)
- Asaf Kıpçak (Karıkatür)
- Gülnaz Çolak (Fotoğraf)
- Mehmet Özar (Fotoğraf)
- Ayşe Gürocak (Fotoğraf)
Sunan : **Ayşe Gürocak**

SİNEMA GÜNLERİ

1 - 7 Temmuz günleri, hergün saat 21.00 de Kongre Müzesi Bahçesinde, ücretsiz, film gösterileri yapılacaktır.

Filmler :

- Uzun İnce Bir Yol
- Raziye
- Kurşun Adres Sormaz
- Gizi Yuz
- Cazibe Henrinin Gündüz Düşleri
- Düş Gezginleri
- Her Gece Bodrum
- Falaka (Çizgi Film)
- Super Kelaynaklar (Çizgi Film)

2 TEMMUZ 1993 CUMA (SIVAS)**Saat : 10.00 - 13.00****Yer :** Buruciye Medresesi

- Yazar ve Şairlerin imza ve söyleşileri (devam)
- Sergiler devam ediyor.

Saat : 14.00**Yer :** Sivas Kültür Merkezi**- Dinleti : Anıf Sağ****Saat : 14.30 PANEL****Yer :** Sivas Kültür Merkezi**Konu: Medya ve Emperyalizm****Panelistler :**

- Sami Karabölen (Cumhuriyet)
 - Raif Türk (Özgür Gündem)
 - Sükrü Günbulut (Aydınlık)
 - Mustafa Yalçınar (Gerçek Dergisi)
 - Soner Doğan (Sivas Hürdoğan Gazetesi)
- Yöneten : Hasan Uysal (Gazeteci-Yazar)**

Saat : 20.00 TİYATRO**Yer :** Sivas Kültür Merkezi**Oyunun Adı : PİR SULTAN ABDAL****Yazan : Erol Toy****Yöneten : Muammer Çiçek****Oynayanlar : Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği Tiyatro Topluluğu****Not : Girişler Biletlidir. (10.000.-TL)****Saat : 20.00 ŞİİR AKSAMI****Yer :** Buruciye Medresesi

- Pir Sultan Şiirleri
- Pir Sultan'dan Şiirler
- Şairlerden Şiirler

Metin Altok, Hüseyin Yurttaş, Hidayet Karakus, Aydoğan Yavaşlı, Ali Yüce, Zerrin Taşpınar, Behcet Aysan, Hüseyin Atabas, Uğur Kaynar, Haydar Ünal, Zeki Büyükcenar**- İnsanöl Dergisi (Okuma Tiyatrosu- Pir Sultan Şiirleri)****Yöneten : Metin Altok****(BANAZ'a Göç!...)****3 TEMMUZ 1993 CUMARTESİ (BANAZ)****Saat : 10.00****Yer :** Anfi Tiyatro**- Pir Sultan Abdal Anıtına Çelenk Konulması ve Saygı Duruşu**

- Genel Başkan **Murtaza Demir**'in Konuşması
- Sivas Valisi **Ahmet Karabilgin**'in Konuşması
- **Asım Bezirci**'nin Konuşması
- **Aziz Nesin**'in Konuşması
- Ozan İsmail Kaya ve Semah

Saat : 13.00**Yer :** Şenlik Alanı-Anıt Çevresi

- Fotoğraf Sergilerinin Açılması
 - Kitap Sergilerinin Açılması
 - Yazar ve Şairlerin İmza ve Söyleşilerinin Başlatılması
- Not : Bu Etkinlikler Kendi Standlarında İki Gün Boyunca Saat : 13-18 arasında devam edecektir**

Saat : 14.00**Yer :** Anfi Tiyatro**Dinleti : Mahzuni Şerif****Saat : 14.45 PANEL****Yer :** Anfi Tiyatro**Konu: Anadolu Kültürel Yapısının Oluşumu ve Zenginliği****Panelistler :**

- Doc. Atilla Erden (Antropolog-Halkbilimci)
 - Cengiz Gündoğdu (Eleştirmen-Yazar)
 - Öner Yavaş (Yazar)
 - Kemal Soyer (Yük.Mimar-Arşivci)
- Yöneten : Ali Balkız (Yazar)**

Saat : 16.45 OZANLARDAN DİNLETİLER**Yer :** Anfi Tiyatro

- Anıf Sağ
- Hasret Gültekin
- Ali Çeçen
- Erife Sultan
- Nesimi Çimen
- Dertli Divanı
- Halil Yalçınar
- Nuri Kılıç
- Süleyman Özkan

Saat : 20.30 TIYATRO

Yer : Anfi Tiyatro
Oyunun Adı : PİR SULTAN ABDAL
Yazan : Erol Toy
Yöneten : Muammer Çiçek
Düzenleyenler : Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma
Derneği Tiyatro Topluluğu

Saat : 20.30

Yer : Köy İkkokulu
Slaytlarla Anadolu'da Alevi Yaşamı
Doc.Dr. Atilla Erden

Saat : 10.00

Yer : Anfi Tiyatro
- Kuruk Sahanalar
- Yönetimimizden Görseller

4 TEMMUZ 1993 PAZAR (BANAZ)

Saat : 12.00

Yer : Anfi Tiyatro
Dinletisi : Muhlis Akarsu

Saat : 12.30 PANEL

Yer : Anfi Tiyatro
Konu : Neden Laiklik? Neden Demokrasi?
Panelistler :
- Emel Sungur (SHP Parti Meclisi Üyesi)
- Demet İskik (Çağdaş Yaşamı Destekleme Der.
Ankara Şb. Bask.)
- Lotfi Katali (Yazar)
- Ali Bakır (Yazar)
Yöneten : Prof.Cevat Geray

Saat : 15.00 OZANLARDAN DİNLETİLER

Yer : Anfi Tiyatro
- Musa Eroğlu
- Sabahat Akkız
- Azmi Toğuzata
- Hasan Kaplani
- Ali Bastug
- Grup Telden Dile
- Ayhan Cabuk
- Sevgi Demir
- Ali Kocsoğlu

Saat : 15.00 FORUM

Yer : Ziyaret Tepesi
Konu : Gençlik ve Sorunları
Düzenleyenler : Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma
Derneği Genel Merkez ve Şubeleri Gençlik Komisyon-
ları ile Sivas Demokratik Kitle Örgütlerinin Ortak Etkin-
liği

Saat : 15.00 KURBAN TÖRENLERİ

Yer : Topuzlu Yöresi
Not : Yakacak dışında tüm gereksinimler kurban sa-
hipleri tarafından karşılanacaktır. Kurban sahipleri
kendü kurbanlarını kendileri kesip, pişirip
değıştacaklardır.

Saat : 18.00 CEM TÖRENİ

Yer : Köyüçi

Saat : 22.00

Yer : Köy Meydanı

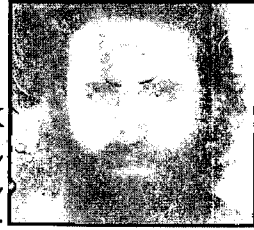
ISMARLAŞMA !..

GENEL MERKEZ	: Döneri Cad. No 287 /B Döneri/ Ankara	Tel: 483 08 54
İSTANBUL ŞUBE	: Ağa. Wapet Cad. Yey. Sok. No. 21 Alibeyli	Tel: 564 04 38 563 03 64
İZMİR ŞUBE	: 1211 Sakal No 8/1 Karayaka	Tel: 08 20 72
İSTANBUL	: Sarıyer Mah. Ordu St. 2/7	Tel: 160 151
MULATYA	: Turpat Tınalı Cad. No: 59	Tel: 21 18 80
SİVAS-DERNEK	: Sıyer Cad. 2/9	Tel: 21 10 07
BANAZ KÖYÜ	: Banaz /Yakıcı	Tel: 0 (4784) 40 13

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Ahmet ÖZYURT
1972 Sivas Şarkışla doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Asaf KOÇAK
1959 Kırşehir Çiçekdağı doğumlu,
Üniversite mezunu,
karikatürist, ressam.

Asım BEZİRCİ
1927 Erzincan doğumlu,
Yazar, eleştirmen, derlemeci, çevirmen.

Asuman SİVRİ
1977 Ankara Çankaya doğumlu,
Lise mezunu.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Behçet Sefa AYSAN
1949 Ankara Altındağ doğumlu,
Doktor, ozan.

Belkıs ÇAKIR
1975 Sivas Şarkışla doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Edibe SULARİ
1952 Erzincan Çayırılı doğumlu,
Ev kadını.

Erdal AYRANCI
1957 Niğde Bor doğumlu,
Üniversite mezunu,
Yayıncı-Yönetmen.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Gülender AKÇA
1968 Sivas Divriği doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Gülsüm KARABABA
1975 Sivas Divriği doğumlu,
Lise mezunu.

Handan METİN
1973 Sivas Divriği doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Hasret GÜLTEKİN
1971 Sivas İmranlı doğumlu,
Halk ozanı.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Huriye ÖZKAN
1971 Sivas Şarkışla doğumlu,
Eczacı.

İnci TÜRK
1971 Balıkesir Balya doğumlu,
Eczacı.

Koray KAYA
1981 Sivas Şarkışla doğumlu,
Ortaokul öğrencisi.

Mehmet ATAY
1968 Sivas Divriği doğumlu,
Meslek Yüksek Okul mezunu.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Menekşe KAYA
1979 Sivas Şarkışla doğumlu,
Ortaokul mezunu.

Metin ALTIOK
1941 İzmir Bergama doğumlu,
Felsefe öğretmeni, ressam, ozan.

Muammer ÇİÇEK
1967 Tokat Zile doğumlu,
Şehir planlamacısı.

Muhibe AKARSU
1960 Sivas Kangal doğumlu,
Ev kadını.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Muhlis AKARSU
1948 Sivas Kangal doğumlu,
Halk ozanı.

Murat GÜNDÜZ
1973 Sivas Şarkışla doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Nesimi ÇİMEN
1948 Kayseri Sarız doğumlu,
Halk ozanı.

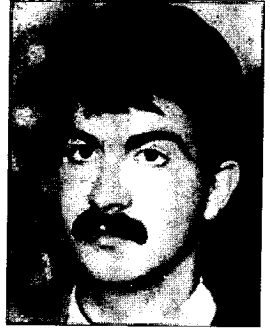

Nurcan ŞAHİN
1975 Ankara Çankaya doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

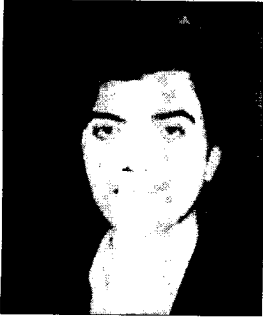
KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

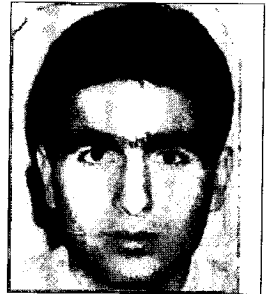
Özlem ŞAHİN
1976 Sivas Şarkışla doğumlu,
Lise mezunu.

Sait METİN
1973 Sivas Divriği doğumlu,
Meslek Yüksek Okul mezunu,
Tekniker.

Sehergül ATEŞ
1963 Erzincan Tercan doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Serkan DOĞAN
1974 Ankara Çankaya doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Serpil CANİK
1976 Sivas Yıldızeli doğumlu,
Lise mezunu.

Uğur KAYNAR
1956 Sivas Zara doğumlu,
Lise mezunu,
Yayıncı, şair.

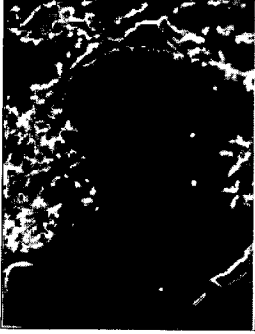

Yasemin SİVRİ
1974 Ankara Çankaya doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

Yeşim ÖZKAN
1973 Sivas Şarkışla doğumlu,
Üniversite öğrencisi.

KATLIAMDA YAŞAMINI YİTİRENLER

Carina Johanna Thedora THUYS
1970 Hollanda,
Kültürel antropolog, araştırmacı.

AZİZ NESİN'in KONUŞMASI

Aziz NESİN (Saat 11:00): Hepinize saygılarımı, sevgilerimi sunarım. Mahdum Kuli adında Azeri bir yazar var; onun 100. doğum ya da ölüm yıldönümünde Bakü'de bir jübile yapılıyor. Nazım Hikmet'i de çağırıyorlar, elbette o da toplantıya gidiyor. Mahdum Kuli hakkında da hiçbir bilgisi yok; resmi toplantıdan önce çağrılan yazarlar kendi arasında konuşurken, Nazım sık sık Mahdum Kuli hakkında bilgiler edinmeye çalışıyor; her konuşmacıdan en can alıcı noktaları saptıyor. İlk konuşmacı kendisi olduğu için, o arada öğrendiği Mahdum Kuli hakkındaki bilgileri dinleyicilere anlatıyor. Fakat dinleyicilerden Mahdum Kuli hakkında can alıcı bilgileri öğrendiği için onları söylüyor; daha önce de bilgisi yok. Öbür konuşmacılara aşağı yukarı önemli söyleyecek bir şey de kalmıyor. Böylece yanlış bir şey yapıyor. Türkçe'de Mahdum adı olmadığı için, Mahmut Kuli diyor ve Mahmut Kuli'nin hayatını anlatmış oluyor. Şimdi ben de Pir Sultan Abdal için buraya konuşmaya gelirken aynı durumdayım. Elbette, Pir Sultan Abdal'ı genel olarak -bir aydın olarak- biliyorum tabi; ama bu konuşmaya hazırlıklı gelmem gerekirdi. Ben programı da bilmiyordum doğrusu, onun için yapacak çenem yoktu. Kitap aramaya kalktım buraya geleceğim gün; havaalanında sağa sola bakarken, kitap yerine daha değerli olan Asım BEZİRCİ ile karşılaştım. Aman, bana hemen çantasından bir Pir Sultan Abdal kitabı çıkardı, kendi kitabını bana verdi. Ben de Nazım gibi -yalnız tabi Mahdum Kuli dememek koşuluyla- Pir Sultan hakkında ondan öğrendiğim ve kendi eski bilgilerime dayanarak, sizlere aktarmak istiyorum. Önce Pir Sultan Abdal; bu abdal adı nereden geliyor, kitapta yazılı değil; ben de henüz bilmiyorum. Etimolojik olarak, abdal sözü, gezgin dervişlere verilen bir ad. Ama çok aptal var, bizim öbür aptallar gibi değil; yüzde 60 aptallar gibi değil. On dört yaşında idim; babam beni Kadıköy'deki Caferağa adındaki bir camiye götürdü. Bir cuma günü demek, on dört yaşında olduğuma göre... 64

yıl önce, orada imam hutbeden sonra vaaz ederken, bu aptal konusuna değindi. Onun yorumuna göre ki, ben bugün buna katılmıyorum -ama bu bir yorumdur, bilmiyorum siz ne düşünüyorsunuz- bu aptal söz için etimolojik anlamla nereden geldiği, abdal dedi, âb-ı dildir. Âb-ı dil, gönlü su gibi akan anlamına gelir. Oradan dağılmıştır, oradan yayılmıştır bu söz ya da bu deyim dedi, demişti o, ben hâlâ ona da inanmıyorum. Gönlü su gibi akan, âb-ı dilden akan abdal olduğu lafına inanmıyorum. Tıpkı bu bizim şey gibi, maydanoz, midye "novaz" dan gelir, pırasa "pürhasa" dan gelir gibi, kaynakları hep Arapça'ya, Farsça'ya bağlamaktan gelen bir yorumdur. E, ama böyle, ben henüz bilmiyorum tabi, içinizde bilenler vardır; niçin bu abdal sözcüğü giriyor, âb-ı dil doğru mudur, değil midir bilemiyorum. Ama doğruluğu da dört ağırlık gösteriliyor; ama en önemli ağırlığı, propagandacı olması ki, buna Asım katılmıyor. Buna göre, bir propagandacı ve iyi bir şairin, iyi bir yazarın özelliği, bulunduğu toplumun ve koşulların ilerici propagandasını yapmasıdır. Ancak, bu propagandayı nasıl yaparsa iyi bir şey olabilir? Sanat ve estetik değeri ağır basan propaganda olursa, yoksa salt propaganda olursa o kupkuru bir şair demektir. Propaganda şairidir. Çünkü TİP bile kuruluşundan sonraki ilk Meclis'e 15 milletvekili gönderdiği zamanki toplantılarda, ev toplantılarında, özel toplantılarında bile, "Gelin dostlar bir olalım!" ve "Tevekkül tü Allah!" diye dörtlüğün sonu biten şiiri okurlardı. Demek ki, 400 yıldır propagandası süregeliyor, ona yeni bir yöntem göstermişlerdi, yorum getirmişlerdi. Çünkü, "Tevekkül tü Allah." Ama Allah'a nasıl güveneceksin; şu koşullarla, gelin dostlar bir olalım efendim. Kılıç çalalım falan... O koşullarda ne olursa olsun, yani sen eşeğini iyi bir yere bağla da sonra Allah'a güven. O anlamda tevekkül propaganda birinci şey; ben ce vasfı propaganda, bugün o propagandadan bize kalan ya da kalması gereken, Alevilik propagandası değil, sanat değeri olan propagandadır; estetik değeri olan propagandadır. Öyle olması gerekir. İkinci büyük yanı, kavga şairi olmasıdır ki, bu kavga şairi sürmüştür; kavgacılığı sürmüştür. Kendi ölümünden sonra da bugüne kadar da sürmüştür. Kavgacılığı sürmüştür. Kötüye karşı savaşımı vermektir ve köylü başkaldırılarında, Türkiye'de köylü başkaldırısına çok büyük etken olmuştur. Bu kavgacı şair Pir Sultan'ın bir özelliği, birçok Abdal'lar olması, Asım'ın kitabında 4-5 tane filan gösteriliyor. Bana kalırsa, nereden sezinliyorum? Çünkü bu kavgacılığı ve propagandasının

sürmesi, birçok Pir Sultan Abdal'ların yaşamış olduğunu gösteriyor. Ölümünden sonra da ölümünden önce de ve lejonder bir kahraman oluyor böylece. Yani halkın asıl malı olmak, özellikle o dönemde, 15.-16. yüzyıllardaki bu anonim şairlerde; güç buradan geliyor. Halk onu özümstüyor, halkın içinde eriyor ve birçok şairler çıkıyor, aynı adı taşıyan. Bu, şu demektir: Aynı felsefi doğrultuda yazan şairler, oraya herhangi bir şair alınmaz, örneğin Nasreddin Hoca fıkralarına başka bir adamın fıkrası alınmaz ama Nasreddin Hoca yazmamış olsa bile, o doğrultuda, o felsefi doğrultudaki fıkralar girebilir. Bana göre, Pir Sultan şiirleri de bizzat tarihsel Pir Sultan'ın, asılan Pir Sultan'ın şiirleri olamaz. Onlardan fazla ek olarak da o doğrultuda, o felsefi doğrultuda, o inançta yazmış şairlerin şiirlerinden oluşur gibi geliyor. Bugün, propagandası Alevilik üzerine, fakat bu Alevilik üzerine olan propaganda, aslında bir araç üzerine kullanılmış. Yine benim yorumum, aslında insancılığının propagandasını yapmış, hoşgörünün propagandasını yapmış ve Alevilikle hoşgörülük, bu nedenle birleşmiş. Aleviliğin Türkiye'de sürekli olarak hoşgörüyü ortaya çıkarmasının nedeni, bana göre muhalefette olmuş olmasıdır. Çünkü, muhalefetin, şirketlerde olduğu gibi, daima yüzde 50'den fazla şansı vardır; yüzde 51, 52'dir. Türkiye'de Aleviler hiçbir zaman iktidar olmamışlardır. Acaba iktidar olsalardı, ne olurlardı? Bu bir kuşku dur bende. İş, iktidar olmanınca hep muhalefette kalıyor. Şirketlerde olduğu gibi yüzde 51 oranında; onun için, muhalefette olan hep doğru, kendine göre hep doğruyu söyler. Aleviler, hep doğruyu söylemişlerdir. Hep hoşgörüde yanılmışlardır. Çünkü, muhalefettedirler, istemektedirler; vermekte değillerdir. İktidar olarak, iktidar vermek zorundadır; verebildiği ölçüde. Ama Aleviler hep muhalefette kaldıkları için, hep istemişlerdir. İsteyen, daha çok haklıdır. En az yüzde 51 hak sahibi olmuşlardır; tıpkı şirketlerde olduğu gibi. Bana göre, aslında konu kaynağı, Aleviliğin kaynağı, beni doğrusu hiç ilgilendirmiyor; size aykırı gelebilir bu düşüncem, ama ne yapayım ki böyle. Boli Ali ile Muaviye arasındaki bin yıl önceki çekişmenin bugün hâlâ sürmesini hiç anlayamıyorum. Biz ilkokulda iken -ben Darüşşafaka'da okudum- 4. sınıfta siyer-i nebi ya da siyer-i nebiye denilen bir ders vardı; din dersi diye, aslında din dersi değildi. Peygamberler tarihi, siyer-i nebi, peygamber nebi, Muhammed Peygamber'in hayatı siyer-i nebiye; peygamberler tarihi; orada, bu Muaviye ve Ali çatışması bize çok uzun ders olarak anlatılmıştı,

öğretilmişti ve bu dersi veren hoca tabi Muaviye'yi haklı bulmuyordu. Kendisi Alevi de değildi. Zaten Muaviye'yi (haklı) bulan, Türkiye'de Sünniler arasında pek yoktur. Orada bağnaz, o zamanki bağnaz Alevilerin, helalarını Muaviye adına benziyor diye maviye boyattıklarını söylemişti. Çok ilginç bir saptamadır bu yanı; helasının duvarını maviye boyarsa, hiçbir ilişkisi yok, Muvayiye'ye hakaret etmiş olacak. İş bu noktaya kadar gelmiştir, devam ediyor. Kahramanmaraş olaylarında bunu gördük; bu düşmanlık, can almaya kadar varabiliyor. Benim vakıf çocuklarından bir tanesi, bir kız, Akşehirli bir kız; öğretmen okulu bitirdi. Sevdiği erkek Alevi, çok büyük bir olay oldu. Akşehirli bir Alevi delikanlıyı bir kızın sevmesi, bir Sünni kızın sevmesi... Oysa, o delikanlı ne Alevilik'i biliyordu, ne de gerçek Alevi idi. O Sünni denilen kız, ne de Sünni idi; iki tane Türk insanı, Türkiyeli iki insandı ve bu büyük şeylere, birçok yerlerde cinayetlere kadar varmıştır. Ama o tatlıya bağlandı. Aileler dargın kalmak koşuluyla, onlar evlendiler; üç tane çocukları oldu. Bu, bende de çok büyük izlenim bırakmıştı. Bu olay, beni etkilemiştir. Bu şey hakkında, düşmanlık hakkında, doğrusu beni, 12 İmam da... Bu, size aykırı gelebilir; bağışlayın beni. Çoğunuz Alevi'siniz, inanmış insanlarsınız; benim de bütün inanmış insanlara saygım olduğu gibi, Alevilere biraz daha çoktur saygım. Neden, söyleyeyim: Neden; çünkü, hangi tarihsel nedenlerle olursa olsun, en çok hoşgörüyü dayanan bir inançtır; ama ben, bu türlü dinsel inançlara karşı bir insan olarak, bu anlamda Aleviliği tutmuyorum, insancıl yanını ve hoşgörü yanını tutuyorum; ona çok değer ve önem veriyorum. Şiilik'te -ben onu da anımsıyorum- Muharremlerde, 10 Muharrem de öyle bir şeydir. Matem günündeki Şiilik'te, kaynak olarak Aleviliğin yakınlığında elbette vardır. Hatta şöyle de diyebilirim; yanlış da olabilir, ama böyle bir düşünce var benim kafamda: Alevilik, Şiiliğin Türkiyeleşmişidir. Çünkü, aslında bizim Türkiye Müslümanları, Arap Müslümanları'na benzemiyorlar. Türkiye, Müslümanlığı başka bir çizgiye sokmuştur. Genelde bunu anlamak için, Camül Eser'in içine girmek bile yetiyor. Ben Camül'e birkaç kez girdim, medreselerini de gezdim, gördüm. Örneğin, caminin içerisinde, büyük caminin içerisinde çocuklar koşmaca oynarlar ve entarili Arap yere yatmıştır, uyuyordur; horlaya horlaya... Hatta entarisi açılmıştır, cinsel organı şişe şişe kabarmaktadır. Ben bunu gözümle gördüm. Türkiye'de camide böyle bir şey olmaz. İster Sünni olsun, ister başka şeyden olsun, yani Türkiye

İslamlığı, Türkiyeleştirmiştir. Ee, Alevilik de bana göre Şiiliği Türkiyeleştirmiştir. Türkiyeleşmiş demek istemiyorum; çünkü, Türk olmayan Aleviler de vardır. Kürt Aleviler vardır, ama Türkiyeleştirmiştir ve insancılığı da bundan geliyor. Zannediyorum, bir de başka bir şey var: Tabi, ırk etkisini öne almayan bir insanın, bildiğiniz gibi, ama en öz Türklere. Nereden anlıyoruz? Gelenekleri, Türk gelenekleri sürmektedir; gelenek ve görenekleri onlarda sürmektedir. Oysa, Türkiye çok karışmış bir ülkedir. İyi ki karışmış; ayrıca, ama Aleviler onlar kadar karışmamışlardır. Buldukları daha çok toprak insanı oldukları için, yani örneğin Bektaşiler gibi şehirleşmemiş, daha çok köy insanlarına dayandığı için, daha gelenekleri ile daha Türklüğü sürdürmüş insanlar olarak görüyorum onları. Şimdi, bugün Aleviliği nasıl yorumlamak gerekir? Ben, düşüncemi söyleyeceğim: Önce Musa'ydı galiba saz çalan arkadaşımız. O, korkmuyorum diye Sabir'in, yine Azerbaycanlı Sabir'in şiirini okudu, aslında korkuyor. Korkmuyorum falan yalan, hem de adam akıllı korkuyor. Çünkü, şuradan belli: Sabir'in şiirini bozdu. "Nerde yobaz. görüyorum, korkuyorum." Öyle değil ki! "Harda zorba müsenban görerem, görerim, korkuyorum, korktum." Müslüman görmekten de bu kadar olur tabi, bu kadar korkacağız; zaten Türk Milleti korkak bir millettir. Alevi'si de, Sünni'si de çoğunlukla korkaktır. O da çok belli; çünkü, başına ne zaman kabadayı gelirse sesini çıkarmaz, itaat eder. Çünkü, o da Müslüman'dır eninde sonunda. Hatta, bütün dillerde atasözü haline gelmiş deyim vardır: Kork Allah'tan korkmayandan, derler. Onun için, Allah'tan korkmayan birisi başa geldiği zaman, ondan Türk halkı korkar. Ee, deminki Sabir de -şiiri okunan Sabir de- Şiî mezhebinden. Ben, bizim din ataşeleri ile konuştuğum ve tartıştığım zaman, bana sık sık Aleviliğin mezhep olmadığını söylüyorlar. Doğru, Alevilik mezhep değildir, ama bir tarikat mıdır, bilmiyorum. Siz daha iyi biliyorsunuz elbette ne olduğunu. Doğrusu, Aleviliğin önemli, değerli bir şey olduğunu biliyorum; ama tarikat desen, tarikat değil. Çünkü, bir şeyhten bir şeyhe geçmiyor. Bektaşilik gibi ruhsat alınarak yeni bir şeyh olmuyor. Mertebe falan, böyle şeyler biraz somut olarak fiilen var olan ama adı mezhep olmayan, tarikat olmayan bir şeydir. Daha çok, Aleviler, Arnavutluk'ta şundan bundan var ama daha çok Türkiye'ye özgü bir durumdur. Mertebe dersiniz, ne dersiniz deyin, normal. Bence, adı pek konmamış gibi, yanlış şeyler söyleyebilirim; ama mezhep olmadığına, tarikat ol-

madığına göre, bünyesi bakımından olmadığına göre, bir ad bulunması gerekir. Mertebe uygunsa mertebe denebilir. Ama Cumhurbaşkanlığı da mertebe, Alevi değil. Ama onun için, başka biri vardır ya da vardır. Ben bilmiyorum; bugün nasıl yorumlanmalıdır? Ben, genelde 400 yıl önceki ne olursa olsun, en doğru sözler olsun; bugün aynen onların yürürlükte olmasından yana değilim. 700-750 yıl önce, Mevlana da böyle; tabi onların için ölümsüz değerlerde sözler elbette vardır. Ama felsefe, bütünüyle uygulanamaz. O yüzden, ben Müslüman değilim. Yoksa, Kuran'da da güzel sözler var; ama 1300-1400 yıl önceki sözlerin, kimin sözü olursa olsun, eskiyeceğine inanıyorum; bu sözler eskimiştir.

Bugün, Pir Sultan'ı yaşatmak, ondaki gerçekleri çağcılaştırması ile olabilir. Çağcılaştırma, bugünkü çağa uyar hale getirebilirsek, ondaki nedir, onlar... İnsancılık başta olmak üzere, bir de haksızlığa karşı gelmek, ayak diremek ya da karşı gelmek yoluyla olabilir. Bunu sazda, sözde, şiirde yeni Pir Sultan Abdal'lar, çağcıl Pir Sultan Abdal'lar, yeni tiplerle, yeni deyişlerle ortaya koyabilirler. Ancak, aynen tekrarda bilimsel yararlar vardır; tarihsel yararlar vardır. Ama bugünün koşullarına hepsi uymaz, uyamaz zaten; bu mümkün değildir. Değişime aykırı bir olaydır. Onda değişmeyen özleri bulup, onları sürdürmek gerekir. Şimdi, çok aykırı gelecek size, zannediyorum ki aykırı gelecek, ben saza da karşı bir insanım. Bu saz böyle devam ettiği müddetçe, Türk milleti bir adım ileri gidemez. Yunus zamanında da bu saz böyle çalınıyordu. 770 yıl önce, Pir Sultan Abdal zamanında da böyle çalınıyordu, bugün de böyle çalınıyor. Bu saza alıp da Pir Sultan Abdal'ın temelleriyle bunu çalarsak, bu olmaz; hiçbir ilerleme olmamış demektir. Türkiye, bir adım ileri gitmemiş demektir. Sazda bir hamle, atılım, bir modernlik, bir çağcılık yakalarsak, şiirlerinde, şarkılarında türkülerinde yaratabilirsek, bunu başarabilirsek, bu çok güzel bir iştir. Ama bu güç işin altından kalkmak zorunda; Türkiye kalkamıyor. Bugüne kadar Almanya'ya giden, Avrupa'ya giden delikanlıları görüyorum; hepsinin elinde siyah torba içinde bir saz düşünün ki bu saz hiçbir öğretim görmeden, kendiliğinden öğreniliyor. Olabilir mi böyle bir şey? Ha, sazda yenilik yapanlar yok mu? Birkaç tane çok önemli yenilikler var; bunları tanıdık, yaşadık. Bunlarla, işte o yenilikleri, başka yenilikleri getirmesek saza, bu saz bizim, kendimizin kendi ayak bağıımız olacaktır, gibi geliyor bana. Hiçbir çağcıl olay değildir. Bu, tıpkı

camii mimarisinden, Süleyman Mimar Sinan'ı taklit ederek, onun yaptıkları gibi camii yapmaya benzer. Kocatepe Camisi, böyle bir örnektir. Bir zaman sonra, bu camiler bir anıtsal ören olarak kalsa; yani camii kalmasa da diyelim ki, 1000 yıl sonra 3000 yılında bunlar yerin altında kalsa, arkeologlar onları kazsalar, çıkarsalar, bakacaklar bu ne camisi? Ankara'da, Kocatepe Camisi. Allah Allah, bu camii diyecekler ki, yahu Kanuni Sultan Süleyman'ın yaptığı caminin kötü bir kopyası. Hiç bu Türkler ilerlememiş mi, bunu soracaklardır. Sazda da böyle, türküde de böyle, şiirde de böyle. Biz nereye geldik işte o zaman? Pir Sultan ve onun gibi bunlar toplumsal ve lejander kahramanlardır. Onun yoluna bağlı kalmış oluruz, yoksa aynen yineleyerek değil; aynen yinelemenin yeri tarihtir. Dernek Başkanı'nu kutluyorum; candan, çok güzel ve değerli bir konuşma yaptı. Sayın Vali'mizi de kutluyorum. Onda, ben Vali'yi kutlamaya alışık değilim; ama bu Vali'yi elbette kutlayacağım. Böyle bir Vali'yi. İşte, benim kısaca Pir Sultan Abdal hakkında söyleyeceklerim bunlardır. Özet olarak tekrarlamak istediğim şu: Pir Sultan Abdal, bir kişi değildir. Türk halkının büyük çoğunluğudur. O nereden belli? Çünkü, birçok Pir Sultan Abdal'lar vardır, onu benimsemişlerdir. Felsefesi doğrultusunda yazmışlardır. Şiirlerini onlar, hepsi tıpkı bu şeye benzer; market nasıl mahalle bakkallarını kaldırır, bir tane Pir Sultan Abdal çıkar, öbürlerinin, aynı yolda olanların adını siler. İşte, bu bizim tarihinizde çok var. Özellikle halk şairlerinde pek çok var. İkincisi de, Pir Sultan felsefesi doğrultusunda yenilikler ve atılımlar yapmak zorundayız. Yoksa yine biz, biz oluruz. Yüzde 60 mı, yüzde 90 mı aptal oluruz; belli olmaz. Sağolun, teşekkür ederim.

AZİZ NESİN'in TGRT'deki SÖYLEŞİSİ

A. N.: Aziz NESİN.

TGRT: *Türkiye Gazetesi* Radyo Televizyonu.

TGRT: 4. Pir Sultan Abdal Etkinlikleri'ne geldiniz. Burada konuşmacı olarak konuştunuz, Kültür Merkezi'nde konuştunuz. Tabi, ilginç sözler, kendinize özgü ilginç sözleriniz var bunların içinde. "Ben din-sizim." şeklinde ifadelere yer verdiniz. Tabi, bazı insanlarımız, Müslü-man camiası bilhassa bundan rahatsızlık duyuyor.

A. N.: Niye, ben mecbur muyum, Müslüman...

TGRT: Yok efendim, ondan değil tabi.

A. N.: Böyle bir şey var mı, niye rahatsız oluyorlar? Ben Müslü-manlardan rahatsız olmuyorum; onlar niye benden rahatsız oluyor-lar?

TGRT: Şuna bağlıyorlar; Salman Rüşdi'nin kitaplarından siz ter-cüme ediyorsunuz, yazıyorsunuz; *Aydınlık Gazetesi*'nde çıkıyor, pey-gamber efendimizin...

A. N.: *Aydınlık Gazetesi*'nde çıkan Salman Rüşdi, bana ait değildir. Onu da yazdım. Burada bu gazeteyi okursanız, görürsünüz. İki, üç, dört gün önce, Salman Rüşdi'nin ajansına cevap verdim. Bu gazetede çıkan bölümleri ben çevirmedi; zaten kitabı da ben çevirmiyorum, başkasına çevirttiriyorum. O yazı var, o yazıyı okumanızı tavsiye ederim. Üç gün veya dört gün oldu. Ben, Müslümanlardan hiçbir zaman rahatsız değilim; Müslümanlar da alışsınlar, benden rahatsız olmasın-lar. Ben Müslüman olmaya mecbur değilim. Ama Müslümanlara ve dinlere saygım var. Yani, bir insan taş a tapıyorsa, namusluca ve içten-likle saygım var. Bana ne, kendi sorunudur o. Müslümanlara saygım var; aynı özelliklerle, daha çok saygım var. Çünkü, ben çok Müslüman bir aileden geliyorum. Onun için ben, İslam, İslami harekettten ya da on-dan yana değilim. Bu, benim kendi sorunum. Birisi hakaret ediyorsa, etmesin demem; ya da Hıristiyanlığa ediyorsa, etmesin demem. Cevap veririz ona; cevap, medeni insanlar kendisine yapılan haksızlığa karşı yanıt verir, yani böyledir. Öyle saldırarak, öldürerek, hurlayarak filan değil, uygar insansa, uygarlığın gereklerini yerine getirir.

TGRT: Yalnız, Müslüman camiası, peygamber efendimizin namuslarına, mübarek zevcelerine dil uzatılmasından elbette ki imtina ediyorlar, rahatsız oluyorlar; bu konuda da tabi tahrik oluyorlar.

A. N.: Olsunlar, cevap verirler; tahrik olunca insan saldırmaz ki, ya da şey gibi...

TGRT: Bakın, bu Sivas'ta dağıtılan bir belge; bilmem gördünüz mü? Sizinle ilgili bir sürü yazılar var burada.

A. N.: Olsun, alayım. Ver, altında imzaları var mı?

TGRT: Yok, sadece dağıtmışlar.

A. N.: Öyle Müslüman olur mu; altına imzasını atar.

TGRT: Yalnız, şurada efendim, sürekli siz Müslüman bir aileden geldiğiniz ifade ettiniz.

A. N.: Evet.

TGRT: Orada Müslümanlarla ilgili ve ayetlerle iltibas edilmiş...

A. N.: Evet.

TGRT: Allah yolunda, vesaire ifade ediyor.

A. N.: Evet.

TGRT: Tahrik olduklarını ifade ettiklerini söylüyorlar.

A. N.: Olsunlar, ne yapalım; tahrik olunca insan saldırmaz. Tahrik olunca, herkes tahrik olunca, tahrikin derecesine göre tepki gösterir. Medeni insanlar, aydın insanlar da bu tepkiyi yazı ile, konuşarak, bidirerek anlatırlar. Yoksa, böyle hart diye saldırmazlar. Adamı öldürmeye kalkmazlar, vurmaya, dövmeye kalkmazlar.

TGRT: Yani, tartışma zemini istiyorsunuz bu konuda.

A. N.: Elbette istiyoruz. Zaten, *Aydınlık Gazetesi*'nde bunun tartışma zemini açıldı ve gerçekten Müslüman olanlar, Müslüman aydınlar yanıtlar verdiler; ille kabul etmesi gerekmez. Salman Rüşdi'nin kitabından dolayı, bu böyle bir kitap yazıldığından dolayı, ben memnun

değilim; ama bu kitabın yasaklanmasına karşıyım. Hiçbir kitabın yasaklanması doğru değildir. Laik Türkiye’de bu hiç olmaz, hiçbir zaman olamaz. Müslümanlar bundan rencide olurlar ve yanıt verirler.

TGRT: Ama, *Aydınlık Gazetesi*’ni bütün camia okumuyor, herkes okumuyor; herhalde 13-14 bin gibi bir tirajı var. Kamuoyuna da dek-lare edilmiyor her şeyi ile. Bunu başka bir tartışma zemininde ayar-layamazsınız. Başka bir gazeteye veya ben tartışmak istiyorum veya kamuoyuna bu konuda mesajınızı söyleyelim...

A. N.: 13 bin, 15 bin satıyorsa, bu az bir rakam değildir. Oraya yanıt verirler, orada konuşurlar veya kitap çıkarırlar veya kendi der-gilerinde yayımlarlar. Bakın, şimdi yalan söylüyorlar. Burada, bunlar herhalde Müslüman gazeteler, kesin yalan söylüyorlar; burada yalan dolu, bunlar nasıl Müslüman? Yani, Salman Rüşdi’nin yaptığından daha alçaklık yapıyorlar. Müslüman, benim söylediğim lafları söylü-yorlar. Lafa bak; yani “Müslüman Mahallesinde salyangoz satılıyor.” Böyle tahrik ederek, asıl tahrik bunlar. Neyi tahrik ediyorlar? Vursun-lar, kırsınlar. Ondan sonra, başları göklere erecekler. Müslümanlık adına yapılan bu, burada da öyle, burada da öyle.

TGRT: Tabi, Sivas şu anda kozmopolit bir yer olduğu için, duyar-lılık... Şöyle; şimdi, 1978’de bir hatırası var Sivas’ın, coşkunun bir hatırası var, tereddüt ve endişe içerisinde; haliyle böyle yazılar dökabiliyor.

A. N.: Kozmopolit değil, kozmopolit buna denmez. İstanbul’a koz-mopolit denebilir belki bir ölçüde; ha, mozaik... Mozaik var olsun; her mozaik karşısındakinin inançlarına saygı duymalıdır. Öyle saldırmak yok; öyle şey gibi, uyuz, kuduz, sırtlan gibi höt diye sen benim...

TGRT: Ama efendim, Salman Rüşdi’nin yazdığı kitapta peygam-ber efendimizin zevcelerine dil uzatma var. Bunun nasıl tartışma ze-mini olabilir ki?

A. N.: Olabilir; olabilir, ben onu onaylamıyorum, tasvip etmiyo-rum. Ben, yasağa karşıyım. Varsa, delilleri ile karşı gelirsiniz; ya gelir-ler, delilleri ile karşı gelir, kanutları ile ortaya koyarlar. Bu adam yalan söylüyor, derler; eğer akıllı bir toplumsa, Türk toplumu bakar, yalanı hangi doğru onlar.

TGRT: Ayetler bu konuda efendim.

A. N.: Tabi, ayetler var. İki taraf da ayetlerini, kanıtlarını koyarlar. Ben hiçbir peygamberin ailesine, hatta bugün yaşayan insanların ailesine saldırmaktan yana değilim. Böyle bir şey olmaz. Saldırıldı diye yasaklamaktan yana değilim veya saldırıldı diye o adamı öldürmekten de yana değilim.

TGRT: Aman efendim; iktibas etmekle bunu yapmış oluyorsunuz. Yani, bakın peygamberler müminlerin kendi canlarından ileridir. Bunun hanımları da müminlerin analarıdır, diye ifade ediliyor burada.

A. N.: Ben mümin de değilim, anam da değil benim.

TGRT: Ashaf suresinde öyle ifade ediliyor. Mümin olmayabilirsin, ama tabi bundan Müslümanlar duyarlılık gösterir haliyle.

A. N.: Duyarlılık, öldürmek değildir arkadaş.

TGRT: Muhakkak, öldürme taraftarı olamaz, öyle bir şey...

A. N.: Bitti, yumrukta değildir, vurmakta değildir; tepki göstermeye hakları var, gösterebilirler.

TGRT: Öyleyse, tartışmak gereği konuyu mütalaa edelim diyorsunuz.

A. N.: Elbette; ben, ben aslında yasağa karşıyım. Yoksa Salman Rüşdi'yi seviyorum, bayılıyorum; çok güzel kitap. Bunları da yazdım burada, daha geniş olarak yazdım. Lütfen okuyun bu gazeteyi.

TGRT: Bir de, Kültür Bakanı da yasağcı başkan oluyor, yasağcı bakan oluyor. Zira, bazı kitapların dağıtılmasında iktibas edilmesine karşı geliyor. Yasağcı, nasıl yasakları kaldıracağım diye geldi.

A. N.: Ben, Fikri Sağlar'ın avukatı değilim; bana niye soruyorsun bunu, kendine sor.

TGRT: Evet, ama siz onun düzenlediği kültür etkinliğine katıldınız. Efendim, burada bir çelişki çıkmıyor mu?

A. N.: Aa, Allah Allah; ben (Namık Kemal) Zeybek'in zamanında Kültür Bakanlığı'nun şûrasına da katıldım, (Namık Kemal) ZEYBEK zamanında... Yani, ben avukatıyım onun. Bir kültür bakanı beni çağırıyor, bir toplantıya nice olduğu için, bir tane, iki tane değil.

TGRT: Herkes okumuyor ki bunu.

A. N.: Burada sizin televizyonunuzu herkes dinliyor mu? Benim alanım o kadar; o kadar yazıyorum, yazabildiğim alan bu. Bu sizin televizyonunuzda bir parça söyledim bu konuyu aslında. Gerçek Müslümanlar, gerçek Hıristiyanlar, neyse, dindar tartışmadan, dindarlar tartışmadan yana olmalıdır. Kavgadan, kavgayla bir şey çıkmaz, sonuç elde edilmez. Aziz NESİN'i öldürürler, başka bir Aziz NESİN çıkar. Başka Ahmet çıkar, Mehmet çıkar. Çünkü, insanın beyni var, düşünüyor. Düşünce, düşünceye karşı gelinmez; karşı düşünceyle gelinir. Karşı düşünceyle iflas ettirirsin. Mahkûm ettirirsin, ama düşünceyle mahkûm ettirirsin; öldürerek değil ki!.. Yani şey, burada şu gazetelerde yazıyor; hepsi bunların Müslüman, hepsi yalan yazıyor.

TGRT: Söylediklerinizi yazıyor efendim.

A. N.: Aa, benim söylediklerim bunlar!

TGRT: Yok, onları ben okumadım, incelemedim de. Bakın, mesela *Hürdoğan Gazetesi'*nde söyledikleriniz aynen iktibas etmiş.

A. N.: Aynen etmemiş, ben okudum, siz de okursunuz. Ben aynen söylemedim. Bunlar, hoşgörü içinde yaşamak zorundadırlar. Yoksa birbirini boğazlarsa, Türkiye bir şeye çıkmaz. Ne düşünce çıkar, ne ilerleme olur; bunların önlenmesinin tek yolu hoşgördür ve bu hoşgörüye şiirleriyle Pir Sultan Abdal, kendi zamanına göre, bugün aynı şeyler geçerli değildir. Bugün aynı doğrultuda, aynı felsefi doğrultuda başka insanlar çıkabilir. Aynı şeyler olmaz ama bu hoşgördür. Hatta, bütün tarikatlar bir anlamda hoşgördür de. Ama en çok -tarikat olmamakla birlikte, hatta bir mezhep olmamakla birlikte- Alevilik bunu en güzel göstermiş sirkülerden biridir, bir tanesidir; tek bir tanesi değildir. Hoşgörü bu dünyada 20. yy.'da...

TGRT: Aleviliğin Türkiyeleştirildiğini söylüyorsunuz; Pir Sultan Abdal, Türkiyeleştirildi diyorsunuz.

A. N.: Bana öyle geliyor. Yani, Aleviliğin kökünü aramak gerekiyorsa, Şamanizm'de var; ama daha çok Şiilik'in Türkiyeleştirilmiş var. Yani, uyarlaştırılmış Şiilik'le bir bağı kalmamış. Öyle, bir anda kaynaklanmış olmakla birlikte, Şiilik'te hiçbir bağ kalmamış. Çünkü, Şiilik'te hiç hoşgörü yok. Halbuki, Alevilik'te hoşgörü var. Aynı şeyler değil; bana öyle geliyor. Bu da benim düşüncem; belki de yanlıştır. Bana, kaynak olarak, kaynağını Şiilik'ten almış gibi geliyor.

TGRT: Bu kadar niçin önem veriyorsunuz efendim?

A. N.: Neye?

TGRT: Alevilik veya Türkiyeleştirilmiş olması halinde...

A. N.: Çok önemli bir şey tabi, yani...

TGRT: Mesela Kur'an-ı Kerim'in tefsirini okudunuz mu sizler?

A. N.: Birkaç tefsiri var yani, hangisini?

TGRT: Mevdûdi, İbn-i...

A. N.: Onu, onu okumadım; ama birkaç tefsirini okudum. Ee...

TGRT: Birbirini tamamlayıcı özellikleri var.

A. N.: Birbirini tamamlayıcı, birbirini aksedici de var.

TGRT: Tabi, neşreden hadiseler başka.

A. N.: İslam dinini mahveden tefsirler dolu.

TGRT: Şimdi mesela, Seyyid Kutub'un, Mevdûdi'nin, diğer tefsirlerin değişik değişik özellikleri var. Günümüze binaen yorumları var. Bunları gözetmenizi...

A. N.: Ben gözetsem ne olacak? Bakın; birçoğunu, sizden fazla tefsir okumuşumdur.

TGRT: Muhakkak.

A. N.: Hayır, muhakkak değil. Belki sizden fazla okumuşumdur. Tefsirleri okudum. Kur'anı çok, kaç kez okudum; bundan sonra kendime göre bir yol seçtim. Bu yola.... bu yola...

TGRT: Eskidiğini söylediniz Kültür Merkezi'nde, eskidiğini...

A. N.: Hiçbir söz yoktur ki, kimin sözü olursa olsun, bin yıl geçerliliğini korusun.

TGRT: Ama bu, Allah'ü Teala'nın sözü.

A. N.: Allah'ü Teala, sizin Allah'ü Teala'nız, benim Allah'ü Teala'm yok. Onun için, ben diyorum ki, hiçbir söz nereden gelirse gelsin, değerini sirkü sürdüremez. Bakalım, şimdi o şeyden, bakın, burada bir başyazı var. Dün de yazdım; burada da cennet, cehennem üzerine... Bakın, buradaki cehennem üzerine sözler, bugün geçerli midir. Ku'ran'dan alınmış ayetler bunlar, bunlar...

TGRT: Baki olay; yani, siz onu sonsuz, ebediyete kadar koruyacağız... Başka bir tartışma ortamında ben size ifade etmem gerek.

A. N.: Ben de diyorum ki, felsefi olarak hiç dünya yüzünde, hiçbir söz yoktur ki, değerini kaybetmesin; en güzel söz, en büyük söz, Mustafa Kemal'in sözü...

TGRT: Beşeri, beşeri sözler muhakkak öyle; ama bu Allah'ü Teala'nın kelamı olduktan sonra değişebilir değil mi?

A. N.: Allah'ü Teala'nın bu sözlerine ben inanmıyorum. Çünkü, bunlara inanmam için aklımı kaybetmem lazım. Burada, cehennem için söylenen şeyler... Bunu Allah söylemiş; ben buna inanmıyorum.

BİR BAŞKA ŞAHIS: Neden? Neden insanların fikrine saygı duymuyorsun?

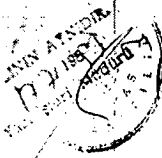
A. N.: Duyuyorum işte. Gelsin... İnsanların fikrine saygı bende; bu, onlar da bana saygı duysun. Şimdi bu arkadaş saygısızlık yapıyor, ben yapmıyorum. Ben düşüncemi söylüyorum bu konuda; bu düşüncem doğrudur, yanlıştır. Sen kabul etmezsin, karşı düşünceyi söylersin, karşı düşünceyi söylersin, ben burada şey yapmıyorum.

TGRT: Teşekkür ederim.

Bant'ı Çözen: Cavit ÖĞÜLMÜŞ (Polis Memuru)

(Güvenlik Şube Müdürlüğü'nde Görevli)

10.07.1993

MÜSLÜMAN KAMUOYLUNA

Bismillâhırrahmânırrahim

"Peygamber, mü'minlere kendi canlarından ileridir. Onun hanımları da mü'minlerin analarıdır." (AHZAB: 6)

Mü'minlere öz canlarından daha ileri olan Allah Resûlü (SAV)'ne ve O'nu temiz zevcelerine, Allah'ın beytine (Kâbe'ye) ve Kitabı Kur'ân'a alçakça küfredilmekte ve mü'minlerin izzet ve namusuna saldırılmaktadır.

Dünyanın bazı bölgelerinde şeytan ve onun yandaçları olan emperyalist kâfirler dinimize ve mukaddes değerlerimize dil uzatmaktadır. Bunun başını ise satılmış, mürted SALMAN RÜŞDİ köpeği çekmektedir.

Bu şeytanî oyunlara karşı, izzetli ve dıyarlı müslümanlar yiğitçe mücadele ortaya koyarak bu uğurda canlarını feda etmekten çekinmemişlerdir.

Bu iğrenç oyunların bir uzantısı olarak ülkemizde de; AYDINLIK GAZETESİ denilen bir paçavrada, mel'un Rüşdi'nin figüranlığına soyunan, dünya emperyalizminin gönüllü uşağı AZİZ NESİN, aynı şekilde, Kur'ân'ın korunmuşluğuna dil uzatmış, Hazret-i Peygamber (SAV)'in âile hayatını (hâşâ) bir genelev ortamına benzetmiş ve Ummetin anaları olan hanımlarına (hâşâ) fahişe deme cür'etinde bulunmuştur. Bu olay dünyanın değişik yerlerinde kâfir devletler tarafından dahi kabul görmezken, basımına müsaade edilmezken, ne yazık ki lâik ve iki yüzlü T.C. Devleti tarafından yayımlanmasına izin verilmiş, ayrıca, bunu kabullenmeyip protesto eden izzetli müslümanlar, devletin polis ve jandarması tarafından joplanmış, kurşunlanmış, bir kısmı da hapisanelere atılmıştır.

Salman Rüşdi köpeği müslümanların çok az olduğu kâfir bir ülkede kordudan sokağa çıkmaya bile cesaret edemezken onun yerli uşağı Aziz Nesin köpeği, yanında kendisiyle beraber bir ekiple birlikte şehrimiz Valisi tarafından davet edilip, şehirde âdetâ müslümanlarla alay edercesine gezebilmektedir.

Kâfirler şunu iyi bilmeli ki:

İslâm'ın Peygamberini ve Kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır.

Gün; müslümanlığımızın gereğini yerine getirme gündüdür.

Gün; Allah (CC)'ın vahyi Kur'ân-ı Kerim'e, Allah'ın meleklerine, Allah'ın Resûlü Hz. Muhammed (SAV)'e, Onun âilesine ve ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma gündüdür.

"İman edenler Allah yolunda savaşırılar, kâfirler de tağut yolunda savaşırılar. O halde şeytanın dostlarıyla savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır." (NİSA: 76)

Galip gelecek olanlar şüphesiz ki Allah taraftarı olanlardır.

- Müslümanlar -

OLAY TUTANAĞI

İlimizde kutlanmakta olan, Geleneksel 4. Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri dolayısı ile, Emniyet Müdürlüğü'müzce gerekli emniyet tertip ve tedbirleri alınmış, günün cuma olması, gazeteci-yazar Aziz NESİN'in de ilimizde bulunması nedeniyle, alınan tedbirler devam etmekte iken, 2 Temmuz 1993 cuma günü, saat 13:30 sıralarında, Paşa Camisi önünde görevli bulunan 38-60 kod no'lu görevli ekibimizin, telsizle, Paşa Camisi ve Meydan Camisi'nde cuma namazından çıkan beş yüz, bin kişi civarındaki grubun, dört yoldan Vilayet Binasına doğru, Atatürk Caddesi'nde ilerlediklerini bildirmesi üzerine, Emniyet Müdürü Doğukan ÖNER, telsizle konuşarak, daha önceden belirtilen noktalarda duyarlı olunmasını ve Atatürk Caddesi'nin, meydan ile birleştiği noktada zincir oluşturarak, barikat kurulmasını istemiştir. Bu arada, ilerleyen topluluğa -usulüne uygun olarak- yürüyüşün yasal olmadığını, bu yüzden dağılımları gerektiği, aksi takdirde zorla dağıtılacakları ikazı yapılmıştır. Vilayet alanına doğru ilerleyen grup, sağdan, soldan katılmalarla barikatın kurulduğu noktaya gelindiğinde daha da kalabalıklaşmış, polislin müdahale ve ikazlarına rağmen barikatı yaparak, vilayet alanına toplanmışlar, ilk yürüyüşe geçilme noktasından vilayet alanına gelinceye kadar, topluluk tarafından, "Zafer İslam'ın!", "Allahü ekber!", "Vali istifa!", "Şeytan Aziz!" gibi sloganlar atılmış, vilayet önünde bu sloganlar devam etmiş, bu arada, saat 13:40'ta, topluluk, iki bin civarına ulaşmıştır. Daha sonra, topluluk, İstasyon Caddesi'ne yönelmiş ve İstasyon Caddesi başındaki polis barikatını görünce, öndeki grup yön değiştirmiş, parkın altındaki Osman Paşa Caddesi'ne yönelmiş, Buriciye Medresesi'nin arka tarafına gelince, orada yapılan polis barikatını görünce, bir duraklama olmuş ve topluluk çeşitli sloganlar atmıştır. Topluluk, buradan İstasyon Caddesi'ni takiben, Kültür Merkezi önüne saat 14:00 sıralarında gelerek, Kültür Merkezi'ne girmek istemişler, fakat Polis tarafından engel olunmuştur. Bu sırada,

Kültür Merkezi'nin içinde bulunan, Pir Sultan Abdal Şenliği dolayısı ile toplanan altı yüz civarında, karşıt gruptan şahısların, Kültür Merkezi'nin dışına çıkması ile karşılıklı sloganlar atılmış, saat 14:20'de polisin müdahalesi sonucunda, gruplar karşı karşıya getirilmemiştir. Aynı grup, İstasyon Caddesi'ni takip ederek, tekrar vilayet önüne gelerek toplanmışlar; topluluk, sağdan, soldan katılmalarla dört-beş bin kişiye ulaşmıştır. Topluluk, yine burada, "Şerefsiz Vali istifa!", "Allahü ekber!", "Şeytan Aziz!", "Hükümet istifa!", "Zafer İslam'ın!", "Müslüman Türkiye!" gibi sloganlar attıktan sonra, saat 14:50'de, topluluk tekrar İstasyon Caddesi'ne yönelmiş ve buradan da Kültür Merkezi'ne gelmişlerdir. Kültür Merkezi önünde, bir gün önce gece dikilen Ozanlar Anıtı'nı, saat 15:15'te kısmen tahrip ettikten sonra, Kültür Merkezi'nin içerisine girmek istemişler ve bu sırada camları taşlamışlardır. İçeride bulunan karşıt grup da dışarıya çıkarak taşlı ve sopalı olarak karşılık vermek istemişler, durumun ciddileşmesi üzerine saat 15:55 sıralarında polis, zor kullanmak suretiyle müdahale etmiş ve bu iki grubun karşı karşıya gelmesi önlenmiş; bu sırada 2 polis, 2 vatandaş yaralanmıştır. Kültür Merkezi yanındaki cami önünde toplanan topluluğa, isteğimiz üzerine Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU saat 16:05 sıralarında bir konuşma yapmış, bu konuşma ile topluluk dağılma eylemine yönelmiştir. Çeşitli yönlere dağılan grubun büyük bir kısmı, SSK Hastanesi önünden vilayete doğru yürümeye başlamış, bu sırada Madımak Otel'i'nin önünde toplanan başka bir grup slogan atmaya başlayınca, bu dağılmaya başlayan gruplar, tekrar saat 18:00'da, otel önünde toplanmaya başlamıştır. Çevreden de katılanların sayesinde, çok kısa bir süre içerisinde topluluk mevcudu on bine ve daha sonraları da on beş bin civarına yaklaşmıştır. Madımak Otel'i'ne, muhtelif istikametlerden beş yol gelmektedir. Bu yüzden, her yola polis barikatu yapılmış, otelin önüne gelen gruplar çeşitli sloganlar atarak, taşkınlık yapmaya başlamış ve belediyenin kaldırım yapmak için civarlara yığmış olduğu parke taşlarını birbirine vurarak kırmak suretiyle elde edilen taşlarla oteli taşlamaya başlamışlar, bu sırada, topluluk copla dağıtılmak istenmiş, fakat kuvvetin yetersiz ve bölünmüş olması nedeniyle başarılı olunamamıştır. Topluluğa etkili olur düşüncesiyle, Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ve Büyük Birlik Partisi İlçe Başkanı davet edilmiş, topluluğa karşı konuşma yapmışlarsa da bu konuşmalar etkili olmamıştır.

Saat 19:00'da, yine topluluğu yatıştırmak maksadıyla, topluluğun talepleri doğrultusunda, Pir Sultan Abdal Şenliği programının iptal edildiği söylenilmiş, topluluk yine dağıtılamamıştır. Bu defa, topluluk, Ozanlar Anıtı'nın yerinden kaldırılmasını talep etmiş, bu talepleri valilikçe uygun görülerek, heykel yerinden kaldırılmış, belediyeye ait bir araçla, belediye garajına götürülmek üzere, vilayet önündeki parkın ön tarafına getirilmiş; maksat, topluluğun heykeli görerek dikkatlerinin o noktaya çevrilmesi ve heykele doğru gitmesini sağlamak, bu suretle, otel önünden belirli bir grubun uzaklaşma imkânını yaratmak olmuştur. Fakat, heykeli araba üzerinde, parkın ön tarafında gören kalabalık, bizim arzu etmiş olduğumuz bir şekilde, heykele doğru dağıtılmış, arka taraflardan onbeş-yirmi kişilik bir grup, heykele doğru koşarak, arabanın üzerindeki heykeli aşağıya indirmişler ve plastik alışımından yapılan, tahminen bir buçuk metrelik heykeli sürüyerek, toplumun içinden geçirmek suretiyle, arkadan da ittirerek, otelin önünde bulunan polis zincirini yararak, en ön tarafa kadar getirmişlerdir. Polis zincirinin kırılmasından yararlanan grup içerisindeki bazı kişiler, yan yatmış heykelin üzerine çıkıp atlamak suretiyle, otele karşı taşlı tecavüzlerini otelin önünde bulunan üç adet arabaya yönelmişler ve arabalarda ağır hasar meydana getirmişlerdir. Bu heykelin ön tarafa getirilmesi sonucu, topluluğun otele doğru ilerlemesine mâni olan polis zincirinin kırılması neticesi, son derece zor durumlarda kalınmış ve copla zor kullanılmışsa da topluluk daha geriye itilememiştir. Slogan atarak azgınlaşan topluluk, heykele saldırarak sağını, solunu kırmaya başlamışlar, hatta bu arada başlarını heykele vurmak suretiyle kendilerini de yaralamışlardır.

Saat 19:30 sıralarında, gittikçe şuursuzlaşan topluluk, otel kapısına beş metre kalıncaya kadar yaklaşmış ve içlerinden bireysel dahi olsa, otelin içine girerek, içeride bulunan eşyaları tahrip etmeye ve dışarıya atmaya başlamış; saat 19:45 sıralarında, Aziz NESİN'in 38-30 kod no'lu yakın koruma ekibi, yukarıda otelin içinde bulunduğundan, her ihtimale karşı otele girilebileceği düşünülmüş; Bölge Trafik Denetleme Şube Müdürü'ne, Emniyet Müdürü tarafından talimat verilerek, bir miktar Çevik Kuvvet Polisi ile asansör ile iki katın merdivenlerini tutmakla yukarıya çıkışların önlenmesi istenmiştir. Polis çemberini yararak otelde tahribat yapan kişiler, ayrıca otelin giriş katına yerleştirilen polisler tarafından tekrar dışarı atılmışlar, bu sırada arabalardan bir

tanesi ters çevrilmiş, yukarıda bulunan benzin deposu taşla delinmek suretiyle, benzinin sızıntı halinde akması sağlanmıştır. Yine, topluluk arasında bazı kişiler bidonlarla benzin getirip dökmek istemişlerse de bunlara mâni olunmuş, bu defa, kauçuk veya bez parçalarına sindirilen paçavralar, uzaktan otelin önüne doğru atılmaya başlanılmış; yine bu sıralarda, otelin önündeki binanın çatı katından, otelin camlarına taşlar atılmak suretiyle tahribat yapılmış; bu sırada, çatıdan atılan galvaniz saç parçası, Emniyet Müdür Yardımcısı Rahim Çalışkan'ın başına isabet etmesi neticesinde, hastaneye kaldırılmıştır. Ayrıca, Emniyet Şube Müdürü Mustafa Uzun'un göğsünde sıkışma meydana gelmiş, bu olayların çeşitli safahatında 14 polis memuru, muhtelif yerlerinden yararlanmak suretiyle hastahanelere kaldırılmış, bir kısmı yatarak, bir kısmı ise ayakta tedavi görmüşlerdir.

Polis çemberini geçen muhtelif kişiler tarafından, benzin sızan oto ve otonun hemen yanbaşına otelden atılan koltuklar yakılmaya başlanmış ve ilk yangın ateşi buralardan çıkmıştır. Bilahire, üst kata tırmanan kişi, otelin perdesini yakmış, yangın olmadan önce -daha doğrusu toplumda oteli yakma isteği belirlediği zaman- telsizle haber Merkezi vasıtasıyla, saat 19:20 sıralarında itfaiye istenmiş; bundan önce toplumun üzerine su sıkılarak uzaklaştırılması düşünülmüş, yine haber Merkezi vasıtasıyla itfaiye istenmiştir.

Toplumun üzerine su sıkılmak için istenilen itfaiye, meydandan Atatürk Caddesi'ne giriş yapmış; fakat Halikarnas Cafe'nin önüne kadar geldikten sonra, topluluk tarafından daha fazla ileriye gitmesi engellenmiş, bilahire yangın başladığı zaman, saat 19:50'de istenilen itfaiye ise, dört yoldan Atatürk Caddesi'ne giriş yapmış, fakat topluluk tarafından engellenmiş, yangının bir an artması dolayısıyla, topluluğa arabanın benzin deposunun patlayacağı söylenilmiş ve topluluk, Atatürk Caddesi'nin üzerine kadar geri çektirilmiştir. Yangın alevlerinin birinci katı geçmesi üzerine de otelin içerisinde polis ve vatandaşların kaldığı söylenilerek, bu arada, mevcut kuvvetlerle de zor kullanılmış; bu arada, havaya ateş de edilerek topluluğun açılması sağlanmıştır. Saat 20:05'te, itfaiyenin yangını söndürmeye başlamasıyla birlikte, gruplar tekrar toplanma eğilimi göstermiş, havaya tekrar ateş edilmek ve zor kullanmak suretiyle, topluluk beş yerde birden dağıtılmıştır. İstasyon Caddesi'ne doğru dağıtılan grup, valilik önünde toplanarak, bir müddet valiliği

taşa tuttuktan sonra, saat 20:20' de muhtelif yerlere doğru azaklaşmaları, ancak üç-beş dakika sonra tekrar toplanarak, olay yerine gelmek istedikleri; bunun üzerine, gerek İstasyon Caddesi ve gerekse Jandarma Komutanlığı'nın ön tarafında, silah kullanılmak suretiyle, bu gruplar saat 20:25 sıralarında dağıtılmışlar; bu arada, yanan otelin, bir müddet sonra, yanan kısımları söndürülerek içeriye girilmiş ve dördüncü katın penceresine merdiven konularak, kurtarma işlemine başlanılmış; içeriden 93 şahıs çıkartılmış, sonradan bunlardan 35 kişinin ölü olduğu öğrenilmiş; otelin dördüncü katından saat 20:30 sıralarında Aziz NESİN ve arkadaşı kurtarılmış, bu kurtarma esnasında, Aziz NESİN merdivenden inmekte iken, bir itfaiye eri tarafından süratlice ve hasıncıca itilmek suretiyle, bir harekette bulunulmuş; yere düşmekte iken polisler tarafından tutulmuştur. Bu sırada, isminin, sonradan Cafer ERÇAKMAK olduğu öğrenilen Belediye Meclis Üyesi'nin, Aziz NESİN'e hücum ederek vurmaya çalıştığı ve telsizli bir belediye mensubunun da telsizi ile yüzüne vurduğu; bu hareketlerin tekrarının polisler tarafından engellenerek, Aziz NESİN, polis minibüsüne konulduktan sonra, halkın arasından çıkarılarak Cumhuriyet Üniversitesi Hastanesi'ne götürülmüştür.

Bu olaylar sırasında, saat 14:20' den itibaren, devamlı takviye kuvvet istenilmiş ve bilhassa saat 19:00 civarında ısrarla, askeri güçlerin bir an önce olay yerine gelmeleri talep edilmiş, fakat Tokat Emniyet Müdürlüğü, Çevik Kuvvet olmayan 20 Polis ile; Kayseri Emniyet Müdürlüğü'nden 31 polisin haricinde ve Jandarma Alay Komutanlığı'ndan 20 kadar kuvvetin dışında hiçbir takviye alınamamıştır. Tugay Komutanlığı'na bağlı kuvvet, saat 19:50 civarında Atatürk Caddesi'ndeki PTT'nin önüne kadar gelmiş ve oradan daha fazla ilerleyemeyerek, yangına gelen itfaiyenin otel önüne giriş yapmasına kadar burada kalmıştır.

Bu hususlarla ilgili telsiz konuşmaları, video bantları ve diğer belgeler, tahkikata esas olmak üzere derlenmiş; olayın, büyük ve son derece üzücü olması nedeniyle ve gece cereyan etmesi dolayısı ile, ihtar atışlarının kimler tarafından yapıldığı öğrenilememiş ve boş kovanlar toplanamamıştır. Ayrıca, Kongre Müzesi'nin önünde bulunan Atatürk Büstü'nün, kimler tarafından yerinden sökülerek düşürüldüğü, tespit edilememiştir.

Bu olay tutanağı, aşağıda isimleri bulunan görevliler tarafından tanzim edilmiş olup okunduktan sonra, doğruluğu imza ile tasdik edilmiştir. 03.07.1993

Doğukan ÖMER Emniyet Müdürü	Rahim ÇALIŞKAN Emniyet Md. Yrd.	Erol ÇÖL Güvenlik Şb. Md.	Ali ÇİLEK Ter. M. Şb. Md.
Mehmet YILDIZ Asayiş Şb. Md.	Mehmet ÖZBEK Çevik K. Şb. Md. Y.	Mustafa UZUN Ruh. T. Şb. Md.	Yılmaz DEMİRAL Personel Şb. Md.
İzzet KARADAĞ Bölge. Tr. Şb. Md.	O. Veli KARADAYI Kaç. İst. Şb. Md.	Emrullah AKÇAOĞLU Pas. Şb. Müdürü	Nahit DURUN Emniyet Amiri
Memiş YÜKSEL Şube Müdürü	Sami ECE Emniyet Amiri	Salih AKKURT Emniyet Amiri	Ekrem NALCI Şube Müdürü
Ömer Faruk ÜNAL Başkomiser	Ali ZEYBEKOĞLU Başkomiser	Ali APAYDIN Başkomiser	

TC
SİVAS CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
SAYI
HAZIRLIK NO: 1993 / 2212

OLAY YERİ KEŞİF TUTANAĞI

2.7.1993 günü Sivas İl Merkezinde meydana gelen toplu olaylarda Sivas Madımak Oteli'nde büyük hasar meydana geldiğinin ve çıkan yangın SONUCU ÇOK SAYIDA şahsın ölmüş olduğunun savcılığımıza ihbarı üzerine olay yerinde gerekli tespit işlemleri yapmak üzere olay yerine ben, C. Savcısı Osman EMEKSİZ, Z. Kâtabi İdris COŞKUN, Hizmetli Mehmet SARIGÜL olduğu halde bilirkişi olarak seçilen Kemal DÖNMEZ, Samet HAKKARI, Cahit GENCER, Remzi ŞAHİN ile birlikte emniyete ait oto ile 03.07.1993 günü saat 10.00'da otele gelindi.

Olayın Sivas İl Merkezinde Hükümet Meydanına 150 m. kadar uzaklıkta, Afyon Sokak üzerinde bulunan Madımak Oteli olduğu anlaşıldı. Gerekli tespit işlemine başlandı.

Olay yerinde, otel sahibi Murtaza ÖĞÜTLÜ'nün oğlu olduğunu belirten Yaşar Öğütcü olduğu anlaşıldı. Gerekli ifadesi alınmak üzere huzura alındı.

İFADE SAHİBİ: Yaşar ÖĞÜTCÜ: Murtaza oğlu, 1955 doğumlu olduğunu, Sivas Madımak Oteli sahibinin oğlu olduğunu söyledi, soruldu:

Dün, yani 2.7.1993 günü, saat 14.00 sıraları, ben otelde idim. Aşağı yukarı 300-400 kişilik bir grup bağırıp çağırarak otelin önüne geldiler. Anında olay yerinde polisler belirdi, ancak gurup çok kalabalıktı. Grubun bu şekilde bağırıp çağırması saat 20.30'a kadar sürdü. Zaman geçtikçe, kalabalık 3-4 binlik kişilik bir grup oluşturdu. Bu grup, Aziz NESİN'i isteriz, burası Aziz NESİN'e mezar olacak, yak yak Allah'ı Ekber nidaları ile bağırıp çağırıyorlardı. Gruptan 25-30 kişilik bir kala-

balık önce taş atarak lobinin bulunduğu hattaki tüm camları kırdılar. Arkasından içeriye girerek, içeride bulunan tüm eşyaları kırıp döktüler. Yine o kadar kalabalık başka bir grup, lobinin üstünde bulunan kahvaltı salonuna, ayrıca 20-25 kişilik bir grup da restorana girdi. Polis bu gruplara müdahale edip dışarıya çıkardı, ancak gruplar halinde diğer şahıslar içeriye giriyorlardı. Dışarıda kalan 20-25 kişilik bir grup da otelin hemen önünde bulunan arabaları devirdiler. Arabaların benzin depo kapaklarını açarak yan yatırıp depodaki benzinleri asfalt beton üzerine döktüler. Otele girip çıkan gruplardan bazıları da otel içinde buldukları kablo, çamaşır gibi bezleri alıp dışarıya çıktılar. Bu bezleri arabalardan dökülen ve yere yayılan benzinle ıslatıp içeriye girerek 3 ayrı yığınak haline getirdikleri ve kırıp döktükleri eşyaların üzerine atıp ateşe verdiler. Ayrıca, dışarıda kalan bir kaç bin kişilik grup da otelin tüm camlarına büyük taşlar atarak kırdılar. Tüm camları yere indirdiler. İçeriye yakmak için giren kişiler, yüzlerce kişi idi. Bu şahısları şu anda görsem tanımam mümkün değildir. Gördüğümüz gibi otelin ön odaların tamamı tahrip edilmiştir. Ayrıca otel önünde bulunan ve yakılan arabalardan 06 HK 912 plakalı oto da bize aittir. Tamamen yıkılıp hasar meydana getirilmiştir.

Otel, iki yıldızlı turistik bir oteldir. Olay anında, içlerinde Aziz NESİN'in de bulunduğu, Ankara'dan gelen 53 kişi, ayrıca yine Ankara'dan gelen 20 kişilik folklor ekibi ile 2 personel ayrıca birkaç otel müşterisi daha olmak üzere, 80'e yakın müşteri vardı. Otel, 317 metrekare alana kurulmuş restoranı, lobisi lambri olan ve toplam lambri miktarı 700 metrekare ceviz kaplama olan bir oteldir. Hadise bu şekilde olmuştur. Olaya sebebiyet veren sanıkların yakalanarak cezalandırılmalarını isterim. Ayrıca, olay nedeniyle otelde 35 kişi hayatını kaybetmiştir, dedi.

Olay yerinde gerekli incelemeye başlandı:

Büyük hasarın, Madımak Otelin'de meydana getirilmiş olduğu, ancak bu otelin sağında bulunan Kasımoğulları'na ait işhanı olarak kullanılan binanın 7 katının da camlarının tamamen kırılmış olduğu, yine bu binanın hemen bitişiğinde bulunan, yanlış oldu, alt katında bulunan Özlem Lokantası'nın da ışıklı tabelasının kırılmış olduğu anlaşıldı.

Yine Madımak Otel'i'nin solunda bulunan Madımak yazıhanesi ile çay ocağının camlarının kırılmış olduğu, dışarıdan kontrol edildiğinde Madımak Otel'i dışındaki bu binaların sahiplerinin olay yerinde bulunmadıkları, kapılarının kilitli bulunduğu, kırılan camlar dışında herhangi bir hasarın bulunmadığı anlaşıldı.

Otel önünde bulunan arabalar incelendiğinde, 323 Mazda 1991 model plakalı sökülmüş otonun tamamı ile yanmış, bir daha kullanılmayacak hale getirir şekilde yanmış olduğu görüldü.

Yine otel önünde bulunan 06 HK 912 plakalı 1972 model Ford marka arabanın da yine tamamıyla yakılarak hasar görmüş olduğu,

Otel önünde bulunan HGC 039 plakalı Fiat Uno SX otonun da yine devrilme sonucu tamamen hasara uğratılmış olduğu,

Her üç araca ait benzin depoları kontrol edildiğinde, yanarak hasar gören 06 HK 912 plakalı oto ile plakası sökülüp atılmış Mazda 323 otonun, benzin depolarının depo kapaklarının üzerinde olmadığı depolarında da benzin bulunmadığı, ancak devrilerek hasar gören HGC 039 plakalı otonun depo kapağının üzerinde olduğu ve deposunda benzin bulunduğu tespit edildi.

Otel önünde hasarlı arabalardan başka, bir adet itfaiyenin tedbir olarak beklemekte olduğu, itfaiye görevlilerinin araçları başında beklemekte oldukları görüldü.

Otel önünde, ayrıca otel içerisinde kırılıp parçalanmış, bir kısmı yakılmış masa, sandalye, mangal, avize ve lambri parçaları olduğu, tamamıyla kullanılamaz hale gelmiş oldukları tespit edildi. Otelin birinci katına birlikte girildi. Öncelikle birinci, yani zemin katta bulunan lobiye girildiğinde, lobideki tüm eşyaların kırılıp yakılmış oldukları, kartonpiyerin tamamıyla çökmüş olduğu, lambriilerin tamamıyla yanıp kullanılamaz duruma gelmiş oldukları anlaşıldı ve yangının buradan çıkarılmış olduğu gözle görülür şekilde gözlemlendi.

Kafeterya kısmına geçildi:

Yine kafeteryanın da tüm camlarının kırılmış, çerçevelerinin indirilmiş olduğu, tüm lambriilerin yanmış olduğu, zeminde bulunan halıflekslerin ıslanma dolayısıyla kullanılamaz duruma gelmiş olduğu

görüldü. İçeride bulunan ve müştekinin iddiasına göre 40 masa 160 sandalye olduğu söylenen tüm eşyaların tamamen önce kırılıp sonra yakılmış olduğu gözlemlendi. Alçı kartonpiyerlerin tamamıyla yanmış, bu yanma sonucu çökmüş olduğu görüldü. Restoranda bulunduğu söylenen ses düzeni, org ve anfilerin, ayrıca kristal avizelerin tamamının da tahrip edildiği, yerlere atılıp bazılarının da otel önüne, dışarıya atıldıkları tespit edildi. Restoranın asma katına çıkıldı, aynı hasarların orada da yapılmış olduğu ve tüm eşyaların tamamıyla yanmış olduğu görüldü.

Restorana ait olup tuvalet, mutfak olarak kullanılan bodrum katına inildiğinde, buranın herhangi bir hasara uğratılmadığı, herhangi bir kırık dökük eşya bulunmadığı, ayrıca bir yangın durumunun olmadığı, ancak itfaiyenin sığıdığı suyun bodrum katına dolduğu, bu nedenle halıların ıslanmış, kirlenmiş oldukları tespit edildi.

Lobinin hemen üst katında bulunan kahvaltı salonuna çıkıldı. Salonunda bulunan müşteki tarafından içeride bulunduğu iddia edilen 7 masa, 26 sandalye, 15-20 kadar küçük sandalyenin ve televizyonun tamamı ile yanmış ve kullanılamayacak hale gelmiş oldukları görüldü.

Kahvaltı salonunda da lobi ve restoranda olduğu gibi yine kırılıp parçalanan eşyaların küme haline getirilip ateşe verildikleri anlaşıldı. Dolayısıyla, otelde meydana getirilen yangının lobi, restoran ve lobi üstündeki kahvaltı salonunda olmak üzere 3 ayrı noktadan başlatılmış olduğu, müştekinin iddiası da nazara alınarak gözlemlendi.

2. Katta, yatak odalarının bulunduğu cephede bulunan tüm yatak odalarının camlarının kırık olduğu, odaların zemininde elma, portakal türünde hatta çok daha büyük taşlar olduğu, bu taşların dışarıdan atılan ve camı kırıp içeriye düşen taşlar olduğu anlaşıldı. Ayrıca ön odalardaki perdelerin tamamen yanmış olduğu, odalardaki televizyonların yine yakılıp tamamen kullanılmaz hale gelmiş oldukları görüldü.

3. Kata çıkıldığında, yine ön odalardaki tüm camların kırılmış, perdelerin yanmış olduğu, odanın zeminlerinde iri taş parçalarının bulunduğu görüldü.

4. Kata çıkıldığında, yine ön taraftaki tüm camların kırık, perdele-
rin yanmış olduğu görüldü. Çatı katına çıkıldığında, çatının tamamı-

le yanmış, odada bulunan eşyaların tamamıyla hurda haline gelmiş olduğu, saç olan çatısının tamamıyla çökmüş olduğu görüldü.

Çatı katının tamamıyla ve kuvvetli şekilde tutuşmuş olması nedeniyle, çatı katının hemen altındaki 4. katta hasarın daha fazla olduğu gözlemlendi.

Müşteki Yaşar Öğütücü huzura alındığında, toplam zararının 5-6 milyar civarında olabileceğini ancak kesin olarak birşey söyleyemeyeceğini, otelin sigortalı olduğunu söyledi.

Tespit ve müteala işlemleri için bilirkişiler huzura alındı:

Bilirkişi Kemal DÖNMEZ: Cavit oğlu, 1952 doğumlu, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde makine mühendisi olarak görev yaptığını söyledi.

Bilirkişi Samet HAKKARİ: Ali oğlu, 1945 doğumlu, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde inşaat mühendisi olduğunu söyledi.

Bilirkişi Cahit GENCER: Celal oğlu, 1963 doğumlu, TEK'de elektrik mühendisi olduğunu söyledi.

Bilirkişi Remzi ŞAHİN: Burhan oğlu, 1946 doğumlu olduğunu, Sivas İtfaiye Müdürü olduğunu söyledi.

Her dört bilirkişi de huzura alındı. Kendilerine teknik bilirkişi olarak seçildikleri hatırlatıldı, usulen yeminleri yaptırılıp soruldu:

Teknik Bilirkişi Kemal DÖNMEZ: Makina mühendisi olmam nedeniyle bu işlerden anlarım. Otel önünde bulunan tamamıyla yanmış 323 Sedan Mazda ile 06 HK 912 plakalı otolar tamamıyla yanmış kullanılmaz hale gelmiştir. Bu iki otunun, benzin depo kapakları bulunmamaktadır benzini olay anında dökülüp boşaltıldığı anlaşılmaktadır. HGC 039 plakalı oto ise tamamıyla hurda haline gelmiştir. Kullanılabilmesi için çok büyük masraf gerektiği, her üç arabada da tahminime göre 350 milyon civarında zarar vardır. Belirttiğim gibi iki araba yakılarak ateşe verilmek suretiyle, bir araba da devrilmek suretiyle hasara uğratılmıştır, dedi.

Bilirkişi Samet HAKKARİ: Benim yaptığım tespitlerime göre, yangın otelin alt bölümünde, eşyaların kırılıp tutuşturulmak suretiyle ateşe verilerek yakılması sonucu çıkarılmıştır. Otelde çok büyük hasar vardır. Tahminime göre yangın ve tahribat sonucu 5 Milyar TL civarında masraf, yanlış oldu, zarar vardır, dedi.

Bilirkişi Cahit GENCER: Benim yaptığım tespitlere göre de, yangının elektrik tesisatı ile ilgisi yoktur, yani yangın elektrik kontağından çıkmış olamaz. Zaten ben, elektrik kurumunda görevli olduğum için biliyorum, yangın çıktığında bir arıza nedeniyle elektrikler kesilmişti. Yangının otelin alt katından başlatıldığı, içerideki kırılan eşyaların yığınak haline getirilip ateşe verilmesi sonucu çıkartıldığı açıkça görülmüştür. Otelde bulunan asansör, televizyonlar, santral gibi raporunda da tekerüaltı belirteceğim eşyalar tamamıyla tahrip edilip kullanamaz hale getirilmiştir. Benim tespitlerime göre, elektrik tesisatı ve elektrikli cihazlar yönünden 500 milyon kadar bir zarar vardır, dedi.

Bilirkişi Remzi ŞAHİN: Yaptığımız tetkiklere göre, yangın otelin alt katında bulunan lobi, restoran ve kahvaltı salonu olmak üzere üç ayrı noktada, kırılıp dökülen eşyaları yığınak haline getirip, dışarıda bulunan otoların depolarından dökülen benzinin bezlere bulaştırılıp tutuşturulması sonucu çıkarılmıştır. Yangın sonucu 35 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir.

Yangının alt kattaki üç noktadan çıkartıldığı kesindir. Yangından önce, zaten biz, tedbir olarak otel önünde görevli idik. Şahıslar yangını alt katta başlattılar. Kanaatimce alt katta çıkan yangın dumanı yani karbondioksit üst katlara çıkmış ve otelde bulunan 35 şahsın ölmesine neden olmuştur. Olaya anında tarafımızdan müdahale edilmiş, otel müşterilerinin çoğu sağ olarak çıkartılmış, ancak 35 kişi hayatını kaybetmiştir, dedi.

Her dört teknik bilirkişi beyanlarımız ve kanaatimiz bundan ibarettir, tahsilatlı raporumuzu ayrıca savcılığa ibraz edeceğiz dediler. Kendilerine kesin raporlarının verilmesi için 48 saatlik mehil verildi.

Her ne kadar otelde meydana gelen yangın sonucu 35 şahsın ölmüş olduğu bilinmekte ise de, otelde ölen tüm şahısların daha önce G.Ü. Tıp Fakültesi, S.S. Kurumu Hastahanesi ve Sivas Numune Hasta-

nesi morglarına kaldırılmış oldukları, bu nedenle bina içinde herhangi bir ceset olmadığı anlaşıldı.

Olay yerinde şimdilik başkaca yapılacak işlem kalmadığından tespit işlemlerine son verildi, birlikte imza atına alındı. 3.7.1993

C. Savcısı 22051

Z. Kâtibi
İdris COŞKUN

Hizmetli
Mehmet SARIGÜL

Bilirkişi
Kemal DÖNMEZ

Bilirkişi
Samet HAKKARİ

Bilirkişi
Cahit GENCER

Bilirkişi
Remzi ŞAHİN

İfade Sahibi
Yaşar ÖĞÜTÜCÜ

Huzurun
Komiser Yardımcısı
Hayri ÖZLEN

TC
SİVAS VALİLİĞİ

02.07.1993 GÜNÜ SİVAS İL MERKEZİ'NDE
MEYDANA GELEN VE 35 KİŞİNİN ÖLÜMÜNE
YOL AÇAN OLAYLA İLGİLİ
DURUM RAPORUDUR

SİVAS 03.07.1993

OLAY DURUM RAPORU

1. OLAY TARİHİ: 02.07.1993

2. OLAYIN BAŞLAMA SAATİ: Cuma namazı çıkışı 13.30 suları

3. OLAY ÇIKIŞ NEDENİ: 01.07.1993 günü başlayan Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri'ne çağrılı yazar Aziz NESİN'in bilinen görüşlerini tekrarladığı konuşmasının ve şahsen Sivas'da bulunmasının yarattığı tansiyon.

4. OLAYIN GELİŞİMİ:

02.07.1993

13:30 – Çeşitli camilerden cuma namazından çıkan sayıları yaklaşık 500 dolayındaki bir grup, Hükümet Binası önünde toplanmış, Aziz NESİN, Vali ve Hükümet aleyhinde, şeriat lehinde gösteriler yapmaya başlamışlardır. “Şeytan Aziz”, “Vali-Hükümet istifa”, “İslamiyeti ezdirmeyeceğiz” ve benzeri sloganları haykıran grup mevcut Emniyet gücüyle (Polis-Jandarma) hükümet binası önünden uzaklaştırılmıştır.

14:00 – Hükümet binası önünden uzaklaştırılan grup, Kültür Merkezi önünde toplanmış ve kendilerini uzaklaştırmak isteyen güvenlik güçlerine karşı oturarak protestolarını sürdürmüşlerdir.

14:15 – Vali tarafından, Tugay Komutanı telefonla aranarak, gelişme eğilimi gösteren olaylara karşı tugaydan yardım istenmiştir.

14:30— İçişleri Bakanı'na, Vali tarafından telefonla ve faksla gelişmeler bildirilmiştir. Sayın Başbakan'a da aynı yönde faksla bilgi sunulmuştur.

14:40— İçişleri Bakanlığı Müsteşarı ile görüşülerek, Tokat ve Kayseri Valiliği'nden kuvvet istenilmesi kararlaştırılmış ve ilgili Valilere durum iletilmiştir.

14:45— Hafik, Yıldızeli, Kangal, Şarkışla ve Zara Kaymakamlıkları'ndan polis ve jandarma takviyesi istenilmiş, Tugay Komutanlığı'nun askeri birlik sevk etmesi konusunda girişimler sürdürülmüştür.

14:50— Kültür Merkezi'nden yeniden hükümet meydanı önüne gelen grup, "Ya Allah, İntikam, Allahü Ekber", "Sivas Aziz'e Mezar Olacak", "Vali Dışarı, Vali İstifa", "Şerefsiz Vali", "Bismillahi Allahü Ekber" sloganlarıyla kanunsuz eylemlerini sürdürmüşlerdir.

15:00— Atatürk Caddesi'nde, Etibank bitişiğinde bulunan bir Cafe'nin taşlanmaya başlandığı Emniyet telsiz anonsundan duyulmuştur.

15:15— Göstericiler, Hükümet Meydanı'ndan yeniden Kültür Merkezi'ne yönelmişlerdir.

15:25— Valilik Makamına gelen Belediye Başkanı'nun topluluğu teskin etmek için konuşma yapmasına karar verilmiştir.

15:30— Kültür Merkezi taşlanmaya başlanmıştır. Polise zor kullanma emri verilip Tugay Komutanı'ndan destek istenilmiştir.

15:55— Kültür Merkezi'ndeki zor kullanma ve topluluğun taşla saldırması sırasında 2 polis memuru ve 2 sivil kişi yaralı olarak Numune Hastanesine kaldırılmıştır.

16:00— Bu saat itibarıyla Emniyet Müdürlüğü'nden 150, Jandarma alayından 15, Tokat'tan 25, Kayseri'den 31, Hafik ilçesinden 18, Yıldızeli ilçesinden 19, Kangal'dan 21, Şarkışla'dan 10, Zara'dan 7, Tugay'dan 100 kişi olmak üzere toplam 442 kişilik polis-jandarma-asker gücü olduğu belirlenmiştir.

16:30— Sayıları yaklaşık 5000'i bulan göstericilerin Aziz NESİN'in bulunduğu öğrendikleri Madımak Otelini sarmaya ve taşlamaya başladıkları öğrenilmiştir.

17:00— Belediye Başkanı'nun topluluğu yatıştırma konuşmaları da sonuç vermemiştir.

18:00— Topluluğun dağılması ve Madımak Otelinde bulunan Aziz NESİN ile diğer misafirlerin tehlikeden kurtulmaları için, göstericilerin tepki gösterdiği Kültür Merkezi önündeki heykelin kaldırılmasına karar verilmiştir.

19:00— Heykel, Kültür Merkezi önünden kaldırılmış, galeyan içindeki topluluk heykeli iplerle çekerek ana caddede bir süre sürüklemiştir.

19:10— Genelkurmay Başkanı, Vali'yi telefonla arayarak Tugay Komutanlığı'nın bütün gücüyle olayları önlemek için yardımcı olmasını istemiştir.

19:45— Topluluk, Madımak Oteline girmek için baskı yapmaya başlamıştır. Bu arada Otel önündeki araçlar ve peşinden de otel kundaklama sonucu yanmaya başlamıştır. Galeyan içindeki topluluk itfaiye araçlarının geçişini yerlere yatarak engellemiştir.

20:20— Hemen yakındaki Madımak Otelinin önünden Hükümet Konağı önüne gelen topluluk, "Ya Allah, İntikam, Allahü Ekber", "İslama Uzanan Eller Kırılsın", "Vali İstifa-Şerefsiz Vali, Dinsiz Vali İstemiyoruz-Yaşasın Şeriat" sloganlarıyla Hükümet Konağı'nı taşlamaya başlamışlardır.

20:30— Aziz NESİN, Madımak Otelinden kurtarılarak güvenlik altında Üniversite Hastanesi'ne götürülmüştür.

20:50— Hükümet Konağı yeniden taşlanmıştır.

20:55— Asker, jandarma ve polis havaya ateş ederek topluluğu dağıtmaya başlamıştır.

22:00— Valilikçe İl Merkezi'nde, ikinci bir emre kadar sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir. Bu saate kadar şehrin çeşitli yerlerinde küçük gruplar halinde dağılmış olan topluluk tamamen parçalanmış ve güvenlik güçlerince şehrin içinde tam hakimiyet sağlanmıştır.

03.07.1993

01:00— Toplam ölü sayısı 35 (Kimlikleri belirlenenlerin listesi eklidir).

— Toplam yaralı sayısı 60 (4'ü ağır yaralı, kimlikleri belirlenen yaralıların listesi eklidir).

— Madımak Oteli'nden sağ kurtulup Emniyet Müdürlüğünde bulunan kişi sayısı 36 (listede eklidir).

ARZ EDERİM.

03.07.1993

Ahmet KARABİLGİN
Sivas Valisi

TC
SİVAS
BELEDİYE BAŞKANLIĞI

Servis: İtf. Müdürlüğü

5.7.1993

Sayı: 18-252/27

Konu:

Ek:

C. SAVCILIĞINA

SİVAS

2.7.1993 tarihinde, şehrimizde çıkan olayların başlangıcından itibaren olay yerinde olan İtfaiye ekipleri saat 19.30'da yangın mahalinde idi.

İtfaiye Müdürlüğü'ne ait 1 kılavuz pikap, 1 ambulans, 2 otomatik merdiven ile 6 arazöz görev yerinde bulunmuştur.

İtfaiye, yangına anında su vermeye başladı. Şehrimize ait olan kazalardan ve resmi dairelerden gelen araçlarla müdahale edip devamlı olarak su takviyesi yapılmıştır.

İtfaiye müdürlüğüne ait ekipler yangını saat 01.00'da, tamamen söndürmüş olup, etrafa sirayet ettirmemiştir.

YANGININ ÇIKIŞ NEDENİ:

02.07.1993 tarihinde, şehrimizde meydana gelen olaylarda kasıtlı olarak Madımak Oteli, lokantası ve 2 araç yanarak, 1 araç da tahrip olarak yakılmak suretiyle yangın çıkmıştır.

ZARAR VE ZİYAN:

Çıkan bu yangından dolayı, Madımak Oteli Lokantası ve 2 araç yanarak, 1 araç da tahrip olmakla beraber, 36 ölü ile 1 kişi zehirlenmesi olmuştur.

Tahmini maddi zarar ise 5.000.000.000 (Beş milyar) TL olduğu sanılmaktadır.

Durumu bilgilerinize arz ederim.

EKİ:

1 adet yangın raporu.

Remzi ŞAHİN
Müdür

YANGIN RAPORU
TC
SİVAS
BELEDİYE BAŞKANLIĞI
İTFAİYE ŞUBESİ

İli: Sivas

İlçesi: Merkez

No: 1993

Yanan Binanın Cinsi	Zarar Miktarı	Sigorta Bedeli	Yangının sebebi				
	Lira	B a c a yangını	Elektrik kontağı	Kazaen	Kasten		
Beton bina ve araç	5.000.000.000. TL (Beş milyar)						2.7.1993 tarihinde şehrimizde meydana gelen olaylarda kasıtlı olarak Madımak Otel, lokanta ve 2 araç yakılmak suretiyle yangın çıkmıştır.
Yangın, itfaiyeye kim tarafından ve ne zaman haber verildi.	02.07.1993 Tarihinde şehrimizde çıkan olayların başlangıcından itibaren olay yerinde olan İtfaiye ekipleri saat 19.30'da yangın mahallinde idi.						
İtfaiye, ne vakit ve ne kadar vasaitle hareket etti.	İtfaiye müdürlüğüne ait olan ekipler saat 19.30 'da yangın mahallinde bulunuyordu.						
İlk su verme ne zaman başladı. Su nereden alındı ve kafi geldi mi?	İtfaiye yangına anında su vermeye başladı. Şehrimize ait olan kazalardan ve resmi dairelerden gelen araçlarla müdahale edip devamlı olarak su takviyesi yapılmıştır.						
Yangın ne zaman ve tamamiyle söndürüldü.	İtfaiye müdürlüğüne ait olan ekipler yangını saat 01.00'de tamamen söndürmüş olup etrafa sirayet ettirmemiştir.						
Yangının sebebi	02.07.1993 tarihinde Şehrimizde meydana gelen olaylarda kasıtlı olarak Madımak otel, lokanta ve 2 araç yakılmak suretiyle yangın çıkmıştır.						

Sivas Davası

Fail yakalandı mı? Hakkında ne muamele yapıldı	Emniyette tahkikat yapılmaktadır.
İtfaiyenin dönüşü	İtfaiye yangını tamamen söndürdükten sonra 1. İtf. arazözü ve ekibini orada bıraktıktan sonra öbür ekipler İtf. Merkezine dönmüştür.
Yangın mahalli	Eski Belediye sokak Madımak Otel ve lokanta. Murtaza ÖĞÜTÇÜ

Kazaya uğrayanlar	Ölü Adet
Kadın	36 kişi
Erkek	
İtfaiyeden	1 kişi zehirlenme
Askerden	
Yekün	

Sivas, 05.07.1993
Remzi ŞAHİN
İtfaiye Müdürü

TUTANAK

6.7.1993 günü saat 13.30, Atatürk-Kongre ve Etnografya Müzesi binasına gelinerek incelemeler yapılmıştır.

1 - İstasyon Caddesi yönündeki, Kongre Binası önünde bulunan Atatürk Büstü'nün yer aldığı dört sütunlu kaidenin yerinde olduğu, kaide üzerinde büyük vidalarla taşa tutturulan bağlantının yerinde durduğu, Atatürk büstünün ise boyun kısmını kaideye bağlayan yerinden tahrip edilerek koparıldığı, büstün Müze Müdürlüğü'nce bina içinde koruma altında tutulduğu tespit edilmiştir.

2 - Kongre Binası, doğu ve güney yönünde bulunan pencere camlarından 71 adedinin taşlarla kırıldığı tespit edilmiştir.

İş bu tutanak aşağıda imzaları bulunanlar tarafından tespit ve tanzim edilmiştir. 6.7.1993 Saat: 13.30

Mesut ŞENOL
Vali Yardımcısı

B. Şahin TÛTÛNCÛ
Vali Yardımcısı

Hikmet DENİZLİ
Müze Müdürü

Hakkı BASKIN
Mimar
Bayındırlık ve İskan Müd.

MÜSLÜMAN HALKIMIZA DUYURULUR

Asrımızın, son yıllarda, dünya Müslüman halkları, yıllarca kaybettiği değerlerine (Kur'an ve sünnet) tekrar sahip çıkmaya başlamıştır.

Bundan rahatsız olan dünya müstekbirleri (zalimleri) ve birlikçileri, insanların akın akın İslam'a sarılmalarını önlemesi için, İslam'ın hızla geliştiği Filistin'de, Bosna'da, Keşmir'de, Tacikistan'da, Mısır'da, Cezayir'de oluk oluk Müslüman kanı dökmekte, kadınların ırzına geçilmekte, camiler yakılıp yıkılmakta; diğer taraftan, Müslümanların canlarından daha değerli bildikleri İslam, Kur'an ve Peygambere hakaret edilmekte ve Müslümanların mukaddesatına çirkince saldırılmaktadır.

Türkiye'de ise, 70 yıldır iktidarda bulunan despot, laik, Kemalist rejim, dünya zalimleriyle el ele vererek, ülkemizde, emperyalistlerin çıkarlarına ters düşen İslam'ı yok edip, efendilerin gözüne girmek ve kendi kokuşmuş, yok olmaya yüz tutmuş sistemlerini kurtarmak için, toplumdaki mezhep, ırk ve meşrep farklılıklarını körüklemektedir.

12 Eylül'den önce, devletin el altından kıstırtmasıyla gündeme gelen sağ-sol çatışması gibi, bugün de rejim kendisini kurtarmak için satılmış yazarlar (Aziz NESİN) ve basın-yayın aracılığıyla Müslümanların kutsal değerlerine saldırıp (haşa) Kâbe'nin "genelevi", Hz. Peygamber'in hanımları için "fahişe", Kur'an için "şeytan ayetleri" diyerek hakaretlerde bulunmaktadırlar. Buna paralel olarak, laik dikta TC rejimi, kendi çıkmazlarını kapatmak için bu mihrakları el altından desteklemektedir.

Sivas gibi, Alevi-Sünni halkın yoğun olarak bir arada yaşadığı bir belde seçilmiş ve "şenlik" adı altında cumadan bir gün önce, Aziz NESİN gibi ağzı salyalı köpekleri, halkı tahrik edecek şekilde konuşarak, suni bir şekilde, kendi içinde yığınlarca çelişkisi bulunan Alevi-Sünni çatışması çıkarılmaya çalışılmıştır.

Rejimin, bilinçli olarak Sivas'ta konuştuğu yazar bozuntusu Aziz NESİN'in konuşması, Müslüman Sivas halkını tahrik etmiş, cuma namazı çıkışından itibaren, halk tepkisini göstermiştir.

Olayların gelişimi, devlet ve basın-yayın tarafından, Türkiye ve dünyaya Alevi-Sünni çatışması gibi gösterilmeye çalışılmıştır. Müslümanlar, hiçbir zaman halkın bir kesimini veya bir ideolojiyi karşlarına alıp rejimin suni şekilde oluşturduğu prokavasyon oyunlarına gelmeyecektir.

Halkımıza Çağrı;

Müslüman halkın yaşadığı bu ülkede, İslam için binlerce şehit verilmiş bu topraklarda, gerek devlet tarafından, gerekse herhangi bir kesim tarafından, "basın özgürlüğü", "düşünce hürriyeti" adı altında, Müslümanların kutsal değerlerine sözlü ve yazılı olarak kimse saldıramaz.

Biz Müslümanlar, canımız pahasına da olsa, bu değerlerimizi korumakta kararlıyız.

Müslüman halkımız da bu konularda duyarlı olup İslam'ın değer yargılarını alaya alanlara izin vermemelerini, ne pahasına olursa olsun, bunu engellemeyi dini bir görev olarak bilmelerini; bu alçaklar karşısında susulduğunda, yarın mahşerde Allah'a nasıl hesap vereceğimizi düşünmelerini istiyoruz.

"Müminlerin, peygamberi kendi nefislerinden çok sevmeleri gerekir; onun eşleri onların anneleridir..." (Ahzab suresi, ayet 6.)

"Ve kâfirlerin hesapları varsa, Allah'ın da bir hesabı vardır. Allah, hesabı çabuk görendir." (Enfal, ayet 30.)

"Kâfirler istemese de Allah nurunu tamamlayacaktır." (Saff suresi, ayet 8.)

Müslümanlar

Not: Bu yazıyı okuyan, Allah rızası için çoğaltarak dağıtsın.

Sivas Davası

DÖNEM: 19

CİLT: 38

YASAMA YILI: 2

**TBMM
TUTANAK DERGİSİ**

123. Birleşim
06.07.1993 Salı

İÇİNDEKİLER

I. GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II. GELEN KAĞITLAR

III. YOKLAMA

IV. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.Siirt Milletvekili Zübeyir AYDAR ve 9 arkadaşının, geçici köy koruyuculuğu uygulaması konusunda Meclis araştırmasına ilişkin önergesi (10/110)

2.Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Meclis araştırmasına ilişkin önergesi (10-111)

3.Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayları araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10 /114)

4.Kahramanmaraş Milletvekili Hasan DİKİCİ ve 28 arkadaşının, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu ile ilişkilerinin incelenerek izlenmesi gereken strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla açılmasına ilişkin önergesi (10/112)

5.Bingöl Milletvekili Kazım ATAÖĞLU ve 20 arkadaşının, Elazığ, Bingöl Karayolunda meydana gelen ve 35 kişinin ölümü ile sonuçlanan olayları araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/113)

V. ÖNERGELER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına; 07.07.1993 Çarşamba günü birleşimde sözlü soruların görüşülmemesine ve 07.07.1993 ve 08.07.1993 günkü birleşimlerdeki çalışma süresine ilişkin Danışma Kurulu önerisi.

B) BAŞKANLIK ÖNERİLERİ

1. (10/111) ve (10/114) esas numaralı meclis araştırması önergesinin, ön görüşmelerinin (10/107), (10/108) ve (10/109) esas numaralı meclis araştırması önergeleriyle birlikte yapılmasına ilişkin Başkanlık önerisi.

VI. GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖNGÖRÜŞMELER

1. DYP, ANA, SHP, RP ve CHP Grup Başkanvekilleri, Bursa Milletvekilleri Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/109)

2. Ankara Milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların nedenlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması amacıyla Meclis araştırma açılmasına ilişkin önergesi (10/107)

3. Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 11 arkadaşının, Sivas ilimizde meydana gelen olayların incelenmesi ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarının ve sorumluluklarının tespiti amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/108)

4. Muş milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi

5. Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayları araştırmak amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/114)

VII. SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. Şırnak Milletvekili Orhan DOĞAN'ın Hükümet'in olağanüstü hal bölgesine yönelik politikalarına ilişkin Başbakan'a sorusu ve İçişleri Bakanı Beytullah Mehmet GAZİOĞLU'nun yazılı cevabı (7/1294)

I. GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açıldı.

Ankara milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların nedenlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması,

Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 11 arkadaşının Sivas ilimizde meydana gelen olayların incelenmesi ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarının ve sorumlularının tespiti,

DYP, ANAP, SHP, RP ve CHP Grup Başkanvekilleri, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN ve Ankara Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması,

Amacıyla birer meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri, (10-107), (10/108), (10/109) okundu;

Bu önergelerin görüşmelerinin; Genel Kurul'un 06.07.1993 Salı günü Birleşiminde birlikte, bütün işlerden önce yapılmasına, görüşmelerde, Hükümet ve gruplar adına yapılacak konuşmaların 30'ar dakika olmasına ve görüşmelerin bitimine kadar çalışma süresinin uzatılmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi kabul edildi.

Başbakan Tansu ÇİLLER tarafından kurulan Bakanlar Kurulu'nun, yapılan oylama sonucunda, 184 ret, 1 çekimser oya karşılık 247 oyla güvenoyu aldığı açıklandı.

Başbakan Tansu ÇİLLER, güvenoyu nedeniyle Genel Kurul'a teşekkür konuşması yaptı.

Doğru Yol Partisi Grup Başkanvekilleri; Adana Milletvekili Bekir Sami DAÇE ve Bursa Milletvekili Turhan TAYAN ile Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Ercan KARAKAŞ ve 179 arkadaşının, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 133. maddesinin değiştirilmesine dair kanun teklifinin (2/542) (S. Sayısı: 306 ve 306'ya 1 inci Ek) görüşmelerine devam olunarak;

Yapılan açık oylamalar sonucunda, 2. maddenin teklif metninden çıkarıldığı, diğer maddelerin ise aynen kabul edildiği; Anayasa değişikliği teklifinin ikinci görüşmesinin 8 Temmuz 1993 Perşembe günü yapılacağı açıklandı.

6 Temmuz 1993 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 18.23'te son verildi.

Hüsamettin CİNDORUK
Başkan

İbrahim ÖZDİŞ
Adana
Kâtip Üye

Ali GÜNAYDIN
Konya
Kâtip Üye

II. GELEN KAĞITLAR

06.07.1993 SALI

RAPOR

1. İstanbul Milletvekili Selçuk MARUFLU ve 25 Arkadaşının, 18.01.1984 tarih ve 2972 sayılı Mahalli İdareler ile Mahalle Muhtarlıkları ve İhtiyar Heyetleri Seçimi Hakkında Kanuna Ek Geçici 2 Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/735) (S. Sayısı: 355) (Dağıtma tarihi 06.07.1993) (GÜNDEME)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. Siirt milletvekili Zübeyir AYDAR ve 9 arkadaşının, geçici köy koruyuculuğu uygulanması konusunda Anayasa'nın 98. İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/110) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.07.1993)

2. Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98. İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/111) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.1993)

3. Kahramanmaraş Milletvekili Hasan DİKİCİ ve 28 arkadaşının, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu ile ilişkilerinin incelenerek izlenmesi gereken yeni strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98. İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/112) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.1993)

4. Bingöl Milletvekili Kazım ATAÖĞLU ve 20 arkadaşının, Elazığ Bingöl Karayolu'nda meydana gelen ve 35 kişinin ölümü ile sonuçlanan olayları araştırmak amacıyla Anayasa'nın 98. İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/113) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.1993)

5. Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayları araştırmak amacıyla Anayasa'nın 98. İttüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/114) (Başkanlığa geliş tarihi: 05.07.1993)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkanvekili Yılmaz Hocaoğlu

KATİP ÜYELER: Ali GÜNAYDIN (Konya), Cengiz ÜRETMAN (Manisa)

BAŞKAN: Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 123. Birleşimini açıyorum.

III- YOKLAMA

BAŞKAN: Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır. Sayın milletvekillerinin, salonda bulduklarını yüksek sesle belirtmelerini rica ediyorum.

(Gaziantep Milletvekili Ayvaz GÖKDEMİR'e kadar yapıldı)

BAŞKAN: Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçiyoruz.

IV. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. Siirt Milletvekili Zübeyir AYDAR ve 9 arkadaşının, geçici köy koruyuculuğu uygulaması konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/110)

BAŞKAN: Meclis araştırması önergeleri vardır, okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

442 sayılı Köy Kanunu'nun 74. maddesine eklenen 26.03.1985 tarih ve 3175 sayılı madde ile geçici köy koruyuculuğu uygulamaya girmiştir. Uygulamanın hukuk devleti ilkelerine aykırı olduğu, antidemokratik, insan haklarını tehdit eden karakteri, ne basınun ne de muhalefetin, hatta iktidar partilerinin ve bürokratların bile gözünden kaçmayacak kadar belirginlik kazanmıştır. Bugün, koruculuk kurumunun, ülkemizde hiçbir demokratik kesimin gözünde meşru olmadığı bilinmektedir.

Geçici köy koruyuculuğu, devletin Kürt gerçekliğini inkâr ettiği bir dönemde ortaya çıkmıştır. Olağanüstü hal uygulamasının tüm diğer kurumlarında olduğu gibi, Koruculuk uygulaması da, Kürt halkının çağdaş, insani haklarını istemesinin, bir eşkiya hareketine indirgenmesi temelinde başlatılmış çağdışı, İttihat ve Terraki kalıntısı bir uygulamadır. Koruculuk, Kürt köylüsüne zorla dayatılmış, korucu olmak istemeyen yurttaşlarımız, işkence, köylerin yakılması ve boşaltılması, sürgün, katliam gibi zalimane uygulamalarla karşılaşmıştır. Bu durumda, aranmakta olan pek çok suçlu, korucu olarak görevlendirilmiştir.

Korucu grupları, bugün suç çeteleri haline gelmiştir. Korucular, devletten aldıkları silahlarla uyuşturucu ticaretine katılmakta, kan davalarını ve kişisel hesaplarını gütmektedirler. Korucular, 422 sayılı Kanun'un 77. maddesinde belirtilmiş olan haller dışında silah kullanmakta, korucu olmak istemeyenlere, terör estirmekte oldukları köylere gelen yabancı ülke yurttaşlarına, TBMM üyelerine, insan hakları gözlemcilerine ateş açmakta ve güvenlik güçleri ile devlet makamları tarafından bunlara göz yumulmaktadır. Örneğin; aranmakta olan bir şahsın korucubaşı atandığını ve silahlı olarak kasaba merkezinde serbestçe dolaştığını gören Beytüşşebap Cumhuriyet Savcısı, bu kişinin tutuklanması için müzekkere yazınca, güvenlik güçleri tarafından tehdit edilmiş, olay basına yansıdığı halde, İçişleri Bakanlığı konuyu araştırmamıştır.

422 sayılı Kanun'un 68. maddesi, korucuların köy sınırları içinde görev yapacaklarını, 72. madde ise, köy muhtarlarının emri altında görev yapacaklarını hükme bağlar. Oysa olağanüstü hal bölgesinde hukuk devleti çökmüştür. Geçici köy korucuları, şehirlerde ve sınır ötesi harekâtlarda da görev almaktadır.

Sayın Süleyman Demirel, 05.04.1990 tarihinde, "suç işleme imtiyazını kabul ettiğimiz zaman, ortada hukuk devleti kalmaz" demişti. Bugün durum budur. Devlet, koruculara suç işleme imtiyazı tanımıştır.

Korucuların işlediği suçlar, gerek ANAP gerekse DYP, SHP Hükümetleri dönemlerinde yetkili mercilere bildirmiş olmasına karşın, bu konuda hiçbir işleme gidilmediğine tanık olageldik. Gerek Olağanüstü Hal Valiliği gerekse İçişleri Bakanlığı, olayların üzerine gitmediği gibi, sorumluları taltif ve teşvik etmiştir. Demokratikleşme vaatlerine, hukuk devleti, insan hakları ve demokrasi konusunda verilmiş olan sözlere rağmen işlenen bu suçların üstünün örtülmesine göz yummak, tüm bu kavramların içini boşaltmaktır. Şimdi bu sorunun üzerine gitmek, Yüce Meclis'in görevidir. Tüm partilerin bölge örgütleri, koruculuk uygulamasına karşı şikâyetlerini ve bu uygulamaya son verilmesi yönündeki iradelerini çeşitli fırsatlarla bildirmişlerdir. Yüce Meclis'in koruculuk uygulanması boyunca işlenen suçları ve hukuk ihlallerini araştırma iradesini ifade etmekten kaçınmayacağını umuyoruz.

Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri gereğince, Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Zübeyir AYDAR (Siirt)
Sedat YURTTAŞ (Diyarbakır)
Naif GÜNEŞ (Siirt)
Leyla ZANA (Mardin)
Mahmut SİNCAR (Mardin)
Mahmut ALINAK (Şırnak)
Orhan DOĞAN(Şırnak)
Selim SADAK (Şırnak)
Muzaffer DEMİR (Muş)
Remzi KARTAL (Van)

BAŞKAN: Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak, Meclis araştırması açılıp açılması konusundaki öngörüşme, sırasında yapılacaktır.

2. Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların, sorumlularının tespit edilmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/111)

BAŞKAN: Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na ;

Egemen sınıflar, tarih boyunca mezhepsel çelişkiler yaratarak, halkı Alevi-Sünni diye ayırarak çatışmalar çıkarmaya çalışmışlardır. Pir Sultan Abdal'ı Sivas caddelerinde astıran Sivas Valisi Hızır Paşa zihniyeti her zaman olmuştur. Osmanlı tarihi boyunca, onlarca Alevi katliamı olmuştur. Kuyucu Murat Paşa, onbinlerce Alevi vatandaşı sağ sağ kuyulara doldurup öldürdüğü için "Kuyucu" lakabını almıştır.

Cumhuriyet döneminde Alevi vatandaşlara yönelik saldırılar periyodik olarak devam etmiştir. Kahramanmaraş, Malatya, Çorum olaylarında yüzlerce Alevi vatandaş yaşamını yitirmiştir.

Son Sivas olayları; ülkemizde gelinen noktayı göstermesi açısından ibret verici bir durumdur.

Sivas'ta insanlığa karşı suç işlenmiştir, kültüre karşı suç işlenmiştir. Bu işlenen suçta devletin kusuru vardır, payı vardır.

Aziz NESİN bahane edilerek bir Alevi-Sünni çatışması çıkarılmak istenmiş, çoğu seçkin olan yazar, sanatçı 36 insanımız katledilmiştir.

Olayların örgütlü ve planlı bir şekilde çıkarıldığı, fanatik militanların daha önceden çevre illerden getirildiği söylentileri yaygındır.

2 Temmuz 1993 günü, camiden çıkan 400-500 kişilik fanatik grubun taşkınlıklarına göz yumulmuş, olayların büyümesine seyirci kalmıştır.

Devlet yetkilileri, Pir Sultan Abdal Heykelinin sökülmesine izin vererek Pir Sultan Abdal gibi, kültürümüze mal olmuş bir halk ozanının manevi şahsiyetinin rencide edilmesine, fanatik grubun esas emellerine ortak olmuşlardır. Orada sürüklenerek, Pir Sultan Abdal'ın heykeli değil, Anadolu kültürüdür, evrensel kültürüdür.

Sivas Belediye Başkanı, Sivas Valisi, Emniyet Müdürü, Garnizon Komutanı görevlerini yerine getirmemiş, sorumluluk ve vebal altındadırlar.

Daha geçen gün Van'da bir otelin yakılması sonucu 15 vatandaşımız hayatını kaybederken, arkasından Sivas olaylarının yaşanması, ister istemez insanın aklına çeşitli sorular getirmektedir.

Özel bir televizyon kanalına çıkarılan cami imamının, 60 milyon insanın gözlerinin içerisine bakarak Alevi vatandaşlarımızın için "sapık insanlar" demesi, diyebilme cesaretini göstermesi, 20 milyonluk Alevi vatandaşlarımıza hakaret değil midir, tahrik değil midir?

Aziz NESİN'in konuşması, tahrik olarak gösterilmektedir. Cami imamının televizyonda yaptığı, konuşma, Pir Sultan Abdal gibi insanlığa mal olmuş bir halk ozanının heykelin sürüklenmesi, Alevi vatan-daşı rencide ve tahrik etmiyor mu?

Sivas olayları, laik, demokratik, çağdaşlık iddiasında olan Türkiye için şansızlıktır. Türkiye'nin insan hakları konusundaki saygınlığı yurt ve dünyada tartışıldığı bir dönemde, 36 insanımızın katledilmesi, Türkiye'nin insan hakları konusundaki saygınlığı kuşkuya düşürmüştür. Şehit olan insanların çoğu bilim adamıdır, sanatçıdır, yazardır, Türkiye'nin seçkin insanlarıdır.

1992 nevrüz kutlamalarında sadece halay çeken insanların üzerine panzerler sürülerek, silahlar sıkılarak 100'e yakın insan öldürülürken, Sivas olaylarında fanatik gruba su bile sıkılmamıştır.

Devlet, olaylara seyirci kalmıştır, göz yummuştur. Sorumlular ortaya çıkarılmalı, en ağır cezaya çarptırılmalıdır.

Sivas olaylarında hayatını kaybeden çoğu sanatçı, bilim adamı ve yazar olan 36 vatandaşımızın katillerinin bulunması, suçlu ve sorumlu olan yetkililerin tespiti için, Anayasa'nın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Muzaffer DEMİR
Muş

Mehmet SİNCAR
Mardin

Mahmut KILINÇ
Adıyaman

Zübeyir AYDAR
Siirt

Sırrı SAKIK
Muş

Selim SADAK
Şırnak

Mehmet Emin SEVER
Muş

Sedat YURTDAŞ
Diyarbakır

M. Hatip DİCLE
Diyarbakır

Ahmet TÜRK
Mardin

Orhan DOĞAN
Şırnak

Naif GÜNEŞ
Siirt

Nizamettin TOĞUÇ
Batman

BAŞKAN: Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak, Meclis araştırması açılıp açılması konusundaki öngörüşme, sırasında yapılacaktır.

3. Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayları araştırmak amacıyla Meclis araştırmasına ilişkin önergesi. (10/114)

BAŞKAN: Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na ;

Sivas'ta meydana gelen ve 40'a yakın vatandaşımızın ölümüyle sonuçlanan olaylarla ilgili olarak İctüzüğün 102. maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Gerekçe: Olayda 40'a yakın vatandaşımız ölmüştür. Olayların devam etme ve yayılma istidatı hâlâ mümkün ve muhtemel gözükmektedir. Olaylar her türlü provokasyona müsait olup, bir mezhep çatışmasına, millî birliği tehdit eden boyutlara ulaşabilir.

Bir yandan, güneydoğu ve diğer bölgelerimizde terörist eylemler sürerken, öte yandan bu olayların oluşması, ciddiyetle üzerinde durulması, sebeplerinin, faillerinin, tahrikçilerinin tespit edilmesi, gerekli karar ve tedbirlerin alınması son derece önemlidir.

Bu nedenle, talebimizin öncelikle ele alınması ve işleme konulması için gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Muhsin YAZICIOĞLU (Sivas)
Recep KIRIŞ (Kahramanmaraş)
Esat BÜTÜN (Kahramanmaraş)
Ökkeş ŞENDİLLER (Kahramanmaraş)
Saffet TOPAKTAŞ (Kahramanmaraş)
Ahmet ÖZDEMİR (Tokat)
İsmet GÜR (Aksaray)
Gaffar YAKIN (Afyon)
Musa DEMİRCİ (Sivas)
Yusuf BOZKURT Özal (Malatya)

BAŞKAN: Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak, Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşme, sırasında yapılacaktır.

4. Kahramanmaraş Milletvekili Hasan DİKİCİ ve 28 arkadaşının, Türkiye'nin Avrupa Topluluğu ile ilişkilerinin incelenerek izlenmesi, gereken yeni strateji ve politikaların belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/112)

BAŞKAN: Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

Türkiye'nin Avrupa Topluluğu ile ilişkilerinin her yönüyle incelenerek, stratejilerinin ve politikaların teklifi gayesiyle, Anayasanın 98. içtüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş)
Ali OĞUZ (İstanbul)
Şaban BAYRAK (Kayseri)
Ahmet Remzi HATİP (Konya)
Salih KAPUSUZ (Kayseri)
Abit KIVRAK (Konya)

Ahmet DERİN(Kütahya)
İbrahim Halil ÇELİK (Şanlıurfa)
Kemalettin GÖKTAŞ (Trabzon)
Zeki ERGEZEN (Bitlis)
Zeki ÜNAL (Karaman)
Kazım ATAÖĞLU (Bingöl)
Lütfi DOĞAN (Gümüşhane)
Ahmet Cemil TUNÇ (Elazığ)
İsmail COŞAR (Çankırı)
Mukadder BAŞEĞMEZ (İstanbul)
Bahaddin ELÇİ (Bayburt)
Hüsamettin KORKUTATA (Bingöl)
Ömer EKİNCİ (Ankara)
Ahmet FEYZİ İnceöz (Tokat)
Hüseyin ERDAL (Yozgat)
Hasan MEZARCI (İstanbul)
Abdullah FIRAT(Erzurum)
Şinasi YAVUZ (Erzurum)
Ahmet DÖKÜLMEZ (Kahramanmaraş)
Mustafa BAŞ (İstanbul)
Lütfü ESENGÜN (Erzurum)
Mustafa ÜNALDI (Konya)
Abdullah GÜL (Kayseri)

Gerekçe:

Avrupa Topluluğu, Avrupa Birleşik Devletleri hedefine doğru adım adım ilerleyen ve temelinde Hıristiyan-Batı kültürünün bulunduğu oldukça iddialı bir entegrasyon modelidir; bir siyasi birliktir, Avrupa Devleti'nin teşekkülü yolunda çalışmışlardır. Ortak pazar, bir Hıristiyan ideolojisine göre kurulmuş Katolik Avrupa Birliği' dir.

Türkiye Müslüman bir ülkedir. Milletimizin böyle bir sosyo-politik birlik içerisinde yeri olmamalıdır. Eğer Türk Milleti'nin sırf maddi refahını arttırmak gayesiyle; kendi birliği içerisinde bile mezhep kavgasını devam ettiren Avrupa Federasyonu'nda yer alması demek, milletimizin siyasi, sosyal ve kültür değerlerini bir kenara atmamız ve yüce milletimizin maddeten ve manen yok olması demektir. Çünkü; bu teşkilata bugün Yahudiler hakimdir, yarın da Yahudiler hakim

olacaktır. Öyleyse, İstiklal Harbi'ni niye yaptık; niçin, müstakil devlet olmanın şuurunu taşıyoruz?

Türkiye, bir ortaklık anlaşması yapmak üzere 31 Temmuz 1959 tarihinde Avrupa Ekonomik Topluluğu'na başvurmuştur. 27 Eylül 1959 tarihinde başlayan görüşmeler 4 yıl sürmüş ve 12 Eylül 1963 tarihinde Ankara Antlaşması imzalanmıştır.

9-11 Aralık 1991 tarihleri arasında yapılan Maastricht Zirvesi'nde alınan ekonomik ve parasal birlik kararı ile en geç 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren Avrupa'da tek bir Merkez Bankası'na geçmenin yanında, tek bir Avrupa parası yürürlüğe gidecek, milli paralar ortadan kalkacak ve ECU nakit para olarak kullanılacaktır.

Türkiye'nin AT'a girmesi halinde, maddi ve manevi yönden sayılamayacak kadar kaybı olacak, hükümlerlik hakkımız Katolik Avrupa Birliği'ne teslim edilecektir.

Almanya'daki Türk-İslam düşmanlığı sonucu son zamanlarda patlama gösteren saldırılar, hiç bir zaman gerçekleşmeyecek olan serbest dolaşım hakkını, bir avantaj olmaktan çıkarmıştır.

Hükümlerlik haklarımızın büyük bir kısmı Avrupa'ya devredilecektir. Kararlar yabancılar tarafından Brüksel'de veya Strazburg'da verilecektir.

Endüstrimiz ciddi bir rekabetle karşılaşacaktır. Finansman, pahalı girdi, teknoloji eksikliği, kalitesiz üretim, kalifiye eleman gibi sorunlar maliyeti arttıracaktır. Bütün bunların sonucunda da endüstrimiz çok ciddi bir rekabetle karşılaşacağından, muhtemelen çökecektir.

Türkiye'nin AT'a girmesi halinde, Avrupa'nın zencisi muamelesi görecektir. Yalnız kişisel ilişkilerde değil, siyasal ilişkilerde de Türkiye'yi hiçbir zaman kendilerinden saymayacaklardır.

Topluluğu'nun tam üyelik kapılarını çalmaya başlayan Türkiye, bugüne kadar sağladığı toplam yaklaşık 750 milyon dolarlık mali yardım ile, hukuken daha ileri düzeyde ilişkilerimizin bulunduğu Mısır, Yugoslavya ve İsrail'in gerisinde kalmaktadır. Ayrıca dördüncü mali protokole işlerlik kazandırılması çabaları ise sonuçsuz kalmaktadır.

Birleşen Avrupa'nın, Türkiye'yi dışlaması düşünülemez, Kıbrıs'tan taviz, kıta sahanlığından taviz ile tarihi, dini, sosyolojik ve psikolojik tavizlerin de isteneceği tabidir.

Türkiye-Yunanistan ilişkilerinde, topluluğun samimi davrandığını söylemek kesinlikle mümkün değildir. Türkiye ile olan sorunlarda AT yetkililerinin, Yunanistan'ın yanında yer aldıklarını bizzat ifade ettikleri bilinmektedir.

1987'de yapılan başvuru etraflıca düşünülüp tartışılmamıştır. Başvuru kararı, ulusal bir tartışma sonucunda milletimizin verdiği bir karar değildir. Milletimize rağmen verilen bu karardan dönülmesi milletimizin geleceği için şarttır.

BAŞKAN: Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşme, sırasında yapılacaktır.

5. Bingöl Milletvekili Kazım ATAÖĞLU ve 20 arkadaşının, Elazığ Bingöl karayolunda meydana gelen ve 35 kişinin ölümü ile sonuçlanan olayları araştırmak amacıyla Meclis araştırma açılmasına ilişkin önergesi. (10/113)

BAŞKAN: Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

24 Mayıs 1993 günü Elazığ-Bingöl karayolundaki PKK militanlarınca yol kesme sonucu meydana gelen, 33 er ile 2 sivil vatandaşın öldürülmesiyle ilgili olayda, ihmali görülen yetkililer hakkında araştırma yapmak üzere Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 102. maddesi gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygıyla arz ederiz.

Kazım ATAÖĞLU (Bingöl)

Şevket KAZAN (Kocaeli)

Ahmet Remzi ET (Konya)

Ahmet Feyzi İnceöz (Tokat)

Ömer Ekinci (Ankara)

Ahmet Dökülmez (Kahramanmaraş)

Abdullah FIRAT (Erzurum)
Şinasi YAVUZ (Erzurum)
Mehmet ELKATMIŞ (Nevşehir)
Musa DEMİRCİ (Sivas)
Lütfi DOĞAN (Gümüşhane)
Ali OĞUZ (İstanbul)
Zeki ÜNAL (Karaman)
Şaban BAYRAK (Kayseri)
Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş)
Abit KIVRAK (Konya)
Cevat AYHAN (Sakarya)
İ. Melih GÖKÇEK (Ankara)
Abdullatif ŞENER (Sivas)
Fethullah ERBAŞ (Van)
Ahmet ARIKAN (Sivas)

Gerekçe:

24 Mayıs 1993 günü saat 17.00 sularında, Elazığ-Bingöl karayolu-
nun 20. km'sinde, Bilaloğlu Köyü'ne ise 1-1.5 km mesafedeki mevkide
teröristlerce yol kesiliyor.

Saat 17.00'de başlayan bu eylem, yaklaşık 19.00 sularına kadar de-
vam ediyor. Bu süre zarfında, Malatya'da eğitimlerini bitirip, asıl bir-
liklerine sevk edilen, sivil kıyafetli 50 kadar erin bindirildiği iki yarım
otobüs olmak üzere, bütün araçlar durduruluyor.

Araçlarından indirilen erler ve diğer vatandaşlar, yoldan takriben
50 metre öteye götürülerek, kimlik kontrolü yapılıyor. Kimlik tespitini-
den sonra, erlerin tamamı olmak üzere toplam 60-70 kişilik bir grubu
yanlarına alan teröristler, diğerlerini serbest bırakıyorlar.

Bu eylemler ve kimlik tespitleri yapılırken, başka bir grup terörist,
yaklaşık saat 18.30 sularında, Bingöl istikametinden gelen güvenlik
güçlerine olay mahalline 4-5 km kala, Yado Çeşmesi (Atapark) mevki-
inde ateş açarak olay yerine gelmelerini engelliyor.

Bu esnada teröristler, yanlarına aldıkları kişilerle olay yerinden uzaklaşıyorlar. Bilahare, olay yerine gelen güvenlik güçleri kimseye rastlamıyor ve geri dönüyorlar. Teröristleri takip, ancak ertesi gün başlatılıyor.

Bu olayla ilgili olarak Bingöl'de yaptığımız görüşmelerde, Malatya'dan birliklerine 2 ayrı yarım otobüsle gönderilen erler için özel bir koruma tedbirinin alınmadığı yetkililerce bizlere ifade edildi.

Yakın veya özel korumanın olmadığı bu olayda, yaklaşık 1.5-2 saat kadar yol üzerinde eylem yapan teröristlere, maalesef ne Bingöl'den ulaşılmış ne de olayın meydana geldiği yerin Elazığ istikametine doğru, yaklaşık 10 km ilerisinde bulunan Kuruca Karakolu'ndan hiçbir kuvvet olay yerine gelmemiştir.

Bu olayda, Malatya'dan gönderilen silahsız, sivil giysili ve savunmasız erler için özel koruma olmadığı gibi, olayın meydana geldiği yere, 1.5-2 saat kadar, güvenlik güçlerinin, maalesef ulaşamadığı da anlaşılmaktadır.

Bu olayla ilgili olarak, Bingöl Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı İstihbarat Şubesi, 21 Mayıs günü Ankara'ya çok acil bir faks mesaj geçerek, 15 kişilik bir grubun Bingöl-Elazığ Karayolu'nu kesip eylem yapacakları bildirildiği halde, gerekli koruma tedbirlerinin alınmadığı görülmektedir.

Bu olayda mutlak bir ihmal veya kusur olduğu aşikardır.

Yukarıda kısaca arz ve izah etmeye çalıştığımız olayla ilgili olarak Meclis araştırması açılması zaruretine inanmaktayız.

BAŞKAN: Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak, Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşme, sırasında yapılacaktır.

V. ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. Gündemdeki sıralamanın yeniden yapılmasına; 07.07.1993 Çarşamba günü birleşimde sözlü soruların görüşülmemesine, 07.07.1993

ve 08.07.1993 günkü birleşimlerde çalışma süresine ilişkin Danışma Kurulu nerisi

BAŞKAN: Danışma Kurulunun bir nerisi vardır; okutup oylarınıza sunacağım:

Danışma Kurulunca aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Hüsamettin CNDORUK
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Turhan TAYAN
DYP Grubu Başkanvekili

Ülkü GÜNEY
ANAP Grubu Başkanvekili

Aydın Güven GÜRKAN
SHP Grubu Başkanvekili

Oğuzhan ASLTRK
RP Grubu Başkanvekili

Uluç GÜRKAN
CHP Grubu Başkanvekili

neri:

06.07.1993 tarihli gelen kağıtlarda yayımlanan ve bastırılıp dağıtılan, 355 sıra sayılı 2972 sayılı kanuna iki geçici madde eklenmesine dair kanun teklifinin, 48 saat geçmeden, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 10. sırasında; gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleriyle Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 152. sırasında yer alan 354 sıra sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nun, bu kısmın 11. sırasına, 145. sırasında yer alan 348 sayılı Kanun Tasarısı'nun 12. sırasına, 17. sırasında yer alan 312 sıra sayılı 7 İlde Büyükşehir Belediyesi Kurulması Hakkında Kanun Tasarısı'nun 13. sırasına

alınması ve diğer kanun tasarı ve tekliflerinin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi, 07.07.1993 Çarşamba günkü birleşiminde sözlü soruların görüşülmemesi; 07.07.1993 Çarşamba ve 08.07.1993 Perşembe günkü birleşimlerde Genel Kurul çalışmalarının saat 22.00'ye kadar uzatılması önerilmiştir.

BAŞKAN: Sayın milletvekilleri, okunmuş bulunan Danuşma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

B) BAŞKANLIK ÖNERİLERİ

1. (10/111) ve (10/114) esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin ön görüşmelerinin (10/107) ve (10/109) esas numaralı Meclis araştırması önerleriyle birlikte yapılmasına ilişkin Başkanlık önerisi.

BAŞKAN: Sayın milletvekilleri, biraz önce okunmuş bulunan, Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve arkadaşları ile Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve arkadaşlarının önergelerinin konusu, bu üç önerenin konusuyla aynı mahiyettedir. Genel Kurul uygun gördüğü takdirde, bu iki önerenin görüşmeleri de diğer üç önergeyle birlikte yapılacaktır.

Her iki önerenin görüşmelerinin de diğer üç önergeyle birlikte yapılmasını oylarına sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi gündemin, "Gensoru, Genel Görüşme, Meclis Soruşturması ve Meclis Araştırması" kısmına geçiyoruz.

VI. GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1. DYP, ANAP, SHP, RP ve CHP Grup Başkanvekilleri; Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ükü GÜNEY, İcel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN ve Ankara Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların

oluş şeklinin ortaya çıkarılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/109)

2. Ankara Milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların nedenlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması amacıyla, Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/107)

3. Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 11 arkadaşının, Sivas ilimizde meydana gelen olayların incelenmesi ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarını ve sorumlularının tespiti amacıyla, Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/108)

4. Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların incelenmesi ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarını ve sorumlularının tespit edilmesi amacıyla, Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi. (10/111)

5. Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayları araştırmak amacıyla, Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/114)

BAŞKAN: 05.07.1993 tarihli 122. Birleşiminde alınan karar gereğince, Doğru Yol Partisi, Anavatan Partisi, Sosyaldemokrat Halkçı Parti, Refah Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup başkanvekilleri; Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN ve Ankara Milletvekili Uluç GÜRKAN'ın, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması; Ankara Milletvekili Ali Dincer ve 16 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların nedenlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması ve Tunceli Milletvekili Kamer Genç ve arkadaşının, Sivas ilimizde meydana gelen olayların incelenme ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarının ve sorumlularının tespiti ve biraz evvel aldığımız karar gereğince de, Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayların sorumlularının tespit edilmesi ve Sivas Milletvekili Muhsin Yazıoğlu ve 9 arkadaşının, Sivas'ta meydana gelen olayları araştırmak amacıyla, Anayasa'nın 98. İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis

araştırması açılmasına ilişkin önergelerinin birlikte yapılacak ön görüşmelerine başlıyoruz.

Hükümet?.. Burada.

Diğer üç önergeyi tekrar okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylar milletimizi derinden üzmüştür. Milletçe bir daha karşılaşmamayı temenni ettiğimiz ve bu müessif olayların sebep, saik ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması amacıyla, İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Turhan TAYAN

DYP Grubu Başkanvekili

Ülkü GÜNEY

ANAP Grubu Başkanvekili

Aydın Güven GÜRKAN
ZAN

SHP Grubu Başkanvekili

Şevket KA-

RP Grubu Başkanvekili

Uluç GÜRKAN

CHP Grubu Başkanvekili

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 40'a yakın vatandaşımızın ölümüyle sonuçlanan olayların nedenleri, açmış olduğu yaraların sarılması, sorumluların ortaya çıkarılması amacıyla Anayasa'nın 98. TBMM İktüzüğünün 102 ve 103. maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

Ali DİNÇER

Ankara

ve arkadaşları

Gerekçe:

1 Temmuz 1993'te Pir Sultan Abdal'ı anmak için yapılan geleneksel toplantıdaki konuşmalar bahane edilerek cuma namazı sonrası, bazı güçler tarafından yönlendirildiği açık olan kişilerin, saatler süren ve güvenlik güçleri tarafından yeterince müdahale edilmeyen heyezanları sonrası, akşam saatlerinde Madımak Oteli'ni yakmaları sonucu 40'a yakın insanımızın öldürülmeleri, insan canına duyarlı tüm inanlarımızı yasa boğmuştur.

Son iki yıldır, birçok cuma namazı sonrası ortaya çıkan Laik Cumhuriyet karşıtı görüntüler, ne yazık ki bu defa kana bulanmıştır.

Düşünce, anlatım ve inanç özgürlükleri, demokrasilerin temel noktalarıdır, parlamenter sistemlerin varlık nedenleridir.

Ne yazık ki, toplumda derin yaralar açan, dünün etnik kökenli katliamlarını anımsatan Sivas olayını, bazı yetkililer ve siyasetçiler hafife almışlar, yanlış teşhisler koymuşlardır; kapalı izinli meşru toplantıda özgürce ortaya konan bazı düşünceleri katliama neden olarak ortaya koymuşlardır. Bu çok sakat, çok yanlış, demokrasimizi yaralayarak toplumda inanç ve etnik köken farklılıklarına dayalı bölünmelere neden olacak, çok sorumsuz bir tavidir.

Hükümetin, olayların bastırılmasında basiretsiz davrandığı, yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Hükümetin bu tavrı, benzeri olayların yarın da tekrarlanmasının zeminini oluşturabileceğini düşünüyoruz. Bu nedenlerle, Meclis araştırmasıyla gerçeklerin ortaya çıkarılmasını zorunlu görüyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na

Sivas ilimizde halk edebiyatımızın büyük ozanlarından Pir Sultan Abdal için düzenlenen şenliklere katılan ülkemizin değerli yazarlarının, ozanlarının, çeşitli dallardaki sanatkarlarının ve birçok yurttaşımızın Türkiye'yi kapkara bir rejime sürüklemek ve Cumhuriyetin getirdiği laik, demokratik, katılımcı, çoğulcu ve özgürlükçü yönetim biçimini değiştirmek isteyen güçlerce, hunhar bir biçimde öldürülmüş ya da yaralanmış olması, Cumhuriyet tarihimizin en vahim olaylarından biridir.

Devletin, temel rejimini çok yakından ilgilendiren bu ve buna benzer olayların bir daha olmaması, bu olayları tertipleyenlerin, hak ettikleri cezalara en seri şekilde çarpıtılmaları ve yeni olayları tertiplemelerine meydan verilmemesi, konuya Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin el koyması ve olayın bütün boyutlarının araştırılması ve hiçbir kimsenin de kayırılmamasının sağlanması zorunlu görülmektedir.

Olay günü, ayrıca Atatürk Anıtı'na da saldırılarda bulunmuş ve Pir Sultan Abdal Heykeli, iddiaya göre, Ankara'dan verilen emirle sökülmüştür.

Bu itibarla, olayın bütün boyutlarıyla incelenmesi, Cumhuriyet rejiminin karşı karşıya bulunduğu tehlikelerden arındırılarak korunması, olayda zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarının tespit edilerek karşılanması, olaya sebebiyet veren kişi ve odaklarla, ihmali bulunanların tespitinin sağlanması amacıyla, Anayasa'nın 98. İktüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca, bir Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Saygılarımızla.

Kamer GENÇ
Tunceli
ve arkadaşları

BAŞKAN: Sayın milletvekilleri, Sayın Kamer GENÇ'in okunmuş bulunan önergesine, Başkanlığa bir önerge göndermek suretiyle, katıldıklarını ifade eden diğer değerli milletvekillerini takdim ediyorum: Azimet KÖYLÜOĞLU (Sivas Milletvekili), Mustafa YILMAZ (Gaziantep Milletvekili), Bahattin ALAGÖZ (Gaziantep Milletvekili), Cemal ŞAHİN (Çorum Milletvekili), Atilla MUTMAN (İzmir Milletvekili), Halil ÇULHAOĞLU (İzmir Milletvekili), Mehmet DÖNEN (Hatay Milletvekili), Mustafa YILMAZ (Malatya Milletvekili), Timurçin SAVAŞ (Adana Milletvekili), Güler İLERİ (Tokat Milletvekili), Erdal KOYUNCU (Siirt Milletvekili), Mehmet Adnan EKMEK (Batman Milletvekili), Fahri GÜNDÜZ (Uşak Milletvekili), Ender KARAGÜL (Uşak Milletvekili), Ali İbrahim TUTU (Erzincan Milletvekili).

İsimlerini takdim ettiğim bu arkadaşlarım, Sayın Genç'in önergesine katıldıklarını bildirmişlerdir.

İçtüzüğümüze göre, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda, sırasıyla Hükümete, siyasi parti gruplarına, önergelerindeki birinci imza sahiplerine veya bildirecekleri bir diğer milletvekiline söz verilecektir.

Konuşma süreleri, alınan karar gereğince, Hükümet ve siyasi parti grupları için 30'ar dakika, önergelerdeki imza sahipleri için 10'ar dakikadır.

Şimdi, ilk konuşmayı yapmak üzere, Hükümet adına, İçişleri Bakanı Sayın Beytullah Mehmet GAZİOĞLU'nu kürsüye davet ediyorum.

Buyrun, Sayın Bakan (Alkışlar)

İçişleri Bakanı Beytullah Mehmet GAZİOĞLU (Bursa): Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri; 2 Temmuz 1993 Cuma günü Sivas'ta meydana gelen ve 36 vatandaşımızın ölmesiyle sonuçlanan müessif olay nedeniyle verilen Meclis araştırması açılmasıyla ilgili önerge üzerine görüşlerimizi açıklamak üzere huzurlarınıza gelmiş bulunmaktayım. Bu vesileyle, Yüce Heyetinizi en içten duygularla selamlarken, Sivas'ta yaşamını yitiren vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı ve sabır, yaralı güvenlik görevlilerine ve vatandaşlara acil şifalar diliyorum.

Sayın Milletvekilleri, şimdi sizlere, Sivas olaylarının öncesi, başlangıcı ve sonuçlarıyla ilgili bilgi ve değerlendirmeleri arz etmek istiyorum.

Sivas ilimizde, Kültür Bakanlığı'nun katkılarıyla genel merkezi Ankara'da bulunan Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği tarafından, 1-4 Temmuz 1993 tarihleri arasında "Geleneksel Dördüncü Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri" adıyla bir program düzenlenmiştir.

Sivas Kültür Müdürlüğü ile anılan derneğin merkez şubeleri; Divriği Kültür Yardımlaşma Derneği, Sivas İnsan Hakları Derneği, Divriği Cevher İş Sendikası, Sivas Tüm Sağlık Sendikası, Tunceli'liler Dayanışma Vakfı, Anadolu Kültürlerini Koruma ve Araştırma Vakfı

temsilcilerinden oluşan 20 kişilik bir komite tarafından düzenlenen bu etkinliklerin yapılmasına, Valilik tarafından, 25 Haziran 1993 tarihinde izin verilmiştir.

Etkinliklere katılmak üzere, içlerinde Aziz NESİN'in de bulunduğu bir çok sanatçı ve yazar Sivas'a gelmiştir. Şenliklerden bir gün önce, yani 30 Haziran gecesi, şehir merkezinde, kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından, dükkanların kapı altlarından atılmak suretiyle, İngiliz asıllı yazar Salman Rüşdi'nin *Şeytan Ayetleri* Kitabını *Aydınlık Gazetesi'*nde yayımlanması nedeniyle Aziz NESİN'i protesto eden ve halkı tahrik edici bir üslupla kaleme alınan "Müslümanlar" rumuzlu bildiriler dağıtılmıştır. Söz konusu bildiriye, Yazar Aziz NESİN'in bu yayınıyla İslami değerleri tahkir ettiği, tahrip ettiği, böylece, bir çok Müslüman'ın polis ve jandarma tarafından coplanmasına, kurşunlanmasına ve hapisanelere atılmasına neden olduğu belirtilerek, alay edercesine Sivas'ta bulunması, tehdit ifadelerini de içeren bir üslupla eleştirilmiştir.

Bu bildirilerin dağıtılması üzerine, etkinliklerle ilgili güvenlik önlemleri artırılarak sürdürülmüş ve 1 Temmuz Perşembe günü program olaysız olarak gerçekleştirilmiştir. Saat 10.30 da, Kültür Merkezi'nde, İl Valisinin açış konuşmasından sonra Aziz NESİN de, bilinen görüşlerini yansıtan bir konuşma yapmıştır.

Saygıdeğer Milletvekilleri, ertesi gün, yani 2 Temmuz 1993 Cuma günü, cuma namazı sonrasında, camilerden çıkan ve sayıları 4 bin civarında olan kalabalık, önce Hükümet Konağı önünde toplanmış, sonra çeşitli sloganları atarak Kültür Merkezi önüne gelmişler ve Merkezi taşa tutmuşlardır.

Şenlikler nedeniyle Merkez bahçesine dikilen ve bir aşık (ozan) ve kangal köpeği figüründen oluşan heykelin sökülmesi için ortaya konulan ısrarlı baskı sonucunda, Valilik izniyle, çok özellikle belirtiyorum, Valilik izniyle Heykel yerinden sökülmüş, bununla yetinmeyen kalabalık, Heykel'i sürükleyerek yakmıştır. Saat 15.00 sularında, 500-600 kişilik bir grup, Valilik Binası önünde toplanarak, Vali ve Aziz NESİN aleyhine ve şeriat düzenini övücü sloganlar atmış ve Aziz NESİN'in de aralarında bulunduğu yazar ve sanatçıların kaldıkları Madımak Oteli'ne doğru gitmişlerdir.

Olayların başlangıcından itibaren, önce tugaydan, sonra ilçelerden ve çevre illerden yardım istenmiştir. Oluşan kalabalığın yatıştırılması maksadıyla çeşitli girişimlerde bulunulmasına karşın, beklenen etki sağlanmamış, aksine, mesainin de bitmesi sonucunda kalabalık devamlı olarak artmıştır. Madımak Otel'i'ne girmek için saldırıp zorlar-ken, bu arada otel önündeki araçlar ve peşinden de otel, kundaklama sonucu yanmaya başlamıştır. Galeyan halindeki topluluk, itfaiye aracının geçişini, önüne, yerlere yatmak suretiyle engellenmiştir.

20.20 civarında, yangın sürerken, kalabalığın bir bölümü, Hükümet Konağı önüne gelerek binayı taşlamışlar, yönetimi kınayan, şeriatı öven sloganlar atmışlardır. Saat 20.55'te, asker, jandarma ve polis, havaya ateş açarak topluluğu dağıtmıştır. Saat 20.30'da ise, Aziz NESİN, otden kurtarılarak Üniversite Hastanesi'ne götürülmüştür.

Bu arada, Otel'deki yangın söndürüldüğünde, 36 kişinin öldüğü, 64 vatandaş ile olaylara müdahale eden 8 güvenlik görevlisinin yaralandığı tespit edilmiştir.

Saat 23.00'e kadar kontrol edilemeyen olaylar, bu saatten itibaren kontrol altına alınmış ve il merkezlerinde sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir.

Saygıdeğer Milletvekilleri, şundan emîn olunuz ki, özellikle bunu çok rica ediyorum, Sivas'ta bu olaylar sırasında ve sonrasında, devlet olarak her şey yapılmaya çalışılmış, her önlem alınmış ve alınmaya devam edilmiştir. Mevcut güçlerin takviyesi için girişimlerde bulunulmuş, çok daha büyük can ve mal kaybının önüne geçmek için azami çaba sarf edilmiş, halkla güvenlik güçleri karşı karşıya getirilmemiştir.

Salman KAYA (Ankara): Yobazları korudunuz, insanları orada yaktırdınız iki saatte.

Ertekin DURUTÜRK (Isparta): Ne bağıryorsan deve! Otur yerine!

Salman KAYA (Ankara): Sen ne bağıryorsun?

Ertekin DURUTÜRK (Isparta): Otur yerine!

BAŞKAN: Oturdu efendim.

Değerli arkadaşlarım, lütfen sakın olalım.

Devam buyurun Sayın Bakan.

İçişleri Bakanı Beytullah Mehmet GAZİOĞLU: (Devamla): Saygıdeğer Milletvekilleri, cuma namazını müteakip 1000-1500 kişilik bir kalabalık, önce Kültür Merkezi'nin önüne gelmiştir. Kültür Merkezi'nde, o saatlerde, içeride etkinliklerde bulunan tam bin kişi vardır. Bu kalabalık, Kültür Merkezi'nin önüne gelmiş, camları çerçeveleri kırmuş, içeriye girmek için büyük çaba sarf etmiştir. Güvenlik kuvvetlerimiz, hakikaten büyük mücadele sonucunda bu kalabalığın Kültür Merkezi'ne girmesini önlemiş ve çok muhtemel ve çok acı neticelerin, arbedenin çıkmasını önlemiştir. Dışarıda bulunan 1500 kişinin, içeride bulunan, 100 kişiyle kapalı bir yerde karşı karşıya gelmesinin neticelerini düşünmek, herhalde çok güzel olmamalıdır!

Yanmakta olan otelden kurtarılan Aziz NESİN, ilk tedavisi yapıldıktan sonra benim oraya gitmem suretiyle, orada bulunan uçakla, behemehal kendisini korumak için, güvenlik altında derhal Ankara'ya gönderilmiştir.

Olay günü, gelişmeleri Ankara'da dakika dakika izledikten sonra, aynı gün saat 21.00'de beraberimde Emniyet Genel Müdürü ve Jandarma Genel Komutanlığı'ndan bir general ile Sivas'a hareket ettim, fakat, maalesef, biz Sivas'a gittiğimiz anda, biz daha yolda iken, Sivas'a giderken, yangın felaketi vuku bulmuş idi.

Ancak, tabii ki, insanlar genellikle olayları işlerine geldiği şekilde değerlendirmeye çok mütamayıldırler.

Saat 13.30'da çıkan olayları 14.15'te istihbar ettik ve bun andan itibaren Vali'yle en az on defa, Belediye Başkanı'yla üç defa, burada Jandarma Genel Komutanı'yla, Genelkurmay Başkanı'yla, Başbakan'la ve Sayın İnönü ile, görüşebileceğimiz herkesle, ne yapılabilir düşüncesi içinde istişarelerde bulunduk. Ayrıca, tabii, orada bulunan Jandarma Komutanı'yla, orada bulunan Tugay Komutanı'yla ve bütün İlçe Kaymakamlarıyla da bizzat irtibat kurdum.

Oraya gittiğimizde, halk daha dağılmamıştı. Yanımızda bulunan Emniyet Genel Müdürü, yanımızda bulunan Jandarma'dan bir General, oranın Emniyet Müdürü ve Valisiyle beraber istişare ederek, hemen yarım saat sonra, sokağa çıkma yasağı konulmasına karar verdik ve saat 23.00'te bu kararı ilan ettik. Bir saat sonra da Sivas'ta hemen sükuneti sağladık.

Çeşitli tahriklere karşın ve en büyük endişemiz, olayın başlamasından itibaren bir mezhep kavgasının, bir mezhep karşılaşmasının olabileceği olmasına rağmen, çok teşekkür ederim ki, Alevi vatandaşlarımız son derece temkinli, son derece itidalli davranmışlar ve şu olayların olmasında hiçbir katkıları olmamıştır. Bu nedenle de, sağduyulu vatandaşlarımıza şükranlarımı sunuyorum. Aynı sağduyunun bundan sonra da sürdürüleceğine olan inancımı belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Cumhuriyet Savcılığı olaylara el koyarak adli işlemlere başlamıştı. Şu ana kadar olaylarla ilgili görülen 55 kişi göz altına alınmıştır. Adli soruşturma da sürdürülmektedir. Bu olaylar 2 Temmuz 1993'te gece oluyor, 3 Temmuz 1993 Cumartesi sabahı saat 09.30 itibarıyla, tarafımdan verilen bir emirle, 4 mülkiye müfettişi ve 3 merkez valisi Sivas'a intikal etmiş ve derhal olaylara el koymuşlardır.

Müfettişlerin çalışmaları bir iki gün içerisinde sonuçlanacaktır. Olaylarda ihmal ve kusuru olanlar varsa tespit edilecek, durum net bir şekilde ortaya konulacak ve ilgililer hakkında gerekli her türlü zecri işlemler derhal yerine getirilecektir.

Değerli arkadaşlarım, Ulusal Kurtuluş Savaşı'na "Sivas Kongresi" ile adını yazdıran bu güzel insanların yaşadığı, bu güzel kentimizde meydana gelen insanlık dışı ve utanç verici saldırı ve katliamı hiçbir nedenle ve gerekçe ile izah etmek ve mazur göstermeye çalışmak imkânsızdır ve bu, mantık ölçülerinin de dışındadır. Sayın Başbakanımız'ın da belirttikleri gibi, insan haklarının başında yaşama hakkı vardır; hiç kimse, kendi görüş ve düşüncelerine aykırı geldiği gerekçeyle, bir başkasının yaşama hakkına saldıramaz. Suçluları belirlemek ve suçluları cezalandırmak hak ve görevi, sadece ve sadece devlete aittir.

Buradan tüm vatandaşlarımıza seslenmek istiyorum: Bu tür olayların tekrarlanmaması için herkesin sükunetle hareket etmesi gerekmektedir. Özellikle, dünyamızın en karışık ortamına sahip bir bölgesinde yer alan ve Yüce Türk Ulusu'nun engin sağduyusu sayesinde bir istikrar yeri olan ülkemizi bölüp, parçalamaya, halkımızı birbirine düşürmeye gayret eden iç ve dış düşmanlarımız olduğunu unutmamalıyız.

Sivas olaylarından sonraki günlerdeki, özellikle Alevi ve Sünni vatandaşlarımızı karşı karşıya getirme çabalarını da ibretle ve dikkatle

izlemektedir. Bu gibi oyunlara gelmeyerek, Büyük Atatürk'ün bize yol gösterdiği gibi, demokrasi ve hukuk içerisinde, Laik Cumhuriyetimizi ebediyete kadar taşımak, başta gelen hedefimiz ve asli sorumluluğumuz olmalıdır. Ne mutlu bize ki, sağduyulu ulusumuz da, her kesim ve kurumyla buna ilişkin ulusal mutabakat anlayışı mevcuttur. Henüz dün Yüce Heyetiniz'den güvenoyu alan Hükümetimiz, bu hususta gerekli siyasi irade ve kararlılığa sahiptir. Ülkemiz el birliği ve gönül birliğiyle insan hak ve özgürlüklerinin korunduğu ve insanların birbirlerine içtenlikle sevgi ve saygı beslediği bir ülke olarak 2000'li yıllara girecektir.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri; bu görüş, düşünce ve bu duygular çerçevesinde ulusumuzu derinden yaralayan müessif Sivas Olayları hakkında Meclis araştırması açılmasıyla ilgili önerge Hükümet olarak olumlu bakmaktayız. Eleştiri, görüş ve önerileriniz bizim için son derece değerlidir ve çalışmalarımıza ışık tutacaktır. Takdir Yüce Meclisimiz'indir.

Hepinize en içten saygılarımı sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Kadir Ramazan COŞKUN (İstanbul): Sayın Bakan'a, daha önce bir milletvekili arkadaşımınla beraber bir ricada bulunmuştuk; o da şu idi. Dün akşam Erzincan İli'nin Kemaliye İlçesi'ne bağlı Başbağlar Köyü'nde müessif bir olay olmuştur. Orada 28 vatandaşımız katledilmiştir. Bu olayla ilgili olarak Sayın Bakan'dan bilgi vermelerini rica ediyoruz, bu konuda bize bilgi verilerse çok memnun oluruz. Bu olay nasıl başlamıştır. Sivas olaylarıyla ilgisi var mıdır? Bu militanlar daha önceden oraya yerleşmişlerse, ne gibi tedbirler alınmıştır. Bundan sonra ne yapılacaktır?

Bilgilerinize arz ederim.

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Coşkun.

Malumualiniz, İctüzük hükümleri, Sayın Bakan'ın bugünkü görüşmelerde bu konuda bir açıklama yapmasına imkân vermemektedir. Başlangıçta, gündem dışı olarak Yüce Meclis'i bilgilendirmek amacıyla böyle bir sunuş yapılabilir ve gruplar da hakkını kullanabilirdi; zannediyorum, takdirleri çerçevesinde, önümüzdeki zaman içerisinde konu Yüce Meclis'e arz edilecektir.

Şimdi, izninizle, görüşmelere dönüyoruz ve siyasi parti grupları adına söz isteyen değerli arkadaşlarımızı tespit etmek istiyorum. Şu ana kadar müracaat bulunmamaktadır.

Önerge üzeride, siyasi parti grupları adına söz isteyen yok mu?

Efendim, Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına, Grup Başkanvekili Sayın Ercan KARAKAŞ söz istemiştir,

Buyurun Sayın Karakaş.

SHP Grubu Adına Ercan KARAKAŞ (İstanbul): Sayın Değerli Milletvekilleri, sözlerime başlarken, SHP Grubu ve şahsım adına hepimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, burada, hepimizi kedere boğan, hepimize büyük acı veren bir olayı görüşmek üzere bir araya gelmiş bulunuyoruz. Sivas'ta 36 yurttaşımızın, 36 değerli insanın yakılarak katledilmeleri acı, vahim, yüz kızartıcı bir olay olduğu kadar, aynı zamanda, ciddi biçimde irdellememiz, ciddi biçimde üzerine eğilmemiz gereken bir olaydır.

Olaya gelmeden önce, bu saldırı sonucunda yaşamını yitiren insanlarımızı buradan anmak istiyorum: Araştırmacı yazar Asım BEZİRCİ, şair Behçet AYSAB, şair Uğur KAYNAR, karikatürist Asaf KOÇAK, yönetmen Erdal AYRANCI, halk ozanlarımızdan Nesimi ÇİMEN, Muhlis AKARSU, Hasret GÜLTEKİN ve oraya dans etmek için, halk kültürünü yaşatmak için giden sevgili gençlerimiz, Huriye ÖZKAN, Yeşim ŞAHİN, İnci TÜRK, Muammer ÇİÇEK, Yasemin SİVRİ, Asuman SİVRİ, Sait METİN, Serpil CANİK, Serkan DOĞAN, Gülender AKÇA, Menekşe KAYA, Murat GÜNEŞ, Belkız ÇAKIR, Koray KAYA, Nurcan ŞAHİN, Ahmet AKAN, Handan METİN ve Gülçin KARABABA.

Bütün bu insanlarımıza Grubum adına Tanrı'dan rahmet, yakınlarına, arkadaşlarına, dostlarına başsağlığı ve sabır diliyorum. Aynı şekilde, bütün halkımıza, bütün ulusumuza başsağlığı diliyorum. Bu saldırı sonucunda yaralanan yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimizi iletiyor, kendilerine acil şifalar diliyorum.

Değerli Milletvekilleri, bu insanlık dışı vahim olay, tüm ayrıntılarıyla ortaya çıkarılmalıdır. Gerçekçi olarak, objektif olarak bu mesele

araştırmalıdır. Eğer, bu yapılmazsa, olaya neden olanlar, olayı planlayanlar, olaya göz yumanlar, görevini yapmayanlar ve insanlık dışı suçu işleyen katiller gereken cezalara çarptırılmazlarsa, yani yaptıkları yanlarına kar kalırsa, bu olayı yenileri izler, dahası, hukukun egemenliğini, adaleti, laik ve demokratik düzeni korumak ve devam ettirmek zorlaşır. Aynı şekilde, toplumsal barışı sağlamak, kardeşçe bir arada yaşamayı sağlamak güçleşir. Eğer bunlar yapılmazsa, çocuklarının, dostlarının, yakınlarının canlarını Sivas'ta kaybeden insanlarımız, rejime, devlete, hukuka ve adalete olan güvenlerini yitirirler.

Değerli Milletvekilleri; tüm bu nedenlerle, meclisimizin de olayı süratle araştırması son derece yararlı olacaktır. O nedenle, biz Grup olarak elbette bu isteği olumlu karşılıyor ve araştırma önergesini destekliyoruz.

Ülkemizde, barış, kardeşlik ve dayanışma içinde yaşayan herkesin gözü Meclis'tedir, bizlerdedir. Ülkemizin yaşamsal sorunlarını çözmek, hükümetin ve devletin olduğu kadar, meclisin de görevidir. Meclis aynı zamanda, hükümeti ve devleti denetleme göreviyle de yükümlüdür. Sivas'taki katliamın aydınlatılmasına, sorumlulardan hesap sorulmasına meclis olarak, meclisteki gruplar olarak gereken katkıyı yapmak sizlerin görevidir.

Değerli Milletvekilleri; Sivas'ta ne olmuştur, bu olaylar nasıl meydana gelmiştir? Elbette, olayların ertesi günü bu konularda sağlıklı şeyler söylemek zordu; ama artık aradan dört gün geçmiş, basınımızda bu konuda ayrıntılı haberler çıkmış, özeliyle, resmisiyle televizyonlarda görüntülü olarak olaylar yansıtılmış ve olayı bizzat yaşayan insanlar kamuoyunu aydınlatmıştır. Ayrıca, bölge milletvekillerimiz de oralarda incelemeler yapmışlardır. Şu anda orada inceleme yapan milletvekillerimizden Sayın Köylüoğlu dönmüş olup, diğer arkadaşımız Sayın Ziya Halis ise halen oradadır ve kendisinden her gün ayrıntılı bilgiler almaktayız.

Televizyonlarda, gerçekten insanın tüylerini ürperten bu acı sahneleri gördük. Oteli ateşe veren insanlar, içeride yanan insanların feryatları karşısında alkış tutmaktaydılar. Hepimiz bu görüntülerden utandık, insan olarak yüzümüz kızardı.

Sayın Milletvekilleri; Sivas Kongresi'yle Kurtuluş Savaşımız'ın başladığı bu şehirde, ozanlar ve aşıklar şehri olan Sivas İlimiz'de düzenlenen Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri, az önce İçişleri Bakanımız'ın da söylediği gibi, ilk kez düzenlenmiyor. Bu yıl, bu şenliklerin dördüncüsü yapılmaktaydı. Bu şenlikler, daha önce üç kez Banaz'da yapılmıştı. Bu yıl ise, şenliklerin ilk iki gününün Sivas'ta yapılması, son iki gününün de Banaz'da yapılması kararlaştırılmıştı. Gelecek yıllarda da, Pir Sultan Abdal gibi değerli bir ozan adına yapılan bu festivalin, bu şenliğin, uluslararası hale getirilmesi düşünülmekteydi.

Bu kültür etkinliklerini, şenliği; başta Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği Genel Merkezi ve şubeleri, onun yanı sıra, benzer diğer kültür dernekleri ve sivil toplum örgütleri birlikte yapmışlardır.

Bu, toplumumuz adına son derece sevindiricidir. Çünkü, sivil toplum, kendi örgütleriyle kendi halkının değerlerini tanıtmaya başlıyorsa, onları tanıtmak için şenlikler ve büyük etkinlikler düzenliyorsa, bu, aynı zamanda demokratik toplumun gelişmesine, yerleşmesine de bir katkıdır.

Değerli Milletvekilleri; bu şenliği dört yıldır izleyenler iyi bilmektedir ki, şenliğin amacı halk kültürünü, yaşatmak, özel olarak "Pir Sultan Abdal" ismiyle düzenlendiği için, Pir Sultan Abdal'ı tanıtmak, anlatmak, toplumda hoşgörüyü yaymak, kardeşliği pekiştirmek, laik demokratik düzenin yerleşmesine katkıda bulunmaktır. Bugüne kadar düzenlenen bütün festivallerde de bu çerçevenin dışında bir olay yaşanmamıştır ve bu çerçevenin dışında görüşler ele alınmamıştır. Ülkemizin dört bir tarafında yapılan şenlikler gibi, bu şenlik de, son derece düzeyli, son derece barışçıl bir şekilde yöre halkının katılımıyla gerçekleşmiştir.

Elbette, Kültür Bakanlığımız, Türkiye'nin dört bir tarafında yapılan kültür festivallerinde olduğu gibi, bu festivale de destek vermiştir; ancak, üzülenek görüyoruz ki, bazı gazetelerde bu dahi eleştirilmekte ve konu çarpıtılmaya çalışılmaktadır. Kültür Bakanlığımız, bugüne kadar Türkiye'nin çeşitli yörelerine, o yörenin insanların 76 anıtını diktirmiştir; aynı şekilde, 250'yi aşkın festivali, şenliği desteklenmektedir. Çünkü, artık hepimiz hem fikiriz ki, Türkiye, bir kültür mozağıdır. Türkiye'de farklı kültürler, farklı etnik kökenler bir arada bin

yıldır kardeşçe yaşamaktadır. Bunların artık kabul edilmiş olması, son derece sevindiricidir.

Geçenlerde, Diyarbakır'da, Ana Muhalefet Partisi Sayın Genel Başkanı da bu konuya değenmiş ve farklı kültürlerin ülkemizde özgürce kendilerini ifade edeceklerini belirtmiş olması da, bu bakımdan sevindiricidir.

Sayın Milletvekilleri; bu şenlik, usullere, mevzuata uygun olarak düzenlenmiştir. Bu şenliği düzenleyenler, gereken yerlere zamanında başvurmuş, gereken izinleri almıştır. Açılışın, Sivas Hükümet Meydanı'nda Atatürk anıtına çelenk konularak başlaması planlanmış; ama Vali tarafından meydanda kutlanması istenmediği zaman da buna uyulmuş, Atatürk Anıtı'na çelenk koymakla yetinilmiş ve sonra kültür festivali, Kültür Merkezi Salonu'nda başlatılmıştır.

1 Temmuz günü, Sivas ilimizde ülkemizin ozanları, şairleri, edebiyatçıları, genç dansçıları, genç folklorcuları halkımızla birlikte bu programı barış içerisinde gerçekleştirmeye başlamışlardır. Açılış binlerce insan izlemiştir ve yapılan etkinliklere binlerce insan katılmıştır. Olay yoktur, kavga yoktur, çatışma yoktur, ancak, cuma günü öğleden sonra hava değişmiştir. Az evvel Sayın İçişleri Bakanımız'ın da belirttiği gibi, cuma namazından sonra olaylar başlamıştır. "Müslümanlar" imzalı bildiriler dağıtılmıştır. Bildirilerde, Aziz NESİN'e, bazı gazetelere ağır küfürler edilmiştir. "Nesin'i Vali'nin davet ettiği" gibi yalanlar yazılmıştır. Aynı şekilde, Vali, vilayette hedef olarak gösterilmiştir.

Elimde dağıtılan bildirinin metni var. Bakınız, bildirinin bir yerinde şu söylenmektedir: "Kafirler şunu iyi bilin ki, İslam'ın Peygamber'ini ve Kitabı'nı, Kitab'ın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır. Şeytanın dostlarıyla savaşın. Galip gelecek olan, şüphesiz ki, Allah taraftarları olacaktır."

Bu bildiri, kışkırtıcı bir bildiridir ve oradaki vatandaşları, şenliğe gelen insanların üzerine yöneltmeye yöneliktir.

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Dini olmayanı "kafir" denir, onun için, Aziz NESİN için denmiştir.

Ercan KARAKAŞ (Devamla): Biz, din ve inanç özgürlüğünü savunuyoruz. Orada yasalarımıza göre gerçekleşen bir şenlikten önce dağıtılan böyle bir bildirinin amacı ortadadır.

Değerli Milletvekilleri; oysa, bu şenlikte kimsenin inancına, fikrine, düşüncesine karşı bir şey yoktur. Program ortadadır; halk kültürümüzün çeşitli veçhelerinin tartışılması, ele alınması, kültür, dans, müzik, saz gibi etkinlikler vardır ve programın kendisi hoşgörüyü, kardeşliği, barışı yerleştirmeye yöneliktir, laik ve demokratik düzeni güçlendirmeye yöneliktir. Ama, maalesef orada, sayılarının sınırlı olduğu bilinen, laik ve demokratik toplum düzenine karşı olan insanların kışkırtması vardır. Bu olay, kendiliğinden meydana gelen (spontan) bir olay değildir; çünkü, perşembe günü birinci gündür, cuma günü ikinci gündür ve zaten cuma günü öğle vaktine kadar herhangi bir olay da yoktur. Olayı planlayanlar, olayı örgütleyenler, zamanını da kendileri tespit etmişlerdir. Cuma namazından sonra, önce vilayete, sonra Kültür Merkezi'ne gidip gelmeler olmuştur. Bu arada, caddeelerde, kendilerine yeni insanların katılmasını istemişlerdir. Kültür Merkezi önünde toplandıkları zaman, güvenlik güçleri ve içerideki yurttaşlar direnince, oradan ayrılmak, Madımak Otel'i'ne gitmek durumunda kalmışlardır. Bu esnada söylenen sloganlar çok açıktır; televizyonlarda hepimiz izledik ve hepsi bantlarda da var. "Yaşasın şeriat, dinsiz vali, şeytan Aziz, laiklik gidecek, şeriat gelecek, Muhammed'in ordusu laiklerin korkusu, ölmeye geldik Aziz'i gömmeye geldik" gibi sloganlar, bu yürüyüş esnasında ve Madımak Otel'i'nin önünde atılan sloganlardır.

13.30'da otelin önüne gelen bu kalabalık, 14.00 'de oteli taşlamaya başlamıştır. Otelin tüm camları kırılmış, daha sonra otelin önündeki arabalar yakılmış, benzin depoları sökülmüş, otelin girişi benzinle ıslatılmış, ve kibritle ateşe verilmiştir. Bu ateşe vermenin fotoğrafı da, bugünkü gazetelerde mevcuttur.

Sayın Milletvekilleri; tabii, burada en önemli mesele, ateşe verilmeden sonraki 7 saat içerisinde bu olayın önlenmemiş olmasıdır. Otelin 19.45'te alevler içinde yanması görülmüştür; ama, buna rağmen, gereken müdahale zamanında yapılmamıştır. Önce, otelin telefonları kesilmiştir ya da yanmıştır, böylece dışarıyla irtibat kopmuştur. Daha sonra, elektrikler kesilmiş; ama itfaiye bir türlü gelmemiştir.

Federal Almanya'da yurttaşlarımızı kundaklayan ırkçılara, Nazilere karşı hep birlikte direndik, meclis olarak konuyu ele aldık, arkadaşlarımız, oralara gidip araştırma yaptılar. Mölln'de, Solingen'de, itfaiyenin 7 dakika geç gelmesini haklı olarak eleştirdik, oradaki hükümetin, oradaki yöneticilerin büyük kusuru olarak, bu meclis kürsüsünden ve televizyon ekranlarından söyledik, ama, kendi ülkemizde, kendi şehrimizde insanlar yanarken, 7 saatte itfaiye gelememiştir; bunu da buradan söylemek zorundayız.

Değerli Milletvekilleri; bizim halkımız, sade insanlarımız bu kadar gaddar olamaz. Ateş her tarafı sardığı için, kapısından çıkma olanağı kalmayan otelin üst katlarına çıkarak yan binalara geçmek isteyen insanlara mani olunmuş, "Nereden geldiyseniz oraya gidin" denerek, yanan otelin içerisine itilmişler -bir kişi hariç- ve böylece insanlar, bilerek ölüme gönderilmişlerdir. Özellikle, otel yanarken, içerideki insanların feryatları duyulurken, dışarıda biriken birtakım insanların bundan sevinç duymaları, bunu alkışlamaları, gerçekten de Nazilerin, ırkçıların, Almanya'da sığınma yurtlarını ateşledikleri zaman gösterdikleri tepkinin aynısıdır.

Sayın Milletvekilleri; bu olay, Sivas'ta yaşadığımız bu acı olay, insanlık dışıdır, ıskelliktir, barbarlıktır ve Almanya'da meydana gelen olaylardan farkı yoktur. Bu olay, Sivas Olayı, özellikle Almanya ve Avrupa'da gelişen ırkçılığa karşı yürüttüğümüz haklı mücadelemizde de, bizi zayıf düşürmüştür.

Biz, bir grup arkadaşımızla, geçen hafta, Avrupa Konseyi Parlamentosu'ndaydık. Orada hep birlikte, parti farkı gözetmeden, ırkçılığın geriletilmesi, ırkçılığa karşı bütün Avrupa'da etkin bir mücadele yapılabilmesi için önemli uğraşılarda bulunduk. Bu konuyu, Avrupa'nın, Avrupa Konseyi'nin, Avrupa Konseyi Parlamentosu'nun gündemine getirmeye çalıştık. Yine, çeşitli arkadaşlarımız, Almanya'da yapılan, kendi partilerine yakın partilerin kurultaylarında, kongrelerinde konuştular. Ben de, Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin kurultayında konuştum. Bütün bu çalışmalarımızda, ırkçılığın ve gözü dönmüş şekilde, insanları kundaklayarak yakan Nazilerin mutlaka önlenmesi gerektiğini anlattık, vurguladık. Almanya'da son iki yılda, 22 insan kundaklanarak öldürüldü, bunlardan 9'u bizim yurttaşlarımız; ama, gelin görün ki, kendi ilimiz Sivas'ta 36 insanımız bir kundaklamayla yaşamını yitirdi.

Ural KÖKLÜ (Uşak): Göz göre göre...

Ercan KARAKAŞ (Devamla): Göz göre göre; yedi saat boyunca etkin müdahale yapılmadan...

Değerli Arkadaşlar, insanlık dışı hareketlere kim başvurursa başvursun, dünyanın neresinde olursa olsun hep birlikte karşı çıkmak sorumluluğumuz vardır.

Sayın Milletvekilleri, elbette müfettişler araştırma yapıyor, Meclisimizde araştırma komisyonu kurup araştırma yapacak. Onun için, ayrıntılara girip kesin yargılar ileri sürmek istemiyoruz; ama, şimdiden bilinen bazı gerçekler var. Sivas'ta, birtakım vakıflara bağlı yurtlarda kalan öğrencilerin toplu halde bu harekete katıldığı biliniyor. Aslında, şimdi okullar kapalı, dolayısıyla yurtlar da kapalı; ama, yaz kürsuları adı altında bu yurtlara bir süre önce öğrenciler getirilmiş; bu, yazılıyor, söyleniyor.

Aziz NESİN'i, itfaiye geç de olsa, belli bir saatten sonra kurtarıyor; ama itfaiye merdiveninden inerken, bir belediye meclisi üyesi üzerine yürüyor ve tokatlamaya başlıyor. Bu belediye meclisi üyesi, aslında olayın bütün safhalarında görülüyor; ama aradan bu kadar gün geçti, Sayın İçişleri Bakanımız söylemedi, acaba bu belediye meclisi üyesi şimdi nerededir? Gözaltında mıdır, aranmakta mıdır ya da niçin bulunamamaktadır?

Bazı yerel gazeteler -ben hepsini okudum, inceledim, isteyen arkadaşlarımız inceleyebilir- maalesef burada, Sivas'ta barışı sağlayacak şekilde yayın yapmamışlardır, olayları farklı yansıtmışlar ve oradaki ortamın daha sertleşmesine neden olmuşlardır.

Pir Sultan Abdal Anıtı'nı söken Belediye Başkanı'dır. Kendisi, önce, "İçişleri Bakanının talimat verdiğini" söylemiştir; ama şimdi Sayın Bakan'ın da söylediği gibi, durum böyle değildir. Elimizde bir teyp kaydı vardır, Sayın Belediye Başkanı telsizden "Ankara ile görüşüğünü ve bu heykelin sökülmesinin Ankara tarafından istendiğini" söylemektedir. Oysa, Sayın Bakan'ın söylediği gibi, böyle bir şey söz konusu değildir. Aynı Belediye Başkanı topluluğa hitap ederken "Gazanız mübarek olsun. Biz, gereken tepkiyi koyduk, şimdi dağılın. 1980'de inançlarından ötürü on beş yıl hapis yatanlara sonradan kim-

se sahip çıkmadı. Şimdi dağılın" demiştir. Başka incelenmesi gereken bir olay; Sivas'ın o günlerde hiçbir sokağında, hiçbir ana caddesinde kaldırım inşaatı, yol inşaatı yoktur; ama otele yakın bir yerdeki PTT binasının önünde, bir gün önce kaldırım taşları sökülmiş, kaldırım yenilenmesi saviyla taşlar oraya yığılmıştır. Otelin camına atılan taşlar bu taşlardır. Belki bir tesadüf olabilir; ama mutlaka incelenmesi gereken bir olaydır. Çünkü, bir kent merkezinde kolay kolay yığınla taş bulamazsınız; ya beraberinizde getirirsiniz ya önceden hazırlar, orada bir yerde tutarsınız.

Değerli Milletvekilleri, olayın gerçek nedeni, asıl nedeni, Aziz NESİN veya bir başkası değildir. Aziz NESİN'in görüşlerine katılmak zorunluluğu yoktur. Demokrasilerde herkes kendi görüşünü özgürce ifade edebilir; katılırsınız, katılmazsınız; ama gerçek demokrat odur ki kendi düşüncelerinin dışındaki düşüncelerin de özgürce ifade edilmesini ister ve bunun için gerekeni yapar.

Bahaddin ELÇİ (Bayburt): İnançlarına da sövmez.

Ercan KARAKAŞ (Devamla): Herkesin inançlarına da saygı gösterilmelidir; ona da katılıyorum.

Değerli Arkadaşlar, şimdi, bu bahane edilerek, birtakım irtica yanlısı karanlık güçler, Sivas'ta, bize göre -veriler onu gösteriyor- önceden kararlaştırılmış, planlı, örgütlü bir katliam yapmışlardır. Bu saldırı, bir kişiye yapılan saldırı olarak görülemez; bu saldırı, fikir özgürlüğüne yapılmıştır, laik, demokratik düzene karşı yapılmıştır, insan haklarına karşı yapılmıştır. Çünkü, hepimizin her zaman söylediği gibi, insan haklarının başında yaşama hakkı gelmektedir ve dokunulmaz bir haktır. Aynı şekilde, halk kültürüne, halk kültürünün yayılmasına karşı yapılmıştır. Pir Sultan Abdal'ın anıtının sökülmesi, o insanları tatmin etmemiştir; bu anıtı sokaklarda sürüklemişlerdir, parçalamışlardır, iş bununla da kalmamıştır, Atatürk Anıtı da taşlanmıştır ve Atatürk Büstü şu anda yerinde yoktur.

Bu da gösteriyor ki, bu hareketi yapan saldırganlar, aynı zamanda, laik düzene olduğu gibi, Cumhuriyete de karşıdırlar; çünkü, Mustafa Kemal Atatürk, Cumhuriyetimiz'in kurucusu ve simgesidir. (SHP sıralarından alkışlar)

Değerli Milletvekilleri, ülkemizde kardeşliğin ve barışın ön koşulu; fikir ve inanç özgürlüğü, laik hukuk devleti ve hoşgörüdür. Şiddet, nereden gelirse gelsin, kimden gelirse gelsin, hangi amaçla uygulanırsa uygulansın, karşı çıkacağımız bir olaydır ve öyle olmalıdır. Laik devleti, hukuk devletini, hoşgörü ortamını, fikir ve inanç özgürlüğünü hep birlikte savunmak zorundayız. Bu değerler, demokrasinin değerleridir.

Huzurun, barışın ve kardeşçe bir arada yaşamamanın, diğer önemli bir koşulu da, Sivas'ta olduğu gibi katliamı yapanların, yaptıklarının yanlarına kâr kalmamasıdır. Bu kimselerden hukuk içinde hesap sorulması gerekir, adaleti gerçekleştirmek gerekir ve bunu yaparken de hiç kimseyi kayırmaya hakkımız yoktur.

Tüm bu nedenlerle, Sivas soruşturmasının sağlıklı yürümesi için orada, bu olayları engellemekle görevli olan kimselerin de, görevlerinden, hiç değilse geçici bir süre olarak alınmaları yerinde olacaktır. Bazı belediye meclisi üyeleri, Belediye Başkanı, Emniyet Müdürü, tüm iyi niyetine rağmen Vali de bu kapsamın dışında düşünülmemelidir ve varsa, Sivas'taki diğer sorumlular da aynı şekilde bu araştırmaların, bu soruşturmaların selameti açısından geçici olarak görevlerinden uzak durmalıdırlar.

Sayın Milletvekilleri, elbette bu olayların önlenmesinde sorumlu tutulacak kimseler, sadece Sivas'taki yerel yöneticiler, devlet temsilcileri değildir, burada açıklıkla ve bütün inancımınla söylemek istiyorum; siyaset de sorumludur, siyaset kurumları da sorumludur.

Sayın İçişleri Bakanımız'ı az önce burada dinledik, gerçekten güzel bir konuşma yaptı, içeriğine, kullandığı dile, terminolojiye tamamen katılıyorum, inanıyorum ki, oradaki insanlar da, Sayın Vali de, büyük çaba gösterdi, bu olay olmasın, bu insanlar katledilmesin diye; ama, bu, sonucu değiştirmiyor. Sonuçta, 36 insanımız diri diri yanarak can verdi ya da dumandan boğularak can verdi, ülkemiz, büyük bir sorunla tekrar karşı karşıya getirildi. O nedenle, siyasette de sorumluluk vardır. Eğer demokrasiyi bütün gerekleriyle yaşatmak istiyorsak, parlamenter rejimi bütün kurum ve kavramlarıyla, mekanizmalarıyla yaşatmak istiyorsak, siyasetçiler de, siyasî sorumluluk sahipleri de bu olayları değerlendirmek ve üzerine düşeni yapmakla yükümlüdürler.

Bakın, yine geçen hafta, bizim Avrupa'da bulunduğumuz zamanda, şahsen benim televizyonlardan çok yakın takip ettiğim bir olay yaşandı. Almanya'da Kızıl Ordu Fraksiyonu'ndan bir terörist gruba dahil olduğu tahmin edilen biri kadın, biri erkek 2 kişi, bir istasyonda sıkıştırıldı. Bu 2 insan iki saat boyunca bir kahvehanede oturdular, karşılarında ya da arkalarında onları takip eden polis ve güvenlik güçleri, iki saat içerisinde müdahale etmediler. Sakin bir yerdi ve kahvehanede sekiz on kişi vardı. Sonra bu insanlar, trene binmek için istasyonun en kalabalık yerine geldikleri zaman polis müdahale etti, ateş açtı ve etraf ana baba gününe döndü. Sonuç olarak, terörist zannedilen, öyle olduğu iddia edilen bu insanlardan erkek olanı rayların üzerine düştü ve bir polis de ya korkuyla ya başka bir haleti ruhiyeyle bu insanın kafasına kurşun sıktı ve öldürdü.

Bu olayı devlet televizyonu araştırdı. Devlet televizyonunda, bizdeki "32. Gün"e benzer bir program yapımcısı, olayı on, on beş dakika televizyondan verdi; olay yerindeki insanları konuşturdu, gerçekten olayın baştan aşağı yanlış tahminler üzerine kurulduğu anlaşıldı ve silahsız, terörist olduğu söylenen insanın da orada yargısız olarak infaz edildiği ortaya çıktı. Biliyorsunuz, 2 gün sonra İçişleri Bakanı istifa etti. Bu İçişleri Bakanı'nın bu olaydan hiç haberi yoktu, olay kendisine duyurulmamıştı bile; çünkü, büyük bir olay değildi ve sonuç olarak 2 kişinin takip edilmesi olayıydı; ama içişleri Bakanı istifa etti. Niçin değerli arkadaşlar?.. Çünkü, demokrasi budur. Demokrasilerde, devlet kademelerinde görev yapanlar, görevini yerine getirmez de ihmal ederlerse, soruştururlar, araştırılırlar; ama, siyasilere düşen görev budur.

Hasan KORKMAZCAN (Denizli): Başbakan Vekili de istifa etmeli o zaman.

Ercan KARAKAŞ (Devamla): O nedenle, demokratik rejimimizi geliştirmek istiyorduk, parlamenter rejimimizi geliştirmek istiyorsak bu, yalnız bugün için geçerli değildir, Türkiye'de bu müesseseyi, istifa müessesesini de çalıştırmayı bilmemiz gerekir.

Mehmet Cemal ÖZTAYLAN (Balıkesir): Sana mı kaldı onun istifası?! Siz kendinize bakın.

Ercan KARAKAŞ (Devamla): Değerli Milletvekilleri, ben düşüncelerimi söyledim, örnek de verdim; demokrasiyi geliştirmek istiyorsak...

Temel GÜNDOĞDU (İstanbul): Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu!

Ercan KARAKAŞ (Devamla): ... halkın bize olan güvenini artırmak istiyorsak, halkın demokratik rejime olan güvenini artırmak istiyorsak, Türkiye siyasi hayatına, Türkiye siyasi kültürüne bu müesseseyi kazandırmamız gerekir. Bu, bugünle ilgili değildir, geçmişimizle de ilgilidir, geleceğimizle de ilgilidir.

Ben, Grubum adına, bu katliamda yaşamını yitiren yurttaşlarımıza tekrar rahmet diliyorum ve bu araştırmanın bir an evvel sonuçlandırılarak, sorumlulardan hesap sorulmasını istiyorum; Meclisimiz'e saygılar ve sevgiler sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Karakaş. (SHP ve ANAP sıralarından gürültüler, tartışmalar)

Sayın Yılmaz, lütfen efendim...

Çok değerli arkadaşlarım, 60 milyonun gözü, ümidi bizde; sevginin, birliğin, kardeşliğin örneği biz olacağız. İstirham ediyorum.

Sırası gelen değerli sözcü çıkar, duygularınıza, düşüncelerinize tercüman olur, rica ediyorum. (Alkışlar)

Şimdi söz sırası, Anavatan Partisi Grubu adına, Malatya Milletvekili Sayın Metin EMİROĞLU'nda.

Buyurun Sayın Emiroğlu. (ANAP sıralarından alkışlar)

ANAP Grubu Adına Metin EMİROĞLU (Malatya): Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri; huzurlarınızda Anavatan Partisi Grubu adına, Sivas olayları münasebetiyle, Anayasamız'ın 98. maddesi ve İktüzüğümüz'ün 102 ve 103. maddeleri uyarınca verilmiş bulunan, Meclis Araştırması önergesi üzerindeki görüşlerimizi açıklamak üzere bulunmaktayım; hepimizi bu vesileyle saygılarımla selamlarım.

Konuşmama başlamadan önce, Sivas olaylarında hayatını yitiren vatandaşlarımıza Tanrı'dan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Bu vesileyle, Kemaliye'nin Başpınar Köyü'nde cereyan eden ve 28 vatandaşımızın hayatını kaybetmesine yol açan menfur saldırıyı buradan tekrar kınıyorum ve hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Tanrı'dan rahmet diliyorum.

Yüce Meclisimiz'in, toplumumuzda derin yankılar yapan ve 36 yurttaşımızın hayatını yitirmesine ve 60 yurttaşımızın...

BAŞKAN: Sayın Emiroğlu, bir dakika lütfen, özür dilerim.

Sayın Azimet Köylüoğlu, zatı âliniz, nezaketiyle, zerafetiyle olduğu kadar, Parlamento adabına ve İçtüzük kurallarına saygısı ve uygarlığıyla da kendini kabul ettirmiş, takdir toplamış bir arkadaşımızdır.

Bugün ne kadar acılı olduğunuzu biliyorum ve acınızı paylaşıyorum; milletimizin acısını paylaşıyorum, ama daha önce de, en az bu kadar yüreğimizi sızlatan kayıplarımız oldu. Parlamentomuz üyelerinden Muammer Aksoy'un senatör hanımefendinin, üye olmayan Uğur Mumcu'nun, Cumhurbaşkanlarımız'dan Özal'ın, Bakan arkadaşlarımızdan Kahveci'nin; hepsinin, içimizi sızlatan değişik ölümleri, acıları oldu, ama anılarını daima içimizde yaşattık.

İçtüzüğümüz'ün 5. maddesi, o şerefli göğsünüzdeki, saygıyla karşıladığım arkadaşlarımızın fotoğraflarını, çantanızda muhafaza etmenizi gerektirmektedir.

Daha önce ve bundan sonra Allah göstermesin, benzer acılarda da bu gibi durumlarla, bu Parlamento kuralını ihlal etmemiş olmak için, beni anlayacağınızı umarak ve aramızdaki sevgiye güvenerek, istirham ediyorum.

Azimet KÖYLÜOĞLU (Sivas): Çıkarmayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN: Teşekkür ederim. Buyurun Sayın Emiroğlu.

Metin EMİROĞLU (Devamla): 36 yurttaşımızın hayatını yitirmesine ve 60 yurttaşımızın yaralanmasına neden olan hadiseleri, bir araştırma konusu yapmasını ve Yüce Meclis'i oluşturan siyasî parti

gruplarının konuyu müşterek imzayla Meclisimiz'in huzuruna getirmelerini takdirle karşıladığımı belirtmek istiyorum.

Millî iradenin yegâne temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletimizin duygu ve arzularına tercüman olarak, bu konuyu bütün yönleriyle şüphesiz araştırarak ve gerçeğin ortaya çıkmasını sağlayacaktır.

Değerli Arkadaşlarım, Sivas Olayları'nı tahlil ederken, Türkiye'nin içinde bulunduğu ve yaşadığı siyasal gelişmeleri gözden geçirmekte zaruret vardır. Bu siyasî değerlendirmeleri yaparken, gönlüm çok arzu ederdi ki, Sayın Başbakan, böylesine önemli bir günde, böylesine hayati bir konunun tartışıldığı meclis zemininde burada bulunsunlar ve grup sözcülerinin bu konudaki düşüncelerini bizzat takip etme imkânına kavuşsunlar.

Sayın Özal'ın ani vefatıyla başlayan süreç, ülkemizde bir siyaset boşluğuna yol açmış ve Sayın Demirel'in Cumhurbaşkanlığı'nı deruhatesi, Doğru Yol Partisi Kongresi, Hükümetin teşkili, güvenoyu prosedürü derken, idarede ve bürokraside yaşanan tereddütler, icranın organizasyonunu ve gücünü önemli ölçüde zaafa uğratmış ve telafisi zor kayıplar ortaya çıkarmıştır. Enflasyonun önlenemeyişi ve ciddi artma temayülü göstermesinin de altında, bu güvensizlik ve belirsizlik yatmaktadır. Türk ekonomisinin bu belirsizlik ortamında kendini toparlaması oldukça zor gözükmektedir.

İhracatta meydana gelen gerileme, bütçe açıklarının ciddi boyutlarda gerçekleşme temayülü; ithalatın artması, ödemeler dengesindeki açığın büyümesi, turizmde yatak iptallerinin başlaması, ekonomide endişe verici göstergeler olarak ortaya çıkmaktadır.

Bütçeye kaynak olarak düşünülen özelleştirme konusunda ise, ne gibi sonuçlar ortaya çıkacağı, bir diğer belirsizlik konusu olarak gözükmektedir.

Bütün bu belirsizlikler, Türk ekonomisini ve sanayiciyi, bekleme ve durgunlaşma sürecine sokmuş bulunmaktadır, işgücü maliyetlerinin arttığı bir ortamda, özelleştirmeyle ortaya çıkacak olan sosyal problemlerin ne şekilde çözüme kavuşturulacağı da belli değildir.

Bu açıdan, çalışma hayatımızın bir tarafını oluşturan işçilerimiz ve sendikalarımızda endişeli bir bekleyiş ve gerilim meydana gelmiş bulunmaktadır.

Sayın Başbakan'ın, her ne kadar yeni bir sayfa açma düşüncesi insanlarımıza yeni umutlar vermeye dönük olmakla birlikte, geçen 500 günlük icraatın ortaya koyduğu olumsuz bilançolar, bu umutların ileriye taşınmasına maalesef imkân vermemektedir.

Anavatan Partisi olarak, bu umutların ileriye taşınmasını çok arzu ederdik. Başarılı olunsaydı, bu ülkenin bir vatandaşı ve bireyi olarak bundan ayrıca mutluluk duyardık.

Şimdi diğer bir endişemiz; 500 günde iyice bozulan dengeleri düzeltebilmek amacı ve gayretiyle, radikal birtakım tedbirleri ve kararları doğurabileceği, özellikle toplumsal sonuçlar dikkate alınmadan uygulamaya koyulabileceği ve yeni toplumsal problemleri ve işsizliğe yol açılacağıdır.

Toplumumuzun içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve siyasal gerilimin, yeni olumsuzluklara muhatap olmadan aşılması, en halisane dileğimizdir.

Ülkemizde siyasal istikrarda ve dengelerde ne zaman belirsizlik ortaya çıksa, asayiş, anarşi ve terör olaylarında aynı paralelde artışlar müşahade edilmektedir. Nitekim, Bingöl olaylarıyla yeniden yoğunlaşan PKK eylemlerinde ciddi tırmanışlar görülmüş, Antalya'daki, turizme dönük bombalama eylemleri, yurt dışında, dış temsilciliklerimize yapılan tecavüzler, Solingen'deki yakma olayı, öğretmenlere dönük eylemler, Dargeçit'te 17 askerimizin şehit edilmesi ve nihayet Sivas'taki yakma olayı ve buna ilaveten Kemaliye Başpınar'da meydana gelen olaylar, ortamı müsait gören şer güçlerin Türkiye üzerindeki emellerini gerçekleştirme gayretlerinin birer uzantıları olarak ortaya çıkmaktadır.

Sayın Başbakan burada yoklar; ancak belirtmek isterim, Anavatan Grubu olarak şunun bilinmesini arzu ediyorum: Yüce Atatürk'ün kurduğu ve muasır medeniyeti hedef aldığı ülkemizin güvenliği, istikrarı ve esenliği için atılacak her adımda partimiz, bu çabalara destek verecektir. (ANAP sıralarından alkışlar) Nitekim, radyo ve televizyon te-

kelini kaldıran Anayasa değişikliği için. Meclisimiz müşterek hareket edilebileceğini dünkü toplantısında ortaya koymuş bulunmaktadır.

Yapacağımız yapıcı eleştiri ve tenkitlerimizin bu çerçevede değerlendirileceğini de ümit etmek istemekteyiz.

Sayın Başbakan güven oylamasından sonra yapmış bulunduğu teşekkür konuşmasında, Türk halkının değişim rüzgârını yakaladığından bahsetmiştir.

Doğrudur, Türk halkı, bugün Anavatan iktidarları döneminde başlatılan, Sayın Özal'ın öncülük ettiği değişimin tadına varmıştır. Sadece Türk halkı değil, bir siyasî lider olarak Sayın Başbakan da bunun farkına varmış ve yelkenleri bu rüzgârla doldurmayı arzu etmiştir. Çünkü, bilmektedir ki, bu değişime ayak uyduramayanlar, Türk toplumu bakımından elemine edileceklerdir.

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): Sivas'a ne zaman geleceksiniz Metin Bey?

Metin EMİROĞLU (Devamla): Sivas'a geleceğim efendim. Sivas olayının altında bütün bu gelişmeler, bu genel değerlendirmeler var.

Türk halkı, kalkınmak, gelişmek, modernleşmek, demokrasi yolunda anayasal özgürlüklerine, düşünce özgürlüğüne, din ve vicdan özgürlüğüne, ibadet özgürlüğüne sahip olarak, bu ülkenin tasada ve kıvançta bir bütün bireyleri olarak yaşamak istemektedir. Adaletin hâkim olduğu bir ortamda, kendi kültürel ve etnik kimliğiyle bu topraklarda kader birliği içerisinde olan Türk vatandaşı, bu Yüce Millet'in bir mensubu olmanın kıvançıyla yaşamak istemektedir; çünkü Türk halkı, şunu çok iyi bilmekte ve görmektedir: Bulduğu coğrafyada, her türlü akıntılara rağmen, etrafına baktığı zaman, istikrarını, demokratik kurallar içerisinde muhafaza eden tek ülke Türkiye'dir ve Türk vatandaşı bunun farkındadır.

Türkiye, ılıman iklim kuşağında ve dört mevsimi birlikte yaşayabilen, komşularında birçok sıkıntı varken, temel gıda maddeleri sıkıntısı çekmeyen, akarsu kaynakları güçlü, deniz ve karayolları kavşağında istikbali olan bir ülkedir; Türk vatandaşı bunun farkındadır.

Bir tarafta Balkanlar, diğer tarafında Kafkaslar ve Ortadoğu gibi, dünyadaki kaynama noktalarının ortasında bir istikrar adası hüviyetindedir ve Türk vatandaşı bunun bilinci içerisinde.

Kendisine tarihî ve coğrafi bağlarla bağlı, bütün ülkelerden göç kabul eden, bütün bu insanlara kucak açan ve imkânlarını onlarla paylaşabilen bir ülke durumundadır. Bu ülkenin insanları, asırlarca bu eşsiz coğrafyada tutunabilmek için, birlikte ter, gözyaşı ve kan içerisinde bir tarih yazmışlar ve medeniyet âlemine unutulmayacak eserler bırakmışlardır. Ne yazık ki, bu eserlerin bir kısmı Bosna-Hersek'te, bağınaz Ortodoks Sırp çetelerinin maksatlı tecavüzlerine maruz kalmakta ve tamamen tahrip edilmektedirler. Yunanistan'la birlikte oluşturulan bu Ortodoks ittifakı, Bosna-Hersek'te, Balkanlar'da Makedonya'da ve Kıbrıs'ta Türkiye'nin karşısına dikilmekte ve Türkiye'nin Ortak Pazar'a girmesi önlenmeye çalışılmaktadır.

Türkiye, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından itibaren, meydana çıkan yeni Türk devletleriyle ve Azerbaycan ile olan ilişkilerinde son derece kritik bir ortama girmiş bulunmaktadır.

Azerbaycan'da demokratik seçimle gelmiş bulunan Elçibey'in bir darbe ile görevden uzaklaştırılması, demokrasinin bu bölgelerde gelişmesini önleyen bir durum yaratmış ve Türkiye'nin inisiyatifine ve prestijine bir darbe mahiyeti arz etmiştir. Bu gelişme, Türkiye'nin bölgedeki hayatî menfaatlarını tehlikeye atmış ve diğer Türk Cumhuriyetleriyle olan ilişkilerini zorlaştıran bir mahiyet kazanmıştır ve bu gelişme sonucunda, Ermenilerin Karabağ'daki konumu ve durumu daha da kuvvetlenmiş ve bu bölgede ilerleme kaydetmelerine vesile olmuştur.

Türkiye, bir taraftan Bosna-Hersek, diğer taraftan Azerbaycan darbesiyle kısıpaca alınırken, Kıbrıs'ta Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin başını çektiği baskı lobisi, faaliyetlerini yoğunlaştırmış ve bu baskılar sonucu Kıbrıs davasının büyük mücahidi Denктаş, müzakerecilikten çekildiğini açıklamak zorunda bırakılmıştır.

Türkiye, âdeta dört bir yandan bir çevrilme operasyonuna tabi tutulmakta, içte ve dışta ülkemizin en hayatî meseleleri çözümsüzlüğe itilmektedir. Hükümetin dış politikada sergilediği atalet ve basiretsiz-

lik, Yüce Milletimiz'in de tepkisine yol açmakta ve Türk hariciyesinin önüne çıkan yeni ufuklar ve şartlara göre yeniden yapılanmasını zarurî kılmaktadır.

Değerli Milletvekilleri, böylesine önemli iç ve dış gelişmelerin cereyan ettiği bir zeminde yeni güvenoyu alan Hükümet'in en önemli sorunu, şüphesiz, anarşinin ve terörün önlenmesi ve toplumda beliren gelecek endişesi ve güvensizliğin giderilmesi ve istikrarın muhafazasıdır. Bu yapılmadan, ülkenin diğer sorunlarının çözümü mümkün ve gerçekçi değildir.

Bu sorunların çözümünde, sadece Hükümet'e değil, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne düşen görevler vardır; vatandaşlarımıza düşen görevler de vardır.

Memnuniyetle söylemek gerekirse, Türkiye Büyük Millet Meclisi bugüne kadar, özellikle ülkenin güvenliğini ilgilendiren meselelerde, topyekün hareket etmesini bilmiş ve 12 Eylül öncesindeki tecrübelerden istifade etmiştir. Bugün için ülkenin en önemli sorunu olan terörle mücadelede, Hükümetçe getirilecek her türlü tedbirin grubumuzca destekleneceğini bir kere daha belirtmek istiyorum.

Güneydoğu sorununun çözümünde terörle mücadele, konunun bir veçhesi iken, diğer veçhesi de, o bölgenin ekonomik, sosyal, idarî problemlerinin ele alınıp yeni bir programla çözülmesi ve toplumun kaynaşmasının teminidir. Sadece polisiye tedbirlerle güneydoğu sorununun çözülmesi gerçekçi gözükmemektedir.

Toplumumuz, 12 Eylül öncesi muhtelif tahrikler sonucu, dünyadaki soğuk savaş; ve bloklaşmanın tesiriyle, ideolojik bir sağ-sol mücadelesinin içerisine sürüklenmiş ve bilindiği gibi büyük ıstıraplar yaşamıştır. Milletimiz, sebebi ne olursa olsun, yeni ıstıraplar yaşamak istemiyor, birbirinden kopmak istemiyor; güneylisiyle, kuzeylisiyle, doğulu ve batısıyla bu coğrafyada aynı kaderi paylaştığının bilinci içerisindedir. Halkımız, terörün durdurulmasını artık hükümetlerden beklerken, Sivas'ta meydana gelen yakma olayı, toplumumuzu derinden sarsmıştır.

Değerli Milletvekilleri, içinde bulunduğumuz zeminin tahlilini yapmadan Sivas Olayları'nın meydana gelme sebeplerini sıhhatli bir

şekilde irdelememiz şüphesiz mümkün değildir. Nedir bu Sivas Olayı? Hangi sebepten başlamıştır? Başlamasında kimlerin rolü vardır? Önlenemeyişinin sebebi nedir? Neden böylesine bir hareket, güvenlik güçlerinin aktif çabalarıyla önlenememiştir? Yöneticilerin ihmali var mıdır? Bu olayın yasalar karşısındaki durumu nedir? Din ve vicdan özgürlüğü karşısındaki durumu nedir? Düşünce ve ifade özgürlüğü karşısındaki durumu nedir? Anayasal hakların kullanımında ve özgürlüklerin kullanımındaki sınır nedir? Sivas olayı, bu gibi akla gelebilen birçok sorunun cevabının bulunması gereken bir olaydır ve bu cevap topluma mutlaka verilmelidir.

Basına ve televizyonlara intikal ettiği şekliyle, olay şu şekilde cereyan etmiştir: Sayın Bakan'ın kronolojik olarak anlatımlarında ve Sayın Karakaş'ın açıklamalarında bu çok detaylı olarak açıklandı. Ben de, belirli bir sıra içinde bunu sizlere açıklamak istiyorum.

Her sene Sivas'ın Banaz Köyü'nde yapılmakta olan Pir Sultan Etkinlikleri bu sene şehir merkezine intikal etmiş ve Kültür Bakanlığınca organize edilmiştir.

M. Vehbi DİNÇERLER (Ankara): Kim karar vermiş?

Metin EMİROĞLU (Devamla): Bu organizasyon çerçevesinde sol eğilimli yazar Aziz NESİN ve aynı çevreden edebiyatçı ve şairlerden oluşan davetliler de Sivas'ta bu etkinliklere katılmaktadırlar. Olaylardan bir gün evvel, 1 Temmuzdaki toplantıda, Aziz NESİN bir konuşma yapmış ve bu konuşma, Aziz NESİN'in, Türk toplumu ve İslamiyet konusunda daha önce yaptığı konuşmalar paralelinde olmuştur ve rencide edici mahiyette bulunmuştur; rencide edici mahiyettedir.

Konuşmadan birkaç gün önce şehirde birtakım bildiriler dağıtılmış, mahallî basın bu bildirileri değerlendirmiş ve halkı uyarmıştır.

Bakınız, öylesine bir olay cereyan ediyor ki, bir nevi, tehlike geliyorum diyor, ama bunun karşısında Hükümet olarak, devlet olarak, mahallî yöneticiler olarak pek fazla bir şey yapamıyoruz ve maalesef 36 insanımızı kaybediyoruz. 37'ye çıktığını duydum, inşallah daha da artmaz.

Bakınız, bir mahallî gazetede şöyle bir ifade yer alıyor birkaç gün önce: "Sivaslı, dikkatli ol, tahriklere kapılma." Böyle bir başlık atıyor

gazete. Yani, tehlikeyi görmüş, halkı uyarıyor ve devam ediyor; "Son günlerde Sivas'ta başı bozukluk, vurduğum duymazlıkların yanı sıra, sanki eylem kentiymiş gibi iki gündür bildiriler dağıtılıyor. Birileri tarafından birşeyler yapılmak isteniyor gibi bir hava esiyor" diyor. Yani, hadise o kadar net ve açık bir şekilde ortaya çıkıyor ki, tehlike o kadar belirgin bir şekilde toplumun gündemine geliyor ki, insanın kabul edemediği taraf burası zaten. Yani, aniden cereyan etmiş, hazırlıksız yakalanılmış bir durum yok. Günler öncesinden başlayan bir faaliyet, bunun karşısında birtakım organize grupların faaliyetleri ve maalesef çatışma, tecavüz, yakma ve diğer olayları Devlet olarak önleyemiyoruz.

Bakın, bir diğer gazetede şöyle bir ifade yer alıyor: "Son günlerde Devlet'e ve Hükümet'e karşı başlatılan eylemler için bazı karanlık güçler Sivas'ı merkez olarak seçmişlerdir. Bugün bunun Sivas'ta ilk denemesi yapılabilir" diyor; bunu görüyor.

Şu noktayı bu ifadeler ortaya koymaktadır: Şehirde bir hassasiyet vardır, idarecilerin buna göre tedbir almaları gerekir; ama gerekli tedbirlerin alınmadığı ortaya çıkıyor.

Elbette, biz burada bazı noktaları dile getireceğiz; ama Yüce Meclisimiz alacağı kararla, kuracağı komisyonla ve Bakanlığımız, göndermiş bulunduğu müfettişler kanalıyla bu konunun bütün veçhelerini şüphesiz ortaya çıkaracaktır.

2 Temmuz Cuma gününe geliyoruz: Camiden çıkan gruplar, tahrik altında Hükümet Konağı'na yürüyüşe geçiyorlar ve çeşitli sloganlar atarak, Hükümet Konağı'nı taşıyorlar ve Kültür Merkezi'nde yapılan paneli de engellemek istiyorlar. Saat 14.40'ta göstericilerin bir bölümü, Aziz NESİN'in kitaplarının sergilendiği kitap fuarını tahrip ediyor ve diğer bir grup da Aziz NESİN'in kaldığı Madımak Oteli'ne doğru yürüyor. Bu arada Vali Bey'in iddiası var; diyor ki: "Bu olaylar olurken ben, hem Sayın İçişleri Bakanı'na -bakınız, burası çok entressan- hem Sayın Başbakan'a defaatle bilgi verdim..."

M. Vehbi DİNÇERLER (Ankara): İnönü'ye, İnönü'ye...

Metin EMİROĞLU (Devamla): Başbakan Yardımcısı İnönü'ye...

"...defaatle bilgi verdim, fakat gerekli yardımı alamadım." Çünkü,

o sırada, yakın bir bölgede meydana gelen PKK saldırısı dolayısıyla, aşağı yukarı güvenlik güçlerinin yarısı bu çatışma bölgesine sevk edilmiş bulunuyor. Elinde fazla kuvvet yok, bu kuvvetlerin takviyesini ısrarla istiyor, defaatle istiyor; ama, gereken cevap tam manasıyla verilmiyor. Sonradan, Jandarma Komutanı'nın ifadesinde, "Biz hazır olduğumuzu ifade etlik; ama, bizden kuvvet istenmedi" gibi, ayrıca bu açıklamaya tenakuz teşkil eden bir diğer açıklama yapılıyor. Demek oluyor ki, güvenlik güçleri arasında bu hadisede iyi bir koordinasyon-bütün çabalara rağmen maalesef- yapılamıyor.

Sivas Belediye Başkanı, bu hadiseler cereyan ederken, otel önüne geliyor ve göstericileri teskin edici konuşmalar yapıyor ve dağılmalarını söylüyor. Kalabalık grup önce dağılır gibi oluyor; ancak, mesai saatinin bitimiyle göstericilerin sayısı daha da artıyor. 19.30'da göstericiler polis ve asker barikatını yararak otele ulaşıyorlar, önce otelin önündeki arabaları yakıyorlar ve buldukları paçavraları arabaların benzinleriyle ıslatarak birer meşale haline getirerek otele atıyorlar. 19.40'da itfaiye ekipleri yangına müdahale etmeye çalışıyor, ancak göstericiler tarafından engelleniyor; engellenince, alevler binayı sarıyor. Bu arada 30 kişi arka kapıdan çıkmayı başarıyor, ancak üst katlarda 60'a yakın vatandaşımız mahsur kalıyor. Bunun 36 tanesi ölüyor, diğerleri ise yaralı olarak kurtarılıyorlar. 19.50'de otel önüne Er Eğitim Tugayı'ndan çok sayıda asker sevk ediliyor ve bunlar havaya ateş açınca göstericiler geriliyor ve itfaiye çalışmaya başlıyor. 20.00'de itfaiye, yangını söndürmeye çalışırken, beş katlı otelin dördüncü katından Aziz NESİN ve yanındaki arkadaşları, itfaiye tarafından kurtarılıyorlar.

20.20'de Aziz NESİN'in otelden uzaklaştığını gören göstericiler tekrar Vilayet'e dönerek, binayı taşlamaya başlıyorlar. Vali Karabilgin, Jandarma Alay Komutanı Oktay Birerdinç'e telaş içerisinde; "sonumuz geldi" diyor. Bu, tabii, bir yönetici için söylenmesi zor bir beyandır.

M. Vehbi DİNÇERLER (Ankara): Ayıp, ayıp(!)

Metin EMİROĞLU (Devamla): Ama, bu da şunu ifade ediyor ki yönetici gerekli soğukkanlılığa ve tecrübeye sahip değildir; zamanı iyi kullanamamıştır, gerekli kararları zamanında alamamıştır ve böyle bir olayın meydana gelmesinde gösterilmesi gereken basireti, maalesef, gösterememiştir.

Tabii, bunlar bizim ilk tespitlerimiz; gerçek tespiti araştırmalardan sonra elde edeceğiz.

Sayın Bakanımız uçakla saat 22.30'da Sivas'a geliyor, durumun vehameti karşısında isabetli bir karar alıyor ve sokağa çıkma yasağını ilan ediyor. Saat 01.00'de, 35 kişinin öldüğü, 14'ü güvenlik görevlisi olmak üzere, 60'dan fazla yaralanan olduğu ve 35 kişinin de gözaltına alındığı saptanıyor ve 4 yaralının durumunun ağır olduğu da belirleniyor. Daha sonra yaralılardan birinin daha ölmesiyle ölü sayısı 36'ya çıkıyor.

şimdi, bu olayın oluş şeklini ve değerlendirmeleri de şu şekilde yapmak istiyorum.

Sivas olayının 13.30'dan 21.00'e kadar devam etmesi, her şeyden önce bu olayın organize gruplar tarafından çıkarıldığını ortaya koyuyor. Nitekim mahallé gazetelerde yer alan uyarılar bunu teyit ediyor. Güvenlik güçleri müdahale ediyor, olaylar yatışır gibi oluyor; fakat, tahrik ve olaylar tekrar alevleniyor, tekrar başlıyor; yani, olayın önüne bir türlü geçilemiyor. Eğer bu, bir vatandaş olayı olsa, vatandaşın bir anlık öfkesi meselesi olsa, bu hadisenin bir noktada durması gerekir, bu kadar uzunca süre devam etmemesi gerekir; ama, bu meselede kendisine birtakım görevler verilmiş organize grupların bir organizasyonu olursa, onları durdurmanız mümkün olmaz. Neticeyi alıncaya kadar bu hadiseye devam ederler. Öyle bir tablo ortaya çıkıyor.

İkinci tespitim, olayda iki yönlü ağır tahrikin mevcut olduğu gerçeğidir. Tahrikin birincisi, bizzat Aziz NESİN tarafından yapılmıştır, sistematik olarak, bütün yurt sathında, Türk Milleti hakkında söylediği rencide edici sözler, *şeytan Ayetleri'*ni, toplumun duygularını dikka- te almadan sanki demokratik bir aşama kaydedecekmiş düşünceyiyle basmış olması ve...

M. Vehbi DİNÇERLER (Ankara): İzinsiz basmış, izinsiz.

Metin EMİROĞLU (Devamla): Kur'an ve İslamiyet hakkındaki menfi sözleri tevali ederek gelmiştir ve bu hadiseler Sivas'ta patlak vermiştir. Nitekim, Sayın Aziz NESİN, açıklamasında, "Ben Sivas'tan sonra da Konya'ya gidecektim" diyor. Bakınız, orada da bir program var. şimdi, Konya'da aynı olayların tevali ettiğini halkın duygularını

tahrik eden, rencide eden düşüncelerin, inancına yönelik tecavüzlerin, düşüncelerin orada da söylendiğini ve orada da birtakım olayların meydana geldiğini düşünabiliyor musunuz!...

Bundan maksat nedir ki? Böylesine halka karşı bir hareketi, Pir Sultan Abdal gibi güzel bir şenliğin ortasına getirip de burada halkı tahrip edip, bunu bir program dahilinde şehir şehir dolaşım da, Türk Milleti'nin aptallığından tutunuz da, kendisine göre diğer birtakım menfi, duyguları rencide edici şekilde ortaya koymak, bir özgürlük hareketi midir? Bunu biraz sonra açıklayacağım. (ANAP, RP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

İdarî ve askerî makamların yetersiz kalışı, olayın önlenmesine imkân vermiyor. Üçüncü tespitim bu. Gerekli polisiye ve askerî önlemler zamanında ve yeterince alınsaydı, devletin bu olaydaki aczi gözükme-yecekti. Devlet'in ve Hükümet'in bu olaydaki -kelimeyi kullanmayı inanın istemiyorum - basiretsizliği, ilerisi için, bu gibi olaylar için ilave tedbirler alınmasını zarurî kılmaktadır.

Değerli Arkadaşlarım, Sivas olayında gerçeği bulmaya mecburuz. Bu olayların sebeplerini ve faillerini müştereken bulup, toplum önüne çıkarmak mecburiyetimiz vardır; Yüce Meclis'e düşen budur.

Sivas olaylarını her grubun kendisine göre yorumlaması ve bu yorumuyla milletimizin tatmin edilmesi mümkün değildir. Sayın Karakaş'ın belirttiği gibi, gerçeği bulmamız lazım ve bu gerçeği milletin önüne tarafsız, yansız bir şekilde sorumlularıyla beraber koymamız lazım. Şimdi, olayların olduğu günden itibaren gazetelerde ve çeşitli medyada çıkan yorumlara bakılacak olursa, her grubun ve değişik siyasi görüş sahiplerinin, olayı kendi bakış açılarına göre yorumladıkları ve kamuoyunu bu yönde etkileme çabası içerisine girdikleri görülmektedir. Bize göre en büyük tehlike bu noktada yatmaktadır.

Atatürk Türkiye'si, laiklik konusunda, özgürlüklerin kullanımı konusunda, düşünce özgürlüğü, din ve vicdan özgürlüğü konularında müşterek tanımlamalara ve değerlendirmelere gitmek mecburiyetinde olan bir ülkedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: Sayın Emiroğlu, 3 dakika daha süre veriyorum; buyurun.

Metin EMİROĞLU (Devamla): Türk toplumu, farklı tanımlamaların sıkıntısını çok çekmiş bir toplumdur. Düşünce ve fikir özgürlüğünün esas olduğu demokratik toplumlarda kişiler, kendi fikir ve inançlarına bağlı kalırken, başkalarının fikir ve inançlarına saygı göstermek zorundadırlar. Esasen, toplumsal uzlaşma ve anlaşma, böyle bir toleransın ve karşılıklı hoşgörünün üzerine bina edilebilir.

Mevzuatından 141, 142 ve 163'ü çıkarmış bir Türkiye'ye de bu yakışır, yüce dinimiz de bunu emretmektedir. Bilindiği gibi, İslamiyet zorlamayı kabul etmez. Bu açıdan, insanların vicdanlarına baskı yapılması, din ve vicdan hürriyetiyle bağdaşmaz. Madalyonun diğer tarafına bakılacak olursa, herkes bir diğerinin düşünce özgürlüğüne, din özgürlüğüne saygı göstermek durumundadır. Yüzde 99,5'i Müslüman olan bir toplumda, bir kişinin çıkıp şehir şehir dolaşıp düşünce hürriyeti kılıfına sığınarak, karşısındakinin dini özgürlüğüne tecavüz etmesi mümkün değildir. (ANAP, RP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Çünkü, tenkit edenin düşünce özgürlüğünün sınırı, karşısındakinin din ve vicdan özgürlüğünün sınırında biter. Bu sınır, herkese hakaret etmeyi, kendisine, hiç kimseye bir hak olarak vermez. (ANAP, RP ve DYP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Yani, bir insan karşısındakinin dinî özgürlüğüne saygı duymalı ve Müslümanlık aleyhine sözlerle onları rencide etmemelidir. Ederse ne olur?.. (DYP sıralarından "işte böyle olur" sesleri)

Hayır, dikkatinizi çekiyorum; ederse ne olur? Ederse, elbette ki, bunun karşılığı onun hayatıyla ödettirilemez; bunun karşılığı da onun hayatı değildir. Yapılanları telin ediyorum, tenkit ediyorum. Bu hadiseye bütün kalbimle çok üzüldüğümü tekrar huzurunuzda ifade etmek istiyorum. Olmaması gereken bir olaydır.

Burada arkadaşım ifade ediyor, biz Avrupa Konseyi'nde, Avrupa Parlamentosu'nda ilk defa -ben de bu grubun içerisindeyim- bir nokta yakalamıştık; Avrupa'nın, senelerce bizi tahkir eden, aşağılayan, insan hakları konusunda sığaya çekmesine imkân veren pozisyonu karşısında bu zeminde bir fırsat yakalamıştık; Avrupa'daki yabancı düşmanlığı, insan haklarına aykırı durumlar. Demek ki, Türkiye'nin

bir vasfı değildi, Batı ülkelerinin çifte standardı içerisinde gizlenen bir olaydı; Ama, biz bunu gün ışığına çıkarmıştık, her toplantıda yüzlerine vuruyorduk. "Sizin bizden üstün tarafınız yoktur. Bakınız, en basit hadisede ne kadar büyük hatalar yapıyorsunuz. Bunun demokrasiyle, insan haklarıyla ilgisi var mıdır?" diye onları sıkıştırıyorduk. Şimdi bu olayda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Metin EMİROĞLU (Devamla): Sayın Başkan, iki dakika daha rica ediyorum.

BAŞKAN: Tabii efendim, buyurun, iki dakika...

Metin EMİROĞLU (Devamla):...maalesef bu şansımızı önemli ölçüde yitirdiğimizi görüyorum ve buna da ayrıca üzülmekteyim.

Elbette ki, rencide ederse bunun karşılığı, onun hayatıyla ödettirilemez. Anavatan döneminde çıkarılan mevcut mevzuatımıza göre, Allah'a ve dine küfredenler için cezalar getirilmiştir ve bu cezalar uygulanacaktır. Netice itibariyle, halkı tahrik edenler ve 36 insanımızın ölümüne sebebiyet veren organize güçler, yasalar muvacehesinde gereken cezalara çarptırılacaklardır.

Hacı Bektaş'ların, Hacı Bayram Veli'lerin, Yunus Emre'lerin, Mevlana'ların, sevgiyi ve hoşgörüyü asırlarca ilmik ilmik dokuduğu bu güzel topraklarda halkımızın huzuruna musallat olanlar, Türk adaleti önünde gereken hesabı vereceklerdir. (ANAP sıralarından alkışlar)

Bu ülkede bir çok şenlik yapılır -kısa bir tarizim de Sayın Bakanım olacaktı ama, halkı sistematik olarak tahrik edenlerin, o güzelim şiirleriyle, dörtlükleriyle halka mal olmuş Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nde, Allah aşkına, işi nedir? Pir Sultan yaşasaydı, herhalde kendisini istismar edenlerden bunun hesabını saziyle, sözüyle sorardı. (ANAP sıralarından alkışlar)

Vatandaşlarımızın, olaylardan sonra bu tahriklere kapılmamasını ve sağduyusunun devamını diliyorum. Bu memleketin -Alevî olsun, Sünnî olsun- asıl insanlarının, bu ülkenin esas sahibi olduklarının bilincinde olduklarına inanıyor, Yüce Meclis'i en derin saygılarımla selamlıyorum. (ANAP, DYP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Emiroğlu.

Refah Partisi Grubu adına Sayın Abdüllatif Şener.

Buyurun efendim. (RP sıralarından alkışlar)

RP Grubu Adına Abdüllatif ŞENER (Sivas): Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri; 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta meydana gelen ve hepimizi derinden üzen olaylar cereyan etmiştir. Bu olayların saik, sebep ve sorumluları ile meydana geliş biçimlerinin araştırılmasıyla ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca verilen Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergeler üzerinde Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu münasebetle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Olaylar üzücüdür. Tüm Sivaslı hemşerilerimin ve milletimin derinden yaralandığı olaylardır. Çok sayıda vatandaşımız ölmüş ve yaralanmıştır. Ölenlere Allah'tan mağfiret, yaralılara acil şifalar ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bu tür elem verici hadiselerin, bir daha yaşanmamasını, milletimizin bu tür hadiseleri bir daha görmemesini temenni ediyorum ve diliyorum.

Gerçekten olaylar üzücüdür; 36 vatandaşımız ölmüştür, yaralananlar vardır, maddi hasar vardır, öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Böylesi bir durum ve bu durumu meydana getirenlerin davranışları hiçbir zaman tasvip edilemez ve onaylanamaz. Bu bakımdan, biz bu hadiseleri meydana getirenleri yalnızca kınamıyoruz, bu hadiseleri meydana getirenleri kınamak yeterli değildir; aynı zamanda suçluların tespit edilmesini, yakalanmasını ve cezalandırılmalarını diliyoruz, istiyoruz.

Her şeyden önce, yüzde 99'u Müslüman olan bu ülkede, inançlarımıza göre, bir Sırp'lıyı bile yakmak mümkün değildir. Bu, insan hakları düşüncesine sahip olan, inandım diyen hiçbir insanın kabul edeceği bir durum, bir tutum ve bir davranış değildir. Bu sebepten dolayı tüm mercilerin bu konuda suçluların tespiti, yakalanması ve yargılanmasıyla ilgili olarak elinden gelen gayreti ve çabayı göstermesi gerekir.

Ülkemizin hassas bir döneminde, Meclis'te temsil edilen veya edilmeyen tüm partilerin, birlik ve beraberlik içerisinde, olayların aydınlatılmasına yardımcı olması gerekir. Burada, bu önergeler münasebetiyle yapmakta olduğumuz görüşmelerin aslı amacının da bu nokta olması gerektiği kanaatindeyim.

Türkiye, bugün her zamankinden daha fazla birlik ve beraberliğe ihtiyaç duymaktadır. İç ve dış güçlerce, Türkiye üzerinde çok sayıda senaryolar üretilmektedir. Üretilen bu senaryoların istikametine dikkat etmemiz lazımdır, tedbir almamız lazımdır, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bütün bu oyunların önüne geçmemiz gerekmektedir.

Aslında, etrafımız bir ateş çemberine dönüşmüş vaziyettedir. Azerbaycan'da cereyan eden hadiseler hepimizi üzmektedir. Aynı şekilde, Bosna-Hersek'te devam eden olaylar, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin içine düştüğü durum ve Batı'nın bu konulardaki tutumu, hepimizin ibretle üzerinde tekrar tekrar düşünmesi gereken noktalardır.

Terör konusu, bugün Türkiye'nin en önemli gündem maddelerinden biridir. Yeni kurulan Koalisyon Hükümeti bile bunun farkında olarak, hükümet programının başını terörle ilgili konulara ayırmıştır. Her gün, Güneydoğu Bölgemizden veya ülkemizin başka yörelerinden, terör sonucu ölen askerler, polisler ve masum vatandaşlarla ilgili haberler gelmektedir. Bugün de, Erzincan'da yine böylesine önemli, büyük ve vahşi bir cinayet işlenmiştir, orada da çok sayıda vatandaşımız katledilmiştir. Bütün bu olaylar bizim tekrar tekrar düşünmemiz gereken birliğe ve beraberliğe her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuzu bize hatırlatan olaylardır.

Aynı zamanda, bugün Türkiye pek çok ekonomik sorunları da aşması gereken bir ülke konumundadır, durumundadır. Birlik ve dayanışma içinde olunmadığı takdirde, bu sorunların üstesinden gelebilmek, haklı eleştiriler yöneltmeden bu ülke meselelerini halledebilmek mümkün değildir. Şunun altını çizmek istiyorum; her şeyden önce dış güçler bugün, Türkiye'yi bölme, parçalama senaryoları üretiyorlar. Türkiye'yi bölme ve parçalama senaryoları üreten bu dış güçlerin her türlü tahrıklarına karşı uyanık olmak ve gerekli tedbirleri almak gerekir.

M. Vehbi DİNÇERLER (Ankara): Senaryoyu icra ediyorlar.

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye eski büyükelçisi Abramovvitz, son günlerde basında yer alan bir raporunda, "Türkiye on yıl içerisinde parçalanabilir" diyor. Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye eski büyükelçisi, bir rapor hazırlıyor ve bu hazırlanmış olduğu raporda, "Türkiye 10 yıl içerisinde parçalanabilir" diyorsa, burada dikkatli olmamız; Türkiye'yi parçalanmaya doğru, yönetme, yönlendirme düşüncesinde olanların bulunduğunu bilmemiz gerekir.

Bunun dışında, bir eski MİT'çinin, son günlerde, Sivas olaylarını değerlendirışıyle ilgili ifadeleri herhalde sayın üyelerin dikkatini çekmiştir. Eski Millî İstihbaratçı Mahir Kaynak, Sivas olaylarıyla ilgili olarak, "Şaşılacak bir şey yoktur, Sivas olayları, dış güçlerin hazırladığı ana stratejinin bir parçasıdır. Bu ana strateji ise Türkiye'nin bölünmesidir" diyor.

Türkiye'nin bölünmesi için, etnik çatışmaların ortaya çıkarılması, Alevî-Sünnî çekişmelerinin ortaya çıkarılması, laik-antilaik çekişmelerinin ve çatışmalarının Türkiye sathına yayılması, bu ana stratejinin, Türkiye'yi bölme stratejisinin bir parçasıdır.

Türkiye'yi bölme peşinde olanlar, çok yönlü oyunlar peşindedir.

Türkiye'de yapılan Türk-Kürt ayrımı ve kışkırtmacılığı, dinci-laik kışkırtmacılığı, aynı şekilde Alevî-Sünnî ayrımı ve kışkırtmacılığı, Türkiye'yi bölme düşüncesinde olanların sürekli üzerinde durdukları noktalardır. Bu bakımdan, uyanık olmak zorundayız.

Hangi fikir ve inanca sahip olursa olsun, Türküyle, Kürdüyle, Alevîsiyle, Sünnîsiyle bu milletin bir bütün olduğunu bilmemiz gerekir, kederde ve sevinçte beraber olduğunu bilmemiz gerekir. Bu birlik ve beraberliği, kimsenin bozmaya hakkı olmadığını, buna da kimsenin gücünün yetmeyeceğini bilmemiz gerekir. (RP, ANAP ve BBP sıralarından alkışlar)

Asıl, dış güçlerin Türkiye'ye yönelik stratejilerinin, Türkiye'yi bölmek, parçalamak ve mümkün olduğunca ihtilaflar ve çatışmalar çıkarmak olduğunu bildikten sonra, özelde Sivas olaylarını da bu bakış açısından değerlendirmek mümkündür.

Olayların nasıl cereyan ettiğini gözden geçirdiğimiz zaman, bazı noktalar üzerinde yoğunlaşabilir, gerçekleri ortaya çıkarabiliriz ve sağlıklı yorum yapabiliriz.

Bilindiği gibi, Sivas'ın Banaz Köyü'nde -Pir Sultan Abdal'ın doğduğu yerde- her yıl Pir Sultan Abdal Şenlikleri düzenlenmektedir. Bu sene Kültür Bakanlığı ve Sivas Valiliği'nin katkılarıyla, düzenleme komitesi tarafından Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri Sivas merkezine alınmıştır. Daha önceki yıllardan farklı, daha etkili, daha kapsamlı bir program yapılmış ve 4 gün sürmesi programlanmıştır. Bu 4 günlük şenliklerde konuşmalar, konserler, paneller, kitap ve fotoğraf sergileri, slayt gösterileri, film gösterileri, tiyatrolar, şiir programları yer almıştır ve bu etkinliklerin yapılabilmesi için çok sayıda -100 civarında- davetli, Ankara ve İstanbul'dan Sivas'a getirilmiştir.

Gerek program gerekse davetliler, bu etkinliklerin Sivas'ta bir siyasi düşüncenin gövde gösterisine dönüşeceği intiba-ını kamuoyunda oluşturmuşlardır, özellikle Yazar Aziz NESİN'in, "Ben Pir Sultan Abdal'ı tanımıyorum" dediği halde, bu etkinlikler için Sivas'a getirilmiş olması da, kamuoyundaki bu düşünce ve kanaati pekiştirmiştir.

Sivas hassas bir bölgedir. 15 yıl önce cereyan eden Sivas olayları, hâlâ o dönemi görenler ve yaşayanların hafızalarında. Bu bakımdan, Sivas'ı tanıyan, Sivas'ın hassas konumunu bilen mahallî basın, olayların tırmanmakta olduğunu ve birtakım gelişmelerin meydana gelebileceğini önceden sezinlemiştir. Bu bakımdan, Sivas basını olayların meydana gelişinden bir gün önce ve olayların meydana geldiği gün çıkan yayımlarında, yetkilileri dikkatli olmaya çağırılmışlardır. Bir gazetenin perşembe günü baskısında, "Sivaslı dikkatli ol, tahriklere kapılma" başlığıyla dikkatler çekilmiştir ve burada, "Son günlerde Devlet'e, Hükümet'e karşı illegal eylemler için bazı karanlık güçler Sivas'ı merkez olarak seçmeyi planlamışlardır. Bugün Sivas'ta ilk denemesi de yapılabilir. İşte bu nedenle halkımızın dikkatli olması, her yönden gelecek tahriklere kapılmaması gerekir" diye yayımlar yapılmıştır.

Bir başka gazete yine, aynı şekilde, "Tahriklere kapılmayın" diye ana başlık attı, gazetenin o nüshası da, olayların meydana geldiği günden önceki güne aittir.

Bunun dışında, Sivashlı, Sivas Milletvekilleri'nden Sayın Azimet Köylüoğlu'nun da Sivas'ın hassas durumunu bilmesi sebebiyle ilgileri daha önceden uyardığı ve bu tip faaliyet ve etkinliklerin yapılması gerektiğini söylediği, kendi beyanatıyla ifade edilmiştir; fakat bu uyarılara rağmen, yetkililer olayın ciddiyetini kavrayamamışlardır.

Perşembe günü Kültür Müdürlüğü'nde ve Buruciye Medresesi'ndeki kitap sergisinde Aziz NESİN'in yapmış olduğu konuşmalar, Sivas kamuoyunda cuma günü kulaktan kulağa dolaşmaya başlamıştır ve kulaktan kulağa dolaşırken de, abartılar, ilaveler yapılmaya başlanmıştır. Öğleden önce, yer yer gruplar halinde hareketlilik görülmüş; fakat, daha çok cuma namazından sonra, çeşitli bölgelerde daha büyük gruplar halinde gösteriler başlamış; gittikçe genişleyen topluluklar, 15-20 bin kişiye ulaşmıştır. Gösteriler, Valiliğin önünde ve Kültür Merkezi önünde sürmüş; Aziz NESİN ve Aziz NESİN'i bu program münasebetiyle Sivas'a özellikle davet ettiği şeklinde yorumlanan Sivas Valisi aleyhinde sloganlar atılmıştır.

Kalabalığın artması ve gelişmelerden endişe duyulması üzerine, kalabalığın yatıştırması için Sivas Valisi'nin ricası üzerine, Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU Bey, 15.30'da Kültür Merkezi'nin önünde, yanında Emniyet Müdürü de bulunduğu halde, halkı yatıştırıcı bir konuşma yapmıştır.

Daha sonra Sivas PTT'si yakınındaki bir bölgede iki kez ve bir de istek üzerine, belediye hoparlöründen halkı yatıştırmak için konuşmalar yapmıştır. Bu konuşmaları Vali'nin ricasıyla yaparken yanında yetkililer vardır, yanında emniyet müdürü vardır ve son yaptığı konuşma esnasında yanında diğer partilerin il başkanları vardır, onları da davet etmiştir. Bu yatıştırıcı konuşma zaman zaman etkili olmuş ve halk bazen dağılır gibi olmuştur; fakat kalabalık, özellikle... sonra Aziz NESİN'in Madımak Oteli'nde kaldığını öğrendiği için, Madımak Oteli'nin önünde birikmeye başlamıştır ve mesai saatinden sonra da kalabalık artmıştır. Neticede, 19.30 sularında otelin önündeki arabaları yakmışlar ve daha sonra da otele atılan ateş parçası sonrasında otelin yanmaya başladığı görülmüştür. Bu yangın sırasında boğulma yoluyla 36 vatandaşımız ölmüş ve çok sayıda da yaralanan olmuştur.

Aziz NESİN ise, Otel'e yaklaştırılan itfaiye aracı ve itfaiye görevlileri tarafından kurtarılmıştır. Sivas'ta bu yaralıları kurtaran itfaiye, Sivas Belediyesi'ne aittir, Halbuki, diğer birtakım kamu kuruluşlarının da itfaiyeleri olduğu halde, bunların hiçbirisi garajlarından dahi hareketlenmemişlerdir; ama, Sivas Belediyesi'ne ait itfaiye araçları, yangının çıkışından itibaren olay mahalline yönelmiş; fakat, kalabalık sebebiyle, engellemeler sebebiyle bu itfaiye araçlarının... de otele ya-nastırmak mümkün olmamıştır.

Aziz NESİN'in, "Bir dakika daha kalsak ölecektik" diye ifade ettiği, kendisini!..... kayla dahi olsa kurtaran araç, Sivas Belediyesi'ne ait araçtır. Daha sonra yapmış olduğu basın toplantısında "Beni kurtarmak değil, öldürmek istediler" diye ifade etmesine rağmen kendisini de oradan kurtaranlar Sivas Belediyesi'nin itfaiye görevlileridir.

Daha sonraki gelişmeler itibariyle, kalabalık dağılmış ve 23.00'den sonra sokağa çıkma yasağı ilan edilmiştir, bundan sonra da önemli bir olay meydana gelmemiştir. Burada özellikle belirtmemiz gereken nokta, olayların Aziz NESİN'e duyulan bir tepkinin neticesi olduğudur. Olaylar, bir Alevî-Sünnî çatışmasına dönüşmemiştir; olaylar, bir laik-dinci çatışmasına dönüşmemiştir; olaylar, bir halk ve güvenlik güçleri çatışmasına dönüşmemiştir; ancak, burada dikkatimizi çeken bir nokta da, saat 13.30'dan itibaren olaylar devamlı genişlediği halde, diğer davetlilerle birlikte Aziz NESİN'in Sivas'tan alınarak, şehir dışına niçin çıkarılmadığı konusudur, bunun sorulması gereklidir. Otel önündeki kalabalık 17.00'den itibaren büyümeye başlamıştır; halbuki, 13.30-17.00 arasında, otelde bulunanlar rahatlıkla alınabilir ve şehir dışına çıkarılabilirdi.

ikinci bir nokta, Aziz NESİN ifadelerinde, "Saat 17.00'de Sayın Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü'yle görüştüm; ölmek üzere olduğumuzu, hayatımızın tehlikede olduğunu belirttim, buna rağmen bir yardım gelmedi" diye ifade etmiş olması da önemlidir.

Şimdi, burada, özellikle, konunun fikir ve düşünce özgürlüğü olarak değerlendirilmesi noktası üzerinde durmak istiyorum. Biz, fikir ve düşünce özgürlüğüne herkesten daha fazla taraftarız ve öteden beri savunduğumuz ana ilkeler ve prensiplerden biridir düşünce özgürlüğü, fikir özgürlüğü, inanç özgürlüğü. Ancak, fikir ve düşünce

özgürlüğünün sınırının ne olduğunu bilmek lazımdır. Düşünce ve fikir özgürlüğü, hiçbir zaman başkalarının düşüncelerine, fikirlerine ve inançlarına hakaret etme özgürlüğü değildir, yazar Aziz NESİN, daha önce dünyada pek çok olayın meydana gelmesine sebep olan Salman Rüşdî'nin *Şeytan Ayetleri* kitabını yayımlamakla Türk kamuoyunda ün salmıştır.

Herkesin bildiği gibi, *Şeytan Ayetleri* kitabı bilimsel bir kitap değildir, belli bir fikrin tartışmasını ifade eden bir kitap değildir, düşünce özgürlüğünü ifade eden bir kitap değildir; edebî bir niteliği de yoktur. Bazı yerlerinde Müslümanlara, inananlara büyük hakaretler taşıyan, hiçbir fikrî tartışma olmaksızın hakaretler taşıyan bir kitaptır. Bütün Müslümanların saygı duyduğu Kâbe'yi bir geneleve benzeterek yaptığı tasvirler tüm dünyada, özellikle Pakistan'da ve Bangladeş'te büyük olaylara yol açmış ve bundan beş sene önce 26 kişinin ölümüne sebep olmuştur.

Sayın Aziz NESİN, son günlerde unutulmuş olmanın verdiği ve çıkarmakta olduğu derginin satış yapamaması sebebiyle de bunalıma girdiği anlaşılan ruhsal bir anaför içerisinde, ilgi odağı haline gelebilme düşüncesiyle, bu *Şeytan Ayetleri* kitabını dergisinde yayımlamaya başlamıştır.

M. Vehbi DİNÇERLER (Ankara): İzin almadan...

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Üstelik, bu Salman Rüşdî de Aziz NESİN hakkında, "Aziz NESİN, kitabımı kendi politik çıkarlarına alet etmiştir; kitabımı yayımlamasına izin vermedim, yaptığı korsanlıktır" demiştir. Salman Rüşdî'nin bile izin vermemesine rağmen, böylesine, fikir hürriyetiyle hiçbir ilgisi olmayan bu kitabı gazetesinde yayımlarken, daha önce diğer illerimizde olaylar olmuştur ve Aziz NESİN hakkında davalar açılmış, gazetesi toplatılmıştır.

Sayın Nesin, kitabındaki bu ifadelere benzer başka yerlerde tekrarlamış olduğu sözleri Sivas'ta da tekrar etmiştir: "Türk Milleti zaten korkak bir millettir, Alevîsi de, Sünnîsi de çoğunlukla korkaktır" diyerek Alevî-Sünnî ayrımı da yapmamıştır, "Alevîsi de Sünnîsi de korkaktır. Ne zaman başına bir kabadayı gelirse, sesini çıkarmaz, itaat eder. Çünkü, onlar da Müslüman'dır" demiştir, korkaklığın ölçüsü olarak da Müslümanlığı vermiştir. "Alevîler de korkaktır, çünkü on-

lar da Müslüman'dır, Sünnüler de korkaktır, çünkü onlar da Müslüman'dır" demiştir. Aynı şekilde, "Türk Milleti'nin yüzde 90'ı aptaldır" ifadesini kullanmıştır, "Kur'an eskimiştir" ifadesini kullanmıştır, "Ben sizin Cenabı Allah'ınıza inanmıyorum" ifadesini kullanmıştır; ama, daha önceki beyanatları, özellikle *Şeytan Ayetleri* kitabını tercümesi, yayımlaması sebebiyle de kamuoyunda bütün bu ifadeler hakaret ve alay anlamına genişletilerek yayılmıştır.

Şimdi, burada, ben, Eskişehir'de bir vaizin yapmış olduğu konuşmayla, bir grup vatandaşımıza hakaret edildiği gerekçesiyle bazı milletvekili arkadaşlarımın bu kürsüden gösterdikleri tepkiyi hatırlıyorum. Milletin bir kısmına yapılan hakaret, Meclis kürsüsünden bile tepkiyle dile getirilirken, Alevîsiyle, Sünnîsiyle milletin tamamına gösterilen bu hakaretlerin ne anlama geldiğinin yorumunu arkadaşlarıma bırakıyorum ve maalesef, bu olaylar sırasında Vali tedbirsizlik yapmıştır. Aziz NESİN'in kamuoyundaki bu konumuna rağmen, onu Sivas'a getirmiştir. Yapmış olduğu kültür sitesindeki toplantıda protokolde kendisine yer verilmiştir, Vali'den sonra konuşma yapmıştır ve hakaretimiz ifadelerini bu toplantıda kullanmıştır ve tedbirsizlik sadedinde aynı şekilde aynı kişinin şehir dışına çıkarılmasında gerekli özen gösterilmemiştir.

Anayasanın 34. maddesinde, kamu düzenini bozacak olayların çıkması muhtemelse, toplantı ve yürüyüşleri yasaklama yetkisi valiye verildiği halde, Sayın Vali, 34. maddedeki tehditler, kamu düzenini bozucu unsurlar ortaya çıktığı halde, Aziz NESİN'i getirmiştir, birlikte toplantı yapmıştır ve protokolde yer vererek, kendisinden sonra toplumu tahrik edici konuşmalar yapmasına müsaade etmiştir.

Burada, halkı suçlamanın yerinde olmadığı kanaatindeyim. "Kitle psikolojisi" denilen bir olay vardır. Kitle, Batı'da da aynı şekilde, zaman zaman galeyana gelebilmektedir. Rio Festivalleri'nde, Münih Faşingleri'nde meydana gelen olaylar hepimiz tarafından hatırlanmaktadır... Stat facialarını da hepimiz hatırlıyoruz, dünyanın dört bir bucağından... Sivas olaylarını da halk açısından, toplum açısından böylesi bir kitle psikolojisinin ürünü olarak değerlendirmek gerekir.

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Mazur mu göreceğiz yani?!

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Burada mazur görme diye bir şey yoktur. Halk tahrike uğramıştır.

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): 36 kişi öldü, mazur mu göreceğiz?

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Altını çiziyorum sayın arkadaşım, halk tahrike uğramıştır.

Mustafa YILMAZ (Malatya): Halkın içinde tahrikçiler yok muydu?

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Bu tahriki yapanlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Azimet KÖYLÜOĞU (Sivas): Niçin, heykeli, ip takıp sürüklüyorlar?

BAŞKAN: Değerli arkadaşlarım, hem önerge sahibi sıfatıyla beş ayrı sözcü, hem bütün gruplarımızın değerli sözcüleri, duygularımıza, düşüncelerimize tercüman. Lütfen... Hoşgörü ve birlik içinde örnek olmamız gereken günlerdeyiz.

Sayın Şener, Sayın Metin EMİROĞLU'na tanıdığım gibi, 5 dakika ilave süreyi size de tanıyorum.

Buyurun.

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Sayın Milletvekilleri, olayda suçlular vardır, tahrikçiler suçludur. Benzini alan ve kibriti çakan suçludur. Bu suçluların üzerine gidilmesinden yanayız, bunlar hakkında soruşturma yapılmasından yanayız, yakalanmalarından yanayız, yargılanıp cezalandırılmalarından yanayız. Ancak, birtakım tahrikçilerin ve suç faillerinin yaptığı tahrikler sonucunda ortaya çıkan olaylarda bütün kitleyi ve Sivas halkını mahkûm etmeye kalkmak yanlıştır. (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Bakın, tutuklanan 61 kişi vardır, elimdeki liste vilayetin listesidir, Vali'nin hazırlamış olduğu listedir; 50 kişi aranmaktadır. Her meslekten, her meşrepten, Sünnîsinden, Alevîsine kadar bu listede isimler vardır. Bir şey daha ilave edeyim: Bu listede her partiye mensup üyeler vardır. Dolayısıyla, suçluyla masum halkı da ayırmak lazımdır. Benim asıl vurgulamak istediğim nokta budur. Kızılcahamam, Boyabat olayları olmuştur... Orada toplumu, kitleyi suçlayabilir misiniz? Ama, suçu işleyeni her zaman cezalandırmak gerekir. Bizim kanaatimiz ve görüşümüz budur.

Bu arada özellikle Türkiye'yi bölme çabasındaki, kaygısındaki bazı dış mihrakların etkisiyle olayların hedefi halinde Refah Partisi'nin gösterilmeye çalışılmasını da yadırgıyorum. Özellikle 1 Kasım seçimlerinden sonra, Genel Başkanımız 2 Kasım günü bir basın toplantısı yaptılar ve "bundan sonra bizim aleyhimize düzenleyecekleri tezgâhlara dikkat ediniz" diye de talimat verdiler.

Gerçekten daha sonraki dönemlerde Refah Partisi'ni ilgilendirmeyen pek çok hadise, ucundan kıyısından, Refah Partisi'yle ilişkiliymiş gibi gösterilmeye çalışılmıştır. Bu, Türkiye'de 4 milyonun üzerinde oy almış bir partiye yöneltilen isnatlar, aslında sağlıklı değildir. Ülkenin birliği, beraberliği ve bütünlüğü açısından da sağlıklı değildir.

Özellikle Belediye Başkanımız'ın bu olayların önlenmesi için, kitlelerin yatıştırılması için gösterdiği çabaları ve fedakârlıkları, burada takdirle anıyorum. Arkasından, art niyetli, ajan provokatörlerin ne şekilde yorumlar getireceğine aldırış etmeksizin, aynı olayların içerisinde, aynı konumda ben de kendimi bulsaydım, aynı gayretle bu topluluğu yatıştırmaya çalışırdım. (RP sıralarından alkışlar)

Her şeyden önce Sivas halkı bilmektedir; Sivas'ta belediye hizmetleri, öncelikle Alevî vatandaşların yaşamış olduğu Alibaba Mahallesi'nden başlatılmaktadır, asfalt çalışmaları Alibaba Mahallesi'nden başlatılmıştır, bu sene de asfalt tamirleri yine Alibaba Mahallesi'nden başlatılacaktır; çünkü, Sivas'ın hassas konumu itibariyle, birlik ve beraberliği duyulan ihtiyaç, en fazla Refah Partisi tarafından takdir edilmekte ve bilinmektedir. (RP sıralarından alkışlar) Sivas'ı temsil eden bir ozan ve köpek heykelinin sökülmesiyle ilgili olarak -Sayın Vali'nin basın toplantısında açıkladığı gibi- emri ve talimatı Sayın Vali vermiştir. Diğer heykel de, Sayın SHP sözcüsünün ifade ettiği gibi taşlanmış, kırılmış değildir; saat 23.00'ten sonra, gece sokağa çıkma yasağı başladıktan sonra, ilgililer tarafından heykel yerinden alınmış ve Kongre Lisesi'ne kaldırılmıştır, Kongre Lisesi'nde çekilen fotoğrafları, bize gönderilmiştir.

Aziz NESİN'in, "Sivas'a gittiğimden pişman değilim, orada ölseydim, iyi ki, ölmüşüm derdim" ifadelerini dikkatle izlememiz lazım...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: Sayın Şener, bir dakika daha veriyorum.

Bahaddin ELÇİ (Bayburt): Nesin, amacına ulaştı tabii.

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Ve bu Aziz Nezsın'ı kurtaranın da Sivas Belediyesi'ne ait itfaiye olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Tekrar özetlemek gerekirse; biz, suçlulardan hesap sorulmasından yanayız. Suçlu kimse hesap sorulmalıdır ve yakalanmalıdır. Ancak, suçlu üretmeye çalışılmamalıdır. (RP sıralarından alkışlar) O muhtemel suçlular arasındaki bir şahsı, basının boy boy fotoğraflarla, olaylar tek ondan çıkmış gibi yayınlamaya kalkmasını da yadırgıyorum. Belirttiğim gibi, tutuklu listesinde 61 kişi var, aranan ise 50 kişidir, 100'ün üzerindeki insan içerisinde bir kişinin seçilip, basında boy boy fotoğraflarla yayınlanmasını yadırgadığımı, burada ifade etmek istiyorum

Mustafa YILMAZ (Malatya): Tahrik ediyor.

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Yalnız o değil...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Saygılarımı sunarım. (RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Şener.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın İbrahim Özdiş; buyurun (CHP aralarından alkışlar)

İbrahim ÖZDİŞ (Adana): Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri; 2 Temmuz Cuma günü Sivas'ta yaşanan olayların araştırılması için verilen önerge üzerine mensubu bulunduğum Cumhuriyet Halk Partisi Grubu'nun görüşlerini aktarmak için huzurlarınıza gelmiş bulunuyorum; bu vesileyle Yüce Meclis'i saygıyla selamlıyorum.

Bu olaylarda yaşamlarım yitirenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına ve tüm halkımıza başsağlığı diliyorum. Bu olaylarda yaralananlara geçmiş olsun diyor, acil şifalar diliyorum.

Yine, Erzincan Kemaliye'de öldürülen yurttaşlarımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Değerli Milletvekilleri, bu insanlık dışı olayın sorumlusu Sivas halkı değil, Sivas'ı siyasi çıkarları için kullanan, yoksul halk çocuklarını kandırıp Madımak Oteli'ne doğru yürüten, Atatürk Büstü'nü ve Pir Sultan Abdal Heykeli'ni kırdıran çağdışı düşüncedir. Sivas'ta yaşanan vahşet, köktedincilerin, Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri'ni fırsat bilip, önceden hazırladıkları kanlı irtica eyleminden başka bir şey değildir.

Nedense, olayın laik Türkiye Cumhuriyeti'ne yönelik olduğu görmezlikten geliniyor.

Değerli Milletvekilleri, Sivas'tan öte, dünyayla birlikte, bu dünyaya bağlılığı, yaşamı ve doğayı sevmeyi, insana değer vermeyi ve saygı göstermeyi, bencillığe karşı özgeciliği, yobazlığa karşı hoşgörüyü savunmayı, barış ile kardeşliği önermeyi, baskıcı ve sömürücü yöneticilere karşı çıkmayı, döneminde rüşvet yiyen ve adaleti çiğneyen kadıları eleştirmeyi, acı çeken yoksul halktan yana çıkmayı kendine şiar edinmiş, Halk Edebiyatımız'ın büyük ozanlarından Pir Sultan Abdal için düzenlenen şenlikler, çok acı bir sonla kapandı. Türkiyemizi insanlık karşısında utandıracak bir katliamla noktalandı. Bu katliam, hiçbir nedenle haklı gösterilemez. Çağımızda hiçbir gerekçe, insanları diri diri yakmanın mazeretini oluşturamaz.

Kocaman bir kent, on-on iki saat gericilere teslim edilmiştir. Bunlar, Almanya'dan Türkiye'ye sakal bırakarak gelen dazlaklardır, bize göre. Televizyon ekranlarında herkesin gördüğü gibi, yolda başı açık yürüyen kadınları da taşladılar. Pir Sultan Abdal Heykeli'nin gözünü oyarak, başını kopardılar ve Sivas yollarında sürüklediler. Pir Sultan'ı, 450 yıl sonra yeniden idam ettiler. Köktendinciliğin zorba tırmanışını duymayan kulaklar duymalı, görmeyen gözler görmelidir. "Şeriat isteriz" diye yollara dökülen bu çapulcu gurubu, 12 Eylül rejiminin ve Evren'in, daha sonraları Özal ve Demirel iktidarlarının ürünleridir.

Sayın Milletvekilleri, olay halkın kışkırtılması, galeyana gelmesi sonucu meydana gelmemiştir. Sivas, Önceki gün, en az bir hafta önce planlanmış bir gerici saldırıyı yaşamıştır. Güvenlik güçleri, saldırgan küçük grupları, daha başından dağıtabilir, hatta katliamı önleyebilirdi; ama, saldırının her aşamasında seyirci kalmıştır. En küçük bir işçi-memur eylemini copla karşılayanlar, yobaz güruhunu hoş görmüşlerdir,

cesaretlendirmişlerdir. Cumhurbaşkanı Sayın Demirel, Başbakan Sayın Çiller, Yardımcısı Sayın İnönü, İçişleri Bakanı Sayın Gazioğlu ve tüm yetkililer, saldırıyı seyreden tutumlarıyla hepsi sorumludurlar.

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri; 2 Temmuz Cuma günü, Sivas'ta, devlet, maalesef kendisini şeriate teslim etmiştir, ödün verile verile bu noktaya gelinmiştir. Geline yer; uçurumun kenarı değil, uçurumun hemen yanı başıdır.

Sivas'ta saldırıyı başlatan 300-400 kişilik organize bir gruptur. Bunların Sivas halkıyla bir ilgisi yoktur, bunlar, şeriatçı militanlardır. Bu küçük grubun daha sonra kalabalığa dönüşmesi, devlet güçlerinin olayı seyretmesi sonucu meydana gelmiştir.

Değerli Milletvekilleri; ilk tahriki yerel gazeteler başlatmıştır. Olay örgütlüdür, planlıdır. Yoksa, Pir Sultan Abdal Heykeli'nin yıkılmasının, kırılmasının ve Atatürk Büstü'nün sökülmesinin anlamı nedir? Binlerce kişilik bir yığın "şeriat isteriz" diye bağıyor, devlet sesini çıkarmıyor!.. Kadınlar, gencecik kızlar otelde, kaçmaya çalışıyorlar,

"yanıyoruz" diye bağıyorlar. Karşılarında ise sakallılar, sinkafı ke-limelerle "yanın" diye karşı çıkıyorlar. Bunlar neyin Müslümanı? Bu, bir alçaklık örneğidir.

Düşünebiliyor musunuz; belki bin koldan, bütün devlet makamlarına, Cumhurbaşkanı'ndan Başbakanı'na, Yardımcısı'na, sorumlu bakanına; özetle bütün devlet makamlarına bilgi saatler önce ulaştırıldığı halde, insanlar otelde dumanla boğulabiliyor... Deyim yerindeyse, bütün devlet makamları neredeyse naklen yayınlanan cinayeti izliyor ve hiçbir şey yapmıyorlar, yapamıyorlar.

Değerli Milletvekilleri, bundan sonra şu açıkça bilinmelidir ki Hükümet'in Sivas Olayları'nda göstereceği en küçük zaaf, vereceği en küçük ödün bile, devleti, kendi kendini koruyamaz hale sokacaktır ve pek yakında, orada ve başka bir yerde çok daha vahim olayların, çok daha büyük eyleme kalkışma girişimlerinin yenilenmesine, yeni insanların ölmesine neden olacaktır.

Değerli Arkadaşlarım; Sivas Olayları yalnızca önceden örgütlenmiş bir tahrikle ortaya çıkan yerel bir olay değil, geleceğin hazırlığını içeren, nabız yoklayan, güç deneyen eylemlere kalkışmanın ilk adımı, bir ön provası olarak görülmelidir. Sivas Olayları üzerine Hükümet'in tutumu ve alacağı kararlar, giderek önem kazanıyor. Hükümet, vakit yitirmeksizin ya gerçeğe uygun hareket edecek ya da oy belası, idarei maslahatçı davranacaktır.

Değerli Milletvekilleri, Sivas Olayları şeriat rejimi kurmak isteyenlerin planlı bir kalkışmasıdır. Gericilerin şeriat isteği, ülkemizin kara bir gerçeğidir. Türkiye'yi ortaçağ karanlığına ve İran tipi bir rejime döndürme faaliyetleri herkesin gözünün önündedir. Muammer AK-SOY, Bahriye ÜÇOK, Turan DURSUN, Uğur Mumcu'nun öldürülmeleri, hep bunların örnekleridir.

Devlet, her şeyden önce, vatandaşının can güvenliği için vardır. Her cinayet, devletin bu temel varlık nedenini çöktürür. Demokrasinin "olmazsa olmaz" koşulu yalnız genel seçim değildir. Laikliğin yaşamadığı toplumlarda demokratik rejimi hayata geçirmek olanaksızlaşıyor.

Bugün, 1 milyar nüfuslu İslam dünyasında, çağdaş demokrasiye en yakın siyasal düzene sahip tek ülke Türkiye ise, elbette bu düzeye Yüce Atatürk'ün laik devrimi sayesinde ulaşılabilmiştir. Dünyanın gözleri önünde aydınlarını, şairlerini, yazarlarını, sanatçılarını diri diri yakan bir ülke olmanın utancını yüreğinde duymayan bir Hükümet'ten bu ülkeye hayır geleceğine inanmıyoruz. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Kara irtica, planlı, programlı ve sistemli bir gelişme sürecinde devlet olanaklarını kullanıyor. Bir gün gelecek, Laik Cumhuriyeti bir yaşam biçimi sayan yurttaşların gözleri açıldığı zaman iş işten geçmiş olacak. Eğer aydınlık, laik, özgür bir Türkiye'de yaşamak istiyorsak, kara irtica karşısında demokratik bir seferberliğe tez elden başlamak zorundayız. Siyasal parti olarak ve siyasetçi olarak, Sivas'ta, yurdun her yerinde puan kazanma yolu, o provakatörlerin, eylemcilerin üzerine tam bir kararlılıkla gidebilmektir. Hiç olmazsa, bu Sivas katliamından sonra hukuku savsaklamayalım. Öldürülen 36 insanımızın katilleri bulunup yargılanıp, ardından mutlaka cezalandırılmalıdır.

Değerli Milletvekilleri, Bugün Türkiye'deki bazı camiler, radikal İslamcıların hareket merkezine dönüştürülmüştür. Bazı camilerden laik Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Atatürk'e yönelik saldırılar yoğunlaşmıştır.

Değerli Milletvekilleri, Türkiye'nin barışa ihtiyacı vardır. Temel kural, hukukun üstünlüğüdür. Birtakım istenmeyen olayları ortadan kaldırmak için uzlaşmak tehlikelidir. Sivas'taki sonuç, iktidarın hesabını vermesi gereken bir tablodur. Bu tabloda acz vardır, zamanında karar verememe vardır, gerekli önlemlerin alınamaması vardır, iktidarın, olaya gereken dikkat ve ciddiyetle bakmadığına inanıyoruz.

Değerli Milletvekilleri, devletin Kültür Bakanlığı'nun yaptırdığı Ozanlar Heykeli'ni yobazlara vermek aczinin arkasından Atatürk Büstü de yıkılmıştır. Aciz ve tavizci davranışlarla sonuç alınamayacağı görülmüştür. Hükümet, "laik, demokratik hukuk devleti" söylemlerinde samimi ise, bu son derece önemli ve düşündürücü olaydan başlamak üzere, Türkiye Cumhuriyeti'ni de yıkmayı hedefleyen bu şeriatçı güçlerin üzerine giderek kendini aklamalıdır, aklamak zorundadır; yoksa, Hükümet, bütün bu suçlamaların muhatabı olacaktır. Devlet, kendi insanlarına sahip çıkarak bu katil çetelerin yakasına yapışmalıdır. Din istismarıyla yola çıkan, gerçekte insanlık düşmanı olan bu kışkırtıcıların, din ve vicdan hürriyetiyle, hele demokrasiyle hiç mi hiç alakalarının olmadığı gün gibi aşikârken, halen Anayasa'nın ilgili maddesinin istismarına da göz yumulmamalıdır.

Bu güçler, uzun zamandan beri, çeşitli biçimlerde ve devlet örgütü içerisinde örgütleniyorlar. Bugün sadece Sivas'ta 14 tane bu tür yatılı pansiyon ya da yurt olduğunu biliyor musunuz? Çarpık eğitim sistemi sonucu, devlet tarafından kaderine bırakılanların nerelere çekildiğinin açık bir göstergesi değil mi? Bu türden, ülke çapında ne kadar yurt ve benzeri seri eğitim yerleri vardır; devlet tarafından biliniyor mu? Biliniyorsa, şimdiye kadar bunlar devlet tarafından hiç denetlenmiş midir? Elbette, hayır...

Değerli Milletvekilleri, peki bu yurtlarda kimler kalıyor? Yoksul halk çocukları. Taşradan, köylerden eğitim için okullara gelen dar gelirlili halkın çocukları; işçinin, memurun, küçük esnafın, köylünün çocuklarıdır bunlar. Devlet adamlarının, işadamlarının, hatta şeriatçı

kurumların liderliğini yapanların çocuklarının bile buralarda kaldığını ve eğitildiğini hiç gördünüz mü? Hayır.

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Sayın Başkan, mevzu dışına çıkıyor.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Öyleyse, ne yapıldığı ve ne amaçla açılıp işletildiği belli olan bu gibi yerlerin, denetim, eğitim, öğretim ilkelerine ters düşen işletme biçimlerinin engellenmesi yoluna bir an önce gidilmelidir.

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Başka konuları karıştırma.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Değerli Arkadaşım, biraz evvel Grubunuz'un sözcüsü kalktı, konuştu. Kendi Grubumuz'dan hiçbir itiraz gelmedi. Sükûnetle dinlemesini bilin. (RP sıralarından gürültüler)

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Otelden bahset, mevzunun dışına çıkma. Haddini bil!.. Seviyesiz, utanmaz!..

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Sayın Başkan, hangi camileri diyor bu?

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Lütfen... Lütfen...

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Hangi camide terör var; Kocatepe'de mi terör var, Hacıbayram'da mı terör var, Kahramanmaraş'ta mı terör var?! isim ver...

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Bazı camilerde diyorum kardeşim.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): İsim versin, isim, açıklasın Sayın Başkan, lütfen... Zabıtlara geçirilsin.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Bazı camilerde... Biliyoruz, gerekirse bunları açıklarız. Bazı camilerde, diyorum...

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Lütfen zabıtlara geçirilsin Sayın Başkan, isim versin.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Müslümanlık, inanç bütünüdür, kim senin tekelinde değildir; hele hiçbir siyasi partinin tekelinde değildir.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Camiler kardeşlik yeridir Sayın Başkan.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Değerli Milletvekilleri, Türkiye’de tevhidi tedrisat bir an önce sağlanmalıdır, İslâmiyet, kimsenin ateşle öldürülemeyeceğini, işkenceye tabi tutulamayacağını öngörür. Bu da böyle biline.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Millet sizi dinliyor İbrahim Bey, devam edin...

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Tabii, tabii dinliyor; içtenlikle konuşuyorum, dinliyor tabii.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Sayın Başkan, lütfen, isim istiyoruz.

BAŞKAN: Sayın Özdiş, camiler konusunda genel bir ifade kullanmadınız değil mi?

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Zabıtlara bakalım lütfen Sayın Başkan.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Hayır efendim, zabıtları getirtip incelettirebilirsiniz; “bazı camiler” sözünü, özellikle, altını çizerek söyledim.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): İsim istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN: Bu konuda bir isim verme imkânınız var mı?

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Bu kadar ileri gidilmez.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Daha sonra takdim ederim efendim. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN: Değerli Arkadaşlarım, bir dakika... Heyecanla yanlış yapmamak için, hem hatibin maksadını uygun, gerçek haliyle zabıtlara geçirmesi imkânını tanımamız lazım, hem, varsa, bu tepkilere sebep olan soruyu...

Algan HACALOĞLU (İstanbul): İsim sormak usulden midir?

BAŞKAN: Değerli Arkadaşlarım, benim, hatibe bu hitabım, bir kolaylık sağlamak. Ona, bir şans, yanlış anlaşılmasını önleyecek bir fırsat tanımak amacını ifade eder.

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Ne dediğini bilen arkadaştır o.

Ali DİNÇER (Ankara): Sizin yardımınıza ihtiyacı yoktur, ne dediğini bilir, sözünü kesmeyin.

BAŞKAN: Değerli Arkadaşlarım, affedersiniz, hatibin kendisi burada; görüşmeler, herkesin işitebileceği açıklıkta cereyan ediyor. Ben, "Sayın Özdiş ne dediğini bilmez" manasına gelecek bir şey mi sordum? Yok. Ben, Sayın Özdiş'e, kişiliğinin de ötesinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Sözcülüğü'nün ağırlığını tanıyarak, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu Sözcüsü olmanın artılarını da dikkate alarak muamele ediyorum; yani, şahsı adına konuşsa, belki biraz farklı düşünürüm; ama, bir Grup sözcüsüdür arkadaşımız. Binaenaleyh, arkadaşımızın, bu hazırlığını yaparken, muhtemeldir ki, tespit ettiği somut bir-iki cami adı olabilir veya birlikte din görevlisi adı olabilir veya bir-iki olay olabilir.

Hasan DİKİCİ (Kahramanmaraş): Onu istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN: Varsa rezervinde sunar mı diye ona bir fırsat tanıdım. Yanlış anlaşılmasın.

Veli AKSOY (İzmir): Takdirindedir.

BAŞKAN: Arkadaşımın takdirindedir, söz hakkı tamamen kendi takdirine mevduudur. Arkadaşım "bazı camiler dedim" dedi ve devam ediyor. Tabiidir.

Buyurun Sayın Özdiş.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Milletvekilleri, biraz önce, SHP'nin Sayın Grup Sözcüsü, yine, dün, SHP'nin Sayın Genel Sekreteri, Sayın İçişleri Bakanı'nu istifaya davet ettiler, istifa etmesini istediler. Buradan söylüyorum, özellikle SHP'li arkadaşlarıma söylüyorum; SHP, istifaya davet etmez, SHP, Hükümet'in ortağıdır, istifa ettirir. Bunun, başka bir izahı yoktur. (CHP sıralarından alkışlar) İstifayı muhalefet partileri ister. Hükümet ortakları, Hükümet'in bir kanadı, istifa ettirir, Parlamento'ya öylesine gelir.

Bu davranıştan şunu çıkarıyoruz: Sanki, zevahiri kurtarmak çabası var burada. Değil arkadaşlarım; Sayın İçişleri Bakanı sorumlu olduğu kadar, tüm Bakanlar Kurulu'nun da sorumluluğu vardır. 5 saati aşkın bir süre önce; yani, olaylar çıkmadan 5 saat önce, Sayın Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü, Sayın Aziz NESİN'le telefon konuşması yapıyor, ona ifadesi aynen şu: "Merak etmeyin, her şeye hâkimiz, merak edilecek bir şey yok." Yani, burada, sadece Sayın İçişleri Bakanı'nun istifasını istemek doğru mu? Başbakan Yardımcısı Sayın Erdal İnönü'nün de böylesine bir ihmali var.

Yine başka bir ihmâl, Hükümet'in başından geliyor... Cumartesi günü, hepimiz olaya şahit olduk; Sayın Erdal İnönü, Sivas'tan geldi, öğle sularıydı, zannediyorum saat 14.00 idi; -çünkü, aynı gün saat 16.30'da değerli Grup Başkanvekilim ve dört arkadaşımızla birlikte biz Sivas'a hareket ettik, özellikle dikkatimi çeken bir olay; o gün, Sayın Başbakan Yardımcımız geldi, Bakanlar Kurulu sırasındaki yerini aldı ve yanında Cumhuriyet Hükümeti'nin Başbakanı vardı.

Siyasî parti sözcüleri, Hükümet Programı'yla ilgili konularda görüşlerini aktardılar, onları yanıtlamak için Sayın Başbakan kürsüye geldi.

Bu nasıl Hükümet?.. O Başbakan ki Sivas Olayları'nı, Van'daki otel yangınıyla karıştıracak kadar acze düşmüştür! (CHP sıralarından alkışlar) Yani, 36 tane insan Sivas'ta hunharca, bile bile yakılarak katlediliyor, o Başbakan'ın umurunda değil. Kalkıyor, yanında Başbakan Yardımcısı olduğu halde, ondan bilgi alma gereğini dahi duymuyor ve böylesine bir gafta bulunuyor.

Değil sevgili arkadaşım, değil, bu Hükümet'te sadece İçişleri Bakanı istifa etmemeli, bu Hükümet'in kendisi istifa etmeli, kendisi... (CHP sıralarından alkışlar) Bu kesinlikle ortaya çıkmıştır, kendisi istifa etmeli...

Mehmet GÖZLÜKAYA (Denizli): Emrin baş üstüne!..

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Daha dün, pazartesi günü bu Hükümet'e güvenoyu verenler, bu Hükümet'in İçişleri Bakanı'na güvenoyu verenler, İçişleri Bakanı'nın istifasını isteyemezler. Bu, samimi bir davranış, içtenlikti bir davranış değildir; bu, zevahiri kurtarmaktır;

bu, olaya kılıf hazırlamaktır. Şahsen arkadaşlarımızın bu tavırlarını kınıyorum.

Değerli Milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin değerli üyeleri; hepinize sesleniyorum: Türkiye Cumhuriyeti'nin, hepimizin yapması gereken işlerden biri, sokak eşkıyası yobazlarca yıkılan, yıkılan Atatürk Büstü'nü, Ozanlar Heykeli'ni bir an önce daha görkemli bir şekilde yerlerine koymak olmalıdır. Yüce Meclis'in çok kutsal görevidir bu. (RP sıralarından alkışlar!)

Değerli Arkadaşlarım, Sevgili Milletvekilleri; bu araştırma önergesinin tarafınızdan destekleneceğini umuyor, hepinize saygılar, sevgiler sunuyorum. (CHP ve SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Özdiş.

Siyasî parti grupları adına son konuşmayı yapmak için, Doğru Yol Partisi Grubu Sözcüsü Erzurum Milletvekili Sayın İsmail Köse'yi kürsüye davet ediyorum.

Buyurun Sayın Köse. (DYP sıralarından alkışlar)

DYP Grubu Adına İsmail KÖSE (Erzurum): Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri; gruplarımızın, 2 Temmuz Cuma günü Sivas İlimiz'de meydana gelen olaylar dolayısıyla, müştereken vermiş oldukları araştırma önergesi üzerinde, Doğru Yol Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum. Konuşmama başlamadan önce Sayın Başkan'ı ve siz değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

2 Temmuz Cuma günü, Sivas'ta, Madımak Otelini'nin yakılması sonucu hunharca katledilen, hayatlarını kaybeden 36 vatandaşımıza Allah'tan rahmet, yakınlarına ve Yüce Milletimize, siz değerli milletvekillerine başsağlığı diliyorum.

Yine, dün akşam Erzincan'ımızın Kemaliye İlçesi'ne bağlı Başaran Köyü'nde 32 vatandaşımızı, PKK bölücü örgüt mensupları katletmişlerdir. Yine, orada katledilen şehit edilen vatandaşlarımızı da rahmetle anıyorum.

Sayın Başkan, Sayın Milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti'nin bekası için, milletimizin bütünlüğünün çok gerekli olduğu bu gün-

lerimizde, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimiz'deki bölücü olayların devam ettiği bir zamanda, milletimizi bölmeye, ül kemizi parçalama amacına dönük yeni bir olayla karşı karşıya bulun maktayız.

Sivas Olayları'nı, "başlamadan önce, başladığı anda, devletin ora da görevli kişilerinin yapması gereken nelerdir?" yönüyle ve sonucu itibariyle irdelemek gerekmektedir. Yalnız sonucuna baktığımız tak dirde hepimiz yanılırız, işte, bugün verilen araştırma önergesinin en iyi tarafı, başından sonuna kadar, olaylara akliselimle, teenniyle yakla şarak, kim sebep olmuştur, kimler katildir, kimler masumdur ve hangi düşünce sahipleri bu olaylara sebep olmuştur; bunların çok iyi şekilde incelenerek ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Yüreği sızlamayan hiçbir vatandaşımız, yüreği yanmayan hiçbir milletvekilimiz yoktur bu olaylarda. Hiçbir siyasî parti, kendisine çı kar sağlamak amacıyla, buradan kendi seçmenine mesaj göndermek maksadıyla, özellikle böyle bir millî davayı istismar etmeye de hakkı yoktur. (MHP sıralarından alkışlar)

Her insanımızda, bu mesele üzerinde, aynen PKK olayları kar şısındaki ittifakı gibi, ondan daha da fazla bir ittifak hasıl olmuştur. Onun için, burada, camiye yüklenen, camideki cemaate yüklenen, özellikle Allah'a ibadetini yapmak üzere cuma namazına girdiği bir sırada kulağının dibinde davul zurna çalmak suretiyle, onu tahrik etmek suretiyle sokağa çıkarmak olan zihniyet sahiplerini de hiçbir zaman göz ardı edemezsiniz. (MHP ve RP sıralarından alkışlar)

O itibarla, bu araştırma önergesiyle, inananlar açısından, inanan ların inançlarını istismar edenleri - gerçekten İslamda ne kin vardır, ne husumet vardır, ne de adam öldürme olayı vardır, bu şekilde yönlendirenleri ortaya çıkaracağız ve bunların gerçek Müslüman olmadıklarına hep beraberce tanık olacağız; ama, diğer taraftan da, bu inanan insanlarımızın mukaddes kitaplarına, peygamberlerine dil uzatanları da hiçbir şekilde, sözle affetmemiz mümkün değildir.

Tabii, hukuk devletinde yaşıyoruz; kanunlarımız vardır ve her suçun, karşılığında cezası vardır. Yine bir sözcü arkadaşımızın da değindiği gibi, hiç kimsenin, ne ihkakı hak talep etmek suretiyle kendi hakkını

almaya, ne de kendi inançlarına karşı başka inanç sahibi olduğundan dolayı ona hiçbir şekilde ceza vermeye hakkı yoktur; ama kınamaya hakkımız vardır. 36 vatandaşımızı, İslama, insanlığa, demokrasiye ve hiçbir kurala sığmayacak şekilde katletme arzusu ve maksadıyla oteli yakan yerli dazlakları(!) kınıyoruz. Bunun karşısında, yine kitleleri ayağa kaldırmak için, onların binlerce yıldan bu yana, canlarını feda etmek suretiyle en yüce bildiklerini, mukaddeslerini tahrip etmek maksadıyla, onu istimar edip, küçük düşürmeye yeltenen cüceleri de(!) kınıyoruz.

Değerli Milletvekilleri, Salman Rüşdi denîsi, bin yıldan bu yana üzerinde tartışma yapılmış ve hiçbir şekilde noksanı bulunmamış bir mukaddes kitapla ilgili, akla ve mantığa uymayan bir eseri ortaya koyabilir, Müslüman da olmayabilir. Esasen Müslüman değildir. Çünkü, Müslüman düşmanı olduğu için bunu yapmaktadır; ama, çok enteresandır ki, Batı ülkeleri dediğimiz ve her yönüyle örnek aldığımız devletler, bu eserin yayımlanmasına müdahale etmemişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında çeşitli düşünce sahipleri olduğunu varsayarak, maalesef, korsan yayınlarla, milleti rencide eden, milletimizi tahrip eden, yüzde 99'u Müslüman olan vatandaşlarımızı hiçe saymak suretiyle alay ederek, maalesef, parça parça da olsa, bu eser ülkemizde yayımlanmıştır.

Şimdi, 36 kişinin öldürülme olayını da buna bağlamak istemiyorum; ancak, bunu göz ardı ettiğiniz takdirde, sonuca varamazsınız; bundan sonraki gelişecek olayları da önleyemezsiniz. Olayların sebepleri vardır, saikleri vardır, sonuçları vardır. Yalnız sebebe dayanarak, "İşte şundan dolayı olmuştur!" demek de haksızlık olur; ama, bir faktördür. Bu faktörü bir tarafa iterek, yalnız Sivaslı vatandaşlarımızı mahkûm etmeye, onların, özellikle dinî düşüncelerinden dolayı, o sade, mübarek insanları burada suçlamaya da hiç kimsenin hakkı yoktur. Onlara hizmet vermiş olan bir insan olarak; ekseri köyünün Alevî olduğu Hafik İlçesi'nde kaymakamlık yapan bir kişi olarak söylüyorum; bayrağına, vatanına en fazla bağlı olan insanlardır vatandaşlarımız. O vatandaşlarımız Müslümandır, soyları da âzamisinin, Türktür; bu bayrağa, bu vatana en çok bağlı olan insanlardır. Bu Müslüman-Türk vatandaşlarımızı, Alevî vatandaşlarımızı; Leninizm rejiminin yıkılmasından sonra, ilahları Marks'ın, Lenin'in heykellerinin yerde parçalandığı bir dönemde, elleri boş kalan eski tüfeklerin ve beş asır önce, o günkü şartlarda, yöneticilerinin yapmış olduğu yanlış icraatla-

rından dolayı, o güzel şiirleriyle, hırçınlığı, yiğitliğiyle ve mertliğiyle onlara karşı çıkan Türkmen şairimiz, millî şairimiz Pir Sultan Abdal'ı kalkan yapmak suretiyle istismar etmeye kimsenin hakkı yoktur. (DYP sıralarından alkışlar.)

Değerli Milletvekilleri, Alevîler, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşunda ve devletimizin, memleketimizin kalkınmasında, sanatında, ilminde imzası olan insanlardır ve bir parçamızdır. Dün, Kürt-Türk ayrımı yapmak suretiyle, bin yıldan bu yana beraberce yaşayan kardeşlerimizi, birbirimizden ayrılmayacak olan parçalarımızı, etnik yönüyle nasıl karşı karşıya getirip, birbirimize kırdırma senaryoları hazırladıysa, Sivas Olayları da bir Alevî-Sünnî olayı değildir, kesinlikle bunu kabul etmiyoruz. Doğru Yol Partisi Grubu olarak teşhisimiz budur. Orada bir yanlış uygulama vardır, orada alınmamış tedbirler sonucunda 36 vatandaşımız maalesef hayatlarını kaybetmiştir.

Eğer Sivas Olayları'na, Alevî-Sünnî olayı olarak bakarsanız, bugün Ankara'da kaldırılan cenazelerin akabinde, Ankara'da yarından sonra meydana gelecek olayları, memleketimizin başka yerlerinde bulunan vatandaşlarımız arasındaki çatışmaları da davet edersiniz. Onun içindir ki, Sivas olayları suiijeneris bir olaydır, inanç yönüyle kesinlikle birbirine bağlı olmayan, o günün şartlarında değerlendirilmesi gereken olaylardır. Orada bir ihmâl vardır; evet, ihmâlin başı validir.

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Hükümet, Hükümet... Valiyi kim idare ediyor?

İsmail KÖSE (Devamla): Atatürkçüyüm diyenlere bakın; toplantı başlıyor ve -hepimiz, cemiyet ve parti kongrelerinde biliyoruz- böylesine fikriyle, zikriyle, yazısıyla mücehhez olduğunu iddia eden grupları bir araya geldiği bir toplantıda Atatürk'e saygı duruşunda bulunulmaz mı; maalesef bulunulmamış.

Oğuzhan ASILTÜRK (Malatya): Vali de orada...

İsmail KÖSE (Devamla): Evet, zabıtlarda var.

Toplantı başlarken, yalnız devrim şehitlerinin önünde saygı duruşunda bulunuluyor, Atatürk'e karşı saygı duruşu yok ve bunlar, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Atatürk'ten, Laik Türkiye'den bahsediyorlar.

Değerli Milletvekilleri, laiklik, bir prensip, bir ilkedir; laiklik, ne din düşmanlığıdır ne de dinsizlik manasına gelir. Devletimizin bütün müesseseleriyle uygulamış olduğu bir prensiptir. Laiklik, Müslümanı da koruyacaktır, "ateistim" diyeni, "Allah'sızım" diyeni de koruyacaktır; birbiriyle çatışmasını önleyecektir. Zaman içerisinde, Müslümanların, inananların aleyhine kullanılmıştır. Üzülerek ifade ediyorum, demokrasiye geçinceye kadar, hatta demokrasiye geçtiğimiz ara rejimler zamanında da, maalesef, en büyük laik olduğunu iddia edenler, laiklik kalkanını inanan insanlara karşı kullanmışlardır; ama, yine, geç de olsa, şükrolsun ki, bugün artık demokrasinin ne olduğu, laikliğin ne olduğu, vatandaşlarımız tarafından da, toplumumuzun diğer bütün kesimleri tarafından da kavranmış bulunmaktadır.

Bundan böyle, ne inananın, inanmayana; ne de inanmayanın, inana; düşüncesinden, inancından dolayı herhangi bir kınama hakkı yoktur. Nasıl ki, o vatandaşlarımızın akıbetleri hakkında orada olanların -inanmasalar dahi- verecekleri bir ceza olmayacağı gibi salonlardan, hele bu Meclis'in kürsüsünden, hele yüzde 99'u Müslüman olan milletimizin temsilcisi olduğu halde, bu yüce Meclis'in bu kürsüsünden inanan insanların camilerine dil uzatması kadar korkunç ve kötü bir konuşma olamaz. (DYP sıralarından alkışlar)

Algan HACALOĞLU (İstanbul): Kim uzatmış?..

İsmail KÖSE (Devamla): Ben, hiçbir camide, hiçbir Kur'an kursunda, ya da dinî eğitim veren bir müessesede, adam öldürmenin kurallarının, bu rejimi yıkmanın prensiplerinin öğretildiğine ne şahit oldum ne de böyle bir olayı gördüm.

Bu insanları tahrik etmeye, bu insanları istismar etmeye, hangi siyasi parti olursa olsun, hiçbir şekilde bunları yönlendirmeye, bunların eline silah vermeye hakkı yoktur. Milletimiz, bu meseleleri görecektir. Siyasi partiler, kendi zeminlerinde, Anayasa ve kanun çerçevesinde kurulmuş, milletimiz de oylarını vermek suretiyle Meclis'e temsilcilerini göndermişlerdir.İcraatları döneminde millet bunların hepsini seyredecektir. Onun gözünden hiçbir şey kaçmaz. Kuran-ı Kerim'de Allah'ın en fazla üzerinde durarak, bahsettiği hak, hayat hakkıdır, insanın dokunulmazlığıdır, insana en büyük değeri İslam vermiştir. İnsanların ortaya koyduğu kurallar Allah'ın koyduğu kuralın yanında

hiç kalır. Öyle ise, bu kuralı koyan o kitaba inanan insanın, o mukaddes varlığı ortadan kaldırma düşüncesinin kafasında olması, onun gerçek bir Müslüman olmadığını ortaya koyacak kadar önemli bir delildir. İşte, biz, onun için diyoruz ki "Müslümanım" deyip, insanların eline silah vererek, ya da başka araçları vermek suretiyle, bir başka inanan kardeşini, hele özellikle bu toprakları beraberce sahiplenmiş, beraberce bu toprakları ebediyete kadar taşıma görevi almış insanları birbirleriyle karşı karşıya getirmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Kim olursa olsun, kimin suçu varsa onları da kınıyoruz.

Değerli Milletvekilleri, toplantı açılıyor; konuşma sırası Vali'ye geliyor; bakın ne diyor: "Pir Sultan Abdal'ı araştırdım. Pir Sultan Abdal'ın nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu gördüm ve sizlere, ondan esinlenerek konuşmamı yapıyorum. Halkın yönetiminde görev almış yöneticilere çok sağlıklı mesajlar vermektedir. Yönetimde bulunan makamı, mevkii ne olursa olsun, yetkisi ne olursa olsun- kişilerin, hizmet verdikleri halka, topluma mutlaka adaletle, sevgiyle, saygıyla yaklaşımları gerekmektedir.

Yönetimin başında olan kişiler, içinden geldiği topluma yabancı düşmemelidir. Ben, Pir Sultan'ı değerlendirirken, o günün yöneticileri, o günün valisi ve onun altındaki karakadılarını, sarıkadılarını, bu yönüyle değerlendirmeye çalıştım."

Değerli Milletvekilleri, bu ölçüde konuşan Vali tarafsız değildir. İşte, Sivas'ta toplumun tepkisini almaya müsait bir konuşmadır bu. O vali, o toplantıda bu şekilde konuşursa, Vilayet'i de taşlarlar, o vilayette 10 saat asayışı de temin edemezsiniz. (DYP ve sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): 36 kişi öldü, 36 kişi cayır cayır yandı, Allah'tan korkun. Valiyi bırak, 36 ölüye gel.

Algan HACALOĞLU (İstanbul): Sizin Valiniz...

İsmail KÖSE (Devamla): Ben her yönüyle söylüyorum; 36 kişiyi yakanlar, 36 kişiyi yaktırma teşebbüsünde bulunanlar, Türk Ceza Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince gereken cezasını görecektir ve devletin bugün en önemli görevlerinden bir tanesi, bir an önce bu olayın faillerinin bulunması ve adalete teslim edilmesidir. Esasen,

eğer olay gecikirse, failler yakalattılıp, adliyeye zamanında intikal ettirilmezse, işte bu fevranımızdan dolayıdır ki, daha değişik yerlerde, değişik olaylara sebep olunur.

“Onların acısını yüreğinde hissetmeyen, onları kınamayan, insan değildir. Onların acısını, ıstıabını duymayan Müslüman da değildir” diye sözüme başladım. Onun için, burada birbirimize sarılıp, birbirimizden alacağımız güçle, dışarıda bunu provake edenlere, dışarıda bunu değişik şekilde programlama düşüncesinde olan Dev-Soluna, Dev-Yoluna, PKK’lısına fırsat vermemeliyiz.

Bakınız, yine elimizdeki raporlara göre, olaylarda, orada Dev-Sol ve Dev-Yol devreye girmiştir. Bu belgeler, bilgiler devletin elindedir. Bunların hepsi araştırma önergesinin kabulünden sonra veya şu anda yapılan adli ve idari soruşturmalardan sonra ortaya çıkarılacaktır. Bu vatan hainleri, nerede bir olay olacaksa, onu gününden önce elbette ki programlarına alacaklardır. Onlar, bizler gibi, her yerde normal toplantı yapılır, kuralına göre yapılır diye takip etmiyorlar, “hangi olayı provake ederiz, hangi olaydan ne çıkarırız; inançları yönüyle, etnik yapısı yönüyle, devletle vatandaşı nasıl karşı karşı getiririz; mezhep çatışmasını nasıl ortaya çıkarırız?” bunların hepsinin planını, programını yapmaktadırlar.

Bunları biz yapamayız; çünkü biz, herkese eşit gözle bakıyoruz; ama, bunu Dev-Yol, Dev-Sol, PKK’lı yapacaktır; bunların görevi de odur. Öyleyse, Millet Meclisimiz’in, değerli milletvekillerimizin, PKK olaylarında gösterdikleri hassasiyet gibi, aynı hassasiyeti göstermeleri gerekmektedir.

Gerçekten, 2-3 yıldan bu yana, Yüce Meclisimiz’de çok büyük bir konsensüs meydana gelmiştir. Bunun Sivas olayları dolayısıyla da meydana geleceğine inanıyorum. Milletimizin sağ duyusuna inanıyorum, inanıyoruz. Sivas’ta oturan, başka bölgelerimizde oturan, bu vatanın asli sahiplerinden olan Alevi vatandaşlarımıza tavsiyeyle diyoruz ki, ‘Hiç kimsenin tahrikine kapılmayınız. Haklarınızı Yüce Meclis koruyacaktır. Kimin ihmali varsa, kimin sorumluluğu varsa, saati saatine, dakikası dakikasına takip edilecek, yine bu Meclis, sizin milletvekilleriniz olarak ortaya koyacağı rapor ile ilgililer hakkında gerekli işlemi yaptıracaktır.’

Olay, perşembe günü toplantı halinde başlamış. Daha sonra, demin sözümün başında bahsettiğim gibi, programı yapılmış, provakatörler tarafından planlanmış, bunun bildirileri dağıtılmış, esnafa, vatandaşa "gelin, yarın size *Şeytan Ayetleri*'ni bu memlekete getirip, Kur'anımızla, Peygamberimizle alay eden kişiyi öldüreceğiz" demek suretiyle "Kur'anımızı ve Peygamberimizi tezyif ve tahkir eden, inançlarımızı tahkir eden insanı ortadan kaldıracamız" demek suretiyle, davetiyede bulunmuşlardır.

Ural KÖKLÜ (Uşak): Kim bunlar?..

İsmail KÖSE (Devamla): İşte onları bulacağız. Birlikte bulacağız. Emareleri vardır... Konu, benim konum değildir. Ben, Doğru Yol Partisi Grup Sözcüsü olarak, üzerime düşen görevi yapacağım.

BAŞKAN: Efendim, Sayın Köse Grup Sözcüsü'dür, bu sorunun muhatabı değildir. Lütfen...

Devam buyurun efendim.

İsmail KÖSE (Devamla): Hükümetin İçişleri Bakanı'dır, İçişleri Bakanı'da burada gerekli bilgileri verdi, İçişleri Bakanı, olaydan 2-3 saat sonra olay yerine intikal etmiştir. Gerekli tedbir ve tertipleri aldırıştır ve en önemli tedbiri de dışarıya çıkma yasağıdır.

Algan HACALOĞLU (İstanbul): 36 kişi öldükten sonra!..

İsmail KÖSE (Devamla): Bunu da ben memnuniyetle ve takdirle burada söylemekten kendimi alıkoyamıyorum.

Eğer, orada olay, Alevî-Sünnî meselesi olsaydı, oradaki mevcut güvenlik kuvvetleri onun üstesinden gelemezdi. Zaten oradaki vatandaşlarımız, basının tahrikine rağmen, bu oyuna gelmemişlerdir. Alevî-Sünnî meselesi haline getirmek isteyen basına rağmen, bu oyuna gelmemişlerdir. Takdire layıktır, oradaki insanlarımız. Güvenlik kuvvetlerinin de başarısı odur ki, orada bu insanları karşı karşıya getirmemişlerdir. Sorumlular vardır, ihmaller vardır, bunlar, validir, emniyettir, jandarmadır, bunların hepsi irdelenecektir. Kimin sorumluluğu varsa, onun muhakkak surette gereği yapılacaktır.

Bizim üzerimize düşen önemli görev vardır: Bizim, bugün ülkede birlik ve beraberliğe ihtiyacımız vardır. Yine, ülkemizi kenarından köşesinden parçalamak, bölmek isteyen hainler, içeride ve dışarıda bunu planlayanlar, maalesef, bu oyunları önümüze koymuşlardır. Bunlar yeni değil; 1980'den önce konulmuştur. 1980'den önce konulan planların sonucunda da, 12 Eylül 1980 ihtilaliyle amaçlarına ulaşmışlardır. Kime ne fayda getirmiştir? Eğer, 12 Eylül 1980 ihtilali bir fayda temin etmiş olsaydı, bugün bu olayları bu kürsüden konuşmazdık. Demek ki, ihtilaller bu meseleleri halledememiştir.

Dolayısıyla, şimdi yeni yeni şeyler söylenecektir; "Efendim bunu Türkiye Büyük Millet Meclisi de halledemeyecektir. Demokratik kurallar çerçevesinde anarşi de önlenemeyecek mezhep kavgaları da önlenemeyecektir" demek suretiyle yeni yeni oyunlar sahnelenecektir. Kime yarayacaktır? Yine bu memleketin insanlarına yazık olacaktır, vatandaşımıza yazık olacak o amaçları ve emelleriyle hangi maksada matuf düşünüyor ise, o maksat sahiplerine yaramayacaktır. Ama, Yüce Meclisimiz buna fırsat vermeyecektir. Yüce Milletimiz de inşallah buna fırsat vermeyecektir.

Değerli grup sözcüleri, burada Hükümete ve oradaki yönetimin den dolayı İçişleri Bakanına çok yüklediler. Değerli Emiroğlu, ekonomik ve malî meseleleri, Sayın Başbakanım yenilikçi düşüncesinden dolayı ortaya koymuş olduğu özelleştirme ve diğer, birçok meseleyi burada ifade ettiler.

Bunların Sivas olaylarıyla bağlantısı yoktur. Bunlarla ne alakası vardır?

Diğer taraftan, çok değerli ortağımızın sözcüsü, burada, İçişleri Bakanımızın istifa etmesinin gerektiğini söylediler.

Bu, tabii, muhalefeti sevindirir. Onun için, ben, bunu samimi olarak söylediğine inanmıyorum. Zira, Genel Sekreterleri söyledi, o da partiye bağlı bir kişi olması dolayısıyla mecburdur, Genel Sekreterine buradan hiç olmazsa, bir destek verdi. Ancak, ben, Sayın Karakaya'nın o düşüncede olduğunu zannetmiyorum; çünkü, oyunun kuralına aykırıdır, daha dün güvenoyu verdiniz. Dün güvenoyu verdiğiniz kişi hakkında istifaya davet bence yanlış olur. Kaldı ki, bizim Grubumuzun

hassasiyetle üzerinde durduğu çok sevdiğim Değerli Kültür Bakanının istifasını ister Doğru Yol Partisi bu defa. (DYP ve ANAP sıralarından alkışlar) Onun için, iki gruba da fayda getirmez. Çünkü, Sayın Kültür Bakanımıza da belki bu meselede sorumluluk düşmüştür.

Neden? Değerli milletvekilleri, Türkiyemizin yapısı; etnik yapısı, mezhep ve inanç yapısı hepimizce malum. Pir Sultan Abdal, hepimizin saygı duyduğu -vakit bulup da şairlerimizin şiirlerini okuduğumuz zaman- hepimizin, kendi bünyemizde hislerimize cevap bulduğu şairlerimizden bir tanesidir. Pir Sultan Abdal Şenlikleri Banaz'da yapılırken, bu yıl hangi gerek ve sebep gösterilerek Sivas İl Merkezinde yapılmıştır? Bunun da cevabını Sayın Kültür Bakanımız verecektir.

Kaldı ki, Sivas İlinde 1980 yılından önce kanlı olaylar olmuştur, ilimizin yapısı hassastır. O bölgeyi bilen bir kişi olarak ifade edeyim; mahalleler sırt sırtadır. Demin arkadaşımızın bahsetmiş olduğu Ali Baba Mahallesi'nin ortasından bir asfalt yol geçer; yolun altında Sünnî vatandaşlarımız, yolun üstünde Alevî vatandaşlarımız oturur. Zaman içerisinde dostluklar, hoşgörüler arttığı zaman -bakkalları, ayrı olmasına rağmen- yolun altındaki bakkaldan, yolun üstündeki bakkaldan, artık ayırım gözetmeksizin vatandaşlarımız alışveriş ederler. Bugün, geçtiğimiz beş, on sene içerisinde, bu birlik ve bütünlük, tam anlamıyla olmasa dahi, hiç olmadığı iyi bir noktaya gelmiştir. Vatandaşlarımız sükûnet içerisinde birbirleriyle hem ticarî, hem de beşerî münasebetlerini kurmak suretiyle, yine kardeşçe o güzel günlerini yaşamaya devam ediyorlar.

Bu bakımdan, yine o mahallelerde, bu ilimizde ve başka illerimizde yaşayan değişik inançtaki, değişik mezhep yapısına sahip insanlarımızın kardeşçe bir arada yaşabilmesi için, Yüce Meclisimizin meseleye bakışı çok önemlidir. Ben, konuşan arkadaşlarımızın konuşmalarından dolayı kendilerini kınamıyorum, hepsine saygı duyuyorum; ama, konuşmalarımızı yaparken kantarın topunu kaçırmamamız lazım. Eğer bir tarafa kaçırırsak, o zaman diğer taraf mağdur olur. O mağdur olanların da arkasında kitleler vardır. Bu kürsüye konuşma yapmak için çıkan arkadaşlarımız şöyle tabloya bir baksın; Hakkârî'den Edirne'ye, Hatay'dan Sinop'a kadar bu topraklar üzerinde yaşayan her insanımızın burada temsilcisi var ve baktığımız zaman da, ne kadarı bu insanların arkasında onu da görürsünüz. Öyleyse, burada yapmış

olduğumuz konuşmaları buradaki partilere milletvekillerini hedef göstermek suretiyle, değil; “nasıl çare bulacağız, bunu nasıl ortadan kaldıracacağız, nasıl tekrar birlik ve bütünlüğümüzü sağlayacağız ki, ülkemiz zarar görmesin, vatandaşlarımız zarar görmesin?” şeklinde olmalıdır, işte, önerimiz budur.

Bugün, o gündür. Millî birlik ve bütünlüğümüzü sağlamak gerek... Hangi inançta olursa olsun “ben Türkiye Cumhuriyeti vatandaşım” diyen insanımız bizim kardeşimizdir. Biz, inançlarımız yönüyle de, Türkiye Cumhuriyeti kanunlarının gereği yönüyle de, bunu diyen bütün insanlarımızı kardeş olarak kabul ediyoruz. Öyleyse, nerede olursa olsun, hangi insanımıza zarar gelirse gelsin, kimin ayağına diken batarsa yüreğimiz acır.

Bu 36 vatandaşımızı katleden düşünce sahiplerini nefretle kınıyoruz. Bunların cezası eğer ölüm olsaydı, eğer parçalanmaları gerekseydi, bir taş atan da ben olurum. Yüreğimizde o sızı vardır; ama, kanunlarımızın gereği ne ise, adalete teslim edildikten sonra, adalet tecelli edecektir, inşallah, aksaksız, noksansız, hepimizi tatmin edecek sonuçlar alınacaktır. Hepimizin temennisini budur. Bakın, işte, daha dün akşam 32 vatandaşımız katledilmiştir. Dile kolay geliyor, değerli milletvekilleri, bir cami basılıyor, bir köy yakılıyor, insanlar yakılıyor. 1915 yılında, Erzurum’da, Kars’ta, Ağrı’da gördüğünüz Ermeni katliamını bugün bu mübarek topraklarda, PKK Ermeni uşakları aynı şekilde tatbik etmektedirler. (Alkışlar) Buna yeni acıları katmamamız gerekir; yeni acıları önlememiz gerekir, işte orada tedbirsizlik vardır. Önemli olan, olaydan sonra ağlamak değildir, kınamak değildir; olayı önlemektir, basiretli olmaktır. Orada basiretsizlik vardır; kabul ediyoruz, işte, bunun dozajını ayarlayacağız. Kimin ne kadar günahı vardır? Bir de, günahsız insanları mahkûm etmeye hakkımız yoktur. Yani, burada, kalkıp “Ey Müslümanlar şeriat geliyor, irtica hortladı” demenin manası yoktur. Bu ülkede öyle bir tehlike de yoktur. Size müjdesini veriyorum, o insanları yakinen tanıyan, birisiyim oralarda gördüğüm insanların hiçbirisinin yapısında böyle bir tehlike yoktur. Tehlike yine dışarıdan gelir. Gelirse yine İran’dan gelir. (DYP sıralarından alkışlar) Hiçbir şekilde, bu ülkede yaşayan insanlarımızın, bu rejimi değiştirmek için, eline silah almak suretiyle bu rejimi yıkmak için sokağa çıkacağını zannetmiyorum. Onun için, inanan insanlarımızı hakaret etmeye, inanan insanlarımızı küçük düşürmeye hakkımız yoktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: Zati âlinize de 5 dakika süre tanıyorum.

Buyurun efendim.

İsmail KÖSE (Devamla): Sizi sıkıntıya sokmamak ve değerli milletvekillerinin de zamanını almamak için sözlerimi bağlayıp ineceğim efendim.

Olay vuzuha kavuşmuştur. DYP Grubu olarak araştırma önergesinin kabul edilmesini, olayların faillerinin bulunması, bütün insanlarımızın bu bilgilere sahip olması açısından faydalı buluyoruz.

Bu düşüncelerle, Yüce Heyetinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Köse.

Sayın milletvekilleri, böylece, siyasi parti grupları adına yapılan konuşmalar tamamlanmış bulunmaktadır.

Şimdi, önergede imzası bulunan milletvekili sıfatıyla, İstanbul Milletvekili Sayın Algan Hacaloğlu'na söz veriyorum.

Buyurun Sayın Hacaloğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

Kamer GENÇ (Tunceli): Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN: Sayın Kamer GENÇ kaydedildi.

Buyurun Sayın Hacaloğlu.

Algan HACALOĞLU (İstanbul): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri görüşmüş olduğumuz Meclis araştırması önergesi üzerinde, önerge sahiplerinden biri olarak söz almış bulunuyorum. Sizleri, Cumhuriyet Halk Partisi ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum

Değerli arkadaşlarım; son iki yıldır ülkemizde sık sık ortaya çıkan Laik Cumhuriyete karşı görüntüler, aşırı köktencilerin ve din radikallerinin yer yer taşkınlıkları, ne yazık ki, bu geçenlerde Sivas'ta ortaya çıkmış, Sivas'ta can almış, Sivas kana bulanmıştır. Âşıklar, ozanlar ülkesi Sivas'ta kültür mozaiğimize, inanç dünyamıza derin zenginlikler ve katkılarda bulunmuş Sivas'ta 36 tane kültür ve sevgi insanı hayatını

yitirmiştir. Ben, burada, konuşmama devam etmeden evvel, yitirdiğimiz bu değerli insanlara Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Ökkeş ŞENDİLLER (Kahramanmaraş): 32 kişi de caminin içinde yakıldı, onu da...

Algan HACALOĞLU (Devamla): Değerli arkadaşlarım, Sivas'ta neler oldu? Sivas'ta genç insanlar çılgınlık duvarını nasıl aştılar? Yangın oteli sararken, hangi insanlık dışı bir güdüyle "yak, yak" diye tempo tutabildiler? Sonu belli, gelişmesi belli bir olaya Devlet nasıl oldu da müdahale edemedi?

Biraz evvel, Sayın içişleri Bakanının da itiraf ettiği gibi, Hükümet, güvenlik güçleriyle olayları yaratanları karşı karşıya getirmeme konusunda gösterdiği duyarlılığı, acaba, insanlarımızın yaşama hakkını koruma konusunda ne diye gösteremedi?

Yavaş çekilen bir filmi seyreder gibi, olayların gelişmesine seyirci kalan Hükümet, başarıyla, hangi güçleri ürkütmekten korkmuştur? Hangi ilkesiz dengenin tutsağı olmuştur.

Değerli arkadaşlarım; bunun gibi daha birçok suali sormak mümkündür; ama, bu biliniyor: Sivas'taki olaylar, sıradan, rastgele, o anlık tepkilerle oluşmuş olaylar değildir. Bu olayları, belirli muhraklar tarafından örgütlenmiş, tertiplenmiş, yönlendirilmiş olaylarda Sivas'ta "Müslüman Türkiye, Şeriat istiyoruz, Cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak" diye haykırarak yürüyenler, Atatürk'ün büstünü kıranlar, Laik Cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı bu güzel kentte, bu temelleri yıkma özlemlerini ortaya koymuşlardır.

M. Sadık AVUNDUKLUOĞLU (Kırıkkale): Teşhis koyduğunu sanıyorsun şimdi değil mi?

Algan HACALOĞLU (Devamla): Pir Sultan Abdal şenliğini basanlar, Ozanlar Heykeli'ni yıkanlar, düşün, anlatım ve inanç özgürlüğüne, hoşgörüyü, kültüre, çoğulcu demokrasiye duyarsızlıklarını açığa vurmuşlardır. Madımak Otelini yakarak 36 güzel insanımızı katlederek, insanın yaşama haklarına inançsızlıklarını açıkça ortaya koymuşlardır.

Sayın İçişleri Bakanı, "saat 14.15'te olaydan haberim oldu, ondan sonraki beşbuçuk saat süresince bütün dikkatimle olayların üzerine gittim" diyor basında.

Biz de, bildiğiniz gibi, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, beş arkadaşımızla pazar günü yöreye gittik, tüm yetkililerle görüştük, olayı inceledik. Elimde vilayetin resmî raporu da var...

Şimdi Sayın İçişleri Bakanına soruyorum: Olayın üzerine beşbuçuk saat gittiniz de ne yaptınız? Olay yeriyle, Sivas'a güvenlik takviyesi yapabilecek Tokat birbuçuk saat, Kayseri iki saat, Erzincan ve Amasya ikibuçuk saat uzaklıkta olduğu halde, buralardan Sivas'a ne zaman hangi saatte takviye getirebildiniz? Sivas'ın içinde 6 bin kişilik, yemin etmiş, göreve hazır askeri olan tugay vardır, Madımak Oteli'ne 150 metre mesafede Alay Komutanlığı vardır...

Şimdi de, sadece İçişleri Bakanımıza değil, Hükümete de soruyorum; Sayın Başbakana, Sayın Başbakan Yardımcısına sormak istiyorum: Nereden, hangi kuvvetleri, saat kaçta Sivas'a getirip sokak zorbalarının üstüne saat kaçta sürdünüz ve olayı engellediniz. Ölüm-lerin önüne geçtiniz? Can almaya kararlı gözü dönmüş fanatiklerin başlarının üzerine ateş açma emrini saat kaçta, kaç masum insan katledildikten sonra verdiniz? Vermediğiniz böyle bir emir, yerine getirmediğiniz böyle bir kararlı tavır, olayların 36 ölümle sonuçlanmasının temel nedeni değil midir?

Biraz evvel belirttiğim gibi, elimde vilayetin resmî raporu var. Vali, saat 14.15'te, Tugay Komutanı'nı, olaylara müdahale etmesi için aramıştır, asker göndermesini talep etmiştir; ancak, olumlu yanıt alamamıştır. Bu defa, Vali, saat 14.30'da durumu İçişleri Bakanına ve Başbakana iletmiştir. Ancak, güvenlik güçlerinin takviyesi, otel yanıp can alınmadan sağlanamamış, kan akıtılmadan çok kolaylıkla önlenilecek olayların giderek büyümesine böylelikle çanak tutulmuştur. Sayın Genelkurmay Başkanı ancak saat 19.10'da valiyi aramış, tugayın yardımcı olmasını istemiştir. Buna rağmen müdahale gecikmiş, saat 19.45'te otel yakılmış, büyük facia yaşanmıştır. Asker ve polis, ancak 36 değerli insan Öldükten sonra, öldürüldükten sonra, saat 20.55'te uyarı ateşi açarak kalabalığı dağıtabilmiştir. Devlet, kararlılığını ortaya koymamıştır; Prof. Dr. Cevat Geray "Devletin bizi kurtarma kararlı-

lığı yoktu; tam tersine, bir kararlılıktan bahsedilecekse, bu, bizi ölüme terk etme kararlılığıydı” diyor.

Değerli arkadaşlarım, olay, ihmal değil bir gaflettir. Devleti yönetenlerin; Sayın Başbakanın, Sayın Başbakan Yardımcısı ve tüm bakanların gafletidir. Olayın sorumlusu, 50. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, yani DYP-SHP Koalisyon Hükümetidir. İktidar, sokak zorbalarına seyirci kalmış, olayları önlemek yerine onlarla uzlaşma yolunu seçmiş, bir anlamda onlara teslim olmuştur. Ankara’da verilen talimatlarla, ilk önce resmî izinle yapılmakta olan Dördüncü Pir Sultan Abdal Şenlikleri iptal edilmiştir. Ardından, Kültür Bakanının diktirmiş olduğu Ozanlar Heykeli, Başbakan Yardımcısının, içişleri Bakanının da bilgisi ve kararları çerçevesinde yerinden kaldırılıp, taşkın, bağnaz sokak radikallerine teslim edilerek -deyim yerindeyse- linç ettirilmiştir. Bu da yetmemiş, “Muhammed’in ordusu kâfirlerin korkusu”, “Sivas size mezar olacak” diye bağırarak yürüyen grubun, üç güvenlik barikatını serbestçe aşmalarına göz yumulmuştur.

Değerli arkadaşlarım, Sivas’ta, kendi diktiği heykelin yıkılmasına izin veren Hükümet, bu tavrıyla, ne yazık ki, kendisine güvenilirliğin, halkımızın kendisine verdiği desteğin yitirilmesinin, halkımızın umutlarının ayaklar altına alınmasının yolunu açmış, zeminini oluşturmuştur.

Değerli arkadaşlarım, bizleri üzen, sadece Hükümetin gösterdiği acz ve beceriksizlik değil; Hükümetle beraber SHP Genel Başkanı Sayın Erdal İnönü’nün, yaşam umutlarını ona bağlayanlar önünde mahcup duruma düşmesidir. Madımak Oteli, gözü dönmüş gerici güçler tarafından taşlanırken, sonra yakılırken, otelede cehennem kapanına kısırılmış olanlar İnönü’ye güvenmişler, devletin gelip kendilerini kurtaracaklarına olan inançlarını bir an olsun yitirmemişlerdir. Ancak, ne yazık ki, sonuçta yanılan kendileri olmuştur, inançlarını canlarıyla ödemişlerdir, şehit olmuşlardır.

Herhalde, Hükümetin bu konudaki sorumsuz tavrı, Sayın İnönü’nün, katillerin bulunmasının namus borcu olarak ilan ettiği devrim şehidi Uğur Mumcu’nun da kemiklerini sızlatmaktadır.

Burada, SHP’li sosyal demokrat arkadaşlarımdan vicdanlarına seslenmek istiyorum: (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: Sayın Hacaloğlu, 2 dakika ilave süre veriyorum; buyurun

Algan HACALOĞLU (Devamla): Sivas'ta yaşanan bu acı olaylar karşısında Genel Sekreterinizin, İçişleri Bakanını istifaya çağırıldığı saatlerde siz Hükümete güvenoyu vermekte ve Sayın İçişleri Bakanının bir gün evvelki tutumunu onaylamaktaydınız. Şimdi sizlere içtenlikle sormak istiyorum: Siz hangi tavrın temsilcisisiniz, hangi tavırdan, hangi ilkeden yanasınız? Bu gayri ciddi tutumunuzu, bu Yüce Meclis çatısı altında halkımıza izah etmek zorundasınız. Yoksa, üçüncü MC görüntüsünden kendinizi sıyrmanız mümkün olamayacaktır.

İçişleri Bakanımız, buradaki konuşmasıyla belli ki, faturayı valiye kesmekte olduklarını, Hükümetin bu konuda kararlı olduğunu ortaya koydu. Ancak, bu tavır, bilinmelidir ki, Hükümetin bu konuda aklanmasına, sorumluluktan kendisini sıyrmasına yetmeyecektir. Olaylar ayan beyan ortadadır; sorumluluk Hükümettedir, hükümet, siyasal sorumluluğunun gereğini yapmalıdır.

Dünyanın herhangi bir ciddi demokrasisinde, bu ölçüde duyarsız, beceriksiz davranan, gaflete düşen Hükümeti arında iktidardan indirirler. Ülkede kan gövdeyi götürmektedir. Bu akan kan durmalıdır. Bu bağnazlık, bu cana duyarsızlık, bu sevgisizlik sona ermelidir. Ülkenin bir büyük barışa, bir büyük uzlaşmaya ihtiyacı vardır.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu konuda üstümüze düşeni yapmaya hazırız. Ancak, öncelikle herkes bir şeyi içine sindirmelidir: Bu ülkede kimse, kendini kanun yerine koymasın; kimse, İslam Dini'nin jandarması olmaya soyunmasın. Bu ülkede, Laik Cumhuriyetin, çoğulcu demokrasinin, hukuk devletinin temellerini kimse dinamitleyemez.

Hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Hacaloğlu.

Önerge sahibi, sıfatıyla, Tunceli Milletvekili Sayın Kamer GENÇ, buyurun efendim.

Kamer GENÇ (Tunceli): Sayın Başkan Sayın milletvekilleri; Sivas'ta meydana gelen elim olay dolayısıyla vermiş olduğum önerge

hakkında sizlere fikirlerimi sunmak üzere kürsüye geldim Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, bugün cenaze törenine katıldım. Cenaze töreninde bir baba şöyle bağırdı: “Benim çocuğum kimsenin dinine küfretmedi, kimsenin inancına küfretmedi. Oraya bir folklor gösterisi için gitmişti; ama, benim çocuğumu caniler yaktı. Ben bunun hesabını sormak istiyorum” diyordu. Ben bugün iktidar partisinin bir milletvekiliyim. Değerli milletvekilleri, siyasiler problemlere çözüm bulmak zorundadır. Gücü yetmiyorsa görevini bırakmasını da bilmelidir; ben bu önergeyi bunun için verdim, iktidarımızın ve yetkililerimizin bu olayda ihmalleri varsa, ben de iktidar partisine mensup bir milletvekili olarak bu ihmale katkımın olduğunu görürsem, siyasî durumunu ona göre değerlendirme cesaretine sahip olduğumu da sizlere söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 1980 öncesini düşünelim: 1980 öncesi siyasetçileri rejimi bunalıma getirdi; fakat, kimse üzerine düşen suçu almadı. Ne oldu? Rejim bunalıma girdi. İşte, siyasette siyaset adamlarının rejimi bunalıma götürmemelerinin tek nedeni, siyasetçinin gerektiği yerde tavır koymasındır. Aksi takdirde, her şeyi başkasının üstüne atarsanız, her hatayı başkasına yüklerseniz, kabahat, samurdan kürk de olsa kimse üzerine almaz. Bu geleneği yıkmamız lazım. Türkiye’de demokrasiyi yaşatacak politikacıların bir tavır içerisinde olması lazım.

Gördüğüm olay bir vahşettir, hepiniz için bir vahşettir. Eğer bu insanlar Müslümansa, hangi Müslüman, hangi Müslümanı yakma kültürünü almıştır? Bunlar Müslüman değil; bu insanları yakanlar sokak köpekleridir, azgın köpeklerdir. Bu köpeklerden hesap sorulmalıdır. Bu köpeklerin arkasındakilerden de hesap sorulmalıdır.

Değerli milletvekilleri, burada konuşan grup sözcülerini dinledim; ancak, insanları dürüstlüğe davet ediyorum. Bu ay Muharrem ayı. Bu memlekette 15-20 milyon Alevî insan yaşıyor. Bu 15-20 milyon insan, Muharrem ayında oruç tutuyor. Devletin televizyonu, Ramazan ayında, Ramazan orucuyla ilgili yayın yaptığı gibi, Muharrem ayında da, Alevilik nedir, Muharrem ayı nedir, Muharrem orucu nedir, bu konuda niye bilgi vermiyor? Bu Alevîlik nedir? Bazı din adamları -din adamı mıdır, değil midir!.. Zaman zaman çıkıyor, Alevî mezhebinden olan insanları kötülüyorlar ve bunlara, insan aklıyla, mantığıyla bağ-

daştırılamayacak, düşünülemezcek iftiralar atıyorlar. Güya, Alevî vatandaş anasını tanımıyormuş, kardeşini tanımıyormuş, bacısını tanımıyormuş!..

Değerli arkadaşlarım, ben şu Milletin kürsüsünden ifade etmek istiyorum ki, bütün Alevîler, dünyadaki bütün insanlar, daima bu inançlara, bu değerlere saygı duyar; herkes anasını, babasını, kardeşini tanır. Belki, bu lafları söyleyenler anasını, babasını, kardeşini tanımıyordur. Bunu, bugün söylediğim gibi, yarın da söyleyeceğim. Alevî yurttaşlara böyle iftira atan insanlar, demek ki anasını, bacısını, kardeşini tanımayan insanlardır.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, inançlara saygılı olmalıyız. Aziz NESİN dinsiz olabilir; ama, basın toplantısında da, "benim anam-babam da Müslümandır" diyor. Eğer Müslümanlara hakaret etmişse, kendi anasına, babasına da hakaret etmiştir. O halde, orada bir insan çıkıp bir konuşma yaptı diye, 36 vatandaşı yakma hakkını kim savunabilir?! Bunu savunmak mümkün müdür?! Acaba, o Otele ve Hükümet Konağına saldıran kişiler, o sokak köpekleri, o azgın köpekler olmasaydı da, eğer bir solcu grup olsaydı, oraya giden polis, oraya giden jandarma onların üzerine ateş etmez miydi, yüzlerce insanı öldürmez miydi?..

Yerinde infaz yapan sevgili polis arkadaşlarıma söylüyorum; orada, kibriti çakmak için iki defa yukarıya çıkan, iki defa perdeyi tutuşturmaya çalışan kişinin bir bacağına ateş etseydi, o adam bir daha o perdeyi tutuşturabilir miydi?!

Değerli arkadaşlarım, olayları açıkça, her yönüyle ortaya koyma cesaretini gösterelim. Eğer olayları bütün boyutlarıyla, tarafsız bir düşünce içinde, milletvekili yeminine sadakat ölçüleri içinde ortaya koymazsak, problemlere çözüm bulamayız.

Bakın, olaylar saat 13.30'da başlıyor. Daha önce bildiriler dağıtılıyor. Ben Hükümete sormak istiyorum, orada bu olayların meydana geleceğini bilmiyor muydunuz? Bunu bilmemek mümkün mü? Siz isteseydiniz, o kadar jandarmayla, polisle -havaya üç beş el ateş edilseydi- o güruh, o sokak serserileri ve o sokak köpekleri o otele yaklaşır da insanları yakar mıydı? Yıkamazdı. Arkadaşlar, demek ki bu olayda çok büyük ihmal vardır.

Kahramanmaraş'ta 1980'den önce o kadar insan katledildi... O insanların katillerine ceza verildi mi? Eğer bu insanlara da ceza verilmezse, yarın bu memlekette mezhep çatışması yaratılacaktır. Çünkü, maalesef, Türkiye'de on onbeş yıldır güvenlik görevlileri bir eğitime eğitilmektedir; ya solcu düşmanı olarak eğitilmektedir ya Alevî düşmanı olarak eğitilmektedir. Halbuki, hepimiz kardeşiz. Ben Alevî-Sünnî tartışmasının arkasında değilim; ben ne Alevîyi överim, ne Sünnîyi överim, ne Hıristiyanı överim veya yererim; çünkü, din konusunda, renk konusunda insanların tercih hakkı yok; adam zenci bir ana-babadan doğuyorsa zenci oluyor, eğer bir Türk ana-babadan doğuyorsa Türk oluyor, Müslüman bir ana-babadan doğuyorsa, Müslüman oluyor. O halde, kişinin iradesine bağlı olmayan olgular dolayısıyla kişileri suçlamak, bence insanlığa yakışmayan bir davranıştır.

Öteden beri, Alevî vatandaşların, laik Türkiye Cumhuriyeti Devletini koruma ve kollama düşüncesi vardır. Bunlara karşı, bu nedenle büyük tepki gösteriliyor. Türkiye'de, laik Türkiye Cumhuriyeti'ni yıkmak isteyen ve bu rejime "zulüm rejimi" diyen insanlar vardır, örgütler vardır, partiler vardır. Bunlar bu kürsülerde de ifade edildi. Gerçekleri ortaya koyalım; işte, Alevî yurttaşlarımıza bundan dolayı, laik Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin koruyucusu ve bekçisi oldukları için, pozitif düşünce geliştiği için tepki gösteriliyor.

Değerli arkadaşlarım, bence artık burada hiçbir fikir gizlenmemelidir, her fikir açıklanmalıdır, Alevîlik nedir; devlet, vatandaşın karşısına çıkıp bunu açıklamalıdır. Devletin Diyanet İşleri Teşkilatı -özür dilerim, yanlış anlaşılmasın- hep Sünnî mezhebindeki vatandaşlara göre yönlendirilmiştir. Alevî vatandaş da vergi veriyor. O zaman, Alevîlik nedir, gerçekten, bazı sapık din adamlarının yakıştırdığı gibi bir düşünce midir; bu açıklanmalıdır.

Geçenlerde bir gazete bulmacasına koymuş; "sizce sapık bir mezhep hangisidir?" diye. Yani, böyle, bir memlekette, dinî yayın yaptığı iddiasında bulunan bir gazete, "Sapık mezhep nedir?" diye bulmacada sorarsa ve Alevî mezhebine "Sapık" derse, o mezhepte olan insanların da bunun yalan olduğunu çeşitli yayın organlarında, çeşitli yerlerde söyleme hakları olmaz mı arkadaşlar?.

Değerli arkadaşlarım, artık hepimizin bu olayları bir vicdan süz-

gecinden geçirmemiz lazım. Üç gündür 100'ün üzerinde vatandaşımız ölüyor. Başka bir ülkede bir insan öldüğü zaman hükümetler düşüyor, erken seçimlere bile gidiliyor. Artık, kendimizi bu sorumsuzluktan kurtaralım. Herkesin, bir vicdanî sorumluluk içinde olduğunu kabul etmesi lazım.

Arkadaşlar, hiçbirimiz, yerine adam bulunamayacak tipten insanlar değiliz. Sokakta, köyde, dağda yaşayan, buraya gelemeyen insanların çoğu, belki bizden kat be kat dürüsttür, vatanseverdir, milletseverdir ve bu memleketi en iyi şekilde yönetecek insanlardır. O halde, gerektiği zaman, memleket yönetimi çıkmaza girdiği zaman, yerimizi bizden sonrakilere bıraksak, rejimi de çıkmaza girmekten, memleketi de batağa sürüklenmekten kurtarırız. Lütfen bu alışkanlığı Türkiye'ye getirelim.

Burada sorumlu ararken, hiç kimse suçu kimsenin üzerine atmasın. Suçlu bensem, ben, bunu üzerime alma cesaretini göstermeliyim; bu, fazilettir, bu erdemlilik, bu dürüstlüktür, bu vatanperverliktir. Onun için, eğer buna kendimizi inandıramazsak, bu memleketi, tehlikelerden, başına gelen felaketlerden kurtaramayız.

Değerli arkadaşlarım, geçtiğimiz sonbahar, İsveç'te bir toplantımız vardı, o toplantıya katıldık. İsveç'te sosyal demokratlar iktidarı terketmiş, yerine beş altı tane sağ parti iktidara gelmiş; ama rejim de tehlikeye girmiş; ekonomi batmış. Sosyal demokratlar -bizdeki gibi- hemen ikinci günü onun burnunun önüne dikilerek, "yahu, siz memleketi bunalıma getirdiniz, mahvettiniz" dememişler. Ya ne yapmışlar?.. İktidardakilere, "gelin arkadaşlar, size ne yardım yapmamız gerekiyorsa yapalım; biz de parti ilkelerinden fedakârlık yapalım ve bu rejimi tehlikeye sokmadan buna bir işleklik kazandıralım" demişler. (Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: 2 dakika daha süre veriyorum Sayın Genç.

Kamer GENÇ (Devamla): İşte, Avrupa'daki, dünyanın gelişmiş ülkelerindeki demokrasiler, bu nedenlerle, bu düşüncelerle geliyor ve böyle ilerliyor; o memleketlerde, insanın insana olan sevgisi, insanın insana karşı olan saygısı bu şekilde geliyor. Bizdeki gibi, birtakım insanlar, geldikleri yeri, ya ölümle veyahut da çeşitli zorlamalarla terk etmiyor, işte, ben bunu söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten olay çok vahimdir. Bu olayın arkasından yeni yeni olayların olmaması için hepimize ciddi sorumluluklar düşüyor. Artık, devlette tabuları kaldırmamız lazım. Ben, özellikle rica ediyorum; bakın, bundan sonra, bir Muharrem ayında da, artık, devletin televizyonu bunun ne olduğunu vatandaşlara vermelidir.

Biliyorsunuz, bindörtü yüz seneden beri hepimiz Müslümanız; Peygamber Efendimizi seviyoruz, itaât ediyoruz; ama, Peygamber Efendimizin torunu Hazreti Hüseyin'i şehit eden, onu katleden katilleri övenler var; niye? Eğer Müslümansak, eğer Hazreti Muhammed'i seviyorsak, onun ailesinden, onun sulbünden gelen Hazreti Hüseyin'i katledenleri niye lanetlemiyoruz?! O zaman lanetleyelim... Yani, doğru olan şeyleri yapalım ve insanlara da gerekli, doğru bilgiyi verelim.

Bunu söylediğimiz zaman bazı insanlar kızıyor. Kızıyorsanız, o zaman siz Hazreti Muhammed'e inanmıyorsunuz demektir. Çünkü, bir insanın sulbünden gelen onun en kıymetli varlığıdır; işte, Hazreti Hüseyin Hazreti Ali'nin oğludur. Yani, Alevî vatandaş Hazreti Ali'yi seviyorsa, Hazreti Hüseyin'in katledilme gününde yas tutuyorsa, bunun neden kaynaklandığını, o yas tutan insanlara anlatmak lazım, onların inançlarına saygı duymak lazım.

İşte, özellikle bu olayın arkasında -geniş bir ufukla baktığımız zaman- Türkiye Cumhuriyeti'ni yıkmaya yönelik, şeriatçı düzen kurmayı amaçlayan bir hedef vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: 1 dakika daha veriyorum Sayın Genç.

Kamer GENÇ (Devamla): Bunun yanında, ikinci bir gaye de, Alevîliğe karşı yapılmış bir tertip vardır. Peki, eğer Alevîliğe karşı değilse, orada, bir ozanın heykeli niye sürükleniyor? Yani, orada bir simge olan Ozanlar Heykeli neden sökülüp atılıyor, neden boynuna ip takılarak sürükleniyor?!

Değerli arkadaşlarım, "Bu etkinlikler neden Banaz'dan Sivas Merkezine getirildi?" deniliyor. Pir Sultan büyük bir ozan, Pir Sultan'ı bir köye mahkûm edemezsiniz, işte böyle, önce Sivas'a, ondan sonra da Türkiye'ye mal etmek lazımdır. Hepiniz, seçim propagandalarında,

Pir Sultan Abdal'ın düşüncelerinin ifadesi olan, onun sözü olan "Gelin canlar bir olalım" diyorsunuz, bunu kullanıyorsunuz, o halde, O'nun heykelini dikenlere, O'nun düşüncelerini yaymaya kalkan insanlara karşı da böyle tepki duymamak lazım.

Saygılar sunarım. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Genç.

Önergede imzası bulunan milletvekili sıfatıyla söz isteyen başka sayın üye?.. Yani, her önergedeki birinci imza sahibi sıfatıyla.

Buyurun Sayın Yazıcıoğlu.

Muhsin YAZICIOĞLU (Sivas): Değerli Başkan, muhterem milletvekilleri; hepinizi en içten saygılarımla selamlıyorum.

Bütün milletimizi derin bir acıya boğan Sivas olayları ve bu olaylarda hayatını kaybeden insanlarımızın derin üzüntüsüyle sözlerime başlarken, olayda hayatını kaybedenlerin yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bugün, Erzincan'ın Başpınar Köyünde, camiye doldurularak öldürülmüş olan vatandaşlarımıza da Allah'tan rahmet ve yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, Sivas'ta meydana gelmiş olan hadisenin sadece -münferit olarak- Sivas olayları olarak ele alınmasının doğru olmadığı kanaatindeyim. Hadiseyi, geçmişten bugüne akıp gelen yaygın terör olaylarını ve Türkiye'nin çekilmek istendiği bölme ve parçalama girdabını dikkate alarak değerlendirmek zorundayız. Bu sebeple, he-pimiz, sorumluluklarımızı müdrik olarak, bu milletin vekilleri olmanın sorumluluğuyla meseleye yaklaşmak mecburiyetindeyiz.

Ülkemiz, jeopolitik ve jeostratejik, konumu itibariyle çok önemli bir mevki işgal ediyor. Bu coğrafya, Avrupa ve Asya'yı birbirine bağlayan, Sovyetleri İslam Coğrafyasıyla birleştiren önemli bir kavşağı işgal etmektedir. Dolayısıyla, bütün kültürlerin, dinlerin, mezheplerin yoğrulduğu, hamurlandığı, kavgasının verildiği, uzlaşıldığı, zaman zaman çok acı olayların yaşandığı bu coğrafyada, topluluklar zayıf olduğu zaman yaşayamamışlar ve bu coğrafya, üzerinde güçlü olmayan

bir devleti hiçbir zaman yaşatmamıştır. Müslüman Türk Milleti, işte böyle bir coğrafyada hayatını idame ettirmeye çalışmaktadır.

Osmanlı'nın yıkılışından bu yana yeniden ayağa kalkmaya çalışan bu milleti, hiçbir zaman, emperyalist ülkeler rahat bırakmamıştır. Dolayısıyla, yeniden şekillenmeye çalışan dünyada, yeni dünya düzeni oluşurken, Müslüman Türk Milletinin, inançlarıyla beraber yeniden yapılanmasını ve ayağa kalkmasını da hiç kimse hazmedemez.

O sebeple, ülkemiz çok ciddi kısıkaç altına alınmıştır ve bu kısıkaçın sonucu olarak da, Türkiye'de çeşitli bölmé faaliyetleri yürütülmektedir. 12 Eylül'den önce sağ-sol kavgası diye bizi bölenler, bugün de Kürt-Türk diye, Alevî-Sünnî diye, laik-antilaik diye, dinci-dinsiz diye bölmeye çalışmaktadır.

Sayın milletvekilleri burada bir olayı değerlendirirken, sorumluluklarına uygun olarak değerlendirmek zorundadır. Burada, biz birbirimize gül atsak, bu, Anadolu Coğrafyamızda taş a dönüşmektedir. O sebeple, Sivas olayını da bahane ederek, hiç kimse, seçmene selam niteliğinde konuşma yapmamalıdır. Bu tür konuşmaları talihsizlik olarak görmekteyim.

Sivas olayına geliyorum: Sivas'ta sükûn vardır, barış vardır, kardeşlik vardır. En acı olayları yaşamış olan Sivasımız; 12 Eylül'den önce, ölenleriyle, cezaevlerinde çile çekenleriyle, işkence görenleriyle, zulüm görenleriyle, Alevîsiyle, Sünnîsiyle çok acı çekmiş bir şehrimizdir. Bu şehrimiz, bu acıların sonucu olarak geçmişin değerlendirmesini iyi yapmış, Alevî - Sünnî ayırımı yapmadan, bugün kardeşçe, el ele yaşama şansını, imkânını bulmuş bir şehirdir. Dolayısıyla, anlaşılıyor ki, Güneydoğu Anadolumuz da ve çeşitli illerimiz de meydana gelen terör girdabına Sivas'ımız da çekilmek istenmiş ve bu sulh ve sükûn şehrinde, "Pir Sultan Abdal Şenlikleri" adı altında organize edilen kültür şenliği, küfür şenliğine dönüştürülmek suretiyle bir tahrikin unsuru haline getirilmek istenmiştir.

Sayın Vali, bu etkinliklere elbette müsaade edecektir; demokrasi-nin gereği olarak her türlü kültür faaliyetine müsaade edilebilir; ancak, Pir Sultan Abdal gibi bir şairin, halka mâl olmuş olan bir kişinin kültür şenliğine, "Pir Sultan Abdal'ı tanımıyorum" diyen bir zat hangi

maksatla davet edilmiştir?.. Bundan daha evvel, gitmek istediği birçok ilde, tahrik unsuru olduğu gerekçesiyle o ile girişine müsaade edilmeyen Aziz NESİN'in, bu şehire gelişi ve buradaki konuşmaları -ki, sayın sözcülerin ifade ettiği ve vaktim olmadığı için ifade edemediğim daha önceki sözleri dolayısıyla ve tahrik unsuru olduğu gerekçesiyle- bir noktada arı kovanına çomak sokmak anlamında bir davranış olmuştur.

Siz, arı kovanına çomağı sokarsanız, arıların sizi sokmasından şikâyetçi olamazsınız. Bunu söylerken, meydana gelmiş olan toplumsal hadiseyi, o toplumsal hadisenin sonucu olarak bir otelde meydana gelen yangını ve 36 vatandaşımızın ölümünü hoşgörüyor olamam ve kesinlikle böyle bir maksadım söz konusu değildir; ama, olayların sonuçlarını yorumlamak ve yargılamak yerine, olayları başlatan sebeplere dikkat etmek mecburiyetimiz vardır. Olaylar belli bir istikamette geliştirilmiş ve bir gün önce, Müslümanların adı kullanılarak, dağıtılan bildiriler de -bir noktada- tahrik unsuru olmak suretiyle, hadise, toplumsal bir cinnete dönüştürülmüştür.

Ural KÖKLÜ (Uşak): O, bir noktada mı olmuş?!

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Evet.

Ural KÖKLÜ (Uşak): O "ana unsur" olmuş, öbürü "bir noktada" olmuş!..

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Elbette. Türkiye'de şu ana kadar meydana getirilmiş olan, güneydoğumuzda toplu katliamlara varan hadiseler ne kadar karşıysak, Sivas'ta meydana gelmiş olan bu toplu katliama da aynı derecede karşı çıkıyoruz. Sonuç itibariyle, meydana getirilmiş tahriklerin sonucu olarak oluşmuş hadiseyi getirip de camiye bağlamak, imama bağlamak, Müslümana bağlamak da, aynı derecede, hadiseyi çarpık bir mantıkla buraya getirmek demektir. (BBP sıralarından alkışlar)

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): Olayda imam var ama!..

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Değerli milletvekilleri, bir defa, İslam dini, hiç kimseyi öldürme hakkını kimseye vermemektedir. Allah'ın verdiği canı ancak Allah alır ve Cenabı Allah, hiç kimseye, kendisinin hakkı olan can alma hakkını vermemiştir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN: 2 dakika süre veriyorum Sayın Yazıcıoğlu.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Dolayısıyla, orada, otele sığınmış vatandaşları, etrafını çevirerek, onları ateşe verip yakma gibi bir maksadı güden, Müslüman olamaz. Siz, bu kürsüden, gelir, hadiseyi bu şekile dönüştürürseniz, yanlış yapmış olursunuz.

İşte, orada bu hadise cereyan etmiştir; ama, yanan otelin arka tarafında, kaçacak hiçbir yer olmadığı için sığınılmış olan dar bir alanda, yani, havalandırma bölgesinde sıkışmış olan 33 vatandaşımızı pence-reden içeriye alarak, üç saat onları tedavi edip, dışarıdaki, cinnet halinde bulunan kitleyi haberdar etmeden koruyan, sonra da, hiç kimsenin haberi olmadan tahliyelerini sağlayan Büyük Birlik Partisinin mensupları da Müslümandır ve eğer Müslümanlık öldürmeyi gerektirmiş olsaydı, aynı hadise Büyük Birlik Partisinde de gerçekleştirilirdi; orada onların iki dakika bile durdurulması, 33 vatandaşımızın daha hayatını kaybetmesine sebep olurdu...

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): Baştan alsalardı tümü kurtulacaktı; almadılar...

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Hayır efendim, yanlış biliyorsunuz. Eğer Sayın Başkan müsaade edebilirse, çok önemli bir noktaya değinildiği için, laf atıldığı için söylemek zorunda kaldığımdan dolayı...

BAŞKAN: Söyleyin efendim.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Efendim, sadece bir bayanın söylediği söze dayalı olarak değil...

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): 30 kişi söylüyor...

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Hadise şudur: Büyük Birlik Partisi'nin camları kırıldığı anda, arkada mahsur kalmış olan imamlarımız fark edilince, elbette, Partimize bir saldırı mı gerçekleştiriliyor, başka bir şey mi yapıyor diye, Partideki çaycı kardeşimizin, ilk tepkisi, Partimize bulaştırılmaması ve hadisenin doğrudan doğruya Partiye intikal etmemesi için olmuştur, doğrudur; ama, hemen arkasından,

Partimizin yetkilileri, bir oda öteden bu odaya gelerek -ne kadar saniye sürerse, işte o kadar zamanda- hadiseye müdahale etmiş boğulmakta olan vatandaşların hepsini de içeriye almış, o arada, kendilerine de, "başka arkadaşlarımız varsa kurtarın" denildiği zaman, diğerlerinin otelin en üst katına kaçtıkları onlar tarafından söylenmiştir.

Dolayısıyla, hadiseyi bu şekilde değerlendirdiğimizde, olay, bir tahrik unsuruyla başlamış kitle, şuursuz bir noktaya gelmiş ve provokasyon yapacak unsurların kitlelerin arasına katılması neticesinde, olayın sonuçları da bu şekilde acı olmuştur.

Bunun sonucunda ne yapmak lazımdır? Suçlayarak değil, meseleyi Alevî - Sünnî meselesine çekerek değil, sorumluluğumuzun gereği olarak, meseleye daha soğukkanlı olarak yaklaşmak zorundayız.

Aziz NESİN, hiçbir zaman Alevî vatandaşlarımızın temsilcisi olmaz, temsilcisi olma hakkı da yoktur. Alevîsiyle Sünnîsiyle bu milletin temsilcileri biziz, öyleyse, hadisede, Alevî-Sünnî meselesi değil; doğrudan doğruya, Aziz NESİN'in tahriki, ona fırsat verenlerin ihmalleri ve bütünü istismar eden birtakım odakların Müslüman cemaatini tahriki sonucunda, bu toplu eylemlerin meydana gelişi söz konusudur ve bu noktada. Sayın Vali'nin basiretsizliği, Sayın Vali'nin ihmali, Sayın Vali'nin beceriksizliği, korkaklığı ve bununla beraber, elbette, zamanında müdahale etmeyen yetkililerin de sorumlulukları vardır; ama burada, sayın emniyet görevlilerini hadiseyi daha da büyük boyutlara ulaştırmama noktasındaki soğukkanlı tavırlarını da takdirle anmak mecburiyetindeyiz.

Toplumsal olayları hepimiz biliyoruz. Eğer bu noktada, yargılamasız infazı yapanlara ne kadar karşısak, orada, halkın üzerine doğrudan ateş etme hakkını kullanmayanların da o kadar karşısında olmak durumundayız. O bakımdan, hadiseyi başka yöne çekmemeliyiz. Hadisenin Alevî - Sünnî meselesiyle ilgisi yoktur. Türkiye'de bir Alevî - Sünnî meselesi yoktur. Türkiye'de Alevî vatandaşlarımızla Sünnî vatandaşlarımız arasında hiçbir mesele yoktur. Geçmişte ideolojik sebeplerle istismar edilmek istenen Alevî vatandaşlarımız olayın içine nasıl çekildiyse, şimdi, birtakım eski tüfeklerin bu olayı istismar ederek yeniden terör girdabına çekme tehlikesi vardır, buna karşı, Alevîsiyle, Sünnîsiyle el ele tutuşarak, bu ülkenin insanları olarak barış ve

kardeşlik içerisinde yaşamamızın gereğini yapmalıyız. Hadisenin, camiye bulaştırılarak, şeriata bulaştırılarak, dine bulaştırılarak başka yöne çekilmesine de karşı çıkıyorum.

Ural KÖKLÜ (Uşak): “Şeriat istiyoruz” diye bağıyorlar.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Şeriat İslamdır, şeriat İslam demektir. (BBP, RP sıralarından alkışlar)

Ural KÖKLÜ (Uşak): Ne demek, “Şeriat İslamdır” demek?

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Hiç kimse, şeriat düzeni istemekle şeriati birbiriyle karıştırmamasın. Kimse, bu anlamda, milletimizin inançlarına burada küfredme hakkını kendinde bulmamalıdır. Bu kürsü, inançlara küfür kürsüsü değildir. (BBP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Sayın Yazıcıoğlu... Sayın Yazıcıoğlu, tamamlamanızı rica ediyorum.

Ural KÖKLÜ (Uşak): Küfreden yok.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Edilmiştir.

BAŞKAN: Sayın Yazıcıoğlu, tamamlamanızı rica ediyorum.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Şeriata küfrederseniz, milletimizin inancına küfretmiş olursunuz.

Ural KÖKLÜ (Uşak): Şeriat yok.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Otur Yerine!

Ural KÖKLÜ (Uşak): Oturmuyorum... Burası laik devlet, şeriat değil; şeriat yok.

BAŞKAN: Sayın Yazıcıoğlu, süreniz dolmuştur...

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Laik devlet ayırıcıdır...

BAŞKAN: Tamamlamanızı rica ediyorum...

Ural KÖKLÜ (Uşak): Şeriat yok.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Otur yerine. (Kahramanmaraş Milletvekili Ökkeş Şendiller’in, Uşak Milletvekili Ural Köklü’nün üzerine yürümesi)

BAŞKAN: Değerli arkadaşlarım... Değerli arkadaşlarım, lütfen...

Mustafa YILMAZ (Malatya): Sayın Başkan, izniniz olursa bir şey söylemek istiyorum: "Cumhuriyet Sivas'ta kuruldu, Sivas'ta yıkılacak" deniyor. Bu nedir, ne, ne?!

BAŞKAN: Sayın Mustafa Yılmaz, lütfen... Lütfen...

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Millettin inançlarına küfredeceksiniz, arkasından da bu hakkı kendinizde bulduğunuzu iddia edeceksiniz...

Mustafa YILMAZ (Malatya): Cumhuriyeti yıkmaya yemin edenler var...

BAŞKAN: Sayın Mustafa Yılmaz, lütfen...

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bütün dünyanın gözü Yüce Meclisimizin üzerinde. Sevginin, birliğin, hoşgörünün örneği olmak durumundayız. Milletimizin gözü üzerimizde.

Sayın Yazıcıoğlu, son cümlelerinizi söyleyerek lütfen konuşmanızı bitirin. Araştırma önergesinin açılmasından yana...

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Ben şunu ifade etmek istiyorum. Kavramlarımızı yerinde kullanmalıyız.

Mustafa YILMAZ (Malatya): Cumhuriyeti yıkma girişimleri var. Cemalettin Kaplan, Cumhuriyeti yıkmak için uğraşiyor; ona ses çıkarılmıyor.

Salman KAYA (Ankara): İnsanları yakanlara niye tepki göstermiyorsunuz?!

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Kavramlarımızı yerinde kullanmalıyız, maksadımızı aşan sözler söylememeliyiz.

BAŞKAN: Sayın Yazıcıoğlu, tamamlayın lütfen.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Kavramlarımızı kullanırken inançlara yönelmemeliyiz. İfade etmek istediğim hadise budur.

Salman KAYA (Ankara): Yüzbinler geçti, yüzbinler... Yüreğin varsa dışarıya çıksaydın.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Dolayısıyla, sorumlusu kimse, orada, kibriti çakan, oteli yakan, toplumu tahrik eden ve hadiseye sebep olanlar kimse; hepsinin hesabının sorulmasını, yargılanmasını, adalete teslim edilmesini istiyoruz ve Meclis tarafından bu araştırmanın yapılması kararına da katkıda bulunmak istiyoruz.

Saygılar sunuyorum. (BBP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Önergedeki imza sahipleri sıfatıyla son konuşmayı yapmak için Sayın Muzaffer DEMİR'i kürsüye davet ediyorum. Buyurun Sayın Demir.

Muzaffer DEMİR (Muş): Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; tanzimattan meşrutiyete, meşrutiyetten Cumhuriyete ve Cumhuriyetten günümüze kadar, toplum olarak, ülke olarak, demokrasiyi, aydınlanmayı, çağdaşlaşmayı bekliyoruz; ama, ne yazık ki, henüz geldiğimiz nokta, demokrasi noktası değildir, çağdaşlık değildir, aydınlanma değildir, öyle tahmin ediyorum ki, aydınlanma, çağdaşlaşma, demokratikleşme konusunda epey zamana ihtiyacımız vardır.

Buradaki tartışmaları, hakikaten, büyük bir ibretle seyrediyorum, izliyorum. Bakın, birbirimize karşı tahammülümüz yok. Neredeyse birbirimizi yumruklama, birbirimizi tokatlama noktasına getireceğiz meseleyi. Oysa ki, toplumun hoşgörüyü ihtiyacı vardır, toplumun demokrasiye ihtiyacı vardır, toplumun anlayışa ihtiyacı vardır.

Toplumumuz, Anadolu mozaiki, elbette ki değişik mozaiktir ki, Kürdü de var, Türkü de var, Alevîsi de var, Sünnîsi de var. Hıristiyanı da var, Musevîsi de var. Zerdüştü de var. Yezidîsi de var... Sayabildiğiniz kadar sayınız. Bu, geniş bir mozaiktir. Biz, birbirimizi anlayamazsak, Türk Kürdü boğarsa, Kürt Türkü boğarsa, Sünnî Alevîyi yaşatmazsa, ona yaşam hakkı tanımazsa, "ben ateistim, ben tanrı tanımıyorum" diyen insanları günah keçisi durumuna getirirsek, demokrasiden bahsedebilir miyiz?..

Ahmet DERİN (Kütahya): Demokrasi dine küfretmek demek değildir.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Demokrasi dine küfretmek demek değildir; dine karşı saygılı olmak gerekir, İslamiyete karşı saygılı olmak gerekir, Alevîliğe karşı saygılı olmak gerekir, Hıristiyanlığa karşı saygılı olmak gerekir, Zerdüştlüğe karşı saygılı olmak gerekir...

Ahmet DERİN (Kütahya): Alkışlarız...

Muzaffer DEMİR (Devamla): Çağın gereği budur, çağdaş olmanın gereği budur ve demokrat olmanın gereği budur. Bu Mecliste demokrat olmayan insanların yeri olmasın artık, yoz kafalı insanların yeri olmasın artık. Değerli milletvekilleri, artık birbirimizi anlamaya çalışalım.

36 yazar, sanatçı; kaleminden başka, fırçasından başka, sazından başka, enstrümanından başka hiçbir silahı olmayan, hiçbir insanı incitmeyen, karıncayı bile ezmeyen 36 insan öldürüldü. Bu, Türkiye'nin ayıbıdır, insan haklarının, Türkiye açısından yurt içinde ve yurt dışında tartışıldığı bir dönemde, 36 insanın öldürülmesini...

BAŞKAN: Sayın Demir, affedersiniz; Türkiye, bu günden, bu mekândan, bu olaydan ibaret olmadığı için, ayıp ve üzücü olan olay, Türkiye'nin ayıbı değildir. Türkiye'de, ayıpladığımız...

Muzaffer DEMİR (Devamla): Sayın Başkanım, bu, Türkiye'nin ayıbıdır...

BAŞKAN: Türkiye'de, ayıpladığımız, üzüldüğümüz, reddettiğimiz, sorumlularının, suçlularının, hukuk açısından, icabına, müstahakına çarptırılmasını istediğimiz, beklediğimiz bir olaydır; ama, Türkiye ayıplı bir ülke değildir! (ANAP, DYP, RP ve MHP sıralarından alkışlar)

Devam buyurun efendim.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri; Türkiye, ayıplardan kurtulmak zorundadır; Türkiye, çağı yakalamak durumundadır; Türkiye, hoşgörüyü, demokrasiyi yerleştirmek durumundadır; Türkiye, demokrasiyi bir yaşam biçimi olarak kabul etmek zorundadır. Evet, ben söylüyorum, bu, hepimiz için bir ayıptır. 36 sanatçı, seçkin insan katledilmiştir; hem de dağda değil, gece karanlığında değil, güpegündüz, Türkiye'nin en büyük şehirlerinden

biri olan Sivas'ın göbeğinde, devlet yetkililerinin, kolluk kuvvetlerinin, askerlerin gözlerine bakıla bakıla katledilmiştir. Siz, şimdi nasıl, "Türkiye'de insan hakları vardır, demokrasi vardır" diyeceksiniz; bunu Türk insanına, dünya kamuoyuna nasıl izah edeceksiniz, nasıl söyleyeceksiniz? Sayın Başkanım, demek istediğim buydu.

Değerli arkadaşlarım, şimdi gelelim Sivas meselesine... Sivas'ta yaratılmaya çalışılan bir Alevî-Sünnî çatışmasıdır; meseleyi çarpıt-mayalım. Alevî-Sünnî çatışması bugün başlamadı ki, tarih boyunca süregelmiştir.

Pir Sultan Abdal'ı, Sivas meydanlarında halka taşlattırarak, darağacında astıran Hızır Paşalar değil midir? Hızır Paşalar değil midir?!

Bahaddin ELÇİ (Bayburt): Kaşmayın, kaşmayın!..

M. Rauf ERTEKİN (Kütahya): Yok canım, sende!

Muzaffer DEMİR (Devamla): Binlerce, onbinlerce Alevî vatandaşı sağ sağ, diri diri kuyulara doldurup öldüren, Kuyucu Murat Paşa'ların lakabının nedeni nedir, biliyor musunuz, o "kuyucu" lakabını nereden almıştır?..

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Şimdi var mı onlar? Şimdi onun sırası mı?..

Ülkü GÜNEY (Bayburt): Doğru konuş, doğru!

Muzaffer DEMİR (Devamla): Değerli arkadaşlarım, hoşgörülü olalım, birbirimize karşı saygılı olalım.

Refah Partili arkadaşlarım, siz bu dinin temsilcisi değilsiniz, siz İslamiyetin temsilcisi değilsiniz; siz bir İslam partisi değilsiniz...

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Yahu, niye tahrik ediyorsunuz?!

Muzaffer DEMİR (Devamla): Laik bir devlette yaşıyoruz...

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Bu tahrike ne lüzum var?!

Muzaffer DEMİR (Devamla): Kardeşim, müdahale etmeyin o zaman, lütfen saygılı olun. Sayın Asiltürk, saygılı olun lütfen.

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): O zaman, bu tahrike ne lüzum var?

Muzaffer DEMİR (Devamla): Ben kimseyi tahrik etmiyorum beyefendi, ben kimseyi tahrik etmiyorum. Ben tahrik etmiyorum Sayın Başkan, tahrik etmiyorum kimseyi.

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Dörtüyz sene evvelki olaydan bahsetmenin ne lüzumu var?

Muzaffer DEMİR (Devamla): Değerli arkadaşlarım, burada kimseyi suçlamıyorum. Kimseyi suçlamak amacıyla buraya çıkmadım; ben içimden geçenleri, duygularımı size izah etmeye çalışıyorum.

Bahaddin ELÇİ (Bayburt): Provoke ediyorsun.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Bu memleketin bir insanı olarak, bu memleketi seven, sizden daha çok seven bir insan olarak duygularımı izah etmeye çalışıyorum. Tahrik etmiyorum sizi; tahrik etmeye niyetim yok.

BAŞKAN: Efendim, hatibi dinleyelim lütfen.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Gocunmayın. Yaranız var, gocunuyorsuz

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Yahu, ne yararı var? Sen, şimdi, dörtüzyıl evvelki olayı niye anlatıyorsun? O olayı biz yapmadık, bu Meclis de yapmadı? Sivas'ta Kuyucu Murat mı var?..

Muzaffer DEMİR (Devamla): Beyefendi, bu olay, örgütlü bir olay, plânlı.

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Doğru.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Bu olayda provokasyon vardır. (RP sıralarından "doğru" sesleri)

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Doğru... işte onları söyle...

BAŞKAN: Değerli arkadaşlarım, hatibi lütfen sükûnetle dinleyelim.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Bu olayda örgütlenme vardır. Bir hafta önce yurtlardan öğrenciler taşınmıştır...

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Onu söyle.

Muzaffer DEMİR (Devamla): ... belirli yerlere yerleştirilmiştir.

Sivas Belediye Başkanının, acaba Sivas Yurdu'ndaki öğrencilerle ilişkileri nelerdir. (RP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN: Değerli arkadaşlarım, lütfen sakın olalım.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Çıkıp topluluk karşısında, "sayın Müslümanlar gazanız mübarek olsun." demiştir. Neye, kime karşı gaza, kime karşı gaza yapıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, insanlar cayır cayır yakılırken 5 bin tane asker vardır tugayda ki 5 bin asker sırtını adliye sarayına dayamış, elindeki, kasaturası takılı mavzeriyle, tüfeğiyle insanların yanmasını seyrediyor, cayır cayır yanmasını! Tugay Komutanı, İlin Valisi, Belediye Başkanı, sanki Neron'un Roma'nın yanmasını seyrettiği gibi...

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Ne münasebet Sayın Başkan.

BAŞKAN: Efendim, lütfen... Değerli arkadaşlarım, lütfen...

Muzaffer DEMİR (Devamla): O insanların cayır cayır yanmasını seyrediyorlar arkadaşlarım.

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Kurtaran, Belediye Başkanı; niye iftira atıyorsun kardeşim?..

Muzaffer DEMİR (Devamla): Araştırılsın, araştırılsın arkadaşlar.

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Ben oradaydım.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Ben iddia etmiyorum, böyle yazıyor, basın yazıyor.

Oğuzhan ASİLTÜRK (Malatya): Kurtaran, Belediye Başkanı, nasıl söylüyorsa, onlar da iftira ediyor.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Basın böyle yazıyor, iddialar var, iddialar

BAŞKAN: Sayın Demir, bir dakika lütfen.

Sayın Asiltürk ve değerli arkadaşlarım, sözcüleriniz...

Mustafa YILMAZ (Malatya): Kimi kurtarmış?

BAŞKAN: Bir dakika Sayın Yılmaz.

Sözcüleriniz, görüşlerini ifade ettiler. Dinleyenler katılır, katılmaz...

BAHADDİN ELÇİ (Bayburt): Kışkırtıyor Sayın Başkan.

Muzaffer DEMİR (Devamla): Ben kışkırtmuyorum beyefendi, kışkırtmuyorum.

Şimdi, söz...

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İNÖNÜ (İzmir): Sayın Başkan...

BAŞKAN: Buyurun Sayın İnönü.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İNÖNÜ (İzmir): İzin verirseniz, Sayın Demir'in açıklaması doğru değildir; Sayın Korkmazcan'ın düzeltmesi yerindedir. Yüzlerce kişinin, yüzlerce vatandaşımızın öldürülmesi diye bir şey yoktur. O müessif olayda ölenlerin sayısı; tabii her sayı önemlidir... ("Duyamıyoruz" sesleri)

BAŞKAN: Sayın İnönü, affedersiniz; arkadaşlarımız "işitemiyoruz" diyorlar; kürsüyü teşrif eder misiniz efendim?. Veya biraz yüksek sesle... Yani, arkadaşlarımız işitemediklerini söylediler...

Teşekkür ederim, buyurun.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İNÖNÜ (İzmir): Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bana bu konuşma fırsatını verdiğiniz için teşekkür ederim. Hepinize saygılar sunuyorum.

Kürsüde konuşan milletvekillerimiz, şüphesiz, bir fikri anlatmak için zaman zaman bazı rakamlar söylüyorlar, bazı olaylar ifade ediyorlar. Bunları kendileri söylüyorlar. Milletvekillerimizin söylediği bu sözler tamamen doğrudur diye bir şey yok. Onların yanlısını her zaman düzeltme imkânı olmuyor; ama, şimdi fırsat verdiniz...

Tabii böyle bir şey yok. Ona bakarsanız, Sayın Demir'in konuşmasında pek çok yanlış vardı. "Sivas'taki yangını askerler, güvenlik güçleri seyrettiler, bir şey yapmadılar" gibi bir şey söyledi.

Böyle bir şey yok. O yangına rağmen, oradaki insanları kurtarmak için güvenlik güçleri uğraşmasaydı, bugün o insanlar kurtulmuş olmazlardı. Yangından bazı insanlar kurtulamadı, doğru; ama, elbette kurtarmak için uğraşıldı ki, o insanlar kurtarıldı. Yani söylendiği gibi, askerlerin, güvenlik güçlerinin seyrettiği şeklinde bir şey yok. Ama, milletvekilerimiz, kendi hislerini, kendi tepkilerini ifade için böyle sözler söylüyorlar.

Bunların doğru olduğu hiçbir şekilde söylenemez. Abartma var, bazen yanılma var. Köprüde yüzlerce insan öldü diye bir şey yok, tamamıyla mübalağa.

Mahmut KILINÇ (Adıyaman): 17 kişi... Panzerler ezdi Sayın Başbakan Yardımcısı... Sadece köprüde 17 kişi.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erdal İNÖNÜ (Devamla): Bakın, şimdi 17 kişi diyorsunuz, demin yüzlerce demiştiniz!.. Dolayısıyla, tabii, bunun hangisi doğrudur; tutanağa bakılır, o zaman ki kayıtlara bakılır, doğrusu meydana çıkar. Bunun yolu vardır. Ben sadece, bana fırsat verdikleri için arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Ne güvenlik güçlerimizin ne Silahlı Kuvvetlerimizin, vatandaşlarımıza karşı bir hareketi söz konusudur; her zaman yaptıkları, vatandaşlarımızı korumak için uğraşmaktır; Nusaybin'de de öyle olmuştur. Sivas'ta da öyle olmuştur. Onlar da insandır, her zaman vatandaşlarımızı kurtaramamış olabiliyorlar; çünkü, yaşadığımız toplumsal olaylar, bu şiddet olayları çok yazık ki, kimsenin kontrol edemediği noktalara varıyor ve güvenlik güçlerinin, oradaki iyi niyetli insanların bütün gayretlerine rağmen, sonunda bu üzücü sonuçlar ortaya çıkıyor.

Önemli olan, işi buraya getirmemek, vatandaşlarımız arasındaki sevgi bağlarını güçlendirmek, aralarındaki görüş farklarını -siyasî olur, kültürel olur, dinî olur; her neyse- fikir düzeyinde tutmak, onları, hiçbir şekilde, karşılıklı vurma kırma noktasına getirmemektir; demokrasinin yaşama şartı budur, özendiğimiz demokrasilerde böyle olaylar olmuyor mu; oluyor. Geçmişte daha çok olmuştur; ama, mese-

le, bu olayları aşmaktır; bu olayların sorumlularını arayıp bulmaktır; ama, olayları genelleştirmemektir, "biz her zaman birbirimizle kavga ederiz, her fırsatta bunu yaparız" havasına girmemektir ve bu olayların sorumlularını araştırırken de, bunların üzerinden, insanlarımız arasındaki bağı kuracak şekilde bir toplumsal uzlaşma havasına yeniden dönmek gerekir.

Tabii, bunun şartlarından birisi de, milletvekillerimizin, konuşurken, gereksiz abartmalara girmemeleridir, Ülkemizin temel dayanakları olan güvenlik güçleri, halkımızın sağduyusu, yüce din duyguları, siyasi partiler ve bunların aralarındaki birliği koruyacak şekilde davranmalarındır.

Bana, bunları söyleme fırsatını verdiğiniz için hepinize teşekkür ederim.

Saygılar sunarım. (SHP, DYP ve ANAP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın İnönü.

Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması önermeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, önermeleri oylarınıza sunacağım: Meclis araştırması açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Meclis araştırması açılması kabul edilmiştir.

Meclis araştırması yapacak komisyonun 12 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, komisyonun çalışma süresini Yüksek Kurulunuza arz ederken, mutadımız, Başkanlık olarak Üç ay gibi bir süreyi önermek idi; ancak, şimdi, Anavatan Partisi Grup Başkanvekili Sayın Mustafa Kalemlî, Denizli Milletvekili Sayın Hasan Korkmazcan, Artvin Milletvekili Sayın Süleyman Hatinoğlu, Malatya Milletvekili Sayın Metin EMİROĞLU, İstanbul Milletvekili Sayın Orhan Ergüder'in imzalarını taşıyan ve "konunun özel ve farklı durumunu göz önünde tutarak, araştırma komisyonunun, başkanlık divanı seçimini izleyen 15 gün içinde çalışmalarını tamamlanmasını ve raporunu Yüce Meclise sunmasını" teklif eden bir önermeleri vardır.

Eğer bir mutabakat varsa, görüşmesiz... Ki, grup başkanvekillerinin işaretlerinden, önerinin olumlu bulunduğunu anlıyorum ve bu itibarla, Başkanlık olarak, araştırma komisyonunun, başkanlık divanı seçimini izleyen 15 gün içerisinde çalışmalarını tamamlamasını ve raporunu Yüce Meclise sunmasını öneriyorum: Bunu kabul edenler işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun, gereğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Rüştü Kazım YÜCELEN (İçel): Sayın Başkanım, Komisyonun, Meclis tatildayken de çalışabilmesi için de bir karar lazım sanıyorum...

BAŞKAN: Tabii, henüz Meclis tatil kararı almadığı için, bu hususu oylarınıza sunmadım; ancak, iradeniz ve kararınız üzerine komisyon teşekkül ettiğinde ve o esnada da Meclisin tatile girmiş olma durumu belirlediğinde, tabii ki, komisyon bu talebi ifade edecek ve Meclis ona göre kararını alacaktır.

Sayın milletvekilleri, kanun tasarı ve tekliflerini görüşmek için, 7.7.1993 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.55

TC
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
(BASIN) BÜROSU

Sayı: 1993/45 Talimat
Konu: Mağdur Aziz NESİN'in ifadesi ile
olayla ilgili bantların ve gazetelerin
gönderilmesi hk.

İstanbul 9/7/1993

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'na

SİVAS

İlgi: a. Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'nün 6.7.1993 tarih ve 6.105.1.1993 — 028161 sayılı faks emirleri,

b. Başsavcılığınızın 6.7.1993 tarih ve 1993/2212 hazırlık sayılı faks talimatlarınız, (Mağdur Aziz NESİN'le ilgili)

c. Başsavcılığınızın 6.7.1993 tarih ve 1993/2212 hazırlık sayılı faks talimatlarınız, (Olayla ilgili bant, fotoğraf ve gazete haberleri)

İlgi (b)'de kayıtlı faks talimatlarınız gereği, 2.7.1993 tarihinde ilinizde meydana gelen olaylarda yer alan Mehmet Nusret NESİN (Aziz NESİN)'in mağdur sıfatı ile ifadesi alınarak ilişikte gönderilmiştir.

İlgi (c)'de kayıtlı talimat uyarınca, *Sabah Gazetesi*'nin 6.7.1993 tarihli sayısında bahsedilen bant örneği, bu gazete mensuplarından Ahmet VARDAR'dan teslim alınarak kurye ile gönderilmiştir. Gazetede bulunan fotoğrafın gönderilen banttan yararlanarak çekildiği, ayrıca fotoğraf bulunmadığı, telefonla öğrenildiğinden söz konusu gazete sahifesindeki fotoğrafların gönderilmesi mümkün olamamıştır.

Mezkûr olaylarla ilgili olarak muhtelif televizyonlarda yayınlanan bantların örneğinin gönderilmesi talep edilmiş, bu meyanda Show TV ile TGRT (*İhlas Haber Ajansı*)'ndan alınan birer bant örneği de kuryeye teslimen gönderilmiştir. Asıl görüntülerin gönderilen (TGRT) bantı içerisinde bulunduğu, diğer televizyonlarda bantların bu bantın birer kopyası olduğu öğrenilmiştir.

İhlas Haber Ajansı'ndan temin edilen bantın baş kısmında, Sivas'taki olaylarla ilgisi bulunmayan, Adana ilindeki bazı görüntülerin bulunduğu, bant üzerindeki nottan anlaşılmaktadır. Bu görüntülerin bitmesinden sonra Sivas olaylarının görüntülerinin başladığı telefonla öğrenilmiştir.

Hürriyet Gazetesi muhabiri tarafından çekilen fotoğraflar ile Anadolu Ajansı muhabiri tarafından çekilen fotoğrafların bulunduğu iki ayrı zarf da kuryeye teslimen gönderilmiş bulunmaktadır.

Bunların dışında, olaylarla ilgili haber ve fotoğrafların yer aldığı günlük mevkutelerden bazıları da kuryeye teslim edilmiş bulunmaktadır.

Bilgilerinize rica olunur.

C. Savcısı 19015
Cevat ÖZEL

Not: Yazının tamamlanmasından sonra Milliyet'ten gelen fotoğrafların bulunduğu zarf gelmekle yazı üzerine eklenmiştir.

SİVAS KATLIAMINA İLİŞKİN SHP HEYETİ RAPORU

Sivas'da 37 aydın ve gencimizin katledilmesi ile sonuçlanan olayları yerinde incelemek ve bir rapor haline getirmek üzere SHP Genel Merkezi tarafından bir komisyon oluşturulmuştur.

Komisyonunda;

Ercan KARAKAY (Grup Başkanvekili- İstanbul Milletvekili)

Ziya HALİS (Genel Sayman- Sivas Milletvekili)

V. Sinan YERLİKAYA (Tunceli Milletvekili)

Mustafa YILMAZ (Malatya Milletvekili)

Şahin ULUSOY (Tokat Milletvekili)

görev yapmışlardır.

Komisyon Sivas'taki incelemelerini 7-8 Temmuz 1993 tarihlerinde gerçekleştirmiştir.

GÖRÜŞÜLEN KİŞİ VE KURULUŞLAR

Heyet Sivas'ta; devlet görevlileri olan, Vali, Emniyet Müdürü, Tugay Komutanı ve Başsavcının yanı sıra Partimizin yönetici ve üyeleriyle, DYP, CHP ve ANAP'ın yönetici ve üyeleriyle, sendika ve demokratik kitle örgütlerinin temsilcileriyle, Baro ve Ticaret Odası gibi meslek kuruluşlarının yönetici ve ayrıca yurttaşlarla görüşerek katliam hakkında bilgiler edinmeye çalışmıştır.

Ayrıca Sivas'lı İl Örgüt yöneticilerimizle birlikte olaylar video bantlarından izlenilmiştir.

SUNUŞ

Yaptığımız temaslar ve incelemeler sonucundaki tespitlerimiz; alevisiyle, sünnisiyle halk olayının dışında kalmış ve bu insanlık dışı

katliamı lanetlemiştir. Sivas halkı olayın alevi-sünni çatışması olarak görülmesinden ve gösterilmek istenmesinden de son derece rahatsız olmuştur.

Görüştiğimiz herkes bu hususu özellikle vurgulayarak Sivas'ta 15 yıldır huzur ve barış içinde birlikte yaşandığını, huzur ortamının bozulmasını gerektirecek bir neden olmadığını belirtmişlerdir.

Genel olarak halk bu olayı şeriat yanlılarının lâik ve demokratik düzene karşı yaptıkları bir başkaldırma hareketi olarak değerlendirmekte ve Atatürk büstüne saldırılmış olmasını da bunun kanıtı olarak göstermektedir.

Görüştiğimiz her kesimden insan, herşeye rağmen soğukkanlı davranılmasının ve muhtemel provakasyonlara karşı uyarık olunmasının şart olduğunu söylemekte ve öyle davranmaktadır.

PİR SULTAN ABDAL ŞENLİĞİ

Sivas'ta düzenlenen ve çok sayıda edebiyatçı, fikir adamı ve ozan ile birlikte Aziz NESİN'in de katılacağı duyulunca birtakım şeriatçı güçler hemen harekete geçmiştir.

"Müslümanlar" ve "Türkiyeli Müslümanlar" imzasıyla dağıtılan bu bildirimlerde halk Aziz NESİN'e ve "kafirlerle" karşı cihada çağrılmış ve zaferin inananlara ait olacağı belirtilmiştir.

Aslında bu bildirimler Aziz NESİN bahane edilerek şenliğe saldıracağının somut kanıtlarıdır. Ancak bildirimlerle ve bazı şeriatçı militanların camide, parkta, kahvede açıkca cihad çağrısı yapmalarına rağmen, MİT, konunun üzerinde hiç durmamış, Vali ve Emniyet Müdürü'ne herhangi bir bilgi ulaştırılmamıştır.

Nitekim, yaptığımız görüşmede Emniyet Müdürü heyetimize; "ne MİT'den ne de başka bir yerden herhangi bir ek bilgi ve uyarı" gelmediği söylemiştir.

Emniyet Müdürü bu hususun olaylardan sonra Vali ile bir araya geldiklerinde MİT Müdürü tarafından da teyit edildiğini ve MİT Müdürünün, olaylar öncesinde bir şey duymadıklarını söylediğini belirtti.

Ortada dolaşan, iki kışkırtıcı bildiriye ve çeşitli yerlerde yapılan cihad çağrılarına rağmen MİT'in hiç birşey farketmemiş olması ilginçtir.

Diğer yandan bazı yerel gazeteler de olayı çarpıtarak halkı kıstırmaya çalışmışlardır.

ŞENLİK ÖNCESİ KIŞKIRTIMLAR VE İSTİHBARATIN DURUMU

Pir Sultan Abdal Şenliği Sivas'ta ilk kez düzenlenmemektedir. Şenlik 4. kez düzenleniyor. Daha önceleri Sivas'ın Banaz köyünde (Pir Sultan Abdal'ın köyü) düzenlenen şenlikler bu yıl 4 gün olarak öngörülüyor ve ilk iki günün Sivas Merkezinde yapılması planlanıyor.

Şenlik Pir Sultan Abdal Derneği Genel Merkezi ve şubeleri tarafından düzenleniyor. Program ve konuşmacılar da, doğal olarak düzenleyenler tarafından belirleniyor. Kültür Bakanlığı da diğer şenlik ve festivallerde olduğu gibi, mevzuat içinde gereken katkıyı sunuyor.

Festivalin 3. günü Kültür Merkezi'nin önündeki ozanlar anıtının açılışını yapmak üzere, Kültür Bakanı'nun da Sivas'a gelmesi öngörülüyor.

Festival Programı da şehrin çeşitli yerlerine yerleştirilen afiş ve bildirilerle halka duyuruluyor.

OLAYIN BAŞLANGICI

Bilindiği gibi şenlik 1 Temmuz 1993 Perşembe günü Hükümet Meydanı'ndaki Atatürk Anıtı'na çelenk konularak başlamış ve daha sonra Kültür Merkezi'ndeki toplantıyla devam etmiştir. Yazarlar da Buriciye Medresesinde açılan kitap sergilerinde, kitaplarını imzalamışlardır. İlk gün herhangi bir olay yaşanmamıştır. Toplantıya ve yazarlara yönelik bir saldırı yoktur.

Olaylar şenliğin ikinci günü olan Cuma günü cuma namazından sonra başlıyor. Paşa Cami ve diğer camilerden çıkan çoğu genç çevresinde toplanan (150-200) kişinin hükümet binası önüne yürüyerek gösterilerde bulunmasıyla başlıyor.

ANAP İl Örgütündeki görüşmelerimizde Salih AKBULUT olayın başlangıcını heyetimize şöyle anlattı:

“Paşa Cami’ne namaza gittim. İçeride yer yoktu. Dışarıda kıldık. Ben sonra daha arkaya geçtim. Birkaç polis vardı. Onların hemen arkasında da burada “Cumasızlar Grubu” denilen (yani devletin maaşlı memuru olan imamların arkasında namaz kılmayı reddeden) gruptan kişiler vardı. Camilerdekilerden birisi bir tuhaflık var galiba Hizbulahçılar aramızda v.b. dedi. Müezzin sesi işitilince bu “cumasızlar” arkadan musalla taşının oraya gelip pankart açtılar, pankartta ne yazıldığını göremedim. Sonra Amerikan Bayrağı’nı çıkarıp yaktılar. Tekbir getirenler, “Vali istifa, Aziz NESİN Kur’ana saldırıyor” diye bağırıyorlar.

Bunların çoğu gençti. O gün camide birçok tanımadığımız sima vardı. Bunlar herhalde olay çıkartmak için dışarıdan gelen kişilerdi. Sivas’ta ABD bayrağı bulunmaz. Nereden bulmuşlar anlayamadım. Otobüs firmaları bu cuma çeşitli illerden Sivas’a gelen otobüslerin dikkat çekecek biçimde dolu olduğunu söylüyorlar.”

DYP Örgütünde ise M. Ali KILIÇ isimli bir yurttaş Kale Cami önünde o gün sakallı, uzun etekli birkaç kişinin bildiri dağıttığını, cemaati Kültür Merkezi’ndeki kafirlerle hesaplaşmaya çağırdığını, olumsuz davrananları da siz müslüman değil misiniz? diye tehdit ettiklerini söyledi.

Vilayetin önüne gelen ve giderek sayıları artan şeriatçı militanlardan ve şartlandırılmış gençlerden oluşan saldırgan grup, saat 14.00’den itibaren Hükümet Binası, Kültür Merkezi ve sonra Madımak Otelı arasında defalarca sloganlar atarak gidip gelmişlerdir.

“Ya Allah, intikam, Allahüekber”, “Sivas, Aziz’e mezar olacak”, “Şerefsiz Vali, istifa”, “Ya Allah Bismillah Allahü ekber” gibi sloganlar atan topluluğu dağıtmak için, güvenlik güçleri hiçbir ciddi girişim yapmamıştır. Aynı şekilde bu topluluğu kıskırtan ve yönlendiren kişilere müdahale edilmemiştir. Olaya tanık olanların beyanları ve video kasetlerindeki görüntüler güvenlik güçlerinin seyirci konumundaki anlaşılabilir tutumunu açıkça ortaya koymaktadır. Filmde de görüldüğü gibi güvenlik görevlileri, Vilayet ile Kültür Merkezi arasındaki git-

gellerle adeta göstericilerle birlikte yürümekte, onlara refakat etmektedirler. Göstericilerle güvenlik güçleri arasında, hiçbir kayda değer tartışma, sürtüşme görülmemektedir. Bu durum, güvenlik güçlerine topluluğun dağıtılması konusunda bir emir verilmediğini göstermektedir. Güvenlik güçlerinin bu tutumu, ilerleyen saatlerde göstericilerin sayısının sempatanların ve meraklıların da katılımıyla artmasına da neden olmuştur. Özellikle resmi daireler ve işyerleri kapandıktan sonra bu sayı daha da artmıştır. Ancak büyük çoğunluk izleyicidir. Saldırganların sayısı ise 300-500 kişiyle sınırlıdır.

NİÇİN MÜDAHALE EDİLMİYOR?

Sayın Vali, elindeki güvenlik güçlerinin sayısının az olduğunu da dikkate alarak 14.15'den önce Tugay Komutanlığı'ndan, sonra çevre ilçelerdeki kaymakamlıklardan takviye istiyor. Gelen takviye kuvvetleri ile birlikte saat 16.00'dan sonraki toplam polis-jandarma-asker gücü 442 kişiye ulaşıyor.

Ancak bu güçler de koordineli ve etkin bir şekilde yönlendirilemiyor. Hiçbir şekilde topluluğun, dağıtılması yolunda harekete geçilmiyor. Aynı şekilde topluluğu kıskırtan ve zaman zaman omuzlarda taşınan tarikatçı militanların, bir teki bile yakalanıp gözlem altına alınmamıştır.

İlgililerle yaptığımız görüşmelerde; şeriatçı göstericilere saat 13.30'dan Madımak Otelinin kundaklandığı saate kadar olaya niçin ciddi bir müdahalede bulunulmadığı, göstericilerin neden dağıtılmadığı sorusuna inandırıcı ve tatmin edici bir yanıt alamadık.

Örneğin Emniyet Müdürü, "Cuma günü saat 18.00'e kadar haki-miyet bizdeydi. Zaten olay başlangıçta -13.30'da- büyük değildi. Üç kez cop kullanmaya çalıştık. Başarılı olmadık. Cop çekince "sizde ka-firmisiniz diye üzerimize yürüdüler" diyerek kararlı bir müdahalede bulunmadıklarını itiraf etmektedir.

Emniyet Müdürü, göstericileri dağıtmak için havaya ateş emri vermeyi düşünmediğini ve böyle bir emir vermediğini de söyledi.

Tugay Komutanı da "Madımak Otelinin önüne, sonunda araba ile kendim gittim. Göstericilerden bazıları yakalarını açtılar bizi vur

öyle geç dediler. Siz bu işe karışmayın dediler. Arabamı yumruklayanlar oldu. Elebaşlarını istedim, konuştum. Siz karışmayın dediler. Askere süngü takma emri vermiştim. Arkadan itfaiye gelir, göstericileri hiç değilse su sıkarak dağıtmaya çalışır diye düşündüm, ancak itfaiye gelmedi." Topluluğu dağıtmak için yasanın kendilerine hangi yetkileri verdiğini sorduğumuzda; Komutan "5442'ye göre önce dağıt emri verilir. Olmuyorsa, bu durumda olayın boyutuna göre havaya ateş emri verilir, o da yarar sağlamıyorsa yere ateş edilir" dedi. Ancak bunu yapmadıklarını esasen askerlerin çoğunun Tugaya eğitim için gelen acemi askerler olduğunu, bu gibi olaylarda yararlı olmalarının zor olduğunu belirtti.

Komutan, ayrıca olaylar kendisine intikal ettikten sonra üç kez Vali'nin yanına gittiğini ve göstericiler niçin dağıtılmıyor, "polis niçin seyrediyor? Diye sorduğunu ve kendisine "müdahale edersek topluluk sertleşebilir. Şimdilik izinsiz yürüyüş diye kabul edip kontrol altında tutuyoruz" yanıtının verildiğini söyledi.

Bu beyanlar yetkililerin göstericiler ve kışkırtıcılar karşısında kararsız davrandıklarını göstermektedir. Yaptığımız görüşmelerden yetkililerin bu tavrının nedeninin, Ankara'dan gelen talimat ve tavsiyelerden kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanı'nın, Başbakan'ın ve İçişleri Bakanı'nın bu konudaki beyanların halk tarafından üzüntüyle karşılanmıştır.

Ankara'daki yetkililer, laik demokratik Cumhuriyete karşı slogan atan, Atatürk Büstünü taşıyan, oteldeki masum ve savunmasız insanları yakmaya çalışan, şeriatçı-yobaz göstericileri "halk" olarak kabul etmişler ve "halkla güvenlik güçlerinin karşı karşıya getirilmemesini" istemişlerdir.

Bu anlayıştan dolayı da, saat 13.30'a kadar birkaç yüz kişi olan topluluk, bir türlü dağıtılamamıştır. Sivas'da görüştüğümüz bazı yurttaşlar; "başlangıçta dağıtılmadı ve adeta önce resmi dairelerin, sonra dükkanların kapanması beklenerek; saldırgan göstericilere takviye gelmesi sağlandı" demektedirler.

Zamanında müdahale etmeyen yetkililerin, Madımak Oteli'nin önünde de ciddi bir önlem almadıkları anlaşılmaktadır. Aynı şekilde;

Oteldeki insanların arka binadan, ANAP İl Merkezinin bulunduğu yan binadan veya çatıdan tahliyesi konusunda hiçbir planın veya teşebbüsün olmaması da düşündürücüdür.

Otelin önünde gereken tedbiri almayan ve otelin kundaklanmasını önlemeyen yetkililer, otel yanmaya başlayınca telsizlerle otel lobisindeki birkaç görevliye; "otel yanıyor dışarıya çıkın" diyerek onları kurtarmışlar, ancak içeride kalıp yanan ve dumandan boğulan insanların kurtarılması için hiç değilse itfaiyenin hemen gelmesini bile sağlayamamışlardır.

BELEDİYE BAŞKANI VE BELEDİYE'NİN ROLÜ

Sivas'da yaşanan acı olaylara RP'li Belediye Başkanı'nun, emrindeki belediye çalışanlarının rolü olduğu, görüştüğümüz yurttaşların tamamına yakını tarafından paylaşılmaktadır.

Herşeyden önce; Belediye Başkanının kurduğu, kurdurduğu veya desteklediği Vakıf ve Yurtlarda laiklik karşıtı çalışmalar yapıldığı ve yoksul ailelerin çocuklarının buralarda şartlandırıldığı ortak bir kanı. Demokratik kitle örgütleri, temsilcileri ve meslek kuruluşları yöneticileri ısrarla bu konuyu vurguladılar. Ticaret Odasıyla yaptığımız görüşmede bu vakıf ve yurtların yıllardır denetlenmediği ayrıca Vakıflara bağış yapmayanlara belediyece ruhsat verilmediği, büyük zorluklar çıkarıldığı anlatıldı.

Gazetelerde fotoğrafları çıkan RP'li Belediye Meclis Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın olayları kışkırttığı konusunda herkes hemfikir. Daha ilk gün gazetelerde boy boy fotoğrafları yayınlanan bu kişinin halen bulunmamış olması da son derece düşündürücü.

Belediye Başkanı olay günü önce pek ortalıkta görülüyor. Vilayete uğramıyor. 14.30'da İçişleri Bakanı, Validen Belediye Başkanı ile görüşmesini istiyor. Bakan daha sonra Belediye Başkanını da telefon ile arıyor ve olayla ilgilenmesini istiyor.

Sonra Belediye Başkanı, Emniyet Müdürü ile birlikte Vali'nin yanına geliyor. Göstericilerin bin kişi civarında olduğunu ve tepkilerden heykele (Ozanlar Anıtı) karşı olduklarını, heykel kaldırılırsa göstericilerin yatışacağını söylüyor.

Belediye Başkanı göstericilerin yanına geliyor. Onlara hitap ediyor. Söze "Gazanız mübarek olsun" diyerek başlıyor ve "önce bir fatiha okuyalım" diyor. "Mücahit Başkan" diye karşılanıyor.

Belediye Başkanı, daha sonra Vilayete geliyor ve göstericileri ikna edemeyeceğini söylüyor. Daha sonra ise Anıt yerinden depoya götürülmek için sökülüyor. Ancak; Belediye aracı bunu depoya götüreceğine göstericilere veriyor, onlar da sokaklarda sürüklüyor. Yani, anıtın kaldırılması saldırgan göstericileri yatıştırmak bir yana onları daha da cesaretlendiriyor.

İtfaiye olaylara zamanında müdahale etmiyor. Emniyet Müdürü göstericileri tazyikli su ile dağıtmayı öneriyor. Bu isteği reddediliyor.

Otel kundaklandığı anda da, itfaiyeler buldukları yerden hemen harekete geçmiyorlar. Emniyet Müdürü uyarıyor. Ancak şoförler içerden kapıları, camları kapatarak "Belediye Başkanı bizzat emir vermeden gitmeyiz" diyorlar.

Belediye ile ilgili bir başka husus da; olaydan bir gün önce Madımak Oteline yakın mesafedeki PTT önünde kaldırım çalışması başlatılmasıdır. Otelin tüm camları buradan alınan taşlarla kırılmıştır. Bunu, yakılan oteli incelediğimizde bizzat tespit ettik..

Görüştüğümüz bir çok kişi, orada başlatılan kaldırım inşaatının ve orta yere yığılan tuğlanın rastlantısal olmadığını söylemektedir.

Bu husus da mutlaka ciddi biçimde araştırılmalıdır.

Göstericilerin çoğu gençlerden oluşmaktadır. Bu gençlerin, Belediye Başkanının himayesindeki Vakıf ve Yurtlarda şartlandırılan gençler olduğundan, kimsenin kuşkusu bulunmamaktadır.

Okullar tatil olmasına rağmen Belediyece düzenlenen "Hicret Koşusu" için çok sayıda gencin önceden yurtlarda toplandığı söylenmektedir. Aynı şekilde dışarıdan gelen, tarikatçı-şeriatçı kimselerin bu yurtlarda kaldıkları söylenmektedir.

Sakallı ve özel kıyafetli bu gençleri video filminde de görmüştük.

Ayrıca; çok sayıda Belediye çalışanının ve Belediyeden büfe alan kişinin de, göstericiler arasında yer aldığı söylenmektedir.

SONUÇ

Meydana gelen acı olayda, hiçbir şekilde Sivas halkının rolü yoktur. Bu katliamı yapanlar laik, demokratik Cumhuriyete karşı olan şeriatçı yobazlardır.

Planlı, programlı ve örgütlü olarak katliam yapılmıştır. Aziz NESİN veya onun şenliğin açılışında yaptığı konuşma bahanedir. Saldırganların, Cumhuriyetin temellerinin atıldığı Kongre Binasına saldırımları "Cumhuriyet burada kuruldu, burada yıkılacak" diye slogan atmaları, Kongre Binasını taşıyarak 71 camı kırmaları ve Atatürk büstünü yerinden söküp yere atmaları, asıl hedeflerinin ne olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu insanlık dışı eylem; laikliğe, Cumhuriyete, demokrasiye, özgür düşünceye, kültür ve sanata karşı yapılmıştır.

37 yurttaşımızın yakılarak öldürülmesi önlenebilirdi. Gösterilerin başladığı saatten, otelin yakılışına kadar yaklaşık 7 saat geçmiştir. Bu süre olayların önlenmesi için yeterince de ötesinde bir zamandır. Ancak devletin yetkilileri ve güçleri bu katliamı önlemek kararlılığını ve becerisini gösterememişlerdir.

Yerel basın ve bazı gazetelerin "Aziz NESİN kitleleri tahrik etti" şeklindeki yaklaşımı da, olaylarda belli bir rol oynamıştır.

Sivaslı yurttaşlarımızın, RP ile BBP arasındaki "kim daha kökten dinci" yarışının ve çekişmesinin de olayların tırmanmasına neden olduğuna ilişkin görüşü de, ciddi olarak değerlendirilmesi gereken bir görüştür.

İçişleri Bakanının ilk günlük beyanları da, Bakanlıkça olaya doğru teşhis konulmadığını, bunun sonucu olarak da şeriatçı göstericilere, kararlı bir biçimde müdahale edilmediğini göstermektedir.

Bu nedenle; demokratik parlamenter rejim çerçevesinde olayın siyasi sorumluluğu İçişleri Bakanına aittir.

ÖNERİLER

Bu acı olayın, bir daha tekrar edilmemesi ve yaşanan büyük acının bir ölçüde de olsa azaltılabilmesi için, aşağıdaki önlemlerin alınmasında yarar görmekteyiz.

- Vali'nin (tüm iyi niyetli çabalarına rağmen), Belediye Başkanı'nun ve Emniyet Müdürü'nün görevden alınmaları yerinde bir karardır. (Esasen Sivas'a inceleme yapmaya gitmeden bu öneriyi yapmıştık.)

- Tugay Komutanı ve MİT Bölge Sorumlusu'nun da katliamın önlenemeyişinde ihmalleri vardır. Onlar da görevden alınmalıdır.

- Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın görevden alınması da son derece isabetli bir karardır. Olaylara karıştığı saptanan, diğer Belediye Meclis Üyeleri ve başta İtfaiye Müdürü ve o gün itfaiye araçlarında görevli olanlarla, olayların içinde yer alan diğer Belediye çalışanlarının da görevlerine son verilmelidir.

- Yukarıda belirtilen tüm görevliler hakkında, idari ve adli soruşturma açılmalıdır.

- Madımak Otel'i'nin yakınındaki, kaldırım inşaatı konusu ciddi biçimde incelenip, aydınlığa kavuşturulmalıdır.

- Belediye Başkanı'nın himayesindeki tüm vakıflar ve öğrenci yurtları incelenmeye alınmalıdır.

- Katledilen insanların ve yaralanan insanların yakınlarına ve olayda maddi zararı olan kimselere tazminat ödenmelidir.

- Bu planlı ve örgütlü katliamın arkasındaki siyasi oluşumlar mutlaka ortaya çıkartılmalıdır.

- Atatürk'ün büstünden sonra şeriat özlemcileri tarafından parçalanmış "Ozanlar Anıtı" da tekrar yaptırılarak yerine konmalıdır.

- Diyanet İşlerinden maaş alan görevlilerin şeriat propagandası yapmalarına, halkı "inanırlar" ve "kafirler" diye ayırmalarına imkan verilmemelidir.

- Sivas'ın çözüm bekleyen yatırım, istihdam ve sosyal sorunlarının öncelikle ele alınması, hem şeriatçı güçleri geriletecek hem de göçü önleyecektir.

- Kamu görevlilerinin atanmasında Sivas'taki özel durum dikkate alınmalı, laik ve demokratik düzeni benimseyen kimselerin atanmasına özen gösterilmelidir.

- Şeriat özlemcileri özellikle 12 Eylül'den sonra darbecilerin izlediği politikalar sonucunda güçlenmeye başlamıştır. Bu nedenle SHP olarak, bir yandan düşünce ve vicdan özgürlüğüne kararlılıkla sahip çıkarken, diğer yandan da; "Türk-İslam" tezine karşı siyasi mücadelede kararlı olmalıyız. Okullarda din dersinin zorunlu olmaktan çıkarılması, ihtiyaç fazlası imam hatip okullarının çok amaçlı liselere dönüştürülmesi, Diyanet İşlerinin tüm inanç gruplarını kapsamayı ve özerkleştirilmesi (ileriki aşamalarda kaldırılması) Kur'an kurslarında çağdışı fikirlerin empoze edilemesinin önlenmesi gibi konularda açık ve kararlı olmalıyız.

- Şeriatçı akımlara karşı, örgütlü sivil toplumun güçlendirilmesi gerekir. Bu ise 12 Eylül yasalarının ve yasaklarının aşılması ile olanaklıdır. Bu nedenle esasen; hükümet protokol ve programında yer alan demokratikleşmeye öncelik verilmelidir. TBMM'nin Eylül'de başlayacak yeni yasama yılında, demokratikleşmenin temel yasaları öncelikle ele alınmalıdır.

SHP adına yaptığımız inceleme ve temaslar sonucu hazırladığımız bu raporu ilgililerin ve kamuoyunun dikkatlerine sunuyoruz. 13 TEMMUZ 1993

Ercan KARAKAŞ Ziya HALİS Mustafa YILMAZ
İstanbul Milletvekili Sivas Milletvekili Malatya Milletvekili

Şahin ULUSOY V.Sinan YERLİKAYA
Tokat Milletvekili Tunceli Milletvekili

TC
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mülkiye Müfettişliği

Sayı: 49/ 42-37
Konu: Bilgi ve Belge İstemi.

SİVAS
15.7.1993

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI MAKAMI'NA

İLGİ: a) Müfettişliğimiz'in 06.07.1993 tarih ve 49/37-32 sayılı yazısı.

b) Makamunuzun 06.07.1993 tarih ve 3/1446 sayılı yazısı.

c) Müfettişliğimiz'in 14.07.1993 tarih ve 49/40-35 sayılı yazısı.

İlgide bulunan yazılarımızla belirtilen ve öğrenilmeye çalışılan konu;

02.07.1993 tarihinde Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri'nin yapıldığı Sivas İl Merkezi'nde meydana gelen (37) kişinin ölümüne, çok sayıda vatandaşın ve güvenlik görevlilerinin yaralanmasına, ayrıca önemli ölçüde maddi hasarın oluşmasına neden olan toplumsal olaylarda Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ve Sivas Belediye Meclis Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın tahriklerinin bulunduğu, olayları yaratan ve karışanları teşvik ettiği ve yönlendirdikleri şeklindeki iddia konuları olup, Müfettişliğimizin görev kapsamını belirleyen bu konularla ilgili olarak önceki yazı ve istemlerimizin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilgileriniz rica olunur.

Umut K. AKAN
Mülkiye Başmüfettişi

SİVAS EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ

FEZLEKE

SUÇUN NUMARASI:1993/C-8

SUÇUN NEV'İ: 1-2911 Sayılı Kanuna muhalefet,

2- Yangın çıkartarak yaralanmaya ve ölüme sebebiyet vermek,

3- Kamu kurum ve kuruluşlarını, tahrip ederek zarar vermek,

4-Toplu eylem ve ızzar,

5-Atatürk büstünü tahrip etmek,

6- Güvenlik güçlerine mukavet ederek yararlanmalarına sebebiyet vermek.

SUÇUN TARİHİ VE SAATİ: 2 Temmuz 1993 günü saat 13:30-20:30 arası.

SUÇUN YERİ: Paşa Camii önü, Atatürk Caddesi, Meydan, Vilayet önü, Buriciye Medresesi arkası, İstasyon Caddesi, Kültür Merkezi, Madımak Oteli önü.

SUÇUN DELİLLERİ: Videoya kaydedilen kasetler, fotoğraflar, teşhis ve diğer tutanaklar, Dr. Raporları, ifade tutanakları, bildiriler.

DAVACI: K. H.

DAVACI-MAĞDUR: Murtaza ÖGÜTCÜ: Mehmet oğlu, 1927 doğumlu, Sivas Merkez Örtülüpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı Madımak Oteli sahibi.

OLAYIN MAKTÜLLERİ: 1- Nesimi ÇİMEN: Hasan oğlu, 1936 doğumlu, Kayseri Sarız, İncemara Köyü nüfusuna kayıtlı.

2- Gülsüm KARABABA: Mehmet Ali kızı, 1972 doğumlu, Sivas Divriği, Şahin Köyü nüfusu kayıtlı.

3- Metin ALTINOK

4- Gülenler AKÇA: Abidin kızı, 1968 doğumlu, Divriği nüfusuna kayıtlı.

5- Serkan DOĞAN: Süleyman oğlu, 1974 doğumlu, Ankara Altındağ nüfusuna kayıtlı.

6- Mehmet ATALAY: Abdulkadir oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Divriği, Güldere Köyü nüfusuna kayıtlı.

7- Hasret (Şükrü) GÜLTEKİN: Süleyman oğlu, 1971 doğumlu, İmranlı Kılıç Köyü nüfusuna kayıtlı.

8- Kenan YILMAZ: Hacı oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Kayadibi Köyü nüfusuna kayıtlı.

9- Behçet Sefa AYSAN: Fikret oğlu, 1949 doğumlu, Ankara Merkez, Çeşme Köyü nüfusuna kayıtlı.

10- Mübibe AKARSU: Halil kızı, 1958 doğumlu, Sivas Kangal, Hamal Köyü nüfusuna kayıtlı.

11- Nurcan ŞAHİN: Mahmut kızı, 1974 doğumlu, Ankara Çankaya Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

12- Yeşim ÖZKAN: Hikmet kızı, 1973 doğumlu, Ankara Çankaya nüfusuna kayıtlı.

13- Menekşe KAYA: Sait kızı, 18 yaşında. Şarkışla, Bağyurdu nüfusuna kayıtlı.

14- Handan METİN: Sadık kızı, 1970 doğumlu, Divriği, Şahin Köyü nüfusuna kayıtlı.

15- Belkız ÇAKIR:

16- Ahmet ÖZYURT: Hıdır oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Şarkışla, Höyük Köyü nüfusuna kayıtlı.

17- Murat GÜNDÜZ: Mehmet oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Şarkışla, Orta Köy nüfusuna kayıtlı.

18- Muammer ÇİÇEK: Hüseyin oğlu, 1967 doğumlu, Zile, Yalınya-zı Köyü nüfusuna kayıtlı.

19- Muhlis AKARSU: Bayram oğlu, 1948 doğumlu, Kangal, Mina-rekaya Köyü nüfusuna kayıtlı.

20- İnci TÜRK: Mehmet kızı, 1971 doğumlu, Balıkesir Balya, Ben-giler Köyü nüfusuna kayıtlı.

21- Sehergül ATEŞ: Musa kızı, 1963 doğumlu, Erzincan Tezcan, Balyayala Köyü nüfusuna kayıtlı.

22- Erdal AYRANCI: Reşit oğlu, 1958 doğumlu, Niğde Bor, Kale Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

23- Serpil ÇANIK: Muharrem kızı, 1974 doğumlu, Yıldızeli Köyü nüfusuna kayıtlı.

24- Asaf KOÇAK: Hasan oğlu, 1959 doğumlu, Kırşehir Çiçekdoğu, Mahmutlu Köyü nüfusuna kayıtlı.

25- Sait METİN: Mehmet oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Divriği, Kara-kuzu Köyü nüfusuna kayıtlı.

26- Ahmet ÖZTÜRK: Hasan Hüseyin oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, İnce Köyü nüfusuna kayıtlı.

27- Huriye ÖZKAN: Hikmet kızı. 1971 doğumlu, Sivas Gemerek, Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

28- Uğur KAYNAR: Celalettin oğlu, 1956 doğumlu, Zara, Kızılır-mak Köyü nüfusuna kayıtlı.

29- Asım BEZİRCİOĞLU: Hamdi oğlu, 1927 doğumlu, Erzincan Merkez, Taşçı Köyü nüfusuna kayıtlı.

30- Asuman SİVRİ: Ahmet kızı, 1977 doğumlu, Ankara Çankaya, Öveçler Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

31- Yasemin SİVRİ: Ahmet kızı, 1974 doğumlu, Ankara Çankaya, Öveçler Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

32- Koray KAYA: İsmail oğlu, 1981 doğumlu, Şarkışla, Beyyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

33- Özlem ŞAHİN: Remzi kızı, 1976 doğumlu, Sivas Gemerek, Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

34- Edibe AĞBABA (BEYAZIT): Davut kızı, 1953 doğumlu, Erzincan Çayırılı, Mans Köyü nüfusuna kayıtlı.

35- Ahmet ALAN: Muzaffer oğlu, 1971 doğumlu, Hafik Topçuyeni Köyü nüfusuna kayıtlı.

36- Hakan TÜRKGİL: Turan oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

37- CARİNA JOHANNA THEODORA THUYS: Thuijs kızı, 1970 doğumlu, Hollanda uyruklu.

MAĞDURLAR: 1- Nimet YÜCE: Galip kızı, 1938 doğumlu, Hatay Antakya nüfusuna kayıtlı.

2- Deniz HUBAR: Ağa oğlu, 1976 doğumlu, İmranlı Doğanurdu nüfusuna kayıtlı.

3- İclal KARAKUŞ: Fehmi kızı, 1947 doğumlu, Isparta Yalbaç, Kurhisarlı Köyü nüfusuna kayıtlı.

4- Ali BAŞTUĞ: Hasan oğlu, 1955 doğumlu, Kangal, Yellice Köyü nüfusuna kayıtlı.

5- Hülya KADEROĞLU: Yusuf kızı, 1968 doğumlu, Ankara Çubuk, Meşeli Köyü nüfusuna kayıtlı.

6- Ertan KARTAL: Ali oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli Katıralan Köyü nüfusuna kayıtlı.

7- Murtaza DEMİR: Mehmet oğlu, 1949 doğumlu, Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

8- Mustafa TÜRKKAN: Ali oğlu, 1966 doğumlu, Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

9- Türkan PEHLİVAN: Hüseyin kızı, 1946 doğumlu, Ceyhan, Kızıldere Köyü nüfusuna kayıtlı.

10- Neval OĞAN: Ahmet kızı, 1969 doğumlu, Antalya Armutlu Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

11- Murat KILIÇ: Ali oğlu, 1974 doğumlu, Yozgat Çayıralan, Çukurören Köyü nüfusuna kayıtlı.

12- Ali DOĞAN: Hasan oğlu, 1956 doğumlu, Ankara Dikmen Cad. 286/1 de oturur.

13- Ali Rıza KOÇYİĞİT: Saaddettin oğlu, 1960 doğumlu, Ankara Selanik Cad. No: 42 Kızılay adresinde oturur.

14- Hidayet KARAKUŞ: Hasan Tahsin oğlu, 1945 doğumlu, İzmir 1836 Sok. 14/4 Karşıyaka adresinde oturur.

15- Ali BALKIZ: Battal oğlu, 1945 doğumlu, Ankara Konur Sok. 7/1 Kızılay adresinde oturur.

16- Haydar ÜNAL: Hakkı oğlu, 1965 doğumlu, Ankara Sulakyurt, Hamzalı Köyü nüfusuna kayıtlı.

17- Ali YÜCE: Nuri oğlu, 1928 doğumlu, Ankara Eserköy 12. Blok, A-4 Ümitköy.

18- Zerrin TAŞPINAR: Abdullah kızı, 1947 doğumlu, Ankara Altındağ, Akalar Mah. nüfusuna kayıtlı.

19- Elif DUMANLI: Süleyman kızı, 1971 doğumlu, Şarkışla, Gülören Köyü nüfusuna kayıtlı.

20- Tuncay YILMAZ: Gülağa oğlu, 1972 doğumlu, Erzincan Tezcan nüfusuna kayıtlı.

21- Yüksel YILDIRIM: Cafer oğlu, 1971 doğumlu, Malatya Hekimhan nüfusuna kayıtlı.

22- Celal YILDIZ: Haydar oğlu, 1954 doğumlu, Yıldızeli, Nallı Köyü nüfusuna kayıtlı.

23- Ali ÇAĞAN: Ali Rıza oğlu, 1962 doğumlu, Erzurum Şenkaya, Aydoğdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

24- Cem CİLASIN: Ali Haydar oğlu, 1959 doğumlu, Kayseri Merkez nüfusuna kayıtlı.

25- Yıldız BAĞ: Abdullah kızı, 1954 doğumlu, Urfa Birecik nüfusuna kayıtlı.

26- Arif SAĞ: Yusuf oğlu, 1945 doğumlu, Erzurum Aşkale, Dalli Köyü nüfusuna kayıtlı.

27- Battal PEHLİVAN: Veli oğlu, 1947 doğumlu, Adana Ceyhan, Kızıldağ Köyü nüfusuna kayıtlı.

28- Mehtap TUNCA: Mehmet kızı, 1976 doğumlu, Edirne Meriç, Büyükdoğancı Köyü nüfusuna kayıtlı.

OTEL İÇİNDE YARALANANLAR:

29- Cafer CANAYDIN: Ali oğlu, 1945 doğumlu, Manisa Saruhan Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

30- Gülay ŞAHİN: Dursun oğlu, 1974 doğumlu, Sivas İmranlı, Taşdere Köyü nüfusuna kayıtlı.

31- Makbule ÇİMEN: Bayram kızı, 1950 doğumlu, Erzincan Kemah, Sarımazı Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

32- Aydoğan YAVAŞLI: Muammer oğlu, 1955 doğumlu, Manisa Muradiye Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

33- İlhami ERSEVEN: Turan oğlu, 1954 doğumlu, Çorum Alaca, İshacı Köyü nüfusuna kayıtlı.

34- Lütfi KALELİ: Mehmet oğlu, 1939 doğumlu, Malatya Merkez, Abdulgaffar Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

İFADE VERMEYEN YARALILAR: 35- Lütfiye AYDIN

36- Metin GEDİK

37- Kimliği bilinmiyor.

KALABALIKTA YARALANAN: 38- Barış YARDIM: Hasan oğlu, 1979 doğumlu, Divriği Keklitepe Köyü nüfusuna kayıtlı.

39- Zalila PİLGİR: Ali oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Akçalan Köyü nüfusuna kayıtlı.

OLAYDA YARALANAN MAĞDUR GÜVENLİK GÜÇLERİ

40- Rahim ÇALIŞKAN: İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Ali oğlu, 1948 doğumlu,

41- Mustafa UZUN: Şube Müdürü, Ali oğlu, 1944 doğumlu,

42- Yaşar TEMEL: Başkomiser, Necati oğlu, 1943 doğumlu,

43- İbrahim KURŞUN: Komiser, Abdullah oğlu, 1947 doğumlu,

44- Ramazan KARATAŞ: Pol. Me., Ahmet oğlu, 1947 doğumlu,

45- Bülent DALMACA: Pol. Me., Hüseyin oğlu, 1961 doğumlu,

46- Nevzat GÜNDOĞDU: Pol. Me., Hüseyin oğlu, 1961 doğumlu,

46- Ersoy KARA: Pol. Me., Ali oğlu, 1971 doğumlu,

47- Şaban AKIN: Pol. Me., Mehmet oğlu, 1965 doğumlu,

48- Salim ŞEN: Pol. Me., İbrahim oğlu, 1968 doğumlu,

49- H. Hüseyin YÜKSEL: Pol. Me., Süleyman oğlu, 1965 doğumlu,

50- Selahattin DİNÇ: Pol. Me., Kazım oğlu, 1953 doğumlu,

51- Ersin GÜVEN: Mehmet oğlu, 1971 doğumlu, Kozallı İlçe nüfusuna kayıtlı.

OLAY YERİNDE KURŞUNLA YARALANANLAR :

52- Bilal KALE: Nuri oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez, Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

53- Necmettin DEMİRKAN: Mevlüt oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Ulaş ilçesi nüfusuna kayıtlı.

54- Hidayet ÖZER: Mehmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

55- Ali SERTAŞ: Abdulkadir oğlu, 1933 doğumlu, Sivas Merkez, Kolluca Köyü nüfusuna kayıtlı.

56- Uğur ATASEVER: Ahmet oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Himmet Fakılı Köyü nüfusuna kayıtlı.

MEVCUTLU SANIKLAR.

1- Cafer Tayyar SOYKÖK: Mehmet ve Elbiya oğlu, 1954 doğumlu, Sivas Şarkışla, Maksutlu Köyü nüfusuna kayıtlı. Halen ilimiz Paşabey Mah. 3. sokak Cumhuriyet Apt. D- 2' de oturur. Fevzi Çakmak Caddesi N: 75/ A' da bulunan Akabe Kitabevi sahibi, Sanat okulu mezunu, evli, dört çocuklu.

2- Halil İbrâlim DÜZBİÇER: Turan ve Rabia oğlu, 1964 doğumlu, Aslen, Sivas Merkez, Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yüceyurt Mahallesi 6. sokak No: 5' te oturur. Sivas Belediyesi' nde itfaiye eri olarak çalışır. Lise mezunu, bekar, sabıkasız.

3- Muhsin ERBAŞ: Ahmet ve Fatma oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Merkez, Savcun Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Altıntabak Mahallesi 5. sokak No: 58' de oturur. Almanya' da çalışır. Lise mezunu, evli, üç çocuklu.

4- Tayyar ÇEVİK: Ömer ve Ayşe oğlu, 1954 doğumlu, Sivas Merkez, Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yeşilyurt Mahallesi 15. sokak No: 2' de oturur. Yeni sanayide banyo tesisat ve tamir işi yapar. İlkokul mezunu, evli, yedi çocuklu.

5- Ömer Faruk GEZ: İbrahim ve Mergube oğlu, 1979 doğumlu, Sivas Merkez, Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Küçükminare Mahallesi 6. sokak No: 83' de oturur. Eski hal arkasında, Mega adı altında elektronikçilik yapar. Lise mezunu, bekar.

6- Nevzat AYDIN: Mehmet ve İmmehan oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Merkez Damalı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Esentepe Mahallesi Türkîş Blok No: 1/61 giriş No: 3 Kat-2' de ikamet eder. Boşta gezer, bekar, lise mezunu, sabıkasız.

7- Latif KARACA: Süleyman oğlu, 1945 yılında doğmuş. Sivas İli, Merkez İlçe, Söğütçük Köyü nüfusuna kayıtlı olup ilimiz Altıntabak Mahallesi 24. sokak No: 1 sayılı yerde ikamet eder. PTT'de şef olarak çalışır. Lise mezunu, evli, üç çocuklu.

8- Çetin ASAMAKA: Kadir ve Fatma oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Merkez, Demirciler Ardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Gülyurt Mahallesi 3. sokak No: 23'de oturur. DDY'de kaynakçı olarak çalışır, ilkokul mezunu, evli, iki çocuklu, sabıkasız.

9- Harun GÜLBAŞ: Hasan oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mahallesi 23. sokak No: 5'de oturur. Terminal Pastanesi'nde garson olarak çalışır, bekar, sabıkasız.

10- Bekir ÇINAR: Hasan oğlu, 1973 doğumlu, Tokat Almus, Babaköy nüfusuna kayıtlı. İlimiz Sularbaşı Mahallesi, Vali Varinni Caddesi, No: 3'de ikamet eder. Paşa Camii karşısında kuruyemişçilik yapar, ilkokul mezunu, sabıkasız.

11- Süleyman KURŞUN: Abuzer oğlu, 1976 doğumlu, Adıyaman İli, Çelikhane İlçesi, Başpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Çiçekli Mahallesi 2. sokak No: 54'de oturur. TCDD'de işçi olarak çalışır, lise mezunu, bekar, sabıkasız.

12- Adem KUZU: Hüseyin oğlu 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Tatlıcak köyü nüfusuna kayıtlı ilimiz Yenidoğan Mahallesi 16. sokak No: 27 de oturur, Kümbet Minübüs Durağında minübüscü, bekar, sabıkasız.

13- Tufan ÇAYMAZ: Musa oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez, 4 Eylül Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz aynı mahalle 28. sokak no: 44 de oturur. Tüdemsaş'da işçi, lise mezunu, sabıkasız.

14- Ali KURT: Fevzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 21. sokak No: 122'de oturur. İnşaatçı, ortaokul mezunu, bekar.

15- Metin YOKUŞ: Osman oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Merkez, Hayranlı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Türkiş blokları 1. giriş, K. 2, No: 4'de ikamet eder. Boşta gezer, lise mezunu, sabıkasız, bekar.

16- Ahmet KAŞKAYA: Şakir oğlu, 1943 doğumlu, Sivas Merkez, Yenidoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Aynı mahalle 3. sokak No: 25'de ikamet eder. Emekli, sabıkasız, ilköğül mezunu, evli.

17- Emin BOZKURT: Şevki oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Merkez Bostankaya Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Karşıyaka Mahallesi 85. sokak No: 7'de oturur. Kaynakçılık yapar, bekar, sabıkasız, ortaokul mezunu.

18- Mustafa DÜRER: Sami oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Halil Rifat Paşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yiğitler Mahallesi 1. sokak No: 61'de oturur. Sebze halinde manav, bekar, sabıkasız, ilköğül mezunu.

19- Yalçın KEPENEK: Yılmaz oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Merkez, Örtülüöınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Aynı mahalle Cemal Gürsel Cad. Aral Apt. B Blok No: 1'de oturur, Kepenek Pastanesi'nde çalışır, İşletme Fakültesi mezunu, sabıkasız.

20- Ali ULUÇAY: Mustafa oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Merkez, Herekli Köyü nüfusuna kayıtlı. Aydoğan Mahallesi 1. sokak No: 35'de oturur. Kale Camisi'nde imamlık yapar, evli, sabıkasız, lise mezunu.

21- Hayrettin YEĞİN: Recep oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Alahacı Köyü nüfusuna kayıtlı. İnönü Mahallesi 16. sokak. No: 37'de oturur. İnşaatlarda çalışır, bekar, sabıkasız, orta okul mezunu.

22- Mevlüt DENİZLİ: Osman oğlu, 1951 doğumlu, Sivas Merkez, Çallı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Çarşıbaşı Mahallesi 8. sokak. Denizli Apt. K. 2. No: 8'de oturur. Belediye'de memur olarak çalışır, lise mezunu, evli, sabıkasız.

23- Murat KARATAŞ: Halil oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, Yakupoğlan Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenimahalle 1. sokak No: 24'de oturur, inşaatlarda çalışır, bekar, sabıkasız, ortaokul mezunu.

24- Haydar ŞAHİNOĞLU: Abdullah oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Şarkışla, Kandilli Köyü nüfusuna kayıtlı. Emek Mahallesi 25. sokak Aba Apt. D Blok, 2/4'de oturur. Taç Bilardo salonunda işçi, ortaokul mezunu, bekar.

25- Ahmet ONAR: Mustafa oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Merkez, Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı. Kaleardı Mahallesi Kooperatif evler, Akın sokak No: 126'da oturur. Üniversite'de lokantada çalışır, ortaokul mezunu, evli, üç çocuklu, sabıkasız.

26- Kemal ONAR: Mustafa oğlu, 1960 doğumlu, Sivas Merkez, Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kaleardı Mahallesi 8. sokak No: 126'da oturur. Dilem Kolonyaları'nın bayiliğini yapar, evli, üç çocuklu, sanat okulu mezunu.

27- Ahmet Hakan ARSLAN: Mehmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı. Afyon Sokak, Özlem Apt. No: 20'de oturur, üniversite öğrencisi.

28- Zekeriya TEKİN: Hakkı oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Merkez, Çayboyu nüfusuna kayıtlı. İlimiz Küçükminare Mahallesi 5. sokak No: 7'de oturur. TCDD'de çalışır, lise mezunu, sabıkasız, bekar.

29- Sedat YILDIRIM: Habib oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Merkez, Bedirli Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz 4 Eylül Mahallesi 11. sokak No: 113'de oturur. Oflazlar Ticaret'te çalışır, ortaokul mezunu, bekar.

30- Orhan DEMİR: Süleyman oğlu, 1966 doğumlu, Sivas İmranlı, Çarşıbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İmranlı ilçesi, Kızılırmak Mahallesi, Yüce sokak'ta oturur. İmranlı İlçesi, Çarşı içi No: 20'de manavlık yapar, ortaokul mezunu, evli, bir çocuklu.

31- Erol SARIKAYA: Maksut ve Fadime oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Hafik, Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yiğitler Mahallesi 3. sokak No: 72'de oturur. İnşaatlarda işçi olarak çalışır. Evli, bir çocuklu, lise terk.

32- Ömer ALSANCAK: Mustafa oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Çayboyu Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Alibaba Caddesi No: 94'de oturur, ortaokul mezunu, sabıkasız.

33- Yusuf YILDIZ: Mustafa oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Karacaören Köyü nüfusuna kayıtlı. Yenidoğan Mahallesi 30. sokak. No: 13'de oturur, terzi, ilkokul mezunu.

34- Ünal BERKA: Bahattin oğlu, 1961 doğumlu, Sivas İli Merkez, Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mevlana Caddesi, Mevlana Apt. Kat-7 No: 20'de ikamet eder. Hikmet Işık Caddesi, Gül Apt. altı No: 15'de Pınar Ticareti çalıştırır.

35- Burhan ÇAKMAK: Abdullah oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Merkez, Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mimar Sinan Mahallesi, 26. sokak No: 10 - 4/2'de ikamet eder. Lise mezunu, boşta gezer.

36- Osman DÜZARDIÇ: Mehmet oğlu, 1956 doğumlu, Sivas İli Merkez, Gümüşdere Köyü nüfusuna kayıtlı. İnönü Mahallesi, 23. Sokak No: 10'da ikamet eder. Eski sanayi, 34. Sokak No: 10'da doğramacılık yapar.

37- Kerim KÜÇÜKKÖSE: Mehmet oğlu, 1961 doğumlu, Konya İli, Kadınhanı İlçesi, Tosunoğlu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Altıntabak Mahallesi, 73. sokak 14'te Modern Evler'de ikamet eder. 4 Eylül Mahallesi Hayırseverler Cami'nin imamlığını yapar.

38- İlhami ÇALIŞKAN: Mustafa oğlu, 1965 doğumlu, Sivas İli, Kangal ilçesi, Seçenyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mah. 17. sokak 163'te ikamet eder. Maden Tetkik Arama Müdürlüğü'nde aşçı olarak çalışır.

39- Hasan YILDIRIM: İsmail oğlu, 1974 doğumlu, Sivas İli Merkez, Başbüyük Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mimar Sinan Mahallesi, Mimar Sinan Caddesi, PTT İkinci Santral Blokları, Kat - 1 No: 2'de ikamet eder. PTT yanında çakmak tamirciliği yapar.

40- Muzaffer TEKTAŞ: Mehmet oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Kangal İlçesi, Yarhisar Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi, 30. Sokak, Emre Evler, B-Blok B girişi 4. kat No: 12'de ikamet eder. Örtülü-pınar Mahallesi, 1. sokak No: 14, Güldeş Apt. altında bakkallık yapar.

41- Ahmet Turan YALÇINKAYA: M. Nusret oğlu, 1934 doğumlu, Sivas Merkez, Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kadı Burhanettin Mahallesi, 8. sokak No: 8/12'de ikamet eder. Adliye binası arkasında anahtarıcı dükkanı çalıştırır.

42- Süleyman TOKSUN: Resul oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 45. sokak, No: 40'da ikamet eder. Yavuz Sultan Selim Cami'si karşısında ayakkabı tamir dükkanı çalıştırır.

43- Hüseyin KAYA: Cihan oğlu, 1971 doğumlu, Sivas İli, Yıldızeli İlçesi, Nevruz Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Emek Mahallesi, 45. sokak Şenyuva Apt. C-blok, Kat-1'de ikamet eder. Sivas C. Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde temizlikçi olarak çalışır.

44- Mehmet YILMAZ: Ahmet ve Ayşe oğlu, 1961 doğumlu, Sivas İli Merkez, Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, ilimiz Gürsel Paşa Cad. Anadolu-4 Apt. Kat 4, D-7 de ikamet eder. Paşacamisi karşısında kuruyemişçi dükkanı çalıştırır.

45- Vahit KAYNAR: Mahmut oğlu, 1975 doğumlu, Sivas İli Merkez, Beştepe Köyü nüfusuna kayıtlı. Kızılırmak Mahallesi 1. sokak, No: 6'da ikamet eder. Yenihal Önü No: 2 sayılı yerde Dayanıklı Tüketim Malı dükkanı çalıştırır.

46- Ruhi TARHAN: Süleyman oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez, Tutmaç Köyü nüfusuna kayıtlı. Çayyurt Mahallesi, 7. Sk. Şahbaz Apt. No: 3/4'de ikamet eder. Boşta gezer, üniversite mezunu, bekar, sabıkasız.

47- Cesur TOY: Osman oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Akkuzulu Köyü nüfusuna kayıtlı. 4 Eylül Mahallesi, 15. Sokak No: 13'te oturur. Tezgahtar olarak çalışır, lise mezunu, bekar, sabıkasız.

48- Temel KAYA: Abdullah oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Hafik İlçesi, Sofular Köyü nüfusuna kayıtlı. Mimar Sinan Mahalesi, Yurdağül Evler, Güneş Apt. Kat: 3 No: 9'da ikamet eder. İnşaatlarda çalışır, ilkokul mezunu.

49- Halil KÜTÜKDE: Hüseyin oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Kangal, Örenlice Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mahallesi, 7. sokak, Eken Apt. No: 5'de oturur. Arı Sitesi'nde konfeksiyoncu, ilkokul terk, evli, sabıkasız.

50- Ahmet ÇİFTÇİ: Nazım oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Seren Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Gürsel Paşa Caddesi, Ziya Bey Apartmanı'nda oturur ve kapıcılık yapar, ilkokul mezunu, evli, iki çocuklu.

51- Fevzi MESÇİ: Kaya Mehmet oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Merkez, Çallı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Sularbaşı Mahallesi 9. Sokak No: 4'te ikamet eder. Esnafılık yapar, evli, lise mezunu, sabıkasız.

52- Erol YILDIZ: Ahmet oğlu, 1966 Doğumlu. Sivas Yıldızeli, Geynik Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Çayyurt Mahallesi, 13. Sokak. No: 9'da ikamet eder. Su tesisatçısı olarak çalışır, evli, iki çocuklu, ilkokul mezunu.

53- Cemal ŞİMŞEK: Mevlüt oğlu, 1960 doğumlu, Sivas Merkez, 4 Eylül Mahallesi nüfusuna kayıtlı. 4 Eylül Mahallesi, 37. Sk. No: 22'de oturur. TEK'te işçi olarak çalışır, evli, sabıkasız.

54- Kani YILDIRIM: Bekir oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez, Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Esentepe Türkîş Blokları E-Blok 1. giriş No: 2'de ikamet eder, Mopa Ticarete çalışır, bekar, sabıkasız, ilkokul mezunu.

55- Eren CEYLAN: Veysel oğlu 1971 doğumlu, Sivas Merkez Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Karşıyaka Mahallesi, 18. Sokak, No: 2'de ikamet eder. Ceylan Kundura'nın sahibi, bekar, sabıkasız, lise mezunu.

56- Mehmet DEMİR: Mustafa oğlu, 1962 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Buğdayören Köyü nüfusuna kayıtlı. Dede-balı Mahallesi, 1. Sokak, No: 37/A Sivas adresinde ikamet eder. Boşta gezer, hırsızlıktan sabıkalı, lise mezunu.

57- Ömer DOĞAN: Hüseyin oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Damlacık Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Aydoğan Mah., Hayri Sığırcı Cad. No: 68'de ikamet eder. Almanya'da işçi olarak çalışır. Lise mezunu, sabıkasız.

58- Murat ÇANAKLITAŞ: Osman oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, Sularbaşı Mah. nüfusuna kayıtlı. İlimiz Emek Mah. 71. Sk. İmren Apt. B/3 blok No: 8'de ikamet eder, sabıkasız, evli, ilkokul mezunu.

59- Saadettin YÜKSEL: Mustafa oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez Akdeğirmen Mah. nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kılavuz Mah. 18. Sk., Kongre Evleri, A-Blok, Kat: 3 Daire: 9'da oturur. Lokantada işçi, bekar, sabıkasız, okur yazar.

60- Mevlüt ATALAY: Bekir Sıtkı oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Şarkışla İlçesi, Küçükyurt Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kılavuz Mahallesi, İstiklal Cad., Tanışevler A-1 Blok, Kat: 3 No: 11'de oturur. Boşta gezer, lise mezunu, evli.

61- Hasan YILMAZ: Cemal oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Yazıcık Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yeşilyurt Mahallesi, 8. Sokak, No: 28'de oturur. Eski sanayide mobilyacı yanında çalışır.

62- Abdullah MALATYA: Mustafa oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Mesudiye Köyü nüfusuna kayıtlı olup, ilimiz Türkiye Zirai Donatım Kurumu Bölge Müdürlüğü Lojmanları No: 2'de oturur. Zirai Donatım Kurumu'nda çalışır.

63- Mustafa Uğur YARAŞ: Fikri oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Merkez, Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Ece Mahallesi, 4. Sokak, No: 9'da oturur. Büfe işletir.

64- Orhan KOÇAK: Selahattin oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Merkez, Karayün Köyü nüfusuna kayıtlı olup, ilimiz Alibaba Mah., 23. Sokak, No: 27'de oturur. Yenidoğan Mahallesi, Esenevler altında kuruyemişçilik yapar.

65- Bülent DÜVENÇİ: Hüseyin Hikmet oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Merkez, Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mehmetpaşa Mahallesi, Abdi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10 adresinde oturur. Tütemsaş'da işçi.

66- Abdulkadir ARIDICI: Abdulkadir oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Merkez, Güllüce Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Altıntabak Mahallesi, 12. Sokak, No: 58'de ikamet eder. C. Üniversitesi Entem Şirketi'nde temizlikçi olarak çalışır.

67- Zafer DOĞAN: Ahmet oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Yıldızeli nüfusuna kayıtlı. İzmir İli, Buca 222. Sokak No: 9/34 İzmir'de ikamet eder. Aynı yerde inşaat işçisi olarak çalışır.

68- İsmet BEŞİKTEPE: Halil oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Kangal, Alacahan Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mah. Kumlutarla, 17. Sokak, No: 231'de oturur. Orman fidanlığında çalışır.

69- Hasan KARATEPE: Mehmet oğlu, 1944 doğumlu, Sivas Kangal, Bektaş Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Küçükminare Mah. 6. Sok. No: 68/1'de oturur. Milli Gazete muhabiri olarak çalışır.

70- Ahmet TURAN KILIÇ: Raşit oğlu, 1934 doğumlu, Sivas Merkez, Eskiapardı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz 4 Eylül Mah. 38. Sokak, No: 6 da oturur, DDY'den emekli.

71- Özay KARATÜRK: Ali oğlu, 1971 doğumlu, Giresun Keşap İlçesi, Bayramşah Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mentеше İstasyon Lojmanları'nda misafir kalıp, ortaokul mezunu, sabıkasız.

72- Hakkı NAZLIM: Ömer oğlu, 1955 doğumlu, Sivas Şarkışla, Tuzluhöyük Köyü nüfusuna kayıtlı. General Sabri Koçak Caddesi, Yücesoy Apt. No: 1/1'de oturur. Han Market'i işletir. Lise mezunu, evli, sabıkasız.

73- Ekrem YILDIDIM: Bekir oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Merkez, Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Esentepe Mah., Türkiş Blokları, E-Blok, birinci giriş No: 2'de oturur. Sakatatçıda işçi olarak çalışır, ilkokul mezunu, evli.

74- Ahmet OFLAZ: Yusuf oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Merkez, Çayyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenişehir Blokları, Beden Apt. No: 18'de oturur. Oflazlar Ticarethane sahibi, lise mezunu, evli, sabıkasız.

75- Mehmet UÇAR: Hüseyin oğlu, 1953 doğumlu, Sivas Merkez, Gökçebostan Mah. nüfusuna kayıtlı. İlimiz Afyon Sok. Özlem Apt. Zirai Donatım Loj. Kat: 4 No: 16'da oturur. Zirai Donatım'da memur olarak çalışır, sanat okulu mezunu.

76- Hüsamettin ÖZDEMİR: Selahattin oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Merkez, Gökçebostan Mah. nüfusuna kayıtlı. Uluanak Mah. Uzunyol Başakar Apt. K: 2/8'de oturur. Evli, yüksek okul mezunu, sabıkasız, İrfan Kitabevi sahibi.

77- Taşdemir İLTER: Hüseyin oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Merkez, Koyuncu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Altıntabak Mah., 14. Sok., No: 43'de oturur. Hamal olarak çalışır, ilkokul mezunu, evli.

78- Faruk GÜLMEZ: İbrahim oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Menteşe Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mimar Sinan Mah. Atakent Sitesi, B-3 Blok, No: 18'de oturur. Köy Hizmetleri Bölge Müdürlüğü'nde mevsimlik işçi olarak çalışır, ilkokul mezunu, sabıkasız.

79- Ali YILMAZ: Veysel oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Kangal, Boğazköyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Altıntabak Mah. 13. Sokak, No: 11'de oturur. DD Yolları'nda işçi olarak çalışır, evli, ortaokul mezunu.

80- Muhiddin YILMAZ: Ahmet oğlu, 1953 doğumlu, Sivas Merkez, Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Rahmi Günay Cad. Hastaoğlu Apt. K: 2 No: 7'de oturur. Hocoğlu Kuruyemiş dükkanını çalıştırır, ilkokul mezunu, evli.

81- Asım DOYMUŞ: Bedir oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Merkez, Örtülüpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Afyon Sokak, Sümbüller Apt. Kat. 1, No: 3'de oturur. Diş teknisyeni olarak çalışır, evli, ilkokul mezunu.

82- Duran KOÇ: Ömer oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Merkez, Olukman Köyü nüf. kayıtlı. İlimiz İnönü Mahallesi, 16. sokak., Huzurevler A Blok, B giriş, No: 6'da oturur. Çukurevler Cami imamı, lise mezunu, evli.

83- Cengiz MALATYA: Ömer oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Merkez, Kaleardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Emek Mah. Tarım İl Koop. karşısı, PTT Evler, No: 12, 2. Blok'da oturur. İstasyon Caddesi 65'de Oskar Giyim sahibi.

84- Mehmet UZUNYOLLU: Turan oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Merkez, ilimiz Nalbantlar başı Mah., Eskicioğlu Apt. K: 5, No: 10'da oturur. Eski PTT arkasında Köseoğlu Kuruyemiş dükkanını çalıştırır.

85- Osman TECER: Mahmut oğlu, 1940 doğumlu, Sivas Merkez, Apa köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Altıntabak Mah. 4. Sokak No: 80'de oturur. Çimento fabrikasından emekli.

86- Osman OCAK: Mustafa oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Merkez, Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Çiçekli Mahallesi, 6. Sokak, No: 21'de oturur. Tütemsaş Vagon Üretim Grubu bölümünde işçi olarak çalışır.

87- Ali TEMİZ: Kaya oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Merkez, Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mah. 14. sokak, No: 1 İşbilir Apt. B Blok'ta oturur. Esnaflık yapar.

88- Temel TOY: Ağa oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Merkez, Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mehmetpaşa Mahallesi 2. Sokak, Şerbetçioğlu Apt. No: 3/8'de oturur. Sivas Lisesi ikinci sınıf öğrencisi.

89- Özer ÇANAKLITAŞ: Osman oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Merkez, Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Emek Mah. 7. Sokak, İmren Apt. K: 1 No: 8'de oturur. Lise öğrencisi.

90- Yusuf Ziya ERİŞ: Hüseyin oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Merkez, Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Esentepe Mahallesi, 14. Sokak. Başakevler A Blok, No: 3/5'de oturur. Tütemsaş fabrikasında işçi olarak çalışır.

91- Yakup AKTAŞ: Halil oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Karakoç Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kepenek Caddesi, Kuruçay Apt. No: 3'de oturur. Eski belediye Sok. No: 22. Beyaz eşya satıcılığı yapar.

92- Nazım YILDIRIM: İbrahim oğlu, 1944 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Kavak Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Sularbaşı Mahallesi, 3. Sokak, No: 4'de oturur. Kunduracılar Çarşısı No: 13'te kuyumculuk yapar.

93- Ramazan KARATEPE: Hasan oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Kangal, Bektaş Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Küçükminare Mah. 1. Sokak Torul Apt. No: 48'de oturur. Sivas Belediyesi Oto Terminali'nde çalışır.

94- Ömer BAYAT: Turan oğlu, 1950 doğumlu, Sivas Merkez, Sorguncu Köyü nüfusuna kayıtlı. DDY Fidanlık Loj. No: 40'ta oturur. 4. İşletme Bölge Baş Müdürlüğü'nde şef olarak çalışır.

95- Kenan KALE: Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Alibaba Mah. nüf. kayıtlı. İlimiz Alibaba Mah., 3. Sokak, No: 7' de oturur, aynı mahallede kahvehane çalıştırır. İlkokul mezunu, sabıkasız bekar.

96- Mehmet Nurettin TAŞAR: Ömer Fevzi oğlu, 1954 doğumlu, Sivas Merkez, Kızılırmak Mah. nüf. kayıtlı. Küçükminare Mahallesi, 4. Sokak, No: 16' da oturur. Bankalar Caddesi'nde, çiftçilik mamullerinin dükkanının sahibi, ortaokul mezunu, evli.

97- Hayrettin GÜL: Mahmut oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Merkez, Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz İnönü Mahallesi, 22. Sok., No: 2' de oturur. Karayollarında işçi olarak çalışır, evli, sabıkasız, ilkokul mezunu.

98- Engin YÜCE: Cemal oğlu, 1966 doğumlu, Sivas İmranlı, Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Karşıyaka Mahallesi, No: 36/A İmranlı' da oturur, aynı ilçede esnaflık yapar. Ortaokul mezunu, sabıkasız.

99- Serhan ARSLAN: Mehmet oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Merkez, Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Afyon Sokak, Özlem Apt. No: 20' de oturur. Üniversite öğrencisi, bekar.

100- Baha ALPARSLAN: Gürbüz oğlu, 1972 doğumlu, Gürün İhsaniye Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Sait Cad. Kredi Yurtlar Kurumu Erkek Öğrenci Yurdu'nda kalır. Üniversite öğrencisi, bekar, sabıkasız.

101- Engin DURNA: İbrahim oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Hafik, Tuzhisar Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Esentepe Mahallesi, Türkîş Blokları, E Blok, 2. giriş, No: 9' da oturur. İnşaatlarda çalışır, Lise mezunu.

102- Adem BÜTÜNER: Ahmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Yenişehir Blokları, Megicek Apt. B Blok, No: 32' de oturur. Toptancılar çarşısında züccaciye dükkanı çalıştırır, lise mezunu.

103- Alim ÖZHAN: Hüsnü oğlu, 1963 doğumlu, Gümüşhane Merkez, Çayırhane Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz İstasyon Caddesi, 12 Eylül Apt. B Blok D. 16'da oturur. C.Ü Hastanesi'nde teknisyen olarak çalışır. Üniversite mezunu, evli.

104- Ruhi TAŞAR. Ömer oğlu, 1962 doğumlu, Sivas Merkez, Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Küçükminare Mahallesi, 4. Sok. No: 16'da oturur. Bankalar Caddesinde esnaflık yapar, meslek lisesi mezunu, evli.

105- Yakup KARACA: Ahmet oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Yenimahalle nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenimahalle, 8. Sokak, No: 19 sayılı yerde oturur. Şenyurt Sitesi, 3. kat., No: 312 Sur İnşaat Şirketi'nde çalışır, ortaokul mezunu, bekar, sabıkasız.

106- Sabri TANIŞ: Necip oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Merkez, Gökmedrese Köyü (mh.) nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mahallesi, 22. Sok. No: 29'da oturur, lise öğrencisi, bekar.

107- Adem BAYRAK: Sabri oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Tatlıca Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yüceyurt Mahallesi, Yıldırım evler B Blok B-4'te oturur. Öğrenci, bekar.

108- Haluk Yaşar ÖNLER: İhsan oğlu, 1967 doğumlu, Erzurum Merkez, Aşamumcu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mevlana Cad. Grup Evler, B Blok, No: 13'de oturur. Sabıkasız, lise mezunu.

109- Zülkifli GÜNAY: Turan oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı. Kızılırmak Mahallesi, 33. Sok. No: 20'de oturur. İstasyon Cad. Hunda Apt. No: 152'de kuruyemiş dükkanı işletir, ilkokul mezunu, bekar.

110- Hüseyin POLAT: Aziz oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Merkez, Olukman Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 41. Sokak No: 20'de oturur. Eski sanayide nalbantlık yapar, ilkokul mezunu, evli.

111- Saadettin TEMİZ: Kaya oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Merkez, Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mah. 19. Sok. No: 1'de oturur. Suudi Arabistan'da işçi olarak çalışır, ilkokul mezunu, evli.

112- Halis DURAN: Muhlis oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Başsöğüt Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi, 115. Sokak, No: 74' de oturur. Sırer Pasajı'nda terzilik yapar. İlkokul mezunu, evli.

113- Metin AKPINAR: Hacı Ahmet oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Kargın Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi, 30. Sokak Sakinler Apt. B Blok K: 2 No: 5' de oturur. Kepečeli' de saat tamirciliği yapar, Lise mezunu.

114- Güngör ATEŞ: İsmet oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Zara, Kümbet Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz, Gökçebostan Mahallesi, Mehmet Akif Ersoy Caddesi. Emek Apt. 2. Blok No: 4/8' de oturur. PTT Baş Müdürlüğü'nde memur olarak çalışır. Lise mezunu, sabıkasız.

115- Faruk BELKAVLİ: Cemil oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mimar Sinan Mah. Yurdagül Evler Tan Apt. Kat: 2/17' de oturur. Boşta gezer, bekar, sabıkasız, ortaokul mezunu.

116- Harun KAVAK (KİMLİKSİZ): Ahmet oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Çiçekli Mahallesi 3. Sokak No: 16' da oturur. Mehmetpaşa Mahallesi 1. Sokak Ordu Evi arkasında bulunan Şahin Oto Galerisi'nde çalışır, ilkokul mezunu, bekar.

117- Abdullah KAYA: Mehmet oğlu, 1957 doğumlu, Sivas Merkez Kolluca Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Abdulvahabi Gazi Cd. Çınargil Sitesi H Blok K: 3 D:6' da oturur. Numune Eczanesi'nde kalfa olarak çalışır, ilkokul mezunu.

118- Hikmet YALÇINKAYA: Yaşar oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Merkez Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Gökçebostan Mahallesi DDY Yapı Koop. K: 1 No: 3' de oturur. Köy Hizmetleri 5. Bölge Müdürlüğü'nde işçi olarak çalışır, lise mezunu, evli.

119- Hasan Hüseyin ÇETİN: Mustafa oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Merkez, Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Aydoğan Mahallesi 26. sokak No: 11/5' de oturur. Özbelsan İnşaat Şirketi'nde çalışır, ortaokul mezunu, bekar.

120- Selim IRMAK: Nuri oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Merkez Damlı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Türkîş Blokları A-1 Blok No: 9'da oturur. TCDD bakım atölyesinde çalışır, lise mezunu.

121- Ekrem KURT: Cafer oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Esentepe Mahallesi Türkîş Blokları B Blok 2. giriş No: 12'de oturur. Sebzeçilik yapar, ilkokul mezunu.

122- Kenan SARI: Mehmet oğlu, 1966 doğumlu, Malatya Darendede, Heyiketeği Köyü (Mahallesi) nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yeni Şehir Esnaflar Sitesi D Blok No: 12'de oturur. Tezgahta manifatura satar, yüksekokul mezunu, evli.

123- Mehmet TORAMAN: Ahmet oğlu, 1938 doğumlu, Sivas Merkez, Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Aydoğan Mahallesi'nde oturur, aynı yerde bakkallık yapar. İlkokul mezunu, evli.

124- Harun YILDIZ: İrfan oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Kılavuz Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kılavuz Mahallesi 4. Sokak No: 32'de oturur. İnşaatlarda çalışır, lise mezunu.

125- Zayim BAYAT: İsmail oğlu, 1947 doğumlu, Sivas Merkez, Sorguncuk Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Emek Mahallesi 70. Sokak D-2 Blok Kat-3 No: 6'da oturur. Tuğba Anonim Şirketi'nin ortağı, ilkokul mezunu, evli.

126- Serhan ÖZGENTÜRK: Eyyüp oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez, Kovalı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yiğitler Mahallesi 1. Sokak No: 58'de oturur. Köy-Tür piliçleri satar. Lise mezunu, evli.

127- Mülayim DOĞAN: Mustafa oğlu, 1952 doğumlu, Sivas Merkez, Çayboyu Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kızılırmak Mahallesi, Abdulvahabi Gazi Caddesi. Çınargil sitesi H-Blok No: 4'te ikamet eder. Esnaf, ilkokul mezunu, evli.

128- Osman KILIÇ: Bekir oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Çeltek Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Akdeğirmen Mahallesi 23. Sokak No: 3'te oturur. Sedat Parke'de çalışır. Ortaokul mezunu, bekar, sabıkasız.

129- Zeki TUĞUTLU: Ali oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Merkez, Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz aynı mahalle, 4. Sokak No: 27'de oturur. Esnaf, lise mezunu, evli.

130- Zafer YELOK: Hacı Mehmet oğlu, 1962 doğumlu, Sivas Merkez, Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Kepenek Caddesi Özcan Apt. Kat-2 No: 4'te oturur. Gökteş Ticaret'te pazarlamacı olarak çalışır. Orta okul mezunu.

131- Faruk CEYLAN: Faik oğlu, 1965 doğumlu, Tokat İli Merkez, İhsaniye Köyü nüfusuna kayıtlı. Halen ilimiz Türkiş Blokları C-Blok 2. giriş No: 9'da oturur. Kılıçkaya Firması'nda çalışır, evli.

132- Osman ÇIBIKÇI: Abdullah oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Merkez, Hayırbey nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 47. Sokak No: 33'te oturur. İnşaatçı çalışır, ilkokul mezunu.

133- Metin CEYLAN: Faik oğlu, 1972 doğumlu, Sivas İli Merkez, Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Türkiş Blokları C-Blok 2. giriş No: 9'da oturur. C. Üniversitesi öğrencisi.

134- Sedat ÖZKAN: Nuri oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Merkez, Ferhatbostan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz İstasyon Caddesi, ... Apt. No: 1'de oturur. Bilgisayar malzemesi satar. Üniversite mezunu, evli.

135- Zeki ÖZEN: Rifat oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Merkez, Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 21. Sokak No: 56'da oturur. Elektrikçi, ortaokul mezunu.

136- Etem CEYLAN: Faik oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Esentepe Mahallesi Türkiş Blokları C-Blok 2. giriş No: 9'da oturur. DDY'de işçi olarak çalışır. Lise mezunu, bekar.

137- Murat SONGUR: Bekir oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Yıldızeli, İnebey Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mehmetpaşa Mahallesi 11. Sokak No: 5'te oturur. Kahvehane çalıştırır. Lise mezunu.

138- İsmet ONAR: Hüseyin oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Merkez, Şeyhçoban Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Saitpaşa Cad. Göze Apt. Kat: 3 No: 6'da oturur. Gıda pazarı dükkanı işletir. İlkokul mezunu, evli.

139- Numan ÖZDEMİR: Selahattin oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Merkez Gökçebostan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Halil Rifatpaşa Mahallesi 1. Sokak Bener Apt. D: 2' de oturur. Lise mezunu.

140- Osman ÇİMEN: İsmail oğlu, 1957 doğumlu, Sivas Merkez, Dabılı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, ilimiz Esnaflar Sitesi D-Blok No: 4' te oturur. Belediye çarşısında esnaflık yapar. İlkokul mezunu, evli.

141- Ali TEKE: Osman oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Merkez, Uzun-tepe Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yeşilyurt Mahallesi 27. Sokak No: 2' de oturur. Osmanpaşa Caddesi'nde kuaför olarak çalışır, ilkokul mezunu.

142- Doğan TIRNAKÇI: Abdin oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Merkez, Koyuncu Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 33. Sokak No: 82' de oturur. Televizyon tamircisi, ortaokul mezunu.

143- Bülent KARAYİĞİT: Remzi oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Merkez, Uluanak Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenimahalle 4. Sokak No: 53 sayılı yerde oturur. Belediye ekmek fabrikasında çalışır. Lise mezunu, bekar.

144- Fatih ERDEN: Erol oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Merkez, Gök-medrese nüfusuna kayıtlı olup, ilimiz Mevlana Caddesi Güneşevler D-Blok Kat: 5 No: 20' de oturur. Lise mezunu.

145- Durmuş TUFAN: Ahmet oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Ulaş, Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Karşıyaka Mahallesi 99. Sokak No: 9' da oturur. İnşaatçı çalışır. İlkokul mezunu.

146- İbrahim DURAN: Celal oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez, Bedirli Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Türkîş Blokları C-Blok 2. giriş No: 10' da oturur. Çayevinde çalışır, ortaokul mezunu.

147- Ramazan ÖNDER: İmam oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Şarkışla, Konakyazı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yüceyurt Mahallesi 10. Sokak No: 3' te oturur. Muhasebeci olarak çalışır. Lise mezunu, bekar.

148- Adil TOPRAK: Mehmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, Hıdırnalı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Esenpete Mah. Türkîş blokları G-Blok 1. giriş, No: 3' te oturur. Kerestecilik yapar. Lise mezunu.

149- Ömer DEMİR: Bekir oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Merkez, Gazi Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenidoğan Mahallesi 6. Sokak No: 17'de oturur. Defterdarlıkta çalışır, lise mezunu.

150- Kerim ŞEKER: Kadir oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Merkez, Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yenişehir Lider Apt. K: 8 No: 30 sayılı yerde oturur. Butik Kerim sahibi. Lise mezunu, evli.

151- Gazi TUFAN: Ahmet oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Ulaş, Baharötü Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Karşıyaka Mahallesi 99. sokak No: 9'da oturur. İnşaatlarda çalışır, okur yazar.

152- Erkan ÇETİNTAŞ: Nuri oğlu, 1979 doğumlu, Sivas Merkez, Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, ilimiz Yiğitler Mahallesi 5. Çıkmaz Sokak No: 3'te oturur. Boşta gezer, ilkokul mezunu.

153- Yusuf ŞİMŞEK: Hüseyin oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Sarıyer Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı köyde oturur. Okur yazar değil, bekar.

154- Yıldırım YÜKSEL: Ali oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez, Yazıbaşı Köyü nüfusuna kayıtlı. Aynı köyde oturur. Okur yazar, evli.

155- Samet ELMAS: Hüseyin oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Merkez, Kolluca Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Mısımlırmak Mahallesi, 1. Sokak, No: 15'te oturur. Numune Hastanesi'nde çalışır. (Numune Hastanesi'nde tedavi görmektedir.)

156- Mehmet GENÇ: Hilmi oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez, Çallı Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yahyabey Mahallesi 4. Sokak No: 18'de oturur. İnşaat işçisi.

157- Şaban ESKİCİ: Ahmet oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Yıldızeli, Bayat Köyü nüfusuna kayıtlı. İlimiz Yahyabey Mahallesi 2. Sokak No: 7'de oturur. Örtülüpınar Camisi'nde müezzinlik yapar. Lise mezunu, evli.

FİRARİ SANIKLAR: 158- Yunus KARATAŞ: Ahmet ve Medine oğlu. Sivas Merkez, Halil Rifat Paşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı. HALLEN FİRAR

159- Köksal KOÇAK: Açık kimliği belli değil, Altıntabak Mahallesi 1. sokak No: 1'de oturur. HALEN FİRAR

160- Osman AĞKAŞ: Açık kimliği belli değil, Belediye çarşısında Canbebe Mağazası sahibi. HALEN FİRAR

161- Cafer ERÇAKMAK: Açık kimliği belli değil, Sivas Belediyesi Meclis Üyesi. HALEN FİRAR

162- Tekin ARIZ: Açık kimliği belli değil. HALEN FİRAR

163- Turan KAYA: Açık kimliği belli değil. HALEN FİRAR

164- Necmi KARAÖMEROĞLU: Açık kimliği belli değil. Atatürk Caddesi, Kılıçkaya Yazıhanesi yanında ayakkabı satıcısı. HALEN FİRAR

SANIKLARIN NEZARET DURUMU

A - 02.07.1993 tarihinde gözaltına alınan sanıklar:

1. Eren CEYLAN, 2. Temel KAYA, 3. Zafer DOĞAN, 4. Abdulkadir ARIDICI, 5. Osman DÜZARDIÇ, 6. Ahmet ÇİFÇİ, 7. Osman ÇİBIKÇI, 8. İsmet BEŞİKTEPE, 9. Bülent KARAYİĞİT, 10. İlhami ÇALIŞKAN, 11. Ali KURT, 12. Mehmet GENÇ, 13. Halis DURAN, 14. Halil İbrahim DÜZBİÇER.

B - 04.07.1993 tarihinde gözaltına alınan sanıklar:

1. Harun YILDIZ, 2. Özay KARATÜRK, 3. Fatih ERDEN, 4. Murat KARATAŞ, 5. Hasan Hüseyin ÇETİN, 6. Özer ÇANAKLITAŞ, 7. Latif KARACA, 8. Ömer DOĞAN, 9. Mevlüt ATALAY, 10. Cesur TOY, 11. Hayrettin YEĞİN, 12. Kazım YILDIRIM, 13. Hasan YILMAZ, 14. Ömer Faruk GEZ, 15. Baha ALPARSLAN, 16. Ali YILMAZ, 17. Metin AKPINAR, 18. Duran KOÇ, 19. Yusuf YILDIZ, 20. Doğan TIRNAKÇI, 21. Murat ÇANAKLITAŞ, 22. Faruk BELKAVLİ.

C - 05.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

1. Murat SONGUR, 2. Bülent DÖĞENCİ, 3. Süleyman TOKSUN, 4. Orhan KOÇAK, 5. Muhittin YILMAZ, 6. Haydar CEVİK, 7. Süleyman KURŞUN, 8. Muzaffer TEKTAŞ, 9. Cafer Tayyar SOYKÖK,

10. Hikmet YALÇINKAYA, 11. Mehmet YILMAZ, 12. Nevzat AYDIN, 13. Ahmet OFLAZ, 14. Mehmet DEMİR, 15. Mülayim DOĞAN, 16. Kani YILDIRIM, 17. Sedat YILDIRIM, 18. Engin DURNA, 19. Vahit KAYNAR, 20. Ekrem KURT, 21. Cengiz MALATYA, 22. Selim IRMAK, 23. Hasan YILDIRIM, 24. Ekrem YILDIRIM, 25. Kenan SARI, 26. Metin YOKUŞ, 27. Zafer YELOK.

D - 06.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

1. Bekir ÇINAR, 2. Kerim ŞEKER, 3. Abdullah KAYA, 4. Hüsamettin KAYA, 5. Halil KÜTÜKDE, 6. Haydar ŞAHİNOĞLU, 7. Hakkı NAZLIM, 8. Ramazan ÖNDER, 9. Muhsin ERBAŞ, 10. Sadettin YÜKSEL, 11. Sedat ÖZKAN, 12. Kerim KÜÇÜKKÖSEM, 13. Osman ÇİMEN, 14. İsmet ONAR, 15. Mehmet Nuri TAŞAR, 16. Ömer BAYAT, 17. Samet ELMAS, 18. Mehmet TORAMAN, 19. Ruhi TAŞAR, 20. Sabri TANIŞ, 21. Mevlüt DENİZCİ, 22. Güngör ATEŞ, 23. Ali TEKE, 24. Zayıt BAYATLI, 25. Yakup KARACA, 26. Mehmet UÇAR, 27. Mustafa UĞUR YARAŞ, 28. İbrahim Serhat ARSLAN, 29. Abdullah MALATYA, 30. A. Hakan ARSLAN, 31. Osman ÇAK, 32. Zeki ÖZEN, 33. Kenan KALE, 34. Ömer DEMİR, 35. Asım DOYMUŞ, 36. İbrahim DURAN, 37. Yalçın KEPENEK, 38. Adil TOPRAK, 39. Ömer ALSANCAK, 40. Engin YÜCE, 41. Halik Yaşar ÖNLER, 42. Faruk CEYLAN, 43. Adem KOZU, 44. Etem CEYLAN, 45. Yusuf Ziya ELİŞ, 46. Orhan DEMİR, 47. Hüsamettin ÖZDEMİR, 48. Orhan DEMİR, 49. Ünal BERKA.

E - 07.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

Osman KILIÇ, Faruk GÜLMEZ, Durmuş TUFAN, Mehmet UZUNYOLLU, Gazi TUFAN, Fevzi MESCİ, Emin BOZKURT, Hüseyin POLAT, Ahmet Turan KILIÇ, Ali ULUÇAY, Osman TECER, A. Turan YALÇINKAYA, İlter TAŞDEMİR, Erol SARIKAYA, Hasan KARATEPE, Saadettin TEMİZ, Ramazan KARATEPE, Ali TEMİZ, Ali ÖZHAN, Hayrettin GÜL.

F - 08.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

Çetin ASAMAKA, Mustafa DÜRER, Burhan ÇAKMAK, Temel TOY.

G - 09.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

Yusuf ŞİMŞEK, Harun KAVAK, Tufan CAYMAZ, Ahmet KAŞKAYA, Zeki TUĞUTLU.

Ğ - 10.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

1. Adem BAYRAK, 2. Ahmet ONAR, 3. Erol YILDIZ, 4. Kemal ONAR, 5. Numan ÖZDEMİR, 6. Cemal ŞİMŞEK, 7. Adem BÜTÜNER, 8. Yakup AKTAŞ, 9. Ruhi TARHAN.

H - 11.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

1. Erkan ÇETİNTAŞ, 2. Şaban ESKİCİ, 3. Zekeriya TEKİN, 4. Zülkifli GÜNAY.

I - 12.07.1993 günü gözaltına alınan sanıklar:

1. Yıldırım YÜKSEL.

OLAYIN ÖZETİ: 02 Temmuz 1993 Cuma günü, saat 13.30 sıralarında Paşa Camisi'nde ve Meydan Camisi'nde, cuma namazından çıkan tahmini (500- 1000) kişi civarında topluluğun, 4. Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri ve Aziz NESİN'in Sivas'a gelmesini protesto etmek amacıyla Atatürk Caddesi'nden Meydan istikametine doğru yürüyüş yaparak; "Zafer İslamın", "Allahü Ekber", "Şeytan Aziz" şeklinde slogan atarak ilerlemeleri üzerine güvenlik güçleri tarafından usulüne uygun olarak yürüyüşün yasal olmadığı, bu yüzden dağılmaları gerektiği, aksi takdirde zorla dağıtılacakları ikazı yapılmış, ancak sağdan ve soldan katılmalarla topluluk daha da artarak güvenlik güçlerinin barikatını aşip vilayet önüne gelmişler, burada tahmini (4000-5000) kişi kadar olan topluluk; "Şerefsiz Vali", "Vali İstifa", "Allahü Ekber", "Şeytan Aziz", "Hükümet İstifa", "Zafer İslamın", "Müslüman Türkiye" sloganlarını attıktan sonra, saat 14.00'da İstasyon Caddesi'ni takiben Buriciye Medresesi'nin arkasından dolaşip tekrar İstasyon Caddesi'ni takiben Kültür Merkezi önüne gelmişler, Kültür Merkezi önünde yine slogan atarak tekrar istasyon caddesini takiben Meydan ve Vilayet önüne gelinmiş ve tekrar saat 14.50'de Kültür Merkezi önüne gelinerek heykel ve Kültür Merkezi'ne taş atılmış, Kültür Merkezi'nin içerisine girmek ve sopalı karşılık vermek istemeleri üzerine, Kültür Merkezi'ne taş atılmaya başlanılmış, olayların daha da büyümemesi için her iki gruba zor kullanılmak suretiyle dağıtılmaya çalışılmış, gruplar birbirlerinden uzaklaştırıldıktan sonra, Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU topluluğun dağıtılması için konuşma yapmak üzere davet edilmiş, bu şahsın konuşmasından

sonra topluluk dağılma eğilimi göstererek İstasyon Caddesi'ni takiben tekrar bir araya gelmişler ve Vilayet önüne gelerek yine aynı sloganları atarak Vilayet Binası taşlanmış, Vilayet önünden meydana geçerek Atatürk Caddesi üzerinde bulunan ve etkinliklere katılan topluluğun bulunduğu Madımak Oteli önüne gelmişler, bu arada yine dışarıdan katılmaları topluluk daha da büyümüş, burada Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne katılan misafir grubu ve Aziz NESİN'i protesto ederek slogan atmaya devam etmişler, topluluğun dağılmaları için yine Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ve Büyük Birlik Partisi Merkez İlçe Başkanlığı'nın yetkilileri topluluğa konuşma yapmaları için davet edilmiş, Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin iptal ettirildiği ve dağılmaları gerektiğini bu kişiler söylemelerine rağmen topluluk dağılmayarak Ozanlar Anıtı'nın Pir Sultan Abdal Anıtı olduğunu belirterek anıtın da kaldırılmasını talep etmişler, bu talep yetkililere iletilerek Valilikçe uygun görülmesi üzerine, Belediye yerinden sökülmüş, topluluğu meydana çekerek dağıtılması düşünüldüyse de, anıt meydana getirilmiş, ancak topluluğun bir kısmı meydana getirilen heykeli alarak Madımak Oteli önüne sürükleyerek getirmişlerdir. Burada heykel topluluk tarafından kırılarak yakılmıştır. Madımak Oteli önünde barikat kuran güvenlik güçlerinin üzerine ve Madımak Oteli'nin camlarına devamlı olarak taş atılmış, bu barikattan kaçan ve aşan bazı kişiler otelin içine girerek eşyaları dışarı atmaya ve oteli kibrit ve çakmak ile yakmaya çalışmışlar, bu kişiler de yine güvenlik güçleri tarafından uzaklaştırılmıştır. Saat 19:45 sıralarında, barikadı aşan topluluk içerisinde bazı kişiler, otelin önünde bulunan (3) adet arabaya yönelerek arabalara hasar verdikten sonra, arabalardan bir tanesi ters çevrilmiş, yukarıda bulunan benzin deposu taş ile delinmek suretiyle benzinin sızıntı halinde akıtılması sağlanmış, yine bazı kişiler bunu yakmak istemişler, ancak başaramayınca bidonlarla benzin getirip dökmek istemişlerse de engellenmiş, bu seferde kauçuk ve bez paçavralarına sindirilen bezler uzaktan otelin önüne doğru atılmış, bunlar benzin sızan otonun hemen yanı başına otelden atılan koltuklar ve eşyalar yanına düşmesi ve yakılması ile yangın çıkartılmış. Bunun üzerine itfaiyeden yardım istenmiş, yangını söndürmeye gelen itfaiyecilerin önüne topluluk içerisindeki bazı kişiler önüne yatarak engellenmişler, yangının büyümesi üzerine güvenlik güçleri havaya ateş etmek suretiyle topluluk otel önünden uzaklaştırılmış, itfaiyelerin gelmeleri sağlanmıştır. Otel

önünden uzaklaştırılan topluluk tekrar Vilayet önüne gelerek, slogan atarak Vilayet binasını taşlamaya başlamışlar, yine burada da havaya ateş etmek suretiyle Vilayet önünde toplanan topluluk dağıtılmıştır. Bu arada yanan otelin bir müddet sonra yanan kısımları itfaiyece söndürülerek içeri girilmiş ve dördüncü katın penceresine merdiven konularak kurtarılma işlemine başlanılmış, içerde bulunan (03) şahıs çıkartılmıştır. Otelin dördüncü katından Aziz NESİN ve arkadaşının kurtarılması esnasında ismi sonradan öğrenilen sanıklar hanesinin (FİRARİ) (161.) sırasında yer alan Cafer ERÇAKMAK isimli şahıs, Aziz NESİN'e saldırmış, ancak güvenlik güçleri Aziz NESİN'i alarak oradan uzaklaştırmışlardır.

Yangın esnasında, otelden çıkartılarak kurtarılan (93) şahıstan, fezlekeli tahkikat evrakımızın maktülleri hanesinde açık kimlikleri ve isimleri yazılı (36) şahıs, kaldırıldıkları ilimiz hastanelerinde yanarak ve dumandan zehirlenerek vefat etmiş, yangın esnasında yaralanan ve Ankara İli'ne nakledilen fezlekeli tahkikat evrakımızın maktüller hanesinin (3.) sırasında bulunan Metin ALTIOK isimli şahıs orada vefat etmiştir.

Olaylar esnasında, mağdur kısmında bulunan ve otelde olup da yan binadan çıkartılan fezlekeli tahkikat evrakında isimleri ve açık kimlikleri yazılı (30) kişinin ifadeleri, ilimiz Cumhuriyet Başsavcılığımızca alınmıştır. Otel içinde yaralanan ve mağdurlar hanemizde yer alan yaralıların da ifadeleri, C. Başsavcılığınca alınmış, yine mağdurlar hanemizin ifade veremeyen yaralıları hanesinde yer alan (3) kişi ifade verememişlerdir.

Yine olaylar esnasında, kurşunla yaralanan kısmında yer alan, tahkikat evrakımızın mağdurlar hanesinin (38.) sırasında ismi olan Zülali PİLGİR isimli şahsın ifadesi alınarak ekte gönderilmiş olup, adı geçen şahsın olayla ilgisinin olup olmadığı tesbit edilmemiş olup, teşhisi yapılmamış, ifadesinde davacı olduğunu beyan etmiştir.

Ayrıca, olaylar esnasında fezlekeli tahkikat evrakımızın mağdurlar kısmının olay yerinde kurşunla yaralananlar hanesinde yer alan ve (52.) sırada bulunan Bilal KALE, (53.) sırada bulunan Necmettin DEMİRKAN, (54.) sırada bulunan Hidayet ÖZER, (55.) sırada bulunan Ali SERTAŞ, (56.) sırada bulunan Uğur ATASEVER isimli şahıslar ifadeleri alınarak Dr. raporları ile ekte gönderilmiş olup, olayla ilgili

olarak ilişkilerinin olup olmadığı tesbit edilmediğinden dolayı teşhis edilememişlerdir.

Yapılan toplantı ve gösteri yürüyüşü ile olaylar esnasında topluluğa müdahale eden ve fezlekeli tahkikat evrakımızın mağdurlar kısmında yer alan olaylarda yaralanan Güvenlik Güçleri hanesinde isimleri ve açık kimlikleri yazılı görevlilerin, Doktor raporları alınarak ekte gönderilmiştir. Olaylarda yaralanan ve mağdurlar hanemizde isimleri geçen kişilerin bazıları ayakta tedavi gördüklerinden doktor raporları alınmamıştır.

Yukarıda bahsi geçen olaylarla ilgili olarak göz altına alınan fezlekeli tahkikat evrakımızın mevcutlu sanıklar hanesinde açık kimlikleri yazılı; (154.) Yıldırım YÜKSEL, (79.) Ali YILMAZ, (35.) Burhan ÇAKMAK, (28.) Zekeriye TEKİN, (22.) Mevlüt DENİZLİ, (20.) Ali ULUÇAY, (18.) Mustafa DÜRER, (17.) Emin BOZKURT, (16.) Ahmet KAŞKAYA, (15.) Metin YOKUŞ, (11.) Süleyman KURŞUNLU, (4.) Tayyar ÇEVİK, (53.) Cemal ŞİMŞEK isimli sanıkların alınan ifadelerinde olaylara katıldıklarını ifadelerinde beyan etmişlerdir.

Yine göz altına alınan fezlekeli tahkikat evrakımızın mevcutlu sanıklar hanesinde (Açık kimlikleri ve isimleri yazılı: (1.) Cafer Tayyar SOYKÖK, (2.) Halil İbrahim DÜZBİÇER, (3.) Muhsin ERBAŞ, (5.) Ömer Faruk GEZ, (7.) Latif KARACA, (8.) Çetin ASAMAKA, (9.) Harun GÜLBAŞ, (10.) Bekir ÇINAR, (12.) Adem KOZU, (13.) Hayrettin YEĞİN, (23.) urat KARATAŞ, (24.) Haydar ŞAHİNOĞLU, (25.) Ahmet ONAR, (26.) Kemal ONAR, (27.) Ahmet Hakan ASLAN, (29.) Sedat YILDIRIM, (30.) Orhan DEMİR, (31.) Erol SARIKAYA, (37.) Kerim KÜÇÜKÖSEM, (60.) Mevlüt ATALAY, (90.) Yusuf Ziya ELİŞ, (92.) Kazım YILDIRIM, (101.) Bülent KARAYİĞİT, (152.) Erkan ÇETİNTAŞ ve (153.) Yusuf ŞİMŞEK isimli sanıklar, ifadelerinde katıldıklarını beyan etmişler ve görevlilerimizce olaylar esnasında olduklarından dolayı teşhis edilmişler, bu hususta tutanaklar tanzim edilmiştir.

Yine gözaltına alınan fezlekeli tahkikat evrakımızın mevcutlu sanıklar hanesinde açık kimlikleri yazılı: (34.) Ünal BERKA, (36.) Osman DÜZARDIÇ, (38.) İhami ÇALIŞKAN, (42.) Süleyman TOSUN, (43.) Hüseyin KAYA, (44.) Mehmet YILMAZ, (45.) Vahit KAYNAR, (41.) Ahmet Turan YALÇINKAYA, (48.) Temel KAYA, (49.) Halil KÜTÜKDE, (50.) Ahmet ÇİFÇİ, (51.) Fevzi MESCİ, (55.) Eren CEYLAN, (56.) Mehmet

DEMİR, (57.) Ömer DOĞAN, (58.) Murat ÇANAKLITAŞ, (59.) Saadettin YÜKSEL, (62.) Abdulkadir ARIDICI, (70.) Ahmet Turan KILIÇ, (74.) Ahmet OFLAZ, (76.) Hüsamettin ÖZDEMİR, (77.) Taşdemir İLTER, (80.) Muhittin YILMAZ, (81.) Asım DOYMUŞ, (87.) Ali TEMİZ, (88.) Temel TOY, (89.) Özer ÇANAKLITAŞ, (97.) Hayrettin GÜL, (99.) İbrahim Serhan ARSLAN, (102.) Adem BÜTÜNER (103.) Alim ÖZHAN, (107.) Adem BAYRAK, (111.) Saadettin TEMİZ, (112.) Halis DURNA (115.) Faruk BELKAVLİ, (116.) Harun KAVAK, (121.) Ekrem KURT, (123.) Mehmet TORAMAN, (124.) Harun YILDIZ, (125.) Zayim BAYAT, (126.) Serhat ÖZGENTÜRK, (128.) Osman KILIÇ, (130.) Zafer YELOK, (131.) Faruk CEYLAN, (132.) Osman ÇIBIKÇI, (133.) Metin CEYLAN, (138.) İsmet ONAR, (141.) Ali TEKE, (144.) Fatih ERDEN, (145.) Durmuş TUFAN, (146.) İbrahim DURAN (147.) Ramazan ÖNDER, (149.) Ömer DEMİR, (151.) Gazi TUFAN isimli sanıklar olaylarla ilgili olarak alınan ifadelerinde olaylara katılmadıklarını beyan etmişler, ancak görevlilerimiz tarafından teşhis edilmişler, bu hususta tutanaklar tanzim edilmiştir.

Yine gözaltına alınan fezlekeli tahkikat evrakımızın, mevcutlu sanıklar hanesinde açık kimlikleri yazılı (32.) Ömer ALSANCAK, (33.) Yusuf YILDIZ, (39.) Hasan YILDIRIM, (40.) Muzaffer TEKTAŞ, (46.) Ruhi TARHAN, (47.) Cesur TOY, (52.) Erol YILDIZ, (54.) Kani YILDIRIM, (61.) Hasan YILMAZ, (64.) Orhan KOÇAK, (67.) Zafer DOĞAN, (68.) İsmet BEŞİKTEPE, (69.) Hasan KARATEPE, (71.) Özay KARATÜRK, (72.) Hakkı NAZLIM, (73.) Ekrem YILDIRIM, (75.) Mehmet UÇAR, (78.) Faruk GÜLMEZ, (82.) Turan KOÇ, (83.) Cengiz MALATYA, (84.) Mehmet UZUNYAYLA, (85.) Osman TECER, (86.) Osman OCAK, (91.) Yakup AKTAŞ, (93.) Ramazan KARATEPE, (94.) Ömer BAYAT, (95.) Kenan KALE, (96.) Mehmet NURİETTİN TAŞAR (98.) Engin YÜCE, (100.) Baha ALPARSLAN, (104.) Ruhi TAŞAR, (105.) Yakup KARACA, (106.) Sabri TANIŞ, (109.) Zülkifli GÜNAY, (108.) Haluk Yaşar ÖNLER, (110.) Hüseyin POLAT, (113.) Metin AKPINAR, (114.) Güngör ATEŞ, (117.) Abdullah KAYA (118.) Hikmet YALÇINKAYA, (119.) Hasan Hüseyin ÇETİN, (120.) Selim IRMAK, (122.) Kenan SARI, (127.) Mülayim DOĞAN, (129.) Zeki TURGUTLU, (134.) Sedat ÖZKAN, (135.) Zeki ÖZEN, (139.) Numan ÖZDEMİR, (140.) Osman ÇİMEN, (142.) Doğan TIRNAKÇI, (148.) Adil TOPRAK, (150.) Kerim ŞEKER, (155.) Samet ELMAS, (156.) Mehmet GENÇ ve

(157.) Şaban ESKİCİ isimli sanıkların alınan ifadelerinde olaylara katılmadıklarını beyan etmişlerse de, olaylara katılıp katılmadıklarının tesbiti yapılamamıştır.

Meydana gelen olaylar esnasında, Kamera tarafından ve fotoğraf makinası ile çekilen fotoğraflarda, olaylara katıldıkları resimle tesbit edilen, fotoğraflardan C. B. Sav. (062), Em. 1-4 nolu fotoğrafta, Cafer Tayyar SOYKÖK, C. Sav. (052), Em. V-54-25 nolu fotoğrafta, Mustafa DÜRER, C. Sav. (082), Em. V-21'de Erol YILDIZ, Em. 45-50 de Ömer Faruk GEZ, C. Sav. (040) ve Em. V-3-4-E-33'de Muhsin ERBAŞ, C. Sav. (026 - 037) ve Em. V-61 de, Zekeriye TEKİN, Em. V-64 -E-71'de Sedat YILDIRIM, C. Sav. (040-044-045-047)'de Ali KURT, C. Sav. (001-004-006-008-007)'de Saadetin YÜKSEL, Em.-E-69'da Ahmet OFLAZ ile Em. V-14'te Engin DURNA mevcut fotoğraflardan olaylara katıldıkları tesbit edilmiş ve bu konuda ayrıca fotoğraf teşhis ve tesbit tutanağı tanzim edilmiştir. Ekte gönderilmiştir.

Olaylarla ilgili olarak gözetiminde bulunan, İlhami ÇALIŞKAN, Mülayim DOĞAN, Abdullah MALATYA, Bülent DÜĞENCİ, Faruk BELKAVLİ, Yusuf ŞİMŞEK'e ait dilekçe, doktor raporu ve evrakları ekte gönderilmiştir.

02.07.1993 günü, sabaha karşı muhtelif saatlerde ilimiz Nalband-larbaşı, Sularbaşı, Yahyabey Caddeleri'ne atılan "Müslüman Kamu-oyuna" başlıklı, "Müslümanlar" imzalı 20 adet bildiri toplanarak (2) adedi de ekte sunulmuştur.

Olaylarla ilgili olarak, firari sanıklar hanesinde yer alan şahısların, aranmasına devam edilmekte olup, yakalandıklarında haklarında iş-lem yapılarak, makamlarınıza gönderileceklerdir.

Fezlekeli tahkikat evrakımızda, mevcutlu sanıklar hanesinde açık kimlikleri ve isimleri yazılı (156) şahıs mevcuden gönderilmişler, göz altında iken rahatsızlanarak hastaneye sevk edilen ve halen tedavi görmekte olan, mevcutlu sanıklar hanesinin (155.) sırasında bulunan Samet ELMAS'a ait tahkikat evrakı, evrak ekinde gönderilmiş olup tetkik ve kanuni gereğini,

Arz ederim.

Ali ÇİLEK

Ter. Müc. Şb. Müdürü

TC
KAYSERİ
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCISI

Hazırlık No: 1993/318

Karar No: 1993/Ek

GÖREVSİZLİK KARARI

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

SİVAS

(1993/2212 Hazırlık Dosyasına)

DAVACI: K. H

MAĞ. MÜŞTEKİ: Murtasa ÖĞÜTÇÜ: Mehmet oğlu, 1927 doğumlu, Sivas Örtülüpınar Mah. Nüfusuna kayıtlı, Madımak Oteli'nin sahibi.

MÜŞTEKİ: Nizamettin ÇİLELİ: Mevlana Mah. Akşemsettin Caddesi'nde oturur.

ÖLENLER:

1. Nesimi ÇİMEN: Hasan oğlu, 1936 doğumlu, Kayseri Sarız İnce-
mağara Köyü nüfusuna kayıtlı.

2. Gülsüm KARABABA: Mehmet Ali kızı, 1972 doğumlu, Sivas
Divriği Şahin Köyü nüfusuna kayıtlı.

3. Gülender AKÇA: Abidin kızı, 1968 doğumlu, Divriği nüfusuna
kayıtlı.

4. Serkan DOĞAN: Süleyman oğlu, 1974 doğumlu, Ankara Altın-
dağ nüfusuna kayıtlı.

5. Mehmet ATALAY: Abdülkadir oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Divriği Güldere Köyü nüfusuna kayıtlı.
6. Hasret (Şükrü) GÜLTEKİN: Süleyman oğlu, 1971 doğumlu, İmranlı Kılıç Köyü nüfusuna kayıtlı.
7. Kenan YILMAZ: Hacı oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Kayadibi Köyü nüfusuna kayıtlı.
8. Behçet Sefa AYSAN: Fikret oğlu, 1949 doğumlu, Ankara Merkez Çeşme Köyü nüfusuna kayıtlı.
9. Mübibe AKARSU: Halil kızı, 1958 doğumlu, Sivas Kangal Hamal Köyü nüfusuna kayıtlı.
10. Nurcan ŞAHİN: Mahmut kızı, 1973 doğumlu, Ankara Çankaya Mahallesi nüfusuna kayıtlı.
11. Yeşim ÖZKAN: Nimet kızı, 1973 doğumlu, Ankara Çankaya Mahallesi nüfusuna kayıtlı.
12. Metin ALTIOK:
13. Menekşe KAYA: Sait kızı, 18 yaşlarında, Şarkışla Bağyurdu nüfusuna kayıtlı.
14. Handan METİN: Sabit kızı, 1970 doğumlu, Divriği Şahin Köyü nüfusuna kayıtlı.
15. Belkıs ÇAKIR:
16. Ahmet ÖZYURT: Hıdır oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Şarkışla Höyük Köyü nüfusuna kayıtlı.
17. Murat GÜNDÜZ: Mehmet oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Şarkışla Orta Köyü nüfusuna kayıtlı,
18. Muammer ÇİÇEK: Hüseyin oğlu, 1967 doğumlu, Zile Yalın yazı Köyü nüfusuna kayıtlı,
19. Muhlis AKARSU: Bayram oğlu, 19.. doğumlu, Kangal Minareköy nüfusuna kayıtlı.
20. İnci TÜRK: Mehmet kızı, 1971 doğumlu, Balıkesir Balya Bengiler Köyü nüfusuna kayıtlı.

21. Sehergöl ATEŞ: Musa kızı, 1963 doğumlu, Erzincan Tercan Balyayla Köyü nüfusuna kayıtlı.

22. Erdal AYRANCI: Raşit oğlu, 1958 doğumlu, Niğde Bor Kale Mah. nüfusuna kayıtlı.

23. Serpil ÇANIK: Muharrem kızı, 1974 doğumlu, Sivas Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

24. Asaf KOÇAK: Hasan oğlu, 1959 doğumlu, Kırşehir Çiçekdağı Mahmutlu Köyü nüfusuna kayıtlı.

25. Sait METİN: Mehmet oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Divriği Karakuzu Köyü nüfusuna kayıtlı.

26. Ahmet ÖZTÜRK: Hasan Hüseyin oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez İnceköyü nüfusuna kayıtlı.

27. Huriye ÖZKAN: Hikmet kızı, 1971 doğumlu, Sivas Gemerek Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

28. Uğur KAYNAR: Celalettin oğlu, 1956 doğumlu, Zara Kızıllırmak Köyü nüfusuna kayıtlı.

29. Asım BEZİRCİ: Hamdi oğlu, 1927 doğumlu, Erzincan Merkez Taşçı Köyü nüfusuna kayıtlı.

30. Asuman SİVRİ: Ahmet kızı, 1977 doğumlu, Ankara Çankaya Öveçler Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

31. Yasemin SİVRİ: Ahmet kızı, 1974 doğumlu, Ankara Çankaya Öveçler Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

32. Koray KAYA: İsmail oğlu, 1981 doğumlu, Şarkışla Beyyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

33. Özlem ŞAHİN: Remzi kızı, 1976 doğumlu, Sivas Gemerek Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

34. Edibe AĞBABA: (BEYAZIT): Davut kızı, 1953 doğumlu, Erzincan Çayırılı Mans köyü nüfusuna kayıtlı.

35. Carino Johanna Theodare THUYS: Thuijs kızı, 1970 doğumlu, Hollanda uyruklu.

ATEŞLİ SİLAHLA ÖLENLER:

1. Ahmet ALAN: Muzaffer oğlu, 1971 doğumlu, Hafik Topçuyeli Köyü nüfusuna kayıtlı.

2. Hakan TÜRKGİL: Turan oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

MAĞ. MÜŞTEKİLER:

(Otelde olup yan binadan çıkanlar)

1. Nimet YÜCE: Galip kızı, 1938 doğumlu, Hatay Antakya nüfusuna kayıtlı.

2. Deniz HUBAR: Ağa oğlu, 1976 doğumlu, Emranlı Doğanyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

3. İclal KARAKUŞ: Fehmi kızı, 1947 doğumlu, Isparta Yalvaç Kulhisarlı Köyü nüfusuna kayıtlı.

4. Ali BAŞTUĞ: Hasan oğlu, 1955 doğumlu, Kangal Yerlice Köyü, nüfusuna kayıtlı.

5. Hülya KADEROĞLU: Yusuf kızı, 1968 doğumlu, Ankara Çubuk Meşeli Köyü nüfusuna kayıtlı.

6. Erkan KARTAL: Ali oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli Katıralan Köyü nüfusuna kayıtlı.

7. Murtaza DEMİR: Mehmet oğlu, 1949 doğumlu, Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

8. Mustafa TÜRKKAN: Ali oğlu, 1966 doğumlu, Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

9. Türkan PEHLİVAN: Hüseyin kızı, 1946 doğumlu, Ceyhan Kızıldere Köyü nüfusuna kayıtlı.

10. Neval OZAN: Ahmet kızı 1969 doğumlu, Antakya Armutlu Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

11. Murat KILIÇ: Ali oğlu, 1974 doğumlu, Yozgat Çayıralan Çukürören Köyü nüfusuna kayıtlı.

12. Ali DOĞAN: Hasan oğlu, 1956 doğumlu, Ankara Dikmen Cad. 286/1' de oturur.

13. Ali Rıza KOÇYİĞİT: Saadettin oğlu, 1960 doğumlu, Ankara Selanik Cad. No: 42 Kızılay' da oturur.

14. Hidayet KARAKUŞ: Hasan Tahsin oğlu, 1946 doğumlu, İzmir Karşıyaka 1836 Sok. 14/4' de oturur.

15. Ali BALKIZ: Bakkal oğlu, 1945 doğumlu, Ankara Konur Sok. 7/1 Kızılay' da oturur.

16. Haydar İNAL: Hakkı oğlu, 1965 doğumlu, Ankara Sulakyurt Hamzalı Köyü nüfusuna kayıtlı.

17. Ali YÜCE: Nuri oğlu, 1928 doğumlu, Ankara Eserköy 12. Bl. A4 Ümitköy.

18. Zerrin TAŞPINAR: Abdullah kızı, 1947 doğumlu, Ankara Altındağ Akalar Mah. nüfusuna kayıtlı.

19. Elif DUMANLI: Süleyman kızı, 1971 doğumlu, Şarkışla Gülören Köyü nüfusuna kayıtlı.

20. Tuncay YILMAZ: Gülağa oğlu, 1972 doğumlu, Erzincan Tercan nüfusuna kayıtlı.

21. Yüksel YILDIRIM: Cafer oğlu, 1971 doğumlu, Malatya Hekinhane nüfusuna kayıtlı.

22. Celal YILDIZ: Haydar oğlu, 1954 doğumlu, Yıldızeli Hallı Köyü nüfusuna kayıtlı.

23. Ali ÇAĞAN: Ali Rıza oğlu, 1962 doğumlu, Erzurum Şenkaya Aydoğdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

24. Cem ÇİLASİN: Ali haydar oğlu, 1959 doğumlu, Kayseri Merkez nüfusuna kayıtlı.

25. Yıldız SAĞ: Abdullah kızı, 1954 doğumlu, Urfa Birecik Köyü nüfusuna kayıtlı.

26. Arif SAĞ: Yusuf oğlu, 1945 doğumlu, Erzurum Aşkale Dalı Köyü nüfusuna kayıtlı.

27. Battal PEHLİVAN: Veli oğlu, 1947 doğumlu, Adana Ceylan Kızıldağ Köyü nüfusuna kayıtlı.

28. Mehtap TUNCA: Mehmet kızı, 1976 doğumlu, Edirne Meriç Büyükdoğanlı Köyü nüfusuna kayıtlı.

MAĞDURLAR:

(Otel içinde yaralananlar)

1. Cafer CANAYDIN: Ali oğlu, 1945 doğumlu, Manisa Saruhan Mah. nüfusuna kayıtlı.

2. Gülay ŞAHİN: Dursun oğlu, 1974 doğumlu, Sivas İmranlı Taşlıdere Köyü nüfusuna kayıtlı,

3. Makbule ÇİMEN: Bayram kızı, 1950 doğumlu, Erzincan Kemah Sarımazi Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

4. Aydoğan YAVAŞLI: Muammer oğlu, 1955 doğumlu, Manisa Muradiye Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

5. İlhami ERSEVEN: Turan oğlu, 1954 doğumlu, Çorum Alaca İshacı Köyü nüfusuna kayıtlı.

6. Lütfi KALELİ: Mehmet oğlu, 1939 doğumlu, Malatya Merkez Abdülgaffar Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

7. Lütfiye AYDIN:

8. Metin GEDİK:

9. Kimliği bilinmeyen 1 (bir) kişi.

KALABALIKTA YARALANAN MAĞDURLAR:

Barış YARDIM: Hasan oğlu, 1979 doğumlu, Divriği Kekliktepe Köyü nüfusuna kayıtlı.

MAĞDURLAR: (Hadiseden sonra kurşunla yaralananlar)

1. Necmettin DEMİRKAN: Mevlüt oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Ulaş İlçesi nüfusuna kayıtlı.

2. Ali SERTTAŞ: Abdülkadir oğlu, 1933 doğumlu, Sivas Merkez Kolluca Köyü nüfusuna kayıtlı.

3. Bilal KALE: Nuri oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

4. Rahmi Hidayet ÖZER: Mehmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Yücyurt Mah. nüfusuna kayıtlı.

5. Uğur ATASEVEN: Ahmet oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez Himafakılı Köyü nüfusuna kayıtlı.

6. Zülali PİLİR: Ali oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Akçalan Köyü nüfusuna kayıtlı.

MAĞDURLAR: (Hadisede yaralanan güvenlik mensubu kişiler)

1. Rahmi ÇALIŞKAN: Ali oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Emniyet Md. Yardımcısı.

2. Mustafa UZUN: Ali oğlu, 1944 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Şube Müdürü.

3. Yaşar TAMEL: Necati oğlu, 1943 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Başkomiser.

4. İbrahim KURŞUN: Abdullah oğlu, 1945 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Komiser.

5. Ramazan KARATAŞ: Ahmet oğlu, 1947 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

6. Bülent DAMLACA: Hüseyin oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

7. Nevzat GÜNDOĞDU: Salih Zeki oğlu, 1960 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

8. Ersoy KARA: Ali oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

9. Şaban AKIN: Mehmet oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

10. Salim ŞEN: İbrahim oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

11. H. Hüseyin YÜKSEL: Süleyman oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

12. Selahattin DİNÇ: Kazım oğlu, 1953 doğumlu, Sivas Emniyet Müdürlüğü'nde Polis memuru.

13. Ersin GÜVEN: Mehmet oğlu, 1971 doğumlu, Kozaklı İlçesi nüfusuna kayıtlı.

MAĞDUR SANIK:

Mehmet Nusret NESİN: (Aziz NESİN) Abdullahaziz oğlu, Hanife'den olma, 1915 doğumlu, Giresun Şebinkarahisar nüfusuna kayıtlı, Çatalca Nesrin vakfında oturur.

SANIKLAR:

1. Tekin ARIS:

Karabey ve Güllü'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mahallesi Kütük 72 nüfusuna kayıtlı, Sivas Yeşilyurt Mahallesi 4. Sokak No: 32'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

2. Cafer ERÇAKMAK:

Hasan ve Zekiye'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mahallesi K: 24 nüfusuna kayıtlı, Sivas Belediye Meclisi üyesi. Gıyabi Tutuklu.

3. Yunis KARATAŞ:

Ahmet ve Nedime'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mahallesi K: 135'de nüfusa kayıtlı. Gıyabi Tutuklu.

4. Halil İbrahim DÜZBİÇER:

Turan ve Rabia'dan olma, 1964 doğumlu, Sivas Merkez Yüceyurt Mahallesi, nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 6. Sokak No: 5'de oturur. Sivas Belediyesinde itfaiye eri Sivas'ta Tutuklu.

5. Ali KURT:

Fevzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 21. Sokak No: 122'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

6. Erkan ÇETİNTAŞ:

Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Yiğitler MMahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı Mah. 5. çıkmaz No: 13'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

7. Durmuş TUFAN:

Ahmet ve Ayşe'den olma, 1976 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü nüfusuna kayıtlı, Sivas Karşiyaka Mahallesi 99. Sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

8. Halil KÜTÜKDE:

Hüseyin ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal Örenlice Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mahallesi 7. Sok. Ekan Apt. No: 5'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

9. Hayrettin GÜL:

Mahmut ve Mevlüde'den olma, 1948 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü, nüf. kayıtlı, Sivas İnönü Mahallesi 22. Sokak No:2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

10. Zafer YELOK:

Hacı Mehmet ve Mevlüde'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Durdu- lu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Kepenek Cad. Özcan Apt. Kat: 2 No: 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

11. Ömer Faruk GEZ:

İbrahim ve Mergube'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Küçükmi- nare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 6. Sokak No:83'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

12. Latif KARACA:

Süleyman ve Ayşe'den olma, 1945 doğumlu, Sivas Söğütçük Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 24. Sokak No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

13. Harun GÜLBAŞ:

Hasan ve Adile'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Ece Mah. nüfusu- na kayıtlı, Bezirci Mah. 23. Sokak No: 5 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

14. BEKİR ÇINAR:

Hasan ve Sündüz'den olma, 1973 doğumlu, Almus BabaKöyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Sularbaşı Mah. Vali varikli Mah. 3 Sokak No: 72 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

15. Erol SARIKAYA:

Maksut ve Fadime'den olma, 1966 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

16. Mustafa Uğur YARAŞ:

Fikri ve Nesrin'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 4. Sokak No: 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

17. Abdülkadir ARIDICI:

Abdülkadir ve Güllü oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Güllüce Köyü, nüfusuna kayıtlı, Altıntabak Mah. 12. Sokak No: 58'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

18. Ahmet Turan KILIÇ:

Reşit ve Şerife 'de n olma, 1934 doğumlu, Sivas Eskiapardı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas 4 Eylül Mah. 38. Sokak No: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

19. Faruk BELKAVLİ:

Cemil ve Naciye oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup,, Mimarsinan Mahallesi, Yurdağül Evler Tan Apt. No: 7 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

20. Harun KAVAK:

Ahmet ve Hacer'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 3. Sokak No: 16'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

21. Ekrem KURT:

Cafer ve Fatma'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mahallesi Türk-İş Blokları D Blok 2. giriş No: 12 'de oturur Sivas'ta Tutuklu.

22. Harun YILDIZ:

İrfan ve Hüsne 'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 4. Sokak No: 32'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

23. Murat SONGUR:

Bekir ve Ayşe'den olma, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İğnebey Köyü nüfusuna kayıtlı olup,, Mehmetpaşa Mah. 11. Sokak No: 5'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

24. Ömer DEMİR:

Bekir ve Hüsne'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Gazi Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 6. Sokak, No: 17'de oturur. Sivas'ta oturur.

25. Muhsin ERBAŞ:

Ahmet ve Fatma'dan olma, 1954 doğumlu, Savcun Köyü nüfusuna kayıtlı, Altıntabak Mahallesi 5. Sokak No: 28'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

26. Tufan CAYMAZ:

Musa ve Durdu'dan olma, 1969 doğumlu, Sivas 4 Eylül Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 28. Sokak No: 44'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

27. Sedat YILDIRIM:

Habib ve Hanım'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Bedelli Köyü nüf. kayıtlı, 4 Eylül Mahallesi 11 Sokak. No: 113'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

28. Saadettin YÜKSEL:

Mustafa ve Şemsi'den olma, 1973 doğumlu, Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Kılavuz Mahallesi 18. Sokak Kongre Evler A Blok Kat 3/9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

29. Özay KARATÜRK:

Ali ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Giresun İli Keşap Mahallesi Bayramşah Köyü, nüfusuna kayıtlı, aynı yerde oturur. Sivas'ta Tutuklu.

30. Yusuf Ziya ELİŞ:

Hüseyin ve Sema 'dan olma, 1948 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mahallesinde 14. Sokak Başakevler 3/5'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

31. Metin CEYLAN:

Faik ve Medine'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. Türk İş Blokları 2. giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

32. Gazi TUFAN:

Ahmet ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Karşıyaka Mah. 99. Sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

33. Adem KOZU:

Hüseyin ve Remziye'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 16 Sokak No: 27'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

34. Yalçın KEPENEK:

Yılmaz ve Zennuriye'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Örtülüpınar Mahallesi nüf. kayıtlı, aynı mahallede Gürselpaşa Cad. Aral Apt. D. Blok No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

35. Hayrettin YEĞİN:

Recep oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Alahacı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, İnönü Mahallesi 16. Sokak No: 37'de oturur. Halen Tutuklu.

36. Süleyman TOKSUN:

Resul ve Hatun'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 45. Sokak No: 40'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

37. Murat ÇANAKLITAŞ:

Osman ve Esm'e'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup,, Emek Mahallesi 71. Sokak İrem Apt. No: B/3 Blok No: 8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

38. Mevlüt ATALAY:

Bekir Sıtkı ve Ümmühan oğlu, 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kürkçüyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Kılavuz Mahallesi Tanışevler A/1 blok, No: 3/11 'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

39. Bülent DÜĞENCİ:

Hüseyin Hikmet oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup,, aynı mahalle Abdi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10' da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

40. Ahmet OFLAZ:

Yusuf ve Yeter' den olma, 1967 doğumlu, Sivas Çayyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yenişehir Mahallesi Erdem Apt. A Blok No: 18' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

41. Ali TEMİZ:

Kaya ve Şerife' den olma, 1975 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup,, aynı Mah. 19. Sokak İşbilir Apt. B/Blok No: 1' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

42. Temel TOY:

Ağa ve Dürdane' den olma, 1975 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 2. Sokak Şerbetçioğlu Apt. Kat: 3/8' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

43. Özer ÇANAKLITAŞ:

Osman ve Esm'e' den olma, 1976 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. 71. Sok. İmren Apt. B/3 Blk. No: 8' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

44. Kenan KALE:

Nuri ve Fatma' dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup,, aynı mahalle 3. Sokak. No: 17' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

45. Alim ÖZHAN:

Hüsnü ve Canlar' dan olma, 1965 doğumlu, Gümüşhane İli Merkez Çayırardı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. B Blok 16' da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

46. Faruk CEYLAN:

Faik ve Medine'den olma, 1965 doğumlu, Tokat Merkez İhsaniye Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türk-İş Blokları C/ Blok 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

47. ETEM CEYLAN:

Faik ve Medine'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mah. Türk-İş Blokları C/Blok 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

48. Ali TEKE:

Osman ve Fadik'ten olma, 1975 doğumlu, Sivas Uzuntepe Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yeşilyurt Mahallesi 27. Sokak No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

49. İbrahim DURAN:

Celal ve Meryem'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Bedirli Nahiyesi Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Türk-İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 10'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

50. Yusuf ŞİMŞEK:

Hüseyin ve Zeynep'ten olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Sarıyar Köyü, nüfusuna kayıtlı, aynı yerde oturur. Sivas'ta Tutuklu.

51. Cafer Tayyar SOYKÖK:

Mehmet ve Elbiye'den olma, 1954 doğumlu, Şarkışla Maksutlu Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Paşabey Mahallesi Cumhuriyet Apt. 2. Sokak D: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

52. Nevzat AYDIN:

Maksut ve Ümmühan'dan olma, 1974 doğumlu, Sivas Anılı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mahallesi Türk-İş Blokları A/Blok 1. Giriş, No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

53. Çetin ASAMAKA:

Kadir ve Fatma'dan olma, 1958 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Gülyurt Mahallesi 3. Sokak No: 23'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

54. Süleyman KURŞUN:

Abuzer ve Fatma'dan olma, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhan İlçesi Beşpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Çiçekli Mahallesi 2. Sokak No: 54'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

55. Metin YOKUŞ:

Osman ve Elif'ten olma, 1975 doğumlu, Sivas Hayranlı Köyü Al-musa kayıtlı, Sivas Türk-İş Blokları B blok 1. gGriş No: 4/2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

56. Ahmet KAŞKAYA:

Şakir ve Şediye'den olma, 1943 doğumlu, Sivas yenidoğan Mahal-lesi nüfusuna kayıtlı, aynı yerde 3. Sokak No: 25 'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

57. Emin BOZKURT:

Şevki ve Mebahattan olma, 1967 doğumlu, Sivas Bostankaya Köyü nüfusuna kayıtlı, Karşiyaka Mahallesi 85. Sokak No: 2'de oturur. Si-vas'ta Tutuklu.

58. Mustafa DÜRER:

Sami ve Rukiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rifat Paşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yiğitler Mah. 1. Sokak No: 61'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

59. Ali ULUÇAY:

Mustafa ve Zeynep'ten olma, 1959 doğumlu, Ereklı Köyü nüfusu-na kayıtlı olup, Aydoğan Mahallesi 1. Sok. No: 35'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

60. Murat KARATAŞ:

Halil ve Cennet'ten olma, 1972 doğumlu, Sivas Yıldızeli İlç. Ya-kupoğlan Köyü nüfusuna kayıtlı, Yeni Mahalle 1. Sokak No: 24'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

61. Haydar ŞAHİNOĞLU:

Abdullah ve Hatice'den olma, 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kan-dilli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Emek Mahallesi 23. Sokak Oba Apt. D Blok 4/2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

62. Ahmet ONAR:

Mustafa ve Şerife'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı, Kaleardı Mahallesi Kooperatif Evleri 8. Sokak No: 126'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

63. Kemal ONAR:

Mustafa ve Şerife'den olma, 1960 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Kaleardı Mahallesi 8. Sokak no: 126'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

64. Ahmet Hakan ARSLAN:

Mehmet ve Besime'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı, Afyon Sokak Özlem Apt. No: 20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

65. Zekeriya TEKİN:

Hakkı ve Müşerref'ten olma, 1966 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı, halen küçükminare Mah. 5. Sokak No: 7'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

66. Orhan DEMİR:

Süleyman ve Müşür'den olma, 1966 doğumlu, Sivas İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüfusuna kayıtlı, İmralı Kızılırmak Mahallesi Yüce Sokak Bila noda oturur. Sivas'ta Tutuklu.

67. Ünal BERKA:

Bahattin ve Müşerref'ten olma, 1961 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Mevlana Cad. Mevlana Apt. Kat: 7'de No: 20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

68. Osman DÜZARDIÇ:

Mehmet ve Hatice'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Gümüşdere Köyü nüf. kayıtlı, İnönü Mahallesi 23. Sokak No: 10'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

69. Kerim KÜÇÜKKÖSEN:

Mehmet ve Mesile'den olma, 1956 doğumlu, Konya Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Emek Mah. 73. Sok. 14'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

70. İlhami ÇALIŞKAN:

Mehmet Mustafa ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Seçenyurdu Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mahallesi Kumlularla 17. Sokak No: 163'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

71. Ahmet Turan YALÇINKAYA:

Mehmet Nusret ve Fatma Mazlume'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Kadıburhanettin Mahallesi 8. Sokak No: 8/12'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

72. Hüseyin KAYA:

Cihan ve Hanım'dan olma, 1971 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Nevruz Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Emek Mahallesi 45. Sokak Şenoba Apt. C Blok K: 1 Daire 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

73. Mehmet YILMAZ:

Ahmet ve Ayşe'den olma, 1962 doğumlu, Sivas Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Örtülüpınar Mahallesi Anadolu 4. Apt. Kat:4 No:7'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

74. VAHİT KAYNAR:

Mahmut ve Remziye'den olma, 1975 doğumlu, Sivas 5. Tepe Köyü, nüfusuna kayıtlı, Kızılırmak Mahallesi 1. Sokak No: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

75. Erol YILDIZ:

Ahmet ve Cemile'den olma, 1966 doğumlu, Yıldızeli Geynik Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Çamlıyurt Mahallesi 13. Sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

76. Eren CEYLAN:

Veysel ve Gülbahar'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Karşıyaka Mahallesi 18. Sokak No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

77. Mehmet DEMİR:

Mustafa ve Nafiye'den olma, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüfusuna kayıtlı, Dedebalı Mahallesi 1. Sokak No: 37/A da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

78. Abdullah MALATYA:

Mustafa ve Emine'den olma, 1956 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mesudiye Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Sivas TZDK Bölge Müdürlüğü Lojmanları no: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

79. Ali YILMAZ:

Veysel ve Döndü'den olma, 1958 doğumlu, Kangal İlçesi Boğaz Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mahallesi 13. Sokak No: 11'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

80. Kazım YILDIRIM:

İbrahim ve Fatma'dan olma, 1944 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Kavak Köyü nüfusuna kayıtlı, halen Sivas Sularbaşı Mahallesi 3. Sokak No: 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

81. Engin DURNA:

İbrahim ve Neriman'dan olma, 1974 doğumlu, Hafik Tuzhisar Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, Esertepe Mahallesi Türk-İş Blokları E blok B giriş 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

82. Adem BAYRAK:

Sabri ve Fatma'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Yüceyurt Mahallesi Yıldırım Evler E Blok B giriş 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

83. Saadettin TEMİZ:

Kaya ve Şerif'den olma, 1963 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yer 19. Sokak No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

84. Halis DURAN:

Muhlis ve Arife'den olma, 1970 doğumlu, Sivas Başsöğüt Köyü nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi, 15. Sokak No: 74'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

85. Mehmet TORAMAN:

Ahmet ve Safiye'den oğlu, 1938 doğumlu, Sivas Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yer 21. Sokak No: 39'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

86. Zayim BAYAT:

İsmail ve Vezuhar'dan olma, 1947 doğumlu, Sivas Sorguncuk Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Emek Mahallesi, 70. Sokak B/2 Blok No: 3/6' da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

87. Serhat ÖZGENTÜRK:

Eyüp ve Nezihat'tan olma, 1970 doğumlu, Sivas Kovalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Yiğitler Mahallesi 1. Sokak No: 58'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

88. Osman KILIÇ:

Bekir ve Zekiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çeltik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Akdeğirmen Mah. 23. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

89. Osman ÇIBIKÇI:

Abdullah ve Yeter'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 47. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

90. İsmet ONAR:

Hüseyin ve Fatma'dan olma, 1959 doğumlu, Sivas Şeyhçoban Köyü nüfusuna kayıtlı, Sayıtpaşa Cad. Göze Apt. Kat 3 D/6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

91. Bülent KARAYİĞİT:

Remzi ve Döndü'den olma, 1974 doğumlu, Uluanak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Yeni Mahalle 4. Sokak No: 53'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

92. Fatih ERDEM:

Erol ve Zehra'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Gökmenderes Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Mevlana Cad. Güneşevler D Blok Kat 5 No:20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

93. Ramazan ÖNDER:

İmam ve Güllü'den olma, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konak yazı Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yüceyurt Mahallesi 10. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

94. Yıldırım YÜKSEL:

Ali ve Nevresde'den olma, 1959 doğumlu, Sivas Yazıbaşı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. 20. Sok. No:61'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

95. Tayyar ÇEVİK:

Ömer ve Ayşe'den olma, 1954 doğumlu, Sivas Ali Baba Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yeşilyurt Mah. 15. Sokak No: 2 de oturur.

96. Mevlüt DENİZLİ:

Osman oğlu, 1951 doğumlu, Sivas Çallı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Çarşıbaşı Mahallesi 8. Sokak Denizli Apt. Kat 2 No: 8 de oturur.

97. Ömer ALSANCAK:

Mustafa oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Çayboyu Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Alibaba Cad. No: 94 de oturur.

98. Yusuf YILDIZ:

Mustafa oğlu, 1976 doğumlu, Yıldızeli Karacaören Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 30. Sokak 13 de oturur.

99. Burhan ÇAKMAK:

Abdullah oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Mimarsinan Mahallesi 26. Sokak no B 10 4/2 de oturur.

100. Hasan YILDIRIM:

İsmail oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Başbüyük Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Mimarsinan Mah. Mimarsinan Cad. PTT 2. Santral B blokları kat 1/2 de oturur.

101. Muzaffer TEKTAŞ:

Mehmet oğlu, 1974 doğumlu, Kangal Yarhisar Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mah. 33. Sokak Emre Evler B blok B girişi 4. kat No: 13 de oturur.

102. Ruhi TARAN:

Süleyman oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez Tutmaz Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Çayyurt Mah. 7 Sokak Şahbaz Apt. 3/4 de oturur.

103. Cesur TOY:

Osman oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Akkuzulu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas 4 Eylül Mah. 15 Sokak No: 3'de oturur.

104. Temel KAYA:

Abdullah oğlu, 1972 doğumlu, Hafik İlçesi Sofular Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Mimarsinan Mah. Yurdağül Evler Güneş Apt. Kat: 3/9'de oturur.

105. Ahmet ÇİFTÇİ:

Nazım oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Yıldızeli Seren Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Gürselpaşa Cad. Ziyabey Apt. da kapıcılık yapar.

106. Fevzi MESÇİ:

Kaya Mehmet oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Çallı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Sularbaşı Mah. 9. Sok. No:4'te oturur.

107. Cemal ŞİMŞEK:

Mevlüt oğlu, 1960 doğumlu, Sivas 4. Eylül Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı yer 37. Sokak No: 22 de oturur.

108. Kani YILDIRIM:

Bekir oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Aynı yer Türk-İş Blokları E blok 1 giriş 2'de oturur.

109. Hasan YILMAZ:

Cemal oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Yazıcı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yeşilyurt Mahallesi 8. Sokak No: 28'de oturur.

110. Orhan KOÇAK:

Selahattin oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Karayün Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Alibaba Mah. 23. Sokak No: 27'de oturur.

111. Zafer DOĞAN:

Ahmet oğlu, 1969 doğumlu, Yıldızeli İlçesi nüfusuna kayıtlı, İzmir Bucak 222. Sokak 9/34'de oturur.

112. İsmet BEŞİKTEPE:

Halil oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Kangal Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. Kumlutarla 17. Sokak 231'de oturur.

113. Hasan KARATEPE:

Mehmet oğlu, 1944 doğumlu, Kangal Bektaş Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Küçükminare Mah. 6. Sokak 68/1 de oturur.

114. Hakkı NAZLIM:

Ömer oğlu, 1955 doğumlu, Şarkışla Tuzluhöyük Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas General Sabri Koçak Cad. Yücesoy Apt. 1/1 de oturur.

115. Ekrem YILDIRIM:

Bekir oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Esentepe Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı yer Türk-İş Blokları E blok 1. Giriş No: 2' de oturur.

116. Mehmet UÇAR:

Hüseyin oğlu, 1953 doğumlu, Sivas Gökçebostan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Afyon Sokak Özlem Apt. Zirai Donatım Lojmanları Kat 4 daire 16' da oturur.

117. Hüsamettin ÖZDEMİR:

Selahattin oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Gökçebostan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Uluanak Mah. Uzunyol Başakar Apt. K: 2/8' de oturur.

118. Taşdemir İLTER:

Hüseyin oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Merkez Koyuncu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mahallesi 14. Sokak 43' de oturur.

119. Faruk GÜLMEZ:

İbrahim oğlu, 1961 doğumlu, Yıldızeli Menteşe Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Mimarsinan Mah. Atakent Sitesi B/3 Blok 18' de oturur.

120. Muhittin YILMAZ:

Ahmet oğlu, 1953 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. kayıtlı, Sivas Rahmi Günay Hastaoğlu Apt. Kat:2/7' de oturur.

121. Asım DOYMUŞ:

Bedir oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Örtülüpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Afyon Sokak Sümbüller Apt. 1/3' de oturur.

122. Duran KOÇ:

Ömer oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Olukman Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas İnönü Mah. Sok. Huzur Evler A Blok B girişi 6' da oturur.

123. Cengiz MALATYA:

Ömer oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Kaleardı Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Emek Mah. Tarım İl Koop. karşısı PTT Evler No: 12 2. Blokta oturur.

124. Mehmet UZUNYOLLU:

Turan oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Kaleardı Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Nalbantlarbaşı Mah. Eskiçioğlu Apt. Kat: 5/10'da oturur.

125. Osman TECER:

Mahmut oğlu, 1940 doğumlu, Sivas Apa Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 4. Sokak No: 80'de oturur.

126. Osman OCAK:

Mustafa oğlu, 1965 doğumlu, Yıldızeli Karakoç Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı yer 6. Sokak 21'de oturur.

127. Yakup AKTAŞ:

Halil oğlu, 1965 doğumlu, Yıldızeli Karakoç Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Kepenek Cad. Kuruçay Apt. No: 3'de oturur.

128. Ramazan KARATEPE:

Hasan oğlu, 1967 doğumlu, Kangal Bektaş Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Küçükminare Mah. 1. Sokak Torul Apt. 48'de oturur.

129. Ömer BAYAT:

Turan oğlu, 1960 doğumlu, Sorguncu Köyü, nüfusuna kayıtlı, DDY Fidanlık Lojmanlarında 40'da oturur.

130. Mehmet Nurettin TAŞAR:

Ömer Fevzi oğlu, 1954 doğumlu, Mısmılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Küçükminare Mah. 4. Sokak 16'da oturur.

131. Engin YÜCE:

Cemal oğlu, 1966 doğumlu, İmranlı Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Karşıyaka Mah. 36/A İmranlı'da oturur.

132. İ. Serhan ARSLAN:

Mehmet oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Afyon Sokak Özlem Apt. 20'de oturur.

133. Baha ALPARSLAN:

Gürbüz oğlu, 1972 doğumlu, Gürün İhsaniye Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenişehir Blokları Sivas Kredi Yurtlar Kurumu Erkek Öğrenci Yurdu'nda kalır.

134. Adem BÜTÜNER:

Ahmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenişehir Blokları Megicek Apt. B Blok 32' de oturur.

135. Ruhi TAŞAR:

Ömer oğlu, 1962 doğumlu, Sivas Musmılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Küçükminare Mahallesi 4. Sokak No: 16' da oturur.

136. Yakup KARACA:

Ahmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Yine Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yer 8. Sokak No: 19' da oturur.

137. Sabri TANIŞ:

Necip oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Gökmendere Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. 22. Sokak No: 29' da oturur.

138. Haluk Yaşar ÖNLER:

İhsan oğlu, 1967 doğumlu, Erzurum Ağamumcu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Mevlanaa Cad. Grup Evler B Blok No:13' de oturur.

139. Zülkifli GÜNAY:

Turan oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yer 33. Sokak 20' de oturur.

140. Hüseyin POLAT:

Aziz oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Olukman Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 41. Sokak 29' da oturur.

141. Metin AKPINAR:

Hacı Ahmet oğlu, 1974 doğumlu, Yıldızeli Kargan Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 30. Sokak Sakinler Apt. B Blok Kat: 2/5 de oturur.

142. Güngör ATEŞ:

İsmet oğlu, 1963 doğumlu, Zara Kümbet Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Gökçebostan Mah. Mehmet Akif Ersoy Cad. Emek Apt. 4/8' de oturur. PTT Başmüdürlüğü'nde memur.

143. Abdullah KAYA:

Mehmet oğlu, 1957 doğumlu, Sivas Kolluca Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Abdülvahabi Gazi Cad. Çınargil Sitesi H Blok Kat: 3/6'da oturur.

144. Hikmet YALÇINKAYA:

Yaşar oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüfusuna kayıtlı, Gökçebostan Mah. DDY Yapı Koop. Kat: 1 No: 3'de oturur.

145. Hasan Hüseyin ÇETİN:

Mustafa oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Aydoğan Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı yer 26. Sokak 11/5'de oturur.

146. Selim IRMAK:

Nuri oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Damalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Türk-İş blokları A-1 Blok 9'da oturur.

147. Kenan SARI:

Mehmet oğlu, 1966 doğumlu, Darende Yiğiteteği Köyü, (Mah.) nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenişehir Esnaflar Sitesi D Blok 12'de oturur.

148. Mülâyim DOĞAN:

Mustafa oğlu, 1952 doğumlu, Sivas Çayboya Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Mısmılırmak Mahallesi Abdülvahabi Gazi Cad. Çınargil Sitesi H Blok 4'de oturur.

149. Zeki TUĞUTLU:

Ali oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı yer 4. Sokak 27'de oturur.

150. Sedat ÖZKAN:

Nuri oğlu, 1968 doğumlu, Sivas Ferhat Bostan Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas İstasyon Cad. Taçbir Apt. No: 1'de oturur.

151. Zeki ÖZEN:

Rıfat oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Aydoğan Mah. nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mah. 21. Sokak 56'da oturur.

152. Numan ÖZDEMİR:

Selahattin oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Gökçebostan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Halil Rıfat Paşa Mahallesi 1. Sokak Bener Apt. 2'de oturur.

153. Osman ÇİMEN:

İsmail oğlu, 1957 doğumlu, Sivas Damalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esnafar Sitesi D Blok 4' de oturur.

154. Doğan TIRNAKÇI:

Abidin oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Koyuncu Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 33. Sokak 82' de oturur.

155. Adil TOPRAK:

Mehmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Hıdırnalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mahallesi Türk-İş Blokları G Blok 1. Giriş 3' de oturur.

156. Kerim ŞEKER:

Kadir oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenişehir Lider Apt. 2/30' da oturur.

157. Samet ELMAS:

Hüseyin oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Koyluca Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Mısmırmak Mah. 1. Sokak 15' de oturur.

158. Mehmet GENÇ:

Hilmi oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Çallı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yahya Bey Mah. 4. Sokak 18' de oturur.

159. Şaban ESKİCİ:

Ahmet oğlu, 1956 doğumlu, Yıldızeli Bayat Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yahya Bey Mah. 2. Sok. 7' de oturur.

160. Ömer DOĞAN:

Hüseyin oğlu, 19.. doğumlu, Sivas Damlacık Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Aydoğan Mahallesi Hayri Sığircı Cad. 68' de oturur.

SUÇLAR: 2911 Sayılı Kanuna Muhalefet.

Birden fazla toplu ısrar.

Görevli Valiye görevinden dolayı hakaret.

Yangın çıkartmak suretiyle birden fazla adam öldürmek.

Ateşli silah ile adam öldürmek ve adam yaralamak.

Görevli memura mukavemet ve görevli memura müessir fiil

5816 Sayılı Kanuna muhalefet.

TCK'nun 175. maddesine muhalefet.

SUÇ TARİHİ: 2.7.1993

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 17.7.1993 gün ve 1993/2212 sayılı yazısı ile Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 1993/2212 hazırlığında kayıtlı, evrakın tefrik edilerek 3713 Sayılı Yasâ yönünden kanuni gereğinin takdir ve ifsası için verilen evrak incelendi:

Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin görevine giren suçlar 3713 Sayılı Kanunda ve 2845 Sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin Kuruluş ve Yargılama usulleri hakkındaki Kanunun 3842 Sayılı Kanunun 29. maddesi ile değişik 9. maddesinde tadat edilmiş bulunmasına yukarıda açık kimliği yazılı tüm sanıklarla atılı 2911 Sayılı Kanun'un 32. maddesine temas eden suçun gıyabi Tutuklu sanık Yunus KARA-TAŞ'a isnat edilen TCK'nun 516. ve 517. 266. 267. 450/5-6. maddelerine temas eden suçun, yukarıda 1 ve 3. sırada gösterilen sanıklara atılı toplu ısrar, görevli memura hakaret, yangın çıkartarak birden fazla adam öldürmek suçlarının, yukarıda 6. 7. 8. 9. 10. sırada kayıtlı sanıklara atılı Toplu Israr, yangın çıkartarak birden fazla adam öldürmek suçlarının, 11. sanıktan başlayıp, 24. sırada kayıtlı sanıkta biten sanıklara atılı Toplu Israr, görevli Vali'ye hakaret suçlarının, yukarıda 25. sanıktan başlayıp 32. sanıkta biten sanıklara atılı görevli Vali'ye hakaret suçunun ve yukarıda 33. sıradan başlayıp 50. sırada biten 18 sanığa atılı birden ziyade toplu ısrar suçunun, Ateşli silahla ölenler; Ahmet ALAN ile Hakan TÜRKİ'nin ölümü, 3. sahifede hadiseden sonra, kurşunla yaralanan mağdurlar bölümünde gösterilen 6 kişinin yaralanması ile ilgili soruşturmanın ve 4. sahifede hadisede yaralanan güvenlik mensubu mağdurlar bölümünde gösterilen 12 kişinin yaralanması ile ilgili görevli memura mukavemet ve görevli memura müessir fiil suçunun ve 5816 Sayılı Kanuna muhalefet suçu ile mağdur sanık Mehmet Nusret NESİN (Aziz NESİN)'e atılı TCK'nun 175. maddesine temas eden suçların Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin görevlerine girmediğinden, bu nedenlerle başsavcılığımızın GÖREVSİZLİĞİNE, yukarıda isimleri

yazılı mağdur sanık ve sanıklar hakkında müsnet suçlardan dolayı gereği takdir ve ilam edilmek üzere müşteki muhbir Nizamettin ÇİLELİ'nin evrakı ve Kayseri Emniyet Müdürlüğü'nün 19.7.1993 gün ve 1993/303 sayılı yazısı ve ekleriyle birlikte kararın Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 1993/2212 hazırlık evrakına gönderilmesine CMUK. nun 7. ve mütaakip maddeleri gereğince karar verildi. 20.7.1993

Devlet Güvenlik Mahkemesi
Cumhuriyet Başsavcısı

NOT:

Gıyabi Tutuklu sanıklar ve tüm Tutuklu sanıklar hakkında 3713 Sayılı Kanuna muhalefet suçundan Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığına 20.7.1993 gün ve 1993/170 Es. 1993/318 Hz. 1993/159 nolu iddianame ile kamu davası açılmıştır.

EKİ: 6 adet evrak.

**KAYSERİ DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI**

Hazırlık No: 1993/318
Esas No: 1993/170
İddianame No:1993/159

İ D D İ A N A M E

DEVLET GÜVENLİK MAHKAMESİ BAŞKANLIĞI'NA
KAYSERİ

DAVACI: K. H.

SANIKLAR:

1. Halil İbrahim DÜZBİÇER:

Turan ve Rabia'dan olma, 1964 doğumlu, Sivas, Merkez Yüceyurt Mah. Nüf. kayıtlı, aynı Mah. 6. Sok. No: 5 de oturur. Sivas Belediyesinde itfaiye eri, Sivas'ta Tutuklu.

2. Ali KURT:

Feyzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yenidost Mah. 21. Sok. No: 122'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

3. Erkan ÇETİNTAŞ:

Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas-Yiğitler Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 5. çıkmaz No: 13'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

4. Durmuş TUFAN:

Ahmet ve Ayşe'den olma, 1976 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Karşıyaka Mah. 99. Sok. No: 9'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

5. Halil KÜTÜKDE

Hüseyin ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal, Örenlice Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. 7. Sok. Ekan Apt. No: 5 de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

6. Hayrettin GÜL:

Mahmut ve Mevlüde'den olma, 1948 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüf. kayıtlı, Sivas İnönü Mah. 22. Sok. No: 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

7. Zafer YELOK:

Hacı Mehmet ve Mevlüde'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Durdu-lu Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Kepenek Cad. Özcan Apt. Kat. 2 No: 4'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

8. Ömer Faruk GEZMİŞ:

İbrahim ve Mergube'den olma, 1973 doğumlu, Sivas, Küçükmi-nare Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 6. Sok. No: 83'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

9. Latif KARACA:

Süleyman ve Aysel'den olma, 1945 doğumlu, Sivas Söğütçük Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 24. Sok. No: 1'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

10. Harun GÜLBAŞ:

Hasan ve Adile'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Ece Mah. Nüf. ka-yıtlı, Bezirci Mah. 23. Sok. No: 5'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

11. Bekir ÇINAR:

Hasan ve Sündüz'den olma, 1973 doğumlu, Almus Baba Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Sularbaşı Mah. Vali Varikli Cad. No: 13'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

12. Erol SARIKAYA:

Maksut ve Fadime'den olma, 1966 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yiğitler Mah. 3. Sok. No: 72'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

13. Mustafa Uğur YARAŞ:

Fikri ve Nesrin'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Ece Mah. nüf. ka-yıtlı, aynı Mah. 4. Sok. No: 4'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

14. Abdülkadir ARIDICI:

Abdülkadir ve Güllü'den olma, 1965 doğumlu, Sivas Güllüce Köyü nüf. kayıtlı, Sivas-Altıntabak Mah. 12. Sok. No: 58'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

15. Ahmet Turan KILIÇ:

Reşit ve Şerife'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Eskiapardı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas 4 Eylül Mah. 38. Sk. No: 6'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

16. Faruk BELKAVLİ:

Cemil ve Naciye'den olma, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Mimarsinan Mah. Yurdagül Evler Tan Apt. No: 7'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

17. Harun KAVAK:

Ahmet ve Hacer'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çiçekli Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 3. Sok. No: 16'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

18. Ekrem KURT:

Cafer ve Fatma'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türkîş Blokları D Blok 2. giriş No: 12'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

19. Harun YILDIZ:

İrfan ve Hüsne'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah.5 4. Sok. No: 32'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

20. Murat SONGUR:

Bekir ve Ayşe'den olma, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İğnebey Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Mehmetpaşa Mah. 11. sk. No: 5'te oturur, Sivas'ta Tutuklu.

21. Ömer DEMİR:

Bekir ve Hüsne'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Gazi Köy nüf. kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mah. 6. Sok. No: 17'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

22. Muhsin ERBAŞ:

Ahmet ve Fatma'dan olma, 1964 doğumlu, Sivas Savcun Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 5. Sk. No: 58'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

23. Tufan CAYMAZ:

Musa ve Durdu oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Merkez 4 Eylül Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 28. sk. No: 44'te oturur, Sivas'ta Tutuklu.

24. Sedat YILDIRIM:

Habip ve Hanım'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Bedirli Köyü nüf. kayıtlı, Sivas 4 Eylül Mah. 11. Sok. 113'te oturur, Sivas'ta Tutuklu.

25. Sadettin YÜKSEL:

Mustafa ve Şemsi'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Kılavuz Mah. 18. Sok. Kongre Evler A Blok Kat 3 9'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

26. Özay KARATÜRK:

Ali ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Giresun Keşap İlçesi Bayramşah Köyü nüf. kayıtlı, aynı yerde oturur, Sivas'ta Tutuklu.

27. Yusuf Ziya ELİŞ:

Hüseyin ve Semiha'dan olma, 1948 doğumlu, Sivas Çiçekli Mah. nüf. kayıtlı, Esentepe Mah. 14. Sok. Başakevler 3/5' de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

28. Metin CEYLAN:

Faik ve Medine'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Esertepe Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. Türkis Blokları C Blok 2. giriş 9'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

29. Gazi TUFAN:

Ahmet ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Karşıyaka Mah. 99. Sok. 5'te oturur, Sivas'ta Tutuklu.

30. Adem KOZU:

Hüseyin ve Remziye'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mah. 16. Sok. No: 27'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

31. Yalçın KEPENEK:

Yılmaz ve Zennuriye'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Örtülüpınar Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. Cemal Gürsel Cad. Aral Apt. B Blok 1'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

32. Hayrettin YEĞİN:

Recep ve Keziban'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Alahacı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas İnönü Mah. 16. Sok. 37'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

33. Süleyman TOKSUN:

Resul ve Hatun'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Aydoğan Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 45. Sok. 40'ta oturur, Sivas'ta Tutuklu.

34. Murat ÇANAKLITAŞ:

Osman ve Esm'e'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı, Emek Mah. 71. Sk. İrem Apt. B/3 Blok No: 8'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

35. Mevlüt ATALAY:

Bekir Sıtkı ve Ümmü'den olma, 1970 doğumlu, Şarkışla Kürkçüyurdu Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Kılavuz Mah. İstiklal Cad. Tanışevler A1 Blok Kat 3/11'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

36. Bülent DÜĞENCİ:

Hüseyin Hikmet ve İpek'ten olma, 1961 doğumlu, Sivas Kaleardı Mah. nüf. kayıtlı, Mehmetpaşa Mah. Abdi İpekçi Cad. Dostlar Apt. 10'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

37. Ahmet OFLAZ:

Yusuf ve Yeter'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Çayyurt Mah. nüf. kayıtlı, Yenişehir Mah. Erdem Apt. A Blok 18'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

38. Ali TEMİZ:

Kaya ve Şerife'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. Nüf. kayıtlı, aynı Mah. 19. Sok. İşbilir Apt. B Blok 1'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

39. Temel TOY:

Ağa ve Dürdane'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 2. Sok. Şerbetçioğlu Apt. Kat 3/8'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

40. Özer ÇANAKLITAŞ:

Osman ve Esm'e'den olma, 1976 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı, Emek Mah. 71. Sok. İmren Apt. B/3 Blok No: 8'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

41. Kenan KALE:

Nuri ve Fatma'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Alibaba Mah. Nüf. kayıtlı, aynı Mah. 3. Sok. 17'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

42. Alim ÖZHAN:

Hüsnü ve Canlar'dan olma, 1963 doğumlu, Gümüşhane Merkez Çayırardı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. B Blok 16'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

43. Faruk CEYLAN:

Faik ve Medine'den olma, 1965 doğumlu, Tokat Merkez İhsaniye Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türkîş Blokları C Blok 2. Giriş 9'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

44. Etem CEYLAN:

Faik ve Medine'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Türkîş Blokları C Blok 2. Giriş 9'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

45. Ali TEKE:

Osman ve Fadik'ten olma, 1975 doğumlu, Sivas Uzuntepe Köyü nüf. kayıtlı, Yeşilyurt Mah. 27. sk. 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

46. İbrahim DOĞAN:

Celal ve Meryem'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Bedirli Nahiyesi nüf. kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türkîş Blokları C Blok 2. Giriş 10'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

47. Yusuf ŞİMŞEK:

Hüseyin ve Zeynep'den olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Sarıyar Köyü nüf. kayıtlı, aynı yerde oturur, Sivas'ta Tutuklu.

48. Cafer Tayyar SOYKÖK:

Mehmet ve Elbiye'den olma, 1954 doğumlu, Şarkışla Maksutlu Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Paşabey Mah. Cumhuriyet Apt. 2. Sok. Daire 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

49. Nevzat AYDIN:

Mehmet ve İmmihan'dan olma, 1974 doğumlu, Sivas Damlı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türkîş Blokları A blok 1. Giriş 3'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

50. Çetin ASAMAKA:

Kadir ve Fatma'dan olma, 1958 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Gülyurt Mah. 3. Sok. 23'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

51. Süleyman KURŞUN:

Abuzer ve Fatma'dan olma, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhan İlçesi Başpınar Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Çiçekli Mah. g. Sk. 54'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

52. Metin YOKUŞ:

Osman ve Elife'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Hayratlı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Türkiş Blokları B Blok 5. Giriş 4/2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

53. Ahmet KAŞKAYA:

Şakir ve Şadiye'den olma, 1943 doğumlu, Sivas Yenidoğan Mah. nüf. kayıtlı, aynı yer 3. Sok. 21'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

54. Emin BOZKURT:

Şevki ve Nebahat'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Bostankaya Köyü nüf. kayıtlı, Karşıyaka Mah. 85. Sok. 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

55. Mustafa DÜRER:

Sami ve Rukiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mah. nüf. kayıtlı, Yiğitler Mah. 1. Sok. 61'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

56. Ali ULUÇAY:

Mustafa ve Zeynep'den olma, 1959 doğumlu, Sivas Herekli Köyü nüf. kayıtlı, Aydoğan Mah. 1. Sok. 35'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

57. Murat KARATAŞ:

Halil ve Cennet'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Yıldızeli İlçesi Yakupoğlan Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yenimahalle 1. Sok. 24'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

58. Haydar ŞAHİNOĞLU:

Abdullah ve Hatice'den olma, 1970 doğumlu, Şarkışla Kandilli Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Emek Mah. 23. Sok. Oba Apt. D Blok 4/2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

59. Ahmet ONAR:

Mustafa ve Şerife'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Kaleardı Mah. 8. Sok. 126' da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

60. Kemal ONAR:

Mustafa ve Şerife'den olma, 1960 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Kaleardı Mah. (. Sok. 126' da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

61. Ahmet Hakan ARSLAN:

Mehmet ve Besime Behiç oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüf. kayıtlı, Afyon Sok. Özlem Apt. 20' de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

62. Zekeriya TEKİN:

Hakkı ve Müşerref'den olma, 1966 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüf. kayıtlı, Küçükminare Mah. 5. Sok. 7' de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

63. Orhan DEMİR:

Süleyman ve Müşür'den olma, 1966 doğumlu, Sivas İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüf. kayıtlı, İmranlı Kızılırmak Mah. Yüce Sok. bila noda oturur, Sivas'ta Tutuklu.

64. Ünal BERKAN:

Bahattin ve Müşerref'den olma, 1961 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı, Mevlana Cad. Mevlana Apt. Kat: 7 No: 290' da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

65. Osman DÜZARDIÇ:

Mehmet ve Hatice'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Gümüşdere Köyü nüf. kayıtlı, Sivas İnönü Mah. 23. Sok. No: 10' da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

66. Kerim KÜÇÜKKÖSEN:

Mehmet ve Vesile'den olma, 1963 doğumlu, Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Emek Mah. 73. Sok. No: 14' de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

67. İlhami ÇALIŞKAN:

Mehmet Mustafa ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Seçenyurdu Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. Kumlutarla 17. Sok. No: 163' de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

68. Ahmet Turan YALÇINKAYA:

Mehmet Nusret ve Fatma Mazlume'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Kadıburhanettin Mah. 8. Sok. 8/12'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

69. Hüseyin KAYA:

Cihan ve Hanım'dan olma, 1971 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Navruz Köyü nüf. kayıtlı, Sivas, Emek Mah. 45. Sok. Şenoba Apt. C Blok Kat:1 Daire 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

70. Mehmet YILMAZ:

Ahmet ve Ayşe'den olma, 1962 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı, Örtülüpınar Mah. Anadolu 4. Apt. Kat: 4 numara 7'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

71. Vahit KAYNAR:

Mahmut ve Remziye'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Beştepe Köyü nüf. kayıtlı, Kızılırmak Mah. 1. Sok. 6'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

72. Erol YILDIZ:

Ahmet ve Cemile'den olma, 1966 doğumlu, Yıldızeli Geynik Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Çamlıyurt Mah. 18.Sk. 9 da oturur Sivas'da Tutuklu.

73. Eren CEYLAN:

Veysel ve Gülbahar'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı, Karşıyaka Mah. 18. Sok. No: 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

74. Mehmet DEMİR:

Mustafa ve Nafiye'den olma, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Dedebalı Mah. 1. Sok. 37/A'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

75. Abdullah MALATYA:

Mustafa ve Emine'den 1956 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mesudiye Mah. nüf. kayıtlı, Sivas TZDK? Bölge Müd. Loj. No: 2'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

76. Ali YILMAZ:

Veysel ve Döndü'den olma, 1958 doğumlu, Kangal İlçesi Boğaz Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. nüf. kayıtlı, 13. Sok. 11'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

77. Kazım YILDIRIM:

İbrahim ve Fatma'dan olma, 1944 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Kavak Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Sularbaşı Mah. 3. Sok. 4'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

78. Engin DURNA:

İbrahim ve Neriman'dan olma, 1974 doğumlu, Hafik İlçesi Tuzhisar Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türkîş Blokları E Blok 2. Giriş 9'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

79. Adem BAYRAK:

Sabri ve Fatma'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yüceyurt Mah. Yıldırımmevler E Blok B Giriş 4'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

80. Saadettin TEMİZ:

Kaya ve Şerif'den olma, 1963 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı, aynı yer 19. Sok. İşbilir Apt. B Blok Daire 1'de oturur, Sivas'da Tutuklu.

81. Halis DURAN:

Muhlis ve Arife'den olma, 1970 doğumlu, Sivas Başsöğüt Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mah. 15. Sok. 74'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

82. Mehmet TORAMAN:

Ahmet ve Safiye'den olma, 1938 doğumlu, Sivas Aydoğan Mah. Nüf. kayıtlı, aynı yer 21. Sok. 39'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

83. Zayim BAYAT:

İsmail ve Vezuhan'dan olma, 1947 doğumlu, Sivas Sorhuncuk Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Emek Mah. 70. Sok. D/2 Blok 3/6'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

84. Serhat ÖZGENTÜRK:

Eyüp ve Nezahat'den olma, 1970 doğumlu, Sivas Kovalı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yiğitler Mah. 1. Sok. 58'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

85. Osman KILIÇ:

Bekir ve Zekiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çelteç Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. 22. Sok. 3'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

86. Osman ÇIBIKÇI:

Abdullah ve Yeter'den olma, 1963 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mah. 47. Sok. 33'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

87. İsmet ONAR:

Hüseyin ve Fatma'dan olma, 1959 doğumlu, Sivas Şeyhçoban Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Saitpaşa Mah. Göze Apt. Kat: 3 Daire 6'da oturur, Sivas'ta Tutuklu.

88. Bülent KARAYİĞİT:

Remzi ve Döndü'den olma, 1974 doğumlu, Sivas Uluçanak Mah. nüf. kayıtlı, Sivas Yeni Mah. 4. Sok. 53'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

89. Fatih ERDEM:

Erol ve Zehra'dan olma, 1974 doğumlu, Sivas Gökmedrese Mah. nüf. kayıtlı, Mevlana Cad. Güneş Evler D Blok Kat: 5 No: 7'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

90. Ramazan ÖNDER:

İmam ve Güllü'den olma, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konakyazı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Yüceyurt Mah. 10. Sok. 3'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

91. Yıldırım YÜKSEL:

Ali ve Nevresde'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Yazıbaşı Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. 20. Sok. 61'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

92. Tekin ARIS:

Karabey ve Güllü'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mah. Kütük 72'de nüf. kayıtlı, Sivas Yeşilyurt Mah. 14. Sok. 32'de oturur, Sivas'ta Tutuklu.

93. Cafer ERÇAKMAK:

Hasan ve Zekiye'den olma, 1939 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mah. Kütük 24'de nüf. kayıtlı, Sivas Belediye Meclisi üyesi, gıyabi Tutuklu.

94. Yunis KARATAŞ:

Ahmet ve Medine'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mah. Kütük 135'de nüf. kayıtlı, gıyabi Tutuklu

SUÇ: 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununa Muhalefet.

SUÇ TARİHİ: 2.7.1993

TEVKİF TARİHİ: 16.7.1993 (1. sıradan 91. sıradaki sanığa kadar, 91 sanık hakkında)

GIY. TEV. TAR.: 16.7.1993 (Sanıklar TEKİN Arıs, Cafer ERÇAKMAK ve Yunis KARATAŞ haklarında)

VİC. TEV. TAR.: 16.7.1993 (Sanık Tekin ARIS hakkında)

TCK.: 3713 S.K.nun 7/1.- 2. TCK'nun 40. maddesi (Tüm sanıklar hakkında) TCK'nun 55/3. maddesi (Sanıklar; Durmuş TUFAN, Temel TOY, Özer ÇANAKLITAŞ, Ali TEKE, Süleyman KURŞUN ve Tekin ARIS haklarında)

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 17.7.1993 gün ve 1993/2212 sayılı müzekkeresi ile 3713 Sayılı Yasa yönünden gereğinin takdir ve ifa edilmesi için Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 1993/2212 hazırlık sayılı evrakından tefrik edilerek Başsavcılığımıza verilen ve yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkında müsnet suçtan dolayı tanzim edilmiş bulunan hazırlık tahkikatına dair evrak incelendi;

3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanununda terör, baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biri ile, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini lâik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, kamu düzenini bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişiler tarafından girilecek her türlü eylemlerdir şeklinde tarif edildikten sonra;

Örgütün iki veya daha fazla kimsenin aynı amaç etrafında birleşmesi ile meydana geleceği, ayrıca;

Terör örgütüne mensup olmasa dahi, örgüt adına suç işleyenlerin de terör suçlusu sayılacağı ve örgüt mensupları gibi cezalandırılacağı belirtildiği gibi terör örgütlerine ait Cezai Müeyyideler Kanunu'nun 7. maddesinde hüküm altına alınmıştır.

1 Temmuz 1993 tarihi ile 4 Temmuz 1993 tarihleri arasında Sivas'ta 4. Pir Sultan Abdal Kültür Etkinlikleri düzenlenmiş olup, bu etkinlikler nedeniyle tertip komitesi Sivas'a birçok yazar, ozan, şair, folklor ekibi davet etmiş olup, bunlar arasında yazar Aziz NESİN'i de bu etkinliklere katılması için davet etmiştir. 1 Temmuz 1993 günü Etkinliklerin 1. gününde Vali, Tertip Komitesi Başkanı, Aziz NESİN ve diğer davetli yazarlar törenlerin açılışı nedeniyle, Pir Sultan Abdal üzerine birer konuşma yapmışlar, program gereği de etkinliklere katılan yazarlar Buriciye medresesinde kitaplarını ve dergilerini imzalayarak etkinliğe katılan halka sunmuşlar, folklor ekipleri Kültür Merkezinde gösteri yapıp, ozanlar türkü söyleyip Kültür Merkezinde paneller tertip edilmiştir.

Son zamanlarda Salman Ruşdi'nin *Şeytan Ayetleri* isimli kitabını Türkçe'ye çevirerek *Aydınlık Gazetesi'*nde tefrikalar halinde yayınlayan yazar Aziz NESİN'e Müslüman Kamuoyunda tepki meydana gelmiş olup, hadise günü olan 2.7.1993 günü sabahı "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı ve Müslümanlar imzalı bildirimler Sivas merkezinde dükkanların kapıları altlarından dükkanlara atılmış, bu bildirimde özetle; "Peygamber, onun zevcelerine, Kabeye ve Kuran'a küfredilerek müminlerin izzet ve namusuna Salman RÜŞDİ'nin kitabında saldırıldığı, bunlarında *Aydınlık Gazetesi'*nde Aziz NESİN tarafından yayımlandığı, Lâik ve ikiyüzlü Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından kitabın yayımlanmasına izin verilip, bunu protesto eden izzetli Müslümanların Devletin polis ve jandarması tarafından joplanıp kurşunlanarak hapishanelere atıldığı bildirilmiş, Aziz NESİN'in yanında bir ekip ile Sivas Valisi tarafından Sivas'a davet edilip, Şehirde Müslümanlarla alay edercesine dolaştığı bildirildikten sonra günün Müslümanlığın gereğini yerine getirme günü olduğu, günün Allah'a, Kuran-ı Kerim'e, Allah'ın Meleklerine, Hz. Muhammed'e ve Hz. Muhammed'in ailesi ile eshabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günü olduğu belirtilerek, bunun hesabının sorulması" için bu bildiri ile Sivas'ın Müslüman halkı tahrik ve teşvik edilmiş, kendine Müslümanlar adını

veren örgüt hadise gününü hesap sorma günü olarak Müslüman Kamuoyuna başlıklı bildiri ile Sivas halkına duyurmuştur. Hadise günü cuma namazı kılındıktan sonra Paşa Cami'den ve Meydan Cami'den çıkan grupların Müslümanlar isimli örgütün "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı bildirisinde belirtildiği gibi yazar Aziz NESİN ile Sivas Valisine olan tepkilerini dile getirmek için izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşü başlatmış olup, "Allahuekber, Vali İstifa, Şeytan Vali, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e mezar olacak" diye sloganlar atarak saat 13.30 sıralarında kanunsuz gösteri yürüyüşü başlatılmış olup, sanıkların bu gösteri yürüyüşüne katılarak idarenin ve zabitanın yumuşak ve tavizkar davranışlardan faydalanan topluluğun 7,5 saat boyunca Sivas'ta kanunsuz toplantı ve gösteri yürüyüşünü Vilayet önü, İstasyon Cad., Kültür Sarayı ve Madımak Otelı yönünde devamlı sürdürmüşler, yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar, bu yürüyüşü kanunsuz olarak tertipleyen Müslümanlar isimli örgütün tahrik ve teşviki ile bu örgüte katılıp 7,5 saat boyunca sanıklar kanunsuz gösteri ve yürüyüş grubu içerisinde yer alarak aynı amaç etrafından birleşmek suretiyle 3713 Sayılı Kanununun 1/2. maddesindeki topluluğu oluşturmuşlardır, sanıkların hadise günü dinsizliğin ve ateistliğin propagandası yapıyor diye tepki göstermek için bildiri doğrultusunda bir araya toplanarak yaptıkları kanunsuz yürüyüşte "Yaşasın Hizbullah, Zafer İslamın, Allahuekber, Vali İstifa, Şeytan Vali, Şerefsiz Vali, Şeytan Aziz, Sivas Aziz'e mezar olacak, Kafirler içeride onları yakacağız, Laiklik gidecek, Şeriat gelecek, Müslüman Türkiye, Şeriat gelecek zulüm bitecek, Laikliğe Son, Laik düzen yıkılacak, Türkiye Müslümandır Müslüman kalacak, Yaşasın Şeriat, Şeriat isteriz, Tek Yol İslam, Asker dinsize siper olamaz, Kahrolsun Laiklik, Asker Bosna'ya, Kuran'a uzanan eller kırıl-sın, Kanımız aksa da zafer İslamın" diyerek slogan attıkları, sanıkların bu şekilde laiklik karşıtı Şeriat düzeni olan özlemlerini dile getirerek gösteri yapıp 7,5 saat boyunca Sivas'ta hadise günü güç gösterisinde buldukları, tüm sanıkların Müslümanlar isimli örgütün Müslüman Kamuoyuna başlıklı bildirisindeki gibi davranarak hadise günü Müslümanlar isimli örgüte katılıp, bu örgütün Sivas'ta propagandasını yaptıkları, sanıkların bu şekilde Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet suçunu işledikleri, bir kısım sanıkların kısmi ikrarı, bir kısım sanıkların ikrarı, yeminli dinlenen tanık beyanları, Müslüman Kamuoyuna başlıklı bildiri, emanet makbuzu, emanette bulunan yayın ajansı ve

Sivas Emniyet Müdürlüğünce videoya alınan video kasetleri, bu video kasetlerinden Başsavcılıkça ve Emniyet Müdürlüğünce temin edilen aygıtlarla tab edilen fotoğraflar, teşhis tutanakları ve tüm evrak kapsamından anlaşılmış olmakla;

Delillerin takdir ve münakaşası mahkemeye ait olmak üzere sanıklar hakkında müsnet suçtan Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesinde Yargılama yapılarak her bir sanığın ayrı ayrı eylemlerine uyan 3713. S. K'nin 7/1-2. TCK'nun 40. maddeleri gereğince ayrı ayrı cezalandırılmalarına, Sanıklar Durmuş TUFAN, Temel TOY, Özer ÇANAKLITAŞ, Ali TEKE, Süleyman KURŞUN ve Tekin ARIS haklarında TCK'nun 55/3. maddesinin tatbikine karar verilmesi kamu adına iddia olunur. 20.7.1993 B/A

İlhan AYGÜN - 22259
Devlet Güvenlik Mahkemesi
Cumhuriyet Savcısı
İmza

TC
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO: 1993/2212

GÖREVSİZLİK KARARI

DGM CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA
KAYSERİ

DAVACI: K. H

SANIKLAR:

1. Bünyamin ELİŞ: Muhittin oğlu, Hafize'den olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Subaşı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Gürselpaşa Cad. Sef. Apt. 2/6'da oturur. Halen Cezaevinde Tutuklu.

2. Halit KARAKAYA: Mahmut oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Olukman Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, Bahtiyarbostan Mahallesi 3. Sokak No: 28'de oturur Halen Tutuklu.

3. Özkan DOĞAN: Necip oğlu, Hüsne'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Yeni Mahallesi 21. Sokak Eser Evler C Blok 3/9'da oturur. Halen Tutuklu.

4. Faruk SARIKAYA: Maksut oğlu, Fadime'den olma, 1972 doğumlu, Hafik İlçesi Hanzar Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72'de oturur. Halen Tutuklu.

5. Muammer ÖZDEMİR: Celal oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Yahyabey Mah. 4. Sokak No: 19'da oturur. Sivas Harmancık Köyü nüfusuna kayıtlı, halen Tutuklu.

6. Turan KAYA: Bekir oğlu, Adile'den olma, 1973 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mumcuçiftliği Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas M. Sinan Mahalesi 40. Sokak No: 29'da oturur. Halen Tutuklu.

7. Yılmaz CEYLAN: Mustafa oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Yenidoğan Mahallesi 31. Sokak No: 27'de oturur. Halen Tutuklu.

8) Adem AĞBEKTAŞ: Mehmet oğlu, 1966 doğumlu, Kayseri Melikgazi İlçesi Eğribucak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Kılavuz Mahallesi Sidaş karşıısı Erkan Apt. 2/3'de oturur. Halen Tutuklu.

SUÇ: 3713 SAYILI KANUNA MUHALEFET

SUÇ TARİHİ: 2.7.1993

GÖZALTINA AL. TAR.: 13.7.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ, Halit KARAKAYA, Özkan DOĞAN, Faruk SARIKAYA, Muammer ÖZDEMİR ve Turan KAYA için)

19.7.1993 (Sanık Yılmaz CEYLAN için)

21.7.1993 (Sanık Adem AĞBEKTAŞ için)

TUTUKLAMA TARİHİ: 19.7.1993 (Sanıklar; Turan KAYA, Özkan DOĞAN, Muammer ÖZDEMİR ve Faruk SARIKAYA için)

SERBEST KALMA TAR.: 19.7.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA için)

GIY. TUTUKLAMA TAR: 20.7.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA için)

VİC. TUTUKLAMA TAR: 20.7.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA için)

TUTUKLAMA TARİHİ: 22.7.1993 (Sanıklar; Yılmaz CEYLAN ve Adem AĞBEKTAŞ için)

EVRAK TETKİK EDİLDİ:

02.07.1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylar ile ilgili olarak 06.07.1993 gün ve 1993/318 Hz. nolu yazı gereğince D. G. M. Cumhuriyet Başsavcısı ve Cumhuriyet Başsavcılığımızca müştereken yürütülen boruştırma sonunda; Toplam 92 tutuklu, 2 gıyabi tutuklu sanık hakkında evrak tefrik ile 17.07.1993 gün ve 1993/2212 Hz. nosu ile Başsavcılığınıza intikali sonucu haklarında 20.07.1993 gün ve 1993/170 Esas, 1993/318 Hz. 1993/159 sayılı iddianame ile 3713 Sayılı Kanuna muhalefet suçundan Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesine kamu davası açıldığı görevsizlik kararınız ile bilindiğinden,

Bu defa, Sivas Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nün Ek Fezlekeli tahkikat evrakları ile Başsavcılığımıza gönderilen yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkında Başsavcılığımızca adli yönden suçları ile ilgili olarak gereğine tevessül edilmiş olup, evrakların tefriken 3713 Sayılı Kanuna muhalefet suçundan kanuni gereğinin takdir ve ifası için eklice gönderilmiştir.

Bilgi ve gereği rica olunur. 22.07.1993

NOT: Tutuklu sanıklar hakkında itirazlar üzerine Reddine, ilişkin mercii'nden verilen kararlar da eklidir.

Fotoğraflar tabedildiğinde gönderilecektir.

F. Murat AKKUŞ 21419
Cumhuriyet Savcısı

TC
SİVAS
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO: 1993/2212

ESASNO: 1993/902

İDDİANO:1993/84

İDDİANAME

SİVAS AĞIR CEZA MAHKEMESİ'NE

DAVACI: K. H.

ÖLENLER:

1. Ahmet ÖZTÜRK: Hasan Hüseyin oğlu, 1972 doğumlu, Sivas İnceyol Köyü nüfusuna kayıtlı.
2. Sait METİN: Mehmet oğlu, 1970 doğumlu, Divriği İlçesi Karakuzulu Köyü nüfusuna kayıtlı.
3. Uğur KAYNAR: Celalettin oğlu, 1956 doğumlu, Zara İlçesi Kızılırmak Mah. nüfusuna kayıtlı.
4. Huriye ÖZKAN: Hikmet kızı, 1971 doğumlu, Gemerek İlçesi Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.
5. Erdal AYRANCI: Reşit oğlu, 1958 doğumlu, Bor İlçesi Kale Mah. nüfusuna kayıtlı.
6. Asuman SİVRİ: Ahmet oğlu, 1977 doğumlu, Çankaya İlçesi Öveçler Mah. nüf. kayıtlı.
7. Asım BEZİRCİ: Hamdi oğlu, 1927 doğumlu, Erzincan Merkez Taşçı Mah. nüfusuna kayıtlı.

8. Koray KAYA: İsmail oğlu, 1971 doğumlu, Şarkışla İlçesi Beyyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

9. Yasemin SİVRİ: Ahmet kızı, 1974 doğumlu, Çankaya İlçesi Öveçler Mah. nüf. kayıtlı.

10. Edibe AĞBABA (BEYAZİT): Davut kızı, 1953 doğumlu, Erzincan İli Çayırılı Mah. nüfusuna kayıtlı.

11. Muhlis AKARSU: Bayram oğlu, 45 yaşında, Kangal İlçesi Minare Mah. nüfusuna kayıtlı.

12. İnci TÜRK: Mehmet kızı, 1971 doğumlu, Balıkesir İli Balya Bengileli Köyü nüfusuna kayıtlı.

13. Sehergül ATEŞ: Musa kızı, 1963 doğumlu, Tercan İlçesi Balyayla Köyü nüfusuna kayıtlı.

14. Özlem ŞAHİN: Remzi kızı, 1976 doğumlu, Gemerek İlçesi Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

15. Menekşe KAYA: İsmail kızı, 18 yaşında, Şarkışla İlçesi Bağyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

16. Behçet Sefa AYSAN: Fikret oğlu, 1949 doğumlu, Ankara Merkez Çeşme Köyü nüfusuna kayıtlı.

17. Yeşim ÖZKAN: Hikmet kızı, 1973 doğumlu, Ankara İli Çankaya İlçesi nüfusuna kayıtlı.

18. Mübibe AKARSU: Halil kızı, 1958 doğumlu, Kangal İlçesi Hamal Köyü nüfusuna kayıtlı.

19. Nurcan ŞAHİN: Mahmut kızı, 1974 doğumlu, Ankara Çankaya İlçesi Metin Akkuş Mah. nüf. kayıtlı.

20. Nesimi ÇİMEN: Hasan oğlu, 1936 doğumlu, Sarız İlçesi İnce mağra Köyü nüfusuna kayıtlı.

21. Muammer ÇİÇEK: Hüseyin oğlu, 1967 doğumlu, Zile İlçesi Yalınyazı Köyü nüfusuna kayıtlı.

22. Murat GÜNDÜZ: Mehmet oğlu, 1971 doğumlu, Şarkışla İlçesi Ortaköy nüfusuna kayıtlı.

23. Ahmet ÖZYURT: Hıdır oğlu, 1972 doğumlu, Şarkışla İlçesi Hüyük Köyü nüfusuna kayıtlı.

24. Belkıs ÇAKIR: Kamber kızı, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kavak Köyü nüfusuna kayıtlı.

25. Handan METİN: Sadık kızı, 1970 doğumlu, Divriği İlçesi Şah Köyü nüfusuna kayıtlı.

26. Kenan YILMAZ: Hacı oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Sarıdemir Köyü nüfusuna kayıtlı.

27. Şükrü GÜLTEKİN: Süleyman oğlu, 1971 doğumlu, İmranlı İlçesi Kılıç Köyü nüfusuna kayıtlı.

28. Mehmet ATAY: Abdulkadir oğlu, 1968 doğumlu, Divriği İlçesi Göndüren Köyü nüfusuna kayıtlı.

29. Serkan DOĞAN: Süleyman oğlu, 1974 doğumlu, Şarkışla İlçesi Altınyayla Köyü nüfusuna kayıtlı.

30. Gülender AKÇA: Abidin kızı, 1968 doğumlu, Divriği İlçesi Merkez nüfusuna kayıtlı.

31. Gülsüm KARABABA: Mehmet Ali kızı, 1972 doğumlu, Divriği İlçesi Şahin Köyü nüfusuna kayıtlı.

32. Metin ALTIOK: Zühtü oğlu, 1941 doğumlu, Bergama İlçesi Gökbeyli Köyü nüfusuna kayıtlı.

33. Serpil CANİK: Muharrem kızı, 1974 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.

34. Asaf KOÇAK: Hasan oğlu, 1959 doğumlu, Kırşehir Çiçekdağı İlçesi Mahmutlu Köyü nüfusuna kayıtlı.

35. Carina Johanna THEODORA: Thuys 1970 doğumlu, Hollanda uyruklu.

ZARAR GÖRENLER (MÜŞTEKİLER):

1. Nimet YÜCE: Galip kızı, 1938 doğumlu, Ankara Eserköy 12. Bl. A/4 K: 4'te oturur.

2. Deniz HUMAR: Ağa oğlu, 1976 doğumlu, Ankara Kırkkonaklar Mah. 5. Sok. No: 20 Büyükesat Ankara, adresinde oturur.
3. İclal KARAKUŞ: Fehmi kızı, 1947 doğumlu, İzmir Karşıyaka 1836 Sok. 14/44' te oturur.
4. Ali BAŞTUĞ: Hasan oğlu, 1955 doğumlu, Ankara Osmantemiz Mah. 80. Sok. 8/16' da oturur.
5. Hülya KADEROĞLU: Yusuf kızı, 1968 doğumlu, Ankara Keçiören İncirli Mah. Öney Sok. 22/17' de oturur.
6. Ertan KARTAL: Ali oğlu, 1973 doğumlu, Sedat Simavi Sok. 88/ A Çankaya Ankara, adresinde oturur.
7. Murtaza DEMİR: Mehmet oğlu, 1949 doğumlu, Atayolu Sok. 14/9 Dikmen Ankara, adresinde oturur.
8. Mustafa TÜRKAN: Ali oğlu, 1966 doğumlu, Ankara Dikmen Naci Çakır Mah. 35. Sok. 9/8' de oturur.
9. Türkan PEHLİVAN: Hüseyin kızı, 1946 doğumlu, İstanbul Yukarı Dudullu Türk-İş Sitesi 7301 Parsel D/Blk. D: 4 Ümraniye adresinde oturur.
10. Neval OĞAN: Ahmet kızı, 1969 doğumlu, Örnek Sokak 22/7 Keçiören İncirli Ankara, adresinde oturur.
11. Murat KILIÇ: Ali oğlu, 1974 doğumlu, Gürsel Uluç Mah. 96. Sok. No: 4 Dikmen Ankara, adresinde oturur.
12. Ali DOĞAN: Hasan oğlu, 1956 doğumlu, Dikmen Cad. 286/1 Ankara, adresinde oturur.
13. Ali Rıza KOÇYİĞİT: Sadettin oğlu, 1960 doğumlu, Selanik Cad. No: 42 Kızılay Ankara, adresinde oturur.
14. Hidayet KARAKUŞ: Hasan Tahsin oğlu, 1945 doğumlu, İzmir 1836 Sok. 14/4 Karşıyaka, adresinde oturur.
15. Ali BELKIZ: Battal oğlu, 1945 doğumlu, Ankara Komur Sok. 7/1 Kızılay, adresinde oturur.

16. Haydar ÜNAL: Hakkı oğlu, 1965 doğumlu, Ankara Sulakyurt nüfusuna kayıtlı, Etkin Sok. 10/10 Dikmen Ankara, adresinde oturur.

17. Ali YÜCEL: Nuri oğlu, 1938 doğumlu, Ankara Eserköy 12. Bl. A/4 Ümitköy, adresinde oturur.

18. Zerrin TAŞPINAR: Abdullah Ruşen kızı, 1947 doğumlu, 1. Cad. 7. Sk. 21/6 Bahçelievler Ankara, adresinde oturur.

19. Elif DUMANLI: Süleyman kızı, 1971 doğumlu, Ankara Çankaya Yıldız Mah. 7. Cad. 159. Sok. No: 56'da oturur.

20. Tuncay YILMAZ: Gülağa oğlu, 1972 doğumlu, İstanbul Yıldız Posta Cad. Akın Sitesi B/2 No: 8 Gayrettepe, adresinde oturur.

21. Yüksel YILDIRIM: Cafer oğlu, 1971 doğumlu, İlker Osman Temiz Mah. 1. Cad. 80. Sok. 28/12 Dikmen Ankara, adresinde oturur.

22. Celal YILDIZ: Haydar oğlu, 1954 doğumlu, Ahmet Haşim Cad. Narlı Sok. 32/5 Sokullu Ankara, adresinde oturur.

23. Cem CILASIN: Ali Haydar oğlu, 1959 doğumlu, Kavacık Subayevleri Candan Sok. 10/1 Ankara, adresinde oturur.

24. Yıldız SAĞ: Abdullah kızı, 1954 doğumlu, Özenç Sok. 2/5 Kızıltoprak İstanbul, adresinde oturur.

25. Arif SAĞ: Yusuf oğlu, 1945 doğumlu, aynı adreste oturur.

26. Battal PEHLİVAN: Veli oğlu, 1947 doğumlu, Yukarıdudullu Türkiş Sitesi 7303 Parsel D. Bl. D: 4 Ümraniye İstanbul, adresinde oturur.

27. Mehtap TUNCA: Mehmet kızı 1966 doğumlu, Dostluk Yurdu Sok. 1/14 Cağaloğlu İstanbul, adresinde oturur.

28. Ali ÇAĞAN: Ali Rıza oğlu, 1962 doğumlu, Selanik Cad. 48/8 Kızılay Ankara, adresinde oturur.

29. Cafer CANAYDIN: Ali oğlu, 1945 doğumlu, Emek Mah. 70. Sok. 12/1 adresinde oturur.

30. Gülay ŞAHİN: Dursun kızı, 1974 doğumlu, Gülveren Bahçelerüstü 40. Sok. No: 15 Mamak Ankara, adresinde oturur.

31. Makbule ÇİMEN: Bayram kızı, 1950 doğumlu, Kemah İlçesi Sarımaçı Mah. Ayrık Sok. No: 14 adresinde oturur.

32. Aydoğan YAVAŞLI: Muammer oğlu, 1955 doğumlu, İzmir Karşıyaka 1819 Sok. 42/8'de oturur.

33. İlhami ERSEVEN: Turan oğlu, 1954 doğumlu, Ankara 19 Mayıs Mah. Taşdemir Sok. 31/5 Ankara, adresinde oturur.

34. Lütfiye AYDIN: Ömer Kızı, 1969 doğumlu, Gaziantep N. K.

35. Lütfi KALELİ: Mehmet oğlu, 1939 doğumlu, İstanbul Hürriyet Mahallesi Hürriyet Cad. Beydağı Apt. B. Bl. D: 3 Yenibosna Bahçelievler, adresinde oturur.

36. Mehmet Nusret NESİN (Aziz NESİN): Abdullah Aziz oğlu, 1915 doğumlu, Çatalca Nesin Vakfı Ankara adresinde oturur.

37. Ali DOĞAN: Hasan oğlu, 1956 doğumlu, Dikmen Cad. 286/1 Dikmen Ankara, adresinde oturur.

38. Demet IŞIK: Şakir kızı, 1937 doğumlu, Ankara Kader Sok. 11/7 Gaziosmanpaşa, adresinde oturur.

39. Cevat GERAY (Profesör): Açık kimliği henüz tesbit edilemedi.

40. Cevat GERAY'ın eşi: Açık kimliği henüz tespit edilemedi.

41. Kamber ÇAKIR: Salih ve Emine'den olma, 1948 doğumlu, Dikmen Cad. 297 B Ankara adresinde ikamet eder.

42. Birsen GÜNDÜZ: Mehmet kızı, 1974 doğumlu, Harbiye Mah. Hürriyet Cad. 126/10 Dikmen Ankara, adresinde oturur.

43. Nuray ÖZKAN: Celal kızı, 15 yaşında açık kimliği henüz tesbit edilemedi.

44. Melahat YAVAŞ: 1819 Sok. 42/8 Karşıyaka İzmir'de oturur.

45. Serdar DOĞAN: Süleyman oğlu, 1972 doğumlu, Çankaya Ankara, adresinde oturur.

46. Murtaza ÖĞÜTÇÜ: Mehmet oğlu, 1927 doğumlu, İstasyon Cad. Esen Sit. A. Bl. 5/14 Sivas, adresinde oturur.

47. Ahmet KARABİLGİN: İl Valisi. Hacı Mustafa oğlu, halen İçişleri Bakanlığı Merkez Valisi.

SANIKLAR:

1. Cafer ERÇAKMAK: Hasan oğlu, 1939 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mah. nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Belediye Meclisi Üyesi Giyabi Tutuklu.

2. Yunis KARATAŞ: Ahmet oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Halil Rifat Paşa Mah. nüfusuna kayıtlı olup, halen firar Giyabi Tutuklu.

3. Cafer Tayyar SOYKÖK: Mehmet oğlu, 1954 doğumlu, Şarkışla İlçesi Maksutlu Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Paşabey Mah. 3. Sok. Cumhuriyet Apt. D:2'de oturur. Tutuklu.

4. Halil İbrahim DÜZBİÇER: Turan oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. Nüf. kayıtlı olup, aynı Mah. 6. Sok. No:5 de oturur, halen Tutuklu.

5. Muhsin ERBAŞ: Ahmet oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Savcun Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Altıntabak Mah. 5. sok. No: 58'de oturur, halen Tutuklu.

6. Ömer Faruk GEZ: İbrahim oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı, aynı Mah. 6. sk. No: 83 adresinde oturur, halen Tutuklu.

7. Nevzat AYDIN: Mehmet oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Damalı Köyü nüf. kayıtlı. Esentepe Mah. Türkîş Blokları A Bl. 1. Giriş No: 3'de oturur, halen Tutuklu.

8. Latif KARACA: Süleyman oğlu, 1945 doğumlu, Sivas Söğütçük Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 24. Sok. No: 1 de oturur, halen Tutuklu.

9. Çetin ASAMAKA: Kadir oğlu, 1958 doğumlu, Demircilerardı Mah. nüf. kayıtlı, Gülyurt Mah. 3. Sok. No: 23 de oturur, halen Tutuklu.

10. Harun GÜLBAŞ: Hasan oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Ece Mah. Nüf. kayıtlı olup, Akdeğirmen Mah. 23. Sok. No: 5'de oturur, halen Tutuklu.

11. Bekir ÇINAR: Hasan oğlu, 1973 doğumlu, Almus İlçesi Babaköy nüf. kayıtlı olup, Sivas Sularbaşı Mah. Vali Varinli Cad. No: 3'de oturur, halen Tutuklu.

12. Süleyman KURŞUN: Abuzer oğlu, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhane İlçesi Başpınar nüf. kayıtlı olup, Sivas Çiçekli Mah. 3. Sok. No: 54'te oturur, halen Tutuklu.

13. Adem KOZLU: Hüseyin oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 16. Sok. No: 24'te oturur, halen Tutuklu.

14. Tufan CAYMAZ: Musa oğlu, 1969 doğumlu, Sivas 4 Eylül Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 28. Sok. No: 44'te oturur, halen Tutuklu.

15. Ali KURT: Feyzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Çayboyu Mah. nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 21. Sok. No: 122'de oturur, halen Tutuklu.

16. Mustafa DÜRER: Sami oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rifat Paşa Mah. nüf. kayıtlı olup, Yiğitler Mah. 1. Sok. No: 61'de oturur, halen Tutuklu.

17. Yalçın KEPENEK: Yılmaz oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Örtülü-pınar Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle Gürsel Paşa Caddesi Aral Apt. B Blk. No: 1'de oturur, halen Tutuklu.

18. Hayrettin YEĞİN: Recep oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Alahacı Köyü nüf. kayıtlı olup, İnönü Mah. 16. Sok. No: 37'de oturur, halen Tutuklu.

19. Murat KARATAŞ: Halil oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Yakupoğlan Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenimahalle 1. Sok. No: 24'de oturur, halen Tutuklu.

20. Haydar ŞAHİNOĞLU: Abdullah oğlu, 1970 doğumlu, Şarkışla Kandilli Köyü nüf. kayıtlı olup, Emek Mah. 25. Sok. Oba Apt. D Blk. 2/4'de oturur, halen Tutuklu.

21. Ahmet ONAR: Mustafa oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüf. kayıtlı olup, Kaleardı Mah. Kooperatif Evler Akın Sok. No: 126'da oturur, halen Tutuklu.

22. Sedat YILDIRIM: Habib oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Bedirli Köyü nüf. kayıtlı. 4 Eylül Mah. 11. Sok. No: 113' de oturur Tutuklu.

23. Orhan DEMİR: Süleyman oğlu, 1966 doğumlu, İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüf. kayıtlı. Aynı ilçe Kızılırmak Mah. Yüce Sokakta oturur, Tutuklu.

24. Erol SARIKAYA: Maksut oğlu, 1966 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüf. kayıtlı. Yiğitler Mah. 3. Sok. No: 72' de oturur, Tutuklu.

25. Ünal BERKA: Bahattin oğlu, 1961 doğumlu, Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı. Mevlana Cad. Mevlana Apt. 7/20' de oturur, Tutuklu.

26. Osman DÜZARDIÇ: Mehmet oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Gümüşdere nüf. kayıtlı olup, halen İnönü Mah. 23. Sok. No: 10' da oturur, Tutuklu.

27. Kerim KÜÇÜKKÖSEM: Mehmet oğlu, 1961 doğumlu, Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüf. kayıtlı. Sivas Altıntabak Mah. 73. Sok. No: 14' de oturur, Tutuklu.

28. İlhami ÇALIŞKAN: Mustafa Oğlu, 1961 Doğumlu, Kangal İlçesi Seçenyurdu Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Akdeğirmen Mah. 17. Sok. No:163' de oturur, Tutuklu.

29. Süleyman TOKSUN: Resul oğlu, 1971 doğumlu, Aydoğan Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 45. Sok. No: 40' da oturur Tutuklu.

30. Mehmet YILMAZ: Ahmet oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı. Gürsel Paşa Cad. Anadolu 4 Apt. 4/7' de oturur, Tutuklu.

31. Vahit KAYNAR: Mahmut oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Beştepe Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Kızılırmak Mah. 1. Sok. No: 6' da oturur, Tutuklu.

32. Halil KÜTÜKTE: Hüseyin oğlu, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Örenlice Köyü nüf. kayıtlı. Akdeğirmen Mah. 7. Sok. Eken Apt. No: 5' de oturur, Tutuklu.

33. Eren CEYLAN: Veysel oğlu, 1961 doğumlu, Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı. Karşıyaka Mah. 18. Sok No: 2' de oturur, Tutuklu.

34. Mehmet DEMİR: Mustafa oğlu, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüf. kayıtlı. Dedebalı Mah. 1. Sok. 37/A'da oturur, Tutuklu.

35. Murat ÇANAKLITAŞ: Osman Oğlu, 1972 doğumlu, Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı. Emek Mah. 71. Sok. İmren Apt. D3 Blk. No: 8'de oturur, Tutuklu.

36. Sadettin YÜKSEL: Mustafa oğlu, 1971 doğumlu, Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı. Kılavuz Mah. 18. Sok. Kongre Evler A Blk. 3/9'da oturur, Tutuklu.

37. Mevlüt ATALAY: Bekir Sıtkı oğlu, 1970 doğumlu, Şarkışla Kürkcüyurdu Köyü nüf. kayıtlı. Kılavuz Mah. İstiklal Cad. Tanışevler A1 Blk. 3/11'de oturur, Tutuklu.

38. Mustafa UĞUR YARAŞ: Fikri oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Ece Mah. nüf. kayıtlı olup, halen aynı mahalle 4. Sok. No: 9'da oturur, Tutuklu.

39. Bülent DÜVENCİ: Hüseyin Hikmet oğlu, 1961 doğumlu, Mehmetpaşa Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle Abi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10'da oturur, Tutuklu.

40. Abdülkadir ARIDICI: Abdülkadir oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Güllüce Köyü nüf. kayıtlı olup, hlen Altıntabak Mah. 12. Sok No: 58'de oturur, Tutuklu.

41. Ahmet Turan KILIÇ: Reşit oğlu, 1934 doğumlu, Sivas Eskiapardı Köyü nüf. kayıtlı. 4 Eylül Mah. 38. Sok. No: 6'da oturur, Tutuklu.

42. Özay KARATÜRK: Ali oğlu, 1971 doğumlu, Giresun İli Keşap İlçesi Bayramşah Köyü nüf. kayıtlı, halen Sivas Menteşe İstasyon Lojmanlarında kalır, Tutuklu

43. Ahmet OFLAZ: Yusuf oğlu, 1967 doğumlu, Çayyurt Mah. nüf. kayıtlı, halen Yenışehir Blokları Erdem Apt. No: 8'de oturur, Tutuklu.

44. Ali TEMİZ: Kaya oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 14. Sok. İşbilir Apt. B Blk. No: 1'de oturur, Tutuklu.

45. Temel TOY: Ağa oğlu, 1974 doğumlu, Mehmetpaşa Mah. nüf. kayıtlı, aynı mahalle 2. Sok. Şerbetçioğlu Apt. No: 3/8'de oturur, Tutuklu.

46. Özer ÇANAKLITAŞ: Osman oğlu, 1976 doğumlu, Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı olup, halen Emek Mah. 7. Sok. İmren Apt. 1/8'de oturur, Tutuklu.

47. Yusuf Ziya ERİŞ: Hüseyin oğlu, 1948 doğumlu, Çiçekli Mah. nüf. kayıtlı olup, halen Esentepe Mah. 14. Sok. Başakevler 3/5'de oturur, Tutuklu.

48. Kenan KALE: Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Alibaba Mah. nüf. kayıtlı olup, halen aynı mahalle 3. Sok. No: 7'de oturur, Tutuklu.

49. Hayrettin GÜL: Mahmut oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüf. kayıtlı. İnönü Mah. 22. Sok. No: 2'de oturur, Tutuklu.

50. Alim ÖZHAN: Hüsnü oğlu, 1963 doğumlu, Gümüşhane Merkez Çayırılı Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. D: 16'da oturur, Tutuklu.

51. Adem BAYRAK: Sabri oğlu, 1971 doğumlu, Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Yüceyurt Mah. Yıldırım evler B Blk. No: 3'de oturur, Tutuklu.

52. Faruk BELKAVLİ: Cemil oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı. M. Sinan Mah. Yurdagül Evler Tan Apt. 2/17'de oturur, Tutuklu.

53. Harun KAVAK: Ahmet oğlu, 1973 doğumlu, Çiçekli Mah. nüf. kayıtlı olup, halen aynı mahalle 3. Sok. No: 16'da oturur, Tutuklu.

54. Ekrem KURT: Cafer oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüf. kayıtlı, halen Esentepe Mah. Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 12'de oturur, Tutuklu.

55. Harun YILDIZ: İrfan oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mah. nüf. kayıtlı olup, halen aynı mahalle 4. Sok. No: 32'de oturur, Tutuklu.

56. Serhan ÖZGENTÜRK: Eyüp oğlu, 1970 doğumlu, Kovalı Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Yiğitler Mah. 1. Sok. No: 58'de oturur, Tutuklu.

57. Zafer YELOK: Hazı Mehmet oğlu, 1962 doğumlu, Durdulu Köyü nüf. kayıtlı, halen Kepenek Cad. Özcan Apt. 3/3'de oturur, Tutuklu.

58. Faruk CEYLAN: Faik oğlu, 1965 doğumlu, Tokat İli İhsaniye Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Türk-İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 9'da oturur, Tutuklu.

59. Osman ÇIBIKÇI: Abdullah oğlu, 1963 doğumlu, Hayırbey Köyü nüf. kayıtlı, Yenidoğan Mah. 47. Sok. No: 33'de oturur, Tutuklu.

60. Metin CEYLAN: Faik oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Esentepe Mah. nüf. kayıtlı, halen Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 9'da oturur, Tutuklu.

61. Etem CEYLAN: Faik oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mah. nüf. kayıtlı, halen Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 9'da oturur, Tutuklu.

62. Murat SONGUR: Bekir oğlu, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İnebey Köyü nüf. kayıtlı, halen Mehmet Paşa Mah. 11. Sok. No: 5'de oturur, Tutuklu.

63. İsmet ONAR: Hüseyin oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Şeyhçoban Köyü nüf. kayıtlı, Sait Paşa Cad. Göze Apt. 3/6'da oturur, Tutuklu.

64. Ali TEKE: Osman oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Uzuntepe Köyü nüf. kayıtlı, halen Yeşilyurt Mah. 27. Sok. No: 2'de oturur, Tutuklu.

65. Fatih ERDEM: Erol oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Gökmedrese nüf. kayıtlı, Mevlana Cad. Güneş Evler D Blok 5/20'de oturur, Tutuklu.

66. Durmuş TUFAN: Ahmet oğlu, 1976 doğumlu, Ulaş Baharözü Köyü nüf. kayıtlı, Karşıyaka Mah. 99. Sok. No: 9'da oturur, Tutuklu.

67. İbrahim DURAN: Celal oğlu, 1973 doğumlu, Bedirli Köyü nüf. kayıtlı, halen Türk-İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 10'da oturur, Tutuklu.

68. Ramazan ÖNDER: İmam oğlu, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konakyazı Köyü nüf. kayıtlı, Yüceyurt Mah. 10. Sok. No: 3'de oturur, Tutuklu.

69. Ömer DEMİR: Bekir oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Gazi Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Yenidoğan Mah. 6. Sok. No: 17'de oturur, Tutuklu.

70. Gazi TUFAN: Ahmet oğlu, 1971 doğumlu, Ulaş Baharözü Köyü nüf. kayıtlı, Karşiyaka Mah. 99. Sok. No: 9'da oturur, Tutuklu.

71. Erkan ÇETİNTAŞ: Nuri oğlu, 1979 doğumlu, Kızılırmak Mah. nüf. kayıtlı olup, halen Yiğitler Mah. 5. Çıkmaz Sok. No: 3'de oturur, Tutuklu.

72. Yusuf ŞİMŞEK: Hüseyin oğlu, 1970 doğumlu, Yıldızeli Sarıyer Köyü nüf. kayıtlı olup, halen aynı yerde oturur Tutuklu

73. Tekin ARIS: Karabey oğlu, 1975 doğumlu, Demircilerardı Mah. nüf. kayıtlı, Yeşilyurt Mah. 14. Sok. No: 32'de oturur, Tutuklu.

74. Turan KAYA: Bekir oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mumcuçiftliği Köyü nüf. kayıtlı, M. Sinan Mah. 40. Sok. No: 29'da oturur, Tutuklu.

75. Muammer ÖZDEMİR: Celal oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Harmançık Köyü nüf. kayıtlı, Yayhabey Mah. 4. Sok. No: 19'da oturur, Tutuklu.

76. Faruk SARIKAYA: Maksut oğlu, 1972 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüf. kayıtlı, Yiğitler Mah. 3. Sok. No: 72'de oturur, Tutuklu.

77. Özkan DOĞAN: Mecit oğlu, 1971 doğumlu, Yenimahalle nüf. kayıtlı olup, halen Yenidoğan Mah. 21. Sosyal Evler C-1 Blok 3/9'da oturur, Tutuklu.

78. Yılmaz CEYLAN: Mustafa ve Alime oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Durdulu Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 31. Sok No: 27'de oturur, Tutuklu.

SUÇ: Görevli memura görevinden dolayı cebir ve şiddetle hakaret, birlikte ölümlle tehdit, birlikte kamu malına toplu ızzar, birlikte basit ızzar, birlikte yanıcı, parlayıcı madde ile ızzar, yangın çıkartarak 35 kişiyi aynı kasıt altında öldürmek, 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle

öldürmeye tam kalkışma, bu son iki suça müzaheret ve muavenet ile iştirak, bu suçları işlemeye teşvik.

SUÇ TARİHİ: 2.7.1993

Gözaltına Alınma Tarihi: 2.7.1993 (Sanıklar; Eren CEYLAN, Abdülkadir ARIDICI, Osman DÜZARDIÇ, Osman ÇIBIKÇI, İlhami ÇALIŞKAN, Ali KURT, Halil İbrahim DÜZBİÇER)

04.07.1993 (Sanıklar; Harun YILDIZ, Fatih ERDEM, Latif KARACA, Mevlüt ATALAY, Hayrettin YEĞİN, Murat ÇANAKLITAŞ, Özey KARATÜRK, Murat KARATAŞ, Özer ÇANAKLITAŞ, Kazım YILDIRIM, Ömer Faruk GEZ, Faruk BELKAVLİ)

05.07.1993 (Sanıklar; Murat SONGUR, Süleyman TOKSUN, Süleyman KURŞUN, Cafer Tayyar SOYKÖK, Mehmet YILMAZ, Ahmet OFLAZ, Sedat YILDIRIM, Vahit KAYNAR, Zafer YELOK, Bülent DÜĞENCİ, Nevzat AYDIN, Mehmet DEMİR, Ekrem KURT)

06.07.1993 (Sanıklar; Halil KÜTÜKTE, Ali TEKE, Mustafa Uğur YARAŞ, Abdullah MALATYA, Kenan KALE, Yalçın KEPENEK, Adem KOZU, Yusuf Ziya ELİŞ, Ünal BERKA, Haydar ŞAHİNOĞLU, Ramazan ÖNDER, Saadettin YÜKSEL, Kerim KÜÇÜKKÖSEM, İsmet ONAR, Ömer DEMİR, İbrahim DURAN, Faruk CEYLAN, Etem CEYLAN, Orhan DEMİR, Metin CEYLAN)

07.07.1993 (Sanıklar; Alim ÖZHAN, Hayrettin GÜL, Erol SARIKAYA)

08.07.1993 (Sanıklar; Mustafa DÜRER, Temel TOY)

09.07.1993 (Sanıklar; Yusuf ŞİMŞEK, Tufan CAYMAZ, Harun KAVAK)

10.07.1993 (Sanıklar; Adem BAYRAK, Ahmet ONAR)

11.07.1993 (Sanıklar; Erkan ÇETİNTAŞ)

13.07.1993 (Sanıklar; Turan YILDIZ, Faruk SARIKAYA, Özkan DOĞAN, Bünyamin ELİŞ, Halit KARAKAYA, Muammer ÖZDEMİR)

19.07.1993 (Sanık; Yılmaz CEYLAN)

GIYABI TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 (Sanıklar; Cafer ER-
ÇAKMAK, Tekin ARIS ve Yunis KARATAŞ hakkında)

VİCAHİ TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 (Sanık; Tekin ARIS
için)

TUTUKLAMA TARİHİ: 19.07.1993 (Sanıklar; Turan KAYA, Öz-
kan DOĞAN, Muammer ÖZDEMİR ve Faruk SARIKAYA için)

GIYABI TUTUKLAMA TARİHİ: 20.07.1993 (Sanıklar; Bünyamin
ELİŞ ve Halit KARAKAYA için)

VİCAHİ TUTUKLAMA TARİHİ: 20.07.1993 (Sanıklar; Bünyamin
ELİŞ ve Halit KARAKAYA için.)

TUTUKLAMA TARİHİ: 22.07.1993 (Sanık; Yılmaz CEYLAN için)

TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 (Diğer Sanıklar için)

YAPILAN SORUŞTURMA SONUNDA:

Olayın ilgili yönleri, Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Cum-
huriyet Başsavcılığı'nca 1993/318 Hazırlık numarlı evrakında soruş-
turulmakla birlikte;

Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneğince 1-4 Temmuz 1993 tarihleri arasında Sivas ve Banaz'da yapılması planlanan 4. Pir Sultan Abdal Etkinlikleri nedeni ile, bu dernek tarafından diğer birçok sanatçılar yanında yazar (Aziz NESİN) Mehmet Nusret NESİN'in de Sivas'a davet edildiği, davete uyarak Sivas'taki etkinliklere katılan yazar Aziz NESİN'in 1.7.1993 günü Sivas Kültür Merkezinde yapılan ilk gün etkinliklerinde bir konuşma yaptığı, İl Valisi'nin de aynı günlü açılışta konuştuğu her ne kadar, yazıp-dağıtanları sürdürülen soruşturmada henüz tesbit edilememiş ise de, Aziz NESİN'in kamuoyunca bilinen "*Şeytan Ayetleri*" isimli eser hakkındaki düşünce ve davranışlarının bunlar üzerinde doğurduğu tepki nedeni ile, bir tanesi evrak içinde mevcut olan, daktilo ile yazılıp bilahare fotokopi ile çoğaltılan "*Müslüman Kamuoyuna*" başlıklı, içeriği itibariyle *Aydınlık Gazetesi*'ndeki yayımlarından dolayı Aziz NESİN'in eleştirildiği, Müslümanlar imzalı bildirisinin olaydan önceki gecelerde, Aziz NESİN'in Sivas'da olduğu

bilindiğinden bazı işyerlerine kapı altlarına gizlice bırakıldığı, bildiride özetle; Salman RÜŞDİ' den köpek olarak bahsedilip kafir bir ülkede sokağa bile çıkmaya cesaret edemezken, onun yerli uşağı Aziz NESİN' den de köpek olarak bahsedilip, yanındaki ekibi ile birlikte Şehrin Vali'si tarafından davet edildiği, Müslümanlarla alay edercesine şehirde dolaştığının yazılı olduğu, bildirin sonunda, "İslamın Peygamberini ve Kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır" "Gün, Müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür", "Gün, Allah (cc) vahyi Kur'anı Kerime, Allah'ın meleklerine, Allah'ın Resulu Hz. Muhammed (Sav)'e, O'nun ailesine ve ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür", "İman edenler Allah yolunda savaşır, kafiklerde tağut yolunda savaşır. O halde şeytanın dostları ile savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır (Nisa: 76)" ibareleri ile Aziz NESİN'e tepki gösterilmesinin istenildiği, söz konusu bu bildirin; 2.7.1993 günü cuma namazını müteakiben, gerek Paşa Cami ve yakınındaki Meydan Cami'den çıkan topluluğun Atatürk Caddesi boyunca Valilik Binası önündeki meydana, gerekse daha değişik istikametteki Kale Caminden çıkan topluluğun İstasyon Caddesi boyunca, aynı meydana, aynı anda yürüyüşe geçmesinden bir kısım sanıkların anlatımlarından anlaşıldığı kadarı ile, bir Amerikan Bayrağının yakılmasından, soruşturma sırasında yazılı basından elde edilip emanete alınan fotoğrafta görülen "Türkiye'de PKK, Dünyada ABD" yazılı bez pankartın açılıp yürüyüş boyunca taşınmasından, bu aşamada ayrı mekanlardaki her iki topluluğun ilk andan itibaren hep birlikte "Allahüekber", "Şeytan Aziz", "Zafer İslamın", "Şerefsiz Vali", "Vali istifa", "Müslüman Türkiye" şeklindeki sloganları hep bir ağızdan söylenmesinden de anlaşılacağı gibi toplum üzerinde etkili olduğu;

Paşa Cami ve Meydan Cami'den çıkıp Atatürk Caddesi boyunca, Kale Cami'den çıkıp İstasyon Caddesi boyunca yukarıda anılan sloganları söyleyerek meydana yönelen topluluğun güvenlik kuvvetlerince zincir oluşturulup durdurulmaya çalışılmasına, dağılmaları konusunda müteaddit ikazların yapılmasına rağmen, oluşturulan görevli zincirini yardıkları, dağılma ikazlarına uymadıkları, Valilik Binası önünde meydana toplanarak Valilik Binasını, İl Valisi Ahmet KARABİLGİN'in içeride bulunduğu bir sırada taşladıkları, binanın bir kısım camlarını kırdıkları, dağıtılmaya çalışıldıklarında İstasyon Caddesi başlangıcındaki görevli barikatı nedeni ile Osmanpaşa Cad-

desi'ne yönelen topluluğun aynı sloganlara ilave olarak tekbir getirip, "Kahrolsun Laiklik, Şeriat İsteriz, Laik Düzen Yıkılacak, Şeriat gelecek zulüm bitecek", "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki sloganları da atarak dağılmaları konusunda yapılan ihtarlara rağmen İstasyon Caddesi'ne çıkıp, buradan etkinliklerin bir bölümünün yapıldığı Kültür Merkezi binasının önüne geldikleri, etkinlikleri izlemek için binada bulunanlarla, çatışmalarının güvenlik kuvvetlerince engellendiği, aynı topluluğun İstasyon Caddesi üzerinden tekrar aynı sloganlarla Valilik Binası önüne geldiği, burada da aynı sloganları atan topluluğun dağılma ikazlarına uymayarak tekrar İstasyon Caddesi üzerinden Kültür Merkezi önüne ulaştığı, bu ikinci gelişte Kültür Merkezinin camlarının atılan taşlarla kırıldığı, etkinlikler nedeni ile Kültür Merkezi bahçesine dikilen "Ozanlar Anıtı"nın taş ve kazma ile kısmen tahrip edildiği güvenlik görevlilerinin zor kullanması nedeniyle Kültür Merkezinde bulunan topluluğun bu toplulukla karşılaşması ve çatışmasının engellendiği, topluluğun bu kez tekrar İstasyon Caddesi üzerinden Valilik önüne, oradan da Aziz NESİN'e ve yukarıda Zarar Görenler olarak gösterilenlerle, ölenlerin bulunduğu Madımak Otelinin çevresine saat 16.30-17.00 sularında toplandıkları.

Kalabalığın ilerleyen saatlerde Madımak Otelinin önüne açılan 5 yolu tamamen dolduracak şekilde arttığı, önce otel girişine 40-45 metre kadar uzaklıkta güvenlik görevlilerinin oluşturduğu barikatla tutulmaya çalışılan topluluğun, yukarıdan beri yazıla gelen sloganları atmaları yanında, birkaç gün öncesinden beri İl Merkezindeki kaldırım taşlarının değiştirilmesi çalışmaları sırasında sökülerek kaldırımlarda yığılan taşları Madımak Otelinin atmaya başladığı, "Sivas Aziz'e mezar olacak" sloganının bu aşamadan sonra daha sıkça söylendiği, ilerleyen zaman içerisinde sürekli yinelenen ihtarlara rağmen dağılmayan topluluktan aşağıya isimleri belirtilecek olan bir kısmı bir çok tanıkça teşhis edilen, bir kısmı olaylar içerisindeki eylemlerinin tespit edildiği video bantlardan elde edilen fotoğraflardan eylemleride belirlenen sanıkların görevli barikatını zorlamaya başladıkları, bu zorlamalar sırasında güvenlik görevlilerince oluşturulan barikatın otel kapısına doğru itildiği, sanıkların otel önüne 10-15 metreye kadar yaklaşma olanağı buldukları, yine isimleri aşağıda belirtilecek olan bir kısım sanıkların bu barikatı aşarak otel önündeki park etmiş, otel sahibi Murtaza Ögütçü ile otelde bulunan Ali Çağan ve Arif Sağ'a ait otoları

ters çevirdikleri, tahrip ettikleri, yine kimlikleri aşağıda belirtilecek olan bir kısım sanıkların otelin giriş katı ile bir üst katına, kimi zaman ters çevrilen otomobillerin üzerine çıkmak suretiyle, büyük topluluğun otele ulaşmasını engellemeye çalışan görevlilerin bu uğraşları nedeni ile yeterli etkinliği gösterememelerinden yararlanarak bazıları birkaç kez otel içerisinden tutulup görevlilerce otel dışına atılmalarına rağmen yine dönerek girmeyi başardığı, güvenlik görevlilerinin engellemesine rağmen aşağıda kimlikleri belirtilecek sanıkların müzaharet ve muavenetleriyle, yine bir kısım sanıkların suç işlemeye teşvik ve suçu irtikap kararlarını takviye ile, bir kısım sanıkların araç deposunu delip, poşet içerisinde olay yerine getirip temin ettikleri benzin vasıtası ile, yine bir kısmının otele ait perde vs.yi ateşlemek suretiyle otel binasında yangın çıkarttıkları, şu anki soruşturmaya kadar aşağıda kimliği belirtilecek olan bir şahıs teşhis ve tesbit edilmiş ise de henüz kimlikleri tesbit edilememiş bir çok şahsın yangına müdahale etmek için Atatürk Caddesinin meydan ve hal girişine kadar gelebilmiş itfaiye araçlarının önüne yatmak, önünden çekilmemek, sürülüşünü engellemek suretiyle netice suça yardım ve muzaharette buldukları,

Neticede, çıkan yangın sonucu 35 kişinin yanarak veya gaz zehirlenmesi nedeni ile öldüğü, otelden bir kısmı yaralı da olarak kurtulan yukarıda yazılı 45 kişinin yakılmak suretiyle öldürülmeye çalışıldığı, yolunda gerek tanık anlatımı, gerek video film ve fotoğraf görüntüsü, gerekse bir kısım sanıkların anlatımlarındaki itirafları gibi kanıtlar bulunduğu görülmekle;

Eylemleri neticede suç olan birden ziyade kişiyi yangın çıkartmak suretiyle yakarak öldürmek ve içlerinde Aziz NESİN'in de bulunduğu 45 kişiyi öldürmeye kalkışmak suçunun asli maddi failleri ile müzaharet ve muavenet ile icrayı kolaylaştıran, suç işleme kararını takviye edip, suç işlemeye teşvik edenler açısından, netice fiilleri nazara alındığında, "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklinde attıkları sloganın tehdit içerikli olmasına rağmen Ceza Yasasının 79. madde çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği, saatler boyu büyük bir topluluk tarafından sürekli söylenen ve hedeflendiği kişi tarafından da duyulan "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki sözün, ciddi korku ve endişe doğurucu tehdit içerikli olduğu; İtfaiyenin yangın yerine yaklaşmasını engelleyenler ile, Madımak Otelinin önünde toplanan kalabalığı otele

yaklaştırmamak için barikat oluşturup tutmaya çalışan görevlileri, ön saflarda zorlayıp yarmaya çalışanların bu eylemleri ile bilahare ve bu sırada barikatı yarıp otele ulaşan kişilerin bunu başarmalarına, otel önünde kurdukları barikatla otele yaklaşmayı engellemeye çalışan görevlilerden, barikatı yararak kurtulmayı başarıp, barikatın arkasına geçip arabaları deviren, buradaki varlıkları ile ve otel içerisindeki bir kısım eşyaları tahrip etmeleri ile, barikatın gerisinde kalan ve otel içinde bulunan görevlilerin yangını çıkartan sanuklarla mücadele edip onları engelleme olanağından yoksun bırakan, aşağıda kimlikleri belirtilecek olan eylemlerinde, bu nedenlerle yangını çıkartan sanukların eylemlerine suç işlenmeden evvel veya işlendiği sırada müzaheret ve muavenetle icrasını kolaylaştırarak iştirak etmek şeklinde tavsifinin gerektiği; Ceza Yasasının 450/6. maddesinde “Yangın”dan bahsedilmesine, “Yangın” kabul edilebilmesi için yananın, Ceza Yasasının 369 ve 370. maddelerde sayılanlardan olması gerekmesine göre, yakılan otomobillerin bu maddelerde sayılanlardan olmaması karşısında, otomobillerin yakılmasının da ayrıca yakılış şekli nazara alındığında mevsuf ızzar olarak kabulü gerektiği;

Gelişen olayları makamından izleyip, topluluğun Vilayet Binası önündeki sloganlarını duyan İl Valisine, “Şeytan Vali” şeklindeki sözlerin onur kırıcı içeriği nedeni ile hakaret, duyulması nedeniyle yüze karşı yapılmış, içinde bulunduğu Vilayet Binasının taşlanıp camlarının kırılması nedeni ile de cebir ve şiddetle ika edilmiş kabulünün gerektiği;

Her ne kadar “Şeytan Aziz” şeklindeki sözünde onur kırıcı niteliği itibarıyla hakaret suçunu, itfaiye merdiveni vasıtası ile kurtarılması sırasında sertçe çekilip iteklenmesini, etkili eylem suçunu oluşturduğu görülmesine rağmen, takibi yakınmaya bağlı bu suçlardan dolayı zarar gören Aziz NESİN (Mehmet Nusret NESİN)’in talimat ile tesbit edilen anlatımında yakınması olmadığını bildirdiği;

Tüm sanukların eylemleri ile ayrıca 2911 Sayılı Yasaya da aykırı davrandıkları yolunda kanıtlar olmasına karşın anılan Yasanın 35. maddesi uyarınca 3005 Sayılı Yasa uyarınca koğuşturulması gerektiğinden, evrakın tefrikinin yapılarak Sivas Asliye Ceza Mahkemesi’ne eylemleri bu yasaya aykırılıkla sınırlı kalan diğer sanuklarla birlikte haklarında kamu davasının açıldığı;

Otel içerisinde birçok şahsın bulunduğunun bilinmesi ile çıkartılacak yangın sonucu tümünün ölmesi ihtimalinin açıkça öngörülebilir olduğu, Kongre Müzesi önündeki Atatürk Büstünün tahrip edilmesi ile ilgili olarak ve diğer suçlar açısından diğer sanıkların tesbiti konusunda soruşturmanın halen sürdürüldüğü,

Fotoğraflarda sabit olan sanık görüntülerine rağmen süren eylemlerinin emanetteki video bant görüntüsünden izlenilerek değerlendirilebileceği;

Nazara Alınarak

Yukarıda başlangıcı ve gelişimi itibariyle izahına çalışılan 02.07.1993 günü cuma namazını müteakiben saat 13.30 sularında başlayıp otel yangınını takiben 20.55 sularında görevlilerin ikaz atışlarıyla topluluğun zorla dağıtılıp sona erdirildiği olaylar içerisinde eylemleri, tanık anlatımları, video bant görüntüleri, bunlardan elde edilen fotoğraflar, basından elde edilen fotoğraflar ve kısmen ikrarlarıyla belirlenen yukarıda kimlikleri yazılı sanıkların olayın bütünlüğü nazara alınarak birlikte yargılanmaları, kanıtların değerlendirilmesi yargılama makamına ait olmak üzere suçları sabit olduğunda,

Sanıklardan;

1. Halil İbrahim DÜZBİÇER'in, görevli valiye cebir şiddetle hakaret etmek, Ozanlar Anıtını kimlikleri henüz tümüyle tesbit edilememiş ise de 5'ten ziyade şahısla birlikte tahrip etmek, otel önündeki üç otomobili Durmuş Tufan isimli sanığın getirdiği görevlilerin müdahalesi ile yere dökülen benzini bir beze bulaştırıp 5'ten çok sanıkla birlikte ateşe verip otelide yakarak aynı kast altında birden ziyade kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmek, 45 kişiye yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmaktan eylemlerinin uyduğu TCK 516/3, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 266/3, 269, 450/5-6 maddeleri ile 62. madde yoluyla 450/6. madde uyarınca 45 kez cezalandırılması,

2. Erkan ÇETİNTAŞ'ın, Otel önünde duran üç aracı, benzin deposunu delerek 5'ten çok sanıkla birlikte ateşe vermek, oteli yakmak sureti ile aynı kast altında birden ziyade kişiyi öldürmek, 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmaktan eylemlerinin

uyduğu TCK 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6. maddeleri ile 62. madde yolu ile 450/6. madde uyarınca 45 kez cezalandırılması,

3. Durmuş Tufan'ın, tanık anlatımlarıyla da belirlenen, Otel önündeki saldırı sırasında yukarıda yazılı sanıklar Halil İbrahim DÜZBİÇER ile Erkan ÇETİNTAŞ'ın ateşleme eylemlerinden önce buraya beyaz bir pazar poşeti içerisine doldurduğu, bilahare görevlilerce yere dökülmesini müteakiben Halil İbrahim DÜZBİÇER'in beze bulaştırdığı benzini getirmesi eylemi ile sanık Ali KURT'un barikattaki görevlileri aşip otel önündeki araçları ters çevirip, bunun yanında bir yeşil çakmakta çıkartıp bir bezi yakmaya çalışması eylemleri ile Gıyabi Tutuklu sanık Yunis KARATAŞ'ın video görüntülerinde de açıkça görülen çıktığı oto üzerinden uzanarak sarkan otel perdesini ateşlemeye çalışması eyleminin, Halil İbrahim DÜZBİÇER ile Erkan ÇETİNTAŞ'ın eylemlerine aynı kast altında katılmak olarak tavsifi ve görevli Valiye hakaretleri nedeni ile her birinin eylemlerinin uyduğu TCK 64. madde yoluyla 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6, 62. madde yolu ile 450/6. madde uyarınca 45 kez ayrı ayrı cezalandırılmaları yanında bağımsız eylemleri nedeni ile de TCK 266/3, 269. madde uyarınca da ayrıca cezalandırılmaları,

4. Ömer Faruk GEZ, Harun GÜLBAŞ, Erol SARIKAYA, Latif KARACA, Muhsin ERBAŞ, Sedat YILDIRIM, Sadettin YÜKSEL, Mustafa Uğur YARAŞ, Abdülkadir ARIDICI, Ahmet Turan KILIÇ, Faruk BELKAVLİ, Harun KAVAK, Ekrem KURT, Harun YILDIZ, Murat SONGUR, Ömer DEMİR, Tufan CAYMAZ ve Gazi TUFAN'ın polis barikatını yarıp Otel'e ulaşmak, araçları ters çevirmek, otel içerisindeki tahripkar hareketleri nedeni ile görevlilerin Halil İbrahim DÜZBİÇER ve Erkan ÇETİNTAŞ'ın eylemlerine yeterince engellemek yönünde müdühale edememesini sağlamak suretiyle, bu asli maddi faillerin fiillerine yardım, müzaheret ve muavenet olarak tavsifi gereken bu eylemlerinin uyduğu TCK 65/3. madde yolu ile 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6. maddeleri ile yine TCK 65/3. madde yolu ile 450/6, 62. madde uyarınca 45 kez ve görevli Valiye hakaretleri nedeni ile TCK 266/3, 269. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

5. Adem KOZU, Murat KARATAŞ, Süleyman TOKSUN, Mehmet YILMAZ, Vahit KAYNAR, Mevlüt ATALAY, Bülent DÜĞENÇİ, Ahmet OFLAZ, Ali TEMİZ, Temel TOY, Özer ÇANAKLITAŞ, Kenan KALE, Adem BAYRAK, Etem CEYLAN, İsmet ONAR, Ali TEKE, Fatih ERDEM, İbrahim DURAN, Yusuf ŞİMŞEK, Faruk SARIKAYA'nın bir önceki paragraftaki sanıklar gibi, polis barikatını yarıp otele ulaşmak, araçları ters çevirmek, otel içerisindeki tahripkar hareketleri nedeniyle Halil İbrahim DÜZBİÇER ve Erkan ÇETİNTAŞ'ın eylemlerine engelleme yönünde yeterince müdahale edememesini sağlamak suretiyle bu asli maddi faillerin fiillerine yardım, müzaharet ve muavenet olarak tavsifi gereken bu eylemlerinin uyduğu TCK 65/3. madde yoluyla 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6 ve 450/6, 62. madde uyarınca 45 kez ayrı ayrı cezalandırılmaları, keza sanıklardan Faruk CEYLAN'ın yangına müdahale için gelmeye çalışan arazözünü engellemek şeklinde gerçekleşip, asli maddi faillerin fiillerine yardım müzaharet ve muavenet olarak tavsifi mümkün eylemi nedeni ile uyduğu TCK 65/3. madde yoluyla 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6 ve TCK 62. madde uyarınca 45 kez cezalandırılması,

6. Eylemleri, otel önündeki barikatı zorlayıp delmeye çalışmak ve bilahare yakmak eylemini gerçekleştirenlere "Yak, yak" şeklinde bağırma olarak tesbip edilen sanıklar Halil KÜTÜKDE, Hayrettin GÜL, Zafer YELOK ile Gıyabi Tutuklu Cafer ERÇAKMAK'ın eylemlerinin, yukarıdan beri taşkınlığı, saldırganlığı, zaptedilemezliği açıklanmaya çalışılan toplum içerisinde neticeye etkili olması nazara alındığında asli faillerin fiillerine TCK 65/1. maddede tarifini bulan suç işlemeye teşvik ve suç irtikap kararını takviye olarak kabulü ile eylemlerinin uyduğu TCK 65/1 madde yoluyla TCK 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 516/7, 517, 522, 450/5-6 ve yine 65/1. madde yoluyla 450/6, 62. madde uyarınca 45 kez ayrı ayrı cezalandırılmaları,

7. Bekir Çınar'ın, topluluk içerisinde Otel'e taş atıp 5'ten çok kişi ile birlikte zarar vermek, görevli Valiye cebir şiddetle hakaret etmekten eylemine uyan TCK 516/ilk, 517, 522, 266/3, 269. madde uyarınca cezalandırılması,

8. Duran Kaya'nın, Kültür Merkezi önüne dikilen Ozanlar Anıtını 5'ten ziyade kişi ile tahrip etmek, görevli Valiye cebir şiddetle hakaret etmekten eylemlerine uyan TCK 516/3, 517, 522, 266/3, 269. madde uyarınca cezalandırılması,

9. Cafer Tayyar SOYKÖK, Çetin ASAMAKA, Süleyman KURŞUN, Mustafa DÜRER, Haydar ŞAHİNOĞLU, Nevzat AYDIN, Ahmet ONAR, Orhan DEMİR, Ünal BERKA, Osman DÜZARDIÇ, Kerim KÜÇÜKKÖSEM, İlhami ÇALIŞKAN, Eren CEYLAN, Mehmet DEMİR, Serhat ÖZGENTÜRK, Osman ÇIBIKÇI, Ramazan ÖNDER, Tekin ARIS, Özkan DOĞAN'ın topluluk içerisinde sürekli yinelenen içeriği itibarıyla, ciddi korku ve endişe doğurucu nitelikli, zarar gören tarafından da duyulan "Sivas Aziz'e Mezar Olacak" şeklindeki sözleri söylemekten eylemlerinin uyduğu, TCK 191/2. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

10. Yalçın KEPENEK'in, olaylar sırasında bilahare tahrip edilen Kültür Merkezi önündeki Ozanlar Anıtı'nın yıkılması yönünde söylediği ve sürekli yinelediği "Heykel yıkılsın" şeklindeki sözlerinin, bilahare tahrip edenler üzerinde topluluğun psikolojisi, saldırganlığı, zaptedilemezliği nazara alındığında etkili olduğu görülmekle, eyleminin uyduğu, TCK 65/1. madde yoluyla 516/3, 517, 522 ve "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki içeriği itibarıyla, ciddi korku ve endişe doğurucu nitelikli zarar gören tarafından da duyulan sürekli yinelediği sözleri nedeni ile uyduğu TCK 191/2. madde uyarınca cezalandırılması,

11. Hayrettin YEĞİN, Murat ÇANAKLITAŞ ve Alim ÖZHAN'ın oteli taşlamak suretiyle 5'ten çok kişi ile birlikte zarar vermek, zarar gören tarafından da duyulur şekilde, topluluk içerisinde ciddi korku ve endişe verici nitelikte "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki sözleri sürekli yinelemekten eylemlerinin uyduğu, TCK 516/ilk, 517, 522 ve 91/2. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

12. Özyay KARATÜRK ve Yusuf Ziya ELİŞ'in görevli Valiye cebir şiddetle içeriği itibarıyla, onur kırıcı nitelikli "Şeytan Vali" şeklindeki sözleri sürekli yineleyip, zarar gören tarafından da duyulur şekilde, topluluk içerisinde ciddi korku ve endişe verici nitelikteki "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki sözleri sürekli bağırarak yinelemekten, eylemlerinin uyduğu, TCK 266/3, 269 ve 191/2. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

13. Metin CEYLAN ve Muammer ÖZDEMİR'in, onur kırıcı nitelikli "Şeytan Vali" şeklindeki sürekli yineledikleri sözlerden dolayı, eylemlerinin uyduğu, TCK 266/3, 269. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmaları,

14. Yılmaz CEYLAN'ın, "Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki, ciddi korku ve endişe doğurucu nitelikli, zarar gören tarafından da duyulan topluluk içerisinde sürekli yineleyip bağırdığı sözlerden dolayı, eyleminin uyduğu TCK 191/2. madde uyarınca cezalandırılması,

Emanetteki kanıtların dosyasında muhafazasına karar verilmesi,

Sanıkların tutuklulukta geçirecekleri süreler ile gözaltında geçirdikleri sürelerin, TCK 40. maddesi uyarınca verilecek cezalarından düşürülmesi,

Kamu adına düşünülür ve istenilir. 22.07.1993

F. Murat AKKUŞ 21419
Cumhuriyet Savcısı
İmza

NOT: Sanıklar hakkında 2911 Sayılı Yasaya aykırılık eylemlerinden dolayı bu yasanın 35. maddesi hükmü gereği tefrikan Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılmıştır.

TC
SİVAS CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO: 1993/2460
ESASNO: 1993/903
İDDİANO:1993/523

Tutuklu
Yargılaması 3005
Sayılı Kanuna tabidir.

İDDİANAME
SİVAS ASLİYE CEZA MAHKEMESİNE

DAVACI: K. H.

SANIKLAR:

1. Cafer ERÇAKMAK: Hasan ve Zekiye oğlu, 1939 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mah. nüf. kayıtlı olup, Sivas Belediyesi Meclis Üyesi. Halen FİRAR, Gıyabi Tutuklu.

2. Yunis KARATAŞ: Ahmet ve Nedim oğlu, 1969 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mah. nüf. kayıtlı olup, halen FİRAR, Gıyabi Tutuklu.

3. Cafer Tayyar SOYKÖK: Mehmet ve Elbiye oğlu, 1954 doğumlu, Şarkışla İlçesi, Naksutlu Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Sivas Paşabey Mah. 3. Sok. Cumhuriyet Apt. D: 2'de oturur, halen Tutuklu.

4. Halil İbrahim DÜZBİÇER: Tufan ve Rabia oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 6. Sok. No: 57'de oturur, halen Tutuklu.

5. Muhsin ERBAŞ: Ahmet ve Fatma oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Savcun Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Altıntabak Mah. 5. Sok. No: 58'de oturur, Tutuklu.

6. Ömer Faruk GEZ: İbrahim ve Mergube oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı Mah. 6. sk. No: 83 adresinde oturur, Tutuklu.

7. Nevzat AYDIN: Mehmet ve Ümmühan oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Merkez Damalı Köyü nüf. kayıtlı olup, Esentepe Mah. Türkîş Blokları A Bl. 1. Giriş No: 3'de oturur, halen Tutuklu.

8. Latîf KARACA: Süleyman ve Ayşe oğlu, 1945 doğumlu, Sivas Söğütçük Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Altıntabak Mah. 24. Sok. No: 1 de oturur, Tutuklu.

9. Çetin ASAMAKA: Kadir ve Fatma oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mah. nüf. kayıtlı olup, Gülyurt Mah. 3. Sok. No: 23 de oturur, halen Tutuklu.

10. Harun GÜLBAŞ: Hasan ve Adile oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Ece Mah. Nüf. kayıtlı olup, Akdeğirmen Mah. 23. Sok. No: 5'de oturur.

11. Bekir ÇINAR: Hasan ve Sündüz oğlu, 1973 doğumlu, Almus İlçesi Babaköy nüf. kayıtlı olup, halen Sivas Sularbaşı Mah. Vali Varinli Cad. No: 3'de oturur, Tutuklu.

12. Süleyman KURŞUN: Abuzer oğlu, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhân İlçesi Başpınar nüf. kayıtlı olup, halen Sivas Çiçekli Mah. 3. Sok. No: 54'te oturur, Tutuklu.

13. Adem KOZLU: Hüseyin oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 16. Sok. No: 27'de oturur, Tutuklu.

14. Tufan CAYMAZ: Musa oğlu, 1969 doğumlu, Sivas 4 Eylül Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 28. Sok No: 44'te oturur, Tutuklu.

15. Ali KURT: Feyzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Çayboyu Mah. nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 21. Sok. No: 122'de oturur.

16. Metin YOKUŞ: Osman oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Hayranlı Köyü nüf. kayıtlı. Sivas Türk-İş Blokları 1. Giriş No: 4'te oturur. Tutuklu.

17. Ahmet KAŞKAYA: Şakir oğlu, 1943 doğumlu, Sivas Yenidoğan Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 3. Sok. No: 25'de oturur, halen Tutuklu.

18. Emin BOZKURT: Şevki oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Bostankaya nüf. kayıtlı olup, Karşıyaka Mah. 85. Sok. No: 7'de oturur, halen Tutuklu.

19. Mustafa DÜRER: Sami oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mah. nüf. kayıtlı olup, Yiğitler Mah. 1. Sok. No: 61'de oturur, halen Tutuklu.

20. Yalçın KEPENEK: Yılmaz oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Örtülü-pınar Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle Gürsel Paşa Caddesi Aral Apt. B Blk. No: 1'de oturur, halen Tutuklu.

21. Ali ULUÇAY: Mustafa oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Herekli Köyü Nüf. kayıtlı olup, Aydoğan Mah. 1. Sok. No: 35'te oturur, halen Tutuklu.

22. Hayrettin YEĞİN: Recep oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Alahacı Köyü nüf. kayıtlı olup, İnönü Mah. 16. Sok. No: 37'de oturur, halen Tutuklu.

23. Murat KARATAŞ: Halil oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Yakupoğlan Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenimahalle 1. Sok No: 24'de oturur, halen Tutuklu.

24. Haydar ŞAHİNOĞLU: Abdullah oğlu, 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kandilli Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Emek Mah. 25. Sok. Aba Apt. D Blk. 2/4'de oturur, halen Tutuklu.

25. Ahmet ONAR: Mustafa oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüf. kayıtlı olup, Kaleardı Mah. Kooperatif Evler Akın Sok. No: 126'da oturur, halen Tutuklu.

26. Kemal ONAR: Mustafa oğlu, 1950 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüf. kayıtlı olup, Kaleardı Mah. 8. Sok. No: 126'da oturur, Tutuklu.

27. Ahmet Hakan ARSLAN: Mehmet oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüf. kayıtlı olup, Afyon Sok. Özlem Apt. No: 20'de oturur, halen Tutuklu.

28. Zekeriya TEKİN: Hakkı oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Küçükminare Mah. 5. Sok. No: 7' de oturur, halen Tutuklu.

29. Sedat YILDIRIM: Habib oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Bedirli Köyü nüf. kayıtlı olup, 4 Eylül Mah. 11. Sok. No: 113'te oturur. Tutuklu.

30. Orhan DEMİR: Süleyman oğlu, 1966 doğumlu, İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı ilçe Kızılırmak Mah. Yüce Sokakta oturur, halen Tutuklu.

31. Erol SARIKAYA: Maksut ve Fadime oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Hafik İlçesi Çukurbelen Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Yiğitler Mah. 3. Sok. No: 72'de oturur, halen Tutuklu.

32. Ünal BERKA: Bahattin oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı olup, Mevlana Cad. Mevlana Apt. K: 7 No: 20'de oturur, halen Tutuklu.

33. Osman DÜZARDIÇ: Mehmet oğlu, 1956 doğumlu, Sivas Gümüşdere nüf. kayıtlı olup, halen İnönü Mah. 23. Sok. No: 10'da oturur, Tutuklu.

34. Kerim KÜÇÜKKÖSEM: Mehmet oğlu, 1961 doğumlu, Konya Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Altıntabak Mah. 73. Sok. No: 14'de oturur, halen Tutuklu.

35. İlhami ÇALIŞKAN: Mustafa oğlu, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Seçenyurdu Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Akdeğirmen Mah. 17. Sok. No:163'de oturur, halen Tutuklu.

36. Ahmet Turan YALÇINKAYA: M. Nusret ve Y. Mazlume oğlu, 1934 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı olup, halen Kadı Burhanettin Mah. 8. Sok. No: 8/12'de oturur, halen Tutuklu.

37. Süleyman TOKSUN: Resul oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Aydoğan Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 45. Sok. No: 40'da oturur Tutuklu.

38. Hüseyin KAYA: Cihan oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Yıldızeli İlçesi Nevruz Köyü nüf. kayıtlı olup, Emek Mah. 45. Sok. Şenyuva Apt. C Blok K: 1'de oturur, halen Tutuklu.

39. Mehmet YILMAZ: Ahmet ve Ayşe oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Küçükminare Mah. nüf. kayıtlı olup, Gürsel Paşa Cad. Anadolu 4 Apt. K: 4 D: 7'de oturur, halen Tutuklu.

40. Vahit KAYNAR: Mahmut oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Beştepe Köyü nüf. kayıtlı. Kızılırmak Mah. 1. Sok. No: 6'da oturur, halen Tutuklu.

41. Halil KÜTÜKDE: Hüseyin oğlu, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Örenlice Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Akdeğirmen Mah. 7. Sok. Eken Apt. No: 5'de oturur, halen Tutuklu.

42. Erol YILDIZ: Ahmet oğlu, 1966 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Geynik Köyü nüf. kayıtlı olup, Çayyurt Mah. 13. Sok. No: 9'da oturur. Tutuklu.

43. Eren CEYLAN: Veysel oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüf. kayıtlı olup, Karşıyaka Mah. 18. Sok No: 2'de oturur, halen Tutuklu.

44. Mehmet DEMİR: Mustafa oğlu, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüf. kayıtlı olup, Dede-balı Mah. 1. Sok. 37/A'da oturur, halen Tutuklu.

45. Murat ÇANAKLITAŞ: Osman Oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı olup, Emek Mah. 71. Sok. İmren Apt. D3 Blk. No: 8'de oturur, halen Tutuklu.

46. Sadettin YÜKSEL: Mustafa oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı olup, Kılavuz Mah. 18. Sok. Kongre Evler A Blk. 3/9'da oturur, halen Tutuklu.

47. Mevlüt ATALAY: Bekir Sıtkı oğlu, 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kürkçüyurdu Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Kılavuz Mah. İstiklal Cad. Danışevler A1 Blk. 3/11'de oturur, halen Tutuklu.

48. Abdullah MALATYA: Mustafa oğlu, 1956 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mesudiye Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Zirai Donatım Kurumu Bölge Müdürlüğü Lojmanları No: 2'de oturur, halen Tutuklu.

49. Mustafa UĞUR YARAŞ: Fikri oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Ece Mah. nüf. kayıtlı olup, halen aynı mahalle 4. Sok. No: 9'da oturur, Tutuklu.

50. Bülent DÜĞENCİ: Hüseyin Hikmet oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle Abi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10'da oturur, halen Tutuklu.

51. Abdülkadir ARIDICI: Abdülkadir oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Güllüce Köyü nüf. kayıtlı olup, Altıntabak Mah. 12. Sok No: 58'de oturur, halen Tutuklu.

52. Ahmet Turan KILIÇ: Reşit oğlu, 1934 doğumlu, Sivas Eski Apardı Köyü nüf. kayıtlı olup, 4 Eylül Mah. 38. Sok. No: 6'da oturur, Tutuklu.

53. Özay KARATÜRK: Ali oğlu, 1971 doğumlu, Giresun İli Keşap İlçesi Bayramşah Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Menteşe İstasyon Lojmanlarında misafireten kalır.

54. Ahmet OFLAZ: Yusuf oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Çayyurt Mah. nüf. kayıtlı olup, Yenişehir Blokları Erdem Apt. No: 8'de oturur, halen Tutuklu.

55. Ali YILMAZ: Veysel oğlu, 1958 doğumlu, Kangal İlçesi Boğaz Köyü nüf. kayıtlı olup, Altıntabak Mah. 13. Sok. No: 11'de oturur halen Tutuklu.

56. Ali TEMİZ: Kaya oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 14. Sok. İşbilir Apt. B Blk. No: 1'de oturur, Tutuklu.

57. Temel TOY: Ağa oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 2. Sok. Şerbetçioğlu Apt. No: 3/8'de oturur, halen Tutuklu.

58. Özer ÇANAKLITAŞ: Osman oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı olup, Emek Mah. 7. Sok İmren Apt. 1/8'de oturur, halen Tutuklu.
59. Yusuf Ziya ELİŞ: Hüseyin ve Semiha oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Çiçekli Mah. nüf. kayıtlı olup, halen Esentepe Mah. 14. Sok. Başakevler 3/5'de oturur, Tutuklu.
60. Kazım YILDIRIM: İbrahim ve Fatma oğlu, 1944 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Kavak Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Sivas Sularbaşı Mah. 3. Sok. No: 4'te oturur, halen Tutuklu.
61. Kenan KALE: Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Alibaba Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 3. Sok. No: 7'de oturur, halen Tutuklu.
62. Hayrettin GÜL: Mahmut oğlu, 1948 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüf. kayıtlı. İnönü Mah. 22. Sok. No: 2'de oturur, halen Tutuklu.
63. Engin DURNA: İbrahim oğlu, 1974 doğumlu, Hafik Tuzhşisar Köyü nüf. kayıtlı olup, Esentepe Mah. Türk-İş Blokları E Blok 2. Giriş No: 9'da oturur, halen Tutuklu.
64. Alim ÖZHAN: Hüsnü oğlu, 1963 doğumlu, Gümüşhane İli Merkez Çayırhane Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. D: 16'da oturur, halen Tutuklu.
65. Adem BAYRAK: Sabri oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı olup, Yüceyurt Mah. Yıldırım evler B Blk. B/3'de oturur, halen Tutuklu.
66. Sadettin TEMİZ: Kaya oğlu, 1953 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 19. Sok. No: 1'de oturur, halen Tutuklu.
67. Halis DURAN: Muhlis oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Başsöğüt Köyü nüf. kayıtlı. Yenidoğan Mah. 15. Sok. No: 74'de oturur, halen Tutuklu.
68. Faruk BELKAVLİ: Cemil oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. nüf. kayıtlı olup, M. Sinan Mah. Yurdagül Evler Tan Apt. 2/17'de oturur, halen Tutuklu.

69. Harun KAVAK: Ahmet oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Çiçekli Mah. nüf. kayıtlı olup, halen Mehmetpaşa Mah. Orduevi arkasında Şahin Oto Galerisi'nde çalışır halen Çiçekli Mahallesi 3. Sok. No: 16'da oturur, Tutuklu.

70. Ekrem KURT: Cafer oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüf. kayıtlı olup, Esentepe Mah. Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 12'de oturur, halen Tutuklu.

71. Mehmet TORAMAN: Ahmet oğlu, 1938 doğumlu, Sivas Aydoğan Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 21. Sok. No: 39'da oturur, halen Tutuklu.

72. Harun YILDIZ: İrfan oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle 4. Sok. No: 32'de oturur, halen Tutuklu.

73. Zaim BAYAT: İsmail oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Sorguncuk Köyü nüf. kayıtlı olup, Emek Mah. 70. Sok. D/2 Blok No: 3/6'da oturur.

74. Serhan ÖZGENTÜRK: Eyüp oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Kovalı Köyü nüf. kayıtlı olup, Yiğitler Mah. 1. Sok. No: 58'de oturur, halen Tutuklu.

75. Osman KILIÇ: Bekir oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Çeltek Köyü nüf. kayıtlı olup, Akdeğirmen Mah. 22. Sok. No: 3'de oturur, halen Tutuklu.

76. Zafer YELOK: Hazı Mehmet oğlu, 1962 doğumlu, Sivas Durdulu Köyü nüf. kayıtlı olup, Kepenek Cad. Özcan Apt. 3/4'de oturur, Tutuklu.

77. Faruk CEYLAN: Faik oğlu, 1965 doğumlu, Tokat Merkez İhsaniye Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Türk-İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 9'da oturur.

78. Osman ÇIBIKÇI: Abdullah oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 47. Sok. No: 33'de oturur, halen Tutuklu.

79. Metin CEYLAN: Faik oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Esentepe Mah. nüf. kayıtlı olup, aynı mahalle Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 9'da oturur.

80. Etem CEYLAN: Faik oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mah. nüf. kayıtlı olup, Esentepe Mah. Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 9'da oturur.

81. Murat SONGUR: Bekir oğlu, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İnebey Köyü nüf. kayıtlı olup, Mehmet Paşa Mah. 11. Sok. No: 5'de oturur, halen Tutuklu.

82. İsmet ONAR: Hüseyin oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Şeyhçoban Köyü nüf. kayıtlı olup, Sait Paşa Cad. Göze Apt. 3/6'da oturur, halen Tutuklu.

83. Ali TEKE: Osman oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Uzuntepe Köyü nüf. kayıtlı olup, Yeşilyurt Mah. 27. Sok. No: 2'de oturur, halen Tutuklu.

84. Bülent KARAYİĞİT: Remzi oğlu, 1974 doğumlu, Uluanak Mah. nüf. kayıtlı olup, Yenimahalle 4. Sok. No: 53'de oturur. Tutuklu.

85. Fatih ERDEM: Erol oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Gökmedrese Mah. nüf. kayıtlı olup, Mevlana Cad. Güneş Evler D Blok 5/20'de oturur, halen Tutuklu.

86. Durmuş TUFAN: Ahmet oğlu, 1976 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharöz Köyü nüf. kayıtlı olup, Karşıyaka Mah. 99. Sok. No: 9'da oturur, halen Tutuklu.

87. İbrahim DURAN: Celal oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Bedirli Köyü nüf. kayıtlı olup, Türk-İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 10'da oturur, halen Tutuklu.

88. Ramazan ÖNDER: İmam oğlu, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konakyazı Köyü nüf. kayıtlı olup, Yüceyurt Mah. 10. Sok. No: 3'de oturur, halen Tutuklu.

89. Ömer DEMİR: Bekir oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Gazi Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 6. Sok. No: 17'de oturur.

90. Gazi TUFAN: Ahmet oğlu, 1971 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüf. kayıtlı olup, Karşıyaka Mah. 99. Sok. No: 9'da oturur, Tutuklu.

91. Erkan ÇETİNTAŞ: Nuri oğlu, 1979 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mah. nüf. kayıtlı olup, Yiğitler Mah. 5. Çıkmaz Sok. No: 3'de oturur, halen Tutuklu.

92. Yusuf ŞİMŞEK: Hüseyin oğlu, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Sarıyer Köyü nüf. kayıtlı olup, aynı yerde oturur. Tutuklu.

93. Yıldırım YÜKSEL: Ali oğlu, 1959 doğumlu, Sivas Yazıbaşı Köyü nüf. kayıtlı olup, aynı yerde oturur.

94. Tekin ARIS: Karabey oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mah. nüf. kayıtlı olup, Yeşilyurt Mah. 14. Sok. No: 32'de oturur, halen Tutuklu.

95. Turan KAYA: Bekir ve Adile oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mumcu Çiftliği Köyü nüf. kayıtlı olup, halen Mimar Sinan Mah. 40. Sok. No: 29'da oturur, halen Tutuklu.

96. Muammer ÖZDEMİR: Celal ve Selver oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Harmancık Köyü nüf. kayıtlı olup, Yayhabey Mah. 4. Sok. No: 19'da oturur, halen Tutuklu.

97. Faruk SARIKAYA: Maksut ve Fadime oğlu, 1972 doğumlu, Hafik İlçesi Çukurbelen Köyü nüf. kayıtlı olup, Yiğitler Mah. 3. Sok. No: 72'de oturur.

98. Özkan DOĞAN: Mecit ve Hüsne oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Yenimahalle nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 21. Sokak Sosyal Evler C-1 Blok 3/9'da oturur, halen Tutuklu.

99. Halit KARAKAYA: Mahmut ve Zeynep oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Olukman Köyü nüf. kayıtlı olup, Bahtiyar Bostan Mah. 3. Sok. No: 28'de oturur.

100. Bünyamin ELİŞ: Muhittin ve Hatice oğlu, 1972 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Subaşı Köyü nüf. kayıtlı olup, Gürsel Paşa Cad. Sefa Apt. 2/6'da oturur.

101. Adem AĞBEKTAŞ: Mehmet ve Hacer oğlu, 1966 doğumlu, Kaysei Melikgazi, Eğribucak Mah. nüf. kayıtlı olup, Sıdaş karşısı Erkan Apt. 2/3 Sivas adresinde oturur, halen Tutuklu.

102. Yılmaz CEYLAN: Mustafa ve Alime oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Durdulu Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 31. Sok No: 27'de oturur, halen Tutuklu.

SUÇ: 2911 Sayılı Yasaya Aykırı Davranış

SUÇ TARİHİ: 2.7.1993

GÖZALTINA ALINMA TARİHİ: 02.07.1993 (Sanıklar; Eren CEYLAN, Zafer DOĞAN, A. Kadir ARIDICI, Osman DÜZARDIÇ, Osman ÇIBIKÇI, Bülent KARAYİĞİT, İlhami ÇALIŞKAN, Ali KURT, Mehmet GENÇ, Halim DURAN, Halil İbrahim DÜZBİÇER)

04.07.1993 (Harun YILDIZ, Fatih ERDEM, Latif KARACA, Mevlüt ATALAY, Hayrettin YEĞİN, Murat ÇANAKLITAŞ, Özay KARATÜRK, Murat KARATAŞ, Özer ÇANAKLITAŞ, Kazım YILDIRIM, Ö. Faruk GEZ, Ali YILMAZ, Faruk BELKAVLİ, Murat SONGUR, Süleyman TOKSUN, Süleyman KURŞUN, Cafer Tayyar SOYKÖK, Mehmet YILMAZ, Ahmet OFLAZ, Sedat YILDIRIM, Vahit KAYNAR, Zafer YELOK, Bülent DÜĞENCİ, Haydar ÇEVİK, Hikmet YALÇINKAYA, Nevzat YILDIRIM (AYDIN), Mehmet DEMİR, Engin DURNA, Ekrem KURT, Metin YOKUŞ)

06.07.1993 (Bekir ÇINAR, Abdullah KAYA, Halil KÜTÜKDE, Muhsin ERBAŞ, Ruhi TAŞAR, Ali TEKE, Mustafa Uğur YARAŞ, Abdullah MALATYA, Kenan KALE, Yalçın KEPENEK, Haluk Yaşar ÖNLER, Adem KOZU, Yusuf Ziya ELİŞ, Ünal BERKA, Hüsamettin KAYA, Haydar ŞAHİNOĞLU, Ramazan ÖNDER, Saadettin YÜKSEL, KERİM KÜÇÜKKÖSEM, İsmet ONAR, Mehmet TORAMAN, Zaim BAYAT, A. Hakan ARSLAN, Ömer DEMİR, İbrahim DURAN, Faruk CEYLAN, Orhan DEMİR, Metin CEYLAN)

07.07.1993 (Osman KILIÇ, Durmuş TUFAN, Gazi TUFAN, Emin BOZKURT, A. Turan KILIÇ, Alim ÖZHAN, Hayrettin GÜL, Ali ULUÇAY, A. Turan YALÇINKAYA, Erol SARIKAYA, Saadettin TEMİZ, Ali TEMİZ hk.)

08.07.1993 (Çetin ASAMAKA, Mustafa DÜRER, Temel TOY)

09.07.1993 (Yusuf ŞİMŞEK, Tufan CAYMAZ, Harun KAVAK, Ahmet KAŞKAYA hk.)

10.07.1993 (Adem BAYRAK, Erol YILDIZ, Ahmet ONAR, Kemal ONAR, Cemal ŞİMŞEK hk.)

11.07.1993 (Erkan ÇETİNTAŞ, Zekeriya TEKİN)

12.07.1993 (Sanık Yıldırım YÜKSEL hk.)

13.07.1993 (Sanıklar; Turan YILDIZ, Faruk SARIKAYA, Özkan DOĞAN, Bünyamin ELİŞ, Halit KARAKAYA, Muammer ÖZDEMİR hk.)

19.07.1993 (Sanıklar; Yılmaz CEYLAN ve Adem AĞBEKTAŞhk.)

GIYABI TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 (Sanıklar; Cafer ERÇAKMAK, Tekin ARIS ve Yunis KARATAŞ hk.)

VİCAHİ TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 (Sanık Tekin ARIS hk.)

TUTUKLAMA TARİHİ: 19.07.1993 (Sanıklar; Turan KAYA, Özkan DOĞAN, Muammer ÖZDEMİR ve Faruk SARIKAYA hk.)

GIYABI TUTUKLAMA TARİHİ: 20.07.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA için)

VİC. TUTUKLAMA TARİHİ: 20.07.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA için.)

TUTUKLAMA TARİHİ: 22.07.1993 (Sanıklar; Yılmaz CEYLAN ve Adem AĞBEKTAŞhk.)

TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 (Diğer sanıklar için)

YAPILAN SORUŞTURMA SONUNDA:

Olayın ilgili yönleri Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığınca 1993/318 Hz. nolu evrakında soruşturulr...kla birlikte;

Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneğince 1-4 Temmuz 1993 tarihleri arasında Sivas ve Banaz'da yapılması planlanan 4. Pir Sultan Abdal Etkinlikleri nedeniyle bu dernek tarafından diğer birçok sanatçılar yanında yazar (Aziz NESİN) Mehmet Nusret NESİN'in de Sivas'a davet edildiği, davete uyararak Sivas'daki etkinliklere katılan yazar Aziz NESİN'in 1.7.1993 günü Sivas ,Kültür Merkezinde yapılan ilk gün etkinliklerinde bir konuşma yaptığı, İl Valisi'nin de aynı günlü açılışa konuştuğu,

Her ne kadar, yazıp-dağıtanları sürdürülen soruşturmada şu ana kadar tesbit edilememiş ise de, Aziz NESİN'in kamuoyunca bilinen "*Şeytan Ayetleri*" isimli eser hakkındaki düşünce ve davranışlarının bunlar üzerinde doğurduğu tepki nedeniyle bir tanesi evrak içerisinde mevcut olan daktilo ile yazılıp bilahare fotokopi ile çoğaltılan "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı, içeriği itibariyle *Aydınlık Gazetesi*'ndeki yayımlarından dolayı Aziz NESİN'in eleştirildiği, Müslümanlar imzalı bildirisinin olaydan önceki gecelerde, Aziz NESİN'in Sivas'da olduğu bilindiğinden bazı işyerlerine kapı altlarına gizlice bırakıldığı, bildiri- de özetle; "Salman RÜŞDİ' den köpek olarak bahsedilip kafir bir ülkede sokağa bile çıkmaya cesaret edemezken, onun yerli uşağı Aziz NESİN'den de köpek olarak bahsedilip, yanındaki ekibi ile birlikte şehrin valisi tarafından davet edildiği, Müslümanlarla alay edercesine şehirde dolaştığının yazılı olduğu, bildirisinin sonunda, "İslamın Peygamberini ve Kitabın izzetini korumak için bu uğurda verilecek canlarımız vardır" "Gün, Müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür", "Gün, Allah (cc) vahyi Kur'anı Kerime, Allah'ın meleklerine, Allah'ın Resulu Hz. Muhammed (Sav)'e, O'nun ailesine ve ashabına yöneltilen çirkin küfürlerin hesabının sorulma günüdür", "İman edenler Allah yolunda savaşsınlar, kafirlerde tağut yolunda savaşsınlar. O halde şeytanın dostları ile savaşın, çünkü şeytanın hilesi zayıftır (Nisa: 76) ibareleri ile Aziz NESİN'e tepki gösterilmesinin istenildiği,

Söz konusu bildirisinin 02.07.1993 günü cuma namazını müteakiben gerek Paşa Cami ve yakınındaki Meydan Cami'den çıkan topluluğun Atatürk Caddesi boyunca Valilik Binası önündeki meydana, gerekse daha değişik bir istikametteki Kale Cami'den çıkan topluluğun İstasyon Caddesi boyunca aynı meydana aynı anda yürüyüşe geçmesinden bir kısım sanıkların anlatımlarından anlaşıldığı kadarı ile, bir Amerikan Bayrağının yakılmasından, soruşturma sırasında yazılı basından

elde edilip emanette olan fotoğrafta görülen "Türkiye'de PKK, Dünyada ABD" yazılı bez pankartın açılıp yürüyüş boyunca taşınmasından, bu aşamada ayrı mekanlardaki her iki topluluğun ilk andan itibaren hep birlikte "Allahüekber", "Şeytan Aziz", "Zafer İslamın", "Şerefsiz Vali", "Vali istifa", "Müslüman Türkiye" şeklindeki sloganları hep bir ağızdan söylenmesinden de anlaşılacağı gibi toplum üzerinde etkili olduğu;

Paşa Cami ve Meydan Cami'den çıkıp Atatürk Caddesi boyunca, Kale Cami'den çıkıp İstasyon Caddesi boyunca yukarıda anılan sloganları söyleyerek gelen topluluğun güvenlik kuvvetlerince zincir oluşturulup durdurulmaya çalışılmasına, dağılmaları konusunda müteaddit imkanların yapılmasına rağmen, oluşturulan görevli zincirini yardıkları, dağılma ikazlarına uymadıkları, Valilik Binası önünde meydana toplanarak Valilik Binasının İl Valisi Ahmet KARABİLGİN'in içeride bulunduğu bir sırada başladıkları, binanın bir kısım camlarını kırdıkları, dağıtılmaya çalışıldıklarında İstasyon Caddesi başlangıcındaki görevli barikatu nedeniyle Osmanpaşa Caddesine yönelen topluluğun aynı sloganlara ilave olarak tekbir getirip, "Kahrolsun Laiklik, Şeriat İsteriz, Laik Düzen Yıkılacak, Şeriat gelecek zulüm bitecek, Sivas Aziz'e mezar olacak" şeklindeki sloganları da atarak dağılmaları konusunda yapılan ihtarlara rağmen İstasyon Caddesi'ne çıkıp, buradan etkinliklerin bir bölümünün yapıldığı Kültür Merkezi binasının önüne geldikleri, etkinlikleri izlemek için binada bulunanlarla, çatışmalarının güvenlik kuvvetlerince engellendiği, aynı topluluğun İstasyon Caddesi üzerinde tekrar aynı sloganlarla Valilik Binası önüne geldiği, burada da aynı sloganları atan topluluğun dağılma ikazlarına uymayarak tekrar İstasyon Caddesi üzerinden Kültür Merkezi önüne ulaştığı, bu ikinci gelişte Kültür Merkezinin camlarının atılan taşlarla kırıldığı, etkinlikler nedeniyle Kültür Merkezi bahçesine dikilen "Ozanlar Anıtı"nın taş ve kazma ile kısmen tahrip edildiği güvenlik görevlilerinin zor kullanması nedeniyle Kültür Merkezinde bulunan topluluğun bu toplulukla karşılaşması ve çatışmasının engellendiği, topluluğun bu kez tekrar İstasyon Caddesi üzerinde Valilik önüne, oradan da Aziz NESİN ve yukarıda Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne düzenlenen iddianamede zarar görenler olarak gösterilenlerle, ölenlerin bulunduğu Madımak Oteli'nin çevresine saat 16.30-17.00 sularında toplandıkları,

Topluluğun burada da dağılmadığı, Otel'in yakılması anına kadar sloganların atıldığı,

Anlatılmaya çalışıldığı gibi izinsiz kanuna aykırı başlayan bu toplantı ve gösteri yürüyüşüne tüm sanıkların evrak içerisindeki her biri ile ilgili tanıkların anlattığı zaman ve mekanlarda katıldıkları, dağılma ikazlarına uymadıkları, fotoğraflardan, süreklilik arzeden video bant görüntülerinden de açıkca görüldüğü gibi, görevlilere cebir ve şiddetle saldırı ile mukavemette buldukları, nitekim dağıtılmalarının Madımak Otel'i'nin yangınına müteakip polis ve askerlerin ikaz ateşleri ile mümkün olabildiği yolunda kanıtlar olduğu görüldüğünden,

2911 Sayılı Yasanın 35. maddesi gereğince 3005 Sayılı Yasa hükümleri uyarınca yargılanmaları,

Eylemleri sabit olduğunda, uyduğu 2911 Sayılı Yasanın 32/1-3. madde uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilmesi kamu adına düşünülür ve istenilir. 22.07.1993

F. Murat AKKUŞ 21419
Cumhuriyet Savcısı
İmza

TC
KAYSERİ
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

Hz. No: 1993/318

Ek İddianame

20.7.1993 gün ve 1993/318 Hz. 1993/170 Es. sayılı İddianameye,

E K İ D D İ A N A M E

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA
KAYSERİ

DAVACI: K. H.

SANIKLAR:

1. Bünyamin ELİŞ: Muhittin oğlu, 1970 doğumlu, Hafize'den olma, Sivas İli Yıldızeli İlçesi Subaşı Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Gürselpaşa Cad. Sefa Apt. 2/6'da oturur. Sivas Cezaevinde Tutuklu.

2. Halit KARAKAYA: Mahmut oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Merkez Olukman Köyü nüf. kayıtlı olup, Bahtiyarbostan Mahallesi 3. Sokak No: 28'de oturur. Sivas Cezaevinde Tutuklu.

3. Özkan DOĞAN: Necip oğlu, Hüsne'den olma, 1971 doğumlu, Sivas İli Yenimahalle nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 21. Sokak Eserler D Blok 3/9'da oturur. Sivas Cezaevinde Tutuklu.

4. Faruk SARIKAYA: Maksut oğlu, Fadime'den olma, 1972 doğumlu, Hafik İlçesi Hanzar Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Yiğitler Mahallesi 2. Sokak No: 72'de oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

5. Muammer ÖZDEMİR: Celal oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Harmançık Köyü nüf. kayıtlı olup, Yahya Bey Mah. 4. Sokak No: 19'da oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

6. Turan KAYA: Bekir oğlu, Adile'den olma, 1973 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mumcuçiftliği Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Mimar Sinan Mah. 40. Sokak No: 29'da oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

7. Yılmaz CEYLAN: Mustafa ve Alime'den olma, 1965 doğumlu, Sivas Merkez Durdulu Köyü nüf. kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 31. Sokak 27'de oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

8. Adem AĞBEKTAŞ: Mehmet oğlu, Hacer'den olma, 1966 doğumlu, Kayseri İli Melikgazi İlçesi Eğribucak Mah. nüf. kayıtlı olup, Sivas Kılavuz Mahallesi Sidaş karşıtı Erkan Apt. 2/3'de oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

SUÇ: 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na Muhalefet

SUÇ TARİHİ: 2.7.1993

GÖZALTINA AL. TAR.: 13.0.1993 (Turan KAYA, Faruk SARIKAYA, Özkan DOĞAN, Bünyamin ELİŞ, Halit KARAKAYA ve Muammer ÖZDEMİR haklarında)

19.7.1993 (Sanık Yılmaz CEYLAN ve Adem AĞBEKTAŞ hk)

TEVKİF TARİHİ: 19.7.1993 (Turan KAYA, Özkan DOĞAN, Muammer ÖZDEMİR ve Faruk SARIKAYA haklarında)

22.7.1993 (Yılmaz CEYLAN ve Adem AĞBEKTAŞ haklarında)

G. T. TARİHİ: 20.7.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA haklarında)

VİCAHİ T. T.: 20.7.1993 (Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA haklarında)

KANUN MADDESİ: 3713 Sayılı Kanununun 7/1-2 ve TCK'nın 40. maddesi.

KANITLAR: Mahkememizin 1993/175 esasında kayıtlı, daha önce açılan diğer sanuklarla ilgili dava dosyası içerisindeki kanıtlarla teşhis tutanakları, fotoğraftan teşhis ve tesbit tutanakları dolanbaçlı kabullenme, açık kabullenme, tanık anlatımları, ve tüm dosya kapsamı,

TANIKLAR: Şahsettin DAĞ, Recep CÜCÜ, İzzet KARADAĞ, Erol GÖL, İbrahim BOLATER, Halit GÜVEN, Ali ÇİLEK, Mehmet Teyfik DİŞÇİ ve Hüseyin KILIÇ.

2.7.1993 günü Sivas'ta "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı ve "Müslümanlar" imzalı bildirimlerin atılıp, kendine Müslümanlar adını veren örgütün hesap sorma günü olarak halka ilettiği görüşler doğrultusunda tepkileri dile getirmek için yapılan izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşünde "Allahuekber", "Vali İstifa", "Şeytan Vali", "Şeytan Aziz", "Sivas Aziz'e mezar olacaktır", "Kafirler içeride onları yakacağız, Laiklik gidecek şeriat gelecek, Müslüman Türkiye, Şeriat gelecek zulüm bitecek, Laikliğe son, Laik düzen yıkılacak, Türkiye Müslümandır, Müslüman kalacaktır, Yaşasın şeriat, Şeriat isteriz, Tek yol İslam, Asker dinsize siper olamaz, Kahrolsun laiklik, Asker Bosna'ya, Kuran'a uzanan eller kırılmalı, Kanımız aksada zafer İslamın" diyerek slogan atıp Yedibuçuk saat boyunca Sivas'ta gösteri yapıp Müslümanlar isimli örgüte katılıp bu örgütün Sivas'ta propagandasını yapan 94 sanık hakkında daha önce başsavcılığımızın, 20.7.1993 gün ve 1993/318-170-159 sayılı iddianamesi ile haklarında dava açılan sanıklar hakkında ki dosya mahkememizin 1993/175 esasına kayıtlı, ve derdestir.

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 22.7.1993 tarih ve 1993/2212 hazırlık sayılı görevsizlik kararı ekinde gönderilen, yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkında düzenlenen dosya incelendi.

Yukarıda açık kimliği yazılı tüm sanıkların, suç tarihi olan 2.7.1993 günü Sivas'ta, daha önceki iddianamede açıklandığı üzere, yukarıda yazılı sloganları atıp, yedibuçuk saat boyunca Sivas'ta gösteri yapıp, Müslümanlar isimli örgüte katıldıkları ve bu örgütün Sivas'ta propagandasını yürüyüş sırasında sarfettikleri "Allahuekber, Şeytan Aziz Sivas Azize mezar olacak, Kafirler içeri de, onları yakacağız, Laiklik gidecek şeriat gelecek, Müslüman Türkiye, Şeriat gelecek zulüm bitecek, Laikliğe son, Laik düzen yıkılacak, Türkiye Müslümandır Müslüman kalacak, Yaşasın şeriat, Şeriat isteriz, Tek yol İslam, Asker dinsize

siper olamaz, Kahrolsun laiklik, Kuran'a uzanan eller kırılınsın, Kanımız aksa da Zafer İslamın" sözleriyle bu örgütün propagandasını yaptıkları, böylece Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet suçunu işledikleri yukarıda yazılı kanıtlardan anlaşılma;la;

Dosyanın evveliyatı ile birleştirilerek, duruşmalarının mahkeme-mizde yapılarak sanıkların müsnet suçtan eylemlerine uyan, 3713 S.K. nun 7/1-2, TCK'nın 40. maddeleri uyarınca ayrı ayrı cezalandırılmala-rına karar verilmesi kamu adına talep olunur. 3.8.1993

Fevzi ELMAS
Devlet Güvenlik Mahkemesi
Cumhuriyet Başsavcısı
20654

TC
SİVAS CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI

HAZIRLIK NO: 1993/2212

ESAS NO: 1993/902

İDDİA NO: 1993/84

22.07.1993 gün ve 1993/902-84 Sayılı İddianameye
EK İDDİANAME

SİVAS AĞIR CEZA MAHKEMESİ'NE

DAVACI: K. H.

SANIK: Hasan Basri KOÇ: M. Sabri oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Bademkaya Köyü nüf. kayıtlı olup, Yüceyurt Mahallesi 7. Sokak No: 45'te oturur. Halen Tutuklu.

SUÇ: Yangın çıkartmak suretiyle birden fazla kişinin ölümüne ve yaralanmasına sebebiyet vermek suçuna teşvik.

SUÇ TARİHİ: 02.07.1993

GÖZALTI TARİHİ: 09.08.1993

TEVKİF TARİHİ: 11.08.1993

HAZIRLIK EVRAKI İNCELENDİ:

22.07.1993 gün ve 1993/2212 Hz. 1993/902 esas, 1993/84 sayılı iddianame ile 78 sanık hakkında mahkemenize açılan iddianameye konu olay nedeniyle,

Yukarıda açık kimliği yazılı sanık Hasan Basri Koç'un da, olay günü söz konusu iddianamenin 6. şıkında açıklandığı üzere eylemleri otel önündeki barikatı zorlayıp delmeye çalışmak ve bilahare yakmak eylemlerini gerçekleştiren sanıkların eylemlerine taşkınlığı, saldırganlığı, zaptedilemezliği açıklanmaya çalışılan toplum içerisinde neticeye etkili olması nazara alındığında asli faillerin fiillerine, TCK 65/1. madde tarifini bulan suç işlemeye teşvik ve suç irtikap kararını takviye olarak kabulü ile eylemlerinin uyduğu, TCK 65/1. madde yolu ile 450/6, 62. madde uyarınca,

Yargılanmasının yapılarak suçu sabit olduğunda cezalandırılmasına karar verilmesi iddia olunur. 12.08.1993

M. Nuri YALINALP 23150
Cumhuriyet Savcısı

NOT: Sanık hakkında evrak tefrik edilerek Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne ve DGM Kayseri C. Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI

Sayı: 965

Ankara: 17.8.1993

ADALET BAKANLIĞI'NA ANKARA

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 37 vatandaşımızın ölümü ile sonuçlanan olaylarla ilgili olarak birliğimizin düşünce ve girişimlerini içeren "Kamuoyu Duyurusu" ilişikte sunulmuştur.

Anılan duyurunun 3. sayfasının ilk paragrafında da belirtildiği gibi, davaların "Amme Emniyeti" yönünden nakli kaçınılmaz görülmektedir.

Kayseri DGM'de, Sivas Ağır Ceza Mahkemesinde ve Sivas Asliye Ceza Mahkemesinde açılmış olan davların Ankara'ya naklinin istenmesi için gereken girişimde bulunulmasını takdirlerinize sunarım.

Saygılarımla,

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV

Eki: 17.8.1993 tarihli "Kamuoyu Duyurusu"

KAMUOYUNA DUYURU

Sivas'ta pek çok ölüme yolaçan olaylarla ilgili olarak 5.7.1993 tarihinde Türkiye Barolar Birliği'nce yapılan açıklamada aynen "Olay, laikliğe, Cumhuriyete ve demokratik hukuk devletine başkaldırıdır." denilmişti.

Kayseri DGM'de açılan davanın iddianamesinde, "Cumhuriyetin niteliklerini, laik düzeni değiştirmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak, temel hak ve hürriyetleri yok etmek" suçlarının işlendiği yazılıdır.

Sivas Ağır Ceza Mahkemesinde de, 35 kişiyi birlikte, yanıcı-patlavıcı madde ile yangın çıkartarak öldürmek ve 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye tam kalkışmak suçlarından 78 sanık hakkında dava açılmıştır. Ayrıca, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'nde Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa aykırı davranış nedeniyle 102 sanık hakkında dava açılmıştır.

Toplantımızın ve duyurumuzun amacı, anılan davalarla ilgili beyanda bulunmak değildir. Bağımsız mahkemelerimiz, gereken yargılamayı yapacak, adaleti gerçekleştireceklerdir.

Sayılan davaların iddianamelerinde Sivas Sokaklarında 7,5 saat süre ile "Yaşasın Hizbullah, Laiklik gidecek, şeriat gelecek, Laikliğe son, Laik düzen yıkılacak" şeklinde bağırıldığı belirtilmektedir.

Olayların temelinde, değişik nedenler, bahaneler, tahrikler aramak yanlış, boşunadır. Olaylar Cumhuriyet'in 70. yılında, onun en temel ilkesi olan Laikliğin kimi çevrelerce ve kişilerce hala özümsemişmediğini kanıtlamaktadır. Sokaklara dökülenler, "Şeriat isteriz" diye bağırınlar ve onları kışkırtınlar, laiklik ilkesini geriletip dışlamayı, ulusumuzu ortaçağ karanlığına çekmeyi, ümmet yapmayı düşlemekte, demokratik hukuk devletini yıkıp teokratik devlet kurmayı amaçlamaktadırlar.

23 Nisan, 19 Mayıs ve 29 Ekim'i "Kara Günler" olarak niteleyenlere, demokrasiden "Yıkılması Gereken Put" şeklinde söz edenlere sokaklarda "Şeriat isteriz, laik düzen yıkılacak!" diye bağırınlar siyasi hesaplarla gözyumulmamalıdır. Laikliğin zedelenmesine, şeriat avazelerine "Bunlar masun inanç patlamalarıdır" diye gözyumuldukça

demokrasi, Cumhuriyet ve laiklik düşmanlarının, teokratik devlet özlemcilerinin cesaretleri artacak, yeni eylemler gerçekleştireceklerdir.

Cumhuriyetin başlangıcında Kubilay'ı kesenler, Muammer Aksoy, Çetin Emeç, Bahriye Üçok, Uğur Mumcu'yu öldürenler Sivas'ta 37 kişiyi yakanlar, aynı zincirin halkalarıdır. Bu zincir kırılmadıkça ülkemiz daha vahim olaylara gebedir.

Devletin, yasama, yürütme ve yargı erkleri Cumhuriyetin temel ilkelerini korumakla yükümlüdür; Bu ilkelerden ödün veremezler, ödün verilmesine seyirci kalamazlar. Türkiye Barolar Birliği, Anayasa'da belirtilen, kanunla kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Cumhuriyetin temel niteliklerinden ödün vermemiştir. Bu niteliklerin, devrimlerin ve demokrasinin özü olan laiklik ilkesinin zedelendiği, yıkılmak istendiği yerde tarafsız kalamaz.

Sivas olayları nedeni ile topluma sürülen kara lekeyi silemeyiz, ölenlerin yakınlarının tarifsiz acılarını dindiremeyiz, ölenleri geri getiremeyiz; ama hiç olmazsa laiklik yolunda ölümü göze alanların anularına ve ölüme yiğitçe yürüyüşlerine sahip çıkalım. Toplumun ve anayasal kuruluşların, yakılarak öldürülen 37 vatandaşımıza karşı utancı, borcu ve görevleri vardır.

Bu görev bilinci ile Türkiye Barolar Birliği Sivas'taki "Kültür Etkinlikleri"ni düzenleyen Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneğinin ve ölenlerin yakınlarının da isteklerini gözönünde bulundurarak 2 Temmuz Sivas Olayları ile ilgili açılmış ve açılacak davalarda her türlü hukuki yardımı ve danışmanlığı yapmaya karar vermiştir.

Davalar nedeni ile ilk yapılması gereken şey, tahkikatın her türlü etki ve şüphe söylentilerinden uzak, özgürce, hukukun üstünlüğüne ve yargının bağımsızlığına yakışır bir şekilde yapılmasını sağlamaktır. Bu konu hem dava emniyeti, hem yargıç, savcı ve avukatlar, hem sanıklar, hem de ölenlerin yakınları yönünden fevkalade önemlidir. Bunun için yetkili hakim veya mahkemelerin, davaların başka yerde görülmesi için nakline karar vermelerini beklemeden Adalet Bakanlığı, sür'atle "Amme Emniyeti" için davaların naklini istemelidir.

Türkiye Barolar Birliği, yukarıda belirtilen hukuki yardım ve danışmanlığı planlamak, uygulamak, Barolar ve meslektaşlarla sürekli iletişim içinde olarak çalışmak üzere bir komisyon kurmuştur. Anılan komisyon, Ankara Barosu Başkanı Avukat Erdal MERDOL, Sivas Barosu Başkanı Avukat Yaşar YAKIN, Türkiye Barolar Birliği Sayman Üyesi Avukat Hakkı Süha OKAY, Ankara Barosu Genel Sekreteri Avukat Sami KAHRAMAN, Yönetim Kurulu Üyesi Avukat Kemal AKKURT, Avukat Halit ÇELENK, Avukat Eralp ÖZGEN, Avukat Şenal SARIHAN, Avukat Mehdi BEKTAŞ, Avukat Necati YILMAZ, Avukat İsmail Hakkı KONAR, Avukat Metin KARADENİZ, Avukat Ali SARIGÜL, Avukat Süleyman ATEŞ ve Avukat Veli DEVECİOğLU'ndan oluşmaktadır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Avukat Önder SAV
İmza

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ BAŞKANLIĞI
Ankara, 17.8.1993

BARO BAŞKANLIĞI

GENELGE NO: 966/42

2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta cereyan eden ve 37 vatandaşımızın ölümüne neden olan olaylarla ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği'nin 17.8.1993 tarihli "Kamuoyu Duyurusu" ilişikte sunulmuştur.

Duyuruda sözü edilen Komisyonumuz'un başkanlığını Ankara Barosu Başkanı Av. Erdal MERDOL yürütecektir. Sivas olayları nedeniyle açılmış olan davalarda ölenlerin yakınlarının müdahil vekilliğini üstlenmek isteyecek olan meslektaşlarımızın ve katkıda bulunacak olan barolarımızın Ankara Barosu Başkanı Sayın Av. Erdal MERDOL ile süratle temasa geçmeleri uygun olacaktır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanı
Av. Önder SAV

EKİ:

- 17.8.1993 "Kamuoyu Duyurusu" metni.
- 16-17.8.1993 tarihli "Basın Bülteni"

TC
ADALET BAKANLIĞI
CEZA İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

B. 03 O. CİG. 0.00.000.0 - 1.160.28.1993 17.08.93 - 033852

ANKARA

Konu: Dava Nakli

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA

Birlikte 35 kişiyi öldürmek, 45 kişiyi öldürmeye tam kalkışmak, Toplu ızrar, yanıcı ve patlayıcı madde atmak ve görevli memura ölümle tehdit suçlarından tutuklu sanık Cafer ERÇAKMAK ve 77 arkadaşı haklarındaki Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91,

2911 sayılı Toplantı Ve Gösteri Yürüyüşleri hakkındaki kanuna muhalefet suçlarından sanık Cafer ERÇAKMAK ve 101 arkadaşları hakkındaki Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302,

Esas sayılarında kayıtlı, davalar ile ilgili olarak Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan alınan 29.7.1993 tarih ve 3/1445 sayılı ve 10.8.1993 tarih ve 3/1445 sayılı yazılarında, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen ve 37 kişinin ölümü, 45 kişinin de yaralanması ile sonuçlanan olaylarla ilgili olarak Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nca ve Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığı'nca birlikte yürütülen tahkikat sonucunda, 78 sanık hakkında 22.7.1993 gün ve 1993/902 esas, 1993/84 sayılı iddianame ile Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne, 22.7.1993 gün ve Haz. 1993/2212 sayı ile Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne ve 102 sanık hakkında da 22.7.1993 gün ve 1993/903 esas, 1993/523 sayılı iddianame ile de Sivas İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'ne ayrı ayrı kamu davalarının açılmış olduğu, halen 101 sanık Sivas E. Tipi Kapalı cezaevinde tutuklu bulunduğu,

Tutuklu sanık sayısının çokluğu nedeniyle ve sanıkların yakınlarının Sivas'ta olmaları sebebiyle, duruşmalara gidiş ve gelişlerde karga-

şa çıkması ve kamu güvenliğini bozacak müessif olayların emniyet ve asayiş kuvvetlerince önlenememe olasılığı da bulunduğundan, bölgenin hassasiyeti de dikkate alınarak Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91 ve Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302 esas sayılarında kayıtlı, kamu davalarının CUMK'nin 14/son maddesi gereğince bir başka yer Ağır Ceza ve Asliye Ceza Mahkemeleri'ne nakillerinin talep olduğu, konuya ilişkin olarak Sivas Valiliği'nin 28.8.1993 gün ve 1712 sayılı yazısında da, aynen,

“2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylardan sonra şehirde alınan güvenlik önlemleri hissettirilmeden devam ettirilmektedir.

Ancak olayın vüs'ati, tutuklu bulunan sanık sayısının çokluğu, keza sanıkların yakınlarının çok olması nazara alırsa, duruşmalara gidiş gelişlerde güvenlik açısından sakıncalar olacağı ve kargaşa yaratacağı umulmaktadır.

Her ne kadar güvenlik önlemleri devam ettirilmekte ise de; kamu güvenliğinin bozulmaması ve yeni olaylara meydan verilmemesi için Sivas Ağır Ceza Mahkemesi ile Sivas Asliye Ceza Mahkemeleri'ne 1993/902 Esas, 93/84 sayı ile ve 1993/903 Esas 993/523 sayı ile açıldığı anlaşılan kamu davalarının başka mahalle nakil edilmelerinin yerinde olacağı Valiliğimizce uygun mütalâa edilmektedir.”

Denilmektedir.

Bu itibarla; Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91 ve Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302 esas sayılarında kayıtlı, kamu davalarının CMUK'nin 14/Son maddesi uyarınca amme emniyetinin muhafazası yönünden başka bir yer Ağır ve Asliye Ceza Mahkemesi'ne nakledilmelerinin istenmesi ve sonucundan bilgi verilmesine müsaadeleri rica olunur.”

M. Seyfi OKTAY
Bakan
İmza

TC YARGITAY
10. CEZA DAİRESİ

Esas No: 1993/8899
Karar No: 1993/8503
Tebliğname No: ND/70083

YARGITAY İLAMI

Adalet Bakanı'nın 17.8.1993 gün ve 033852 sayılı yazısında;

"Birlikte 35 kişiyi öldürmek, 45 kişiyi öldürmeye tam kalkışmak, toplu ızrar, yanıcı ve patlayıcı madde atmak ve görevli memuru ölümle tehdit suçlarından tutuklu sanık Cafer ERÇAKMAK ve 77 arkadaşı haklarındaki Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91,

2911 Sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri hakkındaki kanuna muhalefet suçlarından sanık Cafer Erçamak ve 101 arkadaşları hakkındaki Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302,

Esas sayılarında kayıtlı, davalar ile ilgili olarak Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan alınan 29.7.1993 tarih ve 3/1445 sayılı, 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen 37 kişinin ölümü, 45 kişinin de yaralanması ile sonuçlanan olaylarla ilgili olarak Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nca ve Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığı'nca birlikte yürütülen tahkikat sonucunda; 78 sanık hakkında 22.7.1993 gün ve 1993/902 E. 1993/84 sayılı iddianame ile Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'ne, 22.7.1993 gün ve Haz. 1993/2212 sayı ile Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne ve 102 sanık hakkında da 22.7.1993 gün ve 1993/903 E. 1993/523 sayılı iddianame ile de, Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'ne ayrı ayrı kamu davalarının açılmış olduğu, halen 101 sanığın Sivas E Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunduğu,

Tutuklu sanık sayısının çokluğu nedeniyle ve sanıkların yakınlarının Sivas'ta olmaları sebebiyle duruşmalara gidiş ve gelişlerde kargaşa çıkması ve kamu güvenliğini bozacak müessif olayların emniyet ve asayiş kuvvetlerince önlenememe olasılığı da bulunduğundan, bölgenin hassasiyeti de dikkate alınarak, Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91 ve Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302 esas sayılarında kayıtlı, kamu davalarının CMUK'nin 14/son maddesi gereğince bir başka yer ağır ceza ve asliye ceza mahkemelerine nakillerinin talep olduğu, konuya ilişkin olarak Sivas Valiliği'nin 28.8.1993 gün ve 1712 sayılı yazısında da, aynen,

"2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylardan sonra şehirde alınan güvenlik önlemleri hissettirilmeden devam ettirilmektedir.

Ancak olayın vüs'ati, tutuklu bulunan sanık sayısının çokluğu, keza sanıkların yakınlarının çok olması nazara alınrsa, duruşmalara gidiş gelişlerde güvenlik açısından sakıncalı olacağı ve kargaşa yaratacağı umulmaktadır.

Her ne kadar güvenlik önlemleri devam ettirilmekte ise de; kamu güvenliğinin bozulmaması ve yeni olaylara meydan verilmemesi için Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'yle Sivas Asliye Ceza Mahkemeleri'ne 1993/902 esas, 1993/84 sayı ile ve 1993/903 esas, 1993/523 sayı ile açıldığı anlaşılan kamu davalarının başka mahalle nakil edilmelerinin yerinde olacağı Valiliğimizce uygun mütalaa edilmektedir."

Denilmektedir.

Bu itibarla; Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91 ve Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302 esas sayılarındaki söz konusu kamu davalarının Ceza Yargılama Yasasının 14/son maddesi uyarınca kamu güvenliği açısından başka bir yer ağır ve asliye ceza mahkemelerine nakli isteğini içeren C. Başsavcılığının 18.8.1993 gün ve ND/70083 sayılı tebliğnamesiyle dosya daireye gönderilmekle, istek incelendi;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Adalet Bakanı'nun, kamu güvenliği nedenlerine dayanan isteği yerinde görüldüğünden, Ceza Yargılama Yasası'nın 14/son maddesi

uyarınca Sivas 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1993/91 esasına kayıtlı, kamu davasının Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'ne, Sivas 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/302 esasına kayıtlı, kamu davasının Ankara Asliye Ceza Mahkemesi'ne NAKİLLERİNE 18.8.1993 gününde adli ara vermede ivedi ve tutuklu işlere bakmakla görevli, Nöbetçi Ceza Dairesi'nce oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
S. SELÇUK

Üye
M. ERTUĞRUL

Üye
M. KABAN

Üye
E. GÜYER

Üye
G. KINIK

Kararlaştırıldı.

Yazı İşleri Müdürü
Mühür ve İmzalar

TC KAYSERİ
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ

Esas No: 1993/175
Karar No: 1993/197
İddianame Esas No: 1993/170

KARAR

Başkan: 17236
Üye: 15782
Üye: 1975/Yd-10
Savcı: 1979/Top. 43
Katip: 8

DAVACI: K. H.
SANIKLAR:

1. Halil İbrahim DÜZBİÇER: Turan ve Rabia'dan olma, 1964 doğumlu, Sivas Merkez Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 6. Sokak No: 5'de oturur. Sivas Belediyesi'nde itfaiye eri Sivas'ta Tutuklu.

2. Ali KURT: Fevzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 21. Sokak No: 122'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

3. Erkan ÇETİNTAŞ: Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Yiğitler Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı Mahalle 5. Çıkmaz Sok. No: 13'te oturur. Sivas'ta Tutuklu.

4. Durmuş TUFAN: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1976 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Karşıyaka Mahallesi 99. sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

5. Halil KÜTÜKDE: Hüseyin ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal Örenlice Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mahallesi. 7. Sok. Ekan Apt. No: 5 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

6. Hayrettin GÜL: Mahmut ve Mevlüde'den olma, 1948 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü, nüf. kayıtlı, Sivas İnönü Mahallesi 22. Sokak No: 2 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

7. Zafer YELOK: Hacı Mehmet ve Mevlüde'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Kepenek Cad. Özcan Apt. Kat: 2 No: 4 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

8. Ömer Faruk GEZ: İbrahim ve Mergube'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 6 Sokak No:83 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

9. Latif KARACA: Süleyman ve Ayşe'den olma, 1945 doğumlu, Sivas Söğütçük Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 24. Sokak No: 1 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

10. Harun GÜLBAŞ: Hasan ve Adile'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Ece Mah. nüfusuna kayıtlı, Bezirci Mah. 23. Sokak No: 5 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

11. Bekir ÇINAR: Hasan ve Sündüz'den olma, 1973 doğumlu, Almus Baba Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Sularbaşı Mah. Vali Varikli Cad. 3 Sokak No: 72 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

12. Erol SARIKAYA: Maksut ve Fadime'den olma, 1966 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

13. Mustafa Uğur YARAŞ: Fikri ve Nesrin'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 4. Sokak No: 4'te oturur. Sivas'ta Tutuklu.

14. Abdülkadir ARIDICI: Abdülkadir ve Güllü oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Güllüce Köyü nüfusuna kayıtlı, Altıntabak Mah. 12. Sokak no: 58'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

15. Ahmet Turan KILIÇ: Reşit ve Şerife'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Eskiapardı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas 4 Eylül Mah. 38. Sokak No: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

16. Faruk BELKAVLİ: Cemil ve Naciye oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı, Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Mimar Sinan Mahallesi, Yurdagül Evler Tan Apt. No: 7'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

17. Harun KAVAK: Ahmet ve Hacer'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 3. Sokak No: 16'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

18. Ekrem KURT: Cafer ve Fatma'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mahallesi Türk- İş Blokları D Blok 2. Giriş No: 12 'de oturur Sivas'ta Tutuklu.

19. Harun YILDIZ: İrfan ve Hüsne 'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 4. Sokak No: 32'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

20. Murat SONGUR: Bekir ve Ayşe'den olma, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İğnebey Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Mehmetpaşa Mah. 11. Sokak No: 5'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

21. Ömer DEMİR: Bekir ve Hüsne'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Gazi Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 6. Sokak, No: 17'de oturur. Sivas'ta oturur.

22. Muhsin ERBAŞ: Ahmet ve Fatma'dan olma, 1954 doğumlu, Savcun Köyü nüfusuna kayıtlı, Altıntabak Mahallesi 5. Sokak No: 28'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

23. Tufan CAYMAZ: Musa ve Durdu'dan olma, 1969 doğumlu, Sivas 4 Eylül Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 28. Sokak No: 44'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

24. Sedat YILDIRIM: Habib ve Hanım'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Bedelli Köyü nüf. kayıtlı, 4 Eylül Mahallesi 11. Sokak. No: 113'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

25. Saadettin YÜKSEL: Mustafa ve Şemsi'den olma, 1973 doğumlu, Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Kılavuz Mahallesi 18. Sokak Kongre Evler A Blok Kat 3/9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

26. Özey KARATÜRK: Ali ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Giresun İli Keşap İlçesi Bayramşah Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı yerde oturur. Sivas'ta Tutuklu.
27. Yusuf Ziya ELİŞ: Hüseyin ve Sema'dan olma, 1948 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mahallesi 14. Sokak Başakevler 3/5'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
28. Metin CEYLAN: Faik ve Medine'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. Türk İş Blokları 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.
29. Gazi TUFAN: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Karşıyaka Mah. 99. Sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.
30. Adem KOZU: Hüseyin ve Remziye'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 16 Sokak No: 27'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
31. Yalçın KEPENEK: Yılmaz ve Zennuriye'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Örtülüpınar Mahallesi nüf. kayıtlı, aynı mahalle Gürselpaşa Cad. Aral Apt. D. Blok No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
32. Hayrettin YEĞİN: Recep oğlu 1975 doğumlu, Sivas Alahacı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, İnönü Mahallesi 16. Sokak No: 37'de oturur. Halen Tutuklu
33. Süleyman TOKSUN: Resul ve Hatur'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 45. Sokak No: 40'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.
34. Murat ÇANAKLITAŞ: Osman ve Esme'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Emek Mahallesi 71. Sokak İrem Apt. No: B/3 Blok No: 8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
35. Mevlüt ATALAY: Bekir Sıtkı ve Ümmühan oğlu 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kürkcüyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Kılavuz Mahallesi Tanısevler A1 Blok, No: 3/11'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

36. Bülent DÜĞENCİ: Hüseyin Hikmet oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı mahalle Abdi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

37. Ahmet OFLAZ: Yusuf ve Yeter'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Çayyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yenişehir Mahallesi Erdem Apt. A Blok No: 18'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

38. Ali TEMİZ: Kaya ve Şerife'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı Mah. 19. Sokak İşbilir Apt. B/Blok No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

39. Temel TOY: Ağa ve Dürdane'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 2. Sokak Şerbetçioğlu Apt. Kat: 3/8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

40. Özer ÇANAKLITAŞ: Osman ve Esm'e'den olma, 1976 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. 71. Sok. İmren Apt. B/3 Blok No: 8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

41. Kenan KALE: Nuri ve Fatma'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı mahalle 3. Sokak. No: 17'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

42. Alim ÖZHAN: Hüsnü ve Canlar'dan olma, 1965 doğumlu, Gümüşhane İli Merkez Çayırardı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. B Blok 16'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

43. Faruk CEYLAN: Faik ve Medine'den olma, 1965 doğumlu, Tokat Merkez İhsaniye Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türk- İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

44. Etem CEYLAN: Faik ve Medine'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mah. Türk İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

45. Ali TEKE: Osman ve Fadik'ten olma, 1975 doğumlu, Sivas Uzuntepe Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yeşilyurt Mahallesi 27. Sokak No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

46. İbrahim DURAN: Celal ve Meryem'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Bedirli Nahiyesi Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Türk- İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 10' da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

47. Yusuf ŞİMŞEK: Hüseyin ve Zeynep'ten olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Sarıyar Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı yerde oturur. Sivas'ta Tutuklu.

48. Cafer Tayyar SOYKÖK: Mehmet ve Elbiye'den olma, 1954 doğumlu, Şarkışla Maksutlu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Paşabey Mahallesi Cumhuriyet Apt. 2. Sokak D: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

49. Nevzat AYDIN: Maksut ve Ümmühan'dan olma, 1974 doğumlu, Sivas Anıtlı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mahallesi Türk- İş Blokları A Blok 1. Giriş No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

50. Çetin ASAMAKA: Kadir ve Fatma'dan olma, 1958 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Gülyurt Mahallesi 3. Sokak No: 23'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

51. Süleyman KURŞUN: Abuzer ve Fatma'dan olma, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhan İlçesi Beşpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Çiçekli Mahallesi 2. Sokak No: 54'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

52. Metin YOKUŞ: Osman ve Elif'ten olma, 1975 doğumlu, Sivas Hayranlı Köyü Almusa kayıtlı, Sivas Türk-İş Blokları. B Blok 1. Giriş No: 4/2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

53. Ahmet KAŞKAYA: Şakir ve Şediye'den olma, 1943 doğumlu, Sivas Yenidoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yerde 3. Sokak No: 25'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

54. Emin BOZKURT: Şevki ve Mebahattan olma, 1967 doğumlu, Sivas Bostankaya Köyü nüfusuna kayıtlı, Karşiyaka Mahallesi 85. Sokak No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

55. Mustafa DÜRER: Sami ve Rukiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rifat Paşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yiğitler Mah. 1. Sokak No: 61'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

56. Ali ULUÇAY: Mustafa ve Zeynep'ten olma, 1959 doğumlu, Ereklı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Aydoğan Mahallesi 1. Sok. No: 35'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

57. Murat KARATAŞ: Halil ve Cennet'ten olma, 1972 doğumlu, Sivas Yıldızeli İlç. Yakupoğlan Köyü nüfusuna kayıtlı, Yeni Mahalle 1. Sokak No: 24'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

58. Haydar ŞAHİNOğLU: Abdullah ve Hatice'den olma, 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kandilli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Emek Mahallesi 23. Sokak Oba Apt. D Blok 4/2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

59. Ahmet ONAR: Mustafa ve Şerife'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı, Kaleardı Mahallesi Kooperatif Evleri 8. Sokak No: 126'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

60. Kemal ONAR: Mustafa ve Şerife'den olma, 1960 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Kaleardı Mahallesi 8. Sokak No: 126'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

61. Ahmet Hakan ARSLAN: Mehmet ve Besime'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı, Afyon Sokak Özlem Apt. No: 20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

62. Zekeriya TEKİN: Hakkı ve Müşerref'ten olma, 1966 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı, halen Küçük Minare Mah. 5. Sokak No: 7'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

63. Orhan DEMİR: Süleyman ve Müşüre'den olma, 1966 doğumlu, Sivas İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüfusuna kayıtlı, İmranlı Kızılırmak Mahallesi Yüce Sokak Bila noda oturur. Sivas'ta Tutuklu.

64. Ünal BERKA: Bahattin ve Müşerref'ten olma, 1961 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Mevlana Cad. Mevlana Apt. Kat: 7'de No: 20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

65. Osman DÜZARDIÇ: Mehmet ve Hatice'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Gümüşdere Köyü nüf. kayıtlı, İnönü Mahallesi 23. Sokak No: 10'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

66. Kerim KÜÇÜKKÖSEN: Mehmet ve Mesile'den olma, 1956 doğumlu, Konya Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Emek Mah. 73. Sok. 14'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

67. İlhami ÇALIŞKAN: Mehmet Mustafa ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Seçenyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mahallesi Kumlutarla 17. Sokak No: 163'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

68. Ahmet Turan YALÇINKAYA: Mehmet Nusret ve Fatma Mazlume'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Küçük Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Kadı Burhanettin Mahallesi 8. Sokak No: 8/12'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

69. Hüseyin KAYA: Cihan ve Hanım'dan olma, 1971 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Nevruz Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Emek Mahallesi 45. Sokak Şenoba Apt. C Blok. K: 1 Daire 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

70. Mehmet YILMAZ: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1962 doğumlu, Sivas Küçük Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Örtülüpınar Mahallesi Anadolu 4 Apt. Kat: 4 No: 7'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

71. Vahit KAYNAR: Mahmut ve Remziye'den olma, 1975 doğumlu, Sivas 5. tepe Köyü nüfusuna kayıtlı, Kızılırmak Mahallesi 1. Sokak No: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

72. Erol YILDIZ: Ahmet ve Cemile'den olma, 1966 doğumlu, Yıldızeli Geynik Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Çamlıyurt Mahallesi 13. Sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

73. Eren CEYLAN: Veysel ve Gülbahar'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Karşıyaka Mahallesi 18. Sokak No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

74. Mehmet DEMİR: Mustafa ve Nafiye'den olma, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüfusuna kayıtlı, Dedebalı Mahallesi 1. Sokak No: 37/A'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

75. Abdullah MALATYA: Mustafa ve Emine'den olma, 1956 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mesudiye Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Sivas TZDK Bölge Müdürlüğü Lojmanları No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

76. Ali YILMAZ: Veysel ve Döndü'den olma, 1958 doğumlu, Kangal İlçesi Boğaz Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mahallesi 13. Sokak No: 11'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

77. Kazım YILDIRIM: İbrahim ve Fatma'dan olma, 1944 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Kavak Köyü nüfusuna kayıtlı, halen Sivas Sularbaşı Mahallesi 3. Sokak No: 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

78. Engin DURNA: İbrahim ve Neriman'dan olma, 1974 doğumlu, Hafik Tuzluhisar Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Esertepe Mahallesi Türk-İş Blokları E Blok B 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

79. Adem BAYRAK: Sabri ve Fatma'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Üçeyurt Mahallesi Yıldırım Evler E Blok B Giriş 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

80. Saadettin TEMİZ: Kaya ve Şerif'den olma, 1963 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yer 19. Sokak No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

81. Halis DURAN: Muhlis ve Arife'den olma, 1970 doğumlu, Sivas Başsöğüt Köyü nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi, 15. Sokak No: 74'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

82. Mehmet TORAMAN: Ahmet ve Safiye'den oğlu, 1938 doğumlu, Sivas Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı yer 21. Sokak No: 39'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

83. Zaim BAYAT: İsmail ve Behuza'dan olma, 1947 doğumlu, Sivas Sorguncuk Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Emek Mahallesi, 70. Sokak B2 Blok No: 3/6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

84. Serhan ÖZGENTÜRK: Eyüp ve Nezihat'tan olma, 1970 doğumlu, Sivas Kovalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Yiğitler Mahallesi 1. Sokak No: 58'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

85. Osman KILIÇ: Bekir ve Zekiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çeltik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Akdeğirmen Mah. 23. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

86. Osman ÇIBIKÇI: Abdullah ve Yeter'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 47. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

87. İsmet ONAR: Hüseyin ve Fatma'dan olma, 1959 doğumlu, Sivas Şeyhçoban Köyü nüfusuna kayıtlı, Sayit Paşa Cad. Göze Apt. Kat 3 D: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

88. Bülent KARAYİĞİT: Remzi ve Döndü'den olma, 1974 doğumlu, Uluanak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Yeni Mahalle 4. Sokak No: 53'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

89. Fatih ERDEM: Erol ve Zehra'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Gökmedrese Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Mevlana Cad. Güneşevler D Blok Kat: 5 No: 20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

90. Ramazan ÖNDER: İmam ve Güllü'den olma, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konak Yazı Köyü nüfusuna kayıtlı, Yüceyurt Mahallesi 10. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

91. Yıldırım YÜKSEL: Ali ve Nevrezde'den olma, 1959 doğumlu, Sivas Yazıbaşı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mah. 20. Sok. No:61'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

92. Tekin ARIS: Karabey ve Güllü'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mahallesi Kütük 72 nüfusuna kayıtlı, Sivas Yeşilyurt Mahallesi 4. Sokak No: 32'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

93. Cafer ERÇAKMAK: Hasan ve Zekiye'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mahallesi K: 24 nüfusuna kayıtlı, Sivas Belediye Meclisi üyesi. Gıyabi Tutuklu.

94. Yunis KARATAŞ: Ahmet ve Nedime'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mahallesi K: 135 nüfusuna kayıtlı. Gıyabi Tutuklu.

95. Bünyamin ELİŞ: Muhittin oğlu, 1970 doğumlu, Hafize'den olma, Yıldızeli İlçesi Subaşı Köyü nüf. kayıtlı olup, Sivas Gürsel Paşa Cad. Sefa Apt. 2/6'da oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

96. Halit KARAKAYA: Mahmut oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Merkez Olukman Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Bahtiyar Bostan Mah. 3. Sokak. No: 28' de oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

97. Özkan DOĞAN: Necip ve Hüsne'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Yeni Mahalle nüfusuna kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 21. Sokak Eser Evler D Blok 3/9' da oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

98. Faruk SARIKAYA: Maksut ve Fadime'den olma, 1972 doğumlu, Hafik İlçesi Hanzar Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Yiğitler Mahallesi 2. Sokak No: 72' de oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

99. Muammer ÖZDEMİR: Celal oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Harmanlık Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Yahyabey Mah. 4. Sok. No: 19' da oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

100. Turan KAYA: Bekir ve Adile oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mumcu çiftliği nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Mimar Sinan Mahallesi 40. Sokak No: 29' da oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

101. Yılmaz CEYLAN: Mustafa ve Alime'den olma, 1965 doğumlu, Sivas Merkez Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Yenidoğan Mahallesi 31. Sokak No: 27' de oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

102. Adem AĞBEKTAŞ: Mehmet oğlu, Hacer'den olma, 1966 doğumlu, Kayseri Melikgazi İlç. Eğribucak Mah. nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Kılavuz Mah. Sıdaş Karşısı Erkan Apt. 2/3' te oturur. Halen Sivas Cezaevinde Tutuklu.

103. Hasan Basri KOÇ: M. Sabri oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Bademkaya Köyü nüfusuna kayıtlı, Yüceyurt Mah. 7. Sokak No: 45' de oturur. Halen başka suçtan Tutuklu.

104. Mehmet Ercan İLTER: Ahmet Yavuz oğlu, 1966 doğumlu, Sivas Yenimahalle nüfusuna kayıtlı, Çarşıbaşı Mah. 7. Sokak Gürtok Apt. B Blok No:1' de oturur. Başka Suçtan Tutuklu.

105. Ergün KILIÇ: Kazım oğlu, 1969 doğumlu, Bademkaya Köyü nüfusuna kayıtlı, Orhan Kurt Sitesi C Blok No: 29 'da oturur. Başka suçtan Tutuklu.

106. Adnan KEBENÇ: Mustafa ve Ayşe oğlu 1966 doğumlu, Nazilli İlç. Turan Mah. nüfusuna kayıtlı, Hikmet Işık Cad. Gerçek İkinci Apt. D: 2 Kat: 54'de oturur. Cezaevinde Tutuklu.

SUÇ: 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanuna muhalefet

SUÇ TARİHİ: 02.07.1993

TEVKİF TARİHİ: 16.07.1993 (1-91. sıradaki Sanıklar)

12.08.1993 (Adnan Kebenç hk.)

G. TEV. TAR: 16.07.1993 (Tekin ARIS, Cafer ERÇAKMAK, Yunis KARATAŞ hk)

KARAR TARİHİ: 24.08.1993

Sanıklar hakkında 3713 sayılı Kanuna muhalefet suçundan Mahkememize kamu davası açılmış ve esasa kaydı icra edilip duruşma günü tayin edilmiş ise de, Adalet Bakanlığı'nun 23.08.1993 tarihli faks yazıları okundu.

Dosya incelendi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Her ne kadar sanık Cafer ERÇAKMAK ve 105 arkadaşı hakkında 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na muhalefet kamu davası açılmış ise de;

Yargıtay Nöbetçi Ceza Dairesi'nin 23.08.1993 gün ve 1993 / 8903 - 8506 sayılı ilamı ile kamu düzeni bakımından bu davanın Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne nakline, karar verilmiş olduğu Adalet Bakanlığı'nun 23.08.1993 tarihli faks yazılarından anlaşıldığından Mahkememize açılmış olan bu davanın CMUK'nin 14. maddesi gereğince Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne nakline,

Dava dosyasına Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilmek üzere; C. Başsavcılığı'na tevdiine, 25.08.1993 tarihinde oybirliğiyle karar verildi. 25.08.1993

BAŞKAN: 17236 ÜYE: 15782 ÜYE: 1975 Yd.10 KATİP: 8

TC
ANKARA
19. ASLİYE CEZA MAHKEMESİ

SAYI: 1993/1185 Es.
1993/551 Karar

Hakim: H. Mehmet Koçak 20346
Katip: Musa Özkan
Davacı: K. H
Sanıklar:

1. Cafer ERÇAKMAK: Hasan ve Zekiye'den olma, 1939 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Kızılırmak Mahallesi K: 24 nüfusuna kayıtlı olup, Halen Sivas Belediye Meclisi üyesi ve Gıyabi Tutuklu.

2. Yunis KARATAŞ: Ahmet ve Medine'den olma, 1969 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Halil Rifat paşa Mahallesi nüfusa kayıtlı olup, halen Gıyabi Tutuklu.

3. Cafer Tayyar SOYKÖK: Mehmet ve Elbiye'den olma, 1954 doğumlu, Sivas İli Şarkışla İlçesi Maksutlu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Paşabey Mahallesi 3. Sokak Cumhuriyet Apt. B/2 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

4. Halil İbrahim DÜZBİÇER: Turan ve Rabia' dan olma, 1964 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 6. Sokak No: 57' de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

5. Muhsin ERBAŞ: Ahmet ve Fatma'dan olma, 1954 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Savsun Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Altıntabak Mahallesi 5. Sokak No: 58 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

6. Ömer Faruk GEZ: İsmail ve Mergube oğlu 1973 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Küçük Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 6. Sokak No: 83 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU: Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

7. Nevzat AYDIN: Mehmet ve Ümmühan'dan olma, 1974 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe. Damalı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Esertepe Mahallesi Türk-iş Blokları A Blok 1. Giriş, No: 3'de oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU: Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

8. Latif KARACA: Süleyman ve Ayşe'den olma, 1945 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Söğütçük Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Altıntabak Mahallesi 24. Sokak No: 1'de oturur. Sivas Cezaevi'nde Tutuklu.

9. Çetin ASAMAKA: Kadir ve Fatma'dan olma, 1958 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Demircilerardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Gülyurt Mahallesi 3. Sokak No: 23'de oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

10. HARUN GÜLBAŞ: Hasan ve Adile'den olma, 1971 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçesi Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Akdeğirmen Mahallesi 23. Sokak No: 5 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU: Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

11. Bekir ÇINAR: Hasan ve Sündüz'den olma, 1973 doğumlu, Almus İlçesi Baba Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Sularbaşı Mah. Vali Varinli Cad. No: 3 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

12. Süleyman KURŞUN: Abuzer oğlu, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhhan İlçesi Beşpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Çiçekli Mahallesi 3. Sokak No: 54 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

13. Adem KOZU: Hüseyin ve Remziye'den olma, 27.04.1971 doğumlu, Sivas İli Merkez Tatlıcak Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Yenidoğan Mahallesi 16 Sokak No: 27 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

14. Tufan CAYMAZ: Musa oğlu, 1969 doğumlu, Sivas 4 Eylöl Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 28. Sokak No: 44 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

15. Ali KURT: Feyzullah ve Arife'den olma, 18.05.1971 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Yenidoğan Mahallesi 21. Sokak No: 122 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

16. Metin YOKUŞ: Osman ve Elif'ten olma, 01.01.1975 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Hayranlı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Esentepe Mah. Türkiş Blokları 1. Giriş No: 4 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

17. Ahmet KAŞKAYA: Şakir oğlu 1943 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe yenidoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 3. Sokak No: 25 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

18. Emin BOZKURT: Şevki oğlu, 1967 doğumlu, Sivas İli Ulaş İlçesi Bostankaya Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Karşıyaka Mahallesi 85. Sokak No: 7 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

19. Mustafa DÜRER: Sami oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rıfat Paşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Yiğitler Mahallesi 1. Sokak No: 61'de oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

20. Yalçın KEPENEK: Yılmaz oğlu, 1964 doğumlu, Sivas Örtülü-pınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Gürselpaşa Cad. Aral Apt. B Blok No: 1 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

21. Ali ULUÇAY: Mustafa ve Zeynep'ten olma, 1959 doğumlu, Herekli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Aydoğan Mahallesi 1. Sokak No: 35'de oturur. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Mustafa COŞKUN, Sivas Barosu avukatlarından.

22. Hayrettin YEGİN: Recep ve Keziban'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Alahacı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli İnönü Mahallesi 16. Sokak No: 37 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

23. Murat KARATAŞ: Halil ve Cennet'ten olma, 1972 doğumlu, Sivas İli Merkez Yakupoğlan Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Yenimahalle 1. Sokak No: 24'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

24. Haydar ŞAHİNOĞLU: Abdullah oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Şarkışla İlçesi Kandilli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Emek Mahallesi 25. Sokak Oba Apt. D Blok No: 2/4'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

25. Ahmet ONAR: Mustafa ve Şerife'den olma, 1956 doğumlu, Sivas İli Merkez Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Kaleardı Mahallesi Kooperatif Evleri Akın Sokak No: 126'da ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

26. Kemal ONAR: Mustafa ve Şerife'den olma, 1960 doğumlu, Sivas İli Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Kaleardı Mahallesi 8. Sokak No: 126'da oturur. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

27. Ahmet Hakan ARSLAN: Ahmet ve Rasime'den olma, 1972 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Afyon Sokak Özlem Apt. No: 20 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

28. Zekeriya TEKİN: Hakkı ve Müşerref'ten olma, 1966 doğumlu, Sivas İli Merkez Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Küçük Minare Mah. 5. Sokak No: 7 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

29. Sedat YILDIRIM: Habib ve Hanım'dan olma, 1976 doğumlu, Sivas Merkez İlçe Bedirli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, 4 Eylül Mahallesi 11. Sokak No: 113 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

30. Orhan DEMİR: Süleyman oğlu, 1966 doğumlu, İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüfusuna kayıtlı olup, halen İmranlı Kızılırmak Mahallesi Yüce Sokakta oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

31. Erol SARIKAYA: Maksut ve Fadime'den olma, 1966 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

32. Ünal BERKA: Bahattin oğlu, 1961 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe. Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Mevlana Cad. Mevlana Apt. Kat: 7'de No: 20 de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

33. Osman DÜZARDIÇ: Mehmet ve Hatice'den olma, 1956 doğumlu, Sivas İli Gümüşdere Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli İnönü Mahallesi 23. Sokak No: 10 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

34. Kerim KÜÇÜKKÖSEN: Mehmet oğlu, 1961 doğumlu, Konya İli Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Altıntabak Mahallesi 73. Sokak No: 14 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

35. İlhami ÇALIŞKAN: Mustafa oğlu, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Seçen Yurdu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Akdeğirmen Mahallesi 17. Sokak No: 163'de oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

36. Ahmet Turan KILIÇ: M. Nusret ve Mazlume'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Merkez Küçük Minare Mah. nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Kadı Burhaneddin Mah. 8. Sokak No: 8/12 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

37. Süleyman TOKSUN: Resul oğlu, 1970 doğumlu, Sivas İli Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 45. Sokak No: 40 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

38. Hüseyin KAYA: Cihan ve Hanım'dan olma, 1971 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Nevruz Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Emek Mahallesi 45. Sokak Şenyuva Apt. C Blok. K: 1'de oturur. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

39. Mehmet YILMAZ: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1961 doğumlu, Sivas İli Küçük Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Gürsel Paşa Cad. Anadolu 4 Apt. Kat: 4 No: 7'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

40. Vahit KAYNAR: Mahmut ve Remziye'den olma, 21.01.1975 doğumlu, Sivas İli Beştepe Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Kızılırmak Mahallesi 1. Sokak No: 6 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Nil TOYDEMİR, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

41. Halil KÜTÜKDE: Hüseyin oğlu, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Akdeğirmen Mahallesi 7. Sokak Erkan Apt. No: 5 de oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

42. Erol YILDIZ: Ahmet ve Cemile'den olma, 1966 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Geynik Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas İli Çayyurt Mahallesi 13. Sokak No: 9 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

43. Eren CEYLAN: Veysel oğlu, 1971 doğumlu, Sivas İli Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Karşıyaka Mahallesi 18. Sokak No: 2 de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

44. Mehmet DEMİR: Mustafa ve Nafiye'den olma, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüfusuna kayıtlı olup, No: 37/A'da oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

45. Murat ÇANAKLITAŞ: Osman oğlu, 1972 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçesi Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Emek Mahallesi 71. Sokak İmren Apt. No: B/Blok No: 8 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Nezh ÇELİKDAĞ, Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

46. Saadettin YÜKSEL: Mustafa oğlu, 1973 doğumlu, Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Kılavuz Mahallesi 18. Sokak Kongre Evler A Blok Kat 3/9 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

49. Mustafa Uğur YARAŞ: Fikri oğlu 1961 doğumlu, Sivas İli Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 4. Sokak No: 9'da ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

50. Bülent DÜĞENCİ: Hüseyin Hikmet oğlu 1961 doğumlu, Sivas İli Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı mahalle Abdi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

51. Abdülkadir ARIDICI: Abdülkadir ve Güllü'den olma, 1965 doğumlu, Sivas İli Güllüce Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Altıntabak Mahallesi 12. Sokak No: 58 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

52. Ahmet Turan KILIÇ: Reşit ve Şerife'den olma, 1934 doğumlu, Sivas İli Merkez Eskiapardı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli 4 Eylül Mahallesi 38. Sokak No: 6'da ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

53. Özay KARATÜRK: Ali oğlu, 1971 doğumlu, Giresun İli Keşap Mahallesi Bayramşah Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Maltepe İstasyonu Lojmanlarında misafireten kalır.

54. Ahmet OFLAZ: Yusuf oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Çayyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Sivas İli Yenişehir Blk. Erdem Apt. No: 18 de oturur. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE, Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

55. Ali YILMAZ: Veysel oğlu, 1958 doğumlu, Kangal İlçesi Boğaz Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Altıntabak Mahallesi 13. Sokak No: 11 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

56. Ali TEMİZ: Kaya oğlu, 1975 doğumlu, Sivas İli Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı Mah. 14. Sokak İşbİlir Apt. B Blok No: 1'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

57. Temel TOY: Ağa oğlu, 1974 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 2. Sokak Şerbetçioğlu Apt. Kat: 3/8'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

58. Özer ÇANAKLITAŞ: Osman oğlu, 1976 doğumlu, Sivas Merkez Sularbaşı Mahallesi 7. Sokak İmren Apt. 1/8'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Nezih ÇELİKDAĞ, Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

59. Yusuf Ziya ELİŞ: Hüseyin ve Semiha'dan olma, 1948 doğumlu, Sivas İli Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Esentepe Mahallesinde 14. Sokak No: 4'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

60. Kazım YILDIRIM: İbrahim ve Fatma'dan olma, 1944 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Kavak Köyü. nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Sularbaşı Mahallesi 3. Sokak No: 4 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE, Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

61. Kenan KALE: Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 3. Sokak. No: 7 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

62. Hayrettin GÜL: Mahmut ve Mevlüde'den olma, 1948 doğumlu, Sivas Merkez Köklüce Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli İnönü Mahallesi 22. Sokak No: 2 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

63. ENGİN DURNA: İbrahim ve Neriman'dan olma, 1974 doğumlu, Hafik İlçesi Kuzhisar Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Esentepe, Mahallesi Türk-İş Blokları E Blok 2. Giriş No: 9'da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

64. Alim ÖZHAN: Hüsnü oğlu, 1963 doğumlu, Gümüşhane İli Merkez Çayırhane Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. D/16'da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

65. Adem BAYRAK: Sabri ve Fatma'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas İli Merkez Tatlıcak Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yüceyurt Mahallesi Yıldırım Evler B Blok B/3'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

66. Saadettin TEMİZ: Kaya oğlu, 1963 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 19. Sokak No: 1'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

67. Halis DURAN: Muhlis ve Arife'den olma, 1970 doğumlu, Sivas İli Merkez Başsöğüt Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yenidoğan Mahallesi, 15. Sokak No: 74 de oturur. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

68. Faruk BELKAVLİ: Cemil oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı, Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Mimar Sinan Mahallesi, Yurdagül Evler Tan Apt. No: 2/7 de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

69. Harun KAVAK: Ahmet oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Mehmetpaşa Orduevi arkasında Şahin Oto Galerisi'ni çalıştırır. Çiçekli Mahallesi 3. Sokak No: 16 da ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE, Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

70. Ekrem KURT: Cafer ve Fatma'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Merkez Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Esentepe Mahallesi Türk- İş Blokları 2. Giriş No: 12'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

71. Mehmet TORAMAN: Ahmet oğlu, 1938 doğumlu, Sivas Merkez Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 21. Sokak No: 39 da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

72. Harun YILDIZ: İrfan oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle 4. Sokak No: 32 de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

73. Zaim BAYAT: İsmail ve Vezuha'dan olma, 1947 doğumlu, Sivas Merkez Sorguncuk Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Emek Mahallesi 70. Sokak D/2 Blok No: 3/6'da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

74. Serhat ÖZGENTÜRK: Eyüp oğlu, 1970 doğumlu, Sivas İli Ulaş İlçesi Kovalı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Yiğitler Mahallesi 1. Sokak No: 58'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Nil TOYDEMİR, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

75. Osman KILIÇ: Bekir oğlu, 1973 doğumlu, Sivas Merkez Çeltek Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Akdeğirmen Mah. 22. Sokak No: 3'de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

76. Zafer YELOK: Hacı Mehmet ve Mevlüde'den olma, 1962 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçesi Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Kepenek Cad. Özcan Apt. No: 3/4 de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

77. Faruk CEYLAN: Faik oğlu, 1965 doğumlu, Tokat İli Merkez İhsaniye Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Esentepe Mahallesi Türk-İş Blokları C Blok 2. giriş No: 9 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

78. Osman ÇIBIKÇI: Abdullah ve Yeter'den olma, 1963 doğumlu, Sivas Merkez Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yenidoğan Mahallesi 47. Sokak No: 33'de ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

79. Metin CEYLAN: Faik oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 9'da ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

80. Etem CEYLAN: Faik oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı mahalle Türk-İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 9 da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

81. Murat SONGUR: Bekir ve Ayşe'den olma, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İğnebey Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Mehmetpaşa Mahallesi 11. Sokak No: 5 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

82. İsmet ONAR: Hüseyin ve Fatma'dan olma, 1959 doğumlu, Sivas İli Merkez Kaleardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Sayitpaşa Cad. Göze Apt. No: 3/6 adresinde ikamet eder. Afyon Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yüksel KÖSE: Sivas barosu avukatlarından Sivas.

83. Ali TEKE: Osman ve Fadik'ten olma, 10.09.1975 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçe Uzuntepe Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Yeşilyurt Mahallesi 27. Sokak No: 2 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

84. Bülent KARAYİĞİT: Remzi oğlu, 1974 doğumlu, Uluanak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yeni Mahalle 4. Sokak No: 53 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

85. Fatih ERDEM: Erol oğlu, 1973 doğumlu, Sivas İli Merkez İlçesi Gökmedrese Mah. nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Mevlana Cad. Güneşevler D Blok No:5/20 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

86. Durmuş TUFAN: Ahmet oğlu, 1976 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Karşıyaka Mahallesi 99. Sokak No: 9 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

87. İbrahim DURAN: Celal ve Meryem'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Merk. İlçe Bedirli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Esentepe Türk-İş Blokları C Blok 2. giriş No: 10 da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Nezih ÇELİKDAĞ: Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

88. Ramazan ÖNDER: İmam oğlu, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konak yazı Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Yüceyurt Mahallesi 10. Sokak No: 3' de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

89. Ömer DEMİR: Bekir ve Hüsne' den olma, 1964 doğumlu, Sivas Merkez Gazi Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, Yenidoğan Mahallesi 6. Sokak No: 17' de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

90. Gazi TUFAN: Ahmet oğlu, 1971 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Karşıyaka Mahallesi 99. Sokak No: 9' da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

91. Erkan ÇETİNTAŞ: Nuri oğlu 1969 doğumlu, Sivas İli Kızıllırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yiğitler Mahallesi 5. Çıkmaz Sokak. No: 3 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

92. Yusuf ŞİMŞEK: Hüseyin ve Zeynep'ten olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Sarıyar Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı köyde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

94. Tekin ARIS: Karabey oğlu, 1975 doğumlu, Sivas İli Demircilerardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yeşilyurt Mahallesi 14. Sokak No: 32' de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

95. Turan KAYA: Bekir ve Adile oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Mumcu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Mimar Sinan Mahallesi 40. Sokak No: 29' da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

96. Muammer ÖZDEMİR: Celal ve Selver'den olma, 30.08.1975 doğumlu, Sivas Merkez İlçe Harmancı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yahyabey Mah. 4. Sok. No: 19' da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

97. Faruk SARIKAYA: Maksut ve Fadime'den olma, 1972 doğumlu, Hafik İlçesi Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72 de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

98. Özkan DOĞAN: Mecit ve Hüsne'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Yeni mahalle nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Yenidoğan Mahallesi 21. Sokak Sosyalevler C/1 Blok No:3/9 da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

99. Halit KARAKAYA: Mahmut ve Zeynep'ten olma, 1974 doğumlu, Sivas Merkez Olukman Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Bahtiyar bostan Mahallesi 3. Sokak No: 28 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

100. Bünyamin ELİŞ: Muhittin ve Hafize'den olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Subaşı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Gürsel paşa Cad. Sefa Apt. 2/6'da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

101. Adem AĞBEKTAŞ: Mehmet ve Hacer'den olma, 1966 doğumlu, Kayseri Melikgazi İlçesi Eğribucak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Sidaş karşısı Erkan Apt. 2/3'da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU: Sivas Barosu avukatlarından Sivas.

102. Yılmaz CEYLAN: Mustafa ve Alime'den olma, 1965 doğumlu, Sivas Merkez İlçe Durdulu Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli yeni doğan Mahallesi 31. Sokak No: 27 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

103. Muhammet Nuh KILIÇ: Kadir oğlu, 1973 doğumlu, Hatay Dört Yol İlçesi Ocaklı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas C. Ü. Kredi ve Yurtlar Kurumunda kalır C.Ü. Maden Mühendisliği Fakültesi 1. sınıf öğrencisi olup, Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

104. Bülent GÜLDÜ: İsmail oğlu 1976 doğumlu, Kangal İlçesi Yarhisar Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Halen Sivas Kılavuz Mahallesi İstiklal Cad. Güzelevler C Blok No: 4 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

105. Vedat YILDIRIM:Fetullah oğlu, 1967 doğumlu, Sivas Kılavuz Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı yer Kılavuz Mahallesi İstiklal Cad. B1 Blok Gözlem Evler No: 1'de ikamet eder. Tutuksuz.

106. Doğan DUMAN:Mehmet oğlu, 1958 doğumlu, Sivas Yenimahalle nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Esentepe Mahallesi 27. Sokak Anadolu Evler A1 Giriş No: 2/4'de ikamet eder. Tutuksuz.

107. Tuncel KÖTEN: İbrahim oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez İlçesi Çayboyu Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Bahtiyar-bostan Mah. 6. Sokak No: 3'de ikamet eder. Tutuksuz.

108. Mustafa SAYDAN: Sabri oğlu, 1955 doğumlu, Sivas İli Paşabey Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen aynı yer Kılavuz Mahallesi Gözlem Evler A2 Blok No: 7'de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Yavuz KAÇTAN, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas.

109. Cevdet MAZMAN: Celal oğlu, 1952 doğumlu, Sivas İli Yenimahalle Fatih Cad. Şahin apt No: 3/4 adresinde ikamet eder. Tutuksuz.

110. Mehmet ŞARKIŞLA: M. Necati oğlu, 1960 doğumlu, Sivas Merkez Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İstasyon Cad. Selçuk Polis Karakolu karşısı Yuvam Apt. A Blok No: 6/18 adresinde ikamet eder. Tutuksuz.

111. Mustafa KESKİN: Kamil oğlu, 1938 doğumlu, Kırşehir İli Çiçekdağı İlçesi Kızıldağ Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Ankara İli Mamak İlçesi Dostlar Mahallesi 41. Sokak No: 3/1 adresinde ikamet eder. Tutuksuz.

112. Necati ÇAY: Osman oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Merkez Kabasakal Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas 4 Eylül Mahallesi 25. Sokak No: 24 adresinde ikamet eder.

114. Hüseyin ZORLU: Mehmet oğlu, 1945 doğumlu, Sivas Merk. Gökmendrese Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Esentepe Mahallesi Türk-İş Blok B2 Blok No: 1'de ikamet eder. Tutuksuz.

115. Abdülkadir KILIÇ: Z. Abidin oğlu, 1950 doğumlu, Sivas İli 4 Eylül Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Kılavuz Mahallesi Sihaz karşısı Erkan Apt. No: 3/5 adresinde ikamet eder. Tutuksuz.

116. Adem YÖRÜK: Fevzi oğlu, 1971 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Ören Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Mimarsinan Mahallesi Çilem Evler A/ Blok No: 1/3'de ikamet eder. Tutuksuz.

117. Erol ÇELİK: Mehmet oğlu, 1961 doğumlu, Sivas İli Altıntabak Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas Altıntabak Mahallesi 5. Sokak No: 65'de ikamet eder. Tutuksuz.

118. Hasan Basri KOÇ: M. Sabri oğlu, 1965 doğumlu, Sivas İli Bademkaya Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, Halen Sivas Yüceyurt Mah. 7. Sokak No:45'de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

119. Adnan KEBENÇ: Mustafa ve Ayşe Şayeste oğlu 1966 doğumlu, Nazilli İlçesi Turan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, halen Hikmet Işık Cad. Gerçek İkinci Apt. D-2 Kat: 5'de ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

120. İsmail BIÇAKGİL: Mustafa oğlu, 1966 doğumlu, Sivas İli Çayyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Çarşıbaşı Mahallesi 7. Sokak Gültopu Apt. B Blok No: 1/1 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLLERİ: Sanıklar İsmail BIÇAKGİL ve Mehmet Ercan İLTER vekili Av. Mikail HASBEK, Sivas Barosu avukatlarından

122. Mehmet KARAKAYA: Yusuf oğlu, 1938 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Bayat Köyü nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Gültepe Mahallesi 10. Sokak No: 71 adresinde ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

123. Rıza ÖZPEMBE: Günaydın oğlu 1967 doğumlu, Sivas Merkez Kadıburhanettin Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas YTenimahalleSok. No:21 adresinde ikamet eder.

124. Ergün KILIÇ: Kazım oğlu 1969 doğumlu, Sivas İli Bademkaya nüfusuna kayıtlı olup, halen Sivas İli Mimar Sinan Mahallesi Orhan Kurt Sitesi C Blok No: 29'da ikamet eder. Kırşehir Cezaevi'nde Tutuklu.

VEKİLİ: Av. Bekir KUZU, Sivas Barosu avukatlarından. Sivas

SUÇ: 2911 SAYILI YASAYA AYKIRILIK

SUÇ TARİHİ: 02.07.1993

GÖZETİM ALTINA ALMA TARİHİ:

02.07.1993: Sanıklar; Eren CEYLAN, Abdülkadir ARIDICI, Osman DÜZARDIÇ, Osman ÇIBIKÇI, Bülent KARAYİĞİT, İlhami ÇALIŞKAN, Ali KURT, Mehmet GENÇ, Halis DURAN, Halil İbrahim DÜZBİÇER,

04.07.1993: Sanıklar; Harun YILDIZ, Fatih ERDEM, Latif KARACA, Mevlüt ATALAY, Hayrettin YEĞİN, Murat ÇANAKLITAŞ, Özay KARATÜRK, Murat KARATAŞ, Özer ÇANAKLITAŞ, Kazım YILDIRIM, Ömer Faruk GEZ, Ali YILMAZ, Faruk BELKAVLİ, Murat SONGUR Süleyman TOKSUN, Süleyman KURŞUN, Cafer Tayyar SOYKÖK, Mehmet YILMAZ, Ahmet OFLAZ, Sedat YILDIRIM, Vahit KAYNAR, Zafer YELOK, Bülent DÜVENCİ, Haydar ÇEVİK, Hikmet YALÇINKAYA, Nevzat AYDIN, Mehmet DEMİR, Engin DURNA, Ekrem KURT, Metin YOKUŞ,

06.07.1993: Sanıklar; Bekir ÇINAR, Abdullah KAYA, Halil KÜTÜKDE, Muhsin ERBAŞ, Abdullah MALATYA, Kenan KALE, Yalçın KEPENEK, Haluk Yaşar ÖNLER, Adem KOZU, Yusuf Ziya ERİŞ, Ünal BERKA, Hüsamettin KAYA, Haydar ŞAHİNOĞLU, Ramazan ÖNDER, Saadettin YÜKSEL, Kerim KÜÇÜKKÖSEN, İsmet ONAR, Mehmet TORAMAN, Zaim BAYAT, Ahmet Hakan ARSLAN, Ömer DEMİR, İbrahim DURAN, Faruk CEYLAN, Orhan DEMİR, Metin CEYLAN,

07.07.1993: Sanıklar; Osman KILIÇ, Durmuş TUFAN, Gazi TURAN, Emin BOZKURT, A. Turan KILIÇ, Alim ÖZHAN, Hayrettin GÜL, Ali ULUÇAY, A. Turan YALÇINKAYA, Erol SARIKAYA, Saadettin TEMİZ, Ali TEMİZ,

08.07.1993: Sanıklar; Çetin ASAMAKA, Mustafa GÜLER, Temel TOY,

09.07.1993 Sanıklar; Yusuf ŞİMŞEK, Tufan CAYMAZ, Harun KAVAK, Ahmet KAŞKAYA,

10.07.1993: Sanıklar; Erkan ÇETİNTAŞ, Zekeriya TEKİN,

12.07.1993: Sanıklar; Yıldırım YÜKSEL,

13.07.1993: Sanıklar; Turan YILDIZ, Faruk SARIKAYA, Özkan DOĞAN, Bünyamin ERİŞ, Haluk KARAKAYA, Muammer ÖZDEMİR,

27.07.1993: Sanıklar; Muhammet Nuh KILIÇ,

28.07.1993: Sanıklar; Vedat YILDIRIM, Tuncel KÖTEN, Doğan DUMAN,

30.07.1993: Sanıklar; Bülent GÜLDÜ,

25.07.1993: Sanıklar; Mustafa KESKİN

26.07.1993: Sanıklar; Mehmet ŞARKIŞLA, Cevdet MAZMAN, Mustafa SAYDAM, Necati ÇAY, Mustafa ARSLAN,

27.07.1993: Sanıklar; Hüseyin ZORLU, Abdülkadir KILIÇ,

31.07.1993: Sanıklar; Adem YÖRÜK

09.08.1993: Sanıklar; Hasan Basri KOÇ,

11.08.1993: Sanıklar; Adnan GEBENÇ

04.08.1993: Sanıklar; İsmail BIÇAKÇIGİL, Mehmet Ercan İLTER, Rıza ÖZPEMBE,

05.08.1993: Sanıklar; Mehmet KARAKAYA, Ergün KILIÇ

TEVKİF TARİHLERİ:

16.07.1993: Sanık, Tekin ARIZ,

20.07.1993: Sanıklar;; Bünyamin ERİŞ, Halit KARAKAYA,

19.07.1993: Sanıklar;; Turan KAYA, Özkan DOĞAN, Muammer ÖZDEMİR, Faruk SARIKAYA,

22.07.1993: Sanıklar; Yılmaz CEYLAN, Adem AĞBEKTAŞ,

16.07.1993: Sanıklar; Cafer Tayyar SÖYKÖK, Halil İbrahim DÜZBİÇER, Muhsin ERBAŞ, Ömer Faruk GEZ, Nevzat AYDIN, Latif KARACA, Çetin ASAMAKA, Harun GÜLBAŞ, Bekir ÇINAR, Süleyman KURŞUN, Adem KOZU, Tufan CAYMAZ, Ali KURT, Metin YOKUŞ, Ahmet KAŞKAYA, Emin BOZKURT, Mustafa DÜRER, Yalçın KEPENEK, Ali ULUÇAY, Hayrettin YİĞİT, Murat KARATAŞ, Haydar ŞANİROĞLU, Ahmet ONAR, Kemal ONAR, Ahmet Hakan ARSLAN, Zekeriya TEKİN, Sedat YILDIRIM, Orhan DEMİR, Erol SARIKAYA, Ünal BERKA, Osman DÜZARDIÇ, Kerim KÜÇÜKKÖSEM, İlhami ÇALIŞKAN, Ahmet Turan KILIÇ, Süleyman TOKSUN, Hüseyin KAYA, Mehmet YILMAZ, Vahit KAYHAR, Halil KÜTÜKDE, Erol YILDIZ, Eren CEYLAN, Mehmet DEMİR, Murat ÇANAKLITAŞ, Sadettin YÜKSEL, Mevlüt ATALAY, Abdullah MALATYA, Mustafa Uğur YARAŞ, Bülent DÜVENÇİ, Abdülkadir ARIDICI, Ahmet Turan KILIÇ, Özay KARATÜRK, Ahmet OFLAZ, Ali YILMAZ, Ali TEMİZ, Temel TOY, Özer ÇANAKLITAŞ, Yusuf Ziya ELİŞ, Kazım YILDIRIM, Kenan KALE, Hayrettin GÜL, Ergin DURNA, Alim ÖZHAN, Adem BAYRAK, Sadettin TEMİZ, Halis DURAN, Faruk BELKAVLİ, Harun KAVAK, Ekrem KURT, Mehmet TORAMAN, Harun YILDIZ, Zaim BAYAT, Serhat ÖZGENTÜRK, Osman KILIÇ, Zafer YELOK, Faruk CEYLAN, Osman ÇİBIKÇI, Metin CEYLAN, Ethem CEYLAN, Murat SONGUR, İsmet ONAR, Ali TEKE, Bülent KARAYİĞİT, Fatih ERDEM, Durmuş TUFAN, İbrahim DURAN, Ramazan ÖNDER, ÖMER DEMİR, Gazi TUFAN, Erkan ÇETİNTAŞ, Yusuf ŞİMŞEK, Yıldırım YÜKSEL

30.07.1993: Sanıklar; Mehmet Nuh KILIÇ, Bülent GÜLDÜ,

28.07.1993: Sanık Mustafa SAYDAM,

11.08.1993: Sanık Adnan GEBENÇ.

06.08.1993: İsmail BIÇAKÇIGİL, Mehmet ERCAN, Mehmet KARAKAYA, Rıza ÖZPEMBE, Ergün KILIÇ,

VEKİLLERİ: Av. Necati CEYLAN: Sanık Halil İBRAHİM DÜZBİÇER VEKİLİ, ve Orhan DEMİR VEKİLİ Yeni Valide han: Kat: 4 No: 87 Sirkeci İSTANBUL

Av. Sezai ÇİÇEK: Sanık Latif KARACA, Ali ULUÇAY, Erol YILDIZ, vekilleri Sırimcılık Sok. Köşe İşhanı No: 123/9 Nacar Kardeşler Cad. Fatih İSTANBUL,

Av. Hasan şAHİN: Av. Mehmet CENGİZ, Sanık Bekir ÇINAR, İlhami ÇALIşKAN, Özkan DOĞAN, Bünyamin ERİş vekilleri Bakan Cad. Mektep Sokak No: 5 Daire 4 Aksaray İSTANBUL,

Av. Muarrem BALCI, Sanık Süleyman KURşUN, Mustafa DÜ-RER, Tekin ARIS, vekili şenit Pilot Mahmut Nedim Sok. Evirgenler İşhanı 15/2 Aksaray / İSTANBUL

Av. Hüsnü TUNA, Av. Kemal ÖZDEMİR Av. İsmet BAHADIR, Sanıklar; Ali KURT, Durmuş TUFAN, Vekili Millet Cad. No: 22 Emek Saray Apt. Kat: 1 Daire 2 Aksaray / İSTANBUL

Av. K. UĞur YARALI, Av. Tayfun KARALI, Sanıklar; Murat KARATAş, Haydar şAHİNOĞLU vekili Abidei Hürriyet Cad. Palas Apt. No: 134/11 şişli İSTANBUL

Av. Yasin şAMLI, Av. Necip KİBAR, Av. Hüsnü YAZGAN, Sanıklar; Kemal ONAR, Ahmet H. ARSLAN, Alim ÖZHAN, Rıza ÖZPEMBE, vekili Vatan Cad. Girişi Katmacı Sok. No: 10/14 Aksaray İSTANBUL

Av. Ferhat AKKAYA, Sanık Hüseyin KAYA, Mevlüt ATALAY, Halis DURAN, Turan KAYA, vekilleri Murat Paşa sok, 25/1 Aksaray İSTANBUL

Av. İ. şadi ÇARSANCAKLI Sanıklar; Abdülkadir ARIDICI, Ekrem KURT, Ömer DEMİR, vekili Aksaray Cad. Sait efendi Sok. Binaş han 5/7 Aksaray İSTANBUL

Av. Mehmet Ali DEVECİOĞLU, Sanıklar; Hayrettin GÜL, vekili Divanyolu Cad. Erçevki han 54/317 Sultanahmet İSTANBUL, Av. Faik İşIK, Sanık; Bülent KARAYİĞİT, Yılmaz CEYLAN

Av. Yüksel KÖSE, Av. Galip ERGÜT, Sanıklar; Adnan GEBENÇ, vekili şenyurt Sitesi Kat: 3 No: 308 Sivas.

Av. şEREF DURSUN, Sanıklar; Cafer Tayyar SOYKÖK, ve Erkan ÇETİNTAş, vekili Çemberlitaş K-L Klot Farer Cad. 16/6 İstanbul

Av. Yavuz KAÇTAN, Sanıklar Murat KARATAŞ, Ali ULUÇAY Ahmet Hakan ARSLAN, Erol SARIKAYA, Bülent DÜVENCİ, Halit KARAKAYA, vekilleri Eren Sitesi Kat: 3 No: 32 Sivas

Av. Yüksel KÖSE, Av. Galip ERGÜT, Sanıklar; Adnan KEPENÇ, Ahmet OFLAZ, Ali TEKE, Ali TEMİZ, Ali YILMAZ, Bülent GÜLDÜ, Ethem CEYLAN, Faruk CEYLAN, Halil KÜTÜKDE, Harun KAVAK, İsmet ONAN, Kazım YILDIRIM, Kenan KALE, Kerim KÜÇÜKKÖSEN, Metin CEYLAN, Metin YOKUŞ, Osman DÜZARDIÇ, Saadettin TEMİZ, Sedat YILDIRIM, Serhan ÖZGENTÜRK, Yalçın KEPENEK, Zaim BAYAT, vekili Şenyurt Sitesi Kat: 5/523 Sivas

Karar Tarihi: 04.10.1993

Sonuç: GÖREVSİZLİK

Yukarıda açık kimlikleri yazılı sanıklar hakkındaki 2911 sayılı gösteri ve yürüyüşler hakkındaki yasanın 28. maddesine aykırı eylemde bulunmak suçundan açılan kamu davasının tensibi sırasında;

Dosya incelendi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

02.07.1993 cuma günü Sivas'ta meydana gelen ve Madımak Otelinin ateşe verilmesi sonucu 37 kişinin ölümü bir çok kişinin yaralanması ve araçların tahrip edilmesi ile sonuçlanan olaylara katılan yukarıda açık kimlikleri ve adresleri yazılı sanıkların yargılanmalarının yapıp, 2911 sayılı Toplantı Ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 28. maddesi gereğince cezalandırılmaları için Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne kamu davası açılması üzerine, Yargıtay Nöbetçi Dairesi'nin 23.08.1993 gün ve 1993 / 8903-8506 sayılı kararları ile ceza Muhakemeleri Usul Yasası'nın 14/son maddesi gereğince dava mahkememize nakledilmemiştir.

Anayasa'nın başlangıç kısmında aynen, "hiçbir düşünce ve mülahaza Türk milleti menfaatleri'nin Türk varlığının devleti ve ülkesi ile bölünmezliği esasını Türklüğün Tarihi ve Manevi değerlerinin Atatürk Milliyetçiliği ilke ve inkılapları ve Medeniyetçiliği'nin karşısında koruma göremeyeceği ve laiklik ilkesinin gereği kutsal din duygula-

rının devlet işlerine ve Politikaya kesinlikle karıştırılmayacağı'nın" hükmü yer almaktadır.

Yine Anayasa'nın 1. maddesinde Devlet'in şeklinin Cumhuriyet olduğu belirtildikten sonra 2. maddesinde Cumhuriyet'in nitelikleri şu şekilde tanımlanmıştır.

"Türkiye Cumhuriyeti, Toplumun Huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk Milliyetçiliğine bağlı başlangıçta belirtilen Temel ilkeler'e dayanan Laik ve Sosyal ve Hukuk devletidir"

2845 Sayılı Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulleri hakkındaki Kanunun kuruluş amacı aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır.

"Devletin ülkesi ve Milleti ile bölünmez bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen, Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya devletin iç ve dış güvenliğinin ilgilendirilen suçlara ilişkin davalara bakmak..."

Aynı yasanın 3200 sayılı yasa ile değiştirilen 9. maddesinin 1. fıkrası'nın (a) bendinde Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bakacağı suçlar arasında Türk Ceza Yasası'nın 146. maddesi de sayılmıştır.

Türk Ceza Yasası'nın 146/1. maddesinde ise; "Türkiye Cumhuriyeti Teşkilatı Esasiye Kanunu'un tamamını veya bir kısmın tağyir ve tebdil veya ilgaya... cebren teşebbüs edenler..." denilmek suretiyle bu suçun unsurları gösterilmiştir.

2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri ile belirli konular üzerine halkı aydınlatmak ve bir kamuoyu yaratmak suretiyle o konuyu benimsetmek için gerçek ve tüzel kişiler tarafından açık ve kapalı yer toplantıları ile düzenlenen yürüyüşlerinin yaptırımının ne olacağı hükmüne bağlanmıştır.

Anılan Yasanın 28. maddesinde "Kanuna aykırı toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleyen veya yönetenlerle bunların hareketlerine katılanlar, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde bir yıl altı aydan, üç yıla kadar hapis ve on bir liradan yirmi beş liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır" hükmü yer almaktadır.

3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesinde "hangi yöntem, maksat ve düşünce ile olursa olsun Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin ülkesi ve Milleti ile bölünmez bütünlüğü bozmayı hedef alan yazılı ve sözlü propaganda ile toplantı gösteri ve yürüyüş yapılamaz. Yapanlar hakkında iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve elli milyon iradan yüz milyon liraya kadar para cezası hükmolunur." kuralı getirilmiştir.

Müslüman Kamu oyu'na başlıklı bildiri'ler tanık anlatımları video kasetleri fotoğraflar, teşhis tutanakları olaylar atılan sloganlar ve dosyadaki tam kanıtların objektif ve kül halinde değerlendirilmesinden:

Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtım Derneği'nce her yıl periyodik olarak Banaz'da düzenlenen Pir Sultan Abdal Etkinliklerinin Abide açılışı nedeniyle, Sivas'a alınması ve Salman RÜŞDİ'nin yazdığı "*Şeytan Ayetleri*" adlı kitabı Türkçe'ye çevireceğini öteden beri söyleyen yazar Aziz NESİN'in Sivas'a gelip şenliklere katılmasını, gerekçe gösteren bir kısım örgüt mensuplarının "Müslüman Kamuoyuna" başlığı ile hazırlayıp çeşitli kanallarla halka ulaştırdıkları bildiri-lerle haklı Laik düzen'e karşı tahrik ve yönlendirmeleri sonucunda bir kısım tanıkların "Hizbullah" adlı yasa dışı örgüt'ün militanları olduklarını bildirdiklerini söyledikleri 10 kişilik bir grubun sevk ve idaresi ile 02.07.1993 Cuma günü cuma namazından çıkan ve içlerinde sanıklarında bulunduğu topluluğun Pir Sultan Abdal Etkinliklerinin kutlandığı Kültür Sarayı'na doğru "Yaşasın Hizbullah, Zafer İslamın, Allahuekber, Şeytan Vali istifa, Şerefsiz Vali, Şeytan Aziz Sivas sana mezar olacak, Laiklik gidecek Şeriat gelecek, Müslüman Türkiye, Şeriat gelecek, zulüm bitecek, Laikliğe son, Laik düzen yıkılacak, Yaşasın şeriat, Şeriat isteriz, İki yüzlü Laik Türkiye..." ve benzeri slogan atarak yürüdükleri Ozanlar ve Atatürk Anıtlarını parçaladıkları Kültür Sarayı önünde 600-700 civarında olan kalabalığın emniyet kuvvetlerince alınan önlem nedeniyle önce buradan ayrılarak ve gittikçe çoğalıp yol boyunca 10-15 bin kişiye vardıkları ve aynı sloganlarla cadde boyu yürüyerek ve güvenlik birimlerince kurulan barikatları zorla aşarak 5 koldan yazar Aziz NESİN ve şenliklere katılan misafirlerin bulunduğu Madımak Oteli'ne geldikleri önlerine çıkan araçları tahrip edip ve oteli taşıdıktan sonra oteli ateşe verip yaptıkları otelin yakılması ile meydana gelen karbonmonoksit gazı zehirlenmesi sonucunda 37 kişinin

öldüğü ve bir çok kişinin yaralandığı olayda aktif rol alan sanıkların bu olaya başından sonuna kadar bilerek ve isteyerek katıldıkları anlaşılmıştır.

Olayın örgütlü ve organize bir şekilde başlayıp gelişip ve sonuçlandırıldığından şüphe edilemeyeceği gibi önceden hazırlanan bildiriler ve 6-7 saat boyunca atılan sloganlar, sanıkların şiddete varan hareketleri göz önüne alındığında eylemlerin Cumhuriyet'in temel ilkelerinden olan Laiklik ilkesi ile Atatürk Milliyetçiliği ortadan kaldırıp Şeriatçı ve Mukaddesatçı bir düzen kurmak olduğu ortadadır.

Olaylar göz önüne alındığında sanıkların tümünün eylemi Türkiye Cumhuriyet'nin temel ilkelerinden olan laiklik düzenini yıkıp yerine şeriat düzenini kurmaya yönelik olduğundan Türk Ceza Yasası'nın 146/1. madde ve fıkrasında unsurları ile belirtilen suç oluşturmuştur.

Öte yandan; eylem mahkemece bu şekilde vasıflandırılmadığı takdirde 3713 sayılı Yasa'nın 8. maddesinin uygulanması söz konusu olacaktır. Anılan yasanın uygulandığı durumlarda ise 2911 sayılı Yasa'nın cezai yaptırımını düzenleyen 28. maddesi söz konusu edilemez. Çünkü, fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde 2911 sayılı yasa'nın 28. maddesi uygulanmaktadır. 3713 sayılı Yasa'ya 8. maddesi ile daha ağır cezai yaptırım getirilmiştir.

3713 sayılı Yasa'nın 8. maddesi ile Türk Ceza Yasası'nın 146/1. maddesine giren suçlara bakmak mahkememizin görevini aşır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin görevine girdiğinden 3713 sayılı Yasa'nın 9 ve 2845 sayılı Yasa'nın 3200 sayılı Yasa ile değiştirilen 9. maddesinin 1. maddeleri gereğince Mahkememizin Görevsizliğine,

Kanıtların değerlendirilmesi ve takdiri üst derece mahkemeye ait olmak üzere;

Sanıkların yargulamalarının yazılıp, Türk Ceza Yasası'nın 146/1. maddesi gereğince cezalandırılmaları ve haklarında aynı yasanın 40. maddesinin uygulanması için dosyamızın, karar kesinleştikten sonra, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilmesine,

Sanıkların buldukları hal üzere Mahkemeye sevklerine,

04.10.1993 günü istemi uygun ve itirazı mümkün olmak üzere,
karar verildi. 04.10.1993

Katip

Hakim 20346

TC
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mülkiye Müfettişliği
Sayı: 49/28

Mülkiye Müfettişi: Umut K. AKAN

İnceleme ve Soruşturma Konuları; Raporun 1. sahifesinde belirtilmiştir.

Görev Emrinin Tarihi: 8.7.1993

Numarası: 58-7/1616-12

Raporun Tarihi: 6.10.1993

Verildiği yer ve makam: Bilgi için İçişleri B.(Tef. Ku. Bşk.)

Gereği için: Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'na

Eklerinin Adedi: 24 sıra numarasında 116 parça evrak

İlgilinin Adı Soyadı: Cafer ERÇAKMAK

Görevi: Sivas Belediye Meclisi Üyesi

Uygulanacak işlem: MMHK'ye tabi olmadığı umumi hükümlere göre yargılanması gerektiği.

I. BAŞLANGIÇ:

Sivas Belediye Meclisi üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın, 2.7.1993 günü, Sivas İl Merkezinde meydana gelen toplumsal olaylarda tahrikinin bulunduğu yolundaki iddiaların incelenmesi ve gerekirse soruşturulmasına ilişkin olarak, Bakanlık makamının 8.7.1993 tarih ve 521-93-58-12/1753 sayılı onay ve İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı'nun aynı tarih ve 58-7/1616-12 sayılı görev emirleri üzerine 14.7.1993 günü mahallinde başlanılan inceleme-soruşturma sonucunda tarafımdan bu rapor düzenlenmiştir. (Ek: 1-1/3)

II. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

Cafer ERÇAKMAK: Sivas Belediye Meclisi Üyesi.

III. İNCELEME KONUSU:

İçişleri Bakanlığı Makamı'nın 8.7.1993 tarih ve 521-93-58-12/1753 sayılı inceleme-soruşturma görev emrinde inceleme konusu: "2.7.1993 tarihinde, Pir Sultan Abdal Etkinlikleri'nin yapıldığı Sivas İl Merkezi'nde meydana gelen ve 36 (yaralıların birinin daha ölmesiyle bu sayı 37'ye yükselmiştir) kişinin ölümüne, çok sayıda vatandaşın ve güvenlik görevlilerinin yaralanmasına, ayrıca önemli ölçüde maddi hasarın oluşmasına neden olan toplumsal olaylarda, Sivas İli Merkez Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın tahrikinin bulunduğu, olayları yaratan ve karışanları teşvik ettiği ve yönlendirdiği yolunda, basında yer alan iddialar ve bununla ilgili çeşitli duyumların incelenmesi ve gerekiyorsa soruşturulması" olarak belirtilmiştir. (EK: 1/2)

IV. İNCELEME VE TAHLİL:

İnceleme konusuyla ilgili olarak;

1. Ulusal basın organlarından,

A) *Hürriyet Gazetesi:*

5 Temmuz 1993

a. "Sivas'taki olaylar sırasında, yanan Madımak Otelinden son anda kurtarılan yazar Aziz NESİN'e saldırarak, yumruklayan kişinin RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK olduğu belirlendi. Gazetelerde, fotoğrafı yayınlanan RP'li Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'na çok benzeyen Erçakmak tüm aramalara rağmen bulunamadı. Yazar Aziz NESİN ve arkadaşlarının kaldığı Madımak Otelini kuşatan kalabalık arasında bulunan Erçakmak, yangın başlayınca otel önüne geldi. Ateşe verilen otelden dumanlar yükselirken, göstericiler itfaiyenin olay yerine gelmesini uzun süre engelledi. Daha sonra insanların diri diri yandığı otelin 4. katından itfaiye merdive-

niyle indirilen Nesin'e sakallı bir kişi saldırdı. Nesin'i yumruklamaya başlayan bu tahrikçinin Cafer ERÇAKMAK olduğu, fotoğrafı gazetelerde yayınlanınca anlaşıldı. Tornacılık yapan Erçakmak'ın, RP'den Belediye Meclisi Üyesi seçildiği bildirildi..." (EK: 3/22-23)

6 Temmuz 1993

b. 'Baş tahrikçi sır oldu' başlıklı yazıda: "RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ı yakalamak için polis seferber oldu. Kanlı geceden sonra ortalıkta gözükmeyen, Sivas olaylarının tahrikçisi Cafer ERÇAKMAK için yakalama emri çıkarıldı. Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı gazetelerde çıkan fotoğrafları ile polisin yaptığı saptamalar sonucu, olayda kışkırtıcı rol üstlendiği sonucuna vardığı Cafer ERÇAKMAK'ın gözaltına alınması için Sivas Emniyet Müdürlüğü'ne yakalama emri verdi..." (EK: 3/20)

8 Temmuz 1993

a. Sivas'taki olaylar sırasında Madımak Otelinden sağ kurtulan Birsen Gündüz'ün anlatıkları: "Güvenlik güçleri ise hiçbir müdahalede bulunmadan gelişmeleri seyrediyordu. Bu sırada RP'li olduğunu öğrendiğimiz bir kişi, yaptığı konuşmayla kalabalığı kışkırttı..." (EK: 3/36)

b. 'Sivas tahrik laboratuvarı mı?' başlıklı yazıda: "... Kışkırtıcı RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın bir an önce bulumasını istiyor Sivashılar. Bu krizle yaşamak istemiyorlar..." (EK: 3/35)

9 Temmuz 1993,

a. 'Kibriti çakan işsiz bir genç' başlıklı yazı: "... Bu arada kanlı Sivas olaylarında kışkırtıcı rol oynadığı öne sürülen RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın yurt dışına çıkabileceği olasılığı üzerine sınır kapıları uyarıldı..." (EK: 3/37)

B) *Sabah Gazetesi:*

5 Temmuz 1993

a. 'Nesin'e saldıran Refah'lı Belediye Meclisi Üyesi çıktı' başlıklı yazı ve fotoğraf alt yazılarında: "... Aziz NESİN'i itfaiye merdiveniyle

indirilirken yumruklayan ve bu adam öldürülmeye müstahaktır diye bağırıp halkı tahrik eden kişinin Refah Parti'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK olduğu anlaşıldı.

Aracın üzerinde, bunlar hayvan diye bağırın Cafer ERÇAKMAK dün ortada görünmedi. Ortadan kaybolan Erçakmak'ın kanlı olaydaki rolü de araştırılıyor...

Nesin'i yanan otelden kurtarmaya çalışan itfaiyecilere engel olmaya çalışan ve itfaiye aracının üzerine çıkıp halkı tahrik edici sloganlar atan Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK dün gazeteler tarafından Refah'lı Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ile karıştırıldı..." (EK: 3/39, 3/35).

6 Temmuz 1993

a. Refah Partisi Grup Başkan vekili Oğuzhan Asiltürk'ün açıklamalarını içeren yazıda: "... Eğer RP'li Belediye Meclisi Üyesi suçluysa kendisini partiden ihraç eder, yargılanmasını isteriz. Öğrendiğimize göre, tahrik edici hareketlerde bulunmamış, aksine insanların kurtarılmasını sağlamaya çalışmış..." (EK: 3/14)

b. 'Sivas'ta tahrikçi Erçakmak aranıyor' başlıklı yazıda: "... Saldırganlara elebaşılık yaptığı tesbit edilen Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK aranıyor..."

... Sivas Emniyet Müdürü Doğukan ÖNER, Refah Parti'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın olayları tahrik ettiğinin belirlendiğini vurgulayarak, sözkonusu kişiyi iki gündür arıyoruz, adreslerinde bulamadık, araştırmalarımız sürüyor, diye konuştu..." (EK: 3/13)

8 Temmuz 1993

a. 'RP'li Erçakmak bulunamıyor' başlıklı yazıda: "... Katliamın baş tahrikçilerinden Refah Partisi Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK ise hâlâ bulunamadı..."

Sivas Emniyet Müdürü Doğukan ÖNER, RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın henüz yakalanmadığını kaydederek, ancak elimizde Erçakmak'tan daha önemli isimler var. Erçakmak o kadar önemli değil ancak onu da yakalayacağız diye konuştu..." (EK: 3/7)

11 Temmuz 1993

a. Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin ERBAKAN'ın açıklamalarını da içeren sorumlu kim tartışması başlıklı yazıda: "... Halkı kışkırttığı iddia edilen belediye meclisi üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın olayları yatıştırmaya çalıştığını belirterek, vicdan huzuruyla elinden geleni yaptığından dolayı belki de şimdi bir yerde dinleniyordur, diye konuştu...

Erçakmak'da dahil bütün ilgililerin, olay sırasında huzurun, sükunun temini için cansiperane bir şekilde çalıştıkları saptandı. -Ey ahali şiddeti bırakın, sakın ha karışmayın, çekilin- Aman şunları kurtarın - şeklinde bağırın bir kişi tersine bağırıyormuş gibi gösterilmeye kalkışılıyor. Bu RP'nin gelişmesini engellemek isteyen dış planlı provakasyondur. Bu kişi olaylara karışmış ama halkın içerisine girip, huzur ve sükunu temin etmek için karışmış... Arandığını bilmeyebilir, duyduğu zaman gelir, açıkca herkese hesap verir, tıpkı Belediye Başkanı gibi onun da huzuru temin ettiği ortaya çıkar..."

C) *Türkiye Gazetesi:*

6 Temmuz 1993

a. 'Suçu kabul eden yok' başlıklı yazıda: "... Sivas Cumhuriyet Başsavcısı Oktay İrdem, olayları 6 kişilik bir ekiple soruşturduklarını, olayları tahrik ettiği ileri sürülen RP'li Meclis Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın ise arandığını söyledi..." (EK: 3/21)

D) *Aydınlık Gazetesi:*

7 Temmuz 1993

a. Otel yangınında Aziz NESİN'le birlikte kurtarılan Lütfü KALELİ'nin anlatıklarını içeren yazıda: "... İkimiz de merdivendeyiz, şimdi cehennem ateşinden uzaklaşıyoruz. O, Aziz ağabeyi tanıyan sakallı ve gözlüklü, kırkbeş elli yaşlarındaki adam -gazetelerde resmi çıktı RP'li Belediye Meclisi Üyesi- itfaiye aracının üzerinden büyük bir hiddetle bağırıyor: "Esas ölecek adam o, kurtarmayın onu", karşılık veriyorum ona. "Hayır, o bir insan değil, hayvandır" diye kendini yırtıyor ve de itfaiyenin kancasını kavrayıp sallıyor..."

Aziz ağabeyin kurtuluşuna sevinmeyen, onu daha merdivenin başındayken kendi elleriyle öldürmek isteyen Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK ve maiyetindeki görevlileri görünce başka nasıl düşünebilirdim ki...(EK: 3/5,6)

E) *Milliyet Gazetesi:*

4 Temmuz 1993

a. 'Aziz NESİN böyle kurtarıldı' şeklindeki manşetle yayınlanan fotoğrafın alt yazısında: "... Aziz NESİN faciadan kurtarılrken bu kez Sivas'ın RP'li Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'nun saldırısına uğradı. Belediye Başkanı'nun, bu esnada: "Onu bırakın, içerdeki polisleri kurtarın" diye bağırdığı duyuldu. Nesin, Karamollaoğlu'nun elinden güçlkle alındı." (EK: 3/30)

8 Temmuz 1993

b. 'Dakika dakika kanlı isyan' başlıklı yazıda: "... Aziz NESİN, merdivenlerden ağır ağır indi. Tam bu sırada, itfaiye aracının üzerine çıkan Refah Partili Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'nun "Onu bırakın, içerdeki polisleri kurtarın" diye bağırdığı görüldü. İtfaiye aracının üzerinde Nesin'le yanyana gelen Karamollaoğlu, ayağıyla Aziz NESİN'e tekme atmaya başladı. Bir anda yere düşen Nesin'in başına da tokat attı. Belediye Başkanı'nun elinde üç-dört metre uzunluğunda bir itfaiye kancası bulunuyordu. İtfaiye erlerinin araya girmesiyle Nesin hemen aşağıya indirildi ve polis minibüsüne koyularak olay yerinden uzaklaştırıldı." (EK: 3/29)

a. "Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'na olağanüstü benzerliği ile kitlelerin de yanılmasına yol açan ve halkı Aziz NESİN'e karşı kışkırtmaya çalışıp saldıran Sivas Belediye Meclis Üyesi Cafer ERÇAKMAK, Aziz NESİN'e önce ucu kancalı itfaiye sırtığı ile saldırmak istedi. Erçakmak'ı, belediye zabıtalari koluna ve beline sarılarak -yapma başkanım, dur başkanım, olmaz başkanım- diyerek durdurmaya çalıştılar..."

'Aziz NESİN'in sözleri' başlıklı bölümde: "... orada bir adam, elinde çok büyük bir sırtık var. Bana saldırmaya çalışıyor... Nesin'in yanında bulunan Lütfü KALELİ de olayı şöyle anlatmıştı. Biz Aziz ağabeyle

birlikte itfaiye merdiveninden inerken, Aziz ağabeyi tanıdılar. İlk tanıyan da Sivas Belediye Başkanı'dır. İtfaiye arabasının üzerine çıkmıştı. Sakallı haliyle -o adamı kurtarmayın, o öldürülmeye müstahak adamdır- dedi. Ben, o bir insandır diye bağırdım -Hayır o bir insan değildir hayvandır- ibaresini kullandı..."

'Olağanüstü benzerlik' başlıklı bölümde: "Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'na olağanüstü benzeyen, saçları aynı şekilde dökülmüş, sakalları neredeyse aynı yerden ağarıp aynı şekilde traş edilmiş Erçakmak, olayın olduğu Cuma günü tıpkı Belediye Başkanı gibi aynı tonda lacivert takım elbise, beyaz gömlek giymişti. Dikkat çeken bir başka nokta ise Belediye Başkanı Karamollaoğlu'nun geçen cuma öğleden sonra 15.00-16.00 saatlerinde çekilen fotoğraflarında kol saatinin sağ bileğinde olduğu görülüyordu. Erçakmak da ne rastlantı ki kol saatini sağ koluna takmış ve benzeri saat kayışı kullanmıştı. Üstelik gözlükleri de aynı modeldi. Erçakmak'ın Belediye Başkanı'na bu kadar benzemesindeki

a. 'Düzeltilme' başlıklı duyuruda: "... Gazetemizin dünkü sayısında Sivas olayları ile ilgili olarak yayımlanan -Aziz NESİN böyle kurtarıldı- başlıklı fotoğraf altında RP'li Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU olarak adı geçen kişinin aslında Setaş Yönetim Kurulu ve Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK olduğu anlaşılmıştır. Bu yanlışlıktan ötürü Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ve okuyucularımızdan özür dileriz..." (EK: 3/24)

F) *Meydan Gazetesi*

4 Temmuz 1993

a. 'Vurun Şu Kafire' başlıklı yazı ve fotoğraf alt yazılarında: "... Aziz NESİN, Sivas Belediye Başkanı tarafından halka linç ettirilmek istendi... Sivas'ta 'ben dinsizim... Kuran'a inanmıyorum' şeklindeki sözleri ile galeyana gelen vatandaşlarca kaldığı otel ateşe verilen Aziz NESİN'e saldıran Refah Partili Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU -Vurun şu kafire kaçırmayın dinsizi- diye bağırdı...

... otelin üst katındaki balkondan itfaiye aracının merdiveni ile indirilen Aziz NESİN'i yumruklayarak yere seren Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU, polis ve itfaiye erleri tarafından güçlkle engellendi...

'Yakalayın şeytan kaçmasın' başlıklı fotoğraf alt yazısında: "... Aziz NESİN'in yakılan otelin balkonuna dayanan itfaiye merdiveninden indiğini gören Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU çevredeki vatandaşlara -yakalayın şeytanı, kaçmasın. Vurun kafire, kaçırmayın dinsizi- diye bağırmağa başladı...

'Başkanın yumruğu, Aziz NESİN'i yere serdi' başlıklı fotoğraf alt yazısında: "... Bir anda Aziz NESİN'in üzerine çullanan RP'li Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU, ünlü yazara vargücü ile vurmağa başladı. Aziz NESİN yediği yumrukla yere düşerken öfkeli Başkan -Allahsız imansız- diye haykırıyor, bir yandan da ünlü yazara küfürler yağdırıyordu...

RP'li Belediye Başkanı Karamollaoğlu, itfaiye ekipleri yanan otelden Aziz NESİN'i indirmeye çalışırken, ona saldırmaya başladı. Başkan -kaçırmayın elinizden. Verin cezasını, vurun şu kafire, dinsiz herif- diye bağırmağa başladı..."

G) *Gün Gazetesi*

5 Temmuz 1993

"... Birinci sayfadan verdiği fotoğrafta Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'nu da Aziz NESİN'e saldırdı yazması şehirde tepki ile karşılandı. Çünkü fotoğraftaki kişinin belediye başkanı olmadığı, sanayide esnaf bir vatandaş olduğu ortaya çıktı..."

'Kim bu kara vicdanlı' başlıklı bölümde: "...Kim bu kara molla?.. Evet, bitkin halde, itfaiye merdiveninden indirilen Aziz NESİN'e -yakalayın, kaçmasın- diye bağırıp, tekme tokat saldıran bu kara sakallı kim? İtfaiyecilerin son anda ölümden kurtardığı yaşlı bir insana, böylesine saldırıp vurmak... Herhalde islamcılık bu değil, bu insanlık da değil... Belli ki bu kara vicdanlı, islamcılığın da, insanlığın da yüz karası... Ve belli ki bu kara sakallı, Sivas katliamının birinci dereceden kışkırtıcısı..."

b. Refah Partisi Genel Başkan Yardımcısı Ahmet TEKDAL'ın açıklamalarına ilişkin bölüm: "... Tekdal, bir gazetecinin söz konusu kişinin RP'li Belediye Meclisi Üyesi olduğu yolunda iddialar bulunduğunu hatırlatması üzerine, o kişinin kim olduğunu bilmediklerini

kaydederek şunları söyledi: -Meclis üyesi de, parti üyesi de olsa, yahut ben de olsam suç işlemişse gereği yapılmalıdır. Kim suç işlemişse cezasını görmelidir. Ancak Temel Bey'in halkı tahrik ettiği yolundaki iddialar gerçek değildir."

'Tanıklar' başlıklı bölümde: "... Aziz NESİN'i kurtaran Lütfi KALELİ ise olayı şöyle anlattı... -Aşağı inince Aziz Ağabeyi tanıdılar. İlk tanıyan da Sivas Belediye Başkanı'ydı... Adamı kurtarmayın, öldürülmeye müstahaktır, diye bağırdı. Onun üzerine itfaiye görevlisi Aziz Ağabeyi bileğinden yakaladığı gibi azgın grubun içine attı..."

Aziz NESİN'in açıklamalarını içeren bölümde: "... Refah Partili Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'nun kendisini kurtaranlara -bırakın onu, bu kurtarılmaya müstahak değil- diye bağırdığını söyleyen Nesin, o anda bir itfaiyecinin kendisini kalabalığın içine ittiğini söyledi..." (EK: 3/18, 19)

H) Cumhuriyet Gazetesi

7 Temmuz 1993

a. "... Sivas Valisi Ahmet Karabilgin, Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın gözaltına alınmak üzere arandığını söyledi..."

8 Temmuz 1993

a. 'RP faktörü' başlıklı bölümde: "Emniyet, elindeki video kayıtlarından, belediye görevlilerinin de göstericiler arasında yer aldığını belirledi. Sivas Emniyet Müdürü Doğukan ÖNER, bu video görüntülerinde, Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın olayı tahrik ettiğinin görüldüğünü açıkladı.

Sivas'ın RP'li Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU, Erçakmak'la ilgili olarak -kendisinin gerekli açıklamayı yapacağını zannediyorum. Bir yere kaçmadı. Burada- diyerek, üç gündür polisce aranan bu kişinin nerede bulunduğunu bildiğini ortaya koydu..." (EK: 3/9)

b. 'Emniyet Müdürü arıyor, Belediye Başkanı biliyor' başlıklı yazıda: "... Yazar Aziz NESİN alevler içindeki Madımak Oteli'nden kurtarılırken itfaiye aracının üzerine çıkan, Hizbullah işareti yaparak,

göstericilere -yakalayın şeytanı, kaçmasın diye bağırın, ardından Aziz NESİN'i yumruklayan Sivas Belediyesi'nin RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK nerede?

... Sivas Emniyet Müdürü Doğukan ÖNER dün yaptığı açıklamada -Erçakmak'ın olayları tahrik ettiğinin belirlendiğini, kendisinin iki gündür arandığını, fakat bulunamadığını söyledi.

... Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ise bu açıklamanın yapıldığı saatlerde düzenlediği basın toplantısında -kendisinin (Erçakmak'ın) gerekli açıklamayı yapacağını zannediyorum. Bir yere kaçmadı, burada, bir insan suç işlemişse hesabını sorarız- dedi..." (EK: 3/8) şeklinde,

2. Yerel Basın Organlarından

A) *Anadolu Gazetesi*

6 Temmuz 1993

a. 'Cafer ERÇAKMAK aranıyor' başlıklı yazıda: "...Belediye Meclisi Üyesi şu ana kadar bulunamadı..." (EK: 3/3)

14 Temmuz 1993

a. "... Arananlar arasında RP'li Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK da bulunuyor..."

... Öte yandan Belediye Meclisi Üyesi Erçakmak ile ilgili olarak çeşitli iddialar da ortaya atılıyor. Erçakmak'ın yurt dışına çıkmış olabileceği de bu iddialar arasında yer alıyor..." (EK: 3)

B) *Hakikat Gazetesi*

6 Temmuz 1993

a. 'Erçakmak aranıyor' başlıklı yazıda: "... Gazetelerde teşhir edilen resmin Cafer ERÇAKMAK olduğu anlaşıldı... Emniyet Müdürü Doğukan ÖNER, Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın tüm aramalara rağmen bulunamadığını ve aranmasına devam edildiğini söylerken, dün akşam Valilikte bulunan bazı şahıslar da Cafer ERÇAKMAK'ın polis nezaretinde götürüldüğünü iddia ediyorlar. Emni-

yet Müdürü Doğukan ÖNER ise bu konuda hiçbir bilgisi olmadığını belirterek anlatılanları -doğru değil- şeklinde yalanladı..." (EK: 3/2)

C) *Yeni Ülke Gazetesi*

7 Temmuz 1993

a. 'Erçakmak aranıyor' başlıklı haberde: "Otel Madımak'ta meydana gelen vahşetle ilgili olduğu tesbit edilen ve Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOğLU'na benzetilen Belediye Encümen Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın aranmasına başlandı..."

... Emniyet Müdürlüğu yetkilileri, otel önünde görüldüğu belirtilen ve olayla ilgili olduğu tesbit edilen Belediye Encümen Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın arandığını, gideceği yerlerin belirlendiğini söylediler.

... Belediye Encümeni Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın bulunması ve soruşturmanın başlamasıyla birlikte olay yeni bir boyut kazanacak..." (EK: 3/1)

Şeklinde haber, yorum ve değerlendirmeler yer almıştır.

3. Sivas Belediye Başkanlığı, Müfettişliğimiz'in 14.7.1993 gün ve 49/39-34 sayılı yazısına cevaben gönderdiği, 15.7.1993 tarih ve 01-109/195 sayılı yazısında: (EK: 4,4/1, 5-5/9)

"... Sivas Belediyesi'nin 1992 yılı çalışma raporunun eki olarak düzenlenen albümde sakalsız ve gözlüksüz haliyle (2.7.1993 günü Sivas il Merkezinde meydana gelen olayda tahrikçi olarak gazetelerde gözlüklü ve sakallı ve bu haliyle Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOğLU'na benzetilen fotoğrafından farklı) fotoğrafı bulunan Sivas 1939 doğumlu (54 yaşında), sanayici Cafer ERÇAKMAK'ın Sivas Belediye Meclisi'ne Mart 1989 seçimlerinde Refah Partisi'nden giren bir üye olduğu, Belediye Meclisi'nin olaylardan önce yaptığı 1.7.1993 tarihli son toplantısına katılmayan üyeler arasında isminin geçmediği, adı geçen Belediye Meclisi Üyesi'nin 2.7.1993 günü meydana gelen toplumsal olaylar içerisinde yer aldığı iddiasını basın ve yayın organlarından öğrenildiğini, kendisine olayların öncesinde veya sonrasında olayın geçtiği yerde bulunmasını gerektirecek herhangi bir görev verilmediğini..."

Belirtmiştir.

4. Müfettişliğimiz'in Sivas Emniyet Müdürlüğü'nden, 14.7.1993 gün ve 49/38-33 sayılı yazıyla istediği ve 15.7.1993 gün ve B.05.1.EGM.4.58.00.14.00/93-86 sayılı yazı ekinde gönderilen bilgi ve belgelerden Cafer ERÇAKMAK'ın firari sanıklar arasında bulunduğu, (EK: 7/8)

Öğrenilmiştir.

5. 2.7.1993 günü Sivas il Merkezinde meydana gelen toplumsal olaylarda, Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ile Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın tahrik, teşvik ve yönlendirmeleri bulunduğu şeklindeki iddialarla ilgili olarak Müfettişliğimizce Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilen 6.7.1993 tarih ve 49/37-32 14.7.1993 tarih ve 49/40-35 sayılı ve 15.7.1993 tarih ve 49/42-37 sayılı yazılarla, herhangi bir inceleme ve soruşturma yapıp yapılmadığı, yapılmışsa ya da yapılmaktaysa mahiyetinin ve sonuçlarının neler olduğu sorulmuş, alınan 6.7.1993 tarihe 3/1446 sayılı ve 27.7.1993 tarih ve 1993/2460 sayılı cevabı yazı ve eklerinden, Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nca yapılan soruşturmada 190 sanık ifadesine, 40'tan fazla tanık, 45 mağdur ifadesine başvurulduğu, soruşturma sonucunda sanıklar hakkında Sivas Asliye Ceza ve Ağır Ceza Mahkemeleri'ne dava açıldığı, Cafer ERÇAKMAK'ın, Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne açılan davada 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet suçunun, Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne açılan davada ise yakarak adam öldürmeye teşvik suçunun sanığı olarak gösterildiği, itfaiye merdiveni vasıtası ile kurtarılması sırasında sertçe çekilip iteklenmesinin Aziz NESİN'e karşı etkili eylem suçunu oluşturduğu, ancak takibi yakınmaya bağlı bu suçlardan dolayı zarar gören Aziz NESİN'in talimat ile tesbit edilen anlatımında yakınmasının olmadığını bildirdiği, (EK: 12/1, 12/12, 12/18, 12/20)

Anlaşılmıştır.

6. Aziz NESİN'in, Madımak Oteli yangınından itfaiye merdiveni ile kurtarılması sırasında Cafer ERÇAKMAK'ın, basın yoluyla elde edilen fotoğraflarda görüldüğü gibi saldırap saldırmadığı ve öldürülmeye müstahak görerek kurtarılmaması yolunda görevlileri etkilediği, göstericileri tahrik ve teşvik ettiği konusunda gerçeğin ortaya çıkarılması için bilgi ve görgüsüne başvurulacak kişilerin saptanmasının

Müfettişliğimizce 15.7.1993 tarih ve 49/43-38 sayılı yazı ile Sivas Emniyet Müdürlüğü'nden istendiği,

Sivas Emniyet Müdürlüğü 16.7.1993 tarih ve B.05.1.EGM.4.58.00.14.00/93-86 sayılı cevabı yazısında "... Emniyet Müdürlüğü'nde bulunan ve olayla ilgili olarak çekilen video kasetinin belediye görevlilerine ve emniyet müdürlüğü personeline izlettirildiği, ancak çekimin yapıldığı saatlerde havanın karanlık olmasından ve merdiven üzerinde kurtarma çalışması yapan şahsın kameraya arkasının dönük olmasından dolayı gerekli tesbitin yapılamadığı, bu konuda çalışmaların devam ettiği, tesbit halinde ayrıca bilgi verileceği..." (EK: 13, 14) açıklanmıştır.

7. Olaylar hakkında bilgisine başvurulmuş görgü tanıklarından;

a. Sivas Belediyesi İtfaiye Şoförü Zafer YILDIZ 15.7.1993 tarihli ifadesinde; (EK: 15)

"... Bana gösterilen gazete kúpüründe bulunan fotoğraflarda gözükten itfaiye aracının şoförü olduğunu, yangın yerine ulaştığı sırada aracın üzerine resimde görülen kişilerin çıktığını, bunlardan sakallı ve gözlüklü kişinin, sonradan basın yoluyla öğrendiğine göre belediye meclisi üyesi Cafer ERÇAKMAK olduğunu ve -Allahı'nı seven polisleri kurtarsın- diye bağırdığını..."

b. Sivas Belediyesi İtfaiye Eri Tuna TECER 15.7.1993 tarihli ifadesinde; (EK: 16/1)

"... Gazete kúpüründeki fotoğraflarda elini havaya açmış ve kaldırmış olarak görüntüye gelen kişiyi basın yoluyla tanımış olduğunu, her iki fotoğrafta da görülen sakallı ve gözlüklü kişinin Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK olduğunu, bu kişinin orada bulunuş amacının ne olduğunu tam olarak bilemediğini, Aziz NESİN'i aşağıya atmak da, kurtarmak da olabileceğini... Cafer ERÇAKMAK'ın kimlerle neler konuştuğunu, ne gibi hareketlerde bulunduğunu, olayın heyecanı ve görev uğraşı nedeniyle fark etmediğini..."

c. Sivas Belediyesi İtfaiye Müdürü Remzi ŞAHİN 15.7.1993 tarihli ifadesinde; (EK: 17)

"... Aziz NESİN olduğu anlaşılan kişinin itfaiye merdivenine oturduğunu, o sırada her türlü engellemesine rağmen itfaiye aracının

üzerine çıkan Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın burada fotoğrafta görüldüğü şekilde -Burada polis arkadaşlar yanıyor, Allah için yetişin- diye bağırdığını ve yangın merdiveninden çıkmak için hamle yaptığını, Cafer ERÇAKMAK'ı engellemek için kucaklayan ve ceketinden tutup çeken kişinin kim olduğunu hatırlamadığını, Cafer ERÇAKMAK'ın Aziz NESİN'e saldırdığını, İtfaiye Eri Tuna TECER'in de tartaklandığını, itip kaktığını görmediğini...”,

d. Sivas Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde görevli Polis Memuru Yakup İKİNCİ 15.7.1993 tarihli yeminli ifadesinde; (EK: 18)

“... İtfaiye merdiveninin inişinde birkaç basamak kala, kendisine gösterilen gazete kúpüründe fotoğrafları bulunan, isminin Cafer ERÇAKMAK ve görevinin de Belediye Meclisi Üyesi olduğunu sonradan öğrendiği bu gözlüklü ve sakallı kişinin Aziz NESİN'i kucığına aldığını, daha sonra Aziz NESİN'in Cafer ERÇAKMAK'ın kucığından itfaiye aracının yanında bulunan polislerin ellerine düştüğünü gördüğünü, itfaiye aracının üzerinde durmaya devam eden Cafer ERÇAKMAK'ın -Siz neden polisleri kurtarmıyorsunuz da bu kefereyi, şeytanı ve kafiri kurtarıyorsunuz- diye bağırdığını duyduğunu...”,

e. Sivas Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde görevli Polis Memuru Ramazan KARATAŞ 15.7.1993 tarihli yeminli ifadesinde; (EK: 19)

“... Yanan Madımak Oteli'ndeki görevinin Aziz NESİN'i korumak olduğunu, itfaiyenin önünü tıkararak engellemeye çalışan grubun önünde liderlik yapan sakallı kişinin -otelden kafir indirilerek heykelle birlikte yakılacak- diye bağırdığını, daha doğrusu, sonradan Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK olduğunu öğrendiği bu kişinin yurkarda aktardığı sözleri söyleyerek ve bağırarak göstericileri tahrik ve teşvik ettiğini,

Terörle Mücadele Şube Müdürü'nün makam otosunu kullandığı için görevi gereği Sivas Belediye Binası'na geliş gidişlerinde, Belediye Meclis Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ı tanıdığını, ancak olayların cereyan ettiği 2.7.1993 günü, adı geçen kişiyi hiç görmediğini, olay günü sözü edilen Cafer ERÇAKMAK'ın, gösterici grupların Kültür Merkezi'ne

gidişinde ve vilayet önüne gelişinde onlara liderlik ederek, tahrik ve teşvik ettiğini, yönlendirdiğini diğer görevli arkadaşlarından duyduğunu,

f. Sivas Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü'nde görevli Komiser Mehmet KIRIKBAKAN 15.7.1993 tarihli yeminli ifadesinde; (EK: 20)

"... Göstericilerin saldırılarına hedef olan Madımak Oteli içinde oluşturduğu barikatta saldırganların üst katlara çıkmasını engellemekle uğraşırken bir ara dışarıya bakma fırsatı bulunduğu Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'nun, göstericiler tarafından eller üzerinde taşındığını gördüğünü, bir saat gibi bir süre geçtikten sonra aynı yerden yine eller üstünde Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın da geçişini izlediğini..."

g. Sivas Jandarma Komutan Vekili Jandarma Binbaşı Orhan USAL 8.7.1993 tarihli yeminli ifadesinde; (EK: 21)

"... Güvenlik güçlerine havaya ateş emri verildiğini, göstericilerin ara sokaklara dağıldıklarını, böylece itfaiyenin söndürme ve kurtarma çalışmalarını daha rahat yapar duruma geldiği esnasında, yangına müdahale eden itfaiye aracının üzerinde, kurtarılmaya çalışanlara saldıran, bağırarak el-kol hareketleriyle göstericileri teşvik eder şekilde fotoğrafları yayınlanan kişiyi şahsen tanıdığını, ismini bilmediğini bu kişinin Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU ile dolaşan, yaptığı konuşmalar sırasında yanında bulunan biri olduğunu..."

Beyan etmişlerdir.

8. Danıştay İkinci Dairesi'nin 24.1.1992 tarih, Esas No: 1990/1964 ve Karar No:1992/160 nolu kararında; (EK: 22)

"...sanıklardan Belediye Meclisi Üyesi... ve... 'nun seçimle iş başına geldiklerini ancak; görevleri sırasında ya da görevlerinden dolayı bir suç işlediklerinde, yine seçimle iş başına gelen belediye başkanına ilişkin olarak 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 102. maddesinde belirtildiği gibi Memurun Muhakematı Hakkındaki Kanuna tabi olacakları yolunda özel bir hüküm bulunmadığı anlaşıldığından, ...İl yönetim kurulu kararının adları geçen sanıklara ilişkin kesiminin bozularak

haklarında karar verilmesine yer olmadığı ve genel hükümlere göre işlem yapılmak üzere dosyanın C. Başsavcılığı'na gönderilmesine..." şeklinde hüküm kurulmakla, belediye meclisi üyelerinin MMHK'ye tabi olmadıkları,

Belirtilmiştir.

Yukarıda, yayımlandığı şekilde aynen verilen gazete haber ve yorumlarına göre;

Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın mensubu bulunduğu siyasi partinin genel başkanı, parti grup başkan vekili ve aynı partinin Sivas Belediye Başkanı tarafından, (tahrik edici sözlerde bulunmuş, aksine insanları kurtarmaya çalışmış), (Vicdan huzuruyla elinden geleni yaptığından dolayı belki de şimdi bir yerde dinleniyordur), (Ey ahali şiddeti bırakın, sakın ha karışmayın, çekilin, aman şunları kurtarın, şeklinde bağırarak bir kişi tersine bağırıyormuş gibi gösterilmeye çalışılıyor) şeklinde sözlerle savunulmaya çalışıldığı, ancak yeminli görgü tanıklarının adı geçen Belediye Meclisi Üyesi'ni gösterici gruplara liderlik ederek, onları tahrik ve teşvik ettiğini, Aziz NESİN kurtarılırken de itfaiye aracının üzerinden bu tahriklerine devam ettiği ve (siz neden polisleri kurtarmıyorsunuz da bu keferiyi, şeytanı ve kafiri kurtarıyorsunuz) şeklinde hiddetle bağırarak ve Aziz NESİN'e saldırdığını beyan ettikleri, bazı gazetelerin foto muhabirlerinin ise bu durumu görüntüleyerek saptadıkları anlaşılmıştır.

Cafer ERÇAKMAK'ın, adli makamlarca gıyabi tutuklu olarak aranmasına karşın, ortaya çıkarak, yargılanma aşamasında hakkındaki suçlamaları yanıtlamak yerine, firari durumda olmayı tercih etmesi, suçluluk duygusuyla hareket ettiğini göstermektedir.

V. SONUÇ:

27.1993 günü Sivas il Merkezinde meydana gelen ve (37) kişinin ölümü çok sayıda vatandaşın ve güvenlik görevlisinin yaralanmasına, ayrıca önemli ölçüde maddi hasarın oluşmasına neden olan toplumsal olayların incelenmesi ve soruşturulması sonucunda,

Ulusal ve yerel basında yer alan fotoğrafları, hakkında yayımlanan haberler ve yeminli görgü tanıklarının ifadelerine göre, Sivas Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın;

2.7.1993 günü, aynı yerlerinden ağarmış ve aynı şekilde traş edilmiş sakalları, aynı marka ve şekildeki gözlükleri, yine onun gibi aynı biçimde bir kayışla sağ koluna takılmış kol saati ve aynı renk takım elbisesiyle Sivas Belediye Başkanı Temel KARAMOLLAOĞLU'na şaşırtıcı derecede benzerlik gösteren bir kılık ve kıyafete büründüğünü, bu nedenle de basının, iddia konusuna ilişkin haberleri ilk iki gün Belediye Başkanı'na atfen verdiği,

İl Merkezinde yapılan Pir Sultan Abdal Etkinlikleri'ni protesto eden ve eylemlerini kırıp dökmeye, yakıp yıkmaya ve 37 kişinin ölümüne vardırıan gösterici gruplara liderlik ettiği, onları tahrik ve teşvik ettiği, yönlendirdiği,

Gazeteci-yazar Aziz NESİN'in, Madımak Oteli yangınından kurtarılması sırasında itfaiye aracının üzerine çıkarak, "Siz neden polisleri kurtarmıyorsunuz da bu kefareyi, şeytanı ve kafiri kurtarıyorsunuz? O öldürmeye müstahaktır." şeklinde bağırduğu, onun bu sözünden etkilenen itfaiye eri Tuna TECER'in itfaiye merdiveninden inmeye çalışan Aziz NESİN'i elinden tutarak çekip aşağıda linç için bekleyen kalabalığa atmağa çalıştığı, Cafer ERÇAKMAK'ın öfkesine hakim olmayarak, Aziz NESİN'e, bu kez ucu kancalı itfaiye sırtığı ile saldırdığı, itfaiye aracının üzerinde bulunan itfaiye müdürü, itfaiye aracının şoförü, zabıta memuru ve itfaiye erinin, bu saldırıyı engellemek için Cafer ERÇAKMAK'ın beline sarıldıkları ve çeketinden geriye çekmeye çalıştıkları bir taraftan da "Yapma başkanım, dur başkanım, olmaz başkanım" dedikleri,

Tesbit edilmiş, Sivas Cumhuriyet Başsavcılığınca gıyabi tutuklu sanık olarak arandığı anlaşılmıştır.

Diğer yönden, Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nca Cafer ERÇAKMAK hakkında, 2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefetten asliye ceza mahkemesinde, TCK. 65/1 ve 460/5,6 maddelerine göre de yakarak adam öldürmeye teşvik eyleminden dolayı Ağır Ceza Mahkemesi'nde olmak üzere iki ayrı dava açıldığı, kurtarılması sırasında uğradığı darp ve hakaret eylemini gerçekleştirenler hakkında, Aziz NESİN'in şikâyetçi olmadığını belirtmesi nedeniyle herhangi bir dava açılmadığı, hususları Cumhuriyet Savcısı F. Murat AKKUŞ tarafından düzenlenen 22.7.1993 tarihli iddianamelerde yer almıştır.

Danıştay İkinci Dairesi'nin 24.1.1992 tarih ve E: 1990/1964 ve K: 1992/160 sayılı kararında, (EK: 22) Belediye Meclisi üyelerinin Memur-in Muhakematı Hakkındaki Kanuna tabi olmadıkları açıkça hükme bağlandığından, iddia konularına ilişkin olarak Müfettişliğimizce elde edilen bilgi ve belgeleri içeren dosyanın, yukarıda sözü edilen dava dosyalarıyla birleştirilerek Sivas Belediye Meclis Üyesi Cafer ERÇAK-MAK'ın umumi hükümlere göre yargılanması gerektiği,

Kanaat ve sonucuna varılmıştır.

Tarafımdan üç örnek olarak düzenlenen bu inceleme-soruşturma raporunun (1) örneği dizi pusulasına bağlı (24) sıra numarasında (114) parça evraktan ibaret ekleriyle birlikte, gereği için Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiş, bir örneği ekleriyle olmak üzere diğer (2) örneği de İçişleri Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığı'na sunulmuştur. 06.10.1993

Umut K. AKAN
Mülkiye Başmüfettişi
İmza

TC
ANKARA
ÜÇÜNCÜ AĞIR CEZA MAHKEMESİ

Esas No: 1993/169
Karar No: 1993/150
C. Sav. Es. No: 1993/31750

KARAR

BAŞKAN: M. Ekrem ÇELENK 13535
ÜYE: Düzgün KORKMAZ 16779
ÜYE: Mustafa AÇIKMEŞE 17270
KATİP: Nurten KURHAN

DAVACI: K. H.
MAKTÜLLER:

1. Ahmet ÖZTÜRK: Hasan Hüseyin oğlu, 1972 doğumlu, Sivas İnceyol Köyü nüfusuna kayıtlı.
2. Sait METİN: Mehmet oğlu, 1970 doğumlu, Divriği İlçesi Karakuzulu Köyü nüfusuna kayıtlı.
3. Uğur KAYNAR: Celalettin oğlu, 1956 doğumlu, Zara İlçesi Kızırmak Mahallesi nüfusuna kayıtlı.
4. Huriye ÖZKAN: Hikmet kızı, 1971 doğumlu, Gemerek İlçesi Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.
5. Erdal AYRANCI: Raşit oğlu, 1958 doğumlu, Bor İlçesi Kale Mahallesi nüfusuna kayıtlı.
6. Asuman SİVRİ: Ahmet oğlu, 1977 doğumlu, Çankaya İlçesi Öveçler Mahallesi nüfusuna kayıtlı.
7. Asım BEZİRCİ: Hamdi oğlu, 1927 doğumlu, Erzincan Merkez Taşçı Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

8. Koray KAYA: İsmail oğlu, 1971 doğumlu, Şarkışla İlçesi Beyyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

9. Yasemin SİVRİ: Ahmet kızı, 1974 doğumlu, Çankaya İlçesi Öveçler Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

10. Edibe AĞBABA (BEYAZIT): Davut kızı, 1953 doğumlu, Erzincan Çayırılı Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

11. Muhlis AKARSU: Bayram oğlu, 45 yaşlarında, Kangal Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

12. İnci TÜRK: Mehmet kızı, 1971 doğumlu, Balıkesir ili Balya Bengiler Köyü nüfusuna kayıtlı.

13. Sehergül ATEŞ: Musa kızı, 1963 doğumlu, Tercan İlçesi Balyayla Köyü nüfusuna kayıtlı.

14. Özlem ŞAHİN: Remzi kızı, 1976 doğumlu, Gemerek İlçesi Saraç Köyü nüfusuna kayıtlı.

15. Menekşe KAYA: İsmail kızı, 18 yaşında Şarkışla İlçesi Bağyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

16. Behçet Sefa AYSAN: Fikret oğlu, 1949 doğumlu, Ankara Merkez Çeşme Köyü nüfusuna kayıtlı.

17. Yeşim ÖZKAN: Nimet kızı, 1973 doğumlu, Ankara Çankaya Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

18. Mühibe AKARSU: Halil kızı, 1958 doğumlu, Sivas Kangal Hamal Köyü nüfusuna kayıtlı.

19. Nurcan ŞAHİN: Mahmut kızı, 1973 doğumlu, Ankara Çankaya Mahallesi nüfusuna kayıtlı.

20. Nesimi ÇİMEN: Hasan oğlu, 1936 doğumlu, Kayseri Sarız İnce-minara Köyü nüfusuna kayıtlı.

21. Muammer ÇİÇEK: Hüseyin oğlu, 1967 doğumlu, Çile Yalınya-zı Köyü nüfusuna kayıtlı.

22. Murat GÜNDÜZ: Mehmet oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Şarkışla orta Köyü nüfusuna kayıtlı.
23. Ahmet ÖZYURT: Hıdır oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Şarkışla Höyük Köyü nüfusuna kayıtlı.
24. Belkıs ÇAKIR: Kamber kızı, 1973 doğumlu, Şarkışla Kavak Köyü nüfusuna kayıtlı.
25. Handan METİN: Sabit kızı, 1970 doğumlu, Divriği Şahin Köyü, nüfusuna kayıtlı.
26. Kenan KALE: Hacı oğlu, 1972 doğumlu, Sivas Merkez Sarıdemir Köyü nüfusuna kayıtlı.
27. Şükrü GÜLTEKİN: Süleyman oğlu, 1971 doğumlu, İmranlı kılıç Köyü nüfusuna kayıtlı.
28. Mehmet ATAY: Abdülkadir oğlu, 1968 doğumlu, Divriği Göndören Köyü nüfusuna kayıtlı,
29. Serkan DOĞAN: Süleyman oğlu, 1974 doğumlu, Ankara Altındağ nüfusuna kayıtlı.
30. Gülender AKÇA: Abidin kızı, 1968 doğumlu, Divriği nüfusuna kayıtlı,
31. Gülsüm KARABABA: Mehmet Ali kızı 1972 doğumlu, Sivas Divriği Şahin Köyü nüfusuna kayıtlı.
32. Metin ALTIOK: Zühtü oğlu, 1941 doğumlu, Bergama Gökbeyli Köyü nüfusuna kayıtlı.
33. Serpil CANİK: Muharrem kızı, 1974 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.
34. Asaf KOÇAK: Hasan oğlu, 1959 doğumlu, Kırşehir Çiçekdağı İlçesi Mahmutlu Köyü nüfusunu kayıtlı.
35. Carina Johanna THEDORA: Thuys oğlu, 1970 doğumlu, Hollanda uyruklu.

MÜŞTEKİLER:

1. Nimet YÜCE: Galip kızı, 1938 doğumlu, Hatay Antakya nüfusuna kayıtlı.
2. Deniz HUBAR: Ağa oğlu, 1976 doğumlu, Emranlı Doğanyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı,
3. İclal KARAKUŞ: Fehmi kızı, 1947 doğumlu, Isparta Yalvaç Kulisarlı Köyü nüfusuna kayıtlı.
4. Ali BAŞTUĞ: Hasan oğlu, 1955 doğumlu, Kangal Yerlice Köyü, nüfusuna kayıtlı.
5. Hülya KADEROĞLU: Yusuf kızı, 1968 doğumlu, Ankara Çubuk Meşeli Köyü nüfusuna kayıtlı.
6. Erkan KARTAL: Ali oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli Katıralan Köyü nüfusuna kayıtlı.
7. Murtasa DEMİR: Mehmet oğlu, 1949 doğumlu, Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.
8. Mustafa TÜRKHAN: Ali oğlu, 1966 doğumlu, Yıldızeli Banaz Köyü nüfusuna kayıtlı.
9. Türkan PEHLİVAN: Hüseyin kızı, 1946 Ceyhan Kızıldere Köyü nüfusuna kayıtlı.
10. Neval OĞAN: Ahmet kızı, 1969 doğumlu, Antakya Armutlu Mahallesi nüfusuna kayıtlı,
11. Murat KILIÇ: Ali oğlu, 1974 doğumlu, Yozgat Çayıralan Çukürörcü Köyü nüfusuna kayıtlı.
12. Ali DOĞAN: Hasan oğlu, 1956 doğumlu, Ankara Dikmen Cad. 286/1 de oturur.
13. Ali Rıza KOÇYİĞİT: Saadettin oğlu, 1960 doğumlu, Ankara Selanik Cad. No: 42 de Kızılay'da oturur.
14. Hidayet KARAKUŞ: Hasan Tahsin oğlu, 19.. doğumlu, İzmir Karşıyaka 1836 Sok. 14/4 de oturur.

15. Ali BALKIZ: Bakkal oğlu, 1945 doğumlu, Ankara Konur Sok. 7/1 Kızılay'da oturur.
16. Haydar İNAL: Hakkı oğlu, 1965 doğumlu, Ankara Sulakyurt Hamalı Köyü nüfusuna kayıtlı.
17. Zerrin TAŞPINAR: Abdullah kızı, 1947 doğumlu, Ankara Altındağ Akalar ma. nüfusuna kayıtlı,
18. Ali YÜCE: Nuri oğlu, 1928 doğumlu, Ankara Eserköy 12. blok Ümitköy.
19. Elif DUMANLI: Süleyman kızı, 1971 doğumlu, Şarkışla Gülören Köyü nüfusuna kayıtlı.
20. Tuncay YILMAZ: Gülağa oğlu, 1972 doğumlu, Erzincan Tercan nüfusuna kayıtlı.
21. Yüksel YILDIRIM: Cafer oğlu, 1971 doğumlu, Malatya Mekinhane nüfusuna kayıtlı.
22. Celal YILDIZ: Haydar oğlu, 1954 doğumlu, Yıldızeli Hallı Köyü nüfusuna kayıtlı.
23. Cem ÇİLASİN: Ali haydar oğlu, 1959 doğumlu, Kayseri Merkez nüfusuna kayıtlı.
24. Yıldız SAĞ: Abdullah kızı, 1954 doğumlu, Urfa Birecik Köyü nüfusuna kayıtlı.
25. Arif SAĞ: Yusuf oğlu, 1945 doğumlu, Erzurum Aşkale Dalı Köyü nüfusuna kayıtlı.
26. Battal PEHLİVAN: Veli oğlu, 1947 doğumlu, Adana Ceylan Kızıldağ Köyü nüfusuna kayıtlı.
27. Mehtap TUNCA: Mehmet kızı, 1976 doğumlu, Edirne Meriç Büyükdoğancı Köyü nüfusuna kayıtlı.
28. Ali ÇAĞAN: Ali Rıza oğlu, 1962 doğumlu, Erzurum Şenkaya Aydoğdu Köyü nüfusuna kayıtlı.

29. Cafer GÜNAYDIN: Ali oğlu, 1945 doğumlu, Emek Mahallesi 70. Sokak 12/1 Ankara adresinde oturur.

30. Gülay ŞAHİN: Dursun kızı, 1974 doğumlu, Gülveren Bahçeler üstü 40. Sokak No: 15 Mamak Ankara adresinde oturur.

31. Makbule ÇİMEN: Bayram kızı, 1955 doğumlu, Kemah İlçesi Sarımazı Mahallesi Ayrık Sokak No: 14 de oturur.

32. Aydoğan YAVAŞLI: Muammer oğlu, 1955 doğumlu, İzmir Karşıyaka 1819. Sokak 42/8' de oturur.

33. İlhami ERSEVEN: Turan oğlu, 1954 doğumlu, Ankara 19 Mayıs Mahallesi Taşdemir Sokak 31/5 Ankara adresinde oturur.

34. Lütfiye AYDIN: Ömer kızı, 1969 doğumlu, Gaziantep nüfusuna kayıtlı.

35. Lütfi KALELİ: Mehmet oğlu, 1939 doğumlu, İstanbul Hürriyet Mahallesi Hürriyet Cad. Beydağı Apt. B. B1. D.3 Yenibosna Bahçelievler adresinde oturur.

36. Mehmet Nusret NESİN: (Aziz NESİN): Abdullah Aziz oğlu, 1915 doğumlu, Çatalca Nesin Vakfı Ankara adresinde oturur.

37. Ali DOĞAN: Hasan oğlu, 1956 doğumlu, Dikmen Cad. 286/1 Dikmen Ankara adresinde oturur.

38. Demet IŞIK: Şakir kızı, 1937 doğumlu, Ankara Kader Sokak 11/7 Gaziosmahpaşa adresinde oturur.

39. Cevat GERAY: Profesör Açık kimliği tesbit edilmedi.

40. Cevat GERAY'IN EŞİ: Açık kimliği tespit edilmedi.

41. Kamber ÇAKIR: Salih ve Emine'den olma, 1948 doğumlu, Dikmen Cad. 297 B Ankara adresinde oturur.

42. Birsen GÜNDÜZ: Mehmet kızı, 1974 doğumlu, Harbiye Mahallesi Hürriyet Cad. 126/10 Dikmen Ankara adresinde oturur.

43. Nuray ÖZKAN: Celal kızı, 15 yaşında açık kimliği henüz tespit edilemedi.

44. Melahat YAVAŞ: 1819 Sokak 42/8 Karşıyaka İzmir'de oturur.
45. Serdar DOĞAN: Süleyman oğlu, 1972 doğumlu, Çankaya Ankara adresinde oturur.
46. Murtaza ÖĞÜTÇÜ: Mehmet oğlu, 1927 doğumlu, İstasyon Cad. Esen Sitesi A. B1. 5/14 Sivas adresinde oturur.
47. Ahmet KARABİLGİN: İl Valisi Hacı Mustafa oğlu, halen İçişleri Bakanlığı'nda Merkez Valisi.

SANIKLAR:

1. Cafer ERÇAKMAK: Hasan ve Zekiye'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Kızılırmak Mahallesi K:24'de nüfusuna kayıtlı, Sivas Belediye Meclisi üyesi. Gıyabi Tutuklu.
2. Yunis KARATAŞ: Ahmet ve Nedime'den olma, 1969 doğumlu, Sivas Halilrifatpaşa Mahallesi K:135'de nüfusa kayıtlı. Gıyabi Tutuklu.
3. Cafer Tayyar SOYKÖK: Mehmet ve Elbiye'den olma, 1954 doğumlu, Şarkışla Maksutlu Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Paşabey Mahallesi Cumhuriyet Apt. 2. Sokak D:2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
4. Halil İbrahim DÜZBİÇER: Turan ve Rabia'dan olma, 1964 doğumlu, Sivas Merkez Yüceyurt Mahallesi, nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 6 Sokak No: 5'de oturur. Sivas Belediyesinde itfaiye eri Sivas'ta Tutuklu.
5. Muhsin ERBAŞ: Ahmet ve Fatma'dan olma, 1954 doğumlu, Savcun Köyü nüfusuna kayıtlı, Altıntabak Mahallesi 5. Sokak No: 28'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
6. Ömer Faruk GEZ: İbrahim ve Mergube'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Küçükminare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 6 Sokak No:83 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.
7. Nevzat AYDIN: Maksut ve Ümmühan'dan olma, 1974 doğumlu, Sivas Anılı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mahallesi Türk-İş blokları A Blok 1. Giriş No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

8. Latif KARACA: Süleyman ve Ayşe'den olma, 1945 doğumlu, Sivas Söfütçük Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Altıntabak Mah. 24. Sokak No: 1 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

9. Çetin ASAMAKA: Kadir ve Fatma'dan olma, 1958 doğumlu, Sivas Demircilerardı Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Gülyurt Mahallesi 3. Sokak No: 23'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

10. Harun GÜLBAŞ: Hasan ve Adile'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Ece Mah. nüfusuna kayıtlı, Bezirci Mah. 23. Sokak No: 5 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

11. Bekir ÇINAR: Hasan ve Sündüz'den olma, 1973 doğumlu, Almus BabaKöyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Sularbaşı Mah. Vali varikli Mah. 3 Sokak No: 72 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

12. Süleyman KURŞUN: Abuzer ve Fatma'dan olma, 1976 doğumlu, Adıyaman Çelikhan İlçesi Beşpınar Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Çiçekli Mahallesi 2. Sokak No: 54'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

13. Adem KOZU: Hüseyin ve Remziye'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü nüf. kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 16 Sokak No: 27'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

14. Tufan CAYMAZ: Musa ve Durdu'dan olma, 1969 doğumlu, Sivas 4 Eylül Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 28. Sokak no: 44'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

15. Ali KURT: Fevzullah oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Çayboyu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yenidoğan Mahallesi 21. Sokak No: 122'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

16. Mustafa DÜRER: Sami ve Rukiye'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Halil Rifat Paşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yiğitler Mah. 1. Sokak No: 61'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

17. Yalçın KEPENEK: Yılmaz ve Zennuriye'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Örtülüpınar Mahallesi nüf. kayıtlı, aynı mahallede Gürselpaşa Cad. Aral Apt. D. Blok No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

18. Hayrettin YEĞİN: Recep oğlu 1975 doğumlu, Sivas Alahacı Köyü nüfusuna kayıtlı olup, İnönü Mahallesi 16. Sokak no: 37 'de oturur. Halen Tutuklu

19. Murat KARATAŞ: Halil ve Cennet'ten olma, 1972 doğumlu, Sivas Yıldızeli ilç. Yakupoğlan Köyü nüfusuna kayıtlı, Yeni Mahalle 1. Sokak No: 24' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

20. Haydar ŞAHİNOĞLU: Abdullah ve Hatice'den olma, 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kandilli Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Emek Mahallesi 23. Sokak Oba Apt. D Blok 4/2' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

21. Ahmet ONAR: Mustafa ve Şerife'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Dikmencik Köyü nüfusuna kayıtlı, Kaleardı Mahallesi Kooperatif evleri 8. Sokak No: 126' da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

22. Sedat YILDIRIM: Habib ve Hanım'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Bedelli Köyü nüf. kayıtlı, 4 Eylül Mahallesi 11 Sokak. No: 113' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

23. Orhan DEMİR: Süleyman ve Müşüre'den olma, 1966 doğumlu, Sivas İmranlı İlçesi Çarşıbaşı Mah. nüfusuna kayıtlı, İmranlı Kızılırmak Mahallesi Yüce Sokak Bila noda oturur. Sivas'ta Tutuklu.

24. Erol SARIKAYA: Maksut ve Fadime'den olma, 1966 doğumlu, Hafik Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

25. Ünal BERKA: Bahattin ve Müşerref'ten olma, 1961 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Mevlana Cad. Mevlana Apt. Kat: 7' de No: 20' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

26. Osman DÜZARDIÇ: Mehmet ve Hatice'den olma, 1956 doğumlu, Sivas Gümüşdere Köyü nüf. kayıtlı, İnönü Mahallesi 23. Sokak No: 10' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

27. Kerim KÜÇÜKKÖSEN: Mehmet ve Mesile'den olma, 1956 doğumlu, Konya Kadınhanı İlçesi Tosunoğlu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Emek Mah. 73. Sok. 14' de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

28. İlhami ÇALIŞKAN: Mehmet Mustafa ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal İlçesi Seçenyurdu Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mahallesi Kumlutarla 17. Sokak No: 163'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

29. Süleyman TOKSUN: Resul ve Hatun'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Aydoğan Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 45. Sokak No: 40'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

30. Mehmet YILMAZ: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1962 doğumlu, Sivas Küçük Minare Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Örtülüpınar Mahallesi Anadolu 4. Apt. Kat:4 No:7'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

31. Vahit KAYNAR: Mahmut ve Remziye'den olma, 1975 doğumlu, Sivas 5. tepe Köyü, nüfusuna kayıtlı, Kızılırmak Mahallesi 1. Sokak No: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

32. Halil KÜTÜKDE: Hüseyin ve Emine'den olma, 1965 doğumlu, Kangal Örenlice Köyü nüf. kayıtlı, Sivas Akdeğirmen Mahallesi. 7. Sok. Ekan Apt. No: 5 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

33. Eren CEYLAN: Veysel oğlu, 1961 doğumlu, Sivas Yüceyurt Mah. nüfusuna kayıtlı olup,, Karşıyaka Mahallesi 18. Sokak No: 2 de oturur. Tutuklu.

34. Mehmet DEMİR: Mustafa ve Nafiye'den olma, 1962 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Buğdayören Köyü nüfusuna kayıtlı, Dedebalı Mahallesi 1. Sokak No: 37/ A'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

35. Murat ÇANAKLITAŞ: Osman ve Esm'e'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup,, Emek Mahallesi 71. Sokak İrem Apt. No: B/3 Blok No: 8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

36. Saadettin YÜKSEL: Mustafa ve Şemsi'den olma, 1973 doğumlu, Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Sivas Kılavuz Mahallesi 18. Sokak Kongre evler A /Blok Kat 3/9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

37. Mevlüt ATALAY: Bekir Sıtkı ve Ümmühan oğlu 1970 doğumlu, Şarkışla İlçesi Kürkcüyurdu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Kılavuz Mahallesi Tanışevler A/1 blok, No: 3/11 'de oturur. Tutuklu.

38. Mustafa Uğur YARAŞ: Fikri ve Nesrin'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Ece Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 4. Sokak No: 4 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

39. Bülent DÜĞENCİ: Hüseyin Hikmet oğlu 1961 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı mahalle Abdi İpekçi Cad. Doktor Apt. No: 10'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

40. Abdülkadir ARIDICI: Abdülkadir ve Güllü oğlu, 1965 doğumlu, Sivas Güllüce Köyü, nüfusuna kayıtlı, Altıntabak Mah. 12. Sokak no: 58'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

41. Ahmet Turan KILIÇ: Reşit ve Şerife'den olma, 1934 doğumlu, Sivas Eskiapardı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas 4 Eylül Mah. 38. Sokak No: 6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

42. Özey KARATÜRK: Ali ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Giresun ili Keşap Mahallesi Bayramşah Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı yerde oturur. Sivas'ta Tutuklu.

43. Ahmet OFLAZ: Yusuf ve Yeter'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Çayyurt Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Yenişehir Mahallesi Erdem Apt. A Blok No: 18'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

44. Ali TEMİZ: Kaya ve şerife'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Akdeğirmen Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı Mah. 19. Sokak İşbilir Apt. B/Blok No: 1'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

45. Temel TOY: Ağa ve Dürdane'den olma, 1975 doğumlu, Sivas Mehmetpaşa Mah. nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 2. Sokak Şerbetçioğlu Apt. Kat: 3/8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

46. Özer ÇANAKLITAŞ: Osman ve Esm'e'den olma, 1976 doğumlu, Sivas Sularbaşı Mah. 71. Sok. İmren Apt. B/3 Blok No: 8'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

47. Yusuf Ziya ELİŞ: Hüseyin ve Sema'dan olma, 1948 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mahallesinde 14. Sokak Başakevler 3/5 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

48. Kenan KALE: Nuri ve Fatma'dan olma, 1970 doğumlu, Sivas Alibaba Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı mahalle 3. Sokak. No: 17'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

49. Hayrettin GÜL: Mahmut ve Mevlüde'den olma, 1948 doğumlu, Sivas Köklüce Köyü, nüf. kayıtlı, Sivas İnönü Mahallesi 22. Sokak No:2 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

50. Alim ÖZHAN: Hüsnü ve Canlar'dan olma, 1965 doğumlu, Gümüşhane ili merkez çayırdı Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas İstasyon Cad. 12 Eylül Apt. B Blok 16'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

51. Adem BAYRAK: Sabri ve Fatma'dan olma, 1971 doğumlu, Sivas Tatlıcak Köyü, nüfusuna kayıtlı olup, Üçeyurt Mahallesi Yıldırım Evler E Blok B giriş 4'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

52. Faruk BELKAVLİ: Cemil ve Naciye oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Sularbaşı, Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Mimar Sinan Mahallesi, Yurduagül Evler Tan Apt. No: 7 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

53. Harun KAVAK: Ahmet ve Hacer'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Çiçekli Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı mahalle 3. Sokak No: 16'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

54. Ekrem KURT: Cafer ve Fatma'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mahallesi Türk- İş Blokları D Blok 2. giriş No: 12 'de oturur Sivas'ta Tutuklu.

55. Harun YILDIZ: İrfan ve Hüsne 'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Kılavuz Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. 4. Sokak No: 32'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

56. Serhat ÖZGENTÜRK: Eyüp ve Nezihat'tan olma, 1970 doğumlu, Sivas Kovalı Köyü nüfusuna kayıtlı, Yiğitler Mahallesi 1. Sokak No: 58'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

57. Zafer YELOK: Hacı Mehmet ve Mevlüde'den olma, 1967 doğumlu, Sivas Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Kepenek Cad. Özcan Apt. Kat: 2 No: 4 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

58. Faruk CEYLAN: Faik ve Medine'den olma, 1965 doğumlu, Tokat Merkez İhsaniye Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Mah. Türk- İş Blokları C Blok 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

59. Osman ÇIBIKÇI: Abdullah ve Yeter'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Hayırbey Köyü nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 47. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

60. Metin CEYLAN: Faik ve Medine'den olma, 1972 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, aynı Mah. Türk-İş Blokları 2. Giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

61. Etem CEYLAN: Faik ve Medine'den olma, 1971 doğumlu, Sivas Esentepe Mahallesi nüfusuna kayıtlı, Esentepe Mah. Türk-İş Blokları C Blok 2. giriş No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

62. Murat SONGUR: Bekir ve Ayşe'den olma, 1967 doğumlu, Yıldızeli İlçesi İğnebey Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Mehmetpaşa Mah. 11. Sokak No: 5'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

63. İsmet ONAR: Hüseyin ve Fatma'dan olma, 1959 doğumlu, Sivas Şeyhçoban Köyü nüfusuna kayıtlı, Sayitpaşa Cad. Göze Apt. Kat 3 D/6'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

64. Ali TEKE: Osman ve Fadik'ten olma, 1975 doğumlu, Sivas Uzuntepe Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yeşilyurt Mahallesi 27. Sokak No: 2'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

65. Fatih ERDEM: Erol ve Zehra'dan olma, 1973 doğumlu, Sivas Gökmenderes Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Mevlana Cad. Güneşevler D Blok Kat 5 No:20'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

66. Durmuş TUFAN: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1976 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü nüfusuna kayıtlı, Sivas Karşıyaka Mahallesi 99. soak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu

67. İbrahim DURAN: Celal ve Meryem'den olma, 1973 doğumlu, Sivas Bedirli nahiyesi Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Esentepe Türk- İş blokları C Blok 2. giriş No: 10'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

68. Ramazan ÖNDER: İmam ve Güllü'den olma, 1973 doğumlu, Şarkışla İlçesi Konak yazı Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yüceyurt Mahallesi 10. Sokak No: 3'de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

69. Ömer DEMİR: Bekir ve Hüsne'den olma, 1964 doğumlu, Sivas Gazi Köyü, nüfusuna kayıtlı, Yenidoğan Mahallesi 6. Sokak, No: 17'de oturur. Sivas'ta oturur.

70. Gazi TUFAN: Ahmet ve Ayşe'den olma, 1971 doğumlu, Ulaş İlçesi Baharözü Köyü nüfusuna kayıtlı, Sivas Karşiyaka Mah. 99. Sokak No: 9'da oturur. Sivas'ta Tutuklu.

71. Erkan ÇETİNTAŞ: Nuri oğlu, 1970 doğumlu, Sivas Yiğitler Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, aynı mahalle 5. Çıkmaz Sok. No: 13 de oturur. Sivas'ta Tutuklu.

72. Yusuf ŞİMŞEK: Hüseyin ve Zeynep'ten olma, 1970 doğumlu, Yıldızeli İlçesi Sarıyar Köyü nüfusuna kayıtlı, aynı yerde oturur. Sivas'ta Tutuklu.

73. Tekin ARIS: Karabey oğlu, 1975 doğumlu, Yıldızeli İlesi Sarıyer Mahallesi nüfusuna kayıtlı olup, Yeşilyurt Mah. 14. Sokak No: 32 de oturur. Tutuklu.

74. Turan KAYA: Bekir oğlu, 1973 doğumlu, Yıldızeli Mumcu çiftliği Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Mimar Sinan Mahallesi, 40. Sokak No: 29 de oturur. Tutuklu.

75. Muammer ÖZDEMİR: Celal oğlu, 1975 doğumlu, Sivas Harmancık Köyü, nüfusuna kayıtlı, Sivas Yahyabey Mah. 4. Sokak No: 19 de oturur. Tutuklu.

76. Faruk SARIKAYA: Maksut oğlu, 1972 doğumlu, Sivas, Hafik İlçesi Çukurbelen Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Yiğitler Mahallesi 3. Sokak No: 72 de oturur.

77. Özkan DOĞAN: Macit oğlu, 1971 doğumlu, Sivas Yenimahalle nüfusuna kayıtlı olup, Yenidoğan Mah. 21. Sosyalevler C-1 Blok 3/9 de oturur. Tutuklu.

78. YILMAZ CEYLAN: Mustafa ile Alime oğlu, 1965 doğumlu, Sivas, Durdulu Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Yenidoğan Mah. 31. Sokak No: 27 de oturur. Tutuklu.

79. Hasan Basri KOÇ: M. Sabri oğlu, 1965 doğumlu, Sivas, Bademkaya Köyü nüfusuna kayıtlı olup, Sivas Yüceyurt Mah. 7. Sokak No: 45 de oturur. Tutuklu.

SUÇ: Görevli memura görevinden dolayı cebir ve şiddetle hakaret. Birlikte ölümle tehdit. Birlikte kamu malına toplu izarar, Birlikte basit izarar, Birlikte yanıcı, patlayıcı madde ile izarar, yangın çıkartarak 35 kişiyi aynı kasıt altında öldürmek, 45 kişiyi yangın çıkartmak suretiyle öldürmeye kalkışmak, Bu son iki suça müzaharat ve muavenet ile işti-
rak bu suçları işlemeye teşvik.

SUÇ TARİHİ: 02.07.1993

GÖZETİM: 02.07.1993 (Sanıklar; Eren CEYLAN, Abdülkadir ARIDICI, Osman DÜZARDIÇ, Osman ÇIBIKÇI, İlhami ÇALIŞKAN, Ali KURT, Halil İbrahim DÜZBİÇER)

04.07.1993 (Sanıklar; Harun YILDIZ, Fatih ERDEM, Latif KARACA, Mevlüt ATALAY, Hayrettin YEĞİN, Murat ÇANAKLITAŞ, Özay KARATÜRK, Murat KARATAŞ, Özer ÇANAKLITAŞ, Ömer Faruk GEZ, Faruk BELKAVLİ)

05.07.1993 (Sanıklar; Murat SONGUR, Süleyman TOKSUN, Süleyman KURŞUN, Cafer Tayyar SOYKÖK, Mehmet YILMAZ, Ahmet OFLAZ, Sedat YILDIRIM, Vahit KAYNAR, Zafer YELOK, Bülent DÜVENCİ, Nevzat AYDIN, Mehmet DEMİR, Ekrem KURT)

06.07.1993 (Sanıklar; Halil KÜTÜKDE, Ali TEKE, Mustafa Uğur YARAŞ, Abdullah MALATYA, Kenan KALE, Yalçın KEPENEK, Adem KOZU, Yusuf Ziya ELİŞ, Ünal BERKA, Haydar ŞAHİNOĞLU, Ramazan ÖNDER, Saadettin YÜKSEL, Kerim KÜÇÜKKÖSEM, İsmet ONAR, Ömer DEMİR, İbrahim DURAN, Faruk CEYLAN, Etem CEYLAN, Orhan DEMİR, Metin CEYLAN)

07.07.1993 (Sanıklar; Alim ÖZHAN, Hayrettin GÜL, Erol SAKIRAYA)

08.07.1993 (Sanıklar; Mustafa DÜRER, Temel TOY)

09.07.1993 (Sanıklar; Yusuf ŞİMŞEK, Tufan CAYMAZ, Harun KAVAK)

10.07.1993 (Sanıklar; Adem BAYRAK, Ahmet ONAR)

11.07.1993 (Sanıklar; Turan YILDIZ, Faruk SARIKAYA, Özkan DOĞAN, Bünyamin ELİŞ, Halit KARAKAYA)

19.07.1993 (Sanık; Yılmaz CEYLAN)

11.08.1993 (Sanık; Hasan Basri KOÇ)

GIYABİ TUTUKLAMA: 16.07.1993 (Sanıklar; Cafer ERÇAKMAK, Tekin ARIS, Yunus KARATAŞ)

VİCAHİ TUTUKLAMA: 16.07.1993 (Sanık; Tekin ARIS için.)

TUTUKLAMA TARİHİ: Sanıklar; Turan KAYA, Özkan DOĞAN, Muammer ÖZDEMİR, Faruk SARIKAYA, için 19.07.1993

GIYABİ TEVKİF: 20.07.1993 Sanıklar; Bünyamin ELİŞ ve Halit KARAKAYA

VİCAHİ TEVKİF: 22.07.1993 Sanık; Yılmaz CEYLAN için.

TUTUKLAMA TARİHİ: 16.07.1993 diğer sanıklar için.

VEKİLLERİ: Av. Nil TOYDEMİR, (Sanık Serhan ÖZGENTÜRK, Vahit KAYNAR vekili.)

Av. Yüksel KÖSE, (Sanıklar; Ahmet OFLAZ, Yalçın KEPENEK, Halil KÜTÜKDE, Harun KAVAK, İsmet ONAR, Metin CEYLAN, Faruk CEYLAN, Etem CEYLAN Vekili),

Av. Fevzullah CİVANER, (Sanık Fatih ERDEM vekili),

Av. Yavuz KOÇTAN, Sanık Murat KARATAŞ vekili, Erol SARIKAYA, Bülent DÜVENCİ vekili

Av. Yüksel KÖSE, (Sanıklar; Sedat YILDIRIM, Serhan ÖZGENTÜRK, Kerim KÜÇÜKKÖSEM, Kenan KALE, Osman DÜZARDIÇ, Harun KAVAK, Yalçın KEPENEK, Halil KÜTÜKDE, Ali TEMİZ, Ali TEKE, Metin CEYLAN, İsmet ONAR, Faruk CEYLAN, Etem CEYLAN vekili)

Av. Nezih ÇELİKAĞ, (Sanık; Özer ÇANAKLITAŞ, İbrahim DURAN, Murat ÇANAKLITAŞ vekili)

Av. Bekir KUZU, (Sanıklar; Harun GÜLBAŞ, Orhan DEMİR, Ünal BERKA, Ramazan ÖNDER, Adem BAYRAK, Nevzat AYDIN, Ömer Faruk GEZ, Eren CEYLAN, Saadettin YÜKSEL, Zafer YELOK vekili)

Av. Hüsnü TUNA, (Sanık Ali KURT vekili)

Av. Hüsnü TUNA, (Sanık Ali KURT vekili),

Av. İsmet BAHADIR, (Sanık Durmuş TUFAN vekili),

Av. Şadi ÇARSANCAKLI, (Sanık A. Kadir ARIDICI, Ekrem KURT, Ömer DEMİR vekili)

Av. Hasan ŞAHİN, Av. Mehmet CENGİZ, (Sanıklar Bekir ÇINAR, İlhami ÇALIŞKAN, Özkan DOĞAN vekili)

Av. Şeref DURSUN, Av. Nurettin YAŞAR, Av. Hurşit BIYIK, (Sanıklar Cafer Tayyar SOYKÖK, Ekrem ÇETİNTAŞ,)

Av. Necati CEYLAN, (Sanıklar H. İbrahim DÜZBİÇER, Orhan DEMİR vekili)

Av. Muharrem BALCI, (Sanıklar Süleyman KURŞUN (TOKSUN), Mustafa DÜRER, Tekin ARIS vekili)

Av. Sezai ÇİÇEK (Sanık Latif KARACA vekili)

Av. Hüsnü YAZGAN, Av. Yasin ŞAMLI, Av. Necip KİBAR, (Sanık Ali ÖZHAN vekili)

Av. Faik IŞIK (Sanık Yılmaz CEYLAN vekili)

Av. Ali DEVEVİOĞLU, (Sanıklar; Ahmet ONAR Hayrettin ONAR)

Av. Ferhat AKKAYA, (Sanıklar; Mevlüt ATALAY, Turan KAYA)

Av. Ali YAŞAR, Av. Günay NEHİ, Av. Şakide Üzümtaş (Maktül Nesimi ÇİMEN oğlu, Mazlum ÇİMEN Harin ÇİMEN vekili)

KARAR TARİHİ: 11.10.1993

02.07.1993 günü, Sivas'ta vuku bulan ve 35 kişinin ölümü ile sonuçlanan olay nedeniyle açılan dava:

Emniyet mülahazasıyla Yargıtay 1. Ceza Dairesini'nin 18.08.1993 gün ve 1993/8899-8503 sayılı ilamı ile Ankara Ağır Ceza Mahkemesi görevli kılınmış,

Ankara merkezinde mevcut (9) adet ağır ceza mahkemesinin başkanları arasında alenen çekilen kura sonucu dava mahkememize düşmüş olmakla,

Mahkememizin 1993/169 esasına kaydı bilicra,
Tensiple birlikte dosya kurulca ele alındı tetkik edildi.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 22.07.1993 gün ve 1993/902 iddianame ve 12.08.1993 gün ve 1993/902 sayılı Ek iddianame ile, Cem'an 79 kişi hakkında Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne dava açmış,

Emniyet mülahazasıyla Yargıtay ilamı gereği dosya mahkememize gelmiştir.

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığının,

Kesintisiz vuku bulan olayı üçe bölerek sanıkların bazı davranışlarını 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'na aykırı bularak Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi Başsavcılığı'na gönderip,

Adı geçen D.G.M Başsavcılığı'nın 20.07.1993 gün ve 1993/170 sayılı iddianamede ile Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesine dava açıldığı

Yine aynı günkü olayda sanıkların bazı davranışlarınının 2911 sayılı Gösteri Yürüyüşü Kanunu'na aykırı bulunarak 22.07.1993 gün ve 1993/2460 hazırlık sayılı iddianame ile Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne dava açıldığı,

Yine aynı sanıkların davranışlarınının bir bölümününün ağır cezalı mevattan olduğundan bahisle Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne dava açıldığı,

Emniyet mülahazasıyla Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesine açılan davanın, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesine,

Sivas Asliye Ceza Mahkemesi'ne açılan davanın, Ankara Asliye Ceza Mahkemesi'ne,

Sivas Ağır Ceza Mahkemesi'ne açılan davanın da Ankara Ağır Ceza Mahkemesi'ne nakledildiği,

Dosyada mevcut yargıtay kararları ve iddianameler münderecatında anlaşılmıştır.

Yine dosyada mevcut Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü'nün 02.09.1993 gün ve 036570 sayılı yazısı ve bu yazıya eklenen listenin tetkikinden

Bu olay nedeniyle tutuklu bulunan sanıkların (2) sinin halen Sivas Kapalı Ceza evinde (55) inin Afyon Kapalı Cezaevinde (55) kişinin ise Kırşehir Kapalı Cezaevine sevkli orada buldukları görülmüştür.

Sivas Cumhuriyet Başsavcılığı;

Aynı gün, sanıkların başlattığı ve 35 kişinin ölümü ile biten olayların bir kısmının Terörle Mücadele Kanunu'na girdiğini olayların bir kısmının asliye ceza mahkemesinden bulunduğunu ve bir kısmını da ağır cezalı mevatan olduğunu kabul ederek aynı sanıklar yönünden 3 ayrı mahkemeye dava açıldığı görülmüştür.

Her bir dava için, dosyada mevcut deliller, aynı ve müşterektir. Ve yine her bir Mahkemeye açılan iddianamelerdeki gerekçeler ve olayın tavsifi aynı olup,

İddianamelerdeki Laikliğin tasvip edilmemesi, Laikliğin kaldırılıp yerine şeriat düzenin getirilmesi vs. den bahisle

Cuma Namazının kılınmasını müteakip yapılan yürüyüş ve engellerin aşılması, sloganların atılması, yürüyerek bazı pankartların taşınması Vilayet Binasının ve Kültür Merkezi binasının camlarının kırılması, Atatürk Heykeli'nin tahribi Pir Sultan Abdal Heykelinin parçalanması ve nihayet MADIMAK Otel'i'nin önüne kalabalığın geleerek, otel önündeki bazı arabaların yakılması, otele girilip bir takım otel

eşyalarının tahribi ve otele taş atılıp otel camlarının ve çerçevelerinin kırılması ve nihayet otele ateş verilerek yakılması ve otelde bulunan 35 kişinin ölümünden bahsedilmektedir.

Tanıklık, tutulan zabıtlar, olaydan önce dağıtılan bildirimler ve tüm doya müderecatından,

Sivas'ta meydana gelen olayların içyüzünde;

- Laikliğin, dinsizlik, din düşmanlığı, olduğu inancını taşıyan fanatik bir takım kişilerin TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASI'NIN kabul ettiği- Laiklik ilkesinin- kabul etmeme, Laik düzen yıkılıp, yerine şeriat düzenini getirmek ve bu kasıt altındı davranış yatmakta olup, önceden planlanmış bildirimler dağıtılarak lehlerine kamuoyu oluşturduktan sonra yürüyüş düzenlenerek bazı sloganlar atılmak suretiyle ölüm olayının gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

Bazı fanatik kişilerin düşündüğü gibi;

Laikliğin, dinsizlik, din düşmanlığı olmadığı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde dini yönden yegane söz sahibi olan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın muhtelif vesilelerle yayımladığı bildirimler ve yayımlandığı kitaplardan anlaşıldığı gibi;

Litenatürlerde de: Laikliğin;

Dinsizlik ve din düşmanlığı olmadığı,

Özetle; Devlet ile dinin, birbirine karşı bağımsızlığı ve tarafsızlığı demek olduğu belirtilmiştir.

Nitekim; Türkiye Cumhuriyet Anayasası bu görüşten hareketle fertlerin vicdan ve din hürriyetini teminat altına almış olup,

Herkesin vicdan, dini inanç ve kanaat hürriyetine sahip olduğunu, hiç kimsenin her ne suretle olursan olsun, dini, din duygularını, dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemeyeceğini, kötüyü kullanamayacağını Türkiye Cumhuriyetin Laik bir devlet olduğunu kesinlikle kabul etmiş olup;

Laiklik ilkesini her türlü akımlara karşı teminat altına almıştır.

Mahkememizde açılan dava iddianamesinde tavsif edildiği şekilde sanıklara müsnet suçlar;

Adi Suçlar olarak kabülü mümkündür.

İlk nazarda münakaşası mucip olan husus budur.

Mahkememizin görüşüne göre, sanıklara müsnet suçlar ADİ SUÇ niteliğinde değildir.

Zira, Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneğine ;

1-4 Temmuz 1993 tarihleri arasında yapılacak olan etkinliklere katılmak üzere dernekçe Ankara ve İstanbul'dan bir çok "Şair Yazar" kişilerin davet edildiği, bu davet meyanında yazar Aziz NESİN'in de bulunduğu,

01.07.1993 günü Sivas Valisi'nin açış konuşmasını müteakip yazar Aziz NESİN ve başka kişilerinde konuşmacı olarak katıldıkları,

Aziz NESİN'in, Selman RÜŞDİ tarafından yazılan "Şeytan Ayetleri" adlı kitabının Türkiye'de münteşir bir gazetede yayımından rahatsız olan bazı kişilerin;

Bu yayımı bahane ederek;

Olaydan evvel "Müslümanlar" imzalı bildirilerde dağıtılp, kendi lehlerine kamuoyunu oluşturduktan sonra ;

Sanıkların olay günü, cuma namazının kılınması akabinde, pankartlarla taşınmak suretiyle ve Allahuekber nidaları arasında Müslüman Türkiye sloganlarını da atarak,

Silahlı çete olduğu herkes tarafından bilinen; Hizbullah örgütünü de dile gertirerek; "Yaşayın Hizbullah, Zafer İslam'ın, Allahuekber, Laiklik gidecek şeriat gelecek, Laik düzen yıkılacak, Yaşasın şeriat, Şeriat isteriz, Tek yol İslam, Kahrolsun laiklik, Muhammedin ordusu, laikliğin korkusu, Kafirler otelde" şeklinde sloganlar atarak yürüyüşe geçip,

Yürüyüşlerine mani olmaya çalışan bütün engelleri aşarak evvela Kültür Merkezine bilahare Vilayet Konağı önüne gelip, her iki binanın

camlarını kırdıktan ve Kültür merkezindeki bazı eşyaları tahrip ettikten ve Atatürk Heykeline tecavüz edip Pir Sultan Abdal'a ait heykeli kırıp parçaladıktan sonra;

Yukarıdaki sloganları atmaya devam ederek, Aziz NESİN ve davet edilen diğer 53 kişinin otelde kaldığını bilerek Madımak Otel'i'ne gelip, evvela Otel önündeki arabayı ateşe verip yaktıktan ve tahrip ettikten ve otele taş atıp, camlarını ve çerçevelerini kırdıktan sonra topluluktan bir kısmının Otel'e girip otelin eşyalarını tahrip ettikten sonra bazı kişilerin otelde bulunan kişileri kast ile "yakın yakın" nidaları arasında oteli ateşe verip, yaklamaları ve bu yangından çıkan ve kaçamayan 35 kişinin karbondioksit zehirlenmesi sonucu öldükleri, dikkate alındığında;

İddianamede tavsif edildiği şekilde sanıklara müstet suçun (ADİ SUÇ) olarak kabulü düşünülemez.

Şu hale göre; sanıklara müstet suç hangi suç oluşturmaktadır.

a) Evvela TCK 149'luk durum var mı:

Bu maddenin tahlilini yapmak lazım.

Mahkememizin görüşüne göre olayda TCK 149'un ihlali söz konusu değildir.

Zira; Olayımızda silah kullanılmamıştır. TCK'nın 149. maddesinin en önemli unsuru, "Silahlandırma" unsurudur. Hükümet aleyhinde, Türkiye ahalisini birbiri aleyhine de olsa SİLAHLANDIRARAK mukateleyle teşvik edilmesi lazımdır.

Olayımızda ise silah kullanılmadığı gibi halkı silahlandırmaya da mevcut değildir.

En önemli unsurundan yoksun olması nedeniyle TCK'nın 149. maddesi düşünülemez kanaatindeyiz.

b) TCK 146. maddesi yönünde düşünüldüğünde;

1980'den sonra sıkıyönetim mahkemelerinde ve Askeri Yargıtay'da tatbik sahasını bulan TCK'nın 156. maddesi;

Geniş anlamda tevsir edilmesi iktiza eder bir maddedir.

Sıkıyönetim mahkemelerinde ekseriye illegal silahlı ve siyasi örgütlerin, eylemlerin TCK 146. maddesinin içerisinde değerlendirilmediği görüşülmüştür.

Olayımızda ise illegal silahlı herhangi bir siyasi örgütten bahsedilmemektedir. O halde TCK'nun 146. maddeye de girmez şekilde düşünmek akla gelebilir.

Ancak; TCK'nun 146. maddesi: Anayasa düzenini ve bu düzene hakim olan ideolojik prensipleri koruma amacını taşıdığı;

Anayasa düzeni ve bu düzene hakim olan prensipleri yasaya aykırı yollarda ihlale yönelen Anayasayı tebdil ve tahrir veya ilga tehlikesi yaratan hareketleri cezalandırılan bir madde olarak tanımlamak mümkündür

Nitekim Askeri Yargıtay bir çok kararlarında bu görüşe yer vermiştir.

Ayrıca; TCK'nun 146. maddede özel kasıt aranmayıp, genel kastın yani suç teşkil eden hareketlerin neticesini bilerek ve isteyerek işlemek iradesinin mevcut olması gereklidir. Sanıkların; kendi politik ve ideolojik görüşlerinde olmayan kişilere hayat hakkı tanınması ve onları toptan öldürmek kastı ile hareket edip kısmen, dahi olsa gerçekleştirmeleri TCK'nun 146. maddesinin ihlali olarak değerlendirilmesi iktiza eder.

Anayasa dışı bir rejimin yaratılması TCK'nun 146. maddesindeki suçun işlenmesi demektir.

Sanıkların tüm davranışları kül halinde "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın Kabul Ettiği, Laiklik İlkesini Tasvip ve Kabul Etmemeleri, Laik Düzeni Yıkıp Yerine Şeriat Düzenininin Gelmesini İstemelerine Matuf Davranışlardır"

O nedenlerle; Sanıkların tüm davranışlarının her biri ayrı ayrı suç oluşturmayacağını kabulle ve adi suç olarak da kabulünün mümkün olmaması göz önünde bulundurulduğunda mahkememiz tarafından davanın yürütülmesi mümkün değildir.

Yukarıda açıklanan nedenlerle.

Sanıkların bütün davranışları küll halinde TCK'nun 146. maddesinin ifadesini bulan "Mevcut Anayasa'nın bir kısmını tebdil veya ilgaya bir davranış" olarak kabulü gerekmektedir.

TCK'nun 146. maddesine münas suçları görmekle görevli mahkeme Devlet Güvenlik Mahkemesi

Olay, Sivas'ta işlenmiş olması nedeniyle 2845 sayılı Kanun'la kurulan görevli mahkeme Kayseri Devlet Güvenlik Mahkemesi ise de;

Emniyet mülazası ile

Yargıtay Nöbetçi Ceza Dairesi'nin 23.08.1993 gün ve 1993/8903 8506 sayılı ilamı ile bu olay nedeniyle D.G.M'nin görevine giren davalara bakacak mahkemenin Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi olduğuna karar verdiğinden;

Davaya bakmaktan CMUK'nin 7. ve 263. maddeleri uyarınca Mahkememizin Görevsizliğine,

Tüm sanıkların TCK'nun 146, 31, 33, 36, 40 maddeleri uyarınca yargılamaları yapılmak üzere dosyanın görevli Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderilmek üzere Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'na Tevdiine,

Sanıkların sorgularının yapılmış olması, delillerin henüz toplanmamış bulunması da dikkate alınarak sanıkların vekilleri aracılığı ile yaptıkları tahliye talebi yönünde görevli mahkemece düşünülme üzere mahkememizce reddine,

Sanıkların buldukları hal üzerine görevli mahkemeye sevklerine,

Tensiple birlikte mütalaa doğrultusunda itirazı kabil olmak üzere oybirliği ile karar verildi. 11.10.1993

BAŞKAN: 13535 ÜYE: 16779 ÜYE: 17270 KATİP: 6564

TC
YARGITAY
C. Başsavcılığı

Sayı: T.M. 85398

ANKARA
4/11/1993

YARGITAY ONUNCU CEZA DAİRESİ
YÜKSEK BAŞKANLIĞI'NA

2911 sayılı Yasa'ya aykırılık suçundan sanıklar Cafer ERÇAKMAK ve 123 arkadaşının yapılan yargılanması sırasında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi ile Ankara 19 Asliye Ceza Mahkemesi kararları arasında çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüm isteği ile yerinden gönderilen evrak incelendi.

İncelenen dosya içeriğine sanıkların üzerine atılan suçun niteliğine iddianamelerde olayın anlatılış biçimine, sanıkların büyük çoğunluğu hakkında iddianamede aynı anlatım ile 3713 sayılı Terör Yasası'na aykırılıktan Devlet Güvenlik Mahkemesine 2911 sayılı Toplantı Gösteri Yasası'na aykırılıktan Asliye Ceza Mahkemesi'ne ayrı dava açılmış olmasına,

Açılan her iki dava arasında hukuki, şahsi ve fiili irtibat olmasına, olayın bir bütün olarak ele alınıp kanutların bu bütünlük içerisinde aynı mahkemede değerlendirilmesi gerekmesine, sağlıklı bir sonuca ulaşabilmek olanağı yaratacağından bu hususun gerek kamu yönünden gerekse taraflar ve gerekse dava ekonomisi ve adaletin daha çabuk sağlanması açısından daha yararlı bulunmasına, Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik gerekçesine ve CMUK'nin 2,3, 230. maddeleri de gözönünde bulundurularak Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi'nin 1993/1185 sayılı görevsizlik dosyasının şahsi hukuki ve fiili irtibat nedeniyle halen Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 1993/106 sayılı dosyası ile birleştirilerek delillerin taktir ve münaka-

şasının ağır ceza seviyesinde olan Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde yapılmasına, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 26.10.1993 tarih ve 128-108 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması istemiyle dosya ilişikte sunulur.

İsmet GÖKALP
Cumhuriyet Başsavcısı Y.
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
İmza

TC
YARGITAY
C. Başsavcılığı

YARGITAY ONUNCU CEZA DAİRESİ
YÜKSEK BAŞKANLIĞI'NA

Toplu ızrar, tehdit, yangın çıkartarak 35 kişiyi öldürme, teşebbüs ve Cafer ERÇAKMAK ve 79 arkadaşının yapılan yargılanmaları sırasında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi ile Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararları arasındaki çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının çözüm isteği ile yerinde gönderilen evrak incelendi:

İncelenen dosya içeriğine sanıkların üzerine atılan suçun niteliğine iddianamelerde olayın anlatılış biçimine, Sivasta 35 kişinin ölümü ve birçok kişinin yaralanması ile sonuçlanan olaylarda sanıkların kastlarının Türkiye Cumhuriyeti aleyhine yönelik hareketler olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceğinin taktir ve münakaşasının Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne ait olması gerekmesine ve Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının gerekçesine göre Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 27.10.1993/129-109 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması istemiyle dosya ilişikte sunulur.

İsmet GÖKALP
Cumhuriyet Başsavcısı Y.
Yargıtay Cumhuriyet Savcısı
İmza

TC
YARGITAY
10. CEZA DAİRESİ

Esas No: 1993/11824
Karar No: 1993/11804
Tebliğname No: T.M./85397

YARGITAY İLAMI

Toplu ızrar, tehdit, yangın çıkartarak 35 kişiyi öldürme, teşebbüs ve Cafer ERÇAKMAK ve 79 arkadaşının yapıları yangınlarmaları sırasında Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi ile Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararları arasındaki çıkan olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi, yeni yerinin belirlenmesi istemiyle gönderilen dosya C. Başsavcılığı'nın 4.11.1993 gün ve TM./85397 sayılı tebliğnamesiyle daireye verilmekle incelendi:

Gereği görüşülüp düşünüldü;

İncelenen dosya içeriğine sanıkların üzerine atılan suçun niteliğine iddianamelerde olayın anlatılış biçimine, "3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 1. maddesinde baskı, cebir ve şiddet, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinin biriyle, Anayasa'da belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasi, hukuki, sosyal, laik, ekonomik düzenini değiştirmek, devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğünü bozma, Türk Devleti'nin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak eya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, devletin iç ve dış güvenliğini, Kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü eylemlerin" terör olarak tanımlanmış olmasına, anılan Kanunun 2/2 maddesinde ise "Terör örgütüne mensup olmasada dahi örgüt adına suç işleyenler de terör suçlusı sayılır" denilmiş bulmasına, 9. maddesinde açıkça "bu kanun kapsamına giren suçlarla ilgili davalara DEVLET GÜVENLİK

MAHKEMELERİ'NDE BAKILIR" hükmü getirilmesine, 2.7.1993 tarihinde meydana gelen ve 35 kişinin yanarak ölümü, bir çok kişinin yaralanması, binaların ve heykellerin kırılıp tahrip edilmesi olaylarının başlangıç, gelişme biçimi ve sonuçları itibariyle bir bütün teşkil ettiği çoğunluğunun Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne açılan kamu davasının sanıklarını oluşturan kişiler haklarında 3713 sayılı kanunun 7/1-2. maddeleri ile cezalandırılmaları için ayrı bir davanın açılmış olmasına, kanutların tartışılması, suç niteliğinin belirlenmesi, eylemlerin TCK nun 146, 313, 3713 sayılı kanunun 7/1-2 2/2. maddelerine uygun olup olmadığının Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce değerlendirilmesi gerekmesine, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi kararındaki gerekçeye göre yerinde görülmeyen Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 27.10.1993 gün ve 1993/129-109 sayılı GÖREVSİZLİK kararının istem gibi kaldırılmasına, dosyanın mahalline gönderilmesi için Yargıtay C. Başsavcılığı'na tevdiine 8.11.1993 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
H. DOĞAN

Üye
Ş. GÜNGÖR

Üye
M. İ. ÜNAL

Üye
I. KOÇHİSARLIOĞLU

Kararlaştırıldı.
Yazı İşleri Müdürü
Mühür ve İmzalar

TC
YARGITAY
10. CEZA DAİRESİ

Esas No: 1993/11856
Karar No: 1993/12102
Tebliğname No: T.M. 85398

Tutuklu

YARGITAY İLAMI

2911 Sayılı Yasaya aykırılık suçundan sanıklar Cafer ERÇAKMAK ve 123 arkadaşının yapılan yargılanmaları sırasında; Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi ile Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi kararları arasındaki olumsuz görev uyumsuzluğunun giderilmesi, yeni yerinin belirlenmesi istemiyle gönderilen dosya C. Başsavcılığı'nın 4.11.1993 gün ve TM 85398 sayılı tebliğnamesiyle daireye verilmekle incelendi:

Gereği görüşülüp düşünüldü;

İncelenen dosya içeriğine sanıkların üzerine atılan suçun niteliğine iddianamelerde olayın anlatılış biçimine, sanıklarında içinde bulunduğu iki ayrı davanın Devlet Güvenlik Mahkemesi'nce yürütülmesine Dairemizce 8.11.1993 gün ve 1993/11824-11804 sayılı ilamı ile karar verilmiş olmasına; kanıtların birlikte devalendirilmesi suç niteliğinin bir bütün olarak tartışılması görevinin diğer dosyalar yanında üst edreceli mahkemeye ait bulunmasına olayda 3713 Sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 8. maddesinin uygulama olanağı bulunup bulunmadığının Devle tGüvenlik Mahkemesi'nce tartışılması gerekmesine, Ankara 19. Asliye Ceza Mahkemesi kararındaki gerekçeye göre yerinde görülmeyen Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin 26.10.1993 gün ve 1993/128-108 sayılı GÖREVSİZLİK kararının istem gibi kaldırılmasına, dosyanın mahalline gönderilmesi için Yargıtay C. Başsavcılığı'na tevdiine 9.11.1993 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
H. DOĞAN	Ş. GÜNGÖR	Y. KALAY	M. İ. ÜNAL
Üye			
H. DEMİRÖRS			

Kararlaştırıldı
Yazı İşleri Müdürü. Mühür ve İmzalar

Sivas Davası

DÖNEM: 19

CİLT: 43

YASAMA YILI: 3

**TBMM
TUTANAK DERGİSİ**

28. Birleşim
16.11.1993 Salı

V. KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

6. Siyasi Parti Grup Başkanvekilleri, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN, ve Ankara Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın; Ankara Milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının; Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 26 arkadaşının; Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının; 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti amacıyla Meclis Araştırmasına ilişkin önermeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/109, 107, 108, 111, 114) (S. Sayısı: 369) (1)

BAŞKAN: Genel Kurulun 10.11.1993 tarihli 26. Birleşiminde alınan kara gereğince, Siyasi Parti Grup Başkanvekilleri; Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN, ve Ankara Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın; Ankara Milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının; Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 26 arkadaşının; Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının; 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti amacıyla Anayasa'nın 98. İttüzüğün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önermeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önermeleri üzerine kurulan (10/109, 107, 108, 111, 114) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu raporu üzerinde genel görüşmeye başlıyoruz.

Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporu 369 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır. Raporun okunup okunmamasını oylarınıza sunuyorum; Raporun okunmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... kabul edilmemiştir.

Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki görüşmede ilk söz hakkı önerge sahibi milletvekiline aittir; daha sonra, İttüzüğün 73.

maddesine göre, siyasi parti grupları ile, şahsı adına iki üye ve isterse Komisyon ve Hükümet konuşacak, bu suretle, Meclis Araştırması Komisyonu Raporu üzerindeki genel görüşme tamamlanmış olacaktır.

Konuşma süreleri, Komisyon, Hükümet ve siyasi parti grupları için 20'şer dakika, önergedeki imza sahibi ve şahıslar için 10'ar dakikadır.

Önergedeki birinci imza sahibi veya önerge sahibi olarak konuşmak isteyen var mı?.. Yok.

Grupları adına söz isteyenlerden, Sosyaldemokrat Halkçı Parti Grubu adına Sayın Mustafa Kul, buyurun. (SHP sıralarından alkışlar)

SHP Grubu Adına Mustafa KUL (Erzincan): Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen ve 37 aydın bilim adamı ve sanatçımızın katledilmesiyle sonuçlanan...

Sayın Başkanım, arkadaşları lütfen oturtunuz.

BAŞKAN: Arkadaşlar lütfen sayın hatibi dinleyelim.

Mustafa KUL (Devamla): ... 37 aydın bilim adamı ve sanatçımızın katledilmesiyle sonuçlanan insanlık dışı Sivas Katliamı'nı araştırmakla görevlendirilen Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyonu Raporu üzerinde, Sosyaldemokrat Halkçı Parti'nin görüşlerini arz etmek için huzurlarınızdayım; bu vesileyle Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Refah Partisi'nin, Sanayi ve Ticaret Bakanımız hakkında vermiş olduğu gensorunun öncelikle görüşülecek işler arasına alınarak özellikle bu saate kalmasının, buraporun kamuoyunun dikkatinden, televizyonların ve basın dikkatinden kaçmasını ve basında yeterince yer almamasını amaçladığına, bu amaçla da o gensorunun verildiğine dair ciddi kuşularımızı Genel Kurulun dikkatine sunmak istiyorum.

Sayın milletvekilleri, Araştırma Komisyonumuz, kurulduğu günden itibaren, bu olayla ilgili çok ciddi çalışmış, iki günü Sivas'ta olmak üzere toplam 11 toplantı yapmıştır. Sivas'ta siyasi parti temsilcileri, demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri, melek kuruluşlarının temsilcileri, yerel basının muhabirleri ve sahipleri, emniyet ve diğer kamu

görevlileri, mahalle muhtarları ve bu olayları Madımak Otelinde yaşayan, otelden yaralı olarak kurtulan arkadaşlarımızla bir dizi görüşmeler yapılmış, onların verdiği bilgiler doğrultusunda da elimizdeki bu rapor düzenlenmiş ve hazırlanmış bulunmaktadır.

Raporun başlangıç kısmında, olaylar objektif olarak yansıtılmış ve olayla ilgili gelişmeler anlatılmıştır. Ancak, raporun sonuç kısmında, Komisyon üyelerinin çok iyi niyetlerine karşın, herkesin katılabileceği, hepimizin rahatlıkla kabul edebileceği ve savunabileceği sağlıklı bir değerlendirme yapılamadığından dolayı, ben, Grubum ve şahsım adına bu rapora muhalefet şerhi koydum; bu nedenle de, raporda eksik ve yanlış gördüğüm, yanlış değerlendirildiğine kanaat getirdiğim birçok konuyu sizlerin dikkatine ve bilgilerine sunmak istiyorum.

Raporun sonuç kısmında, düşünce ve kanaat hürriyetinden söz edilmiş. Ancak, "düşünce ve kanaat hürriyetinin de hiçbir kimseye başkalarının fikir ve inançlarına hakaret etme şeklinde kullanılmayacağı açıktır." Biçiminde bir ifadeyle, bu olay Aziz NESİN'in Sivas'a gelmesiyle birlikte ve bilinen konuşmasını yapmasıyla oluşan bir tepki sonucu ortaya çıktığı imajı verilmiştir; yani olayı Aziz NESİN'in kişiliğine bağlamışlardır.

Bu olayı Aziz NESİN'in kişiliğine veya söz konusu etkinliklerde yapmış olduğu konuşmalar üzerine oluşan tahriklere bağlamak, olayın boyutlarını daraltmakta ve asıl dikkat çekilmesi gereken yanını gizlemektedir.

Aziz NESİN ve onun etkinliklerde yaptığı konuşma sadece bir bahanedir. Saldıranların Cumhuriyet'in temelini atıldığı Kongre Binası'na saldırmaları ve Kongre Binası'nın 71 tane camını kırmaları, Atatürk büstünü devirmeleri ve yerde yuvarlamaları, "Cumhuriyet burada kuruldu burada yıkılacaktır" diye slogan atmaları, bu saldırıganların asıl amaçlarının ne olduğunu açıkça göstermektedir.

Bu insanlık dışı olay, laikliğe, Cumhuriyete, demokrasiye, özgür düşünceye, kültür ve sanata karşı planlı, programlı ve örgütlü olarak yapılmış, alçakça bir saldırıdır. Bu olayı bu şekilde değerlendirmemiz gerekmektedir. Aksi halde, Türkiye için daha büyük sorunlar yaratabilecek bir tehlikeyi göz ardı etmiş oluruz.

Hazırlanan bu rapor, bir siyasi belge olarak arşivlerimizde yer alacaktır. Siyaset bilimcileri, tarihçiler ve bizden sonra gelen nesiller, bu belgelerden yararlanacaklardır. Burada yanlış tespit yaptığımız zaman, bizden sonrakileri de yanlış bilgilendirmiş ve yanlış yönlendirmiş olacağız. Bu nedenle, bu konuyu çok iyi bir şekilde tespit etmemiz ve doğruları, sadece doğruları burada söylememiz gerekmektedir.

Sayın milletvekilleri, söz konusu etkinliklerden on gün önce başlayarak mahalli basında Pir Sultan Abdal Etkinlikleri hakkında, Pir Sultan Abdal'ın ve Aziz NESİN'in kişiliği hakkında bir dizi yazılar yazılmaya başlanıyor. Pir Sultan Abdal için "anarşist, terörist" deniyor; kendisinin İran ajanı olduğu, yaşadığı dönemde, Anadolu halkını Osmanlı'ya karşı örgütlediği ve kışkırttığı söyleniyor; Pir Sultan adına böylesi bir etkinliğin düzenlenmesinin yanlış olduğu vurgulanarak, buna nasıl müsaade edildiği soruluyor.

Bunu soranlar devletin devamlılığını bahsediyorlar; bir önceki valinin -bi önceki vali diye, 400 yıl önceki validen, yani Pir Sultan'ı asan, Hızır Paşa ismindeki validen söz ediyorlar.- asmuş olduğu Pir Sultan için, bugünkü bir valinin nasıl onun adına böylesine etkinlikler düzenlenmesine müsaade ettiğini soruyorlar ve buna müsaade edilmemesi gerektiğini de çok açık bir şekilde, o gazeteciler köşelerinde, makalelerinde yazıyorlar, gazetelerinde de haber olarak yayınlıyorlar.

Yine Aziz NESİN'in Sivas'a gelişiyle ilgili bir sürü provoke edici haber ve yorumlar yazılarak büyük bir gerginlik yaratılıyor. Ayrıca, olaydan iki gün önce, biri "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı ve "Müslümanlar" imzalı, diğeri de "Türkiyeli Müslümanlar" imzalı iki adet bildiri dağıtılarak, cihat çağrıları yapılıyor.

Bu bildiride, Salman Rüşdi köpeğinin, Müslümanların çok az olduğu kafir bir ülkede dahi korkudan sokağa çıkamadığını, onun yerli uşağı olan Aziz NESİN'in ekibiyle Sivas'a geleceğini duyurarak, "gün Müslümanlığımızın gereğini yerine getirme günüdür" diyorlar. "İman edenler Allah yolunda savaşsınlar, kafirler de tabut yolunda savaşsınlar. O halde, şeytanın dostlarıyla savaşın" diye cihat çağrıları yapılıyor bu bildirilerde.

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Sen şeytan mısın?

Mustafa KUL (Devamla): Biz, bu konudaki düşüncelerimizi demokratik bir ortam içerisinde, bu Mecliste, bu Meclisin kürsüsünde konuşmak zorundayız. Hiç kimse şeytan falan değil. Her türlü düşünceye de saygı duyarız; ama, sadece şiddete dönüşmediği sürece saygı duyarız. Sizin düşüncenize de saygı duyarız; ama, sizin böyle bir hoşgörüyeye sahip olmadığınızı biliyoruz. (SHP sıralarından alkışlar)

Bu zihniyet, işte bu, biraz önce laf atan arkadaşımın zihniyeti ve bu bildirileri dağıtan zihniyet, Pir Sultan Abdal'ı bundan 400 yıl önce asan zihniyettir, bu zihniyet, Nesimi'nin derisini yüzen zihniyettir, bu zihniyet, Mansur'u darağacına geren zihniyettir, bu zihniyet, Maraş'ta, Erzincan'da, Çorum'da hamile kadınları şişleyen, günahsız yüzlerce insanı katleden zihniyettir.

Ökkeş ŞENDİLLER (Kahramanmaraş): Başbağlar nasıl, Başbağlar?..

Mustafa KUL (Devamla): Ulusal birlik ve bütünlüğümüzü bozma-ya çalışan, Laik Cumhuriyete, Atatürk ilke ve devrimlerine karşı çıkan, gece gündüz Atatürk'e küfür eden, Cumhuriyet rejimi yerine şeriat düzeni getirmek isteyen zihniyettir, bu zihniyet.

Aziz NESİN'in konuşması bazı kesimlerin hoşuna gitmeyebilir, bazılarında aykırı gelebilir, ama, hiçbir şey, hiçbir gerekçe, insanların öldürülmesini, insanların diri diri yakılmasını, katledilmesini haklı kılmaz. "Müslümanlar" ve "Türkiyeli Müslümanlar" imzasıyla dağıtılan bu iki bildiride, Aziz NESİN ve törenlere katılanlar için "kafir" deyim kullanılmış ve halka, bunlara karşı cihat çağrısı yapılmıştır; zaferin inananlara ait olacağı bildirilerek, törenlere katılanların inanan insan ve kafirler oldukları söylenmiş, bunların katledilmesi açıkça ifade edilmiştir.

Bu bildirilerde Aziz NESİN'in gerekçe olarak gösterilmesi, düzenlenen törenlere katılanlara saldırılacağının çok açık ve somut bir kanıtıdır.

Böylesine açık bir kanıt olmasına karşın, olası bir olay için daha önceden tedbir alınmaması, MİT bölge temsilcisinin bu bildirilerden habersiz olması, olay günü aldığı bilgileri ise MİT temsilcisinin, ilgili- lere iletmemiş olması, dikkat çekmesi gereken konulardır.

-9b Sayın milletvekilleri, tören 1 Temmuz 1993 Perşembe günü başlıyor. Konuşmacılar, birinci gün konuşmalarını yapıyorlar, yazarlar birinci gün Burdiciye Medresesi'nin önünde kitaplarını imzalıyorlar ve birinci gün asıl hedef olan, hedef olarak gösterilmeye çalışılan Aziz NESİN'de dâhil olmak üzere tüm misafirler, şehir içerisinde gezip dolaşıyorlar, herhangi bir olay olmuyor. İkinci gün, Cuma namazından sonra, olayın hem Paşa Caminin hem de Kale Caminin önünde aynı anda başlamış olması, bu katliamın daha önceden tertiplenmiş olduğunu açıkça göstermektedir ve gene dikkat çekmesi gereken konulardan birisi de budur.

Rapor üzerinde tüm Komisyon üyeleri dikkatle çalıştılar; raporun her cümlesi özenle yazılmaya çalışıldı. Ancak, ben, olayın olduğu ilk gün Sivas'a giden birisi olarak ve daha sonra da, Komisyon üyesi olarak Sivas'a gidip yaptığımız incelemeler sonucu raporda yer almayan bazı gözlemlerimi, başlıklar halinde, hem bilgilerinize sunmak istiyorum hem de bunların tutanaklara geçmesini istiyorum.

Değerli arkadaşlar, göstericiler, önce, Kale Caminin önünde bir Amerikan bayrağını ve pankartı yakarak olayı başlatıyorlar. Önce 100-150 kadar olan göstericiler, "Ya Allah, İntikam, Allahüekber", "Sivas Aziz'e Mezar Olacak", "Şeytan Aziz", "Şerefsiz Vali İstifa", "Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın", "Kahrolsun Laiklik" diye slogan atarak milleti galeyana getirmelerine ve Valilik, Kültür Müdürlüğü, Madımak Oteli arasında defalarca gidip gelmelerine karşın, emniyet güçlerinin zamanında müdahale etmemesi, topluluğu dağıtmaması, tazyikli su sıkılmaması veya göz yaşartıcı bomba gibi yöntemlerle bu topluluğu dağıtmamış olması, gene dikkat çekilmesi konularından birisidir.

Olayları izleyenlerin beyanlarından ve daha sonra video kasetlerinden izlediğimizde, güvenlik güçleri, Vilayet ile Kültür Merkezi arasındaki gösterilerde, göstericilerle birlikte yürümekte, onlara refakat etmektedirler. Göstericilerle güvenlik güçleri arasında hiçbir tartışma veya onlara müdahale görülmemektedir. Güvenlik güçlerinin bu tutumu, ilerleyen saatlerde, göstericilerin sayısının, sempatanlarının, izleyicilerin ve meraklıların katılmasıyla daha da artmasına neden olmuştur.

Vali elindeki elinde ki güvenlik güçlerinin sayısının az olduğunu dikkate alarak, saat 13.45'te Tugay Komutanlığı'ndan ve çevre il ve

ilçelerden takviye güç istiyor; ancak, Tugaydan altı saat sonra cevap alabiliyor.

Bu olayda dikkat çekilmesi gereken bir başka konu da, Tugay Komutanı'nın olaylardaki bu tutumudur. Tugay Komutanı, olay yerine geldiği zaman, göstericilerle çok samimi bir şekilde görüşüyor, olayları önlemek yerine, onlar çok samimi bir şekilde sarılıyor, öpüşüyor ve olayları önlemek için hiçbir ciddi girişimde bulunmuyor.

Olayları önlemekle görevli yetkililerden aldığımız bazı bilgiler ise gene çok düşündürücüdür. Bu yetkililer Komisyon üyelerine verdikleri bilgilerde, güvenlik güçlerinin olayları önleyecek güçte, durumda olduğunu; ancak, göstericiler ve kışkırtıcılar karşısında kararsız ve tutarsız davrandıklarını, fakat Ankara'dan gelen talimatlar ve tavsiyeler doğrultusunda böyle davranmak zorunda kaldıklarını açıkça beyan etmişlerdir.

Sivas'taki yetkililer, görevliler yani bu güvenliği sağlamakla ilgili tüm kuruluşlar, Cumhuriyete karşı slogan atan, Atatürk büstünü taşıyan ver deviren, masum ve savunmasız insanları yakan, yakmaya çalışan şeriatçı ve yobaz göstericileri "halk" diye kabul etmişler ve halka güvenlik güçlerinin karşı karşıya getirilmemesini istemişlerdir.

Bu anlayıştan dolayıdır ki, saat 13.30'da 100-150 kişi kadar olan bu göstericiler dağıtılmamış adeta göstericilerin çoğalmasına ortam hazırlanmıştır.

Zamanında olaya müdahale etmeyen yetkililer, aynı zamanda, asıl hedef olan Madımak Oteli önünde de önlem almayarak ve oteldeki insanları tahliye etmeyerek, 37 aydın, yazar ve sanatçımızın yanarak katledilmesine seyirci kalmışlardır.

Otelin önünde gerekli tedbiri almayan ve otelin kundaklanmasını önleyemeyen yetkililer, otel yanmaya başlayınca, telsizle otel lobisindeki birkaç güvenlik görevlisinin dışarıya çıkmasını sağlamıştır; oteldeki diğer insanların kurtarılması konusunda hiçbir girişimde bulunmadıkları gibi, otelin söndürülmesi içinde hiçbir müdahalede bulunmamışlar, itfaiyenin dahi olay yerine gelmesini sağlayamamışlardır.

Yine bu olayda ve raporumuzda dikkat çekilmesi gerek diğer bir konu, belediyenin tutumuyla ilgilidir. Raporumuzda, Sivas'taki sosyal dengelerden Aziz NESİN'in kişiliğine kadar, Pir Sultan Abdal'ın yaşadığı dönemlerden bu etkinliklerin geçmişine kadar, eylemcilerin psikolojik durumundan vali aleyhindeki kamuoyuna kadar ve Ozanlar Anıtı'na kadar birçok konu başlıklar halinde yer alırken, benim tüm ısrarlarıma rağmen, bu raporda, Belediyenin durumu hakkında herhangi bir bilgi yer almamıştır. Belediye Başkanının kurduğu, kurdurduğu veya desteklediği vakıf ve yurtlarda laiklik karşılığı çalışmaların yapıldığı, yoksul aile çocuklarını buralarda şartlandırdığı, yıllardır bu yurt ve vakıfların denetlenmediği, Sivas'ta herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

Ayrıca, olaylara karışan göstericilerin büyük bir bölümünün Refah Partili Belediye Başkanının emrinde çalışan belediye elemanlarının olduğu, olay sonrası yapılan soruşturma sonucu kanıtlamıştır.

Musa DEMİRCİ (Sivas): Yalan söylüyorsunuz!

Mustafa KUL (Devamla): Ben yalan söylemiyorum! Oradaki sanıkları savunan sizin Grup Başkanvekiliniz, onların kim olduğunu biliyor zaten! Olayın bir numaralı sanığının da Belediyede çalışan eleman olduğunu hepimiz biliyoruz.

Musa DEMİRCİ (Sivas): Bende biliyorum, yalan söyleme.

BAŞKAN: Lütfen... Size de söz vereceğim.

Mustafa KUL (Devamla): Nihayet, gazetelerde boy boy fotoğrafı çıkan Refah Partisi Belediye Meclisi Üyesi Cafer ERÇAKMAK'ın olayları kışkırttığı konusunda hiçbir görülmemektedir. Daha ilk gün gazetelerde fotoğrafı çıkan bu kişinin hâlâ yakalanmamış olmaması da son derece düşündürücüdür.

Olayın ilk başlangıcında ortalarda görünmeyen; ancak, daha sonra, konuşma yapması konusunda rica ile çağırılan Belediye Başkanının yaptığı konuşmalar, olayları önlemekten çok, göstericilere cesaret vermiş, Ozanlar Anıtı'nın kaldırılması konusunda taviz verilmesini de teklif ederek göstericileri daha da yüreklendirmiştir.

İsmail COŞAR (Çankırı): Burada bulunmayan insan aleyhinde böyle konuşma.

Mustafa KUL (Devamla): O burada bulunmuyorsa, o partinin temsilcileri var; o temsilcileri çıkar konuşurlar...

Bu Belediye Başkanı konuşmasının, "gazanız mübarek olsun; önce bir Fatiha okuyalım; siz gereken tepkiyi gösterdiniz, artık dağılın" diyerek bitirmiştir. "Mücahit Başkan" sloganlarıyla karşılanan ve çılgınca alkışlanan Başkanın göstericileri dağıtamamış olmaması ise, gene üzerinde dikkate durulması gereken bir konudur.

Ayrıca bu Belediye Başkanının isteği doğrultusunda sökülen Ozanlar Anıtı'nın, "anıtı söküp depoya götüreceğim" diye söylemesine karşı, Belediye Başkanının talimatıyla, göstericilerin ortasına getirilmesi ise, gene başka bir ilginç noktadır.

İtfaiyenin zamanında olay yerine gelmemesi ve göstericilere taziykli su sıkma önerisine Belediye Başkanının karşı çıkması, Başkanın görevini kötüye kullandığının açık bir kanıtıdır. Yine itfaiye görevlilerinin, "Başkandan emir almadan yangına müdahale edemeyiz" demeleri de, Başkanın bu konudaki rolünü açıkça göstermektedir.

Musa DEMİRCİ (Sivas): Bunların hepsi yalan ve düzmece

Mustafa KUL (Devamla): Bu konuştuğum tüm ifadeler tutanaklarda var. Hatta, Belediye Başkanına sorduğumuzda, "doğrudur, ama ben onlara, gidin dedim; benim sözümü herhalde dinlememişler veya duymamışlar" diye kendi ifadesi var.

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Öyle bir şey yok.

Mustafa KUL (Devamla): Belediye ile ilgili bir başka konu da, olaydan bir gün önce Madımak Oteli'nin önüne parke taşlarının dökülmesiyle ilgilidir. Olayın yaşandığı 1 Temmuz 1993 günü mesai günü olmasına rağmen, parke taşlarının döküldüğü yerde herhangi bir çalışma olmadığı gibi, daha sonra da, taşların döküldüğü yerde bugüne kadar da -dün telefonla bilgi aldım- herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Otelin tüm camları, oraya dökülen parke taşlarıyla kırılmıştır.

Göstericilerin çoğunluğu gençlerden oluşmakta... Bu gençlerin de, Belediye Başkanının himayesinde ki vakıf ve yurtlarda şartlandırıldığı gençlerden oluştuğu konusunda da, gene ciddi duyularımız bulunmaktadır.

Olaydan iki gün önce, Sivas Belediyesi tarafından düzenlenen "Hicret Koşusu" adı altındaki sportif faaliyetler için Sivas'a gelen ve belediyeye ait vakıf ve yurtlarda kalan öğrencilerin büyük bir bölümünün de olayları kıskırttığı, olaylara karıştığı tespit edilmiş durumdadır ve sanıklar içersinde bu tür insanların bulunduğu da, gene herkes tarafından bilinen bir gerçektir.

Değerli arkadaşlarım, burada şu soruları sormamız gereklidir:

BAŞKAN: Sayın Kul, bağlamaya gayret edelim lütfen...

Mustafa KUL (Devamla): Sayın Başkanım, aslında Komisyon Raporunun okunmasında yara vardı. 60 sayfaya yakın bu raporun okunması, Meclisin bilgisine sunulması gerekiyordu.

BAŞKAN: Rapor bütün üyelere dağıtıldı...

Lütfen, bağlamaya gayret edelim...

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Biz okuyalım dedik, siz reddettiniz Sayın Kul.

Mustafa KUL (Devamla): Sürenin darlığı nedeniyle rapor okunmadı; bari hiç değilse söyleyeceklerimizi burada söylememize müsaa-de etmenizi özellikle rica ediyorum Sayın Başkan.

Musa DEMİRCİ (Sivas): Raporun okunması işinize gelmedi, gerçekler vardı içinde.

Mustafa KUL (Devamla): Değerli arkadaşlar, şu soruları sormamız gerekiyor: Olaydan iki gün önce Sivas'ta dağıtılan ve herke tarafından bilinen "Müslüman kamuoyuna ve İslam'a yapılan saldırılara izin vermeyelim" başlıklı ve "Müslümanlar" imzalı cihat çağrılarını yapan bildirilerden, emniyetin ve istihbarat teşkilatının nasıl haberi olmamıştır?

Yerel basında, olaydan on gün önce başlayarak, Pir Sultan Abdal Şenlikleri ve Pir Sultan'ın kişiliğiyle ilgili tahrik edici yazı dizileri hakkında niçin önlem alınmamıştır? Bu yazıların, bu tür saldırılar için hazırlık olduğu konusunda güvenlik birimleri niçin bir değerlendirme yapmamıştır?!

Mustafa DEMİRCİ (Sivas): İşte böyle doğruları söyle.

Mustafa KUL (Devamla): Olayın başladığı gün, MİT temsilcisine saat 11.00'da ulaşan bilgiyi MİT temsilcisi emniyete niçin bildirmemiştir? Sıradan bir polise, soyadını dahi bilmediği "Ramazan isminde bir polise bildirdim; ama, ne yaptıklarını bilmiyorum" diyebilecek kadar sorumsuz bir insan, bu görevde nasıl tutulmuştur.

Olaydan ilgisi olduğu söylenen "Mazlum-Der" isimli derneğin Sivas'ta varlığından dahi haberi olmayan Milli İstihbarat Teşkilatı'nın temsilcisi, acaba Sivas'ta hangi konularda, kimlerle uğraşıyordu?

Paşa ve Kale Cami avlusunda, o güne kadar Sivas'ta görülmemiş birtakım insanların namaz kıldığı ve namaz bitmeden bir bayrak ve bir pankart yakarak bu olayları başlattıkları açık bir gerçektir. Bu insanların Sivas'a gelişi emniyet mensuplarının dikkatinden nasıl kaçmıştır ve diğer günlerde camilerin etrafında önlem alınırken, böylesine kritik bir günde cami avlusunda niçin önlem alınmamıştır ve olaylar ilk başladığında niçin müdahale edilmemiştir.

Musa DEMİRCİ (Sivas): Doğru, işte bu.

Mustafa KUL (Devamla): Acaba Sivas'ta kaç tane Amerikan bayrağı bulunmaktadır? Bu bayrakları Sivas'a kim götürmüş ve zaman götürmüştür?

Mustafa KUL (Devamla): Telsiz kayıtlarında iki kez "zor kullanım" talimatının verilmesine karşın, niçin zor kullanılmamıştır? "Zor kullanım" demek, acaba emniyet dilinde ne anlama gelmektedir?

Kültür Bakanlığı tarafından Kültür Müdürlüğü önüne dikilen Ozanlar Anıtı, göstericilerin arasına getirilmiş, bu heykeli Pir Sultan Abdal'ın heykeli olarak değerlendirip, boynuna ip takarak, Pir Sultan Abdal'ı yeniden bir kez daha asmışlardır.

Göstericilerin isteği üzerine bu anıtın sökülmesi, devletin, bu göstericilere teslim olması anlamına gelmemekte midir?

Gündüz, göstericiler tarafından tahrip edilen Atatürk büstü, gece yerinden düşürülüyor ve yerde sürükleniyor... Devlet, Atatürk heykeli dahi korumaktan aciz midir?!

Olaylar 13.15'te başlamasına karşın, otelin yanmaya başladığı 20.15'e kadar, göstericiler, 7 saat süreyle dağılmamış, dağıtılma konusunda da herhangi bir ciddi müdahale yapılmamıştır. Emniyet güçlerinin bu olaydaki kayıtsızlığı ve tutarsızlığı neren kaynaklanmaktadır?!

Göstericiler oteli yaktıktan sonra yeniden Vilayet önüne geldiğinde, Vali, Alay Komutanı'ndan yardım istiyor ve Alaydan 30 kişilik bir tim gönderiliyor, Valilik önünde havaya ateş açılıyor ve göstericiler dağıtılıyor... Havaya ateş açılması için 37 insanımızın ölmesi mi gerekiyordu?

Otel yanarken, otelde görevli emniyet güçleri ve otel personeli otele çıkarılırken, misafirler için kurtarılmamıştır?

BAŞKAN: Sayın Kul, 2 dakikada tamamlamanızı rica ediyorum...

Mustafa KUL (Devamla): Belediye Başkanı, itfaiyenin göstericilere tazyikli su sıkmasına, "belki yangın çıkar, yangını söndüremeyiz" gerekçesiyle karşı çıkmıştır. Acaba Belediye Başkanının yangından, yangının çıkacağından haberi mi vardı?

Yangın esnasında itfaiye aracı yangın mahalline girememiş, girdikten sonra ise bir itfaiye eri, itfaiye aracının hortumunu kesmeye başlamıştır. Başka bir itfaiye eri ise, Aziz NESİN'in indirilişinde, Aziz NESİN'e küfrederek merdivenden aşağıya atmıştır. Bir Belediye Meclisi Üyesi ise, Aziz NESİN'e saldıracak yumruk atmıştır ve gene, bu insanların mensubu bulunduğu Partinin Grup Başkanvekili olan bir milletvekili ise, daha sonra başlayan Sivas olaylarının görüldüğü mahkemede sanık avukatı olarak görev almıştır.

Bu olaylar dahi bu göstericilerin arkasında kimlerin olduğunu açıkça göstermiyor mu?!

Olaydan sonra, Sivas olaylarından “Şanlı Sivas kıyanı” diye söz eden, 37 kişinin ölümünü sevinçle karşılayan ve olayı üstlenen İBDAC örgütü; yeni İslamî Büyük Doğu Akıncılar Cephesi ve onun yayın organı olan Taraf Dergisi hakkında bugüne kadar niçin bir işlem yapılmamıştır?! Bu derginin olayı üstlenmesi, olayın programlı, örgütlü bir şekilde yapılmış olmasını açıkça göstermiyor mu?

Değerli arkadaşlarım, meydana gelen bu acı olayda Sivas halkının hiçbir şekilde rolü yoktur. Bu katliamı yapalar, laik ve demokratik Cumhuriyete karşı olan şeriatçı yobazlardır.

37 yurttaşımızın yakılarak öldürülmesi, önlenebilirdi. Gösterilerin başladığı saatten otelin yakılışına kadar geçen 7 saat sürede, oteldeki insanlar devleti beklemişler; ancak, devlet yetkilileri ve güçleri, bu katliamı önleme kararlılığını ve becerisini gösterememişlerdir.

Sivas'ta, Alevi'siyle, Sünni'siyle, halk bu olayın dışında kalmıştır ve bu insanlık dışı katliamı lanetlemiştir. Sivas halkı, olayın Alevi-Sünni çatışması olarak gösterilmesinden ve gösterilmek istenmesinden de son derece rahatsızlık duymuştur. Genel olarak, bu olayı, şeriat yanlılarının, laik ve demokratik düzene karşı yaptıkları bir başkaldırı hareketi olarak değerlendirmektedirler ve görüştüğümüz, her kesimden, her insan, “her şeye rağmen soğukkanlı davranılmasının ve muhtemel provokasyonlara karşı uyanık olunmasının şart olduğunu” söylemekte ve öyle de davranmaktadırlar.

Sayın Başkanım, birkaç önerim var; onları da sunduktan sonra hemen sözlerimi bitiriyorum.

BAŞKAN: Lütfen...

Mustafa KUL (Devamla): Bu olayın bir daha tekrar edilmemesi ve yaşanan büyük acının, bir ölçüde de olsa, azaltılabilmesi için, olay günü Sivas'ta görevli bulunan tüm kamu görevlilerinin sadece görev yerlerinin değiştirilmesi yetmez; bunlar hakkında idari ve adli soruşturmanın başlatılmasının ve olayda ihmali görülen kamu görevlilerinin cezalandırılmasının gerekli olduğuna inanıyorum.

Bu planlı ve örgütlü katliamın arkasındaki siyasi oluşumlarının mutlaka ortaya çıkarılmasının ve bu katliamın hesabının mutlaka bunlardan sorulmasının gerektiğine inanıyorum.

Katledilen insanların yakınlarına ve olayda yaralanan insanlarımıza maddi tazminat ödenmesini ve olayda hayatını kaybeden 37 insanımız için bir anıt mezar yapılmasını gerekli görüyorum.

Atatürk büstünden sonra, şeriat özlemcilerinin istemleri doğrultusunda yerinden kaldırılan ve parçalanan Ozanlar Anıtı'nın ise, tekrar yaptırılarak aynı yerine konulması gerektiğine inanıyorum.

Diyanet İşlerinden maaş alan kamu görevlilerinin şeriat propagandası yapmalarına ve halkı, "inananlar" ve "kafirler" diye ayırmalarına olanak verilmemeli, mutlaka bunun önüne geçilmelidir.

Sivas'ın çözüm bekleyen, yatırım, istihdam ve sosyal sorunları öncelikle ele alınmalı ve çözümlenmelidir. Bu girişim hem şeriatçı güçleri geriletecek hem de dışarıya göçü önleyecektir.

Sivas'taki olay göz önüne alınarak, Türkiye genelinde, kamu görevlerine, laik ve demokratik düzeni benimseyen kamu görevlilerinin atanmasına özen gösterilmesi gerektiğine inanıyorum.

12 Eylül 1980 sonrasında darbecilerin izledikleri politikalar sonucu güçlenen ve siyasi bir güç haline gelen şeriat özlemcisi fanatik dinci grupların bir provası olarak değerlendirebileceğimiz bu olay, hepimizde bir şey anlatmalıdır.

Şeriat özlemcileri, 12 Eylül'den sonra güçlenmiş, kamu kurum ve kuruluşlarında kilit noktalarda görev almış ve bugün, laik ve demokratik Cumhuriyeti tehdit eder konuma gelmişlerdir. Bu nedenle, biz, SHP olarak; bir yandan düşünce ve vicdan özgürlüğüne kararlılıkla sahip çıkarken, diğer yandan da, bu tür fanatik dinci grupların amaçlarına ulaşmaması konusunda kararlılıkla mücadele vereceğimizi, bir kez daha Genel Kurulun bilgilerine sunuyorum. Bu konuda Meclisin duyarlı olmasını diliyorum ve Sivas olaylarından sonra kurulan bu Komisyonun ve Komisyonun hazırlamış olduğu bu Raporun, çağdaş ve demokratik Cumhuriyet özlemlerimize katkı yapmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, hepimiz farklı partilerden olabiliriz; ancak hepimiz, ülkemize ve ülkemiz insanlarına karşı sorumluluk üstlenmiş kişileriz. Bu olayları iyi tahlil etmeliyiz ve gelişmeler karşısında zamanında önlem almalıyız.

Ülkemizde çağdaş anlamda yaşamanın, şu ya da bu yönde dinsel baskı görmeden yaşama şartlarının giderek daraldığına yönelik tespitimizi de , yine bu kürsüden açıkça söylemeliyiz. Her ne kadar, liberal veya muhafazakâr kimlikle bugün için yaşamak mümkün olsa da şeriatın, bir süre sonra bu kesimlere de tahammül gösteremeyeceğini, şimdiden görmemiz gerekmektedir.

Çağdaş anlamda yaşama umudunun kaybolduğu, şairlerin, ozanların, sanatçıların toplu olarak yakılabildiği bir ülkede, hâlâ, parti menfaatlerinin gözetilmesini ve oy kaybetme kaygısıyla bazı şeyleri görmezlikten gelme yaklaşımını, çok ilkel bir yaklaşım olarak görmekteyim.

Sorun, bir sistem sorunu olarak karşımızdadır. Bu nedenle, Sivas olaylarının sonuçlarından çok nedenleri üzerinde durulmasının daha gerçekçi bir yaklaşım olacağını düşünüyorum. Türkiye Cumhuriyeti Devleti bir tercih karşısındadır ve büyük bir tehditle karşı karşıyadır. Bu tehdidin muhatabı sadece laikler, solcular, ilericiler, aydınlar veya Aleviler değildir; bunun muhatabı çağdaş giyinen, çağdaş görünen, liberal, muhafazakâr, sağcı, solcu, çağdaş yaşamdan yana olan herkestir. Demokratik ve özgür olduğu söylenen bir ülkede, herkes, her yerde düşündüğünü söyleyebilmelidir. Sakat ve yanlış olan, bu düşüncelere karşı şiddet kullanılması ve şiddeti yapanların korunmaya çalışılmasıdır.

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Sayın Başkan, zirveyi bıraksın artık...

BAŞKAN: Sayın Kul, bağlıyoruz değil mi efendim?

Mustafa KUL (Devamla): Peki Sayın Başkanım, sözlerimi, konuşmamın büyük bir kısmını...

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Yeter artık!..

Mustafa KUL (Devamla): Efendim!..

BAŞKAN: Lütfen efendim...

Mustafa KUL (Devamla): Peki efendim, bitiriyorum.

Sözlerimi bağlarken, olayda hayatını kaybeden 37 vatandaşımıza

Tanrı'dan rahmet diliyorum, yakınlarına, tüm ulusumuza ve tüm ülkemize başsağlığı diliyorum ve Yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum. (SHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Köse.

DYP Grubu Adına İsmail KÖSE (Erzurum): Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas İlimizde meydana gelen çok kötü bir olay dolayısıyla, o gün Türkiye Büyük Millet Meclisimizde gerekli görüşmeler yapılmış ve Meclisimizin görmüş olduğu lüzum üzerine, grubu bulunan bütün siyasi partilerimizin milletvekillerinden oluşan bir komisyon teşekkül ettirilmiştir. Komisyona seçilen arkadaşlarımız, on gün içerisinde, kendi bünyelerinde gerekli görev taksimini yaptıktan sonra, Sivas İlimizdeki olayları incelemek ve yüce Meclise bu olaylarla ilgili gerekli bilgileri vermek üzere görevine başlamış, verilen 15 günlük süreyi çok iyi bir şekilde değerlendirdikten sonra, hazırlanan objektif rapor Yüce Meclisin takdirlerine sunulmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; SHP sözcüsü arkadaşımızı dinledim. O Komisyonun içerisinde bulunan bir arkadaşınız olarak, Komisyon üyeleriyle birlikte, Sivas zemininde, hangi kuruluşlarla, kimlerle görüşüldüğünü beraberce takip ettik. Tabii, her milletvekilimizin, hazırlanan Komisyon Raporuna katılıp katılmama seçeneği vardır elbette, hürdür; Komisyon Raporuna gerekli muhalefet şerhini koyduğu gibi, kürsüden de kendi düşüncelerini ifade edeceklerdir; ancak, kantarın topunu kaçırmamak lazım.

Değerli arkadaşımız, burada, sürekli olarak, sanki Alevi vatandaşlarımıza, Sivas'taki hemşehrilerimize karşı bir ayrıcalık hukuku uygulanıyormuş gibi, fevkalade yanlış bir konuşma yaptı. Biz, inanan insanlar olarak diyoruz ki, İslam'da, kesinlikle, inanan insanların, hiçbir şekilde birbirlerinden üstünlüğü yoktur. Oradaki vatandaşlarımızın hepsi, inançları dolayısıyla saygıya layıktır; hiç kimsenin, mezheplerinden dolayı onları kınamaya hakkı yoktur; ancak, "ben Müslüman'ım" diyen insanlara da, "şeriatçidir, Atatürk düşmanıdır, şeriat gösterisi yapmıştır, Atatürk büstünü kırmışlardır, laik Türkiye

Cumhuriyeti Devletini yıkmak için sokağa çıkmışlardır” dediğiniz anda, o Komisyonda bulunmanız dolayısıyla objektifliğinizi kaybedersiniz.

Ziya HALİS (Sivas): Doğru değil mi Sayın Köse?

İsmail KÖSE (Devamla): Değerli milletvekilleri, her türlü belgeyi, bilgiyi, olayı inceleyerek –zaman kısa olmasına rağmen– bu çok hassas olayı sizin huzuruza getirip, sizi bilgilendirmek, Komisyondaki her arkadaşımızın görevidir. Gerçekten bütün arkadaşlarımız azami şekilde hassasiyet göstermiş, siyasi düşüncelerimiz bir tarafa konulmak suretiyle, orada cereyan eden olayı Yüce Meclisimizin huzuruna aynı şekilde aksettirmenin vicdani borcumuz olduğunun idraki içinde hareket etmiştir. Ancak, gerek Komisyon Raporuna konulan şerh, gerek buradaki konuşmalar, seçmene selamdır.

Mustafa KUL (Devamla): Kesinlikle hayır, kesinlikle yanlış.

Ziya HALİS (Sivas): Şeriat isteriz demediler mi Sayın Köse?

İsmail KÖSE (Devamla): Şimdi olayı çok iyi değerlendirmek lazım. Komisyon ortaya tarafsız ve objektif bir rapor koymuş ve 175 adet ek bilgi ve belgeyi de içeren çok önemli ifade tutanaklarını Meclis Başkanlığına sunmuştur. Şu andaki görüşmelerimizde, Komisyon Raporunun başından sonuna kadar okunması mümkün olmadığı için, o belgelerin de açıklanması mümkün olmadığı için; tereddütü olan herhangi bir milletvekili olan arkadaşımız Meclis Başkanlığından bu ek belgeleri ve bilgileri almak suretiyle, Komisyon Raporunu da okuduktan sonra, olayın ne kadar değişik şekilde cereyan ettiğine ve tarafsız bir Komisyon Raporunun ortaya çıktığına inanacaktır, bu konuda ikna olacaktır.

Tabii, arkadaşlarımız burada muhalif görüşlerini anlatacaklardır; ancak görüşlerini açıklarken, bir taraftan, diğer insanları da düşünmek zorundadırlar. Konu adliyeye intikal etmiş sonuçları henüz adli makamlarca belirlenmemiştir. Kesin mahkumiyetleri öngörülmemiş, Türk Ceza Kanunu’nun hangi maddesiyle mahkum olacakları belli olmayan bu insanlar hakkında dikkatli konuşmak zorundadırlar. Türkiye Cumhuriyeti Devletini yıkmaya teşebbüs, idam cezasıyla yargılanmak demektir. Böyle bir yargılama durumu olmadığı gibi,

yargılamanın sonucu henüz belli olmadığına göre, onları, burada, konuşmalarımızla mahkum etmeye de hakkımız yoktur. Şu anda yargı çalışmaktadır; gerekli şahitleri, sanık durumunda olan insanları toparlamıştır; belgeleri, arında çekilen video bantlarını almışlardır.

Değerli milletvekilleri, çok enteresan ve önemli bir konuda, olayın olduğu anda provokatörlerle vatandaşın birbirine kıskırtılmış olmasıdır. Zaman bizi haklı çıkaracaktır. Yani yönetim fevkalade zayıftır. İdarenin yapmış olduğu yanlış tutum ve davranış, Sivas olaylarının sebebi olmuştur.

Sivas'ı bilen, orada akrabaları olan ve orada kaymakamlık görevi yapan bir insan olarak, oradaki vatandaşlar, sabahtan akşama kadar "Alevi-Sünni" çatışmasına provoke edilmelerine rağmen, Sivas'lı hemşehrilerimiz buna alet olmamışlardır; hepsine şükran borçluyuz. Oradaki vatandaş, Parlamentodaki milletvekilinden daha duyarlıdır. (RP ve BBP sıralarından alkışlar)

Esasen gerek etnik yapı itibariyle gerek mezhep yapımız itibariyle, insanlarımız arasındaki bu farklılığı, kardeş olduğumuzu, önce Parlamento muhafaza etmeli, Parlamento, üzerine düşen görevi yapmalıdır. Eğer Parlamento zemininde, gerek etnik yapılar dolayısıyla gerek inanç farklılığı ya da mezhep farklılığı dolayısıyla, oraları kaşımaya devam edersek, işte asıl vahim olaylar bundan sonra meydana gelir. Öyle ise, doğru oturup doğru konuşacağız. Doğru oturup doğru konuştuğumuzda, orada bir Alevi-Sünni çatışması yoktur.

Ziya HALİS (Sivas): "Şeriat istiyoruz" demediler mi?..

İsmail KÖSE (Devamla): Bir yanlışlık yapılmıştır, Vali'nin yanlış tutumu vardır.

İngiltere'de, yani, demokrasi ülkesi dediğimiz, örneğini aldığımız bir devlette dahi *Şeytan Ayetleri*'nin yayınlanması yasaklanıyor... Türkiye'de, çok büyük demokrasi şartlarına kavuşmuş Cumhuriyet'imizin uygulandığı ülkemizde, hepimizin birçok yerinden şikayetçi olduğumuz bu toplumda, insanlarımızın da yüzde 99'undan fazlasının Müslüman olduğu böyle bir toplumda, *Şeytan Ayetleri*'ni, tam olmasa dahi, parça parça, muayyen basın organlarında yayınlamak suretiyle, maşeri vicdanda mahkum olan bir insanı o zeminde getirip konuşturmak, fevkalade yanlıştır. (RP ve BBP sıralarından alkışlar)

Pir Sultan Abdal ile uzaktan yakından alakası olmayan ve hatta konuşmasında "Ben, Pir Sultan Abdal'ı dahi tanımıyorum" diyen, tarihi dahi okumadığını, Pir Sultan Abdal'ın kişiliğini ve o zaman ki şartlar içerisinde, yiğit Türkmen şairimizi istismar etmek suretiyle, orada, Che Guavera'nun, Marks'ın, Lenin'in kitaplarını da, maalesef, Pir Sultan Abdal'ın suratına asmak suretiyle, onu dahi politize etmeye çalışmışlardır.

Ural KÖKLÜ (Uşak): Adam öldürmüşler... 37 kişi ölmüş...

İsmail KÖSE (Devamla): Değerli milletvekilleri, olayı yapanları kınıyoruz. Orada vefat eden insanlara Allah'tan rahmet diliyorum. O olayı yapanları, o olayı yaptıranları, provoke edenleri, sizden daha fazla lanetliyorum, şahsım ve Grubum adına lanetliyorum. Ancak, olayı objektif olarak ortaya koymak mecburiyetindeyiz...

Ural KÖKLÜ (Uşak): O zaman nasıl öldürmüşler?

İsmail KÖSE (Devamla): Şimdi bir İstiklal Marşımız var; bu, bir adet haline gelmiştir, parti genel kurullarında, hatta kooperatif toplantılarında dahi, vatandaşlarımız önce İstiklal Marşını okur, ondan sonra kongre veya toplantısına başlar. Orada İstiklal Marşı okunmamıştır ve orada Atatürk'e saygı duruşu yapılmamıştır...

İbrahim ÖZDİŞ (Adana): Tüm suç ölenlerin midir? Oraya gelen siz.

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): Yapılmış Sayın Köse; bilginiz eksik.

İsmail KÖSE (Devamla): Hayır efendim; zabitler vardır, inceleyebilirsiniz. Bizim kendi...

Ziya HALİS (Sivas): Sayın Köse, niye mazeret arıyorsunuz? Bunlar mazeret mi?

İsmail KÖSE (Devamla): Müsaade buyurun...

Bizim kendi ifademiz değildir, oradaki arkadaşlarımızın ifadesidir, ifadesine başvurma durumunda olduğumuz kişilerin ifadesidir. Belgeler vardır -bu belgeleri incelemek de sizin hakkınızdır- Meclise

sunulmuştur. Orada Komisyon üyesi 11 arkadaşımız vardır, Komisyonun 11 üyesi arasında sizden de arkadaşlarımız vardır. Onun için, hangi belgelerde neler vardır, onları tetkik etme imkanına kavuşursanız memnun olurum; çünkü, devrim şehitlerinin huzurunda saygı duruşunda bulunuluyor, Atatürk'e saygı duruşu yok ve "Atatürkçüyüz" demek suretiyle de, Atatürk'ün büstü tahrip edilmiştir" deniliyor. Atatürk'ün büstü o topluluk tarafından tahrip edilmemiştir. Hiçbir belge yoktur... Saat 20.00'den sonra...

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Kim tahrip etti Sayın Köse? Allah aşkına!

İsmail KÖSE (Devamla): Efendim, belgeler Meclis Başkanlığında. Ben burada, gördüklerimi...

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Atatürk'ün büstünü hangi hain yıktı o zaman?

İsmail KÖSE (Devamla): ...duyduklarımı aktarmak mecburiyetindeyim. Bir defa, Atatürk'ün büstünün parçalanma olayı yoktur; kaidenin boyu 2 metrenin üzerindedir, ağırlığı da 250-300 kilogramdan daha fazladır.

Ziya HALİS (SİVAS): Atatürk'ün büstü kaidesinden düşmüş, düşürmüşler...

İsmail KÖSE (Devamla): Bir insanın, üç insanın, beş insanın kaldırması mümkün değildir ve civatayla monte edilmiştir; bunlar bir anahtarla açılmadan oraya kendiliğinden düşürülmesi de mümkün değildir. Bu da bir provokasyondur; zaman onu da ortaya çıkaracaktır. Kimin, kimin adına Atatürk'ün büstünü devirdiğini de şu anda bilmemiz mümkün değildir; çünkü elimizde belge yoktur, o konuda hiçbir bilgi yoktur; ama, "Suçlayalım... Geldiler, nasıl olsa orada -şariat istiyoruz- dediler, -lanet olsun Şeytan Ayetleri'ni yazan Aziz NESİN'e- dediler. Nasıl olsa bu grup gelmişti, bunu da onlara fatura edelim. Nasıl olsa elimizde böyle bir topluluk var..."

Ziya HALİS (Sivas): Çok masumlar!..

İsmail KÖSE (Devamla): "Atatürk'ün büstünü de, geldiler, müzenin önünde indirdiler, kırdılar, parçaladılar" demek suretiyle, va-

tandaşı sıkıntıya sokmanın da âlemi yoktur. Kim yaptıysa onun da sorumluları bulunmalıdır. Tahribat yoktur, düşme vardır...

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Hükümete sınız; bulun sorumluları o zaman... Muhalefet misiniz siz Allah aşkına?! Bulun o zaman.

İsmail KÖSE (Devamla): Kim düşürmüştür?.. Bakın, büst, müze-den içeriye alınıyor. Saat 20.00'den sonra, emniyet kuvvetlerinin olaya hakim olduğu bir andan sonra vatandaş dağıtılıyor, havaya silahla ateş açılıyor; sokakta vatandaş yok, sokağa çıkma yasağı ilan ediliyor, ona rağmen, hangi babayığidin karıdır, gidecek, müzenin önündeki Atatürk büstünü kıracak, parçalayacak, yere düşürecek?..

Onun için, bunlar açıklığa kavuşmamıştır, bunları zaman açıklığa kavuşturacaktır; çünkü, orada dinlediğimiz insanlar, görevliler, Atatürk'ün büstüyle ilgili olarak hiçbir gerçek belge sunamamışlardır.

Provokatörler vardır. Olayın bir gün önceden tezgâhlanmaya başladığı, vatandaşın tahrik edileceği ortaya çıkarılmıştır. Beyannameler vardır, bildiriler dağıtılmıştır... Dönüp dolaşp geliyoruz; beceriksiz ve yeteneksiz bir idare vardır.

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Hükümet beceriksiz, Hükümet!

Turhan TAYAN (Bursa): Coşkun Bey, bağırma, biraz dinle. Yakışır mı sana?

İsmail KÖSE (Devamla): Müsaade buyurun değerli milletvekilim, değerli Gökalp...

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Beceriksiz olan, Hükümet!

İsmail KÖSE (Devamla): Şimdi, her yıl Banaz Köyü'nde yapılan Pir Sultan Abdal Şenlikleri, Sivas İli gibi, insanlarımızın kardeşçe, barış içerisinde yaşadığı, 1980'den olayları bir tarafa bırakmış olarak, yine kardeşçe, beraberce yaşama ortamını sağladığı bir ilimizde, oradaki insanlarımızın hassasiyetini bildikleri için -ne maksatla olursa olsun- ilk defa il merkezinde yapılıyor. İlk defa ilde yapılan bu şenliklere, demin arz ettiğim gibi, bu Müslüman milletin inançlarına, Allah'ına, Kitabına resmen ve alenen hakaret eden ve Perşembe günü konuşmalarında halen iğrenççe kuzmalarına devam eden bir insan, sanki bu işi provoke etmesi için özellikle görevlendirilmiş, oraya gönderilmiş...

Olay bu kadar ayan beyan ortada iken, il yönetimi, gerekli hassasiyeti duyup, yeteri kadar güvenlik önlemi alıp, etkinliler nerede ve hangi mahallelerde yapılacaksa veya kim o ile gelmişse, o ile gelenlerinde korunmaları dahil, yeteri kadar tedbir ve tertibat almamıştır. Bu oraya gelen Komisyon üyesi arkadaşımızın hemen hemen genelde tümünün beraberce iştirak ettiği bir kanaattir ve Komisyonumuzun raporunda da mevcuttur.

Bir vali düşününüz ki, orada Atatürk'e saygı duruşu yapılmıyor. Vali toplantıya devam ediyor ve aynı şekilde, Aziz NESİN, Sivas'taki vatandaşlarımızın inançlarına aykırı olarak, -Alevisi, Sünnisi, kim olursa olsun fark etmiyor; zaten, Alevi vatandaşlarımızda nefret ediyor, onlar da kendi adlarına böyle bir provokasyonu lanetliyorlar; buna kimsenin hakkı yoktur- konuşuyor ve Vali, onun konuşmasını da dinliyor ve o hassas, o çok önemli ilimizde, o vatandaşlarımıza yapılan saygısızlığı hazmetmek suretiyle toplantının sonuna kadar kalıyor. Sivas'taki vatandaşımız, tabii, Aziz NESİN ile Valiyi aynı kefeye koyuyor ve bu defa, Valiyle Aziz NESİN, beraber, özdeşleştirilmek suretiyle, aynı şekilde protestoya muhatap oluyorlar. İlin Valisi vatandaşın nezrinde küçük düşürülünce, bir yerde vatandaş, bir taraftan Aziz NESİN'i arıyor, bir taraftan da Vilayete karşı çeşitli protesto yürüyüşleri yapıyor.

Gene, "mahallelerde bu topluluk sarkmasın, mahallelerde belki tahribat yapılır, oralarda herhangi bir kötü durum olmasın diye vatandaş muhafaza edelim, bu muhafaza ettiğimiz büyük topluluğun sonuna kadar deşarj olmasını sağlayalım, sonra da dağıtırız" yanlış anlayış ve düşüncesiyle, 500 kişiyle başlayan o topluluk 15 bin kişiye kadar varıyor ve 15 bin kişiye varan topluluğun iradesi ve inisiyatifi oradaki 50 ya da 100 kişilik bir provokatör kesimin eline geçmiş oluyor ve böylece hedefine oluyor. Dolayısıyla, işte, Madımak Otelinin yanma olayını ve oradaki insanlarımızın maalesef çok vahim bir şekilde öldürülmesiyle sonuçlanan olayları hep beraber üzüntüyle izlemiş olduk.

Gene, mahalli idare ve onun emrinde de itfaiye vardır. Onunla ilgili durum da Komisyon raporunda belirtilmiştir.

Olayla ilgili, "Kur'an kurslarından öğrenciler getirilmiştir; tatil olmasına rağmen, çeşitli kesimlerin yaptırmış olduğu yurtlardan öğrenciler getirilmiş ve özellikle bu topluluğun içerisine konulmuştur" şeklinde çeşitli iddialar vardır.

Değerli milletvekilleri, ilin adli ve idari makamlarında bulunan insanlara özellikle sorduk; onlar, kesinlikle, yurtların kapalı olduğunu ifade etmişlerdir; yani, orada önceden hazırlanarak, Müslüman insanların, inanan insanların açmış oldukları Kur'an kurslarında okuyan ve yurtlarda kalan öğrencilerin özellikle organize edilmek suretiyle getirilmeleri konusunda da elimizde herhangi bir belge ve bilgi yoktur.

Topluluk, Cuma namazında organize olmuştur. Tabii, bizim Anadolu'muzda ki insanımızın azamisi Cuma namazına gider ve etkinliklerin yapıldığı yer de camilerin yakınlarıdır. Tahrik yapılacak ya! Belki içerdekilerin haberi yoktur, ama, birileri bu tahrikleri yapıyor. Oradaki vatandaş namazını kılarken, ya da ezan okunurken, çeşitli şekilde etkinliklere katkıda bulunan davul-zurna sesleri veya müzik sesleri, oradaki insanları tahrik eder ve bu, dışarıdakilerin, bu işi yönlendirmek için hazır durumda olanların da işine gelecektir; ele geçirilen bir Amerikan Bayrağı yakılacaktır, ondan sonra da hedefe ulaşmak için ne lazımsa yapılacaktır... "Cuma namazında dahi bizi tahrik eden, namazımızı kılmamıza engel olan bu düşüncüyü protesto ediyoruz" şeklinde sokağa çıkar vatandaş. Muayyen yerlerden gelmek suretiyle, saat 13.30'dan 20.00'ye kadar, 500 kişiyle başlayan bu topluluk, 15 bin kişiye kadar gidiyor. Saat 17.00'den sonra mesai bitiminde dairelerden çıkan vatandaşların da iştirakleriyle daha da kalabalıklaşan bu topluluğu, maalesef, yönetim, bu işe müdahale etmek suretiyle -askeriyle, polisiyle- zamanında dağıtmadığı için, işte, o üzüntülü sonuç meydana geliyor.

Olaylar demin de bahsetmiş olduğum gibi, fevkalade objektif değerlendirilmiştir. Komisyonumuzun raporu okunduğunda, belgeler incelendiğinde görülecektir ki, hiçbir şekilde, herhangi bir düşünce sahibi korunmamıştır; olay, orada ne şekilde olmuşsa, Yüce Meclisin önüne o şekilde sunulmaya çalışılmıştır. olayda provokatör vardır, idarenin fevkalade ihmali vardır. Etkinliklerin, şenliklerin ilk defa ilde yapılması ve -tesadüfi değil değerli milletvekilleri- Aziz NESİN'in de ilk defa o etkinliklere Sivas İl Merkezi'nde iştirak etmesi, olaylara kötü

bir boyut kazandırıyor;ama, bunların hiçbiri, otelinin yakılmasın ya da oradaki insanların öldürülmesinin mazereti değildir. Kim yaptıysa, kimler yaptırdıysa, onların elleri kırılmalı, onlar yargı mercilerince tespit edilmeli, mahkum edilmelidir; bu ayrı bir olaydır; ama bunu ortaya çıkarırken, meseleleri irdelerken, bir başka kesimi de düşman ilan etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur. Bu insanlar, bizim insanlarımızdır. Zaman olur ki, daha değişik şekilde hareketler olacaktır. Bunlar, hepimizin kardeşleridir, birbirine lazım olan insanlardır.

Komisyon raporu bugün Mecliste tartışılacaktır. Vatandaşlarımızı dinledik. Ali Baba Mahallesi dediğimiz, asıl hedeflenen, tahriklerin, teşviklerin yapılması suretiyle olayların yönlendirilmesi düşünülen mahallenin muhtarını dinledik. Muhtar, böyle şeylere kesinlikle taraftar olmadığını ve onu yapmak isteyenleri de lanetlediğini, Komisyon üyesi arkadaşlarımızın huzurunda, muhtarlarla yapmış olduğumuz toplantıda, kendisi ifade etmiştir. Yani, orada, Sivas İlimizde herhangi bir vatandaşımızın, mezhep yapısı dolayısıyla bir sıkıntısı yoktur ve de "biz Alevi mahallelerine gideceğiz, onları öldüreceğiz, şeriat istiyoruz, İslam'da bu mezhebin yeri yoktur" demek suretiyle yapılmış bir hareket yoktur.

Olay bellidir. Olay, Pir Sultan Şenliklerinin Sivas'ın merkezinde yapılması olayıdır; ikincisi de, Aziz NESİN'in orada getirilip konuşulmasıdır. Bunlar bahaneyle bakıyorlar.

Etnik yapımız itibariyle bugün PKK ne yapıyor? Geliyor, kendi ırkından olan insanı öldürmek suretiyle, Ermenilerle işbirliği yapmak suretiyle -ki, bunların yüzde 80'i Ermeni unsurundan teşekkül eder- bu bölücü terör örgütü, kardeşimiz olan, binlerce yıldan bu yana beraberce yaşadığımız insanlara sahip çıkmaya kalkıyor. Biz de, buna müsaade etmeyiz diyoruz. Birbirlerimizin hakkını savunan bizleriz. Hiçbir farkımız yoktur.

Sivas'taki olayla da ilgili olarak aynı şeyi söylüyoruz. O insanları, farklı düşüncesinden inançlarından dolayı herhangi bir şekilde istismar etmeye hiç kimsenin hakkı yoktur, hiçbir siyasi parti de bundan prim kazanamaz. (RP sıralarından alkışlar)

Kim, hangi parti, gerek etnik yapısı dolayısıyla vatandaşlarımızı istismar etmek suretiyle, onları ırk veya inanç itibariyle farklı imiş

gibi gösterip ondan siyasi prim kazanacağını zannediyorsa, yanılıyor. Tarih hepimizi haklı çıkaracaktır. Bunun tersi düşüncede olanlar kazanamayacaktır. Hep kardeşiz, bu vatan hepimizindir. Özellikle İslam dininde insanlara farklı bakmak düşüncesi yoktur

BAŞKAN: Lütfen bağlayalım.

İsmail KÖSE (Devamla): İslam'ın getirmiş olduğu kurallarda insana verilen değer, başka hiçbir kuralda yoktur; ne Birleşmiş Milletler Anayasası'nda vardır ne İnsan Hakları Beyannamesi'nde vardır ne de Paris Şartı'nda vardır. (RP ve DYP sıralarından alkışlar)

Evet; ama, konumuz o değildir; başka bir zeminde, başka bir zaman, o konuda eğer konuşmamız gerekirse konuşuruz; ama İslam'ın yüceliğini anlatmanın saatlerce, zamana sığması mümkün değildir.

O itibarla, bir insan -bakın, arkadaşımız burada belirtti- itfaiye aracı geldiği zaman, itfaiye aracının oraya gitmesine engel olmuşsa, o yangının söndürülmesine engel olmuşsa, gerçek inanan insan, gerçek Müslüman değildir. Evet, bir insan, bilerek ve isteyerek, kim olursa olsun, kafir dahi olsa, Allah'a inanmayan bir insan dahi olsa -ki, ölenler arasında Aziz NESİN dahi olsaydı- onun dahi yanmasına fırsat bıraksaydı, gerçek Müslüman değildir... (RP sıralarından alkışlar)

Ural KÖKLÜ (Uşak): Yapmadılar mı?

BAŞKAN: Lütfen bağlayınız efendim.

İsmail KÖSE (Devamla): Değerli kardeşim, ben de o iddiamı söylüyorum, ben de onu ifade ediyorum; yani...

Ural KÖKLÜ (Uşak): Provokatörler haklıymış yani!..

İsmail KÖSE (Devamla): Burada inanan insanların tümünü mahkum etmeye...

BAŞKAN: Sayın Köse, lütfen bağlayalım.

İsmail KÖSE (Devamla): ... masum ve sade vatandaşımızın, Allah'a inanan insanımızın mahkum edilmesine hiçbir şekilde fırsat vermeyiz, ona hiçbir şekilde dokundurtmayız. Onun için diyorum ki, İslam'daki düşünce tarzı itibarıyla, öyle bir hareketi yapmaya, zaten dinimiz müsaade etmeyecektir, müsaade etmez.

Değerli milletvekilleri, milletvekili arkadaşlarımızla beraber objektif olarak hazırlanmış olduğumuz Komisyon Raporu Meclis Başkanlığı'na sunulmuştur, isteyen arkadaşlarımız incelemede bulunabilir.

Bu düşüncelerle, bütün Yüce Heyeti ve Sayın Başkanımı saygıyla selamlıyorum; sağ olunuz. (DYP ve RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Köse.

VII. SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3. Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN'ın kendisine sataşması nedeniyle konuşması

BAŞKAN: Sayın Özdiş, demin size 1 dakikalık söz hakkı tanıdım; siz bunu yanlış anladınız, benim 1 dakika müsaade istediğim şeklinde anladınız, geri çekildiniz ve ondan sonra da o müessif hadise oldu. İnşallah bir daha olmaz. Şimdi size söz veriyorum; ama, şu rahatlık içerisinde, bu kürsüyü öyle kullanmanızı rica ediyorum, lütfen yeni bir şey olmasın.

Buyurun Sayın Özdiş.

İbrahim ÖZDİŞ (Adana): Sayın Başkanım, yalnız, bir şeyi düzeltmeme lütfen müsaade ediniz. Biraz evvel bana 1 dakikalık müsaade olayınızı duydum; kürsüye gelmek üzereydim ki, oradaki olay cereyan etti, ben de dönmek zorunda kaldım, olaydakileri ayırmak anlamında. Bunu açıklamakta fayda görüyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

İbrahim ÖZDİŞ (Devamla): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Başkana huzurlarınızda, böyle bir fırsatı verdiği için tekrar teşekkür ediyorum; bir hususu düzeltmek anlamında bu fırsatı bana verdiler.

Refah Partisi'nin değerli üyesi Sayın Şevket KAZAN, bizi, beni dürüstlüğe davet etti. Bu konuyla ilgili birkaç laf etmek istiyorum.

Bizim davranışımız dürüsttür. Bu Cumhuriyeti kuran; bir ırk, bir kan, bir kafatası, bir din, bir mezhep olarak değil, bir yurttaşlık bilinci, bir siyasal bilinç Cumhuriyeti olarak kuran Cumhuriyet Halk Parti-

si'ni dürüstlüğe davet etmek, kimsenin hakkı da değildir, haddi de değildir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bırakınız Cumhuriyet Halk Partisi'ne davetiye çıkarmayı, Cumhuriyet Halk Partisi'nin adını dahi ağza alabilmek için, bu Cumhuriyete, demokratik ve Laik Cumhuriyete saygılı olmak gerekir diye düşünüyoruz.

Saygılar sunar, teşekkür ederim. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Sayın Coşkun Gökalp, zabıtlardaki beyanınız şimdi ne olacak?!

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

V. KANUN TASARI VE TEKLİFLERİYLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (devam)

6. Siyasi Parti Grup Başkanvekilleri, Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN, ve Ankara Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın; Ankara Milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının; Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 26 arkadaşının; Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının; 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti amacıyla Meclis Araştırmasına ilişkin önermeleri ve Meclis Araştırması Komisyonu Raporu (10/109, 107, 108, 111, 114) (S. Sayısı: 369) (Devam)

BAŞKAN: Söz sırası Lutfullah Kayalar'dadır. Buyurun efendim.

ANAP Grubu Adına Lutfullah KAYALAR (Yozgat): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Temmuz 1993 tarihimizde Sivas İlimizde meydana gelmiş olan ve hiç kimsenin tasvip etmediği, tasvip etmesi mümkün olmayan olaylarla ve bu olaylarda hayatını yitirmiş olan 37 vatandaşımızla ilgili olarak, Yüce Meclisimizin kurmuş olduğu Araş-

tırma Komisyonunun raporu üzerinde Anavatan Partisi Grubunun görüşlerini ifade etmek üzere huzurlarınızdayım. Bu vesileyle, şahsım ve Grubum adına, Yüce Meclise saygılar sunarken, bu olayda hayatını yitirmiş olanlara Allah'tan rahmet diliyor ve yakınlarına da sabır temenni ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, Meclisimiz, gecenin bu saatinde, gerçekten, Türkiye'nin önemli meseleleriyle ilgili olarak çalışmalar yapmakta. Ancak, 70. yılını doldurmuş olan Cumhuriyetimizin bu Meclisinde, hâlâ, çözümlenemeyen birtakım olayları konuşuyor olmamız ve Meclis çalışmalarının bu olaylarla ilgili olarak devam etmiş olması da yurdumuz için ne kadar önemlidir ve ne anlamda önemlidir, burasını ayrıca düşünmekte fayda var.

Dünya gerçekten çok hızlı bir ilerleme kaydediyor; Türkiye'nin buna ayak uydurması gerekiyor; ama, biz bugün burada, müessif olan olaylarla ilgili olarak bu görüşmeleri yaparken, görüyorum ki, hâlâ, bir uzlaşma ortamını da sağlayamıyoruz; bu gerçekten, Türkiye için çok da övünülecek bir gelişme değildir.

Değerli arkadaşlarım, bilindiği gibi, 2 Temmuzda cereyan eden olaylar, esasında, Türk Edebiyatı'nda gerçekten çok önemli bir yeri olan, halkımızın yakından tanıdığı Pir Sultan Abdal ile ilgili olarak dördüncü kez düzenlenen şenliklerle ilgili başlamış bulunmaktadır. 1 Temmuzda başlayan ve dört gün devam eden, bir hafta şekline dönüştürülmüş olan bu kutlama şenlikleri dolayısıyla, Sivas'ımızda, hiç de arzu etmediğimiz gelişmeler ortaya çıkmıştır.

Benden önce görüşlerini dile getiren kıymetli milletvekillerimiz, biraz detaya da inerek konuyu izaha çalıştılar. Bu şenliklerle ilgili kutlamalarda meydana gelen olaylar, esasında, biraz da "geliyorum" diyerek ortaya çıkmıştır. Gerçekten birtakım tahrikler vardır. Sivas'ımızın yapısı ortadır;1921'de, 1968'de ve özellikle 1978'de, gene arzu edilmeyen olaylara sahne olmuş olan bir ilimizdir. Buradaki bir mahallî gazetenin küçük başlığını okumak istiyorum; "Sivaslı, dikkatli ol, tahriklere kapılma. Son günlerde Devlete ve Hükümete karşı başlatılan eylemler için, bazı karanlıklar güçler Sivas'ı merkez olarak seçmeyi planlamışlardır. Bunun denemesi yapılabilir" diyor ve devam ediyor, bir uyarıda bulunuyor.

Şimdi, bundan ayrı olarak da, gene bu olaylar cereyan etmeden önce bazı dükkanlara ve bazı mahallere de daha değişik bildirilerin dağıtıldığı zabıtlarımızda yer almaktadır. Ayrıca, biz, Partimizi temsilen, bu olayların hemen akabinde, 5 Temmuzda Sivas'a gidip, iki gün orada kaldık, orada bu bildirilerin örneklerini de gördük. Demek ki, birtakım hazırlıklar var, birtakım tahrikler var ve bu tahriklere mutlaka ki kapılan insanlarımız da olabilir; ama, objektif olarak baktığımız zaman, memleketimizi severek, memleketimizin daha iyiye gitmesini isteyen insanlar olarak bakmaya çalıştığımız zaman, başka tahriklerin de olduğu da ortada. Sayın Aziz NESİN, bu memlekette yazarlığıyla meşhur olmuş ve kendisini tasvip edenlerin ve etmeyenlerin olduğu bir edebiyatçı; öyle olduğu kabul ediliyor.

Sayın Aziz NESİN...

Hüseyin ERDAL (Yozgat): "Sayın" demeye değer mi?

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Meclis kürsüsünde olduğumuz için bu adaba uyma gereğini duyuyoruz, onun dışında başka bir şey demem mümkün değil; yani, Meclis kürsüsünde olduğum için o adaba uyuyorum.

... Türkiye'de hiçbir bilimsel değeri olmayan; gerçekten yürekten İslam'a inanan hiç kimsenin ve hiçbirimizin tasvip etmediği, etmeyeceği; esasında, dünyada da kabul görmemiş olan ve edebî bir değeri de olmayan, Salman Rüşdî'nin yazdığı birtakım yazıları...

Münir Doğan ÖLMEZTOPRAK (Malatya): Safsataları...

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Safsata da denebilir, yerinde bir tabirdir.

... safsataları Türkiye'de güya tercüme ederek ve bunları yayımlayarak kendisine yeni bir meşgale bulma ve bu sayede de yeniden gündem tutma derdinde olan bir yazar. Bu konuda da gerçekten tepki almış. Bu tepkiler biline biline, Sivas'ımızda bir hafta öncesinden, kendisinin şenliklerde bulunulacağı anons edilmiş ve bu anonslara karşı da birtakım tepkiler orada ortaya konulmuş. O tepkiler içinde tahrikler olabilir, kendisinin Sivas'a getirilmiş olmasında da, ola ki, birtakım tahrikler olabilir; bunlara bakmamız lazım; Mecliste bunların konuşulması bu yüzden.

Dolayısıyla, Sivas'a biline biline kendisi getiriliyor. Niçin getiriyor? Pir Sultan Abdal Şenlikleri'ne renk katsın diye getiriliyor. Bakınız, bir renk katılıyor; ama, o renk, sonunda, orada ölen insanların kanının rengi oluyor, yani gelişmeler oraya kadar gidiyor.

Şimdi, burada, Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin düzenlemesi, Sivas'ta bunların yapılması ve sadece Sivas için değil; Türkiye'mizin birçok yöresinde gerçekten bizim çok zengin kültür değerlerimiz var, zengin bir edebiyatımız var, bunlarla ilgili şenliklerin yapılması gayet doğal; ama, bakın, bu doğal olan, dördüncüsü yapılan ve bundan evvel de üç sefer yapıp hiçbir olayın cereyan etmediği şenliklerde acaba bu kez neden olaylar cereyan ediyor.

Şenliklerin başlamasına bakıyoruz -bu zabıtlarda da yer almış- birinci gün panel yapılıyor ve panelin başlangıcındaki -burada birtakım arkadaşımız da ifade ettiler- açılışta İstiklâl Marşı söylenilmesi yok; ama, devrim şehitleri için saygı duruşu var ve devrim şehitleri için saygı duruşu içerisinde Sayın Valimiz de ayağa kalkıyor ve devletin bir valisi olarak, devrim şehitleri için orada saygı duruşuna katılıyor!.. Şimdi, burada iddialar da var, "Atatürk için de yapıldı" deniyor; ama, rapora ekli olan zabıtlarda, "bantlar izlendi ve bantlarda Atatürk'le ilgili herhangi bir konu yer almıyor" diye açıkça ifade ediliyor.

Şimdi, Pir Sultan Abdal Şenlikleri ile devrim şehitlerinin ilgisi nedir; acaba, bunlar gerçekten safiyane duygularla mı yapılıyor, bunu bir düşünmek lazım?!

Olay devam ediyor: Che Guavera, Lenin, Mahir Çayan ve buna benzer, şöhretleri, yönleri, yapmak istedikleri belli olan ve istediklerinin dünyada mümkün olmadığı, olamayacağı, dünyada artık tükenmediği, bizzat Moskova'da yıkılan kızıl yıldızla da belgelenen görüşlerin temsilcileri için orada birtakım posterler, flamalar vesaireler açılıyor. Nerede açılıyor bu?.. Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nde!.. Şimdi, bunun şenliklerle ilgisi ne?

Bakınız, bir tarafta "filan geliyor, burası ona mezar olacaktır" diye bildirimler dağıtılıyor; bir tahrik var, doğrudur; ama bir tarafta, bir başka tahrik de geliyor; yani iki tane araba, son sürat geliyor, Sivas'ta birbirleriyle trafik kazasını gerçekleştirmek üzere!.. Bunlara çok objektif

olarak bakmamız lazım ve bunları kim yönlendiriyor, niye yönlendiriyor, neden yönlendiriyor, asıl bunları bulmamız lazım.

Şimdi deniyor ki, "birinci gün olay olmamış." Doğru, birinci gün olmamış. Biz inceledik orada; esasında, Aziz NESİN, Sivas'ın içinde gezmiş; yani, hiç kimsenin derdi de değil ve öyle çok fazla ciddiye alınacak bir adam da değil. Fazla ciddiye aldığımızdan da biraz, bu olaylar çıkıyor...

İkinci gün; cumadan önce, oradaki eski bir mekanda kendi gazetesinin imzası, kitap imzası yapılıyor ve orada yerli basından sorular oluyor; artı, bir televizyon yayın organının da soruları oluyor ve Sayın Nesin'in sorulara verdiği cevaplar var. O cevaplarda da, inanınız, hep böyle bir tahrik kâr tavrı var; yani insanları tahrik etmek için birtakım cevaplar var.

Şimdi düşünün... Sivas, bir Anadolu şehri. Hepimizin yakinen bildiği; benim de komşu şehrim; yapısını da çok iyi bildiğim bir şehrimiz. Bizim insanlarımızın tamamının kültür düzeylerinin veya olaylar karşısındaki tepkilerinin ayrı olacağını söyleyebilir miyiz, mümkün müdür? Peki, bu kadar anlı şanlı, kendi deyimiyle de, kendisini aydın kabul eden bu yazar, acaba bu kadar tahrik kâr konuşmakla neyi amaçlıyor? Yani, acaba, neden insanların üzerine bu kadar gidiyor? Bunlara bir bakmamız lazım.

Sivas'ta Cuma namazı kılınıyor, Cuma namazından sonra -bize de Sivas'ta ifade edildi, buradaki raporda da geçiyor. İnşallah yargı merciine intikal etmiştir; orada bunlar incelenecektir. İstihbaratımız, emniyetimiz, Sayın Bakan buradalar... Gerçekten üzerinde durulması gereken konu- bir Amerikan Bayrağının açılması, namaz kılmadığı halde 20-25 kişinin, camiden dağılan cemaatin önüne düşmesi, orada flama açmaları ve bu flamayla birlikte bir yürüyüşü tezgahlamaları ifade ediliyor. Bu, gerçekten ortaya çıkarılsın. Böyle bir şey var mı, yok mu? Bunları yapanlar kimse, ortaya çıkarılması gerekir.

İşin enteresan tarafı şu: Ben emniyetteki bandı, orada başından sonuna kadar izledim. Sayın Oltan Sungurlu ve Sayın Hasan Çakır ile biz bu bandı sonuna kadar orada izledik. Cuma namazından sonraki grup 60-70 kişidir. Sayın Köse -gittiler mi bilmiyorum- buradan "500 kişi" tabirini kullandılar. Hayır, 500 kişi filan değil, 60-70 kişi. Bun-

lar, Hükümet Meydanı'na gidiyor, Hükümet Meydanı'nda birtakım sloganlar atıyor. Sloganların içerisinde Aziz NESİN ile ilgili olanlar var, iki, Vali ile ilgili olanlar var. Vali'nin durumu orada fevkalade enteresandır... Orada pek bir şey olmuyor, dönüyorlar Kültür Müdürlüğü'ne... Kültür Müdürlüğü etrafında birtakım olaylar yaratmaya çalışıyorlar, emniyet engelliyor... Oradan dönüyorlar tekrar vilayete... Sivas'ı bilenler bilir; bunların hepsinin arasında 300-500 metre vardır, yani nihayetinde hepsi birbirine yakın olan mekanlardır; ama, bu arada, tabii bu kalabalık bir miktar artma noktasına doğru gidiyor. Sonra, vilayete Sayın Vali, Belediye Başkanından bu konuda konuşma yapmasını istiyor; işte, o arada Tugaya telefon ediyor, saat 13.30-13.45 civarında, oradan asker gelmesini istiyor. Ama daha öncesi var; Sayın Vali, Cuma namazından önce de bu olaylar hafif hafif böyle bir seyir gösterdiğinde ve Cuma namazından sonraki çıkışta da yürüyüş başladığında, kendisini makam odasına hapsediyor, Tugaydan çağırdığı 10-15 kişi civarındaki askerle de vilayeti çevirtiyor ve hiçbir şekilde dışarı çıkmıyor. Durum böyleyken insanlar geliyor gidiyor, geliyor gidiyor, kalabalık çoğalıyor; peşinden birtakım istekler, bu heykel istekleri vesaire ortaya çıkıyor. İşte bunların kırılması için emir veriyorlar, o arada Belediye Başkanı konuşuyor, dağılacak gibi oluyorlar, dağılmıyorlar vesaire; saat 15.30-16.00 oluyor... Madımak Otel denilen otel, vilayete 150-200 metre mesafededir... Saat 16.00'da Madımak Otel'in önünde, belki o zaman 500.1000 kişi civarında bir kalabalık toplanmaya başlıyor -bunların hepsi bantlarda var- ve Aziz NESİN'in orada olduğunu öğreniyorlar. Peşinden, gene birtakım sloganlar atılıyor. Resmî dairelerin dağılması, kalabalığın artmasıyla bir şeyler olacak korkusundan dolayı esnafların dükkanlarını kapatması neticesinde, merak eden, seyreden, bu olayların içinde olan provokatörlerle birlikte hepsi orada bir kalabalık oluşturuyor ve kalabalık gitgide çığırından çıkmaya başlıyor.

Orada emniyetin yaptığı, Vali'nin yaptığı nedir?.. Emniyet oteli çeviriyor, otele girip çıkmayı önlemeye çalışıyorlar, pek kimse girip çıkamıyor, onun dışında bir şey yapmıyor. Valilik de hemen hemen hiçbir şey yapmıyor; Valilik, güya durumu kontrol altında tutuyormuş gibi, esasında kendisini odanın içerisinde kontrol altında tutuyor. Biz gittik, kendisiyle de görüştük. Burada, fevkalade büyük acemilik vardır; ona biraz sonra geleceğim.

Bu arada, oradaki bir gazeteci arkadaşımız, Ankara'da, İçişleri Bakanlığı'ndan Müsteşar Yardımcısını arıyor "bu olaylar artacaktır, lütfen ilgilenin" diyor -ismi de vardır Müsteşar Yardımcısının- hiç ses çıkmıyor. Aradılar mı bilemiyorum; ama, otelin içinden, oradaki bazı kişilerin, o zamanki Başbakan Yardımcısı Sayın İnönü'yü aradıklarını ve kendisiyle irtibat kurduklarını söylüyorlar ve onlarda da bir şey çıkmadığı ifade ediliyor.

Gene, orada, tugayla vilayet arasında, vilayetle emniyet arasında hiçbir koordinasyonun olmadığı ortaya çıkıyor; ama, bu arada dışarıdaki kalabalık, fevkalade artma noktasına doğru gidiyor.

Amaç gerçekten oteli yakmak mıdır? Bütün samimiyetimle söylüyorum, bu noktada bir şey söyleyemiyorum; çünkü, o bandı çok yakından ve iki sefer izleme imkanı buldum... Böyle, merhale merhale gelişiyor; önce arabalara saldırıyorlar bir şey olmuyor. Emniyet orada duruyor; bir-iki kişi çıkıyor, giriş katının üzerindeki birinci kata çıkıyor, perdeleri vesaireyi falan indiriyorlar. Oradan o insanlar nasıl aşağı indirilemiyor, hayret edersiniz. Ben, bütün samimiyetimle anlatıyorum.

Neticede yakma işlemleri, aşağı yukarı saat 20.00'ye doğru başlıyor; ama, bu arada kalabalık da artıyor. Tabii, sayısı hakkında kesin bir şey demek mümkün değil; ama, 5 binle 10 bin kişi arasında denilebilir veya 5 bin kişinin üzerinde bir kalabalık denilebilir. Bu esnada da, emniyetten veya vilayetten herhangi bir müdahale yoktur. Sadece, tahmin ediyorum saat 19.30 civarında, -bantlarda gördüğümüz kadarıyla- Tugay Komutanı geliyor, arabasından iniyor, gene etrafında erler var ve peşinden Tugay Komutanı tekrar dönüyor, o askerler de orada kalıyor; yani, vatandaşın dışında kalıyorlar. İç kesimde, kapının önünde de emniyet mensupları var.

Bu şekilde, kalabalık gene artıyor, sürekli sloganlar atılıyor. Tabii ki, orada, slogan atılmasını, daha heyecanlı olarak isteyenler var veya yönlendirenler var veya provoke edenler var bunlar, adli mercilerin incelemelerinde ortaya çıkacaktır.

Neticede, polis yardım istiyor, "biz olayları önleyemeyecek noktaya geliyoruz" diyor; ama, o arada, yangında başlıyor. Önce zemin

katın hemen üzerinden başlıyor, perdeler vesaire yanıyor; peşinden, yangın devam ediyor, itfaiye çağırılıyor, itfaiye gelmiyor. Orası bantta gözüküyor; gerçekten önüne yatıyorlar mı, yatmıyorlar mı; ama, sanki bir miting alanına bir araba girmek istiyor, o noktada... Burada da fevkalade becerisizlik var.

Bir başka olay var. Ben bizzat dinledim. Otelin sahibi, saat 14.30-15.00 sıralarında, vilayete bizzat gidiyor, "burada olaylar çıkabilir, benim otelim bundan zarar görür, burayı tahliye edin" diyor, Vali Yardımcısına... Valiyle görüşmek istiyor, görüşemiyor, bunu Vali Yardımcısına söylüyor. Ona, "araba bulun, tahliye edin" diyorlar; "ben araba bulamam" diyor -bana ifade edilen bu, sizin raporda daha değişik ifade ediliyor- otele geliyor, oteldekilere söylüyor, oteldekiler de, bizim güvenliğimiz sağlansın, güvenliğimiz sağlansa dışarı çıkarız, yoksa çıkmayız" diyorlar. Oteldekilerin söyledikleri de bu...

Yangın başladı, olaylar devam ediyor ve yangın, süratli bir şekilde üst katlara doğru genişleme istidadı gösteriyor.

Benim gerçekten üzüldüğüm şudur: Bu olaylarda, her açıdan tahrikler olabilir, değişik açılardan tahrikler olabilir -başta tahrik, Aziz NESİN'in Sivas'a getirilmesidir; bu, bir tahriktir, bunu kabul etmemiz lazım- bütün bu tahrikler neticesinde, yangın devam ederken ve içerdiden birtakım sesler gelirken, orada -bir inanan insan olarak ifade etmek istiyorum- "Allahüekber" diyerek bu yangın içinden el kaldırmayı, gerçekten, kabul etmek mümkün değil; bunu kabul edebilecek insanımızın olduğunu da, ben şahsen kabul etmiyorum. Bunlar gerçekten acı verici olaylardır, tasvip etmemiz mümkün olmayan olaylardır.

Şimdi, burada yapılan tespitler var. Nedir?.. Tespitler şunlar : Bir, eğer denilenler doğru ise, Ankara'ya iletildiği, Ankara'nın bunlarla ilgilenmediği şeklindekiler de doğru ise -burada bunlar konuşuluyor-dolayısıyla buradaki idarecilerimizin bu olayda ihmalleri vardır ve çok büyük ihmalleri vardır. Orada, her bakımdan lime lime dökülen bir Valiyi görüyoruz... Peki, neden bu şekilde?.. Şimdi, başka bir şeye gelmek istiyorum, doğru olduğu için gelmek istiyorum.

Bakınız, Hükümetimiz kuruldu, o zamanki Sayın İçişleri Bakanı "bize 74 tane vali lazım" dedi; koalisyonu oluşturan iki siyasi parti-

mizden biri de, dedi ki "30'u bizim olacak, gerisinde sizin olacak." Bunların pazarlıkları yapıldı!.. Tayin ettiğimiz, devletin valisi idi...

Sabri YAVUZ (Kırşehir): Öyle bir şey yok!

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Hayır, "öyle bir şey de yok" demeyelim; bunlar var. Yani ben...

Eyüp AŞIK (Trabzon): Keşke olmasa idi!..

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Keşke olmasa idi... Evet, çok güzel ifade etti... Zabıtsız söylemiyorum...

Mustafa YILMAZ (Malatya): Gazetenin yazdığı vardır ama!

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Hayır, hayır, gazetenin yazdığı değil; ben size anlatacağım efendim. Ben o zaman Genel Başkan Yardımcısıydım, bu konu, gerçekten çok da dikkatimizi çekmişti, üzüntülerimizle dikkatimizi çekmişti ve bu konuda da o zaman basın toplantısı tertitledim, onlar da bu basın kupürlerinde yer aldı.

Bu şekilde, liyakatlarına bakmadan; devlette tecrübesi var mıdır, yok mudur bakmadan; geçmişi nedir ona bakmadan, birtakım likayat dışında görevi yapar yapmazla ilgili olarak kendileri incelenmeden, sadece başka saiklerle atanan ve özellikle Sivas'ımız gibi, -gerçekten Sivas Türkiye'nin en büyük illerinden birisidir, bin küsur köyü vardır- şehirlerimize bu şekilde tecrübesiz insanların gönderilmesinin vebali ve o vebal neticesinde çıkan olaylar da ortadadır. Yani Sivas'a giden Valimizin geçmişteki tecrübesine hepimiz bakalım... Gerçekten Sivas'ta valilik yapacak tecrübesi mi var, yoksa bir özel kalemde olan bir kişinin, yani Sayın İnönü'nün Özel Kalemde veya Müşavirliğinde çalışmış olmasından dolayı mı Sivas'a vali olarak tayin edilmiştir? Bunlara bakmamız lazım. Ne için bakmamız lazım?.. Bundan sonra bu tür yanlışlara düşmememiz için bakmamız lazım. Bunlar fevkalade önemlidir... Vali aynen şunu diyor: "Acaba bizim sonumuz mu geldi diye düşündüm." Bunu, bizim heyetimize söyledi. Ne oldu da sonunuz geldi?.. 150 metre ileride sekiz saat cereyan eden olaylar var, sekiz saat cereyan eden olaylar var. Yani bunlar bu kadar... Kayseri, Sivas'a bir buçuk saattir. Ankara, helikopterle Sivas'a 60-65 dakika falandır, Yozgat 55 dakikadır, oradan Sivas'a 15 dakika sürer. Yani, kaldı ki ha-

vaalanımız da var, Samsun'da var, Tokat'ta var, Amasya'da var. Bunların hepsi bizim yanımızda; yani, hiçbir önlem almadan beklemek! Peki, neden beklemişler?.. Raporlarda yer alıyor, "bir mezhep çatışması çıkabilir, mezhep çatışması çıkmasın, o kalabalığı kontrolümüzde tutalım diye bekledik" diyor; savunmalar veya ifadeler o şekilde.

Bu, fevkalade fahiş olan bir başka yanlış. Siz orada, bir mezhep çatışması çıkacak kadar bir ilin valisi olarak, elinizde istihbaratınız, emniyetiniz, her şeyiniz var; ona dair hiçbir emare olmadığına halde, bu şekilde bir kanıya varabiliyor iseniz, o zaman bir haftadır "geliyorum" diyen olaylarla ilgili, esasında, "mezhep çatışması çıkabilir" diye önceden tedbir almanız gerekirdi. Yani, o savunma dahi ne kadar basiretsiz olduğunu ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlarım, bakınız, burada devletimizin birçok yerinde ortaya çıkan eksikliklerimiz vardır. Bir: İstihbarat eksikliği vardır. İstihbarat eksikliği sadece Sivas'ta değildir, bugün Türkiye'nin genelinde istihbarat eksikliği vardır.

İki: Olaylara müdahale etmede Hükümetimizin ihmalleri vardır. Bingöl'de olaylar cereyan etmiştir, 12 saat sonra haberdar olmuşlardır. Sivas'ta olaylar başlamıştır, 45 dakika içinde haberdar olmuşlardır; ama 7 saatte de üzerine gidememişlerdir; olaylar olduktan sonra üzerine gidilmiştir. Faturası, orada vefat eden insanların olmuştur. Orada vefat eden insanların hepsi bizim insanımız. Bu memlekette yaşıyoruz, bu memlekette yaşamak mecburiyetindeyiz. Hangi sözüm ona, etnik kökenden gelirse gelelim, hiç kimse bu vatanını bırakıp bir yere gitmez, hiç kimse gitmez. (ANAP ve RP sıralarından alkışlar)

Hepinizin inancı var, hepimiz inanıyoruz elhamdülillah. İnanmayanlara karşı tabii ki saygı göstereceksiniz, inanmayan da inanana saygı gösterecek.

Bakınız, bu Aziz NESİN olayında bir başka hususa değinmek istiyorum: Aziz NESİN olayında hiçbir Sivashımız -burası bence önemlidir- Aziz NESİN'e "sen, neden dine inanmuyorsun; sen neden Müslüman değilsin, sen neden ateistsin?" diye bir tarize bulunmamıştır, böyle bir tariz yoktur.

Ziya HALİS (Sivas): "Kafir" diyorlar işte... Ne demek bu?

Lutfullah KAYALAR (Devamla): hayır, öyle bir tariz yok. Kendisi, olaydan bir gün önce gezmiş Sivas'ta. Biz de gittik Sivas'a... Yani, böyle bir tariz yok kendisine; ama, iki günlük devam eden...

Mustafa YILMAZ(Malatya): Olaylardan iki gün önce iki tane bildiri dağıtılmış...

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Bakınız, burada bütün samimiyetimle, gördüklerimizin hepsini, vicdani sorumluluğun içerisinde objektif olarak dile getirmeye büyük bir özen göstermeye çalışıyorum. Ben, bildirimleri tasvip etmediğimi ifade ettim.

Mustafa YILMAZ (Malatya): Tahrik var ama..

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Hayır, ifade ettim, tahrik olarak da kabul ediyorum.

Mustafa YILMAZ (Malatya): İki partinin gençlik komisyonları tarafından tahrik edilmiştir; yani taban kavgası.

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Ben, parti olayına girmiyorum. Çünkü, bakınız o noktada da "acaba yanılıyor muyuz?" diye, gene bütün samimiyetimizle kendimize sormamız lazım: Partiler geliyor geçiyor; hani 12 Eylül'den önceki partiler? Hepsi geldi geçti... Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne kadar dünya kadar parti kurulmuş; hepsi geldi geçti, hatta partileri kuranlar da geldi geçti; ama, bu memleket yaşıyor, bu Meclisin yaşaması lazım, bunun içinde objektif olmamız lazım; onun için, bunu parti olayına filan indirgemekle pek fazla bir şey elde edemeyiz. Tabii ki, onlar yargılamada zaten ortaya çıkacak. Ben, biraz daha bunun üzerinde, olan olayları anlatmaya çalışıyorum.

Bir mezhep kavgası olayı olarak Vali, orada, bu işten dolayı korkuyor. Esasında bizim Sivas'ta tespit ettiğimiz ve gerçekten bu kadar üzücü cereyan eden olay içerisinde memnuniyetle tespit ettiğimiz olay; böyle bir mezhep çatışması Sivas'ta yok, böyle bir mezhep çatışmasına Sivaslı, o olaydan önce hiçbir şekilde kapılmamış ve kanmamış ve gerçekten takdire şayandır. Buradan, Meclis olarak, belki, Sivas halkına şükranlarımız ifade etmemiz lazım; olaylardan sonra, özellikle Alevi vatandaşlarımızı da -yapılan birçok tahrikler de vardı; bunu da kabul etmek lazım- o tahriklere rağmen acılarını yüreklerine gömdüler; ama

o tahriklere kanmadılar ve Türkiye'nin birçok bölgesine örnek olacak bir demokrasi sınavını da, gerçekten, onurlarıyla ortaya koydular. (RP sıralarından alkışlar)

Güler İLERİ (Tokat): 37 kişi yandıktan sonra mı?!

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Bunları çok iyi bilmemiz lazım. Bakınız, bunları bilemezsek önümüz gider. Neden önümüz gider? Bakın, nokta neye geliyor? Şunu ifade etmek istiyorum: Dönem dönem, işçi işverene karşı kışkırtılmış; öğrenci hocasına karşı kışkırtılmış; "sağcı-solcu" diye ayrılmışız; "komünist-faşist" diye ayrılmışız, "Alevi-Sünni" diye ayrılmışız, şimdi etnik birtakım kökenlerle ayrılma da yetmiyor gibi, bakın, bir başka şekilde de ayrılmaya çalışılıyor... Şu anda laiklik üzerine, Cumhuriyet dönemleri içerisinde her zaman oyun oynanmıştır; ama şimdi, oyunun şekli daha da değiştirilmekte, "laiklik" kavramı tamamen yanlış bir mecraya doğru sürüklenmektedir. (RP sıralarından alkışlar)

Laikliği anlayışımız şudur, Anayasamızda yazan da odur: Laiklik, bir şemsiyedir. Bu şemsiyenin altına giren herkes, onun gölgesinden faydalanır. Hiç kimsenin kimseye, dini inançlarından ötürü bir baskı yapması mümkün değildir. İnanıyorsa da, inanmıyorsa da; o, kendisiyle -eğer inanıyorsa- Allah arasında ki meseledir; eğer inanmıyorsa da, zaten kimseye meselesi yoktur; inanmıyorsa da, hiç kimseye meselesi yoktur.

Bakın, bugün birtakım zorluklar içindeyiz. Türkiye bugün bir bölünmenin eşiğine doğru götürülmeye çalışılıyor. Biz, parti olarak bugün 19.30' dan sonra, belki sabaha kadar oturacağız, bugünkü olayları bütün açıklığıyla ortaya koyacağız; Grubumuzla, Genel Başkanımızla, bütün arkadaşlarımızla birlikte.

20. yüzyılın şu bitim döneminde, 2000'li yıllara doğru giderken, "Türkiye'nin dünyada daha ileriye gitmesini, halkımızı daha yüksek refah seviyesine kavuşturabilmek için, ekonomik yünden hangi konuları öne almamız gerekir, dünyadaki yerimiz nedir, hangi politikaları daha iyi uyguluyoruz, uygulamıyoruz"u tartışmıyoruz da -sözlerimin başında söylediğim gibi- 70 yıl geçtiği halde, önümüze konulan, suni olarak getirilen birtakım meselelerle Türkiye neden oyalanıyor?.. Aca-

ba, bu olaylarda, en az 37 insanımızın vefatının ve onların öbür dünyada huzur içerisinde olabilmesi için, bizim en azından, bu olaylardan ders alıp, bu nokta üzerinde Meclisin kendisini yoğunlaştırması gerekir.

Bakınız laiklik olayına: Biz diyoruz ki, bu bir şemsiyedir, girin altına, herkes gölgesinden faydalansın. Ama bakınız, laiklik neye çekiliyor!.. Ben ürperdim o olaylar sırasındaki birkaç tabirden. Televizyonlarda bunlar var, bantlarını da buldurabiliriz, bu, birçok televizyon kanalında yayınlandı. Şimdi, laiklik neye çekiliyor? Türkiye’de bir başka olaya doğru götürülüyor, inananlar, inanmayanlar diye...

İnananlar var, inanmayan varsa -ki Aziz NESİN “Ben Allah’a inanmıyorum, hiçbir inancım yok” diyor; yani, “Müslümanlığa inanmıyorum” demiyor. Burada konuşmasının tam metni var, Sivas’taki konuşmasının tam metni burada var- esasında, orada oturup dinleyen insanların, kalkıp ona “senin gibi bir soytarıya bizim burada vaktimiz yok, çık git buradan” demesi lazım. Konuşmanın metni burada...(RP sıralarından alkışlar) Hiç kimseye inanmıyor; Mevlana’ya inanmıyor, Yunus’a inanmıyor, Hacı Bektaş’a inanmıyor, Pir Sultan’a inanmıyor, Müslümanlığa inanmıyor, hiçbir şekilde Allah’a inanmıyor. Yani, bu kadar şeyi insanlara rahatlıkla söyleyebilmesi nedendir? O, ayrı bir olay; şahsi meselesi; ciddiye alınmaması gerekir diye tabir ettim, o yüzden fazla da ciddiye almamak lazım; ama bakınız, “aydınız” diye, kamuoyunu etkileyerek nereye götürüyor? İnananlar, inanmayanlar... Peki, inananlar inanıyor, inanmayanlar olabilir; laikliğin içinde zaten bu var; inanmıyorsan inanmıyorsun, laiklik kavramının içinde zaten bu var; ama inanmayan Aziz NESİN -ben ondan ürperiyorum- “ben laikim” diyor. “Ben laikim” diye bir kavram yok; “ben laikim” demek, “Ben Cumhuriyetim” demektir, böyle çevirirseniz. Bizim düşüncemizde öyle bir şey yok. “Ben laikliğe inanıyorum; laiklik kavramına inandığım için, bizim Anayasamızda bu kabul edildiği için, ben Allah’a inanıyorum” diyebilir ve bu olabilir, bu senin kendi olayındır; ama “ben laikim” demekle, inanmayan insanların laikmiş gibi, yani inanmamanın laiklik olduğu gibi fevkalade tehlikeli bir noktaya doğru Türkiye’yi yaşıyor. İşte bu, çok kötüdür; bunların üzerinde hepimiz durmalıyız. Eğer “laiklik” kavramının yaşamasını istiyorsak, laiklik kavramının yozlaştırılmasına engel olmamız lazım; 37 ölen insanın hatrasına saygı bakımından buna engel olmamız lazım.

Bizden, önce bu kavramlar üzerinde anlaşılırdı ve mutabakat sağlanabilseydi, insanlarımızı bu noktalar üzerinde eğitebilseydik, belki orada 37 insanın vefatını önlemiş olurduk. Bunlar, bizim görevlerimiz ve sorumluluklarımızdır; her türlü parti mülahazası dışındaki sorumluluklarımızdır. Bu memleketin insanı olarak bir sorumluluğumuzdur, milletvekili olarak bir sorumluluğumuzdur. Ancak, bu noktalar üzerindedir ki, siyasi parti mülahazalarıyla hareket etmeden, o üç beş tane oyun peşine düşmeden, üç beş oy için, birtakım insanlarımızın vefat ettiği ve herkesin telin ettiği bu olaylarda, ama şimdi bir başka insanlar gittiler, mahkeme önlerinde hesap veriyorlar. Eğer suçları varsa, cezalarını çekmeleri gerekir.

Güler İLERİ (Tokat): Varsa deme, var.

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Bakınız, hukuk sistemimiz var, ispatlanana kadar "bunlar suçludur" diyemeyiz; o zaman, mahkemeyi de etkiler duruma geliriz. Suçları varsa, cezalarını çekmeleri en büyük dileğimizdir, en ağır şekilde çekmeleri dileğimizdir. Bundan sonra başka acıların yaşanmaması için cezalarını çekmeleri dileğimizdir. Türk adaletine de inanıyoruz.

BAŞKAN: Sayın Kayalar, lütfen bağlayın efendim.

Lutfullah KAYALAR (Devamla): Evet Sayın Başkanım.

Vakit yetersizliği nedeniyle şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye'nin dikkat etmesi gerekiyor. Türkiye'nin milli birliğini ve bütünlüğünü koruması gerekiyor. Belki, Cumhuriyet Döneminin en zor boğazından veya dönemeçten geçiyoruz. Bu boğaz içerisinde, bu zor dönem içerisinde, bu virajları sağduyu sahibi olarak düşünmemiz gerekmektedir. Doğruları ve yanlışları siyasi malzeme yapmadan, siyasi partilerin gelecekleriyle ilgili bağlamadan bu konuları çözmemiz gerekmektedir.

Bu vesileyle, Meclisimizin yapmış olduğu bu soruşturmanın, biraz önce ifade etmeye çalıştığım duygular içerisinde, iyi değerlendirileceğine olan inancımı, şahsım ve Grubum adına tekrar ifade ediyorum ve tekrar, vefat edenlere, "Allah rahmet eylesin" diyor, şu anda yargılanmakta olan insanların da, -tekrar ifade ediyorum- suçluların cezalarını bulmaları, ama suçsuz olanlarının da, adaletin gecikmeden yerine

getirilerek, haklarındaki kararların verilmesini temenni ediyor, Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim Sayın Kayalar.

RP Grubu adına Abdüllatif Şener, buyurun.

RP Grubu Adına Abdüllatif ŞENER (Sivas): Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, 2 Temmuz 1993 günü, hepimizin bildiği, Sivas'ta üzücü olaylar meydana gelmiştir. Bu olayların cereyanını müteakip, Sivas'ta 2 Temmuz günü ortaya çıkan hadiselerin sebep ve sorumlularıyla, olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti amacıyla Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergeler verilmiştir ve bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmuştur. Bu komisyonun hazırlanmış olduğu rapor ve önergeler üzerinde Refah Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bildiğimiz gibi, komisyon, grubu bulunan siyasi partilerimizin temsilcilerinden oluşmakta idi ve 12 üyeden meydana geliyordu. Görev süresi 15 gün olarak belirlenmiş ve sınırlanmış bulunan bu komisyon, çalışmalarını Sivas'ta, Ankara'da sürdürmüş ve tamamlamıştır.

12-15 Temmuz 1993 tarihleri arasında, 11 üyesi ile birlikte, Sivas'a gitmiş, 3 gün süreyle Sivas'ta değişik çalışmalar yapmıştır. Vilayette görüşmelerde bulunmuş, Sivas'ta bulunan siyasi partilerin il başkanlarıyla görüşmelerde bulunmuş, bütün siyasi partilerin il başkanlarının bu konu etrafındaki görüşleri, düşünceleri alınmıştır.

Sivas'ta bulunan meslek kuruluşları, odalar ve sendika temsilcileriyle görüşmeler yapılmış, bu oda ve kuruluşların temsilcilerinin de görüşleri, bilgileri, olaylar hakkındaki değerlendirmeleri alınmıştır.

Sivas Belediye Başkanıyla görüşülmüş, mahalli basın mensuplarının görüşleri ve düşünceleri alınmış, emniyet ve diğer kamu kuruluşlarının görevlileriyle görüşmeler yapılmış, Sivas Müftüsü, Kültür Müdürü, Milli Eğitim Müdürü, aynı şekilde, komisyona çağrılarak olaylar hakkındaki düşünceleri alınmıştır.

Cumhuriyet Başsavcısıyla görüşme yapılmış, Sivas'ta bulunan merkez mahalle muhtarlarının tamamı Komisyonumuz tarafından çağırılmış ve olay hakkındaki değerlendirmeleri alınmıştır. Tugay Ko-

mutarıyla görüşme yapılmış, bu arada çok sayıda Sivaslı vatandaşla görüşmeler yapılmıştır.

Sivas'taki çalışmalarını tamamlayan Komisyon, daha sonra Ankara'ya dönmüştür. Ankara'da Mecliste Komisyonumuz için tahsis edilen odada çalışmalar devam etmiş, eski Sivas Valisi Ahmet Karabilgin çağrılarak ifadeleri alınmış, Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı, Yardımcısı ve yangın sonucu otelden sağ çıkan ve o sırada otelde bulunan Cevat Geray ve Arif Sağ gibi, bazı kişilerle aynı şekilde Komisyonumuz çalışmalarını sürdürmüş ve eski Emniyet Genel Müdürünün de görüşleri alınmıştır.

Ayrıca, bu görüşmeler dışında İçişleri Bakanlığı müfettişlerince yapılan soruşturma dosyaları incelenmiş, olaylar esnasındaki telsiz konuşmalarının bant kayıtları ve çözümleri incelenmiş, 1 Temmuz günü Kültür Merkezi'ndeki konuşmanın bant çözümleri takip edilmiş, olaylar esnasında çekilen video kasetleri maddi hasarla ilgili mahkeme kararları ve bilirkişi raporları incelenmiş, olay öncesi ve sonrası mahallî gazeteler aynı şekilde incelenmiştir.

On beş günlük sınırlı bir görev süresi içerisinde -belirttiğim gibi- Komisyonumuz yoğun bir çalışmada bulunmuş ve mümkün olduğu kadar çok bilgiye, görüşe ve belgeye uzanmaya çalışmıştır. Bu yoğun çalışmalar esnasında, ortaya çıkan tablo değerlendirmeye elverişli bir nitelik kazanmış ise de, sürenin sınırlı oluşundan kaynaklanan bazı eksikliklerin de bulunduğu burada belirtmek istiyorum.

Neticede bir Komisyon raporu ortaya çıkmıştır. Bu Komisyon raporunun incelenmesinden de anlaşılacağı gibi, her şeyden önce, Türkiye'de bir terör, bir kargaşa ortamının meydana gelmesinin, bu ülkenin birlik ve bütünlüğünü isteyen, arzulayan, bu birlik ve beraberliği, bütünlüğü tesis etmeye çalışan insanlarımızı, 60 milyonu rencide edici bir özelliğe sahip olduğu ortadadır. Bugün Türkiye, her zamankinden daha fazla bu birliğe ve beraberliğe ihtiyaç duymaktadır. Türkiye'yi bölme ve parçalama hesaplarının yapıldığı bir ortamda gerçekten Sivas olaylarını da sağlıklı değerlendirmek zorundayız. Sivas'ta cereyan eden olayları sadece Sivas'la sınırlı olarak görmek, sadece Sivas'ta meydana gelmiş, mevzî, mahallî bir hadise olarak değerlendirmek gerçekçi bir yaklaşım olmaz, yanıltıcı olur. Bunu Türkiye bütünündeki

terör ortamının bir parçası olarak değerlendirmek gerekir kanaatindeyim.

Gerçekten, bugün Türkiye’de değişik bölgelerimizde, değişik illerde, ilçelerde sürekli bir terör ve kargaşa ortamı yaşanmaktadır. Türkiye’de, açık seçik görüldüğü biçimiyle, bir Kürt-Türk çatışması çıkarmaya çalışanların mevcudiyeti bilinmektedir, provokasyonlar yapılmaktadır ve bu çatışma her geçen gün daha fazla tırmandırılmaya çalışılmaktadır. Aynı şekilde, dinci-laik çatışması çıkarma telaşesi, kaygısı ve çabası içinde bulunanların olduğunu da Yüce Mecliste bulunan herkes izlemektedir. Aynı şekilde, bu kargaşa ortamında bir de Alevi-Sünni çekişmesi çıkarma düşüncesinde olan güçler ve mihraklar vardır; ancak, kargaşa ortamından kimsenin yararlanmayacağı, bu ülkenin birlik ve beraberliğini düşünen ve bu kaygıyla yaşayan insanların bu ortamdan büyük zarar göreceğini hepimiz takdir eder ve biliriz.

Sivas olayları meydana geldi, bir araştırma komisyonu kuruldu, bu komisyon, çalışmalarını sürdürdü. Ancak, bu olayın, Sivas’la sınırlı olmadığı, Türkiye genelindeki terör olaylarının bir parçası olduğu, daha sonraki gelişmelerden açık seçik ortaya çıkmıştır. Ülkemizdeki terör rakamlarına baktığımız zaman bunu hemen kestirmemiz ve tespit etmemiz mümkündür. Ocak ayından itibaren Türkiye’de bugüne kadar 447 asker, 27 polis şehit olmuş, 154 geçici köy korucusu ve 1152 vatandaş hayatını kaybetmiştir. 2 Temmuz günü Sivas’ta cereyan eden hadiselerden bugüne kadar terör ortamında bine yakın asker, polis, geçici köy korucusu ve vatandaş hayatını kaybetmiştir.

Dolayısıyla, olayları sadece ve sadece Sivas’la sınırlı görmek, projektörü Sivas olaylarının üzerine yoğunlaştırıp, ülke genelindeki terör ortamını unutmaya çalışmak yanıltıcı olur. Nitekim, Sivas olayları cereyan ettikten sonra Sivas’ta yaşanan vahim olayların benzerlerini diğer illerimizde, vatanımızın diğer köşelerinde de gördük ve yaşadık. Bir Başbağlar katliamı, en az Sivas olayları kadar üzücü bir hadisedir. Aynı şekilde, Erzurum’un Yavi Beldesinde, Pasinler’in Çiçekli Köyü’nde cereyan eden hadiseler ve her gün televizyon ekranlarına, gazete sayfalarına yansıyan vahşet ve katliamlar, en az Sivas olayları kadar üzerinde düşünmemiz ve gerekli tedbirleri almamız gereken hadiselerdir.

Açıkçası, Türkiye, bir ateş çemberine dönüşmüştür. Türkiye'yi parçalama çabaları, düşünceleri vardır. Ancak, biz samimi olarak inanıyoruz ki, hangi inanca ve fikre sahip olursa olsun, Kürdiyle, Türküyle, Alevisiyle, Sünnisiyle bu millet bir bütündür, kederde ve sevinçte beraberdir ve bu birlik ve beraberliği kimsenin bozmaya hakkı yoktur ve gücünde yetmeyecektir.

Tüm bu tahrik ve terör ortamı içerisinde Sivas olaylarını inceleyecek olursak, bu bütün içerisinde Sivas olaylarına bir yaklaşım getirecek olursak, açıkçası bu olaylar üzücü; ancak, bu üzücü boyutuyla birlikte, en azından, sevindirici yönleri de vardır. Çünkü, provokasyonlara rağmen bir Alevi-Sünni çatışması çıkmamıştır, Sivas insanının sağduyusu buna elverişli bir sonucu meydana getirmemiştir. Aynı şekilde, bir dinci-laik çatışması çıkmamıştır, halk ve güvenlik güçleri arasında bir çatışma çıkmamıştır. Olayın boyutları istenmeyecek daha vahim sonuçlara doğru yönelmemiştir.

Bu genel terör ortamında, Sivas'ın özellikle seçilmiş bir olduğunu kabul etmek gerekir. Sivas'ın hassas bir durumu olduğunu herkes bilir ve takdir eder. Geçmişte Sivas'ta benzer bazı hadiseler cereyan etmiştir. Sivas, Türkiye'nin dışarıya en fazla göç veren illerinden biridir.; İstanbul, Ankara, Antalya, İzmir, Adana gibi illerde çok sayıda Sivaslı vardır. Sivas'ta meydana getirilecek bir hadisenin, göç sebebiyle diğer büyük kentlere de sıçrayacağı, aslında, hesap edilmiştir. Aynı, şekilde, çok sayıda işsizlikle Sivas, olay çıkarılmaya müsait bir il olarak görülmüş ve seçilmiştir. Bu ortam ve bu hassas durum karşısında, gerçekten, Sivas'ı tahrik etmek için meydana getirilmiş bir hadise olduğu açık seçik görülmektedir. Bu olaylarda, sürekli Sivas'a yönelik tahrikler yaşanmıştır. Sivas, belli olaylar meydana getirilmek için tahrik edilmiştir, diğer taraftan da bu olayların önlenmesi için gerekli tedbirlerin idare tarafından alınmadığı da, olayların incelenmesi sonucunda açık seçik ortaya çıkmıştır.

Her şeyden önce, Sivas'ta bir istihbarat yetersizliği ve istihbarat birimlerinde bir kayıtsızlık, lakaytlık olduğu da tespit edilmiştir.

MİT Bölge Müdürünün, Sivas'ta olayların cereyan edeceği gün 11.00 sıralarında Valiyi ve Aziz NESİN'i protestoya yönelik istihbarî bilgiler aldıklarını, bu bilgileri emniyete intikal ettirmeye çalıştığını;

ancak, emniyette bir yetkili bulamadığı için, telefonla bir polis memuruna durumu söylediğini ifade etmesi, Komisyonumuza bu bilgiyi vermesi, istihbarat birimlerinin ne derece kayıtsız, yetersiz ve umursamaz bir tablo sergilediğini açıkça göstermektedir.

Böylesine bir istihbarat ortamında, olayların nasıl başladığı, hangi güçler tarafından geliştirildiği de, maalesef, tespit edilememiştir.

Emniyetin raporlarına göre, 300-500 kişilik bir grup tarafından, diğer bazı ifadelere göre ise, 50-60 kişilik grup tarafından başlatılan olaylar sırasında göstericileri gittikçe çoğalmış, bir taraftan Kültür Merkezi önünde, oradan Vilayetin önünde ve Dört Yol istikametinde sürekli sloganlar atarak gösteriler ve nümayişler yaptıkları halde, eylemcilerin durdurulması konusunda hiçbir idari girişimde, emniyet tedbirinde bulunulmamıştır.

Bir taraftan istihbarat yetersizliği var, olayların tespitiyle ilgili gerekli bilgi akışında tıkanmalar var, diğer taraftan da olaylar başladıktan sonra Valiliğin ve emniyetin bir kayıtsızlığı var. Kalabalık, sloganlar atarak değişik istikametlerde gösteriler yaparken, Vali'nin (Ahmet Karabilgin'in), gerekse Emniyet Müdürü'nün bize vermiş olduğu ifadelerde açıkça görüldüğü gibi, bu kalabalığı bir arada tutmaya çalışıyorlar. Vali ve Emniyet Müdürü, "kalabalık bizim kontrolümüzdeydi, dağıldığı takdirde mahalle aralarında halk arasında çatışma olabileceği endişesiyle bilinçli olarak bu kalabalığı bir arada tutmaya çalıştık" demişlerdir.

Gerek Emniyet Müdürü gerekse Vali'nin vermiş olduğu ifadeler bunlardır; ancak, bu ifadelerin, emniyetin ne derecede tedbirsiz ve gerekli tedbirleri almaktan aciz olduğunu göstermektedir. Aynı şekilde, göz yaşartıcı bomba veya diğer vasıtalarla kalabalığın dağıtılması yönünde de hiçbir düşünceye sahip olmadıklarını eski Sivas Valisi ifade etmiştir.

Diğer taraftan, 13.30'da başlayan gösteriler saat 17.00 civarına kadar Madımak Oteli dışında cereyan ederken, Aziz NESİN başta olmak üzere, misafirler bu otelde buldukları halde, maalesef, Valilik ve Emniyet, buradaki misafirleri alıp, şehir dışına çıkarmayı düşünmemişlerdir. Vali'nin bu konudaki ifadeleri, otelden sağ çıkan kişiler

tarafından yalanlanmıştı. "Bize hiçbir resmi görevli gelip de 'sizi otelden alalım' dememiştir, aksine, 'otelin üst katlarında bekleyin, biz kuvvet takviyesini tamamladıktan sonra sizi buradan çıkaracağız, kurtaracağız' demişlerdir." Böylesine büyük bir tedbirsizlik yapıldığı açıkça ortadadır.

Diğer taraftan, kalabalık, otelin önünde toplanmaya başladıktan sonra, burada da gerekli tedbirlerin, önlemlerin yeterince alınmadığı görülüyor. Saat 15.00'ten itibaren Sivas Belediyesine ait itfaiye araçları, emniyetin emrine verilmiştir. Bu araçlar, yangın çıkmadan önce olay mahalline gelmişlerdir; ancak, yangın çıktığı hâlde, emniyet görevlileri ve güvenlik güçleri tarafından kalabalık yarılarak, yangın bölgesinin yanına yaklaştırılmaları sağlanamamıştır. Bu da emniyet için gerçekten büyük bir aczdir. Emniyet, güvenlik ve diğer taraftan da tugay arasında bir koordinasyon kopukluğu ve eksikliği de olaylar sırasındaki dağınıklıktan anlaşılmaktadır.

Mustafa YILMAZ (Malatya): İtfaiye erleri hortumu kesmiş mi?

Abdüllatif ŞENER (Devamla): İtfaiye erleri hortumu kesmemişler efendim, itfaiyeye yönelik engellemeler meydana gelmiştir. Kalabalığı dağıtmak zaten itfaiyenin görevi değildir, emniyetin görevidir. İtfaiye araçlarının önüne yatanlar olmuştur. Emniyet Müdürü'nün ifadesine göre, belediye itfaiyesine ait aracın kapısı ve camları kırılmıştır. Bu kalabalık, hortuma yönelik engellemelerde bulunmuştur. Bunların belediye ile ilgisi yoktur.

Mustafa YILMAZ (Malatya): Başlarında Cafer ERÇAKMAK var mıymış?

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Üstelik, Sivas'ta belediye dışında diğer kamu kuruluşlarına ait itfaiye araçları bulunduğu halde, Sivas Belediyesinin itfaiye aracı dışında da hiçbir itfaiye ekibi olay mahalline gelmemiştir.

Benim dikkatimi çeken bir nokta: Otelin önüne toplanan kalabalık -sayılarının 15 bin kişi olduğu ifade ediliyor- gerçekten otelde bu kadar çok sayıda misafirin olup olmadığını bilmiyor. Bir rivayet "Aziz NESİN oteldeymiş" deniliyor, kalabalık, otelde kimlerin bulunduğu, Aziz NESİN'in bile var olup olmadığından habersiz, belki de oteli boş zannediyor.

Ziya HALİS (Sivas): Boş otelden ne istiyorlar?!

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Bunu, ben, otelden sağ çıkanlardan sordum. Kitle psikolojisiyle bunu izah etmemiz mümkündür. Çünkü, kitle tahrik edildiği zaman, belli bir gürültü ve şamata etrafında bile toplanmalar meydana gelebilir.

Mustafa YILMAZ (Malatya): Tahrik eden Cafer ERÇAKMAK değil miydi?

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Otelden sağ çıkanlara bu konuyu ben sordum, onlar da, gerçekten otelin önündeki kalabalığın kendi varlıklarından haberdar olup olmadıklarını söylediler. Fakat, "biz, bizi linç edecekler zannettik ve bize verilen talimat doğrultusunda otelin üst katlarına ve arka odalara gittik. Yangın başladıktan sonra rüzgarın etkisiyle duman da üst katlara çıktığı için, boğulmalar bu sebepten meydana geldi" dediler; hatta Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı, ifadesinde, "ben, o kalabalığın önünden, otelin kapısından çıktım ve gittim, kalabalık bana bir şey yapmadı" dedi ve aynı yoldan, bu kalabalığın bulunduğu bir esnada Pir Sultan Abdal Derneği Başkan Yardımcısı da aynı şekilde o kapıdan çıkmış ve gitmiştir.

Talihsiz bir yangın meydana gelmiştir ve bu yangın sonucunda da -hepimizi üzen- 35 vatandaşımız hayatını kaybetmiştir, diğer 2 vatandaş ise, kurşunlanmak suretiyle ölmüştür.

Diğer taraftan, olaya katılanların siyasi eğilimleri konusunda tutuklananların kimlikleri incelendiğinde belli bir fikir elde etmekteyiz. Bu olaylara karışanlar mutlak anlamda siyasi fikre sahip değiller. Tutuklananların içerisinde DYP'lisi de var, SHP'lisi de var, CHP'lisi ve ANAP'lısı da var, hatta o sıra birahanelerden, meyhanelerden, ve saireden çıkan 30-40 civarında insan da vardır. Bu bakımdan, belli bir eğilimin yapmış olduğu hareketmiş gibi değerlendirmelerin, gerçekten yanıltıcı olduğunu burada ifade etmek istiyorum.

20.25'ten sonra kalabalık dağıtılmış ve havaya ateş izni verildiği zaman, bazı güvenlik güçleri kasıtlı olarak olay mahallinden çok uzak bölgelerde kurşunla insanları öldürmüşlerdir; fakat, maalesef, bu konu da araştırılmamıştır, araştırılması gereken bir konudur.

Atatürk büstü ile ilgili konuda ilginçtir. Kalabalık 20.25'te dağıldıktan sonra, resmi görevlilerin tuttuğu tutanağa göre, 21.30-21.40 sıralarında Atatürk büstü düşürülmüştür. Halbuki, o saatlerde havaya da ateş izni verildiğinden bütün kalabalık evlerine çekilmiştir; üstelik saat 23.00'ten sonra da gece sokağa çıkma yasağı başlamıştır. Bir saat sonra polis ve asker tam teyakkuz halindeyken, 400 acemi er, çevre il ve ilçelerden gelen kuvvetlerle birlikte olay mahallinin etrafındayken, bu büstü kim düşürmüş olabilir? Büst, 250-300 kilogram ağırlığındadır ve 2,5 metre boyundadır. Bir insanın bunu oradan indirmesi mümkün değildir. Resmi görevlilerin tutanağında ise, "21.30-21.40 arasında büst oradan düşürülmüştür" deniyor. Bu büst düşürüldükten sonra da üstelik karo taşlarıyla döşeli kaldırımlarda hiçbir kırılma görülüyor; tutanağa ekli fotoğraflarda görüldüğü gibi, oradaki çiçeklerde de hiçbir ezilme yoktur. Bu büstün kimin tarafından kırıldığı, kırıldığı önemlidir; olayın gizli boyutlarından biridir. Ancak, açıkça görülmektedir ki, o kalabalık, bu büstü kırmamıştır; bu büst, başka eller tarafından kırılmıştır ve olaya belli bir görüntü vermek niyetinde ve düşüncesinde olanlar tarafından kırılmıştır.

Burada şunu belirtmek istiyorum: Belli bir senaryo üretme düşüncesiyle, olayları sanki bir eğilim içerisinde yorumlamaya kalkışmak, bence çok yanlıştır. Karatede "kata" diye bir oyun vardır. Kata, hayali rakibe karşı dövüş tekniği uygulama demektir. Karateci çıkar sahneye, karşısında hiçbir rakip olmadığı halde bazı bağırtılarla sağa-sola, öne-arkaya tekme ve yumruk atar; buna kata denir. Şimdi, bu kürsüye çıkan bazı arkadaşlarım, somut tespit edilen hiçbir hadise olmadığı halde, kendi kendine bir hayali rakip oluşturup, bu rakibe darbe indirmeye çalışırcasına konuşma yapıyorsa, bu gerçekten doğru değildir, Sivas olaylarının sağlıklı değerlendirilmesi açısından doğru değildir.

Sürekli "dinciler, şeriatçılar, yobazlar" şeklinde ifadeler kullanılmıştır; ancak, bunu ifade edebilecek, kanıtlayabilecek hiçbir hadise yoktur.

Arkadaşımız, Erçakmak'ın durumunu soruyor. Biz, bu konuyu Asayiş Şube Müdürüne sorduk -kendisi de Tuncelilidir- Asayiş Şube Müdürünün ifadesi aynen şöyledir, tutanaklarımızda da vardır. "Olayların sonuna kadar bu Erçakmak bizimle beraberdi. Oteldekileri kurtarmak için, içeride 'polisler ölüyor' kalabalığı dağıtmaya çalışır-

ken, o da bizimle beraber 'arkadaşlar, içeride polisler yanıyor, güvenlik güçlerine mensup insanlar yanıyor, bunları çıkaralım, kurtaralım' diye o da bizimle beraber feryat ediyordu..."

Mustafa YILMAZ (Malatya): Çekilen filmleri izlemiştiniz!..

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Evet filmlerde de el-kol hareketleri vardır. Asayiş Şube Müdürünün ifadesi de budur..

Mustafa YILMAZ (Malatya): Mademki o kadar suçsuz da, niçin kaçtı?!

Abdüllatif ŞENER (Devamla): "... ancak, itfaiyenin yangın merdiveniyle otelede son çıkanın da -Aziz NESİN'i indiren de belediye itfaiyesinin merdivenidir- Aziz NESİN olduğunu görünce birden sınırlendi, 'bütün bunlar senin yüzünden çıktı' dedi, saldırdı, bir tane vurdu" diyor.

Asayiş Şube Müdürünün vermiş olduğu ifade budur ve olaylara karışan binlerce kişiden sadece bir tanesidir; özel bir hüviyeti, vasfı yoktur, bizim emniyetten aldığımız ifadelere göre...

BAŞKAN: Sürenizi çok aştınız, lütfen bağlar mısınız?..

Abdüllatif ŞENER (Devamla): Tamamlıyorum efendim.

Bu konuda özellikle bazı yakıştırmaların yapılmış olmasını üzüntüyle karşılıyorum. Sivas Belediye Başkanımız, olayların önlenmesi için, kalabalığın dağıtılması için elinden gelen bütün gayreti sarf etmiştir. Sayın Mustafa Kul da, bu gayreti, bu çabayı, Komisyonumuzun almış olduğu ifadelerle tespit etmiş olduğu halde, burada farklı ifadelerde bulunmuştur. Bunu üzüntüyle belirtmek istiyorum.

Konuşmaları bantta vardır, kalabalığı dağıtma gayretleri vardır, üstelik o kalabalığın içerisinde kendisine hakaret edenler oluştur, küfredenler olmuştur; ama, olayları yatıştırmak için, Vali'nin isteği, Emniyet Müdürü'nün isteği ve Valiliğin aldığı karar üzerine, yanında Emniyet Müdürü olduğu halde, partilerin il başkanları olduğu halde konuşmuştur. Bunun saptırılmasını çok yanlış buluyorum.

Ozanlar Anıtı'nın kaldırılması ise, vilayetin isteği üzerine olmuştur; bunu da düzeltmek istiyorum.

Yangına itfaiye müdahale etmiştir. Emniyet, yangın mahalline yaklaştırılması konusunda yeterli olmamıştır.

Verilen ifadelerden de açıkça anlaşıldığı gibi, Sivas'ta yurtlarda kalan herhangi bir öğrenci yoktur. Zaten, belediyeye ait bir yurt da yoktur. Bunun da düzeltilmesi lazımdır. Aldığımız ifadelere göre de o günlerde yurtlarda toplam 27 kişi vardır...

"Birtakım faaliyetler vardı. Hicret koşusu..." filan dendi.

Öyle bir şey yok. Ben araştırdım; kendi kendimize burada senaryo üretircesine söylediğimiz, o günlerde yapılan, sosyal aktivitelere benzer birtakım faaliyet de yok.

Bu bakımdan, olayları belli yönlere doğru kaydırma çabalarından uzak kalmak gerektiği düşüncesindeyim, sağlıklı değerlendirmemiz gerektiği düşüncesindeyim.

Bu hadiselerin üzücü olduğunu, bundan sonra buna benzer olayların yaşanmaması dileğimizi ifade ediyorum ve hepinize saygılar sunmadan önce, Sayın Haydar Oymak'ın -benden sonra konuşacağı için- rapora koyduğu şerhteki bir ifadesini burada düzeltmek istiyorum.

Sayın Oymak diyor ki, "Komisyonumuzda bir Sivas milletvekilinin bulunuşu, bize ifade veren kişilerin baskı altında kalması sonucu doğurmuştur ve sağlıklı ifadeler alamadık."

Aldığımız bütün ifadelerde, yaptığımız bütün tespitlerde, belli bir gruba doğru yönlendirmeye çalışılacak hiçbir somut kanıt ortaya çıkmadığı için sayın arkadaşımın bu şerhi koyma zaruretini hissettiğini zannediyorum; ama biz orada bütün siyasi partilerin il başkanlarını dinledik, odaların, birtakım meslek kuruluşlarının temsilcilerini dinledik, mahalle muhtarlarını dinledi, Cumhuriyet savcısını dinledik; bunlar bir Sivas milletvekilinin Komisyonunda oluşundan dolayı niye rahatsızlık duysunlar? Son derece özgür bir ortamda, rahat bir şekilde, ne hissediyorlarsa, olayları kendilerine göre nasıl değerlendiriyorlarsa ve olaylarla ilgili tespitleri neyse, bunu açıkça Komisyonumuza ifade etmişlerdir.

Bu noktayı burada düzeltir, tekrar Yüce Meclise saygılar sunarım.
(RP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Haydar Oymak, buyurun.

CHP Grubu Adına Haydar OYMAK (Amasya): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2 Temmuz 1993 tarihinde Sivas'ta -hepimizin bildiği gibi- bizleri son derece üzen menfur bir olay yaşanmıştır. Bu olay üzerine kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Raporu üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini sunmak için söz almış bulunuyorum. Sözlerime başlamadan önce Grubum ve Şahsım adına hepimize saygılar sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, hepimizin bildiği gibi, Meclisimizin Komisyona verdiği görev -altını çizerek söylüyorum-, Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti; görev budur. Maalesef, rapor okunmadı; eğer, rapor okunsaydı görecektiniz; Komisyon sadece olayların oluş şekli üzerinde durmuş, eksik inceleme nedeniyle olayın cezaî ve siyasi sorumluları da tam olarak tespit edilememiştir. Bu nedenle, rapor eksiktir, yeterli değildir. Bunların nedenlerini aşağıda sıralayacağım.

Olayın neden ve niçinlerini iyi anlamak, gelecekte bu tür olayların tekrarlanmamasını sağlamak amacıyla, olaya salt polis müfettişi veya savunma avukatı mantığıyla bakmamak gerekirdi. Olayda yer alan unsurların sosyal ve kültürel durumları her yönüyle araştırılıp incelenmesi gerekirdi. Diğer bir anlatımla, olayların yer, gün ve zamanı da dahil, olaylarda baş rol oynayan etkenlerin, bu arada, saldırganların yetiştiği, yaşadığı çevre, okuduğu okullar veya kurslar nelerdir; nasıl bir çevre yaşamı ve eğitimden veya eğitimsizlikten sonra insanlar saatlerce süren bir eylem sonucunda bir şeyleri kırıp dökmekten, insanları yakmaktan zevk alır, trans haline gelir konumda olabildiklerinin araştırılması gerekirdi. Bu yapılmamıştır ve son derece önemli bir eksikliklerdir.

Değerli milletvekilleri, olayların gerçek sebebi, nedenleri, niçinleri nedir, önce ona bir göz atalım. Bilindiği gibi, Ulu Önder Atatürk ve onun yakın çalışma arkadaşları, milli sınırlar içinde yeniden oluşturulan devlet şeklini belirlerken toplumun etnik, sosyal, kültürel ve dinsel yapısını göz önünde bulundurarak, yurttaşlık bilinciyle çağdaş uygarlık düzeyine, ancak Laik Cumhuriyetle idare edilen bir yönetim şekliyle ulaşacağına karar vermişler; bu amaçla 29 Ekim 1923'te Cumhuriyeti ilan etmişlerdir. Hepsini saygıyla, minnetle, şükranla anıyorum.

Bu yönetim şeklini benimsemeyen, ülkenin karanlıktan kurtulmasını istemeyen, çoğunluğu tekke ve türbelerin etrafında toplanmış, dini kendileri için çıkar aracı olarak gören yobazlar buna teslim olmak istememişler ve ilk başkaldırışı Menemen'de bir üsteğmenimizle onun arkadaşlarını birlikte linç ederek yapmışlardır. Çok partili döneme geçildikten sonra, ülke sorunlarının ağırlığı ve çeşitliliği karşısında çözüm üretemeyen, bu sorunlar karşısında ezilen siyasi partiler ve kadrolar, kolaycı yollara sapmış, toplumun diğer değerleri yanında, temiz, sade, dinsel inanç duygularını siyasi malzeme olarak kullanmaya, onu sömürmeye başlamışlardır. 1923'ün rövanşını almayı amaçlayan çok bilinçli, kararlı, sabırlı kadro, ellerine geçen her fırsatı sinsice değerlendirmiş, fırsat bulduklarında da gövde gösterisinde bulunmuşlardır.

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Kata, Kata!..

Lütfü ESENGÜN (Erzurum): Kim bunlar?

Haydar OYMAK (Devamla): 1980 öncesi yaşadığımız Maraş olayları, Çorum olayları, Sivas olayları, Erzincan olayları bunun birer örneğidir.

İbrahim KUMAŞ (Tokat): Kim yapmış bunları?

Haydar OYMAK (Devamla): Özellikle 12 Eylül'den sonra ülke yönetimini zorla ele geçirenler ve onun devamı olanlar, yobaz, kökten dinci akımlara ödün üzerine ödün vermişler, ülkenin eğitimine ayrılan kaynak kadar bir kaynağı resmi yollardan din hizmetlerine ayırmışlardır. Çağdaş eğitim yapan kurumlar yerine, din eğitimi yapan kurumlar, ortaöğretim kurumları çığ gibi büyümüş, öğrenci sayısı hızla artmıştır.

Lütfü ESENGÜN (Erzurum): Dinden niye rahatsız oluyorsunuz?

Haydar OYMAK (Devamla): Bizim, sağlam, inançlı dine saygımız var, onu benimsemeyenlere de saygımız var; dini siyasi çıkar uğruna kullananlara saygımız yok. (CHP ve SHP sıralarından alkışlar)

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Sizin şuan yaptığınız gibi...

Haydar OYMAK (Devamla): İmam Hatip Lisesi mezunları, okuduğu derslerle ilgisi olmayan üniversitelere ve işkollarına alınmışlardır.

Hüseyin ERDAL (Yozgat): Müslümanlar üniversiteye gitmesinler mi?

Haydar OYMAK (Devamla): Bunların dışında, bugün dernekler ve vakıflar kanalıyla yürütülen Kur'an kursları ve yurtlarda yapılan dinî eğitimler ise Tevhid-i Tedrisat Kanununa aykırı olarak hızla yaygınlaşmakta ve başiboşluk içinde devam etmektedir. Bu kurumlara devletin imkanlarından sağlanan aktarmalar yanında, yurt içi ve yurt dışından gelen kaynakların bilinme olanağı maalesef yoktur. Bakanlar Kurulu, İran'daki mollalara özenerek, Türkiye'de bir kitabın yayını yasaklar hale gelmiştir. Bu olgular, maalesef, Türkiye'de aşırı dinci, yobaz kesimin sayılarının hızla artması için yeterli ortam yaratmıştır.

Sivas özeline gelince; Sivas, göç alan ve göç veren, işsizi bol, fakir bir Orta Anadolu İlidir. Sivas, Laik Cumhuriyetin temellerinin atıldığı yerdir. 1989 seçimlerinde Sivas'ta belediye yönetimi değişmiştir. Belediye Başkanı, kendi görüşüne uygun seçmen tabanı oluşturabilmek için yoğun bir kültürel ve sosyal çaba içine girmiş, bunu gören diğer sağ partiler, seçmen tabanlarını kaybetmemek, hatta artırmak için aynı yolu izlemişlerdir. Belediye, öğrenci yurtları açmış, vakıflar, dernekler kurmak için ön ayak olmuş; buralarda aşırı dinci kesimlerin eğitimi, örgütlenmesi sağlanmıştır. Yıllarca süren bu çabalar sonucu, Sivas'ta "şeriat isteriz" diye yollara dökülmeye hazır bir militan kadrosu oluşturulmuştur. Bu kadronun çevre il ve ilçelerle de ilişkide olduğu görülmektedir.

Video kasetlerinden görüldüğü ve bilgisine başvuru hemen herkesin de belirttiği gibi, olayları yönlendiren az sayıda ki orta yaşlı ve yaşlı yobazların yanında, çok sayıda 13-17 yaş grubu arasındaki

çocuk sayılacak gençlerin, okulların kapalı olduğu o günlerde Sivas'ta bulunmalarının bir nedeni de, Atatürk'ün Sivas'a gelişinden bir gün önce, "Hicret Koşusu" adı altında, Belediyenin öncülüğünde bir koşu düzenlenmesidir. Refah Partisi Sözcüsü bunun düzenlenmediğini söylüyor; ama, bu, kayıtlarda var, resmi kayıtlara geçmiş durumdadır.

Hiç gereği yokken, otelin yakınına belediyece bordür taşı getirilmesi düşündürücüdür.

4 Eylül tarihinde Sivas'a gittiğimizde, o kaldırımlara o tür taşların döşenmemiş olduğunu bizzat gözlerimle gördüm.

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Vali'nin ifadesi neydi?

Haydar OYMAK (Devamla): Belediye, Sivas'ta bulunan büfelelerin hemen hemen tamamını kendi yandaşlarına vermiştir. Sanıklara baktığımızda, bunların büyük çoğunluğunun öğrenciler, belediyede veya belediyenin iştirakiyle veya öncülüğünde kurulan işletmelerde çalışanlardan oluştuğu görülmektedir.

Sivas'ta yayımlanan yerel gazeteler de, Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin tarihi ve programı belli olduktan sonra, hem bu şenliklere, hem şenliklere katılacak yazar Aziz NESİN'e ve hem de Ozanlar Anıtına karşı bir kampanya başlatmışlardır. Aslında bu kampanya, Ahmet Karabilgin'in Sivas'a Vali olarak atanmasının duyulmasıyla birlikte başlamıştır; "SHP'nin valisi", "solcu vali" gibi yakıştırmalar yapılmıştır. Sanki, basında, 2 Temmuzda olacak olayların o günlerde haberi verilmiştir.

Yerel yönetici kadroların oluşturulmasında, geçmişte Ankara'da görev yapan Belediye Başkanı bu misyonu iyi kullanmış ve istediği kadroyu büyük ölçüde oluşturmuştur. Bu oluşumlar, bir oya gibi işlemler sonucu, Sivas artık Laik Cumhuriyete karşı bir kökten dinci, bir yobaz başkaldırısına ateş almaya hazır bir haldedir. Çünkü, Laik Cumhuriyetin temelleri Sivas'ta atılmıştır. Bir şeyi yıkmak için, o şeyin temellerinin atıldığı yerden başlanması gerektiğini bu yobazlar gayet iyi bilmektedirler. Olaylar sırasında atılan sloganlar da bunu açıkça göstermektedir.

Mehmet SEVİNGEN (İstanbul): "Cumhuriyeti kurulduğu yerde yıkacağız" diyorlardı Haydar onu da söyle.

Haydar OYMAK (Devamla): Tabii, saldırganların sloganların birisi de, ""Cumhuriyeti kurulduğu yerde yıkacağız" idi. Saldırganlar, olayı başlatma yerini de son derece bilinçli olarak seçmişlerdir.

İbrahim KUMAŞ (Tokat): Maalesef Cumhuriyeti bilmiyorsunuz!

Algan HACALOĞLU (İstanbul): Cumhuriyeti kimse yıkamaz!..

Haydar OYMAK (Devamla): Olaylar, ikinci gün etkinliklerinin yapıldığı Buruciye Medresesine çok yakın bir yerde, meydan ve Büyük Camide başlamıştır; buraları seçmişlerdir.

İbrahim KUMAŞ (Tokat): Sivas Kongresi'nde hangi kararlar alınmıştır, onu biliyor musunuz?

Haydar OYMAK (Devamla): Cuma namazından hemen sonra, saat 13.15 sularında caminin duvarına pankart asılıyor, bayrak yakılıyor ve polislin gözü önünde olaylar başlıyor. Daha sonra, polislin ve diğer güvenlik güçlerinin gözetimi hatta desteği bile sayılacak bir hoşgörü anlayışı içinde bir Kültür Merkezi'ne, bir Valilik önüne, bir Madımak Oteli'ne gidilip gelinerek olaylar gelişiyor ve insanlık için yüzkarası olan bir şekilde, ülkenin önde gelen şair, yazar ve sanatçılardan meydana gelen 37 güzel insanın ölümüyle sonuçlanıyor.

Değerli milletvekilleri, inceleme, araştırma, soruşturma yapma görevi, son derece incelik isteyen çok önemli bir görevdir. Bu görevler tam olarak yapılırken, görevin ne olduğu iyi kavrandıktan sonra, olayın bütün yönleri en ince noktaları tüm çıplaklığıyla araştırılıp ortaya çıkarılmalı, delillerin ve belgelerin doğruluğu araştırılıp irdelenmelidir. Ancak, görevin tatmin edici bir şekilde yapılması için bu da yetmez. Bu görevin tarafsız ve herhangi bir etki altında kalınmadan yapıldığının da kamuoyuna gösterilmesi gerekir; yani, araştırmanın objektif ve tarafsız yapıldığına kamuoyu da inanmalıdır. Bu Komisyon çalışması sırasında, maalesef, bu olamamıştır; çünkü, Sivas'ta çalışmalar, benden önce konuşan bazı arkadaşlarımın da belirttiği gibi, Valilik binasında, Komisyona ayrılan bir odada yapıldı. Bilgisine başvuru şahıslar buraya çağırılırken, Tugay Komutanının, Vali'nin talimatına rağmen, zamanında ve yeterli sayıda asker göndermediği yönünde çok ciddi suçlamalar, kuşkular varken ve uzun tartışmalar sonunda SHP'li ve CHP'li arkadaşların gitmeme yönünde tavır almalarına

rağmen, Tugaydaki çalışma odasına gidilerek bilgisine başvurulması, etkili, tarafsız ve eşitlikçi davranışa gölge düşürmüş, Komisyonun titrinin de zaafa uğramasına neden olmuştur. Bu, son derece yanlış bir işlemdir. Herkesi çalışma odasına çağırırken, suçlu konumunda ve zan altında bulunan Tugay Komutanının ayağına gitme anlayışını anlamak mümkün değildir.

İbrahim KUMAŞ (Tokat): Doğrudur, katılıyorum ona.

Haydar OYMAK (Devamla): Komisyona sunulan belgelerin doğruluğu çok şüphelidir. Gerçekten de, Komisyona sunulan telsiz konuşmalarının çözümünü içeren metnin önemli yerlerinde "Çözülemedi" şerhleri vardır. Olaylar sırasında, ikisi emniyetçe, birisi İhlas Habercilikçe çekildiği ifade edilen video kasetlerinin tamamını üç buçuk saatte izleyebilirsiniz. Oysa olaylar, hepimizin bildiği gibi, yedi sekiz saat sürmüştür ve iki ayrı kanaldan bu video bantları çekilmiştir. İkisini üst üste koyarsanız yedişerden on dört saat eder. Bu durum, kasetlerin çok kısaltıldığıнын, bir anlamda da terbiye edildiğini göstermektedir. Şenliklerin yapıldığı günkü bantta saygı duruşuyla ilgili bir bölüm görülmemektedir. Gene buralar da terbiye edilmiş durumdadır, oku-namaz hale getirilmiştir.

Osman SEYFİ (Nevşehir): Yanlış yazmadık, orada var.

Haydar OYMAK (Devamla): Net değil Sayın Başkan, tekrar izleyebiliriz, herkes de inceler.

Osman SEYFİ (Nevşehir): Sen incelemedin, git incele.

Haydar OYMAK (Devamla): İşin ilginç yanı, özellikle emniyetçe çekilen kasetlerin, kalabalığı geniş çapta gösterecek, hâkim yerlerden değil, tersine öndeki sıralardan gören, arkadakileri görmeyecek konumlardan görüntülenmiş olmasıdır. Bu, suçluları koruma amacına dönük değilse, sıradan bir emniyet görevlisinin çektiği yolunda ciddi şüphelerim vardır.

Bu yüz kızartıcı olaylara karışan saldırganların teşhis ve tespitlerinin tam olarak yapılmadığı yönünde, kamuoyunda, yaygın bir kanaat vardır. Elli altmış gibi az sayıda insanla başlayan ve sekiz saati aşkın bir süre devam eden olaylarda, sanıkların teşhis ve tespitlerinin tam

olarak yapılamamış olmasını anlamak, hele güvenlik güçlerinin uzun süredir orada görev yapan insanlardan oluştuğu dikkate alındığında, kayırmacı olmayan bir görev anlayışı içinde hareket etme zorunda olmaları gerektiği de düşünüldüğünde, son derece zordur. Kamuyu ciddi bir şekilde rencide eden ve kamu görevlilerini zan altında bırakan bu söylenti ve kuşku ortadan kaldırılması için, video bantlarından çekilen resimlerin basın ilan yoluyla hem Sivas'ta hem de Türkiye düzeyinde teşhir ve afişe edilmesinde büyük yarar, hatta zorunluluk vardır.

Atatürk büstünün, büyük bir olasılıkla göstericiler tarafından kırılmış olmasına rağmen, bu konuda düzenlenen tutanak -ki, ertesini gün düzenlenmiştir, tarihi 3 Temmuzdur- ve çekilen resimler, olayı belirsiz hale getirmeyi amaçlayan bir anlayışla düzenlenmiştir. Bazı şahısların, büstün olaylar sonrasında, muhtemelen gece kaldırıldığı yönündeki ifadeleri, olaylar sonrasında hemen sokağa çıkma yasağı konması ve o sırada alanda çok sayıda asker ve güvenlik görevlisinin bulunması nedeniyle inandırıcı gelmemektedir. Bu iddianın doğru olması, büstü güvenlik güçlerinin kırdığı sonucunu doğurur ki, çok daha vahimdir. Bu nedenle, bu konunun hiç savsaklamadan mutlaka en kısa zamanda açıklığa kavuşturulması zorunluluğu vardır.

Demin, arkadaşımız, benim koyduğum muhalefet şerhimdeki, "Sivas Milletvekilinin Komisyonunda görev alması, ifade verenleri bir anlamda manevi olarak baskı altında tutmuştur" tarzındaki ifademini paylaşmadığını, buna karşı çıktığını, bunu düzelttiğini söyledi.

Hepimiz elimizi vicdanımıza koyup düşünelim; bir bölgenin milletvekili ve onun karşısında ifade veren insanlar... O insanların rahat bir şekilde, huzur içerisinde ifade vereceğine inanıyor musunuz? Kaldı ki, sorularımıza cevap verirlerken önce Sivas Milletvekiline baktıklarını gördük.

Abdüllatif ŞENER (Sivas): Ben hiç fark etmedim.

Haydar OYMAK (Devamla): Siz fark etmeyebilirsiniz, ben ettim. Çünkü, inceleme olayı, özellik isteyen, incelik isteyen bir iştir.

Dinlenilmesi, bilgisine başvurulması gerekenlerin tamamı dinlenilmemiştir. Bu anlamda, o günkü Emniyet Genel Müdürü dinlenilmiş; verdiği ifadede, olayın başlamasıyla birlikte Ankara'nın haberdar

edildiğini, haber alınmasından itibaren İçişleri Bakanının odasında İçişleri Bakanı, Müsteşar ve kendisinin sürekli birlikte olduklarını ve olayları dakika dakika izlediklerini beyan etmiş ve Sivas'a gidinceye kadar da hiç ayrılmadıklarını söylemiştir. Daha sonra Müsteşarın başında yer alan açıklamaları bu konuyu biraz flu hale getirmiştir. Buna rağmen Müsteşarın dinlenilmemesini büyük bir eksiklik sayıyorum.

BAŞKAN: Sayın Oymak, bağlamaya gayret edelim.

Haydar OYMAK (Devamla): Peki efendim.

Türk idarî yapısı, gelenekleri göz önünde bulundurulduğunda, gerek dönemin Emniyet Genel Müdürtü, gerekse yerel yöneticilerin açıklamalarından, olayın gelişmesinde ve müessif bir şekilde sonuçlanmasında görülen basiretsizlik, kararsızlık ve acz sadece İl yöneticilerinde değildir; onların yanında ve en az onlar kadar saldırganla halkı karıştıracak kadar, hatta Van'daki sigortadan para almak için sahibince yakılan otelle Sivas'ta 37 yurttaşımızın yakıldığı oteli karıştıracak kadar konulardan habersiz olan ve yerel yöneticilere, " halkla güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmeyin" talimatını veren, bütün feryatlara rağmen olayların bastırılması ve mağdurların korunması yönünde yeterli tedbirleri almayan dönemin İçişleri Bakanı, Başbakan ve hatta bu talimatı veren Cumhurbaşkanı ve Hükümetin bütün üyeleri, olaydan zamanında haberdar olan siyasi partililerin tüm yetkilileri sorumludur...

Coşkun GÖKALP (Kırşehir): Başbakan Vekili de...

Haydar OYMAK (Devamla): Elbette Başbakan Vekili de sorumludur. O dönemde Hükümette yer alan bütün bakanlar sorumludur.

Değerli milletvekilleri, yukarıdan beri arz etmeye çalıştığım gibi, Sivas olayları, şeriat rejimini kurmak isteyenlerin planlı bir kalkışmasıdır. Gericilerin şeriat isteği, ülkemizin bugün kara bir gerçeğidir. Türkiye'yi Ortaçağ karanlığına ve İran tipi bir rejime döndürme faaliyetleri herkesin gözü önündedir. Olayların başlatılma yeri, zamanı, olaylar sırasında atılan sloganlar, yapılan konuşmalar, konuşmacıların mensubiyeti, olaylar öncesinde yapılan propagandalar ve saldırganların yöneldiği hedefler göz önünde bulundurulduğunda, 1923 yılında Atatürk tarafından Sivas'ta başlatılan Laik Cumhuriyet akımının rö-

vanşını almak isteyen, şeriat özlemcisi, kökten dinci fanatik grupların, demokrasiye, Laik Cumhuriyete, özgür düşünceye, kültür ve sanata karşı, planlı, programlı, örgütlü ağır bir başkaldırısı olduğu görülmektedir.

Fettullah ERBAŞ (Van): Sen de inanmıyorsun ya!..

Haydar OYMAK (Devamla): Ben inanıyorum. Olayları soruşturdum, bu yönde de ciddi belirtiler, kanıtlar var. Daha sonra ne söyleyeceğimi dinlerseniz, görürsünüz.

Başkan: Sayın Oymak, vakti bir hayli israf ettik; lütfen...

Haydar OYMAK (Devamla): Toparlıyorum efendim.

Sanıkların kimlerle düşünce akrabalığı olduğu, sanıkların mahkemesinde herkes tarafından, televizyonlardan da gözlenmiştir. Nedir bu düşünce akrabalığını gösteren olay? Bir partinin Grup Başkanvekili, kanunlara göre yasak olduğunu bile bile, sırf kamuoyuna mesaj vermek için, savunma avukatlığı rolüne soyunmuştur.

Olayın sadece Aziz NESİN'in bilinen kişiliğine ve söz konusu etkinliklerde yaptığı konuşmalar üzerinde oluşan tahrike bağlamak, olayın boyutlarını daralttığı gibi, asıl dikkat çekilmesi gereken yönlerin de perdelenmesine neden olur. Eğer tahrik varsa, bundan tahrik olacak kişiler, doğrudan o sözleri duyan, o sözlere muhatap olan kişiler olmalıdır. Kaldı ki, böyle bir olay yok. Aziz NESİN orada iki buçuk gün yaşamış. Bu, bütünüyle planlı, programlı bir başkaldırıdır.

Sayım Kayalar, konuşmasında "Vali dökülüyor" demişti; dökülen sadece Vali değil, Hükümetin tamamı, o günlerdeki Hükümetin tamamı maalesef dökülmüştür. (CHP sıralarından alkışlar) Hükümetin, Sivas olaylarında ve son zamanlarda vehçe değiştirme eğiliminde görülen Erzurum ve Erzincan'da yaşanan anarşik olaylarda gösterdiği vurdumduymaz tutumun devam etmesi, Van'da sahibi tarafından sigortadan para almak için yakılan otelle Sivas'ta yakılan oteli karıştıran Başbakan başta olmak üzere, Hükümetin diğer üyelerinin ve devlet yetkililerinin, " İstiklâl Marşı heyecanlandırır, ezan sesi beni duyulandırır" gibi, din sömürüsü amaçlı, belli kimselere mesaj veren sözler söylemeye devam etmeleri durumunda, maalesef, daha çok oteller

yanacaktır. Sadece belli yerlerde oteller yanmayacak, Türkiye -hiç temenni ve umut etmiyorum ve kesinlikle de istemiyorum- kan gölü haline gelecektir. Cumhurbaşkanı dahil, din şûrasına katılan siyasilere diğer yetkililerin sözleri ve bu şûra sonunda alınan, müftülerin nikâh kıyması, Diyanet İşleri Başkanlığının özerk olması gibi kararlar, hiç de masum istekler değildir; laiklik karşısı akımlara cesaret verecek istekler ve kararlardır.

Ulu Önder Atatürk, gençliğe hitabında, "ülkeyi yönetenler bir gün gaflet ve dalalet ve hatta hıyanet içinde bulunabilirler" demiş, o günden, sanki bugünleri görmüş. Sivas olaylarında gafleti, dalaleti ve hatta hıyaneti, açık ve net biçimde görmek mümkündür, hatta görme zorunluluğu vardır.

Komisyounun, zarar tespiti yönünde hiçbir araştırması, hiçbir çalışması olmamıştır; hatta, i yakılarak yaralanan insanların tedavisi için gerekli olan paralar bile, yaralılardan ya da yakınlarından istenmiştir, istenmektedir.

BAŞKAN: Efendim, lütfen bağlayalım. Sözüünüzü kesmiyorum; ama devamlı süre uzatıyorum.

Haydar OYMAK (Devamla): Sayın Başkan bağlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yukarıdan beri arz etmeye çalıştığım gibi, Komisyonun bir araştırma komisyonu olması, verilen belge ve bilgilerin eksik ve yetersizliği -ki, deminden beri özet olarak sayıyorum- verilen 15 günlük sürenin azlığı ve Komisyonun çalışma yöntemindeki eksiklikler nedeniyle, Sivas'ta meydana gelen bu insanlık dışı olayın, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin iradesine uygun olarak, sebep ve sorumlularının ve oluş şeklinin doğru şekilde ortaya çıkarılması mümkün olamamıştır. Rapor, bu yönüyle eksiktir, yetersizdir. Nitekim, bunu, gruplar adına yapılan konuşmalar da doğrulamaktadır. Grubu adına söz alan arkadaşlar -ANAP Grubu adına konuşan arkadaş hariç- Komisyon üyesidirler ve hepsi de, raporların, verilen bilgilerin, belgelerin yeterli olmadığını, çelişkili olduğunu söylediler; kulaklarınızla duyduunuz, tutanaklara da geçti.

Karanlıkta kalan hususların yeterli şekilde aydınlatılması ve gelecekte bu insanlık dışı olayların bir daha yaşanmamasını temenni

etmek amacıyla, Meclis soruşturması açılmasının, ülkemizin sağduyu sahibi insanların bir özlemi olduğunu belirtmek istiyorum. Bu insanların demokrasiye, laikliğe, insan haklarına saygılarını yitirmemeleri, Yüce Meclise olan güvenlerinin sarsılmaması yönünden, Meclis soruşturması yapılması bir zorunluluktur.

Sözlerimi bitirirken, olayda hayatını kaybeden yurttaşlarımıza rahmet, yakınlarına ve ülkemize başsağlığı diliyor, geçmiş olsun diyor; Cumhuriyet Halk Partisi ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri, Komisyonun söz talebi vardır, şimdi Komisyona söz vereceğim, ondan sonra, şahısları adına Sayın İbrahim Kumaş, Sayın Ökkeş Şendiller, Sayın Esat Bütün, Sayın Muzaffer DEMİR, Sayın Muhsin YAZICIOĞLU, Sayın Ziya Halis söz istemişlerdir; Sayın İbrahim Kumaş ile Sayın Muhsin YAZICIOĞLU'na söz vereceğim.

Buyurun Sayın Komisyon Başkanı:

Muzaffer DEMİR (Muş): Sayın Başkan, önerge sahibi olarak söz almak istiyorum.

BAŞKAN: Efendim, konuya başlarken, "önerge sahiplerinden söz talep edenler var mı?" diye sordum, o hakkı kullanmadınız.

Muzaffer DEMİR (Muş): Size yazılı verdim.

Mahmut ALINAK (Şırnak): Takdir edersiniz, son söz milletvekilinindir Sayın Başkan. Dolayısıyla, milletvekili, gruplardan sonra söz alabilir.

BAŞKAN: Buyurun efendim.

10/109, 107, 108, 111, 114 Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Başkanı Osman SEYFİ (Nevşehir): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Komisyon adına saygılarımı sunarak söze başlamak istiyorum. Ben, fazla konuşmayacağım, vaktinizi almak istemiyorum. Yalnız, burada, aslında Komisyon içerisinde olan ve Komisyon çalışmalarına iştirak etmiş olan bazı arkadaşların bazı beyanları oldu; bunların doğrularının Meclis zabıtlarına geçmesi yönünden söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlarım, Komisyonunda görev alan arkadaşlara, huzurlarınızda teşekkür etmek istiyorum. Zira, Komisyon olarak çalışmalarımızda, bütün şahsi düşüncelerimizi, sempatilerimizi, antipatilerimizi bir tarafa bırakarak, olayı, tarafsız bir hakim gözüyle araştırmaya çalıştık. Biz bir hakim değildik, soruşturma komisyonu da değildik; olayların cezaî sorumlularını tespit etmek bizim görevimiz de değildi; ama, bazı arkadaşlarımızın bu yönde talepleri oldu.

Kaldı ki, Komisyon görüşmeleri, ifadeler ve beyanların, hepsi tutanağa geçirildi ve raporumuzun ekinde de Meclis Başkanlığına takdim edildi.

Burada bazı arkadaşlarımız eksikliklerden bahsettiler, yetersizliklerden bahsettiler; ama, zabitler buradadır. Meclis Başkanlığına sunulmuştur; o arkadaşımız, o değerli fikirlerini o zaman söyleselerdi de, biz de istifade etseydik ve o istifadeleri de raporumuza yazsaydık(!..)

Değerli arkadaşlarım, belgeye dayanan, beyana dayanan ne varsa, bu rapora işledik. Eğer bir hususu tespit edememişsek, hiçbir komplekse kapılmadan, "bunu da tespit edemedik" diye buraya yazdık. Hayali olan, belgeye dayanmayan, ifadeye dayanmayan, bir delile dayanmayan hiçbir hususun yorumunu da getirmedik.

Ben, objektif olduğumuz ve tarafsız kaldığımız düşüncesindeyim. Arkadaşlarımız da, Komisyon çalışmalarını neticesinde bunu bizzat ifade ettiler.

Bu duygu ve düşüncelerle, milletimizin böyle olaylarla bir daha karşılaşmaması temennisiyle, Komisyon adına hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Sayın İbrahim KUMAŞ...

Muzaffer DEMİR (Muş): Sayın Başkan, önerge sahibi olarak söz almak istiyorum...

BAŞKAN: Efendim ben izah ettim; ama, illâ anlamamazlığa devam ediyorsunuz... Sayın Kumaş'a söz verdim...

Muzaffer DEMİR (Muş): Sayın Başkan, ben size yazılı olarak arz etmiştim...

Mahmut ALINAK (Şırnak): Efendim, "anlamamak" değil... Bu konuda, Genel Kuruldaki söz hakkımızı ihlal etmeyin. Takdir edersiniz ki, Meclis Araştırmalarıyla ilgili olarak... Bir saniyenizi istirham ediyorum, lütfen... Zamanınızı almayacağım...

BAŞKAN: Kürsüde hatip varken dinlemem.

Devam ediniz Sayın Kumaş...

Mahmut ALINAK (Şırnak): Hatibi kürsüye çağırıyorsunuz ve bizim söz hakkımızı gasp ediyorsunuz. Buna hakkınız yok ki!..

BAŞKAN: Lütfen oturur musunuz!.. Gecenin bu saatinde istismara hakkınız yoktur!

Mahmut ALINAK (Şırnak): Siz, Meclis Başkanısunuz ve ben burada milletvekiliyim...

BAŞKAN: Lütfen devam eder misiniz...

Mahmut ALINAK (Şırnak): Benim söz hakkımı, bu şekilde, bağırarak, bastıramazsınız; böyle bir hakkınız yoktur. Burada İttüçük yürümelidir, Anayasa yürümelidir. Meclis Başkanvekilinin İttüzüğü bu şekilde ihlal etmeye hakkı yoktur ve İttüçük açıktır Sayın Başkan...

BAŞKAN: Buyurun, devam ediniz...

İbrahim KUMAŞ (Tokat): Sayın Başkan...

Mahmut ALINAK (Şırnak): Yani, Meclis Başkanının burada adaleti tecelli ettirmesi gerekiyor; ama, maalesef...

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi, Millet Partisi ve şahsım adına saygıyla selamlarım...

(Şırnak Milletvekili Mahmut ALINAK ve Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN'ın karşılıklı münakaşası)

Yalnız konuşamıyorum Sayın Başkan, lütfen...

BAŞKAN: Sayın Kumaş, siz devam edin...

Sayın Alınak, lütfen yerinize oturur musunuz!

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Değerli milletvekilleri 2 Temmuz 1993'te meydana gelen Sivas olayları üzerine kurulmuş olan Meclis Araştırma Komisyonu raporu üzerindeki görüşlerimi ifade edeceğim...

Mahmut ALINAK (Şırnak): İçtüzüğü, işinize gelince uyguluyorsunuz, işinize gelmedi mi uygulamıyorsunuz!..

BAŞKAN: Canım, İçtüzüğe saygılı olacağına biraz da arkadaşına saygılı ol! Lütfen...

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Sivas olayları, ülkemizi parçalamak isteyenlerin kanlı bir oyunudur. Bu, ülkemizin güneydoğusunda, PKK terörüyle kanlı, uğursuz, alçakça devam ettirilen oyunların bir benzeridir, hiçbir farkı yoktur.

Bu ülkeyi, bundan yetmiş yıl önce Sevr paçavrasıyla parçalara ayıran Batılıların bu paçavrasını yırttık; ama, Batılılar bunu hiçbir zaman gündemlerinden çıkarmamışlardır. Bunu hiçbir Türk ve Müslüman unutmamalıdır; bu, unutturulmamalıdır.

Bosna-Hersek'teki insanlık dramına, Azerbaycan'da Ermeni sürülerinin yaptığı katliama, hâlâ Batılılar göz yumuyor; ülkemizde devam ettirilen bölücülüğe arka çıkıyor, destek veriyor.

Avrupa Parlamentosunun Türkiye aleyhine almış olduğu kararları ve tavırları, bir milletvekili arkadaşımız, bir tesadüf eseri, o kararlardan yedi ay sonra, bundan bir yıl önce Meclise getirdi; ki, o Parlamentosunda, grubu bulunan her partinin temsilcisi bulunmaktadır. Bir milletvekili arkadaşımız, Avrupa Parlamentosunun, PKK ağzıyla konuştuğunu, PKK gibi hareket ettiğini ifade etmiştir.

Türkün ve Müslüman'ın düşmanları, 1071 yılından beri hain amaçlarından vazgeçmemiştir. Bunun adına da "şark meselesi" demişlerdir ve bugün Ortadoğu'da, İslam ülkelerinde ve ülkemizde oynanan oyunlarda bunların parmağı vardır.

1980 öncesi Kahramanmaraş'ta ve Sivas'ta meydana getirilmiş olaylar, Sivas'ta tekrarlanmak istenmiştir. 1980 öncesi Kahramanmaraş ve Sivas olaylarındaki tertip ve tahrikçiler yakalanmış ve açıklanmıştır. Burada meclisin dikkatini çekmek istiyorum. Bir sayın milletvekili

arkadaşımız, Kahramanmaraş olaylarının benzerinin tekrarlandığını söyledi. Kahramanmaraş ve Sivas olaylarını tertipleyen tertipçiler tespit edilmiştir. Bu olaylar, bir başka ülkenin ajanları tarafından tertiplenmiştir. Bu da, resmî makamlar tarafından açıklanmalıdır.

Sivas olaylarında, göz göre göre bir plan ve tertip olmuştur. Maalesef, üzülererek ifade edeyim ki, bu araştırma raporu, sadece olaylar zincirini araştırmıştır.

Değerli milletvekilleri, tertipçiler ortada yoktur. Kimdir tertipçiler?.. Hayali tertipçiler; yani "yobazlar, gericiler, aşırı dinciler..."

Bu hastalıklardan vazgeçelim değerli arkadaşlar! Bu ülkede ezan Türkçe okutulmuştur; dindarlar hapse atılmış, kitapları yakılmıştır... Aynı zihniyet bugün hortlatılmak isteniyor. Buna asla müsaade edilmeyecek ve izin verilmeyecektir! (RP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Türkiye'nin karşı karşıya kalmış olduğu bu olay bir tertip ve mizansen sonucudur; başka türlü açıklanması da mümkün değildir.

Soruyorum sizlere: Halk tahrik edilirken devlet nerededir?! Halk tahrik ediliyor, devlet ortada yoktur. Sivas olayları hakkındaki Meclis Araştırma Komisyonu Raporu, sadece olayların nasıl geçtiğini tespit etmiştir. Aziz NESİN'in neden o toplantıya çağırıldığı belli değildir.

Ziya HALİS (Sivas): Aziz NESİN'i asalım İbrahim Bey, en iyi o! Suçluyu buldun!..

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Kaynağı belli olmayan, halkı tahrik etmek için dağıtılan bildirilerin sorumlusu yoktur. İki tane bildiri dağıtılmıştır, sorumlusu yoktur ortada.

Pir Sultan Abdal ile ilgili bir toplantıda Lenin'in, Mahir Çayan'ın Che Guavera'nın, Dev-Sol'un yıldızlı amblemlerinin ne ilgisi vardır? Olayı başlatan 20-25 kişinin camiden mi çıktığı, yoksa dışarıdan mı geldiği belli değildir. Bu, raporda da yazılmaktadır.

Ziya HALİS (Sivas): Nereden katılmış peki?

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Araştırın! Hükümete siz, iktidarsınız, görev size düşer; bana niye soruyorsun?!

Ziya HALİS (Sivas): Niye görüş söylüyorsun?!

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Nerede istihbaratın, nerede devletin, nerede iktidarın? Bize soruyorsunuz(!)

Ziya HALİS (Sivas): Belirsizlik söylüyorsun. Belirsizlik söyleme. Biliyorsan söyle.

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Ben bilmiyorum. Devletsiniz siz. Tespitin var mı, tutanağın var mı?..

BAŞKAN: Lütfen...

Sayın Ziya HALİS, lütfen...

Ziya HALİS (Sivas): Var tabii, gözlerimiz var.

BAŞKAN: Gecenin b saatinde birbirimizi biraz anlayalım.

Ziya HALİS (Sivas): Saptırıyorsunuz, mazur gösteriyorsunuz... Bir tek Aziz NESİN'in boynuna yüklüyorsunuz... Tutturdunuz Aziz NESİN'i ...

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Lütfen dinleyin. Ben sadece Aziz NESİN'i suçlamıyorum. Şurada altı tane soru sordum; tutanaklardan alıp okuyun, bunların cevaplarını bulun ve verin.

BAŞKAN: Sayın Kumaş, vaktiniz bitiyor, ona gör...

İbrahim KUMAŞ (Devamla): Bu olaylarda olan, ölen vatandaşlarımıza ve tahrik edilerek olaylara katılan vatandaşlarımız olmuştur. Asıl tahrikçiler, tertipçiler ortada yoktur; buharlaşmış, uçmuştur; nereye gittiği belli değildir. Peki Türk istihbaratının, güvenlik güçlerimizin, yetkililerimizin görevi nedir?..

Değerli arkadaşlar, şunu kabul etmeliyiz; Devlet bugün çok şeyleri kaybetmiştir. Devleti yeniden tanzim etmek, aksayan taraflarını telafi etmek, bu devleti doğru dürüst çalıştırmak, bu Meclisin görevidir. Bu görevi yerine getirecek Meclistir. Bu, bütün milletvekillerinin, görev ve sorumluluklarını, hiçbir grup baskısı olmadan yerine getirmesine bağlıdır.

1919 Millî Mücadele Meclisi, Gazi Meclis, bu ülkeyi düşman istilasından kurtarmış, sabahlara kadar çalışmış, görevini bihakkın yerine getirmiştir. Değerli bir arkadaşım, burada, Sivas Kongresi'nden, Amasya Tamimi'nden, Erzurum Kongresi'nden bahsetti. Bir gün gündeme getireceğim; Sivas Kongresi'nde hangi kararlar alınmış, bu kararlara kim uymuş, kim uymamış görülecektir.

Bugün bu Meclisin görevi, ülkemizin içinde bulunduğu bütün problemleri ve çözümlerini Meclise getirerek, bunları icranın uygulanmasını sağlamaktır. Bu meclis, icranın gölgesinde bir Meclis olmamalıdır. Üzülerek ifade edeyim, bugün, bu Meclis, maalesef, icranın gölgesine tıkıştırılmış bir Meclistir. Bu Meclisi icraya yön veren, yanlışlarını gösteren, yanlışlardan döndüren, çözümler üreten bir Meclis olmalıdır. Bu Meclis o zaman görevini yerine getirmiş olur.

Değerli milletvekilleri, oynanan bu oyunlar, Haçlı emperyalistlerin oyunudur. Bu ülkeyi yönetenlerin ve bütün vatandaşlarımızın bu gerçeği bilmesi gerekir. Ülkemizin problemlerini, ülkemizin insanlarıyla birlikte çözebiliriz. Bunu bilen güçler, birtakım suni ayrılıklar ve birtakım ihtilaflarla, bu ülke insanını birbirine düşman etmek, birbirleriyle çatıştırmak, ülkemizi parçalamak, zayıf ve güçsüz bırakmak, insanlarımızı umutsuz hale getirmek için ne lazımsa yapmaktadırlar. Bu oyunu bilen ve görenlere düşen görev, bu oyuna gelmemektir, düşmanın oyununu bozmaktır.

Bu ülke insanı, istiklalini, yüzbinlerce şehit vererek birlikte kurtarmıştır. Ülkemiz, insanlarımızın, hürriyet nizamı içinde, herkesin, inancında, fikrinde, yaşayışında hür olduğu ve birbirlerine saygı göstererek yaşayacağı bir ülke olarak devam etmelidir. İnsanlarımızı, ilerici-gerici, laik-irticaî, Alevi-Sünni, Türk-Kürt, Çerkez-Laz gibi ayrımlar yaparak birbirleriyle kavgaya sürüklemek, ve bu oyuna gelmek, düşman emellerine hizmet etmektir. Çıkarılacak bu kavganın, ülke insanına (Kürtüne de, Çerkez'ine de, Laz'ına da, Alevi'sine de) bir faydası yoktur.

BAŞKAN: Lütfen bağlayalım.

İbrahim KUMAŞ (Devamla): 1980 öncesinde de, bugün de, bu ülkede bölücülük ve yıkıcılığı devam ettirenler, ülkemizin, bölgesinde ayakları üzerinde duran, yürüyen, güçlü, iradesine icraya muktedir, birlik içinde ve kardeşçe yaşayan bir ülke olmasını istemiyorlar, sürü-

nen bir ülke olmasını istiyorlar; ama, bize düşen, iktidara düşen, bütün sorumlulara düşen görev, uyanık olmak, birbirimizin farklılıklarına, ayrılıklarına saygı göstermek; vatanımızda, bayrağımıza, istiklalimize birlikte sahip çıkmaktır. Esas olan da budur.

Değerli arkadaşlar, burada bütün grup sözcülerini dinledim. Bilhassa dikkatimi çekti, maalesef, SHP'li ve CHP'li arkadaşlarımız laikliğin tarifini ya bilmiyorlar ya kasıtlı kullanıyorlar. Birçok tabirlerde anlaşmazlık var. Bir defa, laikliğin tarifini birlikte yapmalıyız, ona birlikte uymalıyız.

Ben, böyle olayların bir daha tekerrür etmemesi dileğiyle, bu ülke insanların birlik ve kardeşlik içerisinde yaşamasını diler, hepinize saygılar sunarım. (RP ve BBP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim.

Sayın Muhsin YAZICIOĞLU, size söz veriyorum; söz hakkınız, Sayın Ökkeş Şendiller'in söz hakkını size devretmesinden doğuyor.

Buyurun Sayın Yazıcıoğlu.

Ziya HALİS (Sivas): Muhsin, sen de Aziz NESİN'den başlama, bilmediğimiz bir şeyler söyle.

Muhsin YAZICIOĞLU (Sivas): Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, hiç arzu etmediğimiz ve gündemimize gelmesini asla istemediğimiz bir konuyu tartışmak zorunda kaldığımız için üzüntü duyduğumuzu ifade etmek istiyorum. Ancak, ülkemiz, gerçekten ciddi badireler atlatıyor.

Bugün, bin küsur yıldır yaşadığımız ve vatanlaştırdığımız bu topraklar parçalanmak suretiyle, beraber, kol kola, gönül gönüle, omuz omuza emperyalizme karşı mücadele verdiğimiz ve birlikte bir kader birliği oluşturarak beraberce yaşamayı yüzyıllarca başarmış olduğumuz insanlar birbirine düşürülmek suretiyle, milletimiz bölünmek ve parçalanmak istenmektedir.

Üniter devlet yapımız bozularak, bu anayurdumuzdan konulmak ve Batılıların sık sık söylediği gibi, geldiğimiz yere gönderilmek istenmekteyiz.

Bu olayların büyük bir çoğunluğunun, işte bu hesaplara dayalı olarak, provokasyonlar sonucu çıkarıldığı kanaatini, hemen hemen çoğunluğumuz paylaşıyoruz. Ancak, olaylara teşhis koyarken, önyargısız, tamamen objektif, hiçbir siyasi hesap yapmadan, "seçmen" veya "tarafdar" hesabı yapmadan olayları değerlendirmiş olur isek, daha sağlıklı sonuçlar çıkaracağımız kanaatindeyim.

Ben, Güneydoğu Anadolu'da başlatılmış ve yürütülmekte olan PKK hadisesinin bir dış boyutunun olduğunu ifade ettiğim zaman, elbet yeni bir şey söylemiş olmam, hepimiz paylaşıyoruz bunu. Ancak, PKK'nın, Güneydoğu Anadolu'da belli bir alana sıkışmış eylemini, bütün Anadolu'ya yaymak için, ihtiyaç duymuş olduğu militan pazarını ve yeni eylem alanını oluşturmak üzere Sivas, Erzincan, Erzurum yörelerini de kullanmak istediğini, son olaylardan anlıyoruz. İşte, böyle bir ihtiyacın duyulduğu dönemde, Sivas olaylarının olmasını bu arzunun bir parçası gibi değerlendirirsek, elimizde deliller olmasa bile, isabetli bir teşhis yapmış oluruz.

Bugün, Sivas'ta çok hassas bir ortam olduğunu herkes biliyor. 12 Eylül öncesinde de acı olaylar yaşanmıştır. Sivas, 12 Eylül öncesinin faturasını çok ağır ödemiştir. Mağdurlarıyla, ölenleriyle, cezaevinde yatanlarıyla, hep beraber Sivas bu acıyı geçmişte çektiğinden dolayı, terörün alanı içerisine Sivas'ı sokmamak için, Sivaslı büyük gayret göstermiş, dayanışma göstermiş ve Sivas, bugüne kadar terör alanı içerisine katılmamıştır.

12 Eylül öncesinde Alevi-Sünni çatışması gibi gösterilen Sivas olayının da altında sağ-sol kavgası vardır. Alevi-Sünni çatışması yoktur. Şimdi, son yapılan hadisede de, yine bir Alevi-Sünni çatışması yoktur, tamamen tertip vardır ve Sivas'ı, hassasiyeti dolayısıyla olayların içerisine çekme arzusu vardır.

Burada alet olan şeyler nedir?..

Elbette Sayın Halis "Aziz NESİN'den başlamayın" dedi; ama işin ortasında duran, Aziz NESİN. Aziz NESİN'i görmezlikten gelerek Sivas'taki olayı yorumlamamız mümkün değil.

Şahin ULUSOY (Tokat): 1980 öncesinde de mi Aziz NESİN oradaydı?

Muhsin YAZIOĞLU (Devamla): 1980 öncesinde de başkaları vardı.

Şahin ULUSOY (Tokat): Ama, kim yapıyor olayları o zaman?!

Muhsin YAZIOĞLU (Devamla): Birileri yapıyor; işte onları beraber teşhis edelim.

Aziz NESİN, Sivas'a davet edilmiştir, getirilmiştir. Elbette düşüncelerini açıklamakta serbesttir. Hiç kimse, hiç kimsenin düşüncesini açıklamasına ipotek koyamaz; ama bu arada, Sivas'taki mahalli basının kamuoyuna vermiş olduğu mesaj, Aziz NESİN'in ifadeleriyle veya bilinen kişiliğiyle birleştirildiği zaman, Sivas'ta bu tahrik ortamı hazır hale getirilmiştir. Bunda, tek başına Pir Sultan Abdal Şenliklerini yapanları ifade etmiyorum, onun arkasından olayı kamuoyuna duyururken yapılmış olan tavırlar da belki bunda etkili olmuştur ve sonuçta, birinci aşaması, normal, bütün Türkiye'de, belki hangi ile gitmiş olsaydı Aziz NESİN, orada yapılması beklenen tabii tepkiler niteliğindedir. O tabii tepkiye, herhalde hiç kimse, doğrudan, karşı bir şey söyleyemez. Vatandaş buna tepkilerini gösterebilir. Yarın başka yerde de olabilir. Demokratik bir ülkede, birisi söz hakkına sahip olduğu kadar, başkaları da onu protesto etme hakkına sahiptir; ancak, onu yangın noktasına kadar getiren zincirde asıl suçlu ve sorumlu, devleti idare etme sorumluluğunu yüklenmiş olanlardır. O sorumluluk, aynı zamanda sizin de sorumluluğunuz dahilindedir; çünkü, iktidar olanlar, muktedir olmaya mecburdurlar ve hiç kimse, o sorumluluğu kendi üstünden atarak, "ben iktidarım; ama Sivas'taki olay beni ilgilendirmez, onu söyleyemeyen ben değilim, oradaki Vali" deme hakkına sahip değildir.

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): Öldürme hakkına da sahip değildir.

Muhsin YAZIOĞLU (Devamla): Efendim, Sivas'taki Valiyi de, "İşte SHP'nin Valisi" filan diye vatandaşın suçladığını söylüyoruz... Bunda da gerçekçi olalım. Hükümetin kuruluşu itibariyle kamuoyuna yansımış olan görüntü, Türkiye'de valilikleri, Hükümeti oluşturan iki partinin paylaşarak tayin ettiği şeklindedir. Buna siz mi bu görüntü-

yü verdiniz, medya mı verdi, bilemiyorum, kim verdiyse, verdi, ama sonuçta vatandaş bunu anlıyor. Bununla beraber, yapılan Pir Sultan Şenliklerinde, bizim milli şairimizin kişiliğiyle hiç alakası olmayan bir ortamda Vali'nin göstermiş olduğu tavır, Valiyle Aziz NESİN'in kişiliğini bütünleştirmiştir. Bütün bunları, psikolojik tepkilere sebep olan nedenler arasında sayabiliriz; ama sonuçta, bu tahriklerle beraber, Sivas'ta dağıtılmış olan, "Müslümanlara" başlığı altındaki bildiri var...Kim dağıtmıştır?.. Bunu tespit görevi, hem Komisyonun hem de iktidarın görevidir. Bunları meçhul birine yükleyerek bir yere varmamız mümkün değildir. Kim yapmıştır, nasıl yapmıştır, nerede yapmıştır? Sorunluluk sahibi olanlar bunu bulmaya mecburdur. Bulmazsa, hepimiz havada su döveriz ve sonuçta da bir şey elde edemeyiz.

Olayın ikinci kesimine kadar, beceriksiz Vali'nin, acz içerisindeki emniyetin ve iktidar sahiplerinin iktidarsızlığının sonucu olarak, dört, beş saat, sokaklarda, insanlar yürümüşler, bağırılmışlar, tahrik olmuşlar, birbirini tahrik etmişler –sarhoşuyla, meyhaneden çıkanıyla, her tür insanıyla- ve bu olaylar devam ederek sonunda otel yangını hadisesi gerçekleşmiştir.

Otel yangınında elbette yine idareyi elinde bulunduranların sorumluluğu vardır. Herhalde, arka kapıdan 31 kişiyi 31 kişiyi kurtaran Büyük Birlik Partisi'nin sorumluluğu olduğunu iddia edemezsiniz(!)

Geçen konuşmada da söylemiştim –sonradan konuşmaları tutanaklardan okudum, konuşmalarımızda, cesareten bahsediyorsunuz, vesaireden bahsediyorsunuz, dışarıya çıkın diyorsunuz da- Büyük Birlik Partisi'nin orada göstermiş olduğu tavrı ve davranışı çıkıp burada ifade etme ihtiyacını göstermemiş olmanızı da, çok yanlış bir davranış olarak ifade etmeye mecburum.

BAŞKAN: Lütfen bağlayalım.

Muhsin YAZIOĞLU (Devamla): O tavrı önceden kimin göstermesi lazımda?.. Bunu bir hanımefendi, çıktı, televizyonda söyledi, ona hepimiz kırık plak gibi takıldınız. Yanan otelle (15 bin kişinin sardığı otel) Büyük Birlik Partisi'nin yan yana olduğunu, ne Büyük Birlik Partisi bilmektedir ne de otelde bulunanlar bilmektedir. Arasında sadece bir sac var. Otelden kurtulmak isteyenler sacı devirdikten sonra Partinin

penceresi kırılmış, pencere kırıldığından dolayı, Partiye saldırı var düşüncesiyle Partiden bir kişinin yapmış olduğu tepki var. Öbür odadan bu odaya kaç saniye gelinebilirse, bir gürültü üzerine; o kadar kısa sürede İl Başkanı yetişmiş, meseleye müdahil olmuş, 31 kişi içeriye alınmış, 3,5 saatte içeride alıkonulmuş, aileleriyle telefon irtibatı sağlanmış, dışarıda emniyetle irtibatı sağlanmış; hepsinin tahliye edilmesi temin edilmiştir. Tahliye edildiği sırada ve daha öncesinde de, Gaziantep'ten bizzat ben telefonla konuşarak, aileleriyle görüştürülmelerini ve kendilerinin, dışarıdaki toplulukların haberi olmadan tahliyesinin temini yolunda gayret göstermelerini istemişimdir.

Ali İbrahim TUTU (Erzincan): O tavrı önceden gösterseydiniz kimse ölmeyecekti.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Bunun bu raporda ifade edilmemiş olmasını ayrı bir üzüntü olarak kaydetmek istiyorum.

BAŞKAN: Sayın Yazıcıoğlu, lütfen bağlayalım.

Muhsin YAZICIOĞLU (Devamla): Bağlıyorum efendim.

Mesele şunun ya da bunun tavrı değil; sonuçta, objektif kalmanın verdiği üzüntüyü ifade etmek için bunu gündeme getirmiş oluyorum. Yoksa, burada, tahrik edilmiş kitleler vardır ve toplum elbette şuur-suzdur; ama provokatörler şuurlidir. Şuurlu olan provokatörleri tespit yerine, tahrik olmuş topluluklara takılıp kalarak, arkasından da, bu milletin -tekrar ediyorum- bu kürsüden, yine, dinine, imanına, inancına, şeriatına söz söyleyerek, bu milletin inançlarına hakaret etme hakkını hiç kimse kendisine bulmamalıdır. Böyle yaparsak, yanlış yapmış oluruz.

Yangın olayını kınıyorum, yangından dolayı sorumluluğu onların açığa çıkarılmasını istiyorum; hem milletin bir vekili olarak hem de Sivaslı olarak, kim sorumluysa cezasının verilmesini istiyorum. Bundan Sivaslı mağdur olmuştur; ama, başta iktidar sahipleri sorumluluğu kabul edip, önce onların bu sorumluluğun hakkını vermesi lazımdır.

Almanya'da, polisin bir teröristi vurması ve sonunda teröristin üstünden silah çıkarmaması sonucu; "ben, onu vuran değilim; ama onun, yargısız olarak, elinde silah olmadığı halde vurulmasına, benim

sorumluluğum dahilindeki bir polis görevlisinin sebep olması nedeniyle istifa ediyorum" diyenler kadar, siyasette fazileti, Türkiye'de de bizim siyasetçimizin gösterebilmesi lazım geldiğine inanıyorum. Bunu yapamayalar, burada, milletin inançlarına, milletin şeriatına, milletin değer yargılarına, milletin camiine, milletin hocasına, sarığına hakaret ederek kendi sorumluluklarından kurtulacaklarını zannediyorlarsa, yanlışmış olurlar.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (BBP, RP ve DYP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN: Teşekkür ederim, ama ona hiçbir zaman müsaade etmeyiz.

Sayın milletvekilleri, Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumlularıyla olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti amacıyla kurulmuş bulunan Meclis Araştırma Komisyonu'nun 369 sıra sayılı Raporu üzerindeki genel görüşme tamamlanmıştır.

Sözlü sorularla kanun tasarısı ve tekliflerini görüşmek için, 17 Kasım 1993 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.32

TC
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SİVAS OLAYLARI İLE İLGİLİ
(10/107, 108, 109, 111, 114) ESAS NUMARALI
MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

Sayı : A.01. 1. GEÇ 10/107,
108, 109, 111, 114

Konu : Raporun verilmesi hakkında.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nun 6.7.1993 tarihli 123. Birleşiminde 248 sayılı Kararı ile kurulan 10/107, 108, 109, 111, 114 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonu görevini tamamlamış, gerekli inceleme ve araştırma sonucunda hazırlanan rapor ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla.

Osman SEYFİ
Nevşehir Milletvekili
Komisyon Başkanı

TC
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
SİVAS OLAYLARI İLE İLGİLİ (10/107, 108, 109, 111, 114)
ESAS NUMARALI MECLİS ARAŞTIRMA KOMİSYONU

Esas No.: 10/107, 108, 109, 111, 114

Karar No.:

RAPOR:

KONU:

Doğru Yol Partisi, Anavatan Partisi, Sosyal Demokrat Halkçı Parti, Refah Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekilleri Bursa Milletvekili Turhan TAYAN, Bayburt Milletvekili Ülkü GÜNEY, İçel Milletvekili Aydın Güven GÜRKAN, Kocaeli Milletvekili Şevket KAZAN ve Ankara Milletvekili H. Uluç GÜRKAN'ın 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması, Ankara Milletvekili Ali DİNÇER ve 16 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların nedenlerinin ve sorumlularının ortaya çıkarılması, Tunceli Milletvekili Kamer GENÇ ve 26 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların incelenmesi ve zarar gören yurttaşlarımızın maddi zararlarının ve sorumluların tespiti, Sivas Milletvekili Muhsin YAZICIOĞLU ve 9 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların araştırılması, Muş Milletvekili Muzaffer DEMİR ve 12 arkadaşının Sivas'ta meydana gelen olayların sorumlularının tespiti amacıyla Anayasanın 98. Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102 ve 103. maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önermeleri üzerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6.7.1993 tarihli 123. Birleşiminde alınan 248 sayılı Karar.

GİRİŞ

1. Komisyonun Kuruluşu ve Üye Seçimi :

Komisyonumuz Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 6.7.1993 tarihli 123. Birleşiminde alınan 248 sayılı Karar üzerine kurulmuş; söz konusu karar da 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana

gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespit edilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması yapılmasına, bu araştırmayı yapacak Komisyonun 12 üyeden kurulmasına, görev süresinin, Komisyonun Başkan, Başkan Vekili, Sözcü ve Kâtip seçimi tarihinden başlamak üzere 15 gün olmasına ve gerektiğinde Ankara dışındaki yerlere de gitmesine karar verilmiştir. Genel Kurulun 8.7.1993 tarihli 125. Birleşiminde de Komisyona üye seçimi yapılmıştır.

2. Komisyonun Çalışmaları :

8.7.1993 günü toplanan Komisyonumuz görev bölümü yaparak, aynı gün aldığı kararla 2 Temmuz 1993 tarihli olayları incelemek ve araştırmak maksadıyla Sivas'a gitmeye karar vermiştir.

12-15.7.1993 tarihlerinde 11 kişilik heyetle Sivas'ta aralıksız ve yoğun incelemeler yapan Komisyon buradaki incelemeleri esnasında; Vilâyet, Sivas'taki bütün siyasi partilerin il başkanları, Sivas meslek kuruluşları, odalar ve sendika temsilcileri, Sivas Belediye Başkanı, Sivas mahalli basın sahipleri, Emniyet ve diğer kamu görevlileri, Sivas Müftüsü, Kültür Müdürü, Milli Eğitim Müdürü, Cumhuriyet Başsavcısı, Sivas merkez mahalle muhtarları, Tugay Komutanlığı ve çok sayıda Sivashlı vatandaş ile ayrı ayrı görüşmeler yapmıştır.

Sivas'ta bir basın toplantısı düzenleyen Komisyonumuz, incelemelerine devam etmek üzere Ankara'ya dönmüş; Parlamento' da kendisine ayrılan salonda yaptığı toplantılarda Sivas eski Valisini, Sivas'ta Pir Sultan Abdal Şenliklerini düzenleyenlerden ve olay esnasında otelede bulunanlardan bazı kişileri ve Emniyet eski Genel Müdürünü dinlemiştir.

Ayrıca, İçişleri Bakanlığı Başmüfettişlerince yapılan soruşturma dosyalarını, olaylar esnasındaki telsiz konuşmalarının bant çözümlerini, 1 Temmuz 1993 günü Kültür Sarayında yapılan konuşmaların bant çözümlerini, olaylar esnasında çekilen video kasetlerini, olsalar esnasında meydana gelen hasarlarla ilgili mahkeme kararları ve bilirkişi raporlarını, Sivas'taki mahalli gazetelerin olay öncesi ve olaydan sonra yayınlanan nüshalarını, olaylardan sonra gözaltına alınanların listesini ve konuyla ilgili muhtelif evrakı incelemek üzere Komisyona celp etmiştir.

I. SİVAS OLAYLARININ OLUŞ ŞEKLİ :

A. OLAYLAR ÖNCESİ GELİŞMELER :

1. Pir Sultan Abdal Etkinliklerinin bu yıl Sivas İl Merkezinde yapılacağı hususu ve etkinlik programı kamuoyuna duyurulmuş; Aziz NESİN' in bu etkinlikler çerçevesinde Sivas'a geleceği ilân edilmiş; bu kişinin bir süredir basın-yayın yoluyla ifade ettiği ve kamuoyu tarafından bilinen fikirleri Sivas'ta yaklaşık bir hafta öncesinden itibaren konuşulmaya ve basında tartışılmaya başlamıştır.(1)

2. 30.7.1993 Çarşamba günü "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı "Müslümanlar" imzalı bir bildiri dağıtılmış; bu bildiri de Aziz NESİN' den söz edilerek din düşmanlarına karşı mücadele edilmesi gerektiği yolunda gün belirtilmemekle beraber bir eylem yapılması gerektiği mesajı verilmiş (2), bundan bir gün sonra da benzer içerikli bir bildiri daha dağıtılmıştır. (3)

3. Kültür Bakanlığı tarafından yapıp halk ozanlarını temsil ettiği belirtilen insan figürü ve yanında kangal köpeği bulunan bir heykel Kültür Merkezi önüne dikilmiştir. (4)

4. Etkinlikler 1.7.1993 Perşembe günü başlamış; bu gün düzenlenen panelin "Devrim Şehitleri" anısına saygı duruşuyla başladığı ve Vali'nin de bu saygı duruşuna iştirak ettiği şeklindeki haberler Sivas mahalli basınında yer almıştır. (5)

5. Kültür Merkezi'nde düzenlenen panel esnasında Aziz NESİN' in "... Zaten Türk Milleti korkak bir millettir. Alevisi de sünnisi de çoğunlukla korkaktır. O da çok belli. Çünkü başına ne zaman kabadayı gelirse sesini çıkarmaz, itaat eder. Çünkü, o da Müslüman'dır eninde sonunda.", "... ben Müslüman değilim. Yoksa, Kuran'da da güzel sözle var, ama 1300-1400 yıl önceki sözlerin kimin sözü olursa olsun eskiyeceğine inanıyorum: Bu sözler eskimiştir." (6) şeklindeki ifadeleri mahalli basın ve diğer kanallarla kamuoyuna ulaşmıştır.

6. Milli İstihbarat Teşkilatına 2.7.1993 Cuma günü saat 11.00 sıralarında "bazı kişilerin kendi aralarında Vali ve Aziz NESİN' e karşı protesto eylemi yapmak üzerine konuştuklarına dair" bir istihbarı bilgi gelmiş; Milli İstihbarat Bölge Başkanı saat 11.30 sıralarında bu

bilgiyi başka kimseyi bulamadığı için Terörle Mücadele Şube Müdürlüğünden bir polise şifahi olarak ilettiğini, Müsteşarlığa da bildirildiğini söylemiştir. (7)

7. 2.7.1993 Cuma günü Buruciye Medresesinde kitaplarını ve *Aydınlık Gazetesinin* bazı nüshalarını imzalayan Aziz NESİN' e burada tepkiler oluşmuş; TGRT tarafından kendisiyle yapılan röportajda kendisine basında çıkan beyanlarının ve Selman RUŞTİ'nin eserinin *Aydınlık Gazetesi*'nde yayınlanmasının Müslümanları rencide ettiğinin söylenmesi üzerine "Alışsınlar.... Ben Müslüman olmak zorunda değilim. Öyle 'hırr' diye adama saldırmazlar" şeklinde beyanda bulunmuştur. (8)

8. 2.7.1993 Cuma günü Cuma ezanının okunması esnasında Buruciye Medresesinde düzenlenen etkinlikler sırasında davul çalınmış; hemen bitişiğinde bulunan Kale Camiinden gelen müzik yayınının durdurulması yönündeki ikazlar üzerine güvenlik görevlilerince Buruciye Medresesinin kapıları kapatılmıştır. (9)

B- 2.7.1993 CUMA GÜNÜ OLAYLARIN BAŞLAMASI VE GELİŞMESİ :

2.7.1993 Cuma günü saat 13.30 sıralarında Cuma namazının ardından halk camiinden ayrılmaya başlamıştır. (10)

Bu arada Paşa Camiinden dağılanlar arasına bazı ifadelere göre dışarıda bekleyen ve namaz kılmamış olan 20-25 kişilik bir gurup süratle intikal etmiş ve Amerikan bayrağı yakarak "Vali istifa" sloganları atmaya başlamıştır. Aynı esnada "Türkiye'de PKK Dünyada Amerika" mesajı taşıyan bir pankartın asılı olduğu görülmüştür. (11)

Paşa Camii önünden harekete geçen resmi beyanlara göre 500 kişilik, Komisyonumuzun incelemelerinden edindiği izlenimlere göre 80-100 kişilik topluluk Atatürk Caddesi üzerinden "Vali istifa" sloganlarıyla Vilâyet'in önüne doğru ilerlerken polis tarafından kalabalığın durdurulması için barikat yapılmış; fakat eylemciler 10-15 polis tarafından oluşturulan barikatu yararak saat 13.30-13.45 sıralarında Hükümet Binası önüne intikal etmiştir. (12)

Burada "İslam'a uzanan eller kırılсын.", "Dinsiz Vali istemiyoruz", "Şerefsiz Vali", "Vali istifa", "Şeytan Aziz", "Sivas Aziz'e mezar olacak", "Ya Allah Bismillah", "Allahu Ekber", "Kanımız Aksa da Zafer İslam'ın", "İslamiyet'i ezdirmeyeceğiz", "Cumhuriyet Burada Kuruldu Burada Yıkılacak", "Müslüman Türkiye" şeklinde slogan atmaya devam eden eylemciler polisin engellemesi üzerine dağılarak Osman Paşa Caddesinden Buruciye Medresesi yönüne dönmüştür. (13)

Bunun üzerine polis tarafından Buruciye Medresesinde bulunanlar boşaltılarak kapılar kapatılmış; buraya gelen eylemciler geri dönerek İstasyon Caddesinden Osman Paşa Caddesine yönelmiştir. (14)

Bu sırada saat 14.00 sıralarında bir siyasi parti Merkez İlçe Başkanı topluluğa dağılmaları yönünde bir konuşma yapmış; burada duraklayarak kısa bir süre oturan ve dağılma eğilimi gösteren, fakat bir süre sonra yeniden harekete geçen eylemciler İstasyon Caddesine geri dönerek Kültür Merkezi'ne hızla ilerlemiştir. (15)

Topluluk sloganlarla Kültür Merkezi önüne geldiğinde polis tarafından Kültür Merkezi tutulmuş, içerideki programa katılmak üzere gelen dinleyiciler dışarı bırakılmamıştır. (16)

Eylemciler burada polisin oluşturduğu barikatı yarmış; ancak polis tarafından zor kullanılarak engellenen topluluk burada tekrarlanan dağılması yönündeki konuşmaların ardından tekrar geri dönerek Vilâyete yönelmiştir. (17)

Vilâyet'in önünde jandarma ve asker tarafından tedbir alındığından Vilâyete yürüyüşü engellenmeyen topluluktan bir gurup Buruciye Medresesine sarmış; buradan dönerek saat 14.50 sıralarında Vilâyet'in önüne ulaşmıştır. (18) Buradan Madımak Oteli'nin bulunduğu bölgedeki Afyon Sokağı yönüne yürüyen eylemciler polisin barikatıyla karşılaşarak tekrar Vilâyet'in önüne gelmiş; buradaki Pir Sultan Abdal Etkinlikleriyle ilgili bir pankart indirilerek yakılmıştır. (19)

Vilâyet'in önünden Atatürk Caddesi'ne yönelerek buradaki bir Cafe'yi taşıyan (20) eylemciler tekrar Afyon Sokağını zorlamış, buradaki barikat yarılmış; sloganlarla koşarak ilerleyen eylemciler yeniden saat 15.50 sıralarında Kültür Merkezi'ne ulaşmıştır. (21)

Kültür Merkezi önünde polis otolarla kurduğu barikatın önüne gelen topluluk slogan atmaya devam etmiş; bu arada Kültür Merkezi'ndeki dinleyiciler de dışarıya çıkmış; karşılıklı olarak taş, sopa atılmaya başlanmıştır. (22)

Polisin müdahale ederek çatışmayı engellemesi üzerine topluluğun bir kısmı İstasyon Caddesine yönelmiş, bir kısmı Kültür Merkezi önünde kalarak taş atmaya devam etmiştir. (23)

Saat 16.00 sıralarında Valiliğin isteği üzerine Belediye Başkanı eylemci topluluğa hitap ederek dağılmaları yönünde bir konuşma yapmış (24); bu konuşma üzerine eylemciler dağılmaya başlamış; yavaş yavaş kaldırımlara doğru yürüterek sakinleşmiştir. (25)

Kültür Merkezi'nden ayrılan bu gurubun eylemlerine son vererek sakin bir şekilde kaldırımlara doğru yürümeye ve dağılmaya başladığı esnada yakın bir mevkide bulunan Madımak Otelinin önündeki küçük bir gurubun attığı sloganlar (26) duyulmaya başlamıştır.

Dağılmak üzere olan eylemciler bu defa Madımak Oteline yönelmiş; burada çok küçük bir gurubun saat 16.30 sıralarında başlattığı sloganlara iştirak edenler giderek artmış, mesai saatinin bitişiyle beraber buradaki gurup hızla çoğalmış ve otel taşlanmaya başlanmış; ilerleyen saatlerde de otel karşısındaki binanın çatı katına çıkan bir gurup buradan otelin üst katlarını taşlamıştır. (27)

Daha sonra Belediye Başkanı buraya toplanan guruba dağılmaları yönünde tekrar bir konuşma yapmış, ancak bu defa etkili olunamamıştır. (28)

Madımak Otelinin önündeki eylemciler, Kültür Merkezi önüne dikilen heykelin kaldırılması yönünde slogan atmaya başlamış; durum yönetim tarafından görüşülmüş; Vali tarafından önce uygun bulunmayan "heykelin kaldırılması görüşü" daha sonra kalabalığın teskin olabileceği düşüncesiyle kabul görmüştür. (29)

Saat 19.00'da kaldırılarak kamyonla yüklenen söz konusu heykel, Belediye Garajına ulaştırılmak üzere götürülürken Emniyet Müdürünce verilen emir üzerine, kalabalığın heykeli görerek, heykelin kaldırıldığına inanacağı, dolayısıyla da dağılacağı mülahazasıyla Heykel

Kültür Merkezi'nden alınarak Madımak Oteli yakınındaki Vilâyet'in önüne getirilmiştir. (30)

Ancak, eylemcilerin tepkisi düşünülür~ünden farklı olmuş, heykel bir gurup tarafından kamyonla indirilerek parçalanmış, topluluğun bulunduğu yöne sürüklenmiş ve bu da eylemcilerin taşkınlıklarını arttırmıştır. (31)

Ayrıca, daha önce polis tarafından oluşturulan barikatla otel arasında geniş bir boşluk olmasına rağmen Heykel'in gelişi ile birlikte oluşan dalga, barikatı yarmış; polis saat 19.30 sıralarında otel yönünde geri adım atmış ve yeniden bir barikat oluşturmuştur. (32)

Otel önünde bulunan 3 arabaya saldırı olmuş ve arabalardan biri devrilmiş, arabanın benzin deposu patlayabilir düşüncesiyle polis tarafından delinmiştir. (33) Bu arada poşet ve bidonlarla benzin getirilene polis müdahale etmiş; (34) saat 19.45 sıralarında otelin lobisine tırmanan birkaç kişi içerdeki eşyaları dışarıya atmaya başlamıştır. (35) Öte yandan eylemcilerin Otel'in perdelerini tutuşturma teşebbüsleri de bir polisin müdahalesiyle engellenmiştir.

Topluluğun içerisinde bazı kişilerin süngerleri, paçavraları benzine batırıp Otel önüne fırlatmaya başlamasının ardından saat 19.50 sıralarında Otel önündeki arabalar tutuşmuş; otelin bütün camları kırılmış olduğu için yangın kısa sürede üst katlara sirayet etmiştir. (36)

Saat 20.08'de Tugay Komutanı sevk edilen acemi erlerle beraber topluluğun bulunduğu bölgeye gelmiş; topluluk tarafından asker lehine tezahürat yapılmış; Tugay Komutanı'nın arabası sarsılmış, Tugay Komutanı olay yerinden ayrılmış, ancak subaylar ve erler topluluğun arka tarafında bekleme başlamıştır. (37)

Video çekimlerine göre saat 19.45 sıralarında olay mahalline yakın bir mevkie gelen itfaiyenin olaya müdahalesi eylemciler tarafından engellenmiş; itfaiye araçlarının önüne yatmak veya kapılarını tutmak suretiyle durdurulmaya çalışılmış; yangın video çekimlerine göre saat 20.05, Emniyet'in olay tutanağına göre 19.50 civarında başlamış, itfaiyenin yangına müdahalesi Emniyet'in olay tutanağına göre saat 20.05'te, video çekimlerine göre 20.20'de gerçekleşebilmiştir. (38)

Topluluğa otelde polislerin yanmakta olduğu söylenerek geri çekilmeleri sağlanmış, bu sırada otelin ön cephesinde gözüken Aziz NESİN ve bir başka kişi itfaiye merdiveniyle kurtarılmış; ancak, Aziz NESİN' in kurtarılışı esnasında bir itfaiye eri tarafından saldırıya uğramış ve güvenlik güçleri bu duruma müdahale etmiştir. (39)

Aziz NESİN' in kaçırılışının ardından eylemciler otelin önünü terk ederek Vali aleyhinde sloganlar atarak Vilâyet'e yönelmişler; bu boşluktan istifade ederek oteldeki misafirlerin tahliyesine başlanmıştır. (40)

Vilâyet'in önüne toplanan eylemciler Valilik Makamında bulunan Alay Komutanı'nın emir vermesi üzerine Alayda yedekte tutulan bir özel timin 3 dakika içerisinde havaya ateş açarak Vilâyet'in önüne gelmesiyle beraber kaçışmaya başlamış ve kısa sürede dağılmışlardır. (41)

Yangın başlamasının ardından otelde güvenlik görevlisi olarak yalnız kalan bir komiser otel binasının 2. katından bitişikteki binada bir partinin il başkanlığına ait binasına yol bularak 31 kişinin bu yoldan kurtarılmasını sağlamış; (42) bu arada üst katlara çıkan ve gelen taşlardan çekinerek arka odalara geçen misafirler arabaların yanması ve Otel'in iç kısmının da tutuşmasının ardından yoğunlaşan dumanın altında kalmışlar; ancak, daha sonra hastaneye kaldırılan 93 kişiden 35'inin dumandan boğularak ölmüş olduğu görülmüştür. (43)

Ayrıca, topluluğun dağıtılması amacıyla havaya silah sıkılması esnasında otel dışındaki mevkilerde 6 kişi kurşunla yaralanmış, 2 kişi de ölmüştür. (44)

II. OLAYDAN DOĞAN MADDİ HASAR :

2.7.1993 Cuma günü Sivas'ta meydana gelen olaylar esnasında zarar gören kamuya ve özel kişilere ait taşınır ve taşınmaz mallarla ilgili hasar tespiti adli mercilerce yaptırılmış ve 43 muhtelif yerde toplam 2.537.303.717.- TL'lik maddi zarar meydana geldiği görülmüştür. (45)

III. OLAYLARIN TAHLİLİ VE OLAYLARIN SEBEP VE SORUMLULARI :

A. OLAYLARIN BAŞLAMA VE GELİŞMESİNE

SEBEP OLAN FAKTÖRLER :

1. Sivas'ın Sosyal Dengelerinin Hassaslığı :

Komisyondun siyasi parti il başkanları, mesleki kuruluş temsilcileri ve diğler kişilerle yaptığı görüşmelerde Sivas'ın sosyal dengelerinin son derece hassas olduğu, 1921'de Sivas'ta ciddi bir toplumsal olay olduğu, 1968 Sivas Spor - Kayseri Spor hadisesinde de Sivas'ın büyük yara aldığı, 1978'de de toplumsal olayların yaşandığı, (46) Sivas'ta tahrik ve propagandanın çok çabuk etkisini gösterebileceği (47) beyan edilmiştir.

Vali'nin ifadesine göre otelde kalan misafirlerin tahliyesini görüşmek üzere gönderilen Turizm Müdür Yardımcısının da oteldeki konuklara "Siz Sivas'ı bilmezsiniz. Burada olaylar birden patlak verir, büyük." (48) demiş olması, ayrıca basında yer aldığı gibi bir Sivas Milletvekilinin şenliklerin Sivas İl Merkezi'ne taşırılmaması ikazında bulunmuş olması (49) söz konusu hassaslığın bilindiğini göstermektedir.

2. Aziz NESİN' in Sivas'a Gelişi :

Pir Sultan Abdal Şenlikleri çerçevesinde Aziz NESİN' in Sivas'a geleceğinin ilân edilmesinin ardından Sivas kamuoyunda belli bir gerginliğin oluşmaya başladığı, (50) Aziz NESİN' in bir süredir Türk Milleti ve din hakkında söyleyegeldiği bilinen sözlerinin Sivas'ta tekrarlanacağıının endişesinin halk tarafından bir hafta öncesinden beri yaşandığı mahalli basın yayınlarından ve dinlenen kişilerin ifadelerinden anlaşılmaktadır. (51)

Aziz NESİN' in panel konuşmalarında söylediği sözlerin basın yoluyla duyurulması Sivas'taki kitap sergisi esnasında da *Aydınlık Gazetesi*'nin "*Şeytan Ayetleri*" isimli kitaptan alıntılarının yer aldığı yasaklı nüshalarını imzaladığının (52) basın temsilcilerince iddia edilmesi, yada bu hususun basında bu şekilde işlenmesi,(53) ek olarak *Aydınlık*

Gazetesi ile "Şeytan Ayetleri" isimli kitabın birbiriyle özdeşleştirilmesi (54) Aziz NESİN' e karşı oluşan tepkilerin yoğunlaşmasına sebep olmuştur.

Öte yandan Aziz NESİN' i korumakla görevli komiserin ifadesinde, 2.7.1993 Cuma günü Aziz NESİN' e kimsenin sahip çıkmadığını gördüğünü söylemesi, (55) Milli İstihbarat Teşkilatı Bölge Başkanlığına olay günü saat 11.00 civarında gelen istihbarı bilgiden bazı kişilerin kendi aralarında Vali ve Aziz NESİN' i protesto etmeye yönelik konuşuklarının anlaşılması, (56) ayrıca; TGRT tarafından olay öncesinde Aziz NESİN ile kitap sergisi esnasında yapılan röportajdan da anlaşıldığı gibi kendisine çevreden müdahaleler olduğunun görülmesi, yine olaylar esnasında çekilen video kasetleri izlendiğinde en çok "Şeytan Aziz", "Sivas Aziz'e mezar olacak" sloganlarının atılmış olması (57) eylemcilerin dışa vurulan temel hedeflerinden birinin Aziz NESİN olduğunu göstermektedir.

3. Pir Sultan Abdal Şenlikleri :

Önceki yıl Banaz' da yapılan ve bu yıl Sivas İl Merkezine alınan Pir Sultan Abdal Etkinlikleri çerçevesindeki Pir Sultan' la ilgili olmayan ve kutlama amacı dışında gözükken bazı faaliyetlerin gerginliği tırmandırdığı gözlenmiştir.

Söz konusu etkinlikler esnasında Buruciye Medresesindeki kitap sergisinde bazı yasaklı kitaplar sergilenmiş; Che Quavera, Lenin, Mahir ÇAYAN, Dev-Sol, Kızıl Yıldız Amblemi gibi bazı kişi ve örgütlere ait bez afişler asılmış ve satılmak üzere tezgah üzerine konulmuştur. (58) Pir Sultan Abdal Derneği başkanı söz konusu posterlerin kendileriyle ilişkisi olmadığını ifade etmiştir. (59)

Olaydan bir gün önce Kültür Merkezi'nde yapılan panelde "Devrimciler ölmez" sloganının atıldığı, (60) "Devrim şehitleri anısına" yapılan saygı duruşuna Vali'nin de iştirak ettiği (61) iddiasıyla karşılaşmış; ancak, her ne kadar Vali "Atatürk'ün anısına" saygı duruşunda bulunduğunu Komisyonda ifade etmişse de, (62) söz konusu panelin video çekimleri izlendiğinde saygı duruşu anonsunda "Atatürk" isminin geçmediği kesin bir şekilde tespit edilmiştir.

Olay günü Buruciye Medresesinde yapılan etkinlikler esnasında Cuma namazı kılınırken davul çalındığı; Medresenin karşısındaki Kale Camiinden tepkiler geldiği, (63) Asayiş Şube Müdürü'nün ifadesine göre bunun üzerine seslerin dışarıdan duyulmaması için Emniyet görevlilerince Medresenin büyük kapılarının kapatıldığı,(64) Cuma namazı kılmayanlardan bazı kişilerin oraya gelip içerdekilere gözdağı vermek istediği, (65) bilahare Pir Sultan Abdal Dernek başkanının ifadesine göre, gelen ikazlar üzerine davul çalınması durdurularak programa tef çalınmak suretiyle devam edildiği, (66) anlaşılmaktadır.

4. Olayda Provokasyon Etkisi :

Olayların başlaması ve gelişmesi aşamalarında provokasyon olup olmadığı araştırıldığında eylemci topluluğu yönlendiren çekirdek bir provokatör gurubun var olduğuna inanıldığı ve bu inancı destekleyecek bazı bilgilerin mevcut olduğu görülmüştür.

Olayların başladığı yer olan Paşa Camiinde namaz kılanlardan aldığı bilgiyi aktaran bir siyasi parti il başkanı, olayları camiden çıkmamış olan ve dışardan gelip namazdan çıkan topluluk arasına süratle intikal eden 20-25 kişilik bir topluluğun başlattığını söylemiştir. (67)

Yaygın bir kesim tarafından doğruluğuna inanılan bu bilginin gerçeklik derecesi araştırılmış; Emniyet Müdürü'nün, bu iddianın gerçeklik payının olabileceğini, bu olayı kendisinin de öğrenmeye çalıştığını; ancak bu konuda kesin bir bilgi elde edemediğini; olay mahallindeki görevli ekibin iki camii birden kontrol altında tuttukları için tam başlangıç anını iyi görememiş olabileceklerini ifade ettiği görülmüştür. (68)

Öte yandan Emniyet Müdürü olayda kesin provokasyon olduğuna inandığını, (69) dışarıdan gelme birtakım güçler olduğunu, ilk defa Paşa Camiine gittiğinde camii avlusunda karşılaştığı, ikaz ettiği topluluktaki kişileri 2-3 saat sonra göremediğini (70) belirtmiştir. Ayrıca, eylemci topluluğun dağılması yönünde birkaç defa konuşma yapmış olan bir siyasi parti merkez ilçe başkanı da kendisi konuşurken bazı kişilerin kalabalık arasından kendisine müdahale ettiğini; konuştuğu zabita arabasından indikten sonra bir kişinin kendisine vurmak üzere geldiğini; ancak o kişiyi kolundan tutan partisinin il başkan yardımcısı

sının söz konusu kişiye "Ben buranın yerlisiyim. Seni hiç tanımıyorum. Sen nereden eldin." diye sorduğunda o kişinin şaşkına döndüğünü ve geri çekildiğini, (71) söylemiştir.

Dikkat edilmesi gereken bir başka husus da eylemci topluluğun hem Emniyet Müdürü'nün hem de diğer kişilerin ifadesine göre ilk olarak Osman Paşa Caddesinde, ikinci olarak Kültür Merkezi önünde olmak üzere bir kaç defa dağılma eğilimine girmesi ve dağılmaya başlamasıdır. (72) Topluluk dağılmaya başladığında topluluk içerisinde "Nereye gidiyorsunuz. Tekrar toplanıyoruz." gibi sözlerle (73) ve sloganlar atarak topluluğu yeniden harekete geçirenlerin ve topluluğun dağılması için konuşma yapanları küfür ve hakaret yoluyla engellemeye çalışanların; (74) bu suretle topluluğu yönlendirenlerin mevcut olduğu anlaşılmaktadır.

2.7.1993.Cuma günü Sivas'ta meydana gelen olaylarda provokatörlerin kimler olduğu, tutuklananlar arasında bu kişilerin de mevcut olup olmadığı ve örgütsel bağlantılarının var olup olmadığı, varsa ne olduğu hususu adli mercilerce yapılmakta olan soruşturmalar sonucunda ortaya çıkabilecektir.

5. Eylemcilerin Psikolojik Durumu :

Eylemcilerin içerisinde bulunduğu psikolojik ortam tahlil edildiğinde, olaylar öncesi oluşturulan gergin ortamın etkisiyle bazı kişilere tepki olarak başlayan eylemlerin zaman geçtikçe yeni olay ve tahriklerle pekiştiği ve topluluğun zaman içerisinde artık hiçbir telkin ve tedbiri dinlemediği görülmüştür.

Sınırlı sayıda bir grupla başlayan gösteriler topluluk şehir içinde dolaştıkça çevreden merak edenlerin katılımıyla sürekli büyümüştür.

Eylemciler Kültür Merkezi önüne geldiğinde kısa bir süre karşılıklı taş sopa atılmasının (75) ardından çatışma olmasının engellenmediği anlaşılmış, ancak olay mahalline yakın yerlerde bekleyen başka grupların da harekete geçerek göstericilere katıldıklarının (76) ifade edildiği görülmüştür.

Bu gelişmeden başka dağılmak üzere olan topluluğun sloganlarla yeniden bir araya gelmesi de (77) göstericileri eyleme daha fazla kon-

santre eden faktörlerin sürekli yaşandığını göstermektedir.

Ayrıca, "Ozanlar anıtının" kaldırılışı ve getirilişi esnasında topluluğun artık çılgınca hareket ettiği, (78) kontrol edilmesi güç bir konuma geldiği anlaşılmakta; (79) dolayısıyla eylemlerin durdurulmayarak, kontrol altında tutulduğu gerekçesiyle devam etmesine göz yumulması ile ilk sıralarda dağıtılabilecek konumda olan topluluğun bir süre sonra eyleme iyice konsantre olmalarına yol açıldığı görülmektedir.

6. Vali Aleyhinde Oluşan Kamuoyu :

Olaylar esnasında en çok "Şeytan Aziz" sloganının yanı sıra "Vali istifa" sloganlarının atıldığı video kasetleri izlenmesinden anlaşılması; sloganların, sonunda "Vali istifa" sloganında birleştiğinin ve bu slogan atıldığında daha büyük bir gürültünün koptuğunun bazı kişilerce belirtilmesi (80) Vali'nin kamuoyu gözünde istenmeyen kişi durumuna düştüğünü göstermektedir.

Vali, Komisyonumuza tarafsız olarak her türlü etkinliğe iştirak etme gayreti içinde olduğunu, halka güven veren saydam bir yönetim oluşturmaya çalıştığını (81) ifade etmiş olsa da Sivas'ta yapılan incelemeler sırasında; bir mesleki kuruluş başkanının ifadesine göre Vali'nin kendilerine görüşlerinden dolayı hakarete varan sözler söylediği, (82) merkez mahalle muhtarlarıyla yapılan görüşmelerde de Vali'nin muhtarları dinlemediği, görüşme taleplerine olumlu cevap vermediği, (82) şeklinde beyanlarla karşılaşmıştır.

Öte yandan Vali aleyhinde mevcut olan bu kamuoyuna ek olarak, olaylardan önce dağıtılan bildirimlerin "Aziz NESİN' in Vali tarafından davet edildiğine dair", (84) Valiye göre (85) ve gerçekte de doğru olmayan bir bilgiyi içermesi Vali aleyhinde oluşan tepkilerin alevlenmesine zemin hazırlamıştır.

7. Eylemcilerin Hedefinin Tespit Edilememesi :

Olayların bilinen şekilde sonuçlanmasına yol açan faktörlerden birisi de eylemcilerin gerçekleştirmek istedikleri fiili hedeflerinin ilgililerce tespit edilememesi olmuştur.

Emniyet Müdürü eylemcilerin seçmiş oldukları yön ve hedeflerinin belli olmadığını (86) ifade etmiştir.

Buruciye Medresesi, Kültür Merkezi, Vilayet ve Madımak Oteli etrafında dolaşan topluluğun hedefinin bu binaların kendileri mi olduğu yoksa bu yerlerdeki bazı kişi ve faaliyetlerin mi hedef seçildiğinin tahmininin yapılamadığı anlaşılmaktadır.

8. Mesai Çıkışı Oluşan Kalabalık :

Madımak Oteli önünde saat 16.00'dan sonra slogan atarak birikmeye başlayan topluluk saat 17.00'den sonra mesainin bitişiyle beraber çok hızlı bir şekilde kalabalıklaşmaya başlamıştır.

Mahalli basın temsilcileri eylemcilerin dağıtılmaması halinde saat 17.00'den sonra topluluğun çok kalabalıklaşabileceğini bildiklerini,(92) bir mesleki kuruluş başkanı saat 16.30-17.00 sıralarında İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısını arayarak eylemcilerin dağıtılmaması halinde mesai çıkışı olduğu için saat 17.30'dan sonra topluluğun çok kalabalıklaşabileceği ikazında bulunduğunu (93) ifade etmiştir.

Eylemcilerin uzun süren saatler boyunca neden dağıtılmadığı hususu ayrıca incelenecek olmakla beraber Vali 500 kişilik bir grubun birden bire bu kadar artacağını tahminini yapamadığını (94) söylemiştir.

Sivas Emniyeti olarak saat 19.00'a kadar tamamen bu olaya hakim olduklarını,(95) saat 19.00'a kadar ne personel sıkıntısı ne de başka türlü bir güçlükleri olmadığını (96) söyleyen Emniyet Müdürü de "Olayların bu boyuta gelebileceğini bilse idik elbette gereken tedbiri alırız." ifadesinde bulunmuştur. (97)

B. OLAYLARDA YÖNETİMİN TEDBİR VE TAKTİK HATALARI

1. Eylemcilerin Durdurularak Dağıtılmaması :

Saat 13.30 sıralarında başlayan eylemler çeşitli şekillerde devam etmiş; video kayıtlarına göre saat 20.55 -21.05 arasında Emniyetin olay tutanağına göre 20.25 sıralarında havaya ateş açılması üzerine eylemcilerin kaçarak dağıldığı (98) anlaşılmıştır.

Bu arada geçen yedi buçuk saat boyunca eylemciler dağıtılmamış; Emniyet Müdürü'nün ifadesine göre topluluk saat 13.30'dan 19.00'a kadar tamamen kontrol altında (99) tutulmuştur.

İlk defa Vilâyet'in önüne gelen eylemcilerin açığa vurulan hedeflerinden birinin Vali olduğu eylem boyunca sürekli atılan sloganlardan anlaşılmaktadır.

Sivas'ta görüşülen bazı temsilciler olayda gerçek ve tek hedefin Aziz NESİN olduğunu (87) ifade etmişler; kendisine Aziz NESİN'in Zara Gölünü görmeye gideceği şeklinde gerçekleşmeyen bir bilgi ulaştırılan Vali de (86) Aziz NESİN'in Madımak Otelinde olduğunu öğrenince endişeye kapıldığını (87) beyan etmiştir.

Madımak Otelinin önünden "Sivas Aziz'e mezar olacak" sloganlarıyla geçen eylemcilerin Prof. Cevat GERAY (88) ve Emniyet Müdürü'nün (89) ifadesine göre Otel'e bakmadan, ilgilenmeden oradan geçtikleri anlaşılmakta ve bu durum hedefin otelin binası olmadığını göstermektedir.

Saat 16.00'dan itibaren küçük gruplar halinde toplanan, Prof. GERAY'ın ifadesine göre başlangıçta 200-300 kişi olan grup burada atılan sloganlarla beraber kalabalıklaşmaya başlamıştır. (89)

Bazı ifadelerden otel önünde sloganlar atarak bekleyen sınırlı sayıdaki topluluğun Aziz NESİN'in otelde kaldığının anlaşılması üzerine kalabalıklaştığı ve giderek büyüdüğü anlaşılmaktadır. (90)

Eylem boyunca "Aziz NESİN" aleyhinde sürekli slogan atılması; ayrıca, yangının ilerlemesinden sonra Aziz NESİN'in kurtarılarak kaçırılmasının ardından eylemcilerin otelin önünden dağılıp sloganlarla Vilâyete yönelmesi, eylemcileri yönlendirdiklerine inanılan provokatörlerin gerçek niyetleri farklı olsa da, eylemcilerin fiili hedeflerinden birinin Aziz NESİN'in şahsı olduğunu göstermektedir.

Nitekim, Vali binanın yanmasıyla ve Aziz NESİN'in oradan çıkarılmasıyla topluluğun Vilâyete yöneldiğini ifade etmektedir. (91) Bu durum Aziz NESİN'in otelden daha erken kaçırılmış olması yada Zara Gölünü görmeye gitmiş olması halinde olayların bilinen şekilde sonuçlanamayabileceğini göstermektedir.

Daha önce irdelenen ifadelerde de geçtiği gibi topluluğun dağıtılmamasının büyük tehlikelere yol açabileceği endişesi sık sık dile getirilmiştir.

Tugay Komutanı, Vali ile üç defa makamında görüştüğünü "Neden müdahale edip dağıtmıyoruz. Ele başlarını almıyoruz. Neden bekliyoruz." şeklinde sordüğünü, (100) Vali'nin de her defasında kendisine eylemcilerin şimdilik kontrolleri altında olduğunu, konuyu değerlendirdiklerini, Emniyet Müdürüyle temasta olduklarını, böyle bir teşebbüse girmeleri halinde topluluğun kontrolden çıkacağını ve daha taşkın olaylar olacağını söylediğini (101) ifade etmiştir.

Vali ise, mezhep çatışması çıkması ihtimali üzerinde durduğunu (102) Kültür Merkezi'nde oluşacak bir çatışmanın otomatik olarak şehirde mezhep çatışması meydana getireceğini, (103) Kültür Merkezi'nde meydana gelecek çatışmada birkaç kişinin ölmesinin bile kentin birbirine girmesi için yeterli olacağını, (104) eylemci gurubun kontrol altında tutulması ve özellikle dağıtılmaması için özen gösterdiklerini (105) ifade etmiştir.

Öte yandan bir basın temsilcisi gazetesinin yazı işleri müdürünün de bulunduğu bir bürodan Emniyet Müdürü'nün telefonla Vali'yi arayarak durumun vahim olduğunu söylediğini ve topluluğun dağıtılması için yetki istediğini; Vali'nin "hayır bekleyeceksiniz" dediğini (106) beyan etmiştir.

Ancak, Emniyet Müdürü, Vali'nin kendisine engel teşkil eden bir konuşma yaptığını zannetmediğini (107) ifade etmiş; öte yandan telsiz konuşmaları incelendiğinde Emniyet Müdürü'nün saat 17.45'ten sonra 2. kanaldan Vali'yi arayarak Madımak Otel'i'nin önündeki kalabalığın gitgide arttığı, Tugaydan takviye kuvvet talep ettiği ve zor kullanmak istediği., Vali'nin de "Zor kullanın" talimatını verdiği anlaşılmıştır. (108)

Ayrıca, irdeleneceği gibi Sivas'ta mezhep çatışmasına yönelik bilinen bir kutuplaşma ve gerilimin var olduğuna dair hiçbir istihbari bilgi gelmediği görülmüş; olayların meydana geldiği esnada bile mezhep çatışması olduğu yolunda bir delil ve emare olmadığı gibi, aksine olaylar esnasında bu boyutun oluşmadığı yönünde beyanatlar olmuştur. (109)

Emniyet Müdürü'nün yangın çıkmadan önce topluluğun dağıtılması için tazyikli su sıkma niyetiyle itfaiye istemiş olması (110) topluluğun özellikle dağıtılmadığı görüşüyle çelişmektedir.

Emniyet Müdürü "saat 19.00'a kadar hiçbir güçlüğüümüz yoktu" dediğine göre bu zamana kadar Tugay Komutanının Vali'den talep ettiğini söylediği gibi, zor kullanarak ve eylemcilerin elebaşlarını gö-zaltına alarak eylemcilerin dağıtılması imkan dahilindedir.

Ayrıca, sis bombası yada göz yaşartıcı bomba kullanılmak sure-tiyle eylemcilerin dağıtılmasının da mümkün olacağı açıktır. Bu husus bütün ilgililere ısrarla sorulmuş, net bir cevap alınamamış; Vali, göz yaşartıcı bombanın var olduğunu, bomba kullanılmasıyla ilgili emir verilmediğini, emniyetin elindeki bombanın hangi türde olduğunu bilmediğini, bu bombanın açık mekanlarda etkili olmayacağı söylen-diği gerekçesiyle bu konuda emir verilmediğini söylemiştir. (111)

Öte yandan Emniyet Müdürü'nün son anda düşündüğü gibi, eylemcilerin tazyikli su sıkma suretiyle dağıtılması da mümkün ol-duğundan, yangından kısa bir süre önce itfaiye istenmiş, ancak ayrıca ayrıntılı olarak irdeleneceği gibi itfaiyenin getirilmesinde de başarılı olunamamıştır.

Komşu ilçe ve illerden ve Ankara'dan talep edilen ,yardımların ulaşmasının beklendiği sırada eylemcilerin dağıtılması yönünde hiç-bir çabanın son ana kadar gösterilmediği, bütün çabaların topluluğun bir arada tutulması için harcandığı; bunun da bir mezhep çatışması çıkabileceği şeklindeki hatalı bir değerlendirmeden ileri geldiği anlaşıl-maktadır.

Ancak, Otel yandıktan ve Aziz NESİN kaçırıldıktan sonra taşkın-lıklarının zirvesinde olan eylemcilerin en kalabalık oldukları sırada Vilâyet önüne yönelmeleri üzerine Vilâyette Vali'nin yanında bulunan Alay Komutanının Alayda tuttuğu yedek time telsizle talimat vermesi ve söz konusu timin 3 dakika içerisinde .havaya ateş ederek Vilayetin önüne gelmesi; bunun üzerine topluluğun kaçışmaya başlayarak kısa sürede dağılması (112) eylemcileri dağıtmanın zor olmadığını, gös-termektedir. Bilahare meydana gelen gelişmelere bakıldığında da ey-lemcilerin olayın başlarında dağıtılması halinde daha büyük olayların çıkacağı ve kontrol edilemeyeceği şeklindeki savunmasının yersiz olduğu anlaşılmaktadır.

2. Otel'deki Misafirler ve Misafirlerin Tahliye Edilmemesi :

Eylemcilerin otelde kalanlar hakkında ne kadar bilgiye sahip oldukları ve Otel'deki misafirlerin uzun süre boyunca neden tahliye edilmedikleri dikkatle tahlil edilmesi gereken hususlardır.

Prof. Cevat GERAY, Aziz NESİN ve diğer arkadaşlarıyla Zara İlçesine gitmeyi planladıklarını, bunun bir güvenlik konusu olduğu için saat 11.30'da bilgi vermek ve Aziz NESİN'e araba sağlanmasını temin etmek amacıyla Vilâyete gittiğini, fakat araba sağlanmasında başarılı olunamadığını (113) söylemiştir.

Ancak, Vali, kendisi Tugayda iken, yemek esnasında kendisine Aziz NESİN'in Zara Gölü'nü görmek için oraya gitmek istediğinin söylenildiğini, kendisinin de "gitsin, koruyun" dediğini, (114) Aziz NESİN'in Zara'da olduğunu bildiği için Zara Emniyet Amiri ve Kaymakamlığına talimat verdirerek "Aziz NESİN'in orada korunmasını, kente gelmemesini" istediğini, fakat daha sonradan Aziz NESİN'in "yorgunum" diyerek otele çıktığını öğrendiğini (115) beyan etmiştir.

Aziz NESİN'in yanında 50 kişinin Otel'de kalan misafirler olduğu, diğer kişilerin de olayların başlaması üzerine otele toplanan bazı gençler olduğu anlaşılmıştır. (116)

Otel'in eylemciler tarafından taşlanmaya başlaması ile birlikte içerdeki misafirlerin dışarıya bakan odalardan çekilip merdiven boşluğunda bekledikleri, (117) misafirlerin pencereden bakmalarının tahrik olması endişesiyle engellendiği (118) ifadelerden anlaşılmaktadır.

Bu değerlendirmenin yanında, otelden kurtululardan biri olan Arif SAĞ'ın "Eylemcilerin otelde ne kadar kişinin kaldığını bilip bilmediği konusunda kesin bir izlenime sahip olmadığı" şeklindeki ifadesi; (119) ayrıca, Asayiş Şube Müdürünün "Otel'de o kadar insan olduğunu bilmediğini" (120) söylemesi dikkate alındığında Aziz NESİN'i hedef alan eylemcilerin oteldeki diğer misafirlerin kaç kişi olduklarından haberdar olup olmadıkları sorusu gündeme gelmektedir.

Bununla beraber Vali ve diğer ilgililerin otelde kalan misafir ve sanatçılardan haberdar olduğu (121) anlaşılmaktadır.

Vali, otelin sahibinin henüz otel sarılmaya başlamadan önce Vali Yardımcısına gelerek eylemcilerin ileride otelindeki konuklara yönelik bir saldırıda bulunabileceği, otelintahrip olabileceği düşüncesiyle otelin tahliyesini talep ettiği; bu durum kendisine iletilince uygun bulunduğunu, derhal 2 otobüs ve bir görevli gönderilmesini, sanatçılın otobüslere binerek Yozgat istikametine gönderilmelerini istediğini, oteldeki konuk ve sanatçılara Turizm Müdür Yardımcısı vasıtasıyla bu bilginin tebliğ edildiğini, oteldekilerin de toplanarak "Bunu kendi aramızda konuşalım" dediklerini ; Müdür Yardımcısının "Siz Sivas'ı bilmezsiniz, burada olaylar birden bire patlak verir, büyür. Bunu kendi aranızda fazla tartışmayın, burayı hemen terk edin. Biz de size yardımcı olalım." dediğini, bunun üzerine, "Biz bunu aramızda konuşalım, Vali'ye kararımızı iletacağız." dediklerini , ancak toplantının uzun sürdüğünü ve kendisine bir kararın ulaşmadığını (122) ifade etmiştir.

Turizm Müdürü "Aziz NESİN dün o saçmalıkları yapmasaydı bu gün bunlar olmazdı" diyerek önerisini iletmişti.

Prof. Cevat GERAY saat 16.00 sıralarında bir kişinin turizm tesisinin mahvolacağı iddiasıyla otelden çıkmalarını istediğini, otobüsten bahsedilmediğini, toplantı yapan arkadaşları fikrini sorduklarında güvenlik önlemleri alınması halinde çıkmalarının en doğru olacağını söylediğini, kendisinin saat 17.00'ye doğru Vali'ye telefonla ulaştığını; otelden çıkmak istediklerini bunun için güvenliklerinin sağlanmasını istediğini; ancak Vali'nin kendisine "gerekli takviye gelmedikçe çıkmamızı tavsiye etmem. Çünkü, güvenliğinizi sağlayamam." "takviye bekliyoruz, sabırlı olun kurtaracağız." (123) dediğini kendilerine tahliye edilmeleri yönünde bir talep gelmediğini (124) beyan etmiştir.

Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı, Otel önünde eylemcilerin küçük guruplar halinde toplanmaya başladığı sırada otelden çıkıp, slogan atanların arasından geçerek Vali'ye ulaştığını, telefonla kendilerine ulaşamadıklarını, can güvenliklerinin tehlikede olduğunu iletildiğini ve otele döndüğünü, taş atılmaya başlanması üzerine toplantıyı yarıda kesip koridora taşındıklarını, bu arada görevini bilmedikleri bir kişinin ısrarla kendilerine "sizi buradan çıkaralım" dediğini, otobüs gönderilmediğini, öyle bir durum olması halinde çıkmalarının mümkün olabileceğini (125) beyan etmiştir.

Arif SAĞ ise tanımadıkları, bir kişinin kendilerine “sizi otobüslerle götürelim” dediğini, (126) bu kişiye güvenemediklerini, çünkü resmi bir tebliğin kendilerine gelmediğini; Valilikten, “arkadaşlar yukarıda toplansınlar, bir arada olsunlar biz kurtaracağız, yardım bekliyoruz” şeklinde bir bilgi geldiğini (127) ifade etmiştir.

Vali, Otel’e yönelik o anda hiçbir emare olmadığı için zorla tahliye karar vermediklerini (128) saat 16.00’da otelin sarılmasından sonra artık misafirleri otelden boşaltma imkanını da kaybettiklerini, (129) oteldeki görevliler çıkartılırken diğer sanatçı ve edebiyatçıları da çıkarmayı göze alamadıklarını, toplumun her çıkan insanı parçalayacak kadar çığırından çıktığını, dolayısıyla misafirleri otelde muhafaza ederek topluluğu gelecek yeni güçlerle birlikte dağıtmayı hedeflediklerini (130) söylemiştir.

Yukarıdaki ifadeler karşılaştırıldığında ortaya çıkan çelişkiler bir tarafa bırakılarak, Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı’nın otel kapısından çıkıp Vali ile görüşerek geri dönebilmesi, Dernek Başkan Yardımcısının, tansiyonun zirvede olduğu, alevlerin oteli sardığı sırada otelin ön kapısından çıkarak kurtulabilmesi (131) dikkate alındığında oteldekilerin bu yolla tahliyesinin imkansız olmadığı görülmektedir.

Öte yandan tahliye karar verilmesi halinde de ne yapacağı konusunda emir alan mevcut askerle bunun gerçekleştirilmesinin mümkün olduğu ortadadır.

Otelde kalan kişilerin linç edilme yada yangın çıkma ihtimali karşısında nasıl tahliye edilebilecekleri yönünde saatler boyunca hiçbir fikir sarf edilmediği; sadece dışardan gelecek kuvvetle kalabalık dağıtılarak otelin tahliyesinin beklendiği anlaşılmaktadır.

Ayrıca, yangın başladıktan sonra otelde güvenlik görevlisi olarak tek başına kalan bir komiserin kişisel çabaları sonucu otelin 2. katından yan tarafta bir partiye ait olan binaya geçiş olduğu öğrenilmiş ve son dakikada 31 kişi bu yolla kurtarılmıştır. (132)

Misafirlerin otelin ön kapısından çıkarılışı söylenildiği gibi çok büyük risk taşısa bile misafirlerin tamamının 31 kişinin kurtarıldığı yoldan kurtarılabilmesi; hatta bitişikteki parti binasının tam üstündeki dairenin balkonundan da tahliye edilebilecekleri Komisyonumuzca tespit edilmiştir.

Pir Sultan Abdal Derneği Başkanı 109 no. lu odanın bitişiğinde sadece yukarıyı gören 15-20 metre karelik bir alan bulunduğunu, buradan bitişikteki bir partiye ait binaya geçilebilmesinin mümkün olduğunu; ayrıca bunun tam üstündeki dairenin balkonundan da kurtulmanın mümkün olduğunu, bu durumu içerde görevli komişere iletterek Emniyete bildirmesini söylediğini, bunun anonsunun yapıldığını, ancak, Emniyetçe yerine getirilmediğini (133) beyan etmiştir.

3. İtfaiyenin Durumu ve Yangının Önlenememesi :

Vali, Emniyet'ten gelen öneri çerçevesinde eylemciler üzerine su sıkılmak niyetiyle tahminen saat 18.00 - 18.15 sıralarında itfaiye istediklerini, polis in itfaiyenin hareket etmediğini bildirmesi üzerine Belediye Başkanını arayarak itfaiyeye emir vermesini talep ettiğini, Başkanın da kendisine bu gürubun dükkan ve işyerlerinde yangın çıkarabileceğini, suyun şu anda kullanılması halinde yangın ihtimaline karşı tedbirsiz kalınacağını ifade ettiğini ve kesin bir cevap vermediğini beyan etmiştir. (134)

Belediye Başkanı ise "itfaiye araçlarının topluluğu su sıkarak dağıtmasının istendiğini, önce kendisinin bundan haberdar olmadığını, Vali'nin bilahare kendisine telefon ettiğini ve kendisinin 'mutlaka müdahale edilsin' dediğini ifade etmiştir. (135)

Olay tutanağına göre toplulukta yakma isteği belirmesi üzerine Emniyet tarafından saat 19.20 sıralarında itfaiye tekrar istenmiş, verilen emir üzerine itfaiye meydana Atatürk Caddesi'ne giriş yapmış, ancak ilerlemesi topluluk tarafından durdurulmuştur. (136) Ancak, telsiz kayıtları incelendiğinde bir çelişki ortaya çıkmakta ve topluluğa tazyikli su sıkılmak için itfaiyenin saat 18.15'te değil, saat 19.20'den sonra istendiği, görülmektedir. (137)

Olay tutanağına göre saat 19.50 civarında yangının başlaması üzerine tekrar itfaiye istenmiş, (138) Vali'ye göre itfaiyenin hareket etmediği kendisine anons edilmiş; kendisi de Belediye Başkanını arayarak araçların yakıldığını, yangının önlenmek zorunda olduğunu söylemiştir. (139) Vali, Belediye Başkanının kendisine topluluğun itfaiyeyi engelleyerek otelin önüne ulaşmasını engellediğini bildirmesi üzerine bu defa polisi arayarak itfaiyenin olay yerine ulaşması için zor kullanmaları talimatını verdiğini (140) beyan etmiştir.

Belediye Başkanı yangın çıktığı haberi gelmesi üzerine tekrar ne pahasına olursa olsun müdahale edilmesi ve olay mahalline ulaşabilmek için mümkün olan bütün yolların kullanılması talimatını verdiğini ifade etmiştir. (141)

Saat 19.50'de istenilen itfaiye bu defa dört yoldan Atatürk Caddesi'ne giriş yapmış, bu arada topluluk tarafından itfaiye yeniden engellenmiş polis tarafından yanan arabanın benzin deposunun patlayacağı, otel içinde polis ve vatandaşların kaldığı söylenerek otel önü Atatürk Caddesi üzerine kadar geri çektirilmiş ve yangına müdahale olay tespit tutanağına göre saat 20.05'te gerçekleşebilmiştir. (142)

Yangın henüz başlamadan önce Belediyeye ait itfaiye araçlarının olay mahalline yakın bir mevkide hazır beklediği video görüntülerinden ve belgelerden anlaşılmaktadır. (143)

İtfaiye araçlarının olaya müdahalesinin eylemciler tarafından engellendiği, itfaiye araçlarının önüne yatanların olduğu, görevlilere saldırıldığı ve bir aracın kapısının kırıldığı şeklinde ifadelerle karşılaşılmıştır. (144) Engellemeler sebebiyle kalabalığın güvenlik görevlilerince yarılarak itfaiyenin anında yangına müdahalesi sağlanamamıştır.

Vali, Tugay'dan en çok itfaiyenin otel önüne getirilmesini beklediğini, ancak bunun sağlanamadığını beyan etmiş, (145) Emniyet Müdürü de yangın başladıktan sonra itfaiyenin gelişindeki eylemcilerin engellemesinden kaynaklanan 12 dakikalık gecikme meydana geldiğini söylemiştir. (146)

Sivas'ta Belediyeden başka bazı kamu kurum ve kuruluşlarının da itfaiyeye sahip olduğu (147) bilinmektedir.

Otel önünde başlayan yangın için olay öncesinden düşünülerek herhangi bir tedbir alınmamış, bir merdivenli araç, su sıkmak için 2 araç ve birkaç tane su tankeri olan Belediye İtfaiyesi dışındaki itfaiyelere talimat verilmemiş; otele atılan alevli paçavraları içerde biriktirdikleri su kovalarında söndüren misafirlerin çabaları (148) otel önündeki otoların alev alması ile artık sonuçsuz kalmıştır.

Belediye İtfaiyesine ait yangın merdiveninden yararlanılarak Aziz NESİN'in kaçırılışının ardından, topluluk otel önünden ayrılarak Vila-

yete yönelmiş, bu fırsattan yararlanılarak otel itfaiye erleri ve güvenlik güçleri tarafından boşaltılmaya başlanmış (149) daha sonra hastaneye kaldırılanların büyük bir kısmının zehirli dumandan boğularak ölmüş olduğu görülmüştür.

4. "Ozanlar Anıtı"nın Kaldırılışı :

Pir Sultan Abdal Heykeli olarak algılanan ozanlar anıtının kaldırılması yönünde toplu halde slogan atan eylemciler (150) daha önce de Kültür Merkezi'nden dönerken heykele saldırarak yıkma teşebbüsünde bulunmuştur. (151)

Atılan sloganlar üzerine heykelin kaldırılması teklifi kendisine ulaştırılan Vali önce heykeli Kültür Bakanlığının diktiği gerekçesiyle bu teklife olumsuz karşılık vermiş, (152) ancak heykelin kaldırılması halinde eylemcilerin ikna olacağı ve otel çevresindeki ablukanın kalkacağı düşüncesinin kendisine iletilmesi üzerine, heykelin Belediyenin bir deposuna kaldırılması talimatını verdiğini (153) ifade etmişti.

Telsiz konuşmalarından, Emniyet Müdürü'ne heykelin Belediyenin bir keçesiyle sökülerek depoya kaldırılmak üzere bir kamyonu yüklendiğinin söylendiği, Emniyet Müdürü'nün de heykeli gören kalabalığın heykelin peşine takılarak dağılabileceği mülahazasıyla, heykelin halkın ortasından görünerek geçirileceği ve Belediye Garajına götürüleceği, heykelin Vilâyet'in önüne doğru getirilmesi talimatını verdiği (154) anlaşılmaktadır.

Bununla beraber heykelin getirilişi tahmin edilen sonucu vermemiş; heykel bazı eylemciler tarafından kamyonundan indirilerek Vilâyet'in önünden Otel önüne doğru sürüklenmiş, yakılmış, bu arada oluşan yoğun hareket ve dalganın etkisiyle polis eylemcilerle otel arasında oluşturduğu zincir kopmuş; bunun üzerine otele doğru geri adım atan polis tekrar barikat kurmuştur. (155)

Görüldüğü üzere heykelin getirilişinin ardından daha önce eylemcilerle otel arasındaki geniş boşluk da bu ölçüde doldurulmuş; bundan sonra alınabilecek tedbirleri daha fazla zorlaştıracak bir durum ortaya çıkmıştır.

5. Olaylardan Önce Alınan Tedbirlerin Yetersizliği :

Emniyet Müdürü olaydan önce böyle olaylar olabileceği yönünde Milli İstihbarat Teşkilatından kendilerine herhangi bir bilgi gelmediğini, kendilerinin 30.6.1993 akşamı bütün Şube Müdürleriyle toplanarak bazı tedbirler aldıklarını, ellerine ulaşan bir bildiriye değerlendirdiklerini, Pir Sultan Abdal Şenlikleri dolayısıyla daha dikkatli tedbirler alındığını, ayrıca cuma günü camilerin içerisinde ve civarında ekipler görevlendirdiklerini (156) beyan etmiştir.

Vali'nin ifadesinden 100 kişilik komando bölüğü ve özel hareket timinin Divriği, Zara ve İmranlı yöresindeki PKK ile ilgili bir operasyonda görevli olduğu (157) anlaşılmaktadır.

Bu durumda olay günü Vali'nin raporuna göre çevre il ve ilçelerden ve Tugay Komutanlığından gelen yardım dışında Emniyet Müdürlüğünde 150, İl Jandarma Komutanlığında da 55 kişilik kuvvet olduğu (158) görülmektedir.

Şu halde İlde düzenlenen Pir Sultan Abdal Şenlikleri'nin hassas olduğu bilinmesine ve Aziz NESİN'in gelişinin belirli bir gerginliği tımandırıldığına anlaşılmasına rağmen, Sivas'ın geçmişteki tecrübeleri, ayrıca önemli miktarda bir kolluk kuvvetinin bir operasyonda olduğu da dikkate alınarak şenlikler başlamadan önce kuvvet takviyesinin istenmemiş olması olaylardan önce alınan tedbirlerin yetersiz olduğu sonucunu doğurmaktadır.

6. Alınan Tedbirlerin ve Kuvvetlerin Koordinasyonunun

İyi Yapılamaması :

Olayların başlaması üzerine Tugay Komutanlığından yardım isteyen Vali aynı şekilde komşu il ve ilçelerden de yardım istemiş ve olayların gelişimi içerisinde bu yardımlar ulaşmaya başlamıştır.

Vali, polis ve askerin görev alacağı yerlerin takdirinin Tugay Komutanı tarafından yapıldığını, (159) Tugay Komutanı da polis ve jandarmanın yeterli olmadığı gerekçesi kendisine ulaştığı zaman "Hükümet Meydanı'nı ben emniyete alırım" dediğini, Kültür Merkezi'ne kuvvet gönderildiğini (160) ifade etmiştir.

Vali'nin beyanına göre Tugay Komutanlığından acemi askerlerin sevkini ancak saat 19.45'te gerçekleştirdiği, (161) ancak olay yerine gelen askerin otel önünde toplanan kalabalığın arka kısmında ne yapılacağını bilmeden beklediği, yangın çıkıncaya kadar bu durumun devam ettiği video kayıtlarından anlaşılmaktadır.

Tugay Komutanı, Komisyonumuz üyelerinden birinin "Polis müdahale emrini almadığı için asker de nereye, ne müdahale yapılacağını kararlaştıramadı" şeklindeki değerlendirmeye katılmış ve kendisinin Vali'ye birkaç defa neden eylemcilere müdahale etmediklerini sorduğunu (162) beyan etmiştir.

Emniyet Müdürü olaylar geliştikçe pratik çözümler bulmaya çalıştıklarını, (163) çok hızlı gelişen olayların kendilerine bir değerlendirme ve düşünme fırsatı vermediğini, (164) buradaki organizasyonun Vali tarafından yapılması gerektiğini (165) ifade etmiştir.

Görüldüğü gibi olayların ne şekilde gelişebileceği, mevcut ve gelmekte olan kuvvetlerin nasıl görevlendirilmesi gerektiği, tedbirlerin ne şekilde alınması icap ettiği yönünde bir koordinasyon yapılmamış; olaylar boyunca polis, eylemcileri zincir ve barikat oluşturarak bir arada tutmaya çalışmış; asker, Hükümet Meydanı ve Kültür Merkezi önünde görev almış; yangının hemen öncesinde otel önündeki kalabalığın arka tarafına gelen acemi erler de nasıl bir müdahalede bulacakları yönünde bir emir almamışlardır.

C. OLAYLARIN TAHLİLİ :

I. Eylemcilerin Sosyal Kültürel Durumu :

Sivas olayları esnasında çekilen video kasetleri izlendiğinde (166) eylemleri ilk başlatan gurubun tamamına yakınının gençler ve çocuklar olduğu, zaman geçtikçe topluluk içerisinde sakallı tiplerin belirmeye başladığı, otel önünde biriken ve kalabalıklaşan grup içerisinde ileri yaşlardaki kişilerin artış gösterdiği, ancak devamlı slogan atan aktif eylem halindeki gurubun büyük çoğunluğunun yine gençler olduğu görülmektedir. Video kasetlerindeki görüntüler, bazı ifadelerde Paşa Camiinden harekete geçen gurubun 10-20 yaşlarında gençler ve çocuklardan oluştuğu şeklindeki beyanları desteklemektedir. (167)

Öğrenci yurtları kapalı olduğu halde bazı öğrencilerin olaydan önce otobüslerle getirilip olaya iştiraklerinin sağlandığı şeklinde iddialarla karşılaşmış; konu araştırılmış; Sivas'ta okullar kapalı olduğu için yurtların boş olduğu; ancak 27 üniversite öğrencisinin sınavları dolayısıyla yurtlarda kaldığının Milli Eğitim Bakanlığınca yapılan denetim ile tespit edildiği; Sivas'ta incelemeler yapıldığı zamana kadar, gözlem altına alınanlar arasında bu yurtlarda kalanların da var olup olmadığına dair bir bilginin gelmediği (168) anlaşılmıştır.

Öte yandan konu Vali'ye de sorulmuş; Vali, Belediyenin işlettiği. Çermik Kaplıcasına birkaç otobüsle bir gurubun gelip burada gizlendiği ve olayları onların başlattığı yolunda bir söylentinin kendisine ulaştığını; bu konuda MİT ve diğer istihbarat birimlerine görev verdiğini; ancak bu söylentiye teyit edecek bir bilginin kendisine ulaşmadığını ifade etmiştir.

2. Olay Öncesinde Dağılan Bildiriler :

Olaydan iki gün önce 30.7.1993 Çarşamba günü dağıtılan "Müslüman Kamuoyuna" başlıklı, "Müslümanlar" imzalı, başlığı ve imzası el yazısıyla, metni daktiloyle yazılmış olan tek sahifelik bildiri Aziz NESİN' in Selman RÜŞTİ' nin figüranlığına soyunduğu, Peygambere ve Kuran'a dil uzattığı; Selman RÜŞTİ Müslümanların az olduğu bir ülkede sokağa çıkamazken Aziz NESİN' in Vali tarafından davet edildiği şeklinde gün belirtilmemekle beraber bir eylem yapılması gerektiği belirtilmektedir. (169)

Öte yandan 1.7.1993 Perşembe günü matbaada basıldığı anlaşılan aynı mahiyette bir bildiri daha dağıtılmış; (170) her iki bildiri üslup ve kullanılan ifadeler açısından karşılaştırıldıklarında cümlelerin çoğunun aynı olduğu görülmüş; bildirilerin aynı kişi tarafından yazılmış oldukları kanaati hasıl olmuştur.

Vali, sağ kanatta seyrek, sol kanatta sık olmak üzere bu tür bildirilerin belli günlerde sürekli dağıtıldığını; bir gün önce asayiş saatinde Emniyet Müdürü tarafından bu bildirilerin kendisine ulaştırıldığını, MİT'ten kendisine hiçbir bilginin gelmediğini (171) ifade etmiştir.

Emniyet Müdürü de Çarşamba günü dağıtılan bildiriden haberleri olduğunu, bir kaç esnafın kapısının altına atıldığını, Perşembe günü

dağıtılan bildiriden haberleri olmadığını, bu mahiyette bildirilerin sağdan ve soldan zaman zaman dağıtıldığını; burada söz konusu olan bildirilerin menşei hakkında istihbarat birimlerinden bir bilgi gelmediğini, kendi istihbaratlarının da bunu tespit edemediğini (172) beyan etmiştir.

Milli İstihbarat Bölge Müdür Yardımcısı, olayla ilgili olabilecek bütün dernek yada şahıslara yakın çevreleri talimatlandırarak bahsi geçen bildiriye kimlerin dağıttığını, olayı kimlerin başlattığını araştırdıklarını ancak tatmin edici bir cevap alamadıklarını söylemiştir.

Sivas'ta yapılan incelemeler sırasında bazı kişilerin her iki bildiriden de haberdar olduklarını söylemelerine rağmen (174) Emniyet ; Müdürünün yalnızca Çarşamba günü dağıtılan bildiriden haberdar olduklarını söylemesi; Cumhuriyet Başsavcısının da olaydan bir gün önce dağıtılan bildiriden 3-5 tane ele geçtiğini, iki gün önce, yani Çarşamba günü dağıtılan bildirinin Bosna - Hersek' teki olayları protesto için kaleme alındığını söylemesi (175) büyük bir istihbarat eksikliğinin var olduğunu göstermesinin yanında alınan istihbaratın ilgili birimlere ulaştırılmasında çok büyük ihmaller olduğunu da açığa çıkarmaktadır.

3. Atatürk Büstü :

Atatürk Büstünün yerinden söküldüğü veya düşürüldüğü görülmüşse de bunun nasıl, ne zaman ve ne şekilde yapıldığı hususunda Komisyonca sağlıklı bilgi elde edilememiştir.

SONUÇ

Komisyonumuz ayrıntıları yukarıda verilen araştırma ve incelemeler sonucunda;

1. Sivas'ın sosyal yapısının hassas olduğu,

2. Aziz NESİN' in Sivas'a gelişinin duyurulmasıyla beraber bu kişinin kamuoyu tarafından bilinen fikirlerinin Sivas'ta olaydan bir hafta öncesinden başlayarak basın tarafından işlenmesinin belirli bir gerginliği tırmandırdığı,

3. Pir Sultan Abdal Etkinlikleri dışında, amacı aşan bazı faaliyetlerin tansiyonun yükselmesine sebep olduğu,

4. Vali aleyhinde oluşturulan kamuoyunun etkisiyle tepkilerin Vali'ye de yönlendirildiği,

5. Kısa süre içerisinde oluşan mevcut gerilimli atmosferin olay öncesi dağıtılan bildirilerle körüklendiği,

6. Olayın vukuu esnasında topluluğun mevcut gerginlikten yararlanmak isteyen provokatörler tarafından kışkırtılarak yönlendirildiği,

7. Protesto şeklinde başlayan olayların topluluk dağıtılarak engellenmemesi üzerine zamanla eylemcilerin olaya iyice konsantre olduğu, mesai çıkışı sonrasında topluluğun büyümesi üzerine kontrolden çıktığı,

Tespitini yapmıştır.

Komisyonumuz ayrıca;

1. Olayların öncesinde, başlangıcında, gelişmesinde ve müessif bir şekilde sonuçlanmasında İl'deki yöneticilerin basiretsizliği, kararsızlığı ve aczinin bulunduğu,

2. İl yönetimindeki idarecilerin olayın mezhep çatışması neticesini vereceği şeklinde hatalı bir değerlendirme yaparak, yeterli güç olduğu halde uzun süre eylemcileri durdurarak dağıtmadığını; eylemcileri bir arada tutmaya özen göstererek eyleme iyice şartlanmalarına yol açtığını,

3. Mesai çıkışından sonra topluluğun iyice kalabalıklaşacağı tahmin edilerek önceden tedbir alınmadığını,

4. Olay boyunca Aziz NESİN' in hedef seçildiğinin bilinmesi ve daha sonra Aziz NESİN' in Madımak Otelinde kaldığının eylemciler tarafından anlaşılmasına rağmen Aziz NESİN ve Madımak Otelinde bulunan misafirler için tedbir alınmadığını ve buradaki misafirlerin çok değişik yollarla tahliyesi mümkünken bunun gerçekleştirilemediğini,

5. Otel önünde yangın çıkarılabileceğine dair bazı belirtiler oluşmasına rağmen bu konuda daha önceden tedbir alınmadığı ve diğer kamu kuruluşlarına ait itfaiyelerin devreye sokulmadığını,

6. Yanlış bir değerlendirmeye topluluğu teskin edeceği düşünülerek "Ozanlar anıtının" sökülmesi ve topluluğun göreceği yöne getirilmesinin eylemcilerin daha fazla taşkınlaşmasına ve otel önündeki barikat yarılarak otel önünün iyice daralmasına yol açtığını; böylece alınabilecek tedbirlerin tamamen zorlaştığını,

7. Aylar öncesinde önemli miktarda güvenlik gücünün Sivas dışında bir operasyonda bulunması sebebiyle tedbir alınarak kuvvet takviyesinde bulunulması gerektiği halde bunun yapılmadığını,

8. Ayların başlamasından sonra mevcut kuvvetlerle çevre il ve ilçelerden gelen kuvvetlerin koordinasyonunun ve alınabilecek tedbirlerin organizasyon ve yönetiminin iyi yapılmadığını, olaylar boyunca tamamen öngörüsüz hareket edildiğini,

9. Kongre binası önündeki Atatürk Büstünün düşürüldüğü veya söküldüğü tespit edilmişse de bunun nasıl, ne zaman ve ne şekilde düşürüldüğü veya söküldüğü hususunda sağlıklı bilgi elde edilemediğini,

10. Olayların ardından Savcılık ve Emniyetin kapsamlı ve etkin bir soruşturmaya geçtiğini, olayları geliştirip tahrik eden gurup ve kişilerin Savcılıkça önemli ölçüde tespit edilip haklarında kanuni takibata başlandığını; halen 192 kişi hakkında dava açıldığını, 110 kişinin tutuklu, 2 kişinin gıyabi tutuklu olduğunu; 5 kişinin aranmakta olduğunu ve teşhislerin devam ettiğini,

11. Sivas halkının Devletimizin yanında ve destekleyicisi olduğunu, tahrik ve provokasyonlarla çıkan olayların önlenememesinin Sivas'taki yöneticilerin hatası ve tedbirsizliğinden kaynaklandığını; ayrıca istihbaratın yetersiz olduğunu, istihbarat birimleriyle yönetim arasındaki ilişkilerin yeniden düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerektiğini,

Tespit etmiştir.

Komisyonumuz yaptığı temaslar ve incelemeler sonucunda Sivas'ta meydana gelen ve milletimizi derin üzüntüye boğan bu insanlık dışı olaydan inancı ne olursa olsun Sivas'ta yaşayan insanlarımızın büyük üzüntü duyduklarını ve Sivas'taki sağduyu sahibi insanlarımızı-

zın bu olayın dışında olduklarını; olayı bir mezhep çatışması olarak gösterme çabalarından vatandaşlarımızın son derece rahatsızlık duyduklarını tespit ve müşahede etmiştir.

Sivas'ta meydana gelen olayların ne başlangıcında ne de sonunda bir mezhep çatışması mevcut olmadığı gibi, olaylar sırasında da böyle bir sosyal gerilim yaşanmamış; ancak olaylardan sonra bazı kişi ve örgütlerin bu olaydan istifade ederek bir mezhep çatışması oluşturmak maksadıyla provokasyonlara giriştikleri, başarılı olamadıkları anlaşılmış; şu anda Sivas'ta hayatın huzur ve sükunet içinde geçtiği görülmüştür.

Olaylara katılanlar arasında küçük bir provokatör grubun var olduğu anlaşılacakla beraber bu grubun örgütsel bağlantılarının bulunup bulunmadığı; varsa ne olduğu hususunda kesin bir delil elde edilememiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası herkesin düşünce ve kanaat hürriyetine sahip olduğunu; kimsenin düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamayacağını garanti eder ve herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu söyler.

Düşünce ve kanaat hürriyetinin de hiçbir kimseye başkalarının fikir ve inançlarına hakaret etme şeklinde kullanılmayacağı açıktır. Komisyonumuz; 37 vatandaşımızın ölümüyle sonuçlanan menfur ve müessif olayın hiçbir haklı gerekçesi olamayacağı inancıyla şiddetin her türüne karşı olduğunu ve bu müessif olayı şiddetle kınadığını ifade eder; işbu raporu Genel Kurula sunulmak üzere ekleriyle beraber

Yüksek Başkanlığa saygıyla arz eder.

Başkan

Osman SEYFİ

Nevşehir Milletvekili

Başkan vekili
Nami ÇAĞAN
İstanbul Milletvekili
(Muhalefet Şerhi Eklidir)

Sözcü
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN
Balıkesir Milletvekili
(Muhalefet Şerhi Eklidir)

Katip
Haydar OYMAK
Amasya Milletvekili
(Karşı Oy Gerekçem Ektedir)

Üye
Mustafa KUL
Erzincan Milletvekili

Üye
İsmail KÖSE
Erzurum Milletvekili

Üye
İsmail Yaşar DEDELEK
Eskişehir Milletvekili

Üye
Bülent AKARCALI
İstanbul Milletvekili

Üye
Münir Doğan ÖLMEZTOPRAK
Malatya Milletvekili

Üye

Kadir BOZKURT
Sinop Milletvekili

Üye

Abdullatif ŞENER
Sivas Milletvekili
(Muhalefet Şerhi Eklidir)

Üye

Fahrettin KURT
Trabzon Milletvekili

Ekler : Konular :

Ek: 1- Sivas Eski Valisi ve Emniyet Eski Genel Müdürüyle Yapılan Görüşmeler.

Ek: 2- Madımak Oteli'nde Kalan Bazı Kişilerle Yapılan Görüşmeler.

Ek: 3- Sivas Valisi Aydın GÜÇLÜ ile Yapılan Görüşmeler.

Ek: 4- Mesleki Kuruluş Başkanlarıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 5- Siyasi Parti Sivas İl Başkanlarıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 6- Mahalli Basın Temsilcileri ve Belediye Başkanıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 7- Sivas Merkez Mahalle Muhtarlarıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 8- Tugay Komutanıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 9 Cumhuriyet Başsavcısıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 10- Sivas Emniyet Eski Müdürüyle Yapılan Görüşmeler.

Ek: 11- Sivas İl Müftüsü ve Asayiş Şube Müdürüyle Yapılan Görüşmeler.

Ek: 12- Sivas Kültür Müdürü, Milli Eğitim Müdürü ve Milli İstihbarat Bölge Başkanıyla Yapılan Görüşmeler.

Ek: 13- Pir Sultan Abdal Etkinlikleriyle İlgili Belgeler.

Ek: 14/ A-B- Telsiz Konuşma Çözümleri.

Ek: 15- Emniyet Olay Tutanağı ve Bazı Belgeler.

Ek: 16- İçişleri Bakanlığı Soruşturma Ön Görüş Formu ve İlgili Belgeler.

Ek: 17-Mülkiye Müfettişliği İnceleme ve Soruşturma Raporu.

Ek: 18- Atatürk Büstüyle İlgili Bazı Belgeler ve İlk Gözlem.

Ek: 19/1-2-3- Olayla İlgili Video Görüntüleri.

Ek: 20- Maddi Zarar ve Hasarlarla İlgili Tutanaklar.

DİPNOTLAR

1. Ek: 5, S.6 - 7, 13 -14, Ek: 13
2. Ek: 15, S.15, Ek: 17, S.14
3. Ek: 15, S.16
4. Ek: 17, S.14
5. Ek: 5, S.27 ve 2.7.1993 Tarihli Yerel Gazeteler.
6. Ek: 16, S.14
7. Ek: 12, S.8 - 9
8. Ek: 19/1
9. Ek: 11, S.7
10. Ek: 11, S.7
11. Ek: 5, S.14, Ek: 10, S.6

12. Ek: 15, S.12, Ek: 10, S.5
13. Ek: 15, S.12, Ek: 14/A
14. Ek: 11, S.7
15. Ek: 11, S.8, Ek: 15, S.8
16. Ek: 15, S.8
17. Ek: 14/A
18. Ek: 14/A
19. Ek: 15, S.8
20. Ek: 14/A
21. Ek: 19/2, Ek: 15, S.8
22. Ek: 14/A, Ek: 15, S.8
23. Ek: 15, S.8, Ek: 14/A
24. Ek: 16, S.4, Ek: 6, S.18-19, Ek: 15, S.8
25. Ek: 10, S.11, Ek: 14/A
26. Ek: 10, S.12
27. Ek: 14/A, Ek: 2, S.11-12, E: 16, S.4
28. Ek: 6, S.21, Ek: 15, S.8-9
29. Ek: 14/A, Ek: 1, S.7-8
30. Ek: 14/B, Ek: 15, S.8-9
31. Ek: 17, S.16
32. Ek: 19/2, Ek: 11, S.12, Ek: 15 S.8-9
33. Ek: 15, S.9
34. Ek: 11, S.12, Ek: 15, S.9

35. Ek: 19/1
36. Ek: 10, S.25, Ek: 19/1, Ek: 15, S.10
37. Ek: 19/1, Ek: 11, S.13
38. Ek: 19/2, Ek: 15, S.10
39. Ek: 15, S.10, Ek: 19/2
40. Ek: 1, S.14, Ek: 11, S.15
41. Ek: 1, S.15
42. Ek: 5, S.30, Ek: 2, S.19
43. Ek: 15, S.10
44. Ek: 10, S.20
45. Ek: 20
46. Ek: 4, S.19-21, Ek: 5, S.13
47. Ek: 4, S.8
48. Ek: 1, S.6
49. Ek: 5, S.29
50. Ek: 5, S.6-7
51. Ek: 5, S.13-14
52. Ek: 6, S.14
53. 1-2.7.1993 Tarihli Mahalli Gazeteler.
54. Ek: 6, S.16
55. Ek: 17, S.8
56. Ek: 12, S.8
57. Ek: 2, S.9, Ek: 19/1-2

58. Ek: 15, S.1, 17, Ek: 19/1
59. Ek: 2, S.30
60. Ek: 6, S.11
61. Ek: 5, S.27
62. Ek: 1, S.54
63. Ek: 10, S.22, Ek: 11, S.6
64. Ek: 11, S.7
65. Ek: 11, S.6
66. Ek: 2, S.31
67. Ek: 5, S.14
68. Ek: 10, S.6
69. Ek: 10, S.22
70. Ek: 10, S.6, 22
71. Ek: 5, S.31
72. Ek: 10, S.6
73. Ek: 6, S.12
74. Ek: 5, S.31, Ek: 6, S.14
75. Ek: 6, S.17, Ek: 14/A
76. Ek: 6, S.7
77. Ek: 10, S.12
78. Ek: 11, S.12
79. Ek: 1, S.11
80. Ek: 4, S.13

81. Ek: 1, S.1-2
82. Ek: 4, S.16
83. Ek: 7, S.9-10
84. Ek: 15; S.15
85. Ek: 1, S.42
86. Ek: 10, S.11
87. Ek: 6, S.15
88. Ek: 2, S.10
89. Ek: 2, S.23
90. Ek: 6, S.8
91. Ek: 1, S.14
92. Ek: 6, s.14
93. Ek: 4, S.15
94. Ek: 1, S.16
95. Ek: 10, S.16
96. Ek: 10, S.24
97. Ek: 10, s.16
98. Ek: 19/2, Ek: 1, S.15
99. Ek: 10, S.16, 24
100. Ek: 8, S.5
101. Ek: 8, S.5
102. Ek: 1, S.10
103. Ek: 1, S.16

104. Ek: 1, S.55
105. Ek: 1, S.24
106. Ek: 6, S.15
107. Ek: 10, S.1
108. Ek: 14/A
109. Ek: 5, S.8
110. Ek: 10, S.25, 30
111. Ek: 1, S.28
112. Ek: 1, S.14-15
113. Ek: 2, S.9-10
114. Ek: 1, S.59
115. Ek: 1, S.5-6
116. Ek: 2, S.63
117. Ek: 2, S.39-40
118. Ek: 2, S.17
119. Ek: 2, S.43
120. Ek: 11, S.14
121. Ek: 1, S.6
122. Ek: 1, S.5-6
123. Ek: 2, S.13-15
124. Ek: 2, S.24
125. Ek: 2, S.32-33
126. Ek: 2, S.39

127. Ek: 2, S.44
128. Ek: 1, S.29-30
129. Ek: 1, S.7
130. Ek: 1, S.44
131. Ek: 2, S.59-60
132. Ek: 5, S.30, Ek: 2, S.19
133. Ek: 2, S.34
134. Ek: 1, S.11-12
135. Ek: 6, S.22
136. Ek: 15, S.9-10
137. Ek: 14/B
138. Ek: 15, S.10
139. Ek: 1, S.12
140. Ek: 1, S.12
141. Ek: 6, S.22
142. Ek: 15, S.10
143. Ek: 19/1-2, Ek: 15, S.8-9
144. Ek: 10, S.30, Ek: 6, S.24
145. Ek: 1, S.10, 16
146. Ek: 10, S.30
147. Ek: 6, S.29-30
148. Ek: 2, S.46
149. Ek: 15, S.10, Ek: 1, S.14

150. Ek: 11, S.11-12, Ek: 6, S.28

151. Ek: 11, S.9

152. Ek: 1, S.7

153. Ek: 1, S.8

154. Ek: 14/B

155. Ek: 11, S.11-12, Ek: 1, S.11

156. Ek: 10, S.3

157. Ek: 1, S.9

158. Ek: 16, S.5

159. Ek: 1, S.51

160. Ek: 8, S.3

161. Ek: 1, S.10

162. Ek: 8, S.5

163. Ek: 10, S.9

164. Ek: 10, S.25

165. Ek: 10, S.22

166. Ek: 19/1-2

167. Ek: 4, S.10

168. Ek: 12, S.6

169. Ek: 15, S.15

170. Ek: 15, S.16

171. Ek: 1, S.22

172. Ek: 10, S.1-2

173. Ek: 12, S.15

174. Ek: 4, S.10

175. Ek: 9, S.3

KARŞI OY GEREKÇESİ

Araştırma Komisyonu oldukça yoğun ve titiz bir çalışma yapmıştır. Böylesine önemli konuda düzenlenen raporda ortak görüşe ulaşılamamış olmasında, siyasal kaygılar yanında çalışmaların devam ettiği, henüz hiçbir sonucu belli olmadığı günlerde bile, basında çalışmalar hakkında çoğu kez gerçeği yansıtmayan görüşlerin yer almasının da etken olduğunu üzüntüyle belirtmek durumundayım. Böyle olunca da takdirle karşıladığım bu çalışmalar sırasında komisyonun elinde olan veya olmayan, ancak kesinlikle sonuca etki ettiğine inandığım bazı durumlarla sonuçtaki çoğunluk görüşüne katılmadığım hususları Yüce Meclis' in bilgisine sunmayı bir yurtseverlik gereği sayıyorum.

Meclis' in komisyonumuza verdiği görev "Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespiti" dir. Görev bu olunca, hem olayın neden ve niçinlerini iyi anlamak, hem de gelecekte bu tür olayların tekrarlanmamasını sağlamak amacıyla, olaya sâlt polis müfettiş veya savunma avukatı mantığıyla değil, bu olayda yer alan unsurların sosyal ve kültürel durumları dahil her yönüyle araştırılıp incelenmesinin gerekli olduğuna inanmaktayım. Diğer bir anlatımla; olayların olduğu yeri, günü ve zamanı da dahil, olaylarda başrolü oynayan etkenlerin, bu arada saldırganların yetiştiği, yaşadığı çevre, okuduğu okullar veya kurslar nelerdir, nasıl bir çevre yaşamı ve eğitimden veya eğitimsizlikten sonra insanlar saatlerce süren bir eylemden sonra bir şeyleri kırıp dökmekten, insanları yakmaktan zevk alır, trans haline gelir konumda olabiliyorlar.

Komisyonu verilen 15 günlük çalışma süresi bu tarzda araştırma yapmak için yeterli değildi. Ancak süre uzatılabilir ve gelecekte bu tür olayları yaratabilecek insanların yetişmesinin, yetiştirilebilmesinin önlenmesi için gerekli önlemlerin yani bataklığın kurutulması yönünde bu raporda tespit tedbir ve önerilere ilişkin görüşlerin mutlaka yer alması gerekirdi.

Bu durumun inceleme dışı bırakılması ne yazık ki komisyonun yapacağı tarihi bir görevin yapılamamış olması sonucunu doğurmuştur.

Bu görüşten hareketle, olaylara karışanların çok büyük kesiminin 13-17 yaş grubu arasında olduğu hemen herkesçe söylenmesine,

video kasetlerinde de görülmesine rağmen, okulların kapalı olduğu bir dönemde bu kadar çok sayıda çocuk ve gencin nasıl bulunduğu vakıf, dernek veya kurumların (belediye dahil) işlettiği yurtlarda çok sayıda öğrenci bulundurulup bulundurulmadığı, Atatürk'ün Sivas'a ilk gelişinin yıldönümü kutlamalarından hemen önce Belediyenin öncülüğünde ve ilk defa "Hicret Koşusu" adı altında bir organizasyonun yapılmasının rastlantı olup olmadığına komisyonca incelenmemiş olmasını da bir eksiklik olarak görmekteyim.

Komisyon üyesi olarak bir Sivas milletvekilinin görevli olması bilgi verenleri bir anlamda manevi baskı altında tutmuştur.

Sivas'ta yerel kadroların oluşmasında (özellikle güvenlik görevlileri ile din görevlilerinin atanmasında) geçmişte Ankara'da uzun süre üst kademelerde görev yapan Belediye Başkanının etkin rol oynadığı yolunda yaygın kanaatin olduğu gerek komisyon çalışmaları gerekse olaylardan hemen sonra parti adına Sivas'a gidişlerim sırasında tarafımdan gözlenmiştir.

Sivas'taki çalışmalar Valilik binasında komisyona ayrılan bir odada yapılır, bilgisine başvuru şahıslar buraya çağrılırken Tugay Komutanı'nın, Vali'nin talimatın rağmen zamanında ve yeterli sayıda asker göndermediği yönünde çok ciddi suçlamalar, kuşkular varken ve uzun tartışmalar sonunda SHP ve CHP'li 3 üyenin gitmeme yönünde tavır almasına rağmen Tugaydaki çalışma odasına gidilerek bilgisine başvurulması etkili, tarafsız ve eşitlikçi davranışa gölge düşürmüş, komisyonun titrinin de zaafa uğramasına neden olmuştur.

Komisyona sunulan telsiz konuşmalarının çözümünü içeren metnin önemli yerlerinde "çözülemedi" şerhleri vardır. Olaylar sırasında ikisi emniyetçe birisi İHA'ca çekildiği ifade edilen video kasetlerin tamamı 3-3,5 saatte dinlenebilmektedir. Bu durum kasetlerin çok kısaltıldığını, bir anlamda da terbiye edildiğini göstermektedir.

İşin ilginç yanı özellikle emniyetçe çekilen kasetler kalabalığı geniş çapta gösterecek hakim yerlerden değil, tersine öndeki sıralan gören, arkadakileri görmeyecek konumlardan görüntülenmiştir.

Atatürk büstü büyük bir olasılıkla göstericiler tarafından kırılmış olmasına rağmen bu konuda düzenlenen tutanak ve çekilen resimler

olayı belirsiz hale getirmeyi amaçlayan bir anlayışla düzenlenmiştir. Bazı şahıslarca büstün olaylar sonrasında muhtemelen gece kaldırıldığı yönündeki ifadeleri; olaylar sonrasında hemen sokağa çıkma yasağı konması ve alanda o sırada çok sayıda asker ve güvenlik görevlisinin bulunması nedeniyle inandırıcı gelmemektedir. Bu iddianın doğru olması, büstü güvenlik güçlerinin kırdığı

Dönemin Emniyet Genel Müdürü'nün olayın başlangıcından bitimine (helikopterle birlikte Sivas'a gidinceye) kadar Müsteşar ve Bakanla, Bakanın odasında sürekli olarak birlikte olduklarını, İldeki ve Ankara'daki Devlet görevlileri ile bilgi alışverişinde, bulduklarını belirtmesine rağmen dönemin Müsteşarı'nın bilgisine başvurulmamış olmasını büyük bir eksiklik olarak görmekteyim.

Olaylara karışan saldırganların teşhis ve tespitlerinin tam olarak yapılmadığı yönünde kamuoyunda yaygın bir kanaat vardır. 50-60 gibi az sayıda insanla başlayan ve 8 saati aşkın bir süre devam eden olaylarda sanıkların teşhis ve tespitlerinin tam olarak yapılamamış olmasını anlamak, hele güvenlik güçlerinin uzun süredir orada görev yapan insanlardan oluştuğu dikkate alındığında ve kayırmacı olmayan bir görev anlayışı içinde hareket etme zorunda olmaları gerektiği düşünüldüğünde son derece zordur.

Kamuoyunu ciddi bir şekilde rencide eden ve kamu görevlilerini zan atında bırakan bu söylenti ve kuşkuların ortadan kaldırılması için video bantlarından çekilen resimlerin basın ilan yoluyla hem Sivas'ta hem de Türkiye düzeyinde teşhir ve afişe edilmesinde büyük yarar, hatta zorunluluk vardır.

Sonuç olarak; bu insanlık dışı olayı Aziz NESİN' in bilinen kişiliğine ve söz konusu etkinliklerde yaptığı konuşmalar üzerine oluşan 'tahrik' e bağlamak olayın boyutlarını daralttığı gibi asıl dikkat çekilmesi gereken yönlerinin de perdelenmesine neden olacaktır.

Olayların başlatılma yeri, zamanı, olaylar sırasında atılan sloganlar, yapılan konuşmalar, konuşmacıların mensubiyeti, olaylar öncesi yapılan propagandalar ve saldırganların yöneldiği hedefler göz önünde bulundurulduğunda, 1923 yılında Atatürk tarafından Sivas'ta başlatılan Laik Cumhuriyet akımının rövanşını almak isteyen, şeriat

özlemcisi, kökten dinci, fanatik grupların demokrasiye, Laik Cumhuriyete özgür düşünceye, kültür ve sanata karşı planlı, programlı, örgütlü ağır bir başkaldırısı olduğu görülmektedir.

Nedeni ne olursa olsun raporda bunun açık bir şekilde belirtilmemiş olması bugün için üzüntü, gelecek yönünden ise kaygı vericidir.

Türk idari yapısı, gelenekleri göz önünde bulundurulduğunda gerek dönemin Emniyet Genel Müdür gerekse yerel yöneticilerin açıklamalarından; olayın gelişmesinde ve müessif bir şekilde sonuçlanmasında görülen basiretsizlik, kararsızlık ve aczin sadece il yöneticilerinde olmadığı, onların yanında ve en az onlar kadar 'saldırgan' la halkı karıştıracak kadar hatta Van'daki sigortadan para almak için sahibince yakılan otelle Sivas'ta 37 yurttaşımızın yakıldığı oteli karıştıracak kadar konulardan habersiz olan ve yerel yöneticilere halkla güvenlik güçlerini karşı karşıya getirmeyin talimatını veren, bütün feryatlara rağmen olayların bastırılmasını ve mağdurların korunması yönünde yeterli tedbirleri almayan İçişleri Bakanı'nda, Başbakan' da ve dolayısıyla Hükümette de olduğu açık bir gerçektir.

Komisyonun zarar tespiti yönünde de hiç bir çalışması olmamıştır. Yukarıdan, beri kısaca arz edilmeye çalışılan olgular sonunda bu insanlık dışı olayın TBMM'nin iradesine uygun olarak Sivas'ta meydana gelen olayların sebep ve sorumluları ile olayların oluş şeklinin ortaya çıkarılması ve maddi zararların tespitinin 15 günlük süre içinde ve araştırma komisyonu yetkileri çerçevesinde ortaya çıkarılması mümkün olamamıştır.

Karanlıkta kalan hususların da aydınlatılması ve gelecekte bu tür menfur olayların bir daha yaşanmamasını temin etmek amacıyla Meclis Soruşturması açılmasının uygun olacağı düşüncesiyle ve raporun görüşülmesi sırasında daha geniş açıklamalarda bulunma hakkım saklı kalmak kaydıyla arz ederim.

Saygılarımla.

Haydar OYMAK
Amasya Milletvekili
Araştırma Komisyonu
Katip Üyesi

MUHALEFET GEREKÇESİ:

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen ve 37 insanımızın yakılarak katledilmesiyle sonuçlanan insanlık dışı olayı araştırmakla görevlendirilen TBMM Araştırma Komisyonu, konuyu ciddiyle araştırmış ve raporun başlangıç kısmında olayları objektif olarak rapora yansıtmıştır. Ancak; komisyon üyelerinin çok iyi niyetine karşın ve TBMM'nin ortak mutabakatı ile bir rapor hazırlanması konusundaki çabalara rağmen raporun sonuç kısmında hepimizin rahatlıkla kabul edebileceği ve savunabileceği sağlıklı bir değerlendirme yapılamamıştır.

Olayı Aziz NESİN' in kişiliğine ve söz konusu etkinliklerde yaptığı konuşmalar üzerine oluşan "Tahrik' e" bağlamak; olayın boyutlarını daraltmakta ve asıl dikkat çekilmesi gereken yanını gizlemektedir.

Bu insanlık dışı eylem: Laikliğe, Cumhuriyete, Demokrasiye, Özgür düşünceye, Kültür ve sanata karşı planlı, programlı ve örgütlü olarak yapılmış alçakça bir saldırıdır.

Aziz NESİN veya onun etkinliklerin açılışında yaptığı konuşma sadece bir bahanedir. Saldırganların, Cumhuriyetin temelini atıldığı Kongre binasına saldırmaları, Atatürk büstünü yerinden söküp atmaları, asıl amacın ne olduğunu açıkça göstermektedir.

12 Eylül sonrası darbecilerin izlediği politikalar sonucu güçlenen ve bir siyasi güç haline gelen şeriat özlemcisi fanatik dinci grupların bir provası olarak değerlendirebileceğimiz bu olayı "Düşünce ve kanaat hürriyetinin, hiçbir kimseye, başkalarının fikir ve inançlarına hakaret etme şeklinde kullanılamayacağı açıktır." şeklinde yorumlamak büyük bir yanıltır. Böylesi bir yaklaşım bu fanatik dinci gruplara cesaret vermektedir. Bu yaklaşımlarla Türkiye için büyük bir tehlike oluşturan gerçekleri gizlemiş oluruz. Çok ciddi bir çalışma sonucu hazırlanan bu olayla ilgili raporda bir tek kelimeyle gerilikten, irticadan, Laiklikten ve demokrasiden bahsedilmemiş olması, bu ciddi komisyondan büyük beklentisi olan Laiklik ve Demokrasi taraftarı geniş halk yığınlarında hayal kırıklığı yaratacak ve insanlarımızın demokrasi içerisinde sorunların çözümü konusundaki inançları umutsuzluğa dönüştürecektir.

Bu nedenlerle bu konudaki düşüncelerimi ve değerlendirmemi, bu rapor üzerine açılacak olan genel görüşmede açıklama hakkımın saklı kalması kaydı ile komisyonumuz tarafından hazırlanan rapora muhalefet olduğumu bilginize arz ederim.

Saygılarımla.

Mustafa KUL
Erzincan Milletvekili

MUHALEFET ŞERHI:

2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen ve müessif bir şekilde sonuçlanan olayı araştırmakla görevlendirilen TBMM Araştırma Komisyonu raporu ciddi bir araştırma ve incelemenin ürünü olmakla beraber raporda bir kaç nokta yeterince aydınlığa kavuşmamıştır.

Şüphesiz bilinen şekilde sonuçlanan olayın hiçbir haklı gerekçesi olamaz. Ancak, olaydaki tahrik unsurlarının da göz ardı edilmemesi gerekir. Anayasamız herkesin düşünce ve kanaat hürriyetine sahip olduğun; herkesin düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahip olduğunu söyler. Bu durum hukukun üstünlüğünü savunan demokratik ve laik rejimin gereğidir. Ancak, Aziz NESİN düşünce ve kanaat hürriyetinin de sınırlarını aşarak başkalarına ve başkalarının inançlarına hakaret unsurları taşıyan ifadeler kullanmıştır. Aynı tavrın Sivas'ta da devam ettirilmesi hassas bir toplumsal yapı arz eden Sivas'ta bir kısım kimselerin bu çirkin hadiseye katılmalarında etkili olan önemli unsurlardan biri olmuştur.

İl İdaresi Kanununa göre "il sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteallik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi Vali'nin ödev ve görevleri arasındadır." Ayrıca, mezkur kanun "kolluk kuvvetleriyle, yardıma gelen askeri kuvvet arasındaki işbirliği ve koordinasyonun Vali tarafından sağlanacağını" söyler. Sivas'ta meydana gelen hadiselerde olaylar öncesinde bazı belirtiler bulunmasına rağmen tedbir alınma-

dığı, olaylar başlamasından sonra alınan tedbirlerde de tamamen öngörüsüz hareket edildiği açıkça görülmektedir. Bu durumun ihmal ve basiretsizlik sınırlarını da zorladığı açıktır.

Öte yandan Komisyonun bütün ısrarlı inceleme ve araştırmalarına rağmen tarihi önemi ve sembolik anlamı olan Kongre Binası önündeki Atatürk Büstünün topluluk tarafından düşürüldüğü iddiası boşlukta kalmıştır. Bu iddia hiçbir görgü tanığının ifadesine dayanmadığı gibi bu konuda Komisyonun aldığı ifadelerde çelişkiler ve belirsizliklerle karşılaşmıştır.

Emniyetin olay tespit tutanağına göre topluluk saat 20.25 sıralarında dağıtılmış, ancak, olay anında dışarı çıkmadıklarını belirten Müze görevlilerinin çelişkili olduğu anlaşılan tutanaklarında olayın saat 21.30 sıralarında meydana geldiği belirtilmiştir,

Topluluk dağıldıktan yaklaşık bir saat sonra, sevk edilen bütün kolluk güçleri teyakkuz halinde iken böyle bir durumun gerçekleşmesi mümkün olmadığı gibi; bu fiilin kimler ve kaç kişilik topluluk tarafından ne şekilde işlendiği konusunda hiçbir bilginin de bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, olay tutanağı ve Atatürk Büstü indirilmesinden sonra çekilen fotoğraflar alınan ifadelerle birlikte incelendiğinde bu konuda ciddi çelişkiler görülmektedir. İlgililer tarafından üzerinde durulmayan bu konunun soruşturulması halinde ortaya çıkacak gerçek durum Sivas olayları hakkında daha sağlıklı değerlendirmelere imkan tanıyacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cemal ÖZTAYLAN
Balıkesir Milletvekili

MUHALEFET ŞERHİ:

T.B.M.M. Genel Kurulu'nun 123. Birleşiminde 6.7.1993 tarih ve 248 sayılı Karar ile kurulan 10/107, 108, 109, 111, 114 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonumuzun raporuna ek olarak aşağıdaki değerlendirmeleri gerekli görüyorum:

1. Müessif olayı tahrik eden güçler tarafımızdan tam olarak saptanamamakla birlikte olay cereyan şekli itibariyle laik Türkiye Cumhuriyeti'ne başkaldırıya dönüşmüştür.

2. Raporda olayın gelişiminde "İl İdaresi"nin öngörüsüzlüğünden, kararsızlığından ve basiretsizliğinden söz edilmektedir. Kanımca bu sıfatlar sadece il idaresi yönünden değil, bütünüyle "İdare" için geçerlidir.

Nami ÇAĞAN
İstanbul Milletvekili

ŞERH

T.B.M.M. Genel Kurulunun 123. Birleşiminde 6.7.1993 tarih ve 248 sayılı kararı ile kurulan 10/107, 108, 109, 111 ve 114 Esas Numaralı Meclis Araştırma Komisyonumuz çalışmalarını sürdürerek Raporunu tamamlamıştır. Bu Raporda yeterince vurgulanmayan veya verilmesi gereken üslubu bulamayan bazı noktaların ayrıca belirtilmesini gerekli görmekteyim.

1. Genel olarak Raporda, olayların doğrudan doğruya alınan ifadelerle izah edilmeye çalışılması zaman zaman gereksiz ayrıntılar ortaya çıkarmış; önemine göre fazla veya eksik vurgulara yol açmıştır.

2. 2 Temmuz 1993 günü Sivas'ta meydana gelen olaylar, Türkiye'nin birlik ve bütünlüğünü bozmaya çalışan güçlerin ülke genelinde oluşturmaya çalıştıkları terör ve kargaşa ortamının bir parçasıdır. Bu olayı Sivas'la sınırlı görmek, Türkiye'nin geleceğiyle ilgili sağlıklı değerlendirmeler yapabilmenin önünde önemli bir engeldir.

Olayların sorumlusu Sivas halkı değildir. Olaylara katıldıkları gerekçesiyle tutuklananlardan da anlaşıldığı üzere her türlü eğilimi yansıtan kişilerden oluşan kalabalık, kitle psikolojisinden yararlanılarak tahrik edilmiştir. Sivas hassas bir çatışma için uygun bir il olarak görülmüş, çok sayıda işsiziyle olay çıkarmaya elverişli bulunmuş, büyük kentlere verdiği göç sebebiyle burada meydana gelecek olayların Sivas dışına yayılacağı düşünülmüştür. Pir Sultan Abdal Etkinlikleri sırasında tahrike yönelen faaliyetler, olaylar öncesinde ve sırasında alınmayan önlemler, olaylar sonrasındaki gelişmeler üzerinde açıklığa kavuşturulamayan karanlık noktalar vardır:

a- Kültür Bakanlığının 100 milyon liralık yardımıyla, Sivas Kültür Müdürü Mehmet TALAY' ın Düzenleme Komitesi üyeliğiyle, Sivas Valisi Ahmet KARABİLGİN' in izni ve katılımıyla gerçekleştirilen Pir Sultan Abdal Etkinliklerine Pir Sultan Abdal'ı tanımadığını belirten Aziz NESİN nasıl ve niçin davet edilmiştir?

b- Video filmlerinden açıkça görüldüğü gibi, 1 Temmuz günü Kültür Merkezi salonunda bulunanların büyük çoğunluğunun sol yumrukları havada "devrim şehitlerine" saygı duruşuna Vali Ahmet KARABİLGİN hangi sıfatla iştirak etmiştir?

c- Yazıları, yayınları ve konuşmalarıyla düşünce ve inançlara hakareti düşünce ve inanç hürriyeti olarak yorumlayarak sürekli olaylara sebebiyet veren Aziz NESİN' in kendisi bir provokatör müdür, yoksa provokatörler tarafından kullanılmakta mıdır?

d- Aziz NESİN' in davet edilmesi ve konuşTURULMASI, Che Quavera, Lenin Mahir Çayan, Dev-Sol, Kızıl Yıldız Amblem ve posterleri, Cuma saatinde çalınan davul bilinçli bir tahrikin mi, yoksa normal birer faaliyetin mi eseridirler?

e- Dağıtılan bildirimlere ve mahalli basın uyarılarına rağmen istihbarat eksikliği bir yana, 100 kişilik komanda bölüğü ve özel hareket timinin Divriği, Zara ve İmranlı yöresindeki PKK ile ilgili operasyonda görevlendirilerek Sivas il merkezinden uzaklaştırılması yalnızca bir tesadüf müdür?

f- Olayların başlamasından sonra birkaç kez dağılan kalabalığı tekrar toplayarak eyleme konsantresini sağlayanlar, önceleri Kültür

Merkezi, Vilayet ve Dört Yol arasında gidip gelen kalabalığı Madımak Otel'i'ne yönlendiren kimlerdir?

g- Vali ve Emniyet Müdürü'nün ifadelerinden anlaşıldığı üzere, güvenlik görevlilerinin göstericileri saat 13.30'dan 17.00'a kadar kontrol altında tutmaya dağılmasını önlemeye çalışması yalnızca bir taktik hatası mıdır?

h- Göstericilerin Madımak Otel'i önünde toplanmaya başlamadan önce Aziz NESİN ve misafirlerin Sivas dışına çıkarılması için ciddi hiçbir girişimde bulunulmayışı, yalnızca ihmalle açıklanabilir mi?

ı- Komisyonun çalışmaları sırasında Sivas'ta zemin bulamayan PKK'nın DEV-SOL ve TİKKO ile işbirliği yaparak Karadeniz bağlantısı kurmaya çalıştığı şeklindeki ifadelere rastlanması Milli İstihbarat Teşkilatı Sivas Bölge Müdürünün, olaylar sonrası PKK kaynaklı bazı kişilerin Sivas'ta DEV-SOL ve TİKKO'nun da içinde bulunduğu ortak bir eylem hazırlığı içinde olduğu şeklinde kesin bir kaynaktan bilgi geldiğini beyan etmesi; Sivas olaylarının hemen arkasından Erzincan'ın Başbağlar köyünde PKK'nın gerçekleştirdiği korkunç katliam sırasında "Sivas Olaylarının intikamı'ndan bahseden bildirimlerin bırakılması, Türkiye'de terörü ve karışıklıkları tırmandırmak isteyenlerin muhtemel niyetlerinin ne olabileceği konusunda dikkate alınması gereken noktalardır.

j- Ne zaman nasıl ve ne şekil yerinden düşürüldüğü veya söküldüğü anlaşılamayan Atatürk Büstünün, Sivas olaylarına belli bir görüntü vermek isteyen meçhul failer tarafından hedef alındığı çelişkilerden anlaşılmaktadır. Müze görevlilerince düzenlenen tutanakta 21.30-21.40 sıralarında Kongre Binasının camlarının taşlanarak kırıldığı, olaylar sakinleştikten sonra dışarı çıkıldığında Atatürk büstünün kaidede üzerinden, eğim yerinden kırılarak yere düştüğünün görüldüğü belirtilmektedir.

Halbuki güvenlik güçlerinin havaya yoğun ateş açmasından sonra göstericilerin Emniyet olay tutanağına göre 20.25 ten sonra kaçışmaya başladığı ve topluluğun kısa sürede dağıldığı bilinmektedir. Topluluk dağıldıktan yaklaşık bir saat sonra bu olayın aynı grup tarafından gerçekleştirilmesi imkansızdır. Üstelik bu sıralarda polis ve asker tam

teyakkuz halindedir; sevk edilen 400 acemi er ve çevre il ve ilçelerden gelen kuvvetlerle birlikte olay mahallinin etrafı güvenlik güçleriyle doludur.

Öte yandan büst 2.5 metrelik bir kaide üzerindedir ve 250-300 kg ağırlığındadır. Böylesine ağı bir büstün, insan boyunun ulaşamayacağı bir yükseklikten düşmesi halinde, karo taşlarla döşeli olan kaldırımın kırılması gerektiği halde, tutanağa ekli fotoğraflarda etraftaki çiçeklerde ezilme ve kaldırım taşlarında da kırılma görülmemektedir.

Mahalli basın mensuplarının sokağa çıkma yasağından sonra gece indirilerek Müze binasına konulduğunu savundukları Atatürk büstünün yerinden sökülüşü veya düşürülüşü Sivas Olaylarının karanlık noktalarından biridir.

k- Olaylar sonrasında genel kanaat ve ifadelere göre polis kurşunuyla çok sayıda insan yaralanmış ve ölmüştür. Yaralama ve öldürme olayları Madımak Oteli yangınına müteakip kalabalık dağılırken ve olay mahalline uzak bölgelerde meydana gelmiştir. Kurşunla ölenler ve yaralananların failleri tespit edilmemiş, ilgili mercilerce konu üzerinde yeterince araştırma ve balistik incelemelerin yapılıp yapılmadığı bilinmemektedir. Sivas olaylarının önemli karanlık noktalarından birini oluşturan bu hususun aydınlatılmasında da zaruret vardır.

Arz ederim.

Doç. Dr. Abdullatif ŞENER
Sivas Milletvekili

Sivas Davası

"...Somut olayda 7-8 saatlik uzun bir zaman süreci içerisinde güvenlik görevlilerince yapılmış olan çeşitli uyarılara rağmen dağılmayarak Hükümet Konağının önünde bulunan güvenlik görevlilerinin kurduğu barikatın da zorlanıp devlet ve hükümetin ilde temsilcisi olan valiye "*şerefsiz vali*", "*vali istifa*" şeklinde yürüyüşler ve toplanmalar sırasında Cumhuriyetçilik ve Laiklik ilkelerine aykırı biçimde "*şeriat gelecek, zulüm bitecek*", "*Cumhuriyeti burada kurduk, burada yıkacağız*", "*Yaşasın şeriat*", "*Kahrolsun laiklik*", "*şeriat isteriz*", "*Dinsiz laikler*" sloganlarının atılması, bir kısım işyeri, mesken ve araçların yakılması, "*yak*" "*yak*" sloganları altında, güvenlik görevlilerinin kurduğu barikatın cebir kullanılmak suretiyle aşılıp, otelin yakılması suretiyle 35 kişinin öldürülmüş ve çok sayıda kişi ve güvenlik görevlisinin yaralanmış bulunması ve nihayet Türk İnkılabının temel taşlarından birisi olan Sivas Kongresinin imzalandığı ve sonradan müzeye dönüştürülmüş bulunan bina ile önündeki Atatürk heykelinin tahrip edilmiş olması, olayda kullanılan cebri, bir kısım icra hareketlerinin TCK'nun 146. maddesinde belirtilen sonucu yaratmaya elverişliliğini ve Aziz Nesin'in düşünce ve davranışları bahane edilmek suretiyle Anayasal düzenin en önemli ilkelerinden olan "Cumhuriyetçilik" ve "Laiklik" ilkelerinin ortadan kaldırılmasına yönelik bulunduğunu tüm açıklığı ile ortaya koymaktadır."

(Yargıtay 9. Ceza Dairesi 30.6.1996 T. 1996/688-4716)

ISBN 975-6689-49-8

ISBN 975-6689-50-1

9 789756 689509